

William Smythe

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

THUCYDIDIS
DE BELLO PELOPONNESIACO
LIBRI OCTO

GRAECE ET LATINE

AD EDITIONEM IOS. WASSE ET CAR. ANDR. DUKERI

ACCURATE EXPRESSI

CUM VARIETATE LECTIONIS ET ANNOTATIONIBUS

VOLUMEN SECUNDUM

BIPONTI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
CICICCLXXXVIII

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΤ

ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

E P I T O M E L I B R I I I.

THEBANI, qui noctu per prodicionem occupaverant Plataeam, ab oppidanis partim occisi, partim capti sunt. Cap. VI. Quo factō, ruptis aperte foederibus, utrinque ab Atheniensibus & Peloponnesiis summa vi bellum parari coeptum est. Cum priores Peloponnesii, duce Archidamo rege Lacedaemoniorum, Atticam invasissent; Pericles, Athenienses ad bellum sustinendum exhortatus, inter cetera reipublicae agros suos donavit, rogavitque Athenienses, si forte eos non laederet hostis, uti ob eam rem nullam de ipso conciperent suspicionem. XIII. Peloponnesii Acharnas usque populabundi pervenerunt, magna cum indignatione plebis in Periclem, exire contra hostes prohibentem. XXII. Atheniensium equites in Phrygiis fugati sunt. Ipsi cum in aciem non prodirent, Peloponnesii domum reverterunt. XXIII. Aeginetis, ab Atheniensibus pulsus, Lacedaemonii agros dederunt. XXVII. Sol defecit. XXVIII. Athenienses societatem cum Sitalce Thraciae rege iunxerunt. XXIX. Ea hieme exsequias bello caesis fecerunt: quos Pericles princeps civitatis laudavit. XXXIV. Sequenti anno Peloponnesii iterum Atticam ingressi, posteaquam saevissima Athenas pestis invasit: ipsi perpopulato omni agro domum se receperunt. XLVII. LVII. Legatos Peloponnesiorum, ad Persarum euntes regem, Athenienses in Thracia interceptos necarunt. LXVII. Potidaeae ad haec deditio & Plataeae oppugnatio describuntur. LXX. LXXV.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

T H U C Y D I D I S

OLORI FILII

HISTORIAE LIBER SECUNDUS.

²¹ **Α**ΡΧΕΤΑΙ δὲ ὁ πόλεμος ἐνβένδε ἤδη Ἀθηναίων καὶ Bell. Pelop.
 Πελοποννησίων, καὶ τῶν ἐκατέρωσιν an. 1. συμμάχων ἐν ᾧ οὐ-
 τε ἐπεμίγνυντο ἔτι ἀκηρυκτεὶ παρ' ἀλλήλους, κατα- Olymp.
 στάντες τε S7. 1/2. ξυνεχῶς ἐπολέμουν. γέγραπται δὲ ἐξῆς ὡς
 ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ θέρους καὶ χειμῶνα. U. C. Varr.
32. 3/4.
Maii 7.

β'. Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ

HINC igitur initium belli, inter Athenienses & Peloponnesios ac utrorumque socios gesti, iam ducitur: in quo nullis inter se commerciis amplius sine caduceatore miscebantur; & ex quo id semel susceperunt, id etiam continenter gesserunt. Scriptum autem est ordine, prout singula quaeque aestate atque hieme sunt acta.

II. Nam tricennalia foedera, quae post captam Euboeam
Thucyd. Vol. II. A 2

τριακοντούται σπονδαί, αἱ ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας ἄλω-
σιν τῶ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος ἐν
Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης, καὶ
Αἰνησίου Ἐφόρου ἐν Σπάρτῃ, καὶ Πυθοδώρου ἔτι δύο
μῆνας Ἄρχοντος Ἀθηναίους, μετὰ τὴν ἐν Ποτιδαίᾳ
μάχην, μὴν ἕκτῳ, καὶ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ, Θηβαίων
ἄνδρες ὀλίγα πλείους τριακοσίων (ἠγοῦντο δὲ αὐτῶν
Βοιωταρχοῦντες, Πυθαγγελός τε ὁ Φυλίδου, καὶ Διέμ-
πορος ὁ Ὀνητορίδου) ἐσῆλθεν περὶ πρῶτον ὕπνον ζῦν
ὄπλοις ἐς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὗσαν Ἀθηναίων
ξυμμαχίδα. ἐπηγάγοντο δὲ καὶ ἀνέωξαν τὰς πύλας
Πλαταιέων ἄνδρες, Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
βουλόμενοι, ἰδίας ἕνεκα δυνάμεως, ἄνδρας τε τῶν πολι-
τῶν τοὺς σφίσιν ὑπεναντίους διαφθεῖραι, καὶ τὴν πόλιν

inita fuerunt, quatuordecim quidem annos duraverunt :
sed quintodecimo anno, cum Chrysis sacerdos duodequin-
quagesimum sacerdotii annum Argis ageret, & Aenesias
Spartae Ephorus esset, & Pythodoro, qui tunc Athenis
Archon erat, duo praeterea menses ad integrum magistra-
tus annui tempus absolvendum adhuc superessent, sexto
mense a pugna ad Potidaeam commissa, statim ineunte ve-
re, Thebanorum quidam paulo plures trecentis (ipsis vero
praecerant Pythangelus Phylidae, & Diemporus Oneto-
ridae filius, qui tunc apud Boeotos summum magistratum
gerebant) circa primum somnum cum armis Plataeam
Boeotiae urbem, Atheniensium sociam, ingressi sunt. Illos
autem in urbem induxerunt, & portas illis aperuerunt qui-
dem Plataenses, Naucrides, & qui eiusdem factionis erant ;
qui, ut privatam potentiam sibi pararent, cives sibi inimi-
cos de medio tollere, urbemque Thebanis adiungere vo-

Θηβαίους προσποιῆσαι. ἔπραξαν δὲ ταῦτα δι' Εὐρυμά-
 χου τοῦ Λεοντιάδου, ἀνδρὸς Θηβαίων δυνατωτάτου.
 πρεῖδόντες γὰρ οἱ Θηβαῖοι ὅτι ἔσταιτο ὁ πόλεμος, ἠβού-
 λοντο τὴν Πλάταιαν, αἰεὶ σφίσι διάφορον οὔσαν, ἔτι ἐν
 εἰρήνῃ τε, καὶ τοῦ πολέμου μήπω Φανεροῦ καθεστῶτος,
 προκαταλαβεῖν. ἦ καὶ ῥᾶον ἔλαβον ἐσελθόντες, Φυλα-
 κῆς ἐν προκαθεστηκυίας. Θέμενοι δὲ ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ
 ὄπλα, τοῖς μὲν ἐπαγομένοις οὐκ ἐπέειπτο, ὥστ' εὐθύς
 ἔργου ἔχεσθαι, καὶ ἰέναι ἐς τὰς οἰκίας τῶν ἐχθρῶν·
 γνώμην δὲ ἐποιούντο, κηρύγμασί τε χρῆσασθαι ἐπιτη-
 δείοις, καὶ ἐς ξύμβασι μᾶλλον καὶ Φιλίαν τὴν πόλιν
 ἀγαγεῖν (καὶ ἀνεῖπεν ὁ κήρυξ, εἴτις βούλεται κατὰ
 τὰ πάτρια τῶν πάντων Βοιωτῶν ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι
 παρ' αὐτοὺς τὰ ὄπλα) νομίζοντες σφίσι ῥαδίως τούτω
 τῷ τρόπῳ προσχωρήσειν τὴν πόλιν.

lebant. Haec autem egerunt per Eurymachum Leontiadæ
 filium, virum Thebanorum potentissimum. Thebani enim,
 cum bellum fore praeviderent, Plataeam, quae similtates
 secum semper gerebat, in pace, belloque nondum palam
 moto, intercipere volebant. Quamobrem etiam isti faci-
 lius clam ingressi sunt, nulla dum posita custodia: armif-
 que in foro positis, illis quidem, a quibus in urbem inducti
 fuerant, morem non gesserunt, ita ut statim rem aggrede-
 rentur, & in inimicorum aedes ingrederentur; sed decre-
 verant & amicis edictis, praeconis voce promulgatis, uti,
 & civitatem potius ad compositionem & amicitiam addu-
 cere. Quare praeco edixit, si quis ex patriis Boeotorum
 institutis eandem belli societatem sequi vellet, apud ipsos
 arma poneret, armisque sumtis se cum ipsis coniungeret:
 civitatem hoc modo sibi facile adiunctum iri sperantes.

γ'. Οἱ δὲ Πλαταιῆς, ὡς ἤσθοντο ἔνδον τε ὄντας τοὺς Θεβαίους, καὶ ἑξαπιναιῶς κατειλημμένην τὴν πόλιν, καταδείσαντες, καὶ νομίσαντες πολλῶ πλείους ἔσεληλυθέναι (οὐ γὰρ ἑώρων ἐν τῇ νυκτὶ) πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν, καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι ἠσύχαζον ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. πρᾶσσοντες δὲ πῶς ταῦτα κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θεβαίους ὄντας, καὶ ἐνόμισαν, ἐπιθέμενοι, ῥαδίως κρατῆσαι. τῶ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιέων οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. ἐδόκει οὖν ἐπιχειρητέα εἶναι. καὶ ξυνελέγοντο, διορύσσοντες τοὺς κοινούς τοίχους, παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν Φανεροὶ ὦσιν ἰόντες ἀμάξας τε ἀνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστασαν, ἢ ἀντὶ τείχους ἢ καὶ τᾶλλα ἐξήρτυον, ἢ ἕκαστον ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι. ἐπεὶ

III. Plataeenses vero, cum Thebanos & intus esse, & urbem repente, praeter omnem expectationem, ab illis occupatam sensissent, perterriti, & suspicati longe plures ingressos esse, (nec enim per noctis caliginem eos cernere poterant) ad compositionem venerunt, &, conditionibus acceptis, quieverunt: praefertim cum hostes nihil novi in quemquam molirentur. At dum haec agerent, quodammodo animadverterunt, non multos esse Thebanos, &, si illos invaderent, a se facile superari posse existimarunt. Nam Plataeensis populus ab Atheniensibus deficiebat invitus. Rem igitur tentandam esse censuit. Quamobrem inter se coibant, suffossis communibus aedium parietibus, ne, dum per vias commearent, se proderent, & ab hoste conspicerentur; plaufraque sine iumentis in viis statuebant, ut muri loco essent; & cetera parabant, prout quidque

δὲ ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν ἔτοιμα ἦν, Φυλάξαντες ἔτι νύκτος καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον, ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς· ὅπως μὴ κατὰ Φῶς θαρσαλευτέροις οὔσι προσφέρωνται, καὶ σφίσι ἐκ τοῦ ἴσου γίνωνται, ἀλλ' ἐν νυκτὶ Φοβερώτεροι ὄντες, ἤσσαν ὥσι τῆς σφειτέρας ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν πόλιν. προσέβαλλόν τε εὐδύς, καὶ ἐς χεῖρας ἤεσαν κατὰ τάχος.

δ'. Οἱ δ' ὡς ἐγνώσαν ἐξηπατημένοι, ζυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσι αὐτοῖς, καὶ τὰς προσβολὰς ἢ προσπίπτοιεν ἀπεωθεῦντο. καὶ δῖς μὲν ἢ τρεῖς ἀπεκρούσαντο, ἔπειτα πολλῶ θορύβῳ αὐτῶν τε προσβαλόντων, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα ἀπὸ τῶν οἰκιῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων, λίθοις τε καὶ κεράμῳ βαλλόντων, καὶ ὑετοῦ ἅμα διὰ νυκτὸς πολλοῦ ἐπιγενομένου,

rebus praesentibus utile fore videbatur. Postquam autem res omnes, ad hostes invadendum necessariae, pro facultate iam paratae fuerunt, tempore, quo nox adhuc erat, & ipso diluculi adventu observato, ex aedibus egressi in ipsos invaserunt: ne in luce cum illis confidentioribus congrederentur, atque ita hostes pari & aequa conditione secum certarent: sed nocturnis tenebris magis perterrefacti, suo usu, & peritia, quam urbis locorum habebant, inferiores essent. Itaque statim eos invaserunt, & ad manus celeriter venerunt.

IV. Illi vero, ubi cognoverunt se opinione deceptos, inter se ipsos conglobabantur, & hostium impressionem, qua irruebant, propulsabant; eosque bis terve repulerunt: sed postea, cum & ipsi magno strepitu irruerent, & mulieres atque domestici simul ex aedibus clamores & ululatus ederent, eosque lapidibus & tegulis peterent, simul

ἔφοβήθησαν, καὶ τραπόμενοι, ἔφυγον διὰ τῆς πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους, ἐν σκοτῶ καὶ πηλῶ, τῶν διόδων ἢ χρῆ σωθῆναι (καὶ γὰρ τελευτῶντος τοῦ μηνὸς τὰ γιγνόμενα ἦν) ἐμπείρους δὲ ἔχοντες τοὺς διώκοντας, τοῦ μὴ ἐκφεύγειν ὥστε διεφθείροντο οἱ πολλοί. τῶν δὲ Πλαταιέων τις τὰς πύλας ἢ ἐσήλθον, καὶ αἵπερ ἦσαν ἀνεωγμέναί μόναι, ἔκλεισε, στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησάμενος εἰς τὸν μοχλόν ὥστε μηδὲ ταύτη ἔτι ἔξοδον εἶναι. διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν πόλιν, οἱ μὲν τινες αὐτῶν, ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβάντες, ἔρριψαν ἐς τὸ ἔξω σφᾶς αὐτοὺς, καὶ διεφθάρησαν οἱ πλείους· οἱ δὲ, κατὰ πύλας ἐρήμους, γυναικὸς δούσης πέλεκυν, λαθόντες καὶ διακόψαντες τὸν μοχλόν, ἐξῆλθον οὐ πολλοί. αἰσθησὶς γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο, ἄλλοι δὲ ἄλλη τῆς πόλεως

etiam cum illa nocte magna pluvia ingruisset, territi fuerunt, & dantes terga per urbem fugere coeperunt, licet eorum plerique in tenebris & coeno ignari essent viarum, qua transire, fervarique possent, (nam sub ipsum mensis finem haec acciderunt, quae tunc gesta sunt) & hostes infrequentes haberent viarum peritos, ita ut effugere non possent. Quamobrem eorum plerique perierunt. Quidam autem Plataeensium urbis portas, qua hostes intrarant, & quae solae apertae erant; iaculi spiculo pessuli loco usus, & in vestis feram iniecto, clausit, ita ut ne hac quidem exitus pateret. Cum autem illos hostis persequeretur per urbem, quidam ex ipsis muros conscenderunt, & se ipsos foras deiecerunt, ac plerique interierunt. Alii vero per portas desertas, cum mulier quaedam securim ipsis dedisset, clam, & effracto veste, non multi exiverunt. Nam cito rescitum est. Alii vero per urbem passim trucidaban-

σποράδην ἀπώλλυντο. τὸ δὲ πλεῖστον καὶ ὅσον μάλισ-
 στα ἦν ξυνεστραμμένον, ἐσπίπτουσιν ἐς οἶκημα μέγα,
 ὃ ἦν τοῦ τείχους, καὶ αἱ θύραι ἀνεωγμέναι ἔτυχον αὐ-
 τοῦ, αἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι,
 καὶ ἀντικρυς δίδον ἐς τὸ ἔξω. ὁρῶντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλα-
 ταιεῖς ἀπειλημμένοι, ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσου-
 σιν, ὥσπερ ἔχουσιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα, εἴτε τι
 ἄλλο χρήσονται. τέλος δὲ οὗτοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν
 Θηβαίων περιῆσαν, κατὰ τὴν πόλιν πλανώμενοι, ξυνέ-
 βησαν τοῖς Πλαταιεῦσι σφᾶς τε αὐτοὺς παραδόναι
 καὶ τὰ ὅπλα, χρήσασθαι ὅ, τι ἂν βούλωνται. οἱ μὲν
 οὐκ ἐν τῇ Πλαταίᾳ αὐτως ἐπεπράγεσαν.

Ε΄. Οἱ δὲ ἄλλοι Θηβαῖοι, οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς
 παραγενέσθαι πανστρατιᾶ, εἴτι ἄρα μὴ προχωροῖη τοῖς
 ἐσεληλυθόσι, τῆς ἀγγελίας ἅμα καὶ ἔδον αὐτοῖς ῥη-

tur. Maxima tamen pars, & praecipue, qui conglobati
 erant, irruperunt in magnum aedificium, quod erat muro
 contiguum, cuius fores erant apertae, existimantes, has
 huius aedificii fores esse urbis portas, & plane illam viam
 extra ferre. Plataeenses vero, postquam eos conclusos vi-
 derunt, deliberare coeperunt, utrum eos, ita ut erant, in-
 censo illo aedificio, concremarent, an aliud aliquod poe-
 nae genus in illos statuerent. Tandem vero & hi, & ceteri
 Thebani, qui supererant, per urbem vagantes, sese & arma
 Plataeensibus ea conditione dederunt, ut, quidquid illis
 visum fuerit, statuerent. Qui igitur Plataeae erant, hunc
 rerum exitum habuerunt.

V. Ceteri vero Thebani, quos antequam nox abiret, &
 dies clara illucesceret, cum omnibus copiis adesse oportuerat, si quid forte minus succederet illis, qui urbem in-

θείσης περὶ τῶν γεγενημένων, ἐπεβοήθει. ἀπέχει δ' ἡ Πλάταια τῶν Θεβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γεγόμενον τῆς νυκτὸς, ἐποίησε βραδύτερον αὐτοὺς ἐλθεῖν. ὁ γὰρ Ἄσωπὸς [ποταμὸς] ἑρρύη μέγας, καὶ οὐ ραδίως διαβατὸς ἦν. πορευόμενοί τε ἐν ὑετῶ, καὶ τὸν ποταμὸν μόγις διαβάντες, ὕστερον παρεγένοντο, ἤδη τῶν ἀνδρῶν, τῶν μὲν, διεφθαρμένων, τῶν δέ, ζώντων ἐχομένων. ὡς δ' ἤσθοντο οἱ Θεβαῖοι τὸ γεγενημένον, ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν Πλαταιέων. ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγρούς, καὶ κατασκευῆ, οἷα ἀπροσδοκίτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου. ἐβούλοντο γὰρ σφίσιν, εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν ἀντὶ τῶν ἔνδον, ἢ ἄρα τύχασί τινες ἐζωγρημένοι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα διενόουντο. οἱ δὲ Πλαταιῆς, ἐτι διαβουλευομένων αὐτῶν,

trarant, cum ipsis in ipso itinere nuntius de rebus gestis allatus fuisset, suis suppetias veniebant. Plataea autem a Thebis septuaginta stadia abest, & aqua, quae illa nocte coelitus deciderat, effecerat, ut iter tardius conficerent. Asopus enim fluvius multus fluxerat, nec facile transfiri poterat. Quare per pluviam iter facientes, fluvioque vix traiecto, sero venerunt, cum illorum milites partim quidem iam essent interfecti, partim vero vivi detinerentur. Postquam vero Thebani intellexerunt id, quod acciderat, Plataensibus, qui erant extra urbem, insidias struxerunt. Nam & homines in agris erant, & supellex, quippe quod hoc malum inopinatum pacis tempore contigisset. Volebant enim, si quem cepissent, eum sibi eorum loco esse, qui in urbe detinebantur, si qui modo vivi superessent, quos illi captos retinerent. Atque hi quidem haec in animo habebant. Plataenses vero, cum illi adhuc consulta-

ὑποτοπήσαντες τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι, καὶ δέισαντες περὶ τοῖς ἔξω, κήρυκα ἐξέπεμψαν παρὰ τοὺς Θηβαίους, λέγοντες ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὁσίως δράσειαν, ἐν σπονδαῖς σφῶν πειραθέντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν. εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς ἄνδρας ἀποκτενεῖν, οὓς ἔχουσι ζῶντας ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς, ἀποδώσειν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας. Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι, καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτούς. Πλαταιῆς δ' οὐχ ὁμολογεῦσι τοὺς ἄνδρας εὐθύς ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν, ἀλλὰ λόγων πρῶτον γενομένων, ἢν τι ξυμβαίνωσι καὶ ἐπομόσαι οὐ φασιν. ἐκ γοῦν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι οὐδὲν ἀδικήσαντες· οἱ δὲ Πλαταιῆς, ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος εἰσεκομίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς ἄν-

rent, suspicati aliquid huiusmodi eventurum, sollicitique de civibus, qui foris erant, caduceatorem ad Thebanos emiserunt, dicentes, eos neque pie fecisse ea, quae fecerant, qui stante foedere suam urbem occupare conati essent; ipsisque praeceperunt, ut ab iniuria & maleficio rerum, quae foris erant, abstinerent. Alioqui dicebant, fore, ut ipsi quoque illorum milites interficerent, quos vivos haberent: sed si illi ex suo agro recederent, hos illis redderent. Thebani autem haec dicunt, & illos haec iureiurando confirmasse perhibent. Plataeenses vero negant, se pollicitos fuisse, fore, ut statim captivos ipsis redderent: sed colloquio prius habito, si quam compositionem inter se facere potuissent. Negant autem, se ullo iureiurando usos fuisse. Thebani igitur ex illorum finibus, nulla iniuria facta, recesserunt. Plataeenses vero, simulac ex agris omnia in urbem comportarunt, confestim captivos

δρας εὐθύς. ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν οἱ ληφθέν-
τες· καὶ Εὐρύμαχος εἰς αὐτῶν ἦν, πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ
προδιδόντες.

στ'. Τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἔς τε τὰς Ἀθήνας ἀγγε-
λον ἔπεμπον, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν
τοῖς Θηβαίοις· τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καθίσταντο πρὸς τὰ
παρόντα ἢ ἐδόκει αὐτοῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐ-
θύς τὰ παρὰ τῶν Πλαταιέων γεγενημένα· καὶ Βοιω-
τῶν τε παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ,
καὶ ἔς τὴν Πλάταιαν ἔπεμψαν κήρυκα, κελεύοντες αὐ-
τοῖς εἰπεῖν μῆδ' ἐν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς
ἔχουσι Θηβαίων, πρὶν ἂν τι καὶ αὐτοὶ βουλευσῶσι
περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς ὅτι τεθνηκότες εἶεν.
ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ γιγνομένη τῶν Θηβαίων, ὁ πρῶτος
ἀγγελος ἐξῆει· ὁ δὲ δεύτερος, ἄρτι νενικημένων τε καὶ

interfecerunt: captivi autem erant numero centum & octo-
ginta, & ex illis unus erat Eurymachus, cum quo prodito-
res de urbe prodenda egerant.

VI. His autem peractis, Athenas nuntium miserunt, &
militum a se caesorum cadavera Thebanis per inducias
reddiderunt; & res urbanas, pro praesenti rerum statu,
arbitratu suo constituerunt. Rerum autem a Plataeensibus
gestarum nuntii statim ad Athenienses venerunt. Quare
Boeotos, quotquot erant in Attica, protinus comprehen-
derunt; & praeconem Plataeam cum mandatis miserunt,
ut ipsis denuntiaret, ne quid novi statuerent in Thebanos,
quos habebant, antequam & ipsi aliquid de illis statuissent:
nondum enim illis nuntiatum fuerat, eos iam esse mortuos.
Nam simulac Thebani Plataeam sunt ingressi, primus
nuntius exierat: at secundus, illis iam victis & captis. Et

ξυνειλημμένων καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ἤδεσαν. οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστελλον ὁ δὲ κήρυξ ἀφικόμενος εὔρε τοὺς ἀνδρας διεφθαρμένους. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐς Πλάταιαν, σῖτόν τε ἐσήγαγον, καὶ Ορουρούς ἐγκατέλιπον τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτάτους ξὺν γυναῖξί καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν.

ζ'. Γεγενημένου δὲ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς ἔργου, καὶ λελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν, οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσοντες. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, πρεσβείας τε μέλλοντες πέμπειν παρὰ βασιλέα, καὶ ἄλλοσε ἐς τοὺς βαρβάρους, εἰποῦέν τινα ὠφέλειαν ἤλπιζον ἑκάτεροι προσλήψεσθαι πόλεις τε ξυμμαχίδας ποιούμενοι ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας καὶ Σι-

Athenienses nihil eorum intellexerant, quae postea contigerunt. Sic igitur Athenienses, rerum istarum profus ignari, praeconem eo miserunt. Sed praeco cum Plataeam pervenisset, viros illos comperit interfectos. Postea autem Athenienses, cum exercitu Plataeam profecti, & frumentum importarunt, & praesidium in urbe reliquerunt, & inutilissimos quosque cum feminis ac pueris exportarunt.

VII. Hac autem re Plataeis gesta, & foederibus aperte ruptis, Athenienses se ad bellum gerendum parare coeperunt. Lacedaemonii quoque, eorumque focii, se ad idem & ipsi parare coeperunt: & utrique legationes ad regem & ad alios barbaros erant missuri, si quod auxilium aliunde se sibi adiuncturos sperabant: & societatem coibant cum civitatibus, quae erant extra ipsorum imperium. Et Lacedaemonii quidem, praeter illas, quas ibi in sua ditione

κελίας, τοῖς τὰ κείνων ἐλομένοις, ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὡς, ἐς τὸν πάντα εἰριθμὸν, πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων· καὶ ἀργύριον ῥητὸν ἐτοιμάζειν, τὰ τ' ἄλλα ἡσυχάζοντας, καὶ Ἀθηναίους δεχομένους μιᾷ νηϊ, ἕως ἂν ταῦτα παρασκευασθῇ. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τε ὑπάρχουσαν ξυμμαχίαν ἐξήταζον, καὶ ἐς τὰ περὶ Πελοπόννησον μᾶλλον χωρία ἐπρεσβεύοντο, Κέρκυραν, καὶ ΚεΦαλληνίαν, καὶ Ἀκαρνανίας, καὶ Ζάκυνθον ὄρωντες, εἰ σφίσι Φίλια ταῦτ' εἴη, βεβαίως περίξ τὴν Πελοπόννησον καταπολεμήσοντες.

ἦ. Ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον. οὐκ ἀπεικίτως ἀρχόμενοι γὰρ πάντες, ἄξύτερον ἀντιλαμβάνονται. τότε δὴ καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὔσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πολλὴ δ' ἐν ταῖς

habebant, alias etiam naves Italiae & Siciliae civitatibus; quae ipsorum partes sequebantur, imperarunt, quas pro civitatum magnitudine conficerent, ita ut universarum numerus & summa esset quingentarum navium: quin etiam illis imperarunt certam pecuniae summam parare; cetera quiescentes, & Athenienses unica navi venturos recipientes, donec haec omnia essent parata. Athenienses vero cum pristinos socios recensebant, tum etiam accuratius in loca circa Peloponnesum legatos mittebant, in Corcyram, in Cephalleniam, in Acarnaniam, & Zacynthum: quia videbant, si haec loca sibi essent amica, se tutius circa Peloponnesi fines bellum esse gesturos.

VIII. Utrique autem nihil parvi animis versabant, sed totis viribus in hoc bellum incumbabant: idque non iniuria. Omnes enim mortales rerum initia ardentius capessere solent. Tunc vero magna iuventutis copia, quae in Pelo-

Ἀθήναις, οὐκ ἀκουσίως ὑπὸ ἀπειρίας ἤπτετο τοῦ πολέμου ἢ τε ἄλλη Ἑλλὰς πᾶσα μετέωρος ἦν, ξυνιουσῶν τῶν πρώτων πόλεων. καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγετο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ἤδον, ἐν τε τοῖς μέλλουσι πολεμήσειν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγω πρὸ τούτων, πρότερον οὐπω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ Ἑλληνες μέμνηται. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι. εἴτε τι ἄλλο τοιοῦτότροπον ξυνέβη γενέσθαι, πάντα ἀνεζητεῖτο. ἡ δὲ εὐνοια παραπολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἄλλως τε καὶ πρρειπόντων ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν. ἔρρωτό τε πᾶς καὶ ἰδιώτης καὶ πολίτης, εἴτι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς. ἐν τούτῳ τε κεκωλύσθαι ἐδόκει ἐκάστῳ τὰ πράγ-

ponneso, magna etiam, quae Athenis erat, propter rerum imperitiam, non invita bellum suscipiebat. Et tota reliqua Graecia animis erat erecta, quod primae civitates concurrerent. Multa quoque oracula ferebantur, multa vates canebant, tam in iis civitatibus, quae bellum erant gesturae, quam in aliis. Praeterea Delus etiam paulo ante haec tremuit, quae nunquam ante, post Graecorum memoriam, mota fuerat. Haec autem & dicebantur, & videbantur esse rerum futurarum prodigia. Et, si qua alia huiusmodi signa ante contigissent, omnia conquirebantur. Hominum autem benevolentia longe maior ad Lacedaemonios inclinabat, praecipue quod illi Graeciam a se in libertatem vindicatum iri praedicarent. Et singuli, & privati, & civitates integrae omni ope nitebantur, si quo modo illos aut verbis, aut factis, adiuvare possent. Et in eo singuli moram, rebus gerendis allatam, arbitrabantur, si ipsimet rebus ad-

ματα, ὧ μή τις αὐτὸς παρέσται. οὕτως ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν, τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι, οἱ δὲ, μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι. παρασκευῆ μὲν οὖν καὶ γνώμῃ τοιαύτῃ ὄρμητο.

θ'. Πόλεις δ' ἐκάτεροι τάσδ' ἔχοντες ἑυμάχους ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. Λακεδαιμονίων μὲν οἶδε ἑυμάχοι· Πελοποννήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς ἰσθμοῦ πάντες, πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν. τούτοις δ' ἐς ἀμφοτέρους Φιλία ἦν. Πελληνῆς δὲ Ἀχαιῶν μόνου ἑνεπολέμου τοπρωτον, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ ἅπαντες. ἔξω δὲ Πελοποννήσου, Μεγαρῆς, Λοκροὶ, Βοιωτοὶ, Φωκῆς, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ἀνακτόριοι. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Κορίνθιοι, Μεγαρῆς, Σικυώνιοι, Πελληνῆς, Ἡλεῖσι, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι· ἰππέας δὲ, Βοιω-

ministrandis non interfuissent. Ea erat indignatio, qua plerique in Athenienses ferebantur: alii quidem, quod imperio, quo ab illis premebantur, se liberari cuperent; alii vero, quod metuerent, ne illorum imperio parere cogerentur. Hoc igitur apparatu, atque his animis ad bellum utrique concitati ferebantur.

IX. Utrisque autem hae civitates sociae fuerunt, cum bellum gerere coeperunt. Atque Lacedaemoniorum quidem hi fuere focii: omnes Peloponnesii, qui sunt intra Isthmum, praeter Argivos, & Achaeos. His enim amicitia cum utrifque intercedebat. Soli autem ex Achaeis Pellenenses primum Lacedaemonios in bello gerendo adiuverunt, postea vero & ceteri omnes idem fecerunt. At extra Peloponnesum, Megareses, Locri, Boeoti, Phocenses, Ambraciotae, Leucadii, Anaclorii. Ex his Corinthii, Megareses, Sicyonii, Pellenenses, Elei, Ambraciotae, Leucadii classem

τοὶ, Φωκῆς, Λοκροί. αἱ δ' ἄλλαι πόλεις πεζὸν παρείχον. αὕτη μὲν Λακεδαιμονίων ξυμμαχία. Ἀθηναίων δὲ, Χίιοι, Λέσβιοι, Πλαταιῆς, Μεσσηνιοὶ οἱ ἐν Ναυπάκτῳ, Ἀκαρνανῶν οἱ πλείους, Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, καὶ ἄλλαι πόλεις αἱ ὑποτελεῖς οὔσαι ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε· Καρία ἢ ἐπὶ Θαλάσῃ, Δωριῆς Καρσὶ πρόσκοι, Ἰωνία, Ἑλλησποντος, τὰ ἐπὶ Θράκης, νῆσοι ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου, καὶ Κρήτης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα· πᾶσαι αἱ ἄλλαι Κυκλάδες, πλὴν Μήλου, καὶ Θήρας. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Χίιοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι, οἱ δ' ἄλλοι πεζὸν καὶ χρήματα. ξυμμαχία μὲν αὕτη ἐκατέρων καὶ παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν.

ί. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖς εὐθὺς περιήγγελον κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἕξω

illis praebuerunt: equitatum Boeoti, Phocenses, & Locri: ceterae vero civitates peditatum suppeditarunt. Atque hi quidem fuere Lacedaemoniorum focii. Atheniensium vero, Chii, Lesbii, Plataeenses, Messenii, qui Naupactum incolunt, Acarnanum plerique, Corcyraei, Zacynthii, & aliae civitates, quae inter tot nationes Atheniensibus erant vegetigales: Caria, quae ad mare est sita, Dorientes Caribus finitimi, Ionia, Hellepontus, Thraciae urbes, & insularum quotquot intra Peloponnesum & Cretam ad solem orientem vergunt, & ceterae omnes Cyclades, exceptis Melo & Thera. Ex his naves praebuerunt Chii, Lesbii, Corcyraei; ceteri vero peditatum & pecunias. Atque hi fuerunt utrorumque focii, & apparatus ad bellum.

X. Lacedaemonii vero, post haec ad Plataeas gesta; continuo nuntiis missis circa Peloponnesum & agrum socialem, qui extra Peloponnesum erat, imperarunt civita-

ξυμμαχίδα στρατιάν παρασκευάζεσθαι ταῖς πόλεσι, τὰ τε ἐπιτήδεια, οἷα εἰκὸς ἐπὶ ἔξοδον ἐκδημον ἔχειν, ὡς ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν Ἀττικὴν. ἐπειδὴ δὲ ἐκάστοις ἔτοιμα γίγνοιτο κατὰ τὸν χρόνον τὸν εἰρημένον, ξυνήσαν τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως ἐκάστης ἐς τὸν ἰσθμόν. καὶ ἐπειδὴ πᾶν τὸ στράτευμα ξυνειλεγμένον ἦν, Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἠγεῖτο τῆς ἔξοδου ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺς στρατηγούς τῶν πόλεων πασῶν, καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει, καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι, τοιάδε ἔλεξεν.

ια'. **ΑΝΔΡΕΣ** Πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ εἰ πατέρες ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἔξω ἐποιήσαντο, καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσὶν· ὅμως δὲ τῆσδε οὐπω μείζονα παρασκευὴν ἔχοντες ἐξήλθομεν· ἀλλὰ καὶ

tibus, ut pararent exercitum, & res necessarias, quemadmodum parare decebat ad expeditionem faciendam extra Peloponnesi fines, ut irruptionem in Atticam facturi. Postquam autem singulis ad praefixitam diem parata fuerunt, ex singulis civitatibus duae partes ad Isthmum conveniunt. Omnibusque copiis iam in unum locum coactis, Archidamus Lacedaemoniorum rex, huius expeditionis dux, convocatis omnium civitatum praetoribus, & qui summa dignitate praediti forent, quosve maxime conveniebat adesse, in hunc modum est locutus.

XI. **NOSTRI** quoque maiores, viri Peloponnesii & socii, multas expeditiones tum in ipsa Peloponneso, tum extra eam fecerunt; & qui de nobis ipsis aetate sunt provectiore, rerum bellicarum non sunt imperiti: verumtamen nunquam cum apparatu, qui esset hoc maior, sumus egressi. Quin etiam adversus poten-

ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην νῦν ἐρχόμεθα, καὶ αὐτοὶ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες. δίκαιον οὖν ἡμᾶς μῆτε τῶν πατέρων χεῖρους Φαίνεσθαι, μῆτε ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεδεστέρας. ἢ γὰρ Ἑλλάς πᾶσα τῆδε τῆ ὀρμῇ ἐπῆρται. καὶ προσέχει τὴν γνώμην, εὐνοίαν ἔχουσα, διὰ τὸ Ἀθηναίων ἔχθος, πράττει ἡμᾶς ἂ ἐπινοοῦμεν. οὐκ οὐκ ἔστιν, εἴπω καὶ δοκοῦμεν πλῆθει ἐπιέναι, καὶ ἀσφάλεια πολλῇ εἶναι μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης, τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεως ἐκάστης ἡγεμόνα καὶ στρατιώτην τὸ καθ' αὐτὸν αἰεὶ προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἤξειν. ἀδηλα γὰρ τὰ τῶν πολέμων, καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ, καὶ δι' ὀργῆς αἱ ἐπιχειρήσεις γίνονται. πολλάκις τε τὸ ἔλασσον πλῆθος δεδιδώς, ἄμεινον ἡμῖνατο τοὺς πλέονας,

tissimam civitatem nunc proficiscimur, & nos ipsi cum maximo & robustissimo exercitu bellum illi inferimus. Aequum igitur est, nos neque maioribus deteriores esse, neque inferiores gloria, quae de nobis passim circumfertur. Nam universa Graecia hoc motu mentes exspectatione erectas habet, ac animum advertit, speratque propter odium, quo Athenienses persequitur, nos ex animi sententia rem gesturos. Quamvis igitur alicui videamur vel maximo cum exercitu contra hostes proficisci, quamvis etiam illud propemodum pro comperto videatur habendum, eos nobiscum manus conferere non ausuros: non tamen ideo oportet nos negligentius instructos cum illis manus conferere, sed & uniuscuiusque civitatis tam ducem, quam militem, in suo agmine semper exspectare aliquem in discrimen esse venturum. Nam conditio bellorum est anceps, & plerumque a parva manu & magno animi ardore primi impetus fiunt: saepe etiam minor manus, quae timet, maiorem fortius propulsavit, quod propter hostis contemtionem esset

διὰ τὸ καταφρονούντας ἀπαρασκευάτους γενέσθαι. χρῆ δὲ αἰεὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ, τῇ μὲν γνώμῃ φαρσαλέους στρατεύειν, τῷ δὲ ἔργῳ, δεδιότας παρεσκευάσθαι. οὕτω γὰρ πρὸς τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις εὐψυχότατοι ἀν εἶεν, πρὸς τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι ἀσφαλέςτατοι. ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω πόλιν ἐρχόμεθα, ἀλλὰ τοῖς πᾶσιν ἄριστα παρεσκευασμένην. ὥστε χρῆ καὶ πάνυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἰέναι αὐτοὺς, εἰ μὴ καὶ νῦν ὥρμηται, ἐν ᾧ οὐπω πάρεσμεν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ γῆ ὁρῶσιν ἡμᾶς δηοῦντάς τε καὶ τάκείων φθειρόντας. πᾶσι γὰρ, ἐν τοῖς ὄμμασι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ὁρᾶν πάσχοντάς τι ἀήθες, ὀργὴ προσπίπτει καὶ οἱ λογισμῶν ἐλάχιστα χράμενοι, θυμῶν πλείστα ἐς ἔργον καθίστανται. Ἀθηναίους δὲ καὶ πλεον τὶ τῶν ἄλλων εἰκὸς τοῦτο ὁρᾶσαι, οἱ ἄρχειν τε τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι, καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἑαυτῶν ὁρᾶν.

imparata. Oportet autem in hostili agro milites animis quidem semper esse confidentibus: at ad rem gerendam, cum metu paratos esse. Sic enim & ad invadendos hostes animis erunt paratissimi, & adversus hostium conatus ac impetum munitissimi. Nos vero adversus civitatem proficiscimur, quae non est adeo infirma, ut bellum illatum propulsare nequeat; sed quae rebus omnibus est optime instructa. Quare omnino credendum est, illos pugnam nobiscum esse commissuros, licet iam sese non moveant, cum nondum in ipsorum agro sumus, at cum res suas in agro a nobis caedi ac vastari viderint. Ira enim invadit omnes, qui suarum rerum aliquam repentinam ac insolitam cladem in suo conspectu cernunt: & qui ratione minimum utuntur, summo animi impetu rem aggrediuntur. Verisimile autem est, Athenienses omnium maxime hoc facturos, qui censent, se dignos esse, qui aliis imperent,

ὡς οὖν ἐπὶ τεσσαύτην πόλιν στρατεύοντες, καὶ μεγίστην
δοῖαν οἰσόμενοι τοῖς τε προγόνοις καὶ ἡμῖν αὐτοῖς, ἐπ'
ἀμφοτέρα ἐκ τῶν ἀποβαιόντων, ἔπεσθ' ὅποι ἂν τις
ἠγῆται, κόσμον καὶ φυλακὴν περὶ πάντος ποιούμενοι,
καὶ τὰ παραγγελόμενα ὀξέως δεχόμενοι. κάλλιστον
γὰρ τὸδε καὶ ἀσφαλέστατον, πολλοὺς ὄντας ἐνὶ κόσμῳ
χρωμέους φαίνεσθαι.

ιβ'. Τοσαῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τὸν ζύλλογον ὁ
Ἀρχίδαμος, Μελέσιππον πρῶτον ἀποστέλλει εἰς τὰς
Ἀθήνας τὸν Διακρίτου, ἄνδρα Σπαρτιάτην, εἴτι ἄρα
μᾶλλον ἐνόοειεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὄρωντες ἤδη σφᾶς ἐν ὁδῷ ὄν-
τας. οἱ δὲ οὐ προσεδέξαντο αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐπὶ
τὸ κοινόν. ἦν γὰρ Περικλέους γνώμη πρότερον νενικη-
κυῖα, κήρυκα καὶ πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι Λακε-
δαιμονίων ἐξεστρατευμένων. ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν

*& armis infestis aliorum agros vastent prius, quam suum cer-
nant. Cum igitur tantae civitati bellum inferamus, & maximam
gloriam tam nostris maioribus, quam nobis ipsis allaturi simus,
in utramque eventus partem; sequimini, quocumque vos aliquis
duxerit, ordinis conservationem & custodiam plurimi facientes,
& imperata celeriter excipientes. Hoc enim est pulcherrimum & tu-
iissimum, si, cum magnus est militum numerus, omnes tamen ean-
dem militarem disciplinam servantes cernantur.*

XII. Archidamus haec tantum locutus, &, dimisso con-
cilio, primo Melesippum Diacriti filium, virum Sparta-
num, Athenas misit, ut exploraret, si forte Athenienses de
sua pertinacia remitterent, cum se in itinere iam viderent.
Illi vero nec in urbem, nec in publicum eum admiserunt.
Periclis enim sententia iam ante obtinuerat, ut neque ca-
duceatorem, neque legatum Lacedaemoniorum admitte-

πρὶν ἀκούσαι, καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς ὄρων εἶναι αὐθημερόν· τό, τε λοιπὸν ἀναχωρήσαντας ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἦν τι βούλωνται, πρεσβεύεσθαι. ζυμπέμπουσί τε τῶ Μελησίππῳ ἀγωγούς, ὅπως μηδενὶ ξυγγένηται. ὁ δὲ, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὀρίοις ἐγένετο, καὶ ἔμελλε διαλύεσθαι, τοσόνδε εἰπὼν ἐπορεύετο, ὅτι ἤδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλησι μεγάλων κακῶν ἀρξεί. ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν πω ἐνδῶσουσιν, οὕτω δὴ ἄρας, τῶ στρατῶ προὔχωρει ἐς τὴν γῆν αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ μέρος μὲν τὸ σφέτερον καὶ τοὺς ἰππέας παρείχοντο Πελοποννησίοις ζυστρατεύειν· τοῖς δὲ λειπομένοις ἐς Πλάταιαν ἐλθόντες, τὴν γῆν ἐδήουν.

ιγ'. Ἐτι δὲ τῶν Πελοποννησίων ζυλληγομένων τε ἐς τὸν ἰσθμὸν, καὶ ἐν ὁδῶ ὄντων, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀτ-

rent, si exercitum eduxissent. Illum igitur remisferunt, antequam audirent, & illo ipso die finibus excedere iusserunt: si quid in posterum vellent, in sua prius regressi, legatos mitterent. Huic etiam addiderunt, qui eum deducerent, ne cum quoquam colloqueretur. Ille vero, cum ad Articae fines pervenisset, & iamiam discessurus esset, hoc tantum locutus abiit: Hic dies ingentium malorum Graecis erit initium. Cum autem ad castra rediisset, & Archidamus cognovisset, Athenienses de sua pertinacia nihil amplius remissuros; ita demum, motis castris, cum exercitu in ipsorum agrum est profectus. Boeoti vero suam quidem militum partem, & equites Peloponnesiis dederunt, ut illos ad bellum sequerentur: cum reliquis vero ad Plataeam profecti, agrum eius vastare coeperunt.

XIII. Dum autem Peloponnesiorum copiae in Isthmum adhuc cogerentur, & in ipso itinere essent, antequam in

τικὴν, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου στρατηγὸς ὠν Ἀθηναίων, δέκατος αὐτὸς, ὡς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην, ὑποτοπήσας, ὅτι Ἀρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὠν ἐτύγχανε, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι, τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη, καὶ μὴ δηώσῃ, ἢ καὶ, Λακεδαιμονίων κελευσάντων, ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἑαυτοῦ γένηται τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄγῃ ἐλαύνειν προεῖπον ἕνεκα ἐκείνου· προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῶ γε τῆς πόλεως γένοιτο· τοὺς δ' ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οἰκίας ἦν ἄρα μὴ δηώσωσιν οἱ πολέμιοι, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἀφίψιν αὐτὰ δημόσια εἶναι, καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι. παρήνει δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων ἄπερ καὶ πρότερον, παρασκευάζεσθαι τε ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι

Atticam irrumperent, Pericles, Xanthippi filius, Atheniensium dux, decimus ipse, ut cognovit, irruptionem in Atticam factum iri; suspicatus fore, ut Archidamus, qui ipsius erat hospes, aut ipse privatim, quod amico gratificari vellet, suos agros saepius praeteriret, ac intactos relinqueret, aut etiam Lacedaemoniorum iussu, ad invidiam sibi conflandam, hoc faceret, (quemadmodum eiusdem quoque causa piacula tolli ante iusserant) Atheniensibus in concione praedixit, quod sibi hospes aliquando esset Archidamus, non fore tamen id malo reipublicae: se vero agros villasque suas, si non, ut ceterorum civium, ab hostibus vastarentur, sinere reipublicae esse: nec propterea se in ullam suspicionem vocandum esse. Quod autem ad res praesentes attinebat, eadem, quae & ante, suasit; ut & se ad bellum pararent, & omnem supellectilem ex agris.

ἔς τε τὴν μάχην μὴ ἐπεξίεναι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἔσελ-
θόντας Φυλάσσειν καὶ τὸ ναυτικόν, ἧπερ ἰσχύουσιν,
ἐξαρτύεσθαι· τὰ τε τῶν συμμάχων διὰ χειρὸς ἔχειν
λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι τῶν χρημάτων
τῆς προσόδου, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου, γνώμη καὶ
χρημάτων περιουσία κρατεῖσθαι. Φαρσεῖν τε ἐκέλευε,
προσιόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων ὡς ἐπιτοπολὺ φό-
ρου κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν συμμάχων τῇ πόλει, ἄνευ
τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι
τότε ἀργυρίου ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων. τὰ
γὰρ πλείεστα, τριακοσίων ἀποδέοντα μύρια ἐγένετο,
ἀφ' ὧν ἔς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τὰλ-
λα οἰκοδομήματα, καὶ ἐς Ποτίδαιαν, ἀπανηλώθη. χω-
ρὶς δὲ, χρυσοῦ ἀσήμου καὶ ἀργυρίου, ἔν τε ἀναθήμασιν

in urbem comportarent; neque ad proelium egrederentur,
sed in urbem ingressi tuerentur; & classem, qua pollebant,
instruerent; & sociorum res manu tenerent, ipsosque in
officio ac fide continerent: docens, eorum potentiam sitam
esse in vectigalibus, quae a fociis pendebantur, & pleraf-
que belli partes consilio & pecuniarum copia obtineri. eos-
que confidere iubebat, tum quod propemodum sexcenta
talenta quotannis a fociis pro tributo reipublicae pende-
rentur, praeter alios proventus; tum etiam, quod vel tunc
sex millia talentorum argenti signati in arce adhuc essent.
Nam maxima pecuniae summa, quae fuerat in aerario,
fuerant decem millia talentorum, trecentis minus; unde
pars detracta est, quae in arcis propylaea, & alia aedifi-
cia, & in Potidaeam, ac in stipendium eorum, qui eam
obsidebant, fuit infumta. Praeterea vero auri & argenti
non signati, cum in privatis, tum in publicis donariis, &

ἰδίοις καὶ δημοσίοις, καὶ ἕσα ἱερά σκευή περί τε τὰς πομπὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ σκῦλα Μηδικὰ, καὶ εἴτι τριουτότροπον, οὐκ ἐλάσσονος ἢ ἡ πεντακοσίων τάλαντων. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν προσετίθει χρήματα οὐκ ὀλίγα, οἷς χρῆσεσθαι αὐτοῦς· καὶ ἦν πάνυ ἐξείργωνται πάντων, καὶ αὐτῆς τῆς Θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσίοις. ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τάλαντα σταθμῶν χρυσοῦ ἀπέφθου, καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν' χρησαμένους τε ἐπὶ σωτηρίᾳ, ἔφη χρῆναι μὴ ἐλάσσω ἀντικαταστήσαι πάλιν. χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρσυνεν αὐτοῦς. ὀπλίτας δὲ τρισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι, ἄνευ τῶν ἐν τοῖς Φρουρίοις, καὶ τῶν παρ' ἑπαλξίῳ ἑξακισχιλίων καὶ μυρίων. (Τασεῦται γὰρ ἐφύλασσαν τεπρῶτον, ὅποτε οἱ πολέμοι ἐσ-

facta vasa, quotquot vel pompis vel certaminibus serviebant, & Medica spolia, & si quid aliud huiusmodi erat, non minoris erant, quam quingentorum talentorum. Praeterea addebat etiam ex aliis templis non exiguas pecunias, quibus eos ufuros dicebat: & si harum omnium usu omnino prohiberentur, aureis etiam ornamentis, quibus ipsius Deae simulacrum circumdatum erat, ipsos uti posse demonstrabat. Confirmabat autem, illud simulacrum habere auri purissimi pondus quadraginta talentorum, totumque eximi posse: & postquam salutis causa usi fuissent, dicebat oportere non minus auri pondus restituere. Quod igitur ad pecunias attinet, illos hoc modo confidere iubebat. Praeterea esse tredecim millia gravis armaturae militum, praeter illos, qui in praesidiis & in propugnaculis erant, qui numero erant sexdecim millia. (Tot enim in initio excubabant, cum hostes irruptionem fecerunt, cum ex senioribus, tum

βάλοιεν, ἀπό τε τῶν πρεσβυτάτων καὶ τῶν νεωτάτων, καὶ μετείκων, ὅσοι ἐπλῖται ἦσαν. τοῦ τε γὰρ Φαληρικῆς τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τριάκοντα πρὸς τὸν κύκλον τοῦ ἄστεως, καὶ αὐτοῦ τοῦ κύκλου τὸ Φυλασσόμενον τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ ὁ καὶ ἀφύλακτον ἦν, τὸ μεταξὺ τοῦ τε μακροῦ καὶ τοῦ Φαληρικῆς. τὰ δὲ μακρὰ τείχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ, τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἕξωθεν ἐτηρεῖτο. καὶ τοῦ Πειραιέως ξὺν Μουνυχία, ἐξήκοντα μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος, τὸ δ' ἐν Φυλακῇ ὄν, ἦν ἡμισυ τούτου) ἰππέας δ' ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους, ξὺν ἰπποτοξόταις, ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας, καὶ τριήρεις τὰς πλωίμους τριακοσίας. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν Ἀθηναίοις, καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε ἢ ἐσβολῇ

ex iunioribus & inquilinis, quotquot erant armati. Nam Phalerici muri longitudo erat triginta & quinque stadiorum usque ad urbis ambitum, & ipsius ambitus ea pars, quae custodiebatur, erat trium & quadraginta stadiorum. Nam & quaedam eius pars nullis custodiis servabatur, illa videlicet, quae inter longum murum & Phalericum erat media. Longi vero muri ad Piraeum usque quadraginta stadiorum longitudinem habebant, quorum murorum externae partes custodiebantur. Et ipsius quidem Piraei una cum Munchia universus ambitus erat sexaginta stadiorum: pars vero, quae custodiebatur, huius erat dimidium.) Demonstrabat etiam, esse mille & ducentos equites, cum equestribus sagittariis, praeterea mille & sexcentos pedestres sagittarios, & trecentas expeditas triremes. Haec enim omnia, & non pauciora horum singula, Atheniensibus suppetebant, cum Peloponnesii primum irruptionem erant factu-

τοπρῶτον ἔμελλε Πελοποννησίων ἔσεσθαι, καὶ ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα οἷά περ εἰώθει Περικλῆς, ἐς ἀπόδειξιν τοῦ περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ.

ιδ'. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἀνεπείθοντό τε, καὶ ἐσεκομίζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἢ κατ' οἶκον ἐχρῶντο, καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιρούντες τὴν ξύλωσιν. πρόβατα δὲ καὶ ὑπόζυγια ἐς τὴν Εὐβοίαν διεπέμφαντο, καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμένας. χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς, διὰ τὸ αἰεὶ εἰωθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαιτᾶσθαι, ἢ ἀνάστασις ἐγίγνετο.

ιέ'. Ξυμβεβήκει δὲ ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἐτέρων μᾶλλον Ἀθηναίοις τοῦτο. ἐπὶ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἢ Ἀττικὴ ἐς Θησέα αἰεὶ κατὰ πόλεις ᾤκεῖτο, πρυτανεῖά τε ἔχουσα καὶ Ἀρχοντας καὶ

ri, & cum bellum susceperunt. Alia quoque Pericles recensēbat, quemadmodum consueverat, ut Athenienses bello superiores fore demonstraret.

XIV. Athenienses vero, his auditis, eius sententiam secuti sunt, & in urbem ex agris comportarunt liberos, coniuges, & reliquam suppellectilem, qua domi utebantur; quin etiam ipsa aedificiorum destructorum tigna abportarunt: pecora quoque & iumenta in Euboeam, & circumiacentes insulas transmiserunt. Haec autem migratio ipsis permolesta accidit, propterea quod plerique in agris semper degere consueverant.

XV. Haec autem consuetudo vel a pervetustis usque temporibus magis apud Athenienses, quam alios, invaluerat. Nam sub Cecrope, illisque priscis ad Theseum usque regibus, Attica semper oppidatim incolebatur, curias &

ὁπότε μή τι δείσειαν, οὐ ξυνήεσαν βουλευσόμενοι ὡς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολιτεύοντο καὶ ἐβουλεύοντο. καὶ τινες καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὡσπερ καὶ Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθέα. ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς ἐβασίλευσε, γενόμενος μετὰ τοῦ ξυνετοῦ καὶ δυνατὸς, τὰ τε ἄλλα διεκόσμησε τὴν χώραν, καὶ καταλύσας τῶν ἄλλων πόλεων τὰ τε βουλευτήρια καὶ τὰς ἀρχὰς, ἐς τὴν νῦν πόλιν οὔσαν, ἐν βουλευτήριον ἀποδείξας καὶ πρυτανεῖον, ξυνώκισε πάντας καὶ νεμομένους τὰ αὐτῶν ἐκάστους, ὥσπερ καὶ προτοῦ, ἠνάγκασε μιᾶ πόλει ταύτη χρῆσθαι, ἣ, ἀπάντων ἤδη ξυντελούντων ἐς αὐτὴν, μεγάλη γενομένη, παρέδόθη ὑπὸ Θησεῶς τοῖς ἔπειτα. καὶ ξυνοίκια ἐξ' ἐκείνου Ἀθηναῖοι ἔτι καὶ νῦν τῇ θεῶν ἑορτὴν δημοτελεῖ ποιοῦσι. τὸ δὲ πρὸ τούτου, ἡ ἀκρό-

magistratus habens: & , cum nihil timebant, ad regem non conveniebant, de republica consultaturi; sed per se quique suam rempublicam administrabant, & consultabant. Quin etiam eorum nonnulli, ut Eleusini, cum Eumolpo bellum adversus Erechtheum olim gesserunt. Theseus vero, postquam regnare coepit, cum esset vir non solum prudens, sed etiam potens, tum aliis in rebus hanc regionem excoluit, tum etiam ceterorum oppidorum curias & magistratus sustulit; & , una curia, unoque consilio constituto, in eam civitatem, quae nunc est, omnes coëgit. Et singulos, res suas, ut ante, possidentes, uti compulit hac una civitate, quam (cum omnes in eam iam convenirent, & pecuniam ad usus publicos conferrent) Theseus magnis opibus auctam suis posteris tradidit. Et ab illo tempore Athenienses nunc etiam diem festum, nomine Synoecia, in Deae honorem publice agunt. Ante enim illa, quae

πολις ἢ νῦν εὔσαι, πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς νέ-
 τον μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δέ τὰ γὰρ ἱερά ἐν
 αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἔστι, καὶ τὰ ἕξω
 πρὸς ταῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἴδρυται, τό, τε
 τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον, καὶ τὸ τῆς
 Γῆς, καὶ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ὧ τὰ ἀρχαιότερα
 Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι,
 ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες ἔτι καὶ νῦν νομίζου-
 σιν. ἴδρυται δὲ καὶ ἄλλα ἱερά ἀρχαῖα ταύτῃ. καὶ τῇ
 κρήνῃ, τῇ νῦν μὲν, τῶν τυράνων αὐτῷ σκευασάντων, Ἐν-
 νεακρούνα καλουμένη, τὸ δὲ πάλαι, Φανεράων τῶν πη-
 γῶν οὐσῶν, Καλλιρόῃ ὠνομασμένη, ἐκεῖνη τε ἐγγυὲς οὐ-
 ση, τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντε. καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρ-
 χαίου πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζε-
 ται τῷ ὕδατι χρῆσθαι. καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιάν

nunc est arx, erat urbs, & potissimum ea pars, quae sub
 ipsa ad austrum spectat. Huius autem rei manifestum ar-
 gumentum hoc est. Nam in ipsa arce sunt & aliorum Deo-
 rum delubra, & quae sunt extra, ab hac urbis parte po-
 tissimum sita visuntur, Iovis Olympii, & Apollinis Pythii,
 Telluris, & Bacchi in Limnis, in cuius honorem vetustio-
 ra Bacchanalia celebrabantur duodecimo die mensis An-
 thesterionis; quemadmodum nunc quoque Iones, ab Athe-
 niensibus oriundi, ex recepto ritu celebrare solent. Sunt
 etiam alia vetusta templa hic aedificata. Fonte etiam, qui
 nunc quidem Novemfistulae appellatur, tyrannorum iussu
 sic exstructus, olim vero Calliroë vocabatur, cum ipsius
 venae & scaturigines exstarent, quod arci vicinus esset,
 in maximis quibusque rebus utebantur. Et nunc etiam ab
 antiquo moribus est receptum, ut ante nuptias, & in aliis

ταύτην κατοίκησιν καὶ ἡ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' Ἀθηναίων πόλις.

ιστ'. Τῇ τε οὖν ἐπιπολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῳ οἰκήσει μετεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπειδὴ ξυνωκίσθησαν, διὰ τὸ ἔθος ἐν τοῖς ἀγροῖς ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πολέμου πανοικησία γενόμεοί τε καὶ οἰκήσαντες, οὐ ῥαδίως τὰς μεταναστάσεις ἐποιοῦντο, ἄλλως τε καὶ ἄρτι ἀνειληφότες τὰς κατασκευὰς μετὰ τὰ Μηδικά. ἐβαρύνοντο δὲ καὶ χαλεπῶς ἔφερον οἰκίας τε καταλιπόντες, καὶ ἱερά, ἃ διὰ παντός ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἀρχαίον πολιτείας πάτρια δίαιτάν τε μέλλοντες μεταβάλλειν, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείπων ἕκαστος.

ιζ'. Ἐπειδὴ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μὲν

rebus sacris hac aqua utantur. Et nunc etiam propter antiquam hanc habitationem, ipsa quoque urbis arx ab Atheniensibus urbs appellatur.

XVI. Athenienses igitur & ante diu in agris suo iure ac liberi vixerant; & postquam in unam urbem contributi sunt, ob illum in agris agendi morem, plerique tam priorum, quam posteriorum, qui ad hoc usque bellum cum tota familia in agris fuerant, & habitabant, non facile migrabant, praecipue vero, quod post bellum Medicum suam supellectilem nuper refecissent. Graviter etiam & iniquo animo ferebant, tum quod penates & sacra deserturi essent, quae perpetuo ipsis patria fuerant a priscis usque temporibus, & a statu suae civitatis; tum etiam, quod vitae genus essent mutaturi, & nihil aliud facturi, quam si suam quisque urbem relinqueret.

XVII. Postquam autem in urbem migrarunt, exiguo

τισιν ὑπῆρχον οἰκήσεις, καὶ παρὰ Φίλων τινὰς ἢ οἰκείων καταφυγή· οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τε ἔρημα τῆς πόλεως ᾤκησαν, καὶ τὰ ἱερά, καὶ τὰ ἡρώα πάντα, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τοῦ Ἐλευσινίου, καὶ εἴτι ἄλλο βεβαίως κληϊστὸν ἦν· τό, τε Πελασγικὸν καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατον τε ἦν μὴ οἰκεῖν, καὶ τι καὶ Πυθικοῦ μαντείου ἀκροτελεύτιον τοιούδε διεκάλυε, λέγον αἰς — τὸ Πελασγικόν, ἀργὸν ἄμεινον. ὅμως ὑπὸ τῆς παρασχῆμα ἀνάγκης ἐξωκλήθη. καὶ μοι δοκεῖ τὸ μαντεῖον τούναντίον ζυμβῆναι ἢ προσεδέχοντο. οὐ γὰρ διὰ τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ζυμβοραὶ γενέσθαι τῆ πόλει, ἀλλὰ διὰ τὸν πόλεμον ἢ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως· ὃν οὐκ ὀνομάζον τὸ μαντεῖον προῆδει μὴ ἐπ' ἀγαθῶ ποτὲ αὐτὸ κατοικισθῆσόμενον. κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς

quidem quorundam numero domus fuerunt, & locus apud aliquos amicos, vel necessarios, quo se reciperent: at illorum plerique deserta urbis loca habitarunt, & templa, & omnia heroum facella, praeter arcem, & Eleusinium, & si quis alius locus bene clausus erat; & templum, quod Pelasgicum appellatur, quod sub arcem, & in quo propter diras hominum execrationes habitare non licebat; quin etiam quoddam oraculi Pythici carmen in extrema sui parte hoc ipsum his verbis vetabat, — Satiusque Pelasgicon haud habitari. Verumtamen ob repentinam necessitatem habitatum fuit. Et oraculum illud mihi videtur cecidisse contra, quam Athenienses exspectabant. Non enim propter impiam habitationem, calamitates reipublicae videntur accidisse; sed propter bellum, ipsa inhabitandi necessitas. Oraculum autem, quamvis hoc bellum nominatim non indicasset, tamen praeviderat, ipsum templum haud fauste aliquando

πύργοις τῶν τειχῶν πολλοῖς, καὶ ὡς ἕκαστός που ἐδύνατο. οὐ γὰρ ἐχώρησε ξυνηθόντας αὐτοὺς ἢ πόλις, ἀλλ' ὕστερον δὴ τὰ τε μακρὰ τεῖχη ᾤκησαν κατανειμάμενοι, καὶ τοῦ Πειραιέως τὰ πολλὰ. ἀμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἤπτοντο, ξυμμάχους τε ἀγείροντες, καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ἑκατὸν νεῶν ἐπίπλου ἐξαρτύοντες. καὶ οἱ μὲν ἐν τούτῳ παρασκευῆς ἦσαν.

ἠ΄. Ὁ δὲ στρατός τῶν Πελοποννησίων προῖον ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰνόην πρῶτον, ἥπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν. καὶ ὡς ἐκαθέζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ τείχει ποιησόμενοι μηχαναῖς τε καὶ ἄλλω τρόπῳ. ἡ γὰρ Οἰνόη οὔσα ἐν μεθορίαις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἐτετείχιστο, καὶ αὐτῷ Φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ἐπότε πόλεμος καταλάβοι. τὰς τε οὖν προσβολὰς ἠντρε-

habitatum iri. Multi etiam in ipsis murorum turribus domicilia sibi pararunt, denique prout quisque poterat. nec enim urbs omnes, qui eo convenerant, capere potuit: sed postea longos muros incoluerunt, eos inter se partiti, magnamque Piraei partem. Simul etiam res ad bellum necessarias parare coeperunt, tum sociorum auxilia cogentes, & instruentes centum navium classem, quam in Peloponnesum mitterent. Ac Athenienses quidem in hoc apparatu erant occupati.

XVIII. Lacedaemoniorum vero exercitus progressus, ad Oenoën, Atticae castellum, primum pervenit, qua in Atticam erant irrupturi. Cum autem ibi castra posuissent, ad illius muros machinis, & quovis alio modo oppugnandos sese parabant. Nam Oenoë, quae est in Atticae & Boeotiae finibus, muris erat cincta; & Athenienses hoc propugnaculo utebantur, quoties bellum ingrueret. Huius igitur

πίζοντο, καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν χρόνον περὶ αὐτήν. αἰτίαν τε οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δεκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου μαλακὸς εἶναι, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτήδεις, οὐ παραινῶν προθύμως πολεμεῖν. ἐπειδὴ τε ξυνελέγετο ὁ στρατὸς, ἢ τε ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιμονὴ γενομένη, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πορείαν ἢ σχολαιότης διέβαλεν αὐτὸν, μάλιστα δὲ ἢ ἐν τῇ Οἰνῷ ἐπίσχεσις. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐσεκομίζοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, καὶ ἐδόκειν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ τάχους, πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου μέλλησιν. ἐν τριαύτῃ μὲν ὁρῆσθ' ὁ στρατὸς τὸν Ἀρχίδαμον ἐν τῇ καθέδρᾳ εἶχεν. ὁ δὲ, προσδεχόμενος (ὡς λέγεται) τοὺς Ἀθηναίους τῆς γῆς ἔτι ἀκεραίου οὐσης

oppugnationem parabant: sed ibi circum ipsam Oenoën tempus frustra triverunt. Et Archidamus propterea in maximam suspicionem incidit, quod vel in ipsis auxiliis ad bellum gerendum evocandis lentus, & Atheniensium studiosus esse videretur, qui ad bellum alacriter gerendum non adhortaretur. Et postquam copiae in unum coactae fuerunt, cum ipsa commoratio, qua ad Isthmum fuerat usus, tum in reliquo itinere faciendo tarditas, tum etiam praecipue ad Oenoën cunctatio, magnam ei suspicionem conflavit. Athenienses enim hoc temporis spatio res suas ex agris in urbem importarunt; & Peloponnesii, si celeriter eo ivissent, res omnes, quae extra urbem adhuc erant, occupare potuisse videbantur; nisi propter illius cunctationem hoc facere prohibiti fuissent. Exercitus igitur Archidamo, propter huiusmodi moram, graviter erat iratus. Ille vero, ut fertur, ideo se reprimebat, quod speraret, Athenienses, agro adhuc intacto, aliquid de sua pertinacia re-

ἐνδώσειν τι, καὶ κατοκνήσειν περιιδεῖν αὐτὴν τμηθεῖσαν, ἀνεῖχεν.

Bell. Pelop.
an. 1.
Olymp.
87. 2.
U. C. Varr.
323.
Iul. 26.

ιβ'. Ἐπειδὴ μέντοι προσβαλόντες τῇ Οἰνῳ, καὶ πᾶσαν ἰδέαν πειράσαντες, οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, οἱ τε Ἄθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο· οὕτω δὴ ὀρμήσαντες ἀπ' αὐτῆς, μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖα τῶν ἐσελθόντων Θηβαίων γενόμενα ἡμέρα ὀγδοηκοστῇ μάλιστα, τοῦ θέρους καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικὴν. ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ καθεζόμενοι ἔτεμνον, πρῶτον μὲν Ἐλευσίνα, καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον. καὶ τροπὴν τινα τῶν Ἀθηναίων ἰππέων περὶ τοὺς Ρεῖτους καλουμένους ἐποίησαντο. ἔπειτα προὐχώρου, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ Αἰγάλεων ὄρος, διὰ Κεκροπίας, ἕως ἀφίκοντο ἐς Ἀχαρνὰς, χωρίον μέγι-

missuros, eiusque vastationem iniquo animo visuros, nec eam facile passuros.

XIX. Postquam tamen Oenoën adorti, omnique oppugnationis genere tentato, expugnare non potuerunt, & Athenienses nullum caduceatorem ad eos miserunt; ita demum castris inde motis, circiter octogesimum diem a rebus, quae ad Plataeam a Thebanis eam ingressis sunt gestae, vigente iam aestate, maturisque frumentis, in Atticam irruperunt. Archidamus vero Zeuxidami filius, Lacedaemoniorum rex, illos ducebat. castrisque in ea positus, primum quidem agrum Eleusinium & Thriasium campum vastare ac populari coeperunt; & nonnullos Atheniensium equites, ad illos aquarum alveos, qui Rheiti vocantur, in fugam verterunt. Deinde vero ad dextram habentes Aegaleon montem per Cecropiam processerunt; donec ad Acharnas pervenerunt, maximum totius Atticae

στον τῆς Ἀττικῆς, τῶν δῆμων καλουμένων. καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ, στρατόπεδόν τε ἐποίησαντο, χρόνον τε πολὺν ἐμμεΐναντες ἔτεμον.

κ'. Γνώμη δὲ τοιαύδε λέγεται τὸν Ἀρχίδαμον περὶ τε τὰς Ἀχαρνὰς ὡς ἐς μάχην ταξάμενον μέναι, καὶ ἐς τὸ πεδίον ἐκείνη τῇ ἐσβολῇ οὐ καταβῆναι. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους ἤλπιζεν ἀκμάζοντάς τε νεότητι πολλῇ, καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον ὡς οὐπω πρότερον, ἴσως ἂν ἐπέξελθεῖν, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν περιιδεῖν τμηθῆναι. ἐπειδὴ οὖν αὐτῶ ἐς Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον οὐκ ἀπήντησαν, πείραν ἐποιεῖτο, περὶ τὰς Ἀχαρνὰς καθήμενος, εἰ ἐπεξίσσιν. ἅμα μὲν γὰρ αὐτῶ ὁ χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο ἐστρατοπεδεῦσαι, ἅμα δὲ καὶ οἱ Ἀχαρνῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως (τρισχίλιοι γὰρ ὄπλῳται ἐγένοντο) οὐ περιέψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα

oppidum, ex iis, quae Pagi vocantur. Castrisque ad hoc oppidum positis, copias vallo muniverunt, & diu illic commorati agrum vastarunt.

XX. Hoc autem consilio Archidamus circum Acharnas cum exercitu ad pugnam committendam instructo mansisse, nec illo anno, quo irruptionem in Atticam fecit, in planitiem descendisse fertur: quod sperabat, Athenienses, qui multa iuventute florebant, & ad bellum, ut nunquam ante, instructi erant, fortasse obviam sibi ex urbe prodituros, nec in suo conspectu agrum vastari passuros. At cum nec ad Eleusinen, nec ad Thriasium campum, ipsi occurrissent, castris ad Acharnas positis, tentare statuit, an contra se prodire auderent. Simul enim hic locus statis habendis opportunus ipsi videbatur, simul etiam Acharnenses, qui magna civitatis pars erant, (erant enim tria

διαφθαρέντα, ἀλλ' ὀρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς μάχην. εἴτε καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείνη τῇ ἐσβολῇ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀδέεστερον ἤδη ἐς τὸ ὕστερον τό, τε πεδίον τεμεῖν, καὶ ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι. τοὺς γὰρ Ἀχαρνέας, ἐστερημένους τῶν σφετέρων, οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων κινδυνεύειν, στάσιν δὲ ἐνέσεσθαι τῇ γνώμῃ. τοιαύτη μὲν διανοία ὁ Ἀρχίδαμος περὶ τὰς Ἀχαρνὰς ἦν.

καί. Ἀθηναῖοι δὲ, μέχρι μὲν οὗ περὶ Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καὶ τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα τὸν Πausανίου Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα καὶ Θριάζε στρατῶ Πελοποννησίων, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου τέσ-

militum armatorum millia) non videbantur rerum suarum vastationem neglecturi; sed & ceteros omnes ad proelium committendum impulsuri. Quod si Athenienses, contra suas copias tunc in ipsorum agrum irruptionem facientes, non prodiiissent, iam minore cum metu in posterum se & plunitiem vastaturum, & ad ipsam urbem accessurum sperabat. Acharnenses enim, suis rebus privatos, non ita promptos fore ad pericula pro aliis subeunda, ideoque discordias in civium animis futuras. Hoc igitur consilio Archidamus ad Acharnas manebat.

XXI. Athenienses vero, quamdiu quidem Peloponnesiorum exercitus circum Eleusinem & Thriasium campum subfedit, tamdiu etiam aliquam spem habuerunt, eos non propius progressuros; memoria tenentes, & ipsum Plistoanactem Pausaniae filium, Lacedaemoniorum regem, quando cum Peloponnesiorum copiis quatuordecim ante hoc bel-

σαρσί καὶ δέκα ἔτεσιν, ἀνεχώρησε πάλιν, ἐς τὸ πλεόν
 οὐκέτι προελθών. διὸ δὲ καὶ ἡ Φυγὴ αὐτῶ ἐγένετο ἐκ
 Σπάρτης, δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι τὴν ἀναχώρησιν.
 ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἐξήκοντα στα-
 δίους τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιού-
 ντο· ἀλλ' αὐτοῖς, ὡς εἰκὸς, τῆς γῆς τεμνομένης ἐν τῷ
 ἔμφανει (ὃ οὐπω ἐωράκεσαν οἱ γε νεώτεροι, οὐδ' οἱ
 πρεσβύτεροι, πλὴν τὰ Μηδικὰ) δεινὸν ἐφαίνετο καὶ
 ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα τῇ νεότητι, ἐπεξίε-
 ναι, καὶ μὴ περιορᾶν. κατὰ ζυστάσεις τε γιγνόμενοι,
 ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν, κελεύοντες ἐπεξίεναι, οἱ δὲ
 τινες, οὐκ ἐῶντες. χρησμολόγοι τε ἤδον χρησμῶν παν-
 τοίους, ὧν ἠκροῶτο ὡς ἕκαστος ὥρμητο. οἱ τε Ἀχαρνῆς,
 οἴομενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι

lum annis in Atticam irrupisset, ad Eleufinem & Thria-
 fium campum, nec ulterius progressum, rediisse. Quam-
 obrem etiam Sparta relegatus est, quod pecuniis inductus
 revertisse visus esset. Postquam vero exercitum circum
 Acharnas vidissent, sexaginta stadiis ab urbe distantem, rem
 non amplius ferendam censuerunt. sed cum in ipsorum con-
 spectu (ut est verisimile) ager vastaretur, (quod saltem
 iuniores, immo ne seniores quidem adhuc viderant, nisi in
 bello Medico) res ipsis gravis videbatur. Et cum aliis,
 tum vero praecipue iuventuti, copiae in hostem educen-
 dae, nec agri vastatio per negligentiam ferenda videbatur.
 Et cum in conciliabulis essent, inter se graviter altercaban-
 tur, alii quidem copias in hostem educendas censentes,
 alii vero, quorum numerus erat perexiguus, hoc fieri non
 finentes. Vates quoque multifaria vaticinia canebant : quae
 quisque audiebat, ut animo erat affectus. Et Acharnenses,

Ἀθηναίων, ὡς αὐτῶν ἢ γῆ ἐτέμνετο, ἐνήγον τὴν ἕξοδον μάλιστα. παντί τε τρόπῳ ἀνηρέθιστο ἡ πόλις, καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον· καὶ ὧν παρήνεσε πρότερον, ἐμέμνητο οὐδέν, ἀλλ' ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὧν οὐκ ἐπεξάγοι· αἰτίον τε σφίσι ἐνόμιζον πάντων ὧν ἔπασχον.

κβ'. Περικλῆς δὲ, ὁρῶν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας, καὶ οὐ τὰ ἄριστα φρονεῦντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ τοῦ μὴ ἐπεξίεναι, ἐκκλησίαν τε οὐκ ἐποίει αὐτῶν, οὐδὲ ξύλλογον οὐδένα, τοῦ μὴ ὀργῇ τι μᾶλλον ἢ γνώμῃ ξυνελθόντας ἐξαμαρτεῖν. τὴν τε πόλιν ἐφύλασσε, καὶ δι' ἡσυχίας μάλιστα ὅσον ἠδύνατο εἶχεν. ἰππέας μέντοι ἐξέπεμπεν αἰεὶ, τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπίπτοντας ἐς τοὺς ἀγροὺς

quod existimarent, non minimam Atheniensium portionem apud se esse, postquam ipsorum ager vastari coepit, ad eruptionem in hostes faciendam maxime urgebant: omnique modo civitas erat concitata, & Pericli cives erant irati: nec memores erant ullarum rerum, quas ille prius suaserat; sed eum vocibus carpebant, quod, cum imperator esset, tamen copias in hostem non educeret: omniumque malorum, quae patiebantur, cum auctorem sibi esse existimabant.

XXII. Pericles vero, cum eos ob praesentem rerum statum graviter indignari, nec optime de rebus sentire videret, cumque persuasum haberet, se de eruptione in hostem non facienda recte sentire, eos ad nullam concionem, nullumque coetum convocabat, ne quid animi impetu potius, quam recto consilio, congregati peccarent; & urbem tuebatur, &, quam maxime poterat, tranquillam regebat. Semper tamen equites emittebat, ne hostium antecursores, ab exercitu irruentes in agros urbi vicinos, eos maleficiis

τοὺς ἐγγὺς τῆς πόλεως, κακουργεῖν καὶ ἵππομαχίᾳ
 τὶς ἐγένετο βραχεῖα ἐν Φρυγίῳ, τῶν τε Ἀθηναίων τέλει
 ἐνὶ τῶν ἵππέων, καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν, πρὸς τοὺς
 Βοιωτῶν ἵππέας· ἐν ἧ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι
 καὶ Θεσσαλοὶ· μέχρις οὗ πρὸς βροχὴν τῶν Βοιω-
 τοῖς τῶν ὀπλιτῶν, τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν, καὶ ἀπέθανον
 τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων οὐ πολλοί. ἀνείλοντο μέν-
 ται αὐτοὺς αὐθιμῆρον ἀσπόνδους. καὶ οἱ Πελοποννήσιοι
 τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν. ἡ δὲ βεβήθεια αὐτῆ τῶν
 Θεσσαλῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ζυμμαχικὸν ἐγένετο τοῖς
 Ἀθηναίοις· καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς Λαρισσαῖοι, Φαρ-
 σάλιοι, Παράσιοι, Κρανώνιοι, Πειράσιοι, Γυρτώνιοι,
 Φεραῖοι. ἠγούντο δὲ αὐτῶν, ἐκ μὲν Λαρίσσης, Πολυ-
 μήδης καὶ Ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἐκάτερος· ἐκ
 δὲ Φαρσάλου, Μένων. ἦσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατὰ
 πόλεις ἄρχοντες.

afficerent : & leve quoddam equestre proelium inter unam
 Atheniensium equitum turmam, quibus & Thessali erant
 adiuncti, & Boeotorum equites, in Phrygiis est commissum:
 in quo Athenienses & Thessali non fuerunt inferiores, donec
 armaturae gravioris agmen Boeotis subsidio venit: tunc
 vero illi in fugam sunt versi, & Atheniensium ac Thessa-
 lorum plerique sunt desiderati. Verumtamen illo ipso die
 sine induciis illos susceperunt. Et Peloponnesii postero die
 tropaeum statuerunt. Hoc autem auxilium Thessali Athe-
 niensibus ex vetusto societatis foedere miserunt: ad illos
 etiam venerunt Larissaei, Pharsalii, Parafii, Cranonii, Pi-
 rasii, Gyrtonii, Pheraei. Iphis vero praeerant, ex La-
 rissa quidem, Polymedes, & Aristonous, diversae uter-
 que factionis; ex Pharsalo vero, Menon: erant & ce-

κγ'. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ ἐπέξῃσαν αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μάχην, ἄραντες ἐκ τῶν Ἀχαρνῶν, ἐδήουν τῶν δῆμων τινὰς ἄλλους, τῶν μεταξὺ Πάρνηθος καὶ Βριλήσσου ὄρους. ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γῆ, οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ Πελοπόννησον, ἄσπερ παρεσκευάζοντο, καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐπ' αὐτῶν, καὶ τοξότας τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ Καρκίνος τε ὁ Ξενοτίμου, καὶ Πρωτίας ὁ Ἐπικλέους, καὶ Σωκράτης ὁ Ἀντιγένους. καὶ οἱ μὲν, ἄραντες, τῇ παρασκευῇ ταύτῃ περιέπλεον. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι χρόνον ἐμμενῖντες ἐν τῇ Ἀττικῇ ὅσον εἶχον τὰ ἐπιτήδεια, ἀνεχώρησαν διὰ Βοιωτῶν, οὐχ ἤπερ ἐσέβαλον. παριόντες δὲ Ὠρωπὸν, τὴν γῆν τὴν Πειραιϊκὴν καλουμένην, ἣν νέμονται Ὠρώπιοι Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἐδήωσαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς Πελοπόννησον, διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι.

teris deinceps ex singulis civitatibus fui cuique praefecti.
 XXXIII. Peloponnesii vero, cum Athenienses ad proelium cum ipsis committendum prodire nolissent, motis castris ab Acharnis, nonnullos alios pagos vastarunt, qui sunt inter Parnethem & Brileffum montes. Dum autem isti in Attica essent, Athenienses centum naves, quas instruxerant, & in his mille gravis armaturae milites, & quadringentos sagittarios circa Peloponnesum miserunt. His autem praeerant Carcinus Xenotimi, Proteas Epiclis, & Socrates Antigenis filius: atque hi quidem cum hoc apparatu solventes e portu vela fecerunt. Peloponnesii vero, tamdiu in Attica morati, quamdiu comineatus ipsis supeditavit, per Boeotiam, non qua irruptionem fecerant, reverterunt; & dum Oropum praeterirent, regionem nomine Piraiicen, quam Oropii Atheniensium imperio sub-

καὶ ἄναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, οἱ Ἀθηναῖοι Φύλακας κατεστήσαντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥσπερ δὴ ἔμελλον διὰ παντὸς τοῦ πολέμου φυλάξαι καὶ χίλια τάλαντα ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἔδοξεν αὐτοῖς, ἐξαιρέτα ποιησαμένοις, χωρὶς θέσθαι, καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων πολεμῆν ἢν δέ τις εἴπῃ ἢ ἐπιψηφίσῃ κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἢν μὴ οἱ πολέμιοι νήϊη στρατῶ ἐπιπλέωσι τῇ πόλει, καὶ δεῖ ἀμύνασθαι, θάνατον [τὴν] ζημίαν ἐπέθεντο. τριήρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρέτους ἕκαστον ἐποιήσαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον τὰς βελτίστας, καὶ τριηράρχους αὐταῖς ὧν μὴ χρῆσθαι μηδεμιᾷ ἐς ἄλλο τι ἢ μετὰ τῶν χρημάτων περὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου, ἢν δεῖ.

iecti colunt, vastarunt. In Peloponnesum vero regressi, in suas quique urbes discesserunt.

XXIV. Athenienses autem post horum discessum praefidia terra marique disposuerunt, quemadmodum toto belli tempore agrum erant tutatura: quin etiam ipsis placuit, ex pecuniis, quae in arce erant, mille talenta eximere, & seponere, nec impendere; sed ex aliis ad bellum gerendum sumere. Quod si quis dixisset, aut decretum fecisset, quo pecunias istas suo loco movendas, & in alios usus impendendas censuisset, nisi si hostes classe urbem invassent, & propulsandi essent, poenam capitalem ei proposuerunt. Centum etiam triremes una cum illis mille talentis seposuerunt quotannis omnium praestantissimas, & praefectos ipsis assignarunt: quarum nulla ad aliud quidquam, nisi cum his ipsis pecuniis, ob idem periculum, si foret opus, utendum esse decreverunt.

κέ. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ περὶ Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι, καὶ Κερκυραῖοι μετ' αὐτῶν, πενήκοντα ναυσὶ προσβεβοηθηκότες, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων, ἄλλα τε ἑκάκουν περιπλέοντες, καὶ ἐς Μεθώνη τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες, τῷ τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνότων. ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώρους τούτους Βρασίδης ὁ Τέλλιδος, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, Φρουρὰν ἔχων καὶ αἰσθόμενος, ἐβοήθει τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ ὀπλιτῶν ἑκατόν. διαδραμὼν δὲ τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον ἐσκιδασμένον κατὰ τὴν χώραν, καὶ πρὸς τὸ τείχος τετραμμένον, ἐσπίπτει ἐς τὴν Μεθώνη, καὶ ὀλίγους τινὰς ἐν τῇ ἐσδρομῇ ἀπολέσας τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, τὴν τε πόλιν περιεποίησε, καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπηνέβη ἐν

XXV. Athenienses autem, qui cum centum navibus circa Peloponnesum erant, & cum ipsis Corcyraei, qui cum quinquaginta navibus auxilio ipsis venerant, & nonnulli alii focii, qui in illis regionibus habitabant, cum aliis maleficiis praeternavigantes affecerunt, tum etiam ad agri Laconici Methonem, exscensu ex navibus in terram facto, adorti sunt muros eius, qui erant infirmi, & intra quos non multi homines erant: sed forte Brasidas Tellidis filius, vir Spartanus, circum illa loca cum praesidio erat, cumque rem sensisset, illis, qui in ea urbe erant, cum centum gravis armaturae militibus auxilio venit: cumque per medias Atheniensium copias, per agrum sparsas, & ad urbis muros converfas, cursu transfisset, Methonem irrupit; & paucis quibusdam de suis militibus in ipsa irruptione amissis, & ipsam urbem servavit, & primus omnium, qui illi bello administrando interfuerunt, propter hoc for-

Σπάρτη. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἄραυτες παρέπλεον· καὶ σχόν-
 τες τῆς Ἠλείας ἐς Φειάν, ἐδήουν τὴν γῆν ἐπὶ δύο ἡμέ-
 ρας. καὶ προσβεβήσαντας τῶν ἐκ τῆς κοίλης Ἡλίδος
 τριακοσίους λογάδας, καὶ τῶν αὐτόθεν ἐκ τῆς περιουκί-
 δος Ἠλείων, μάχῃ ἐκράτησαν. ἀνέμου δὲ κατιόντος με-
 γάλου, χειμαζόμενοι ἐν ἀλιμένῳ χωρίῳ, οἱ μὲν πολλοὶ
 ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ περιέπλεον τὸν Ἰχθυον κα-
 λούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα. οἱ δὲ
 Μεσσηνιοὶ ἐν τούτῳ, καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ οὐ δυνάμενοι ἐπι-
 βῆναι, κατὰ γῆν χωρήσαντες, τὴν Φειάν αἰρῶσι· καὶ
 ὕστερον αἱ τε νῆες περιπλεύσασαι ἀναλαμβάνουσιν αὐ-
 τοὺς, καὶ ἐξανάγονται ἐκλιπόντες Φειάν· καὶ τῶν Ἠ-
 λείων ἢ πολλὰ ἤδη στρατιὰ προσεβεβεβήκει. παρα-
 πλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ ἄλλα χωρία, ἐδήουν.

te facinus Spartaee collaudatus est. Athenienses vero inde
 solventes abierunt: & cum ad Phiam Elidis urbem appu-
 lissent, eius agrum per biduum vastarunt; & trecentos de-
 lectos, qui ex inferiori Elide suis auxilio venerant, aliof-
 que Eleos, qui circumcirca illi regioni erant finitimi, pu-
 gna vicerunt. Ceterum, exorto ingenti vento, cum in
 loco importuoso tempestate iactarentur, plerique quidem
 eorum naves conscenderunt, & promontorium, quod Ich-
 thys appellatur, circumvesti, in portum, qui est Phiae,
 pervenerunt. Interea vero Messenii, & alii nonnulli, qui
 naves conscendere nequiverant, terrestri itinere profecti,
 Phiam ceperunt. Postea vero naves, quae circumvehebantur,
 eos receperunt; atque illinc, relicta Phia, in altum
 vela fecerunt: nam magna militum Eleorum manus iam
 suis subsidio venerat. Athenienses autem, in alia loca na-
 vibus delati, obiter ea vastarunt.

κστ'. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα, καὶ Εὐβοίας ἅμα Φυλακὴν. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Κλεόπομπος ὁ Κλεωνίου· καὶ ἀποβάσεις ποιησάμενος, τῆς τε παραβαλασσίου ἔστιν ἂ ἐδήλωσε, καὶ Θρόνιον εἶλεν· ὁμήρους τε ἔλαβεν αὐτῶν, καὶ ἐν Ἀλώπῃ τοὺς βοηθήσαντας Λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν.

κζ'. Ἀνέστησαν δὲ καὶ Αἰγινήτας τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ ἐξ Αἰγίνης Ἀθηναῖοι, αὐτούς τε καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐπικαλέσαντες οὐχ ἥκιστα τοῦ πολέμου σφίσιν αἰτίους εἶναι. καὶ τὴν Αἰγίαν ἀσφαλέστερον ἐφαινετο τῇ Πελοπόννησῳ ἐπικειμένην, αὐτῶν πέμψαντες ἐποίκους, ἔχειν· καὶ ἐξέπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῶν ἐς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας. ἐκπεσοῦσι δὲ τοῖς Αἰγινήταις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδωσαν Θυρέαν οἰκεῖν, καὶ τὴν γῆν νέμε-

XXVI. Atque sub hoc ipsum tempus Athenienses triginta naves emisérunt, ut Locridem obirent, simul etiam, ut Euboeam tuerentur: his autem praeerat Cleopompus Cliniae filius: & exscensu ex navibus in terram facto, cum nonnulla maritima loca vastavit, tum etiam Thronium cepit; & obsides ab illis accepit, & apud Alopen Locros, qui suis auxilium tulerant, proelio superavit.

XXVII. Hac eadem aestate Athenienses Aeginetas ex Aegina, cum ipsos, tum etiam liberos & coniuges eiecérunt; ipsis crimini dantes, quod huius belli contra se moti praecipui auctores essent. Simul etiam tutius fore videbatur, si Aeginam Peloponneso adiacentem, colonia de suis eo missa, ipsi tenerent: nec multo post colonos in eam miserunt. Aeginetis autem eiectis Lacedaemonii Thyream incolendam, & eius agrum possidendum dederunt,

σθαι, κατὰ τε τὸ Ἀθηναίων διάφορον, καὶ ὅτι σφῶν
εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν, καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν
ἐπανάστασιν. ἡ δὲ Θυρεάτις γῆ, μεθωρία τῆς Ἀργείας
καὶ Λακωνικῆς ἐστίν, ἐπὶ θάλασσαν καθήκουσα. καὶ
οἱ μὲν αὐτῶν ἐνταῦθα ὤκησαν, οἱ δ' ἐσπάρησαν κατὰ
τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

κῆ. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους νομηνία κατὰ σελήην (ὡς- Aug. 3.
περὶ καὶ μόνον δοκεῖ εἶναι γίγνεσθαι δυνατόν) ὁ ἥλιος
ἐξέλιπε μετὰ μεσημβρίαν, καὶ πάλιν ἀνεπληρώθη, γε-
νόμενος μηνσείδης, καὶ ἀστέρων τινῶν ἐκφανέντων.

κβ'. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει Νυμφόδωρον τὸν Πύ-
θειω, ἄνδρα Ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλ-
κης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα, οἱ Ἀθηναῖοι, πρότε-
ρον πολέμιον νομίζοντες, πρόξενον ἐποίησαντο, καὶ μετε-

tum ob odium, quo Athenienses prosequerentur, tum
etiam, quod de se bene meriti essent terrae motus tempo-
re, & Helotum rebellione. Thyreaticus vero ager est me-
dius inter Argivum & Laconicum, & ad mare pertinet.
Atque alii quidem eorum hic habitaverunt, alii vero per
reliquam Graeciam dissipati sunt.

XXVIII. Eadem etiam aestate, Kalendis Lunaribus, quae
naturali lunae cursu contingunt, (quo solo etiam tempore
hoc fieri posse videtur) sol defecit post meridiem, & ex
lunata figura, qua tunc apparuit, cum nonnullae etiam
stellae conspicue apparuissent, rursus ad pristinam sui or-
bis plenitudinem ac splendorem rediit.

XXIX. Eadem etiam aestate Nymphodorum Pythae fi-
lium, Abderiten, cuius sororem Sitalces matrimonio con-
iunctam habebat, virum, qui magna auctoritate apud ipsum
valebat, Athenienses, licet eum prius hostem esse iudicaf-

πέμψαντο· βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Τήρεω
 Θρακῶν βασιλέα ξύμμαχον γενέσθαι. ὁ δὲ Τήρης οὐ-
 τος, ὁ τοῦ Σιτάλκου πατήρ, πρῶτος Ὀδρύσαις τὴν με-
 γάλην βασιλείαν ἐπιπλέον τῆς ἄλλης Θρακῆς ἐποίησε.
 πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι Θρακῶν. Τηρεῖ δὲ
 τῷ Πρόκνην τὴν Πανδίωνος ἀπ' Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα,
 προσῆκεν ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν. οὐδὲ τῆς αὐτῆς Θρακῆς
 ἐγένοντο· ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Δαυλία τῆς Φωκίδος νῦν καλου-
 μένης γῆς ὁ Τηρεὺς ᾧκει, τότε ὑπὸ Θρακῶν οἰκουμένης·
 (καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτυν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῆ
 ταύτῃ ἔπραξαν. πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνοσ
 μνήμῃ Δαυλίας ἢ ὄρνις ἐπωνόμασται. εἰκὸς δὲ καὶ τὸ
 κῆδος Πανδίονα ξυνάψασθαι τῆς θυγατρὸς διὰ τοσού-
 του, ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους, μᾶλλον ἢ διὰ

fent, tamen hospitem publice fecerunt, eumque arcessive-
 runt, quod eius opera Sitalcen Teris filium, Thracum ré-
 gem, sibi societate adiungere cuperent. Hic autem Teres,
 Sitalcis pater, primus Odryfarum imperium maius reliquis
 Thraciae regnis effecit. Magna enim Thracum pars est sui
 iuris, suisque legibus vivit. Cum illo autem Tereo, qui
 Procnen Pandionis filiam ex Athenarum urbe uxorem du-
 xerat, Teres iste nullo propinquitatis vinculo coniunctus
 erat: nec ex eadem Thracia fuerunt. Sed ille quidem, Te-
 reus inquam, habitabat in urbe Daulia, quae est in agro,
 qui nunc Phocensis appellatur, quem Thraces tunc inco-
 lebant: (& in hoc agro mulieres illae facinus illud in Ityn
 perpetrarunt; quin etiam a multis poëtis, qui lusciniae men-
 tionem fecerunt, haec avis Daulias cognomento est ap-
 pellata. Verisimile autem est, Pandionem cum hoc Tereo,
 qui ab ipso tam parvo locorum intervallo distabat, filiae

πολλῶν ἡμερῶν ἐς Ὀδρύσας ὁδοῦ.) Τήρης δὲ, οὔτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων, βασιλεὺς τε πρῶτος ἐν κράτει Ὀδρυσῶν ἐγένετο. οὗ δὴ ἔτα τὸν Σιτάλκην οἱ Ἀθηναῖοι ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο, βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία καὶ Περδίκκην ξυνελεῖν αὐτόν. ἐλθὼν τε ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Νυμφόδορος τήν τε τοῦ Σιτάλκου ξυμμαχίαν ἐποίησε, καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Ἀθηναῖον. τόν τε ἐπὶ Θράκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν· πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμπειν στρατιάν Θρακίαν Ἀθηναίοις ἰκπέων τε καὶ Πελταστῶν. ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκην τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδεῦναι. ξυνεστράτευσέ τ' εὐθύς Περδίκκας ἐπὶ Χαλκιδίας μετ' Ἀθηναίων, καὶ Φορμίωνος. οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω, Θρακῶν βασιλεὺς, ξύμ-

affinitatem contraxisse, mutui auxilii causa potius, quam cum altero Tere, qui multorum dierum itinere ad Odryfas usque ab ipso remotus erat.) Sed Teres nec idem nomen habuit, & Odryfarum regnum primus per vim est adeptus. Huius igitur filium Sitalcen Athenienses in societatem adsciverunt, Thraciae oppida, & Perdiccam huius opera sibi adiungere cupientes. Nymphodorus autem, Athenas profectus, Sitalcis societatem ipsis conciliavit, & Sadowum ipsius Sitalcis filium Atheniensem civem fecit; & promisit fore, ut bellum, quod in Thracia gerebatur, fedaret; se enim Sitalci persuasurum, ut exercitum equitum Thracum, & Peltastarum Atheniensibus mitteret. Perdiccam etiam Atheniensibus conciliavit, & ipsis persuasit, ut ei Thermen redderent. Et confestim Perdiccas cum Atheniensibus & Phormione arma Chalcidensibus intulit. Sic igitur & Sitalces Teris filius, Thracum rex, & Perdiccas

μαχος ἐγένετο Ἀθηναίοις, καὶ Περδίκκας ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεύς.

λ'. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν Ἀθηναῖοι, ἔτι ὄντες περὶ Πελοπόννησον, Σόλιόν τε Κορινθίαν πόλισμα αἰροῦσι, καὶ παραδιδόασι Παλιρεῦσιν Ἀκαρνάνων μόνις τὴν γῆν καὶ πόλιν νέμεσθαι. καὶ Ἄστακον, ἧς Εὐάρχος ἐτυράννει, λαβόντες κατὰ κράτος, καὶ ἐξέλασαντες αὐτὸν, τὸ χωρίον ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεπειθήσαντο. ἐπὶ τε Κεφαλληνίαν τὴν νῆσον προσπλεύσαντες, προσηγάγοντο ἀνευ μάχης. κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα· τετράπολις οὖσα, Παλλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι, Πρόναιοι. ὕστερον δ' οὐ πολλῶν ἀνεχώρησαν αἱ νῆες ἐς τὰς Ἀθήνας.

Septembri.

λα'. Περὶ δὲ τὸ Φθινόπωρον τοῦ θέρους τούτου, Ἀθηναῖοι πανδημί, αὐτοὶ καὶ οἱ μέτοικοι ἐσέβαλον ἐς τὴν

Alexandri filius, Macedonum rex, societatis foedus cum Atheniensibus fecerunt.

XXX. Athenienses vero, qui cum centum navibus circa Peloponnesum adhuc versabantur, Solium Corinthiorum oppidum ceperunt, idque cum agro folis Acarnanum Palirensibus incolendum tradiderunt. Astacum quoque, in qua Euarchus tyrannus erat, per vim ceperunt, eoque illic eiecto, urbem in societatem adsciverunt; & in insulam Cephalleniam navibus profecti, sine pugna in suam potestatem redegerunt. Cephallenia autem sita est e regione Acarnaniae & Leucadis; & in ea sunt quatuor civitates, Pallenses, Cranii, Samaei, Pronaei. Nec multo post hae naves reversae sunt Athenas.

XXXI. Sub huius aestatis auctumnus, Athenienses, cum ipsi, tum etiam inquilini cum universi populi copiis, duce

Μεγαρίδα, Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγούντες. καὶ οἱ περὶ Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν (ἔτυχον γὰρ ἤδη ἐν Αἰγίνῃ ὄντες) ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι, ὡς ἤσθοντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανστρατιά ἐν Μεγάροις ὄντας, ἔπλευσαν παρ' αὐτοὺς, καὶ ξυνομίχθησαν. στρατόπεδόν τε μέγιστον δὴ τοῦτο ἀθρόον Ἀθηναίων ἐγένετο, ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως, καὶ οὐπω νεοσηκυίας. μυρίων γὰρ ὀπλιτῶν οὐκ ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι χωρὶς δὲ, αὐτοῖς οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ τρισχίλιοι ἦσαν. μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους τρισχιλίων ὀπλιτῶν. χωρὶς δὲ, ὁ ἄλλος ὄμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. δηώσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῆς γῆς, ἀνεχώρησαν. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι [πολλαὶ] ὑστερον ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐσβολαὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν

Pericle Xanthippi filio, in agrum Megarensē irruptionem fecerunt. Et Athenienses, qui circa Peloponnesum cum centum navibus erant (iam enim in Aegina erant) domum repetentes, cum audissent, suos cives cum universi populi copiis ex urbe profectos, & ad Megara esse, ad eos navigarunt, seque cum ipsis iunxerunt. Atque hic Atheniensium exercitus in unum collectus omnium maximus fuit, quod respublica adhuc floreret, nec dum morbo laborasset: nam ipsi Athenienses non pauciores erant, quam decem millia gravis armaturae militum. Praeterea vero ipsis etiam apud Potidaeam erant tria militum millia. Inquilini etiam non pauciores tribus millibus gravis armaturae militum, cum ipsis ad illam expeditionem iverant. Praeterea erat alia non parva militum leviter armatorum turba. Magna autem illius agri parte vastata, se receperunt. Quotannis vero Athenienses alias quoque multas irruptiones in

Thucyd. Vol. II. D

Μεγαρίδα, καὶ ἰππέων, καὶ πανστρατιά, μέχοις οὗ Νίσαια ἐάλω ὑπ' Ἀθηναίων.

λβ'. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπ' Ἀθηναίων Φρούριον, τοῦ θέρους τούτου τελευταῖοντος, ἢ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουντίοις νῆσος ἐρήμη πρότερον οὔσα, τοῦ μὴ ληστάς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος, κακουργεῖν τὴν Εὐβοίαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν, ἐγένετο.

Post Octob.
2dum.

λγ'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Εὐάρχος ὁ Ἀκαρνᾶν, βουλόμενος ἐς τὴν Ἀστακὸν κατελθεῖν, πείθει Κορινθίους τεσσαράκοντα ναυσὶ καὶ πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἐαυτὸν κατάγειν, πλεύσαντας· καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινὰς προσεμισθώσατο. ἤρχον δὲ τῆς στρατιάς Εὐφάμιδας τε ὁ Ἀριστωνύμου, καὶ Τιμόξε-

agrum Megarenses fecerunt, modo cum equitatu, modo etiam cum universi populi copiis, donec Nisaeam ceperunt.

XXXII. Athenienses etiam sub finem huius aestatis Atalantam, insulam apud Locros Opuntios, quae prius erat deserta, muris cinxerunt, ut esset belli propugnaculum; ne praedones, ex urbe Opunte & aliis Locrorum oppidis navigantes, Euboeam maleficiis afficerent. Atque haec quidem hac aestate post Peloponnesiorum ex Attica discessum gesta sunt.

XXXIII. Insequente autem hieme, Euarchus Acarnan, Astacum redire cupiens, Corinthiis persuasit, ut cum quadraginta navibus, & mille & quingentis gravis armaturae militibus eo profecti se reducerent. Ipse quoque nonnullos alios milites mercenarios conduxerat. Praeerant autem his copiis Euphamidas Aristonymi, & Timoxenus Timo-

νος ὁ Τιμοκράτης, καὶ Εὐμαχος ὁ Χρυσίδης. καὶ πλεύσαντες, κατήγαγον· καὶ τῆς ἄλλης Ἀκαρνανίας τῆς περὶ Θάλασσαν ἔστιν ἅ χωρία βουλόμενοι προσποιήσασθαι, καὶ πειραθέντες, ὡς οὐκ ἠδύναντο, ἀπέπλεον ἐπ' οἴκου. σχόντες δ' ἐν τῷ παράπλω ἐς Κεφαλληνίαν, καὶ ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς τὴν Κρανίων γῆν, ἀπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν ἐξ ὁμολογίας τινός, ἀνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκῆτως τῶν Κρανίων· καὶ βιαίωτερον ἀναγαγόμενοι, ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου.

λδ'. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι, οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δημοσίᾳ ταφᾶς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων, τρόπῳ τοιῷδε. τὰ μὲν ὅσα προτίθενται τῶν ἀπογενομένων, πρότριτα σκηνὴν ποιήσαντες, καὶ ἐπιφέρει τῷ αὐτοῦ ἕκα-

cratis, & Eumachus Chrysidis filius: & illuc profecti, hominem reduxerunt. Cum autem nonnulla etiam reliquae Acarnaniae oppida maritima sibi adiungere vellent, cumque rem tentassent, postquam voti compotes fieri non potuerunt, domum reverti coeperunt. Et cum praeternavigantes ad Cephalleniam appulissent, atque exscensum ex navibus in Craniorum agrum fecissent, ab illis per quandam deditiois faciendae speciem decepti, nonnullos de suis militibus amiserunt, quod Cranii eos ex inopinato invassent: & duriore conditione inde recedere coacti, domum se receperunt.

XXXIV. Eadem hieme, Athenienses patrio instituto publice humarunt eos, qui in hoc bello primi mortem obierunt; in hunc fere modum. Triduo antequam funus efferatur, tabernaculum faciunt, & sub eo defunctorum

στος ἦν τι βούληται. ἐπειδὴν δὲ [καὶ] ἡ ἐκφορὰ ἦ, λάρνακας κυπαρισσῖνας ἄγουσιν ἄμαξαι, Φυλῆς ἐκάστης μίαν. ἔνεστι δὲ καὶ τὰ ὀστέα ἧς ἕκαστος ἦν Φυλῆς. μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν μὴ εὐρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν. ζυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ γυναῖκες πάρεσιν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον, ὀλοφύρομεναι. τιθέασιν οὖν ἐς τὸ δημόσιον σῆμα, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως. (καὶ αἰεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλὴν γε τοὺς ἐν Μαραθῶνι. ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες, αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν.) ἐπειδὴν δὲ κρύψωσι γῆ, ἀνὴρ ἡρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως, ὃς ἂν γνώμη τε δεκῆ μὴ ἀξύνετος εἶναι,

ossa proponunt; & unusquisque suo cadaveri inferias affert, si quas velit. Cum autem funeris efferendi dies venit, plauftra adducuntur, quae arcas ex cupresso factas ex singulis tribubus singulas portant. In his autem infunt ossa singularum tribuum, ex quibus singuli sunt. Unus autem lectus stratus fertur inanis, illorum causa, qui non exstant, & quorum cadavera inter alia caesorum corpora reperiri fuscipique non potuerunt. Quilibet autem, tam de civibus, quam de peregrinis, funus profequitur: & mulieres, quae cum illis propinquitatis vinculo sunt coniunctae, ad sepulcrum adfunt eiulantes. Haec autem in publico monumento condunt, quod est in pulcherrimis urbis suburbiis. (atque hic semper sepeliunt eos, qui in bello ceciderunt; illis exceptis, qui in campis Marathoniis obierunt: nam cum illorum virtutem insignem esse iudicassent, in illo ipso loco, in quo ceciderunt, sepulcrum etiam fecerunt.) Postquam autem eos humarunt, vir aliquis ab ipsa civitate

καὶ ἀξιώματι προήκη, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα. μετὰ δὲ τοῦτο ἀπέρχονται. ᾧδε μὲν θάπτουσι καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὅποτε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώτοις τοῖσδε Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ἠρέθη λέγειν. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποικημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐπιπλεῖστον τοῦ ὀμίλου, ἔλεγε τοιαύδε.

λέ'. Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων ἐπαινοῦσι τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θάπτομένους ἀγορεύεσθαι αὐτόν. ἐμοὶ δ' ἂν ἀρκοῦν ἐδόκει εἶναι, ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων, ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμὰς, οἷα

delectus, qui & prudentia & dignitate ceteris praeflare videatur, orationem illorum laudibus convenientem super ipsis habet. Postea vero discedunt. Hoc igitur modo Athenienses suorum in bello caesorum corpora sepeliunt. Et toto belli tempore, quoties hoc ipsis accidebat, hoc ritu utebantur. Pericles autem Xanthippi filius ad hos, qui primi tunc obierunt, oratione funebri cohonestandos delectus est: & postquam tempus permisit, a sepulcro in suggestum, quod excelsum erat, ut quam longissime per circumstantem hominum multitudinem exaudiretur, progressus, haec verba fecit.

XXXV. *MULTI* quidem eorum, qui ex hoc loco verba iam fecerunt, eum laudant, qui hanc orationem funebrem legi veterique instituto addidit; propterea quod eam de iis, qui in proeliis interfecti sepelirentur, haberi praeclarum esset. Mihi vero satis esse videtur, virorum, qui re ipsa factisque fortes exstiterunt, honores etiam re ipsa factisque declarari, qualia sunt, quae publice

καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέν-
 τα ὁράτε· καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετῶν κινδυνεύε-
 σθαι, εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. χαλεπὸν
 γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δοκίσις τῆς
 ἀληθείας βεβαιοῦται. ὅ, τε γὰρ ξυνειδῶς καὶ εὖνους
 ἀκροατῆς τάχ' ἂν τι ἐνδεεστέρως πρὸς ἃ βούλεται τε
 καὶ ἐπίσταται νομίσειε δηλοῦσθαι· ὅ, τε ἄπειρος, ἔστιν
 ἃ καὶ πλεονάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴτι ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ
 φύσιν ἀκούσι. μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι
 περὶ ἑτέρων λεγόμενοι, ἕς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος
 οἴηται ἰκανὸς εἶναι ὁρᾶσαί τι ὧν ἤκουσε· τῷ δὲ ὑπερ-
 βάλλοντι αὐτῶν φθονοῦντες, ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. ἐπειδὴ
 δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν,
 χρὴ καὶ ἐμὲ ἐπόμενον τῷ νόμῳ, πειρασθαι ὑμῶν τῆς

*nunc circa hoc sepulcrum apparata videtis, nec in uno viro mul-
 torum virtutes periclitari, ut perinde ac ipse dixerit, sive bene,
 sive male, ita etiam ei fides habeatur. Difficile enim est modum
 in dicendo tenere, ita ut auditori satisfacias: in quo vel ipsa
 veritatis opinio vix stabiliri potest. Nam auditor, qui rei est
 gnarus, & qui defuncto est benevolus, fortasse existimabit aliquid
 parcius declaratum, quam ipse velit, ac norit; & rei ignarus,
 nonnulla etiam redundare putabit, propter invidiam, si quid su-
 pra vires ac ingenium suum audiat. Eatenus enim laudes, quae
 aliis tribuuntur, sunt tolerabiles, quatenus unusquisque se quoque
 aliquid eorum, quae audivit, facere posse putat. Sed cum audi-
 tores exsuperantiae virtutis ipsorum defunctorum invident, tunc
 vero non credunt, quae de illis dicuntur. Quoniam autem ma-
 iores nostri haec praeclare se habere censuerunt, oportet me quo-
 que legi huic obsequentem operam dare, ut, quam maxime potero,
 uniuscuiusque vestrum voluntati ac opinioni satisfaciam.*

ἐκάστου βουλήσεως τε καὶ δόξης τυχεῖν ὡς ἐπιπλεῖστον.

λοτ'. Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον. δίκαιον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιαῦδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδεσθαι. τὴν γὰρ χώραν αἰεὶ οἱ αὐτοὶ οἰκοῦντες, διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχοι τοῦδε ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδωσαν. καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν. κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὅσπην ἔχομεν ἀρχὴν, οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον. τὰ δὲ πλεῶν αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς οἶθε, οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ, ἐπηυξήσαμεν, καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα ἐπιτήθη, ἢ εἴτι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν Βάρβαρον ἢ Ἑλληνα πόλεμον ἐπιόντα προθύμως ἡμυνά-

XXXVI. *Initium autem a maioribus ducam. Aequum enim est, simul etiam decorum, in hac laudatione hunc honorem commemorationis ipsis tribui. Nam regionem istam iidem semper incolentes, succedentibus posteris ad hoc usque tempus liberam suam virtute tradiderunt. Itaque cum illi laude sunt digni, tum etiam magis patres nostri: nam cum ad ea, quae a maioribus acceptant, tantum imperium, quantum hoc est, quod obtinemus, acquisivissent, id non sine labore nobis, qui hic sumus, praeterea reliquerunt. Maiorem vero huius imperii partem nos ipsi, praesertim qui nunc sumus integra & matura aetate, propagavimus; urbemque rebus omnibus, & ad bellum, & ad pacem pertinentibus, instructissimam ac ornatissimam reddidimus. Quorum maiorum praeclara facinora in bellis edita, quibus haec omnia sunt parata, aut si quid nos ipsi, aut patres nostri, bellum a barbaris, aut a Graecis illatum alacriter propulsantes fecimus, quia*

μεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἑάσω. ἀπὸ δὲ οἷας τε ἐπιτηθεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ, καὶ μεθ' οἷας πολιτείας, καὶ τρόπων ἐξ οἷων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον, εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπὶ τε τῶ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ, καὶ τὸν πάντα ὄμιλον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ζύμφορον εἶναι αὐτῶν ἐπακούσαι.

λζ'. Χρῶμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ αὐτοὶ μᾶλλον ὄντες τισίν, ἢ μιμούμενοι ἑτέροις. καὶ ὄνομα μὲν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται μέτεστι δὲ, κατὰ μὲν τοὺς νόμους, πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεῖον ἐς τὰ κοινὰ ἢ

*apud vos rerum gnaros prolixiore oratione uti nolo, haec omit-
tam. Sed quibus studiis ad hoc imperium pervenerimus, & quo
reipublicae administrandae genere, quave disciplina sit auctum,
ubi prius haec declaravero, tunc & ad istorum laudationem ac-
cedam: tum quod existimem, hanc orationem non indecoram fore
institutae huius laudationi, tum etiam quod universo tam civium,
quam peregrinorum coetui conducere iudicem, harum rerum com-
memorationem audire.*

XXXVII. Nos enim ea reipublicae administratione utimur, quae aliarum civitatum leges non aemulatur: immo vero nos ipsi nonnullis potius exemplo sumus, quam alios imitamur. Et nomine quidem Democratia vocatur; propterea quod non ad paucorum, sed ad communem utilitatem administramus. Omnes vero ex legum praescripto in privatis controversiis fruuntur iuris aequalitate; & pro dignitate, ut quisque aliqua in re excellit, ita etiam non quod sit ex aliqua civium parte potius, quam virtutis

ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται· οὐδ' αὖ κατὰ πεινίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανείᾳ κενώλυται. ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν, καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐδὲ ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾶ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθῆδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες, τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει, καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀδικουμένων κείνται, καὶ ὅσοι ἀγραφοὶ ὄντες αἰσχύνῃ ὁμολογουμένην φέρουσι.

λή. Καὶ μὲν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπεριστάμεθα, ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέ-

gratia, in republica aliis anteponitur, neque etiam propter paupertatem ac dignitatis obscuritatem, dummodo aliqua in re civitati prodesse possit, arcetur. Liberaliter porro rempublicam administramus, nec per mutuam quotidianarum actionum suspensionem aliis, si quid animi causa agunt, succensentes; neque molestum, licet innoxium, vultu dolorem praeferentes. Sed privata negotia inter nos sine molestia agentes, ea, quae ad rempublicam pertinent, propter metum non violamus; illis, qui sunt in magistratu, semper obtemperantes, & legibus, iis potissimum, quae latae sunt, ut auxilio sint hominibus iniuria affectis, atque adeo illis, quae licet non sint scriptae, certam tamen ignominiam afferunt.

XXXVIII. Quin etiam laborum crebras remissiones animis nostris invenimus, certaminibus & sacrificiis anniversariis, quae moribus ac institutis patriis sunt recepta, nos recreantes, & decore privatorum apparatu, cuius quotidiana voluptas dolores ex-

σιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἡ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει. ἐπεισέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειότερα τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρπύσθαι, ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

λθ'. Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε. τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχουμεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξηνηλασίαις ἀπειργασμέναι τινα ἢ μαθήματος, ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἂν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφελθεῖν πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τοπλέον καὶ ἀπάταις, ἢ τῶ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν εἰς τὰ ἔργα εὐψύχω. καὶ ἐν ταῖς παιδείαις, οἳ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει, εὐθύς νέει ὄντες, τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται· ἡμεῖς δὲ, ἀνειμένως διαιτώμενοι, οὐδὲν ἤσπον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμήριον δὲ οὔτε

cutit. Huc autem, ex omnibus orbis terrarum partibus, omnia propter urbis magnitudinem importantur; acciditque nobis, ut non magis familiariter nostris, quam aliorum etiam mortalium bonis perfruamur.

XXXIX. Quin etiam rerum bellicarum studiis praestantiores sumus nostris adversariis: his urbem omnibus communem exhibemus, nec ullis peregrinorum expulsionibus quemquam unquam a disciplinis aut spectaculis arcemus; quod minime absconditum, si quis ex hostibus viderit, utilitatem percipere possit: quippe non tam apparatus, & dolis, quam nostrae in rebus gerendis fortitudini, confidimus. Atque in disciplinis, hi quidem Lacedaemonii statim ab ineunte aetate virtutem exercitatione laboriosa confectantur. Nos vero, quamvis remisso vitae genere utamur, nihilo tamen scius, ac illi, aequalia pericula subimus. Huius autem rei hoc est argumentum. Neque enim Lacedaemonii per se,

γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑκάστους, μετὰ πάντων δ' ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι τὴν τε τῶν πέλας αὐτοῖς ἐπελθόντες, οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνμένους μαχόμενοι ταπλείῳ κρατεῦμεν. ἀβροῖα τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδεὶς πω πολέμος ἐνέτυχε, διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἀμα ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ γῆ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν. ἦν δέ που μορίῳ τινὶ προσμιξῶσι, κρατήσαντές τε τινὰς ἡμῶν, πάντα ἀνυχοῦσιν ἀπεῷσθαι, καὶ νικηθέντες, ὅθ' ἀπάντων ἡσσησθαι. καίτοι εἰ ραθυμία μᾶλλον ἢ πόνων μελέτη, καὶ μὴ μετὰ νόμων τοπλείῳ ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλομεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγενοῖς μὴ προκείμεναι, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι, μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχλοῦντων φαίνεσθαι.

μή. Καὶ ἐν τε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμά-

sed cum omnibus auxiliis nostrum agrum invadunt. Nos vero, sine externis auxiliis aliorum agrum invadentes, in alieno cum iis, qui pro laribus suis decertant, bellum gerentes, victoriam plerumque obtinemus. Nec ullus hostis in nostras copias frequentes adhuc incidit, simul, cum propter nostrum rerum nauticarum studium, tum etiam propter copias, quas, ex nostrorum civium & subiectorum numero collectas, in diversa terrarum loca dimittimus. Quod si usquam cum aliqua nostrarum copiarum particula manus conferuerint; & cum aliquos de nostris superarunt, omnes a se pulsos gloriantur, & cum victi fuerunt, se ab universis victos fuisse dicunt. Quamquam si otio potius, quam laborum meditatione, nec legibus magis, quam generosis moribus, pericula subire velimus: nobis contingit, ut & aerumnis futuris non defatigemur; & cum in ipsas iam veniremus, non minus audaces simus in his tolerandis, quam qui perpetuo se exercent.

ζεσθαι, καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις. Φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας, καὶ Φιλοσοφούμεν ἄνευ μαλακίας. πλούτῳ τε ἔργου μάλλον ἐν καιρῷ ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα· καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινι αἰσχρὸν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ, αἰσχίον. ἐνὶ τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμμένοις, τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι. μόνοι γὰρ τὸν τε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα, οὐκ ἀπράγμονα ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν· καὶ αὐτοὶ ἦτοι κρίνομεν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μάλλον λόγῳ πρότερον ἢ ἐπὶ ἀδεῖ ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα, καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν, ἐκλογίζε-

XL. *Hinc etiam accidit, ut cum in hisce rebus, tum etiam in aliis, nostra civitas admiratione sit digna. Nam elegantiae quidem studemus, sed cum frugalitate, & sine luxu: & philosophamur, sed sine mollitie. Et divitiis in rerum gerendarum opportunitate potius utimur, quam ad inanem verborum iactationem. neque turpe cuiquam est, suam paupertatem fateri: sed turpe est, non conari eam re ipsa vitare. Et in iisdem hominibus simul & privatarum, & publicarum rerum cura inest. quin etiam aliis, qui opificiis dant operam, hoc adest, ut reipublicae administrandae non minus, quam ceteri, sint periti. Nos enim soli eum, qui rerum istarum nullam habet notitiam, non otiosum, sed inutilem esse ducimus. Idem etiam res recte iudicamus, & animo concipimus: non existimantes, orationem rebus nocere; sed potius oratione non prius doceri, quam ad res, quae sunt gerendae, exsequendas accedas, detrimento esse ducentes. Nam hoc quoque prae ceteris eximium habemus, quod & iidem maxime audeamus, & quae audeamus ac aggredimur, ea ma-*

σθαι ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν φράσος, λογισμὸς δὲ ἔκνευ φέροι. κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν εἰ τὰ τε δευὰ καὶ ἠδέα [σαφέστατα] γιγνώσκοντες, καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων. καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς πολλοῖς· οὐ γὰρ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες, κτώμεθα τοὺς φίλους. βεβαιότερος δὲ ὁ δόσας τὴν χάριν, ὥστε ὀφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σώζειν ὁ δ' ἀντοφείλων, ἀμβλύτερος, εἰδώς οὐκ ἐς χάριν ἀλλ' ἐς ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ συμφέροντος μᾶλλον λογισμῷ, ἢ τῆς ἐλευθερίας τῶ πιστῷ ἀδεῶς τινα ὠφελῶμεν.

μά. Ξυνελών τε λέγω, τὴν τε πᾶσαν πόλιν, τῆς Ἑλλάδος παιδείουσι εἶναι, καὶ καθ' ἕκαστον δεκεῖν ἂν μοι τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλείστ' εἶδη, καὶ

xime consideremus. quod aliis obesse solet: nam imperitia quidem, audaciam; consideratio vero difficultatum ac periculorum, cunctationem & metum affert. Illi autem iure fortissimi sunt habendi, qui aspera & iucunda manifestissime cognoscunt, nec tamen propterea a periculis adeundis deterrentur. In iis etiam, quae ad beneficentiam pertinent, a multis discrepamus. nam non accipientes, sed dantes beneficium, amicos nobis comparamus. Is autem, qui dat beneficium, amicus est constantior, ut debitam sibi gratiam in eo tueatur, cui beneficium benevolentiae causa dedit. Sed qui pro beneficio accepto gratiam referre debet, est in amore hebetior; quia scit, se beneficium non daturum, sed rem debitam persoluturum. Nos etiam soli non magis habita quaestus ratione, quam certa liberalitate freti, quoslibet magnifice iuvamus.

XLI. Atque ut rem paucis expediam, dico & totam istam civitatem esse Graeciae magistram, & singulos eius cives, atque eosdem homines apud nos mihi videri ad plurima rerum genera,

μετὰ χαρίτων μάλιστα ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὐ-
 ταρκες παρέχεσθαι. καὶ ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι
 κόμπος τάδε μᾶλλον ἢ ἔργων ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἢ
 δύναμις τῆς πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδὲ τῶν τρόπων ἐκτεσά-
 μεθα, σημαίνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν ἀκοῆς κρεῖσσων ἐς
 πείραν ἔρχεται, καὶ μόνη οὔτε τῷ πολεμῷ ἐπελθόντι
 ἀγανάκτησιν ἔχει ὑφ' οἷων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπη-
 κώω κατάμεμψιν ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίων ἄρχεται. μετὰ με-
 γάλων δὲ σημείων καὶ οὐ δήτοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύνα-
 μιν παρασχόμενοι, τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυ-
 μασθησόμεθα· καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὀμήρου
 ἐπαινέτου, οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν τοαυτίκα τέρψει, τῶν
 δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἢ ἀλήθεια βλάψει, ἀλλὰ πᾶ-
 σαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρᾳ τόλ-
 μη καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα

Et cum maxima gratia, maximaque venustate sese idoneos exhibere. Quod autem haec, quae in praesentia dicuntur, non magis verborum inani iactatione, quam rerum veritate nitantur, haec reipublicae potentia, quam his studiis paravimus, facile indicat. Sola enim omnium earum, quae nunc exstant, famam superans, dato documento cognoscitur; solaque ne hostibus quidem sibi bellum inferentibus indignationem affert, quasi clades accipiant a civitate, quae minorem & potentiam & dignitatem habeat; neque populis subiectis conquerendi materiam praebet, quasi viris imperio indignis pareant. Magnis autem exemplis potentiam relinquentes contestatam, & nostrae aetatis hominibus, & posteris admirationi erimus; ita ut nec Homerum praeconem finis desideraturi, nec alium quempiam, qui suis quidem carminibus animos in praesentia demulceat, rerum vero gestarum opinione veritatem laedat: quippe qui terram ubique atque mare nostra auda-

κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν αἰδία ζυγκατοικίσαντες. περὶ τοιαύτης οὖν πόλεως οἶδε τε γενναίως, δικαιῶντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτήν, μαχώμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ τῶν λειπομένων πάντα τινὰ εἰκὸς ἐβέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν.

μβ'. Διὸ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν εὐλογίαν ἅμα ἐφ' οἷς νῦν λέγω Φανεράν σημείους καθιστάς. καὶ εἴρηται αὐτῆς τὰ μέγιστα. ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὑμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἰσόρροπος, ὥσπερ τῶνδε, ὁ λόγος τῶν ἔργων Φανείη. δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρῆς ἀρετὴν, πρῶτη τε μὲνύουσα, καὶ τελευταία βεβαιούσα, ἣ νῦν τῶνδε καταστροφῆ. καὶ γὰρ τοῖς τάλ-

cia nobis pervia esse coëgimus; & malorum, quibus hostes, & bonorum, quibus amicos affecimus, sempiterna monumenta plurimis in locis ereximus. Pro tali igitur civitate & isti, quod se hac privari iniquum ducerent, fortiter pugnantes occubuerunt; & quemlibet eorum, qui sunt reliqui, pro ipsa labores alacri animo subire decet.

XLII. Quamobrem etiam orationem de republica longius produxi, ut docerem, non de re pari nobis certamen esse & aliis, qui nihil horum aequè habent: simul etiam, ut signis manifestis demonstrarem laudem eorum, quos oratione cohonestandos mihi iam proposui. quamquam maxima pars ipsius laudationis a me iam est explicata. Nam in quibus urbem laudavi, iis horum similiumque virtutes illam ornarunt. Neque apud multos Graecorum facile, ut apud hos, dicta factis exaequata appareant. Nam praesens istorum mors virtutem uniuscuiusque viri declarare, & prima indicare, & postrema confirmare mihi videtur. Etenim aequum

λα χείροσι δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πα-
 τρίδος ἀνδραγαθίαν προτίθεσθαι. ἀγαθῶ γὰρ κακὸν
 ἀφανίσαντες, κοινῶς μᾶλλον ὠφέλησαν, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων
 ἔβλαψαν. τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν
 προτιμήσας ἐμαλακίσθη, οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς καὶ
 ἔτι διαφυγῶν αὐτὴν πλουτήσειεν, ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ
 ἐποιήσατο· τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν
 αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον
 νομίσαντες, ἠβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖ-
 σθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι· ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ
 κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὄρω-
 μένου σφίσι αὐτοῖς ἀξιούντες πεποιθέναι· καὶ ἐν αὐτῶ
 τῷ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν, μᾶλλον ἠγησάμενοι, ἢ τῶ
 ἐνδόντες σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου ἔφυγον,

*est, illorum, qui ceteris in rebus fuerunt deteriores, quam alii, bel-
 licam pro patria fortitudinem, qua pollent ipsi, primo loco poni.
 Nam benefacto malefacti memoriam delentes, publice plus utili-
 tatis universae civitati attulerunt, quam privatim suis vitis eam
 laeserunt. Horum vero nullus divitiarum fructum, quem se in-
 posterum ex ipsis percepturum speraret, virtuti anteponens, mollis
 ac ignavus fuit; neque spe paupertatis vitandae, quasi hac vitata
 dives vel posthac esset futurus, pericula detestavit: cum hostium
 ulcionem longe magis, quam illorum fruitionem, expetendam ducen-
 tes, tum hoc omnium pulcherrimum periculum existimantes; hoc
 subeundo, illos quidem ulcisci, haec vero assequi voluerunt. in-
 certum quidem rei feliciter gerendae eventum spei committentes;
 id vero, quod iam cernebatur, in sua ipsorum virtute, eiusque fi-
 ducia ponendum censentes. atque in eo ipso pulchrius existimantes,
 in hoste propulsando vel ipsam mortem obire, quam cedendo sa-
 lutem sibi parere: verborum quidem dedecus vitarunt, rem vero*

τὸ δ' ἔργον τῷ σώματι ὑπέμειναν, καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν.

μγ'. Καὶ εἰδὲ μὲν προσηκόντως τῇ πόλει τοιοῦδε ἐγένοντο τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέραν μὲν εὐχεσθαι, ἀτολμοτέραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολέμους διάνειαν ἔχειν, σκεπῶντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠφέλειαν ἦν ἂν τις πρὸς οὐδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδόμενος μηκύνει, λέγων ὅσα ἐν τῷ τοὺς πολέμους ἀμύνεσθαι, ἀγαθὰ ἐνεστίν· ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ' ἡμέραν ἔργῳ φεωμένους, καὶ ἐραστὰς γιγνομένους αὐτῆς. καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη δόξη εἶναι, ἐνθυμωμένοις ὅτι τολμῶντες, καὶ γιγνώσκοντες τὰ δέοντα, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰσχυρόμενοι ἄνδρες αὐτὰ ἐκτήσαντο· καὶ ὁπότε καὶ πείρα του σφαλείησαν, οὐκ οὖν

ipsam corpore pertulerunt; & brevissimo temporis spatio, brevissimaque fortunae inclinatione, summa potius cum gloria, quam cum timore, de vita decesserunt.

XLIII. *Atque hi quidem, quales eos esse oportuerat, tales in patriam exsisterunt. Reliquos vero tutiorem quidem optare, sed nequaquam minus audacem in hostes animum habere velle oportet: nec oratione sola utilitatem spectare, quam apud vos rerum non minus gnaros, quam ego sum, aliquis dicendo amplificare posset, recensens, quot bona insint in hostium propulsatione; sed potius huius reipublicae potentiam quotidie factis contemplari, eiusque valde amantes evadere. Et cum haec urbs vobis magna esse videbitur, illud cogitate, viros fortes, & qui norant, quid facere deceret, quique in ipsis rebus gerendis erubescabant, istam rerum potentiam comparasse: & qui, quoties a rei alicuius tentatae adeptione aberrarunt, non propterea etiam rempublicam suam*
Thucyd. Vol. II.

καὶ τὴν πόλιν γε τῆς σφετέρως ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερί-
σκειν, κάλλιστον δὲ ἔρανον αὐτῇ προϊέμενοι. κοινῇ γὰρ
τὰ σώματα διδόντες, ἰδίᾳ τὸν ἀγήρων ἔπαινον ἐλάμ-
βανον, καὶ τὸν τάφον ἐπισημώτατον, οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται
μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῶ ἐντυχόντι
αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῶ ἀείμηστος καταλείπε-
ται. ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ
στηλῶν. μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ
καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἀγραφος μνήμη παρ' ἐκάστῳ
τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιδαιτᾶται. οὐς νῦν
ὑμεῖς ζηλώσαντες, καὶ τὸ εὐδαίμον, τὸ ἐλεύθερον, τὸ δὲ
ἐλεύθερον, τὸ εὐψυχον κρίναντες, μὴ περιοράσθε τοὺς
πολεμικοὺς κινδύνους. οὐ γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες δι-
καιότερον ἀφειδοῖεν ἀν τοῦ βίου, οἷς ἐλπίς οὐκ ἔστ' ἀγα-
θοῦ, ἀλλ' οἷς ἡ ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῶ ζῆν ἔτι κινδυ-

*virtute fraudandam censuerunt, sed ipsi pulcherrimam collectam
prolixo & libenti animo dederunt. Publice enim corpora dantes,
privatim gloriam non senescentem acceperunt, & honorificentissi-
mam sepulturam, non eam potius, in qua ipsi siti sunt, quam
eam, in qua ipsorum gloria, in qualibet rerum vel dicendarum
vel agendarum occasione, quae sese offeret, perpetuo celebranda
relinquitur. Nam virorum illustrium omnis est regio sepulcrum,
neque sola cipporum in domestico inscriptio virtutem eorum testa-
tur; sed etiam in alieno solo memoria nullis mandata scriptis,
magis apud animum cuiusque, quam apud sepulcrum exstructum,
perpetuo manet. Quos ipsi nunc imitandos vobis proponentes, &
felicitatem existimantes esse libertatem, & libertatem esse animi
generositate, bellica pericula subire ne recusetis. Nec enim ho-
mines calamitosi, quibus nulla boni spes adest, vitam potius
profundere debent, quam illi; quibus, si diutius vivant, fortunæ*

νεύεται, καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ διαφέροντα, ἢν τι πταίσωσιν. ἀλγεινότερα γὰρ ἀνδρὶ γε Φρόνημα ἔχοντι ἢ ἐν τῷ μετὰ τοῦ μαλακισθῆναι κάκωσις, ἢ ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνόμενος ἀναίσθητος θάνατος.

μδ'. Διόπερ καὶ τοὺς τῶνδὲ νῦν τοκέας, ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πολυτρόποις γὰρ συμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες. τὸ δ' εὐτυχῆς, οἱ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἶδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ λύπης· καὶ ἐν οἷς ἐνευδαίμωνῆσαι τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐντελευτῆσαι ξυμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὄν, ὧν καὶ πελλάκις ἔξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε· καὶ λύπη οὐχ ὧν ἂν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὗ ἂν ἐδάς γενόμενος ἀφαι-

ex secunda in adversam periculosa & incerta commutatio est extimescenda; & quorum potissimum maxime interest, si quid offenderint. Nam vexatio cum mollitie coniuncta, viro saltem magnanimo est acerbior, quam mors sensu carens, quae cum fortitudine, simul & cum publica spe, ipsi contingit.

XLIV. Quamobrem etiam nunc istorum parentes, quotquot adestis, non magis deslebo, quam consolabor. Hominum enim vitam variis fortunae casibus obnoxiam esse, sciunt. Illi autem felicitatem sunt adepti, quibus honestissimus vitae finis, ut nunc istis mortuis, vobis vero moeror obtigit: & quibus datum est, ut eorum vita feliciter acta pariter & finita censeatur. Scio autem, difficile esse persuadere vobis, quorum monumenta vel saepius in aliorum rebus secundis habebitis, quibus vos quoque quondam exultabatis. nec dolor contingit, cum quis bonis, quae nunquam est expertus, privatur; sed cum quis eo bono spoliatur, quo frui

ρεθείη. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παιδῶν ἐλπίδι, οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι. ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνόμενοί τισιν ἔσονται· καὶ τῇ πόλει διχόθεν, ἕκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι, καὶ ἀσφαλείᾳ ξυνοίστειν. οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσόν τι ἢ δίκαιον βουλεύεσθαι οἱ ἂν μὴ καὶ παῖδας ἐκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι κινδυνεύωσιν. ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλείονα, κέρδος ὄν, εὐτυχεῖτε βίον, ἠγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίξεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον· καὶ οὐκ ἐν τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινὲς φασί, μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι.

μέ. Παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε πάρεστε, ἢ ἀδελφοῖς, ἱρῶ μέγαν τὸν ἀγῶνα. τὸν γὰρ οὐκ ὄντα ἅπας εἴωθεν

confueverat. Hoc tamen spe aliorum quoque liberorum tolerandum est illis, qui per aetatem liberos adhuc suscipere possunt. Nam futura soboles & privatim defunctorum oblivionem nonnullis afferet; & reipublicae bisfariam proderit, tum quia ad urbis frequentiam, ne deserta relinquatur, tum etiam quia ad eius praesidium conferet. Fieri enim non potest, ut, qui liberos non habent, quos pro patria periculis obiiciant, perinde atque isti fecerunt, quidquam iustum aut aequabile in commune consulant. Quotquot vero aetate iam profecta esitis, vitam actam, quae fuit longior, & in qua floruistis, loco lucri ducite; & reliquam breuem fore existimate, & istorum gloria dolorem levate. Solum enim honoris, & verae gloriae studium non senescit. Neque in ea aetatis infirmitate, quae hominem reddit inutilem, quae stultus, ut nonnulli dicunt, magis delectat, quam ipse honor, quo quis ornatur.

XLV. Liberis autem, & fratribus istorum, quotquot hic adestis, magnum certamen propositum esse video. Eum enim, qui

ἐπαινεῖν καὶ μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς οὐχ ὅμοιοι ἀλλ' ὀλίγω χεῖρους κριθείητε. Θόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸν ἀντίπαλον τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν ἀνανταγωνίστῳ εὐνοία τετίμηται. εἰ δὲ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχεία παραινέσει ἅπαν σημαῖω. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι, ὑμῖν μεγάλη ἡ δόξα, καὶ οἷς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ἦ.

μοί. Εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρόσφορα καὶ ἔργῳ, οἱ θασπτόμενοι, τὰ μὲν ἤδη κεκίσμηται τὰ δὲ, αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε δημοσία ἢ πόλις μέχρῃς ἤβης θρέψει, ὡθέλιμον στέφανον τοῖσδέ τε καὶ τοῖς λειπομένοις τῶν τοιῶνδε ἀγῶνων προτιθεῖσα. ἄλλα γὰρ οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα,

fato functus est, quilibet laudare solet. Et vix vestrae virtutis exsuperantia hoc assequi poteritis, ut, non dico pares illis, sed ut paulo inferiores iudicemini. Nam livor est inter aemulos, quamdiu vivunt. Sed id, quod nullis est impedimento, & is, qui iam obiit, benevolentia non aemula colitur. Si quam autem & de virtute mulierum, quae in viduitate nunc erunt, mentionem me facere oportet, brevi adhortatione rem totam complectar. Nam gloriam magnam adipiscemini, si a pristina vestra natura sexuque non desiveritis; & si operam dederitis, ut quam minimum rumoris, sive in bonam, sive in malam partem, de vobis inter mares diffeminetur.

XLVI. Exposui ego quoque oratione, ex legis praescripto, quaecunque ad rem praesentem facere iudicavi. & re ipsa qui sepeliuntur, partim quidem iam sunt ornati, partim vero illorum liberos civitas publice alet ad pubertatem usque, utilem profecto & istis & posteris coronam huiusmodi bellicorum certaminum propo-

τοῖσδε καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσι. νῦν δὲ ἀπολοφύ-
ράμενοι ὄν προσήκει ἐκάστω, ἅπιτε.

Bell. Pelop.
an. 2.
Olymp.
87. 2/3.
U. C. Varr.
32. 4/5.
Post Mart.
28.

μζ'. Τοιοῦσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τού-
τῳ καὶ διελθόντος αὐτοῦ, πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦ-
δε ἐτελεύτα. Τοῦ δὲ θέρους εὐθὺς ἀρχομένου, Πελο-
ποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη, ὥσπερ καὶ το-
πρῶτον, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικὴν, (ἠγεῖτο δὲ Ἀρχί-
δαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς) καὶ
καθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν. καὶ ὄντων αὐτῶν οὐ πολλάς
πῶ ἡμέρας ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέ-
σθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολ-
λαχόσε ἐγκατασκήψαι, καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν ἄλ-
λοις χωρίοις· οὐ μόντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς, οὐδὲ φθορὰ
οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι. οὔτε

*nens. Nam apud quos maxima virtutis praemia proponuntur, in
horum etiam civitate viri praestantissimi versantur. Iam vero,
postquam vestros quique necessarios deploraveritis, abite.*

XLVII. Huiusmodi igitur funus hac hieme factum est:
hac autem exacta, primus huius belli annus est absolutus,
Aestate autem statim ineunte, Peloponnesii, eorumque fo-
cii cum duabus copiarum partibus, ut & ante, in Atti-
cam irruperunt, (Archidamus vero Zeuxidami filius, La-
cedaemoniorum rex, illis praeerat) castrisque in ea po-
sitis agrum vastabant. Cumque nondum multos dies in agro
Attico mansissent, morbus Athenienses primum aggredi
coepit: quamquam & ante cum in multas regiones inva-
sisse ferebatur, tum etiam in Lemnum, & alia loca. verum-
tamen neque tanta pestilentia, neque tot hominum inte-
ritus usquam accidisse memorabatur: nec enim medici, pro-
pter morbi ignorantiam, initio aegrotis mederi poterant,

γὰρ ἰατροὶ ἤρκουσαν τοπρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοία, ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἐνήσκον ὄσω καὶ μάλιστα προσήσαν, οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεΐα τέχρη οὐδεμία. ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἐκέτευσαν, ἢ μαντείοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν. τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέστησαν, ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι.

μή. Ἦρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλεύως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπιναιώς ἐπέπεσε καὶ τοπρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἤψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν ὡς οἱ Πελοποννήσιοι Φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ Φρέατα. κρῆναι γὰρ οὕτω ἦσαν αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν ἀνω πόλιν ἀφίκετο,

fed ipsi potissimum eo magis interibant, quo magis ad aegrotos accedebant; nec ulla alia hominum ars illis opem ac salutem ferre poterat. Omnes etiam supplicationes ad Deorum templa factae, & omnis opera, qua aut in oraculis sciscitandis, aut in aliis huiusmodi rebus usi fuerant, haec omnia nullius erant usus; tandemque victi magnitudine mali, haec missa fecerunt.

XLVIII. Primum autem hic morbus, (ut fertur) initium duxit ex Aethiopia, quae est supra Aegyptum; deinde vero & in Aegyptum & Africam descendit, & in magnam partem regionis regis Perfarum: in Atheniensium porro civitatem derepente incidit, ac primum quidem in Pyraeeo homines tentavit; ita ut ab his etiam rumor diffeminatus fuerit, venena a Peloponnesis in puteos deiecta fuisse: nondum enim fontes illic erant. Deinde vero & in superiorem urbem processit, & longe plures tunc morieban-

καὶ ἔβνησκον πολλῶ μᾶλλον ἤδη. λεγέτω μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γιγνώσκει, καὶ ἰατρὸς, καὶ ἰδιώτης, ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτὸ, καὶ τὰς αἰτίας ἄσ-
τινας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἰκανὰς εἶναι δύναμιν
ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν· ἐγὼ δὲ οἶόν τε ἐγίγνετο λέξω,
καὶ ἀφ' ὧν ἂν τις σκοπῶν, εἴποτε καὶ αὐθις ἐπιπέσει,
μάλιστα ἂν ἔχοι τὴν προειδῶς μὴ ἀγνοεῖν, ταῦτα δηλώσω,
αὐτὸς τε νοσήσας, καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας.

μβ'. Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ἀμολογεῖτο, ἐκ πάντων
μάλιστα δὴ ἐκείνο ἀνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας
εὐτύγχανεν ὅν· εἰ δέ τις καὶ πρόεκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάν-
τα ἀπεκρίθη. τοὺς δ' ἄλλους ἀπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως,
ἀλλ' ἐξαίφνης, ὑγιεῖς ὄντας, πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς
θέρμαι ἰσχυραὶ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρυθρήματα καὶ

tur. Pronuntiet autem de eo morbo, ut quisque sentit, tam artis medicae peritus, quam imperitus, unde verifimile videtur eum exstitisse, & quas causas fuisse putet, quae tantae mutationis faciendae vim habuerint. Ego vero, & cuiusmodi fuerit, dicam; & quae sibi quisque proponens, si quando rursus etiam hic morbus ingruat, iam praedoctus aliquid habeat, ex quo praecipue eum cognoscat, haec declarabo; tum quia ego ipse hoc morbo laboravi, tum etiam quia alios hoc laborantes ipse vidi.

XLIX. Nam annus ille (ut vel omnium confessione constabat) ex omnibus maxime fuit immunis ab aliis morbis. quod si quis & ante aliquo alio morbo laborabat, omnes hi morbi in istum convertebantur. Alios vero ex nulla certa manifesta que causa apparente, sed ex improviso, cum sani forent, primum quidem acres capitis fervores, & oculorum rubores, & inflammatio corripiebat. Et in-

Φλόγωσις ἐλάμβανε. καὶ τὰ ἐντὸς, ἢ τε Φάρυγξ καὶ ἡ γλῶσσα, εὐθύς αἱματώδη ἦν, καὶ πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἢ Φίει· ἔπειτα, ἐξ αὐτῶν πταρμός καὶ βράγχος ἐπεγίγνετο. καὶ ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέβαινε ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος, μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ· καὶ ὁπότε ἐς τὴν καρδίαν στρίξαι, ἀνέστρεφε τε αὐτήν, καὶ ἀποκαθάρσεις χολῆς πᾶσαι ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμένοι εἰσὶν, ἐπήεσαν, καὶ αὐταὶ μετὰ ταλαιπωρίας μεγάλης. λύγξ τε τοῖς πλείεσιν ἐπέπιπτε κενή, σπασμὸν ἐνδιδούσα ἰσχυρὸν, τοῖς μὲν, μετὰ ταῦτα λωφίσαντα, τοῖς δὲ, καὶ πολλῷ ὕστερον. καὶ τὸ μὲν ἕξωθεν ἀπτομένῳ σῶμα, οὐκ ἄγαν θερμὸν ἦν, οὔτε χλωρὸν, ἀλλ' ὑπέρυβρον, πελιδνόν, Φλυκταίναις μικραῖς καὶ ἔλκεσιν ἕξηθηκόσ· τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο ὥστε μῆτε τῶν πάνυ λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπιβολὰς, μῆτ' ἄλλο τι ἢ γυμνὸν ἀνέχεσθαι, ἢδιστά τε ἀν' ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς

teriora, guttur inquam, & lingua continuo cruenta erant; & halitum tetrum & graveolentem emittebant. Deinde vero ex his sternutatio, & raucitas sequebatur: nec multo post hic dolor cum vehementi tussi in pectus descendebat. Ubi vero in corde haeserat, cum ipsum subvertebat, tum etiam omnes bilis eiectiones, quotquot a medicis nominatae sunt, sequebantur, & ipsae cum ingenti cruciatu. Singultusque plerisque incidebat inanis, vehementem afferens convulsionem, in aliquibus quidem statim cessantem, in nonnullis multo serius. Et corpus quidem exterius, tangenti non erat admodum calidum, neque pallidum, sed subrubrum, lividum, parvis pustulis & ulceribus efflorescens. Interiora vero ita flagrabant, ut neque tenuissimorum vestimentorum, aut linteorum iniectiones sustinerent,

αὐτοὺς ῥίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἡμελημένων [ἀνθρώπων] καὶ ἔδρασαν ἐς Φρέατα, ἀπαύστῳ τῇ δίψῃ ξυνεχόμενοι. καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ καθειστήκει τό, τε πλέον καὶ ἔλασσον ποτόν. καὶ ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειτο διαπαντός· καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζει, οὐκ ἐμαραίνεται, ἀλλ' ἀντεῖχε παρὰ δόξαν τῇ ταλαιπωρίᾳ. ὥστε ἡ διεφθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐνναταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος, ἔτι ἔχοντές τι δυνάμεως, ἢ, εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐλκώσεώς τε αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνομένης, καὶ διαρροίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης, οἱ πολλοὶ ὕστερον διὰ τὴν ἀσθενείαν διεφθείροντο. [καὶ] διεξήει γὰρ διὰ πάντος τοῦ σώματος ἄνωθεν ἀρξάμενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον ἰδρῦεν

neque aliud quippiam praeter nuditatem; & libentissime in aquas gelidas se conicerent. Et multi eorum, qui neglecti erant, hoc ipsum etiam fecerunt, & in puteos se deiecerunt fiti infedabili. Et largior potus perinde erat ac parcius. Et corporis vexatio, quae quiescendi facultatem adimebat, & perpetuae vigiliae eos urgebant. Corpus etiam ipsum, quamdiu morbus vigeat, non languebat: sed praeter opinionem cruciatui resistebat. Itaque plerique intra nonum, aut etiam septimum diem, propter internum ardorem interibant, aliquid virium adhuc retinentes, aut, si hoc temporis spatium praeterito, mortem vitassent; tamen, quia morbus in ventrem inferiorem descendebat, & exulceratio vehemens in ipso nascebatur, simul etiam, quia immoderatum alvi profluvium invadebat, plerique postea propter debilitatem interibant. Morbus enim, qui primas in capite sedes collocarat, per totum corpus, initio a fun-

κακόν· καὶ εἴτις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο, τῶν γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήμαινε. κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας, καὶ πόδας· καὶ πολλὰ στερισκόμενοι τούτων διέφευγον· εἰσὶ δ' αἱ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν. τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε παραυτίκα ἀναστάντας τῶν πάντων ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδέιους.

ν'. Γενόμενον γὰρ κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου, τά τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν προσέπιπτεν ἐκάστῳ, καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα ἄλλο τι ὄν ἢ τῶν ζυιτρόφων τι. τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ τετράποδα ὅσα ἀνθρώπων ἀπτεται, πολλῶν ἀτάφων γυγνεμένων, ἢ αὐ προσήει, ἢ γευσάμενα διεφθείρετο.

mis partibus ducto, pervadebat. Et si quis ex maximis illis periculis evasisset, extremas tamen corporis partes, quae captae laesaeque remanebant, eum hoc morbo laborasse testabantur. Nam in ipsa quoque pudenda, & in summas manus, summosque pedes prorumpibat, multique his membris capti mortem vitarunt; nonnulli etiam oculis amissis. Nonnullos etiam, simulac ex morbo convaluerunt, statim omnium rerum oblivio pariter cepit, ita ut neque se ipsos, neque necessarios agnoscerent.

L. Cum enim hoc morbi genus multo fuerit atrocius, quam quod oratione possit exprimi, & aliis in rebus gravius, quam ut humana natura ferre possit, singulos invasit, ac etiam hoc indicio maxime declaravit, se aliquid aliud esse, quam aliquod familiarium. Nam alites, & quadrupes, quotquot humanis cadaveribus vesci solent, cum multa iacerent infsepulta, aut non accedebant, aut, si gustassent, interibant. Argumento autem hoc est, quod hu-

τεκμήριον δὲ, τῶν μὲν τοιούτων ὀρνίθων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑωρῶντο οὔτε ἄλλως, οὔτε περὶ τοιούτον οὐδέν. οἱ δὲ κύνες μᾶλλον αἰσθησιν παρείχον τῷ ἀποβαίνοντες, διὰ τὸ ξυνδαιτᾶσθαι.

νά. Τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας, ὡς ἐκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἑτέρῳ πρὸς ἕτερον γιγνόμενον, τοιούτον ἦν ἐπίπαν τὴν ἰδεάν. καὶ ἄλλο παρελύπει κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον οὐδὲν τῶν εἰωθότων· ὃ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἔτελεύτα. ἔθνησκον δὲ, οἱ μὲν, ἀμελεία, οἱ δὲ, καὶ πάνυ θεραπευόμενοι. ἔν τε οὐδὲν κατέστη ἴαμα, ὡς εἰπεῖν, ὅ, τι χρῆν προσφέροντας ὠφελεῖν. τὸ γὰρ τῷ ξυνεγεγὸν ἄλλον τοῦτο ἔβλαπτε. σῶμά τε αὐτάρκες ὄν οὐδὲν διεφάνη πρὸς αὐτὸ, ἰσχύος περὶ ἢ ἀσθενείας, ἀλλὰ πάντα ξυνήρει, καὶ τὰ πάσῃ διαίτῃ θεραπευόμενα. δεινότατον δὲ παν-

iusmodi avium manifestus fuit defectus; nec usquam alibi, nec circum ulla huiusmodi cadavera visebantur. Canes vero, propter consuetudinem, quam cum hominibus habebant, maiorem eventus significationem dabant.

LI. Hic igitur morbus (ut omittam multa alia inusitatae atrocitatis, prout unicuique aliquid accidebat diversum ab eo, quod alteri contingebat,) omnino specie talis fuit. Et tunc temporis nullus alius morbus ex consuetis Athenienses infestebat. quod si quis exoriretur, in hunc desinebat. Moriebantur autem alii incuria, alii vero, vel diligentissime curati. Nec ullum prorsus remedium, ut ita loquar, repertum est, quod adhibitum prodesset. Quod enim alteri profuerat, hoc ipsum alteri nocebat: nullumque corpus, sive firmæ, sive infirmæ valetudinis esset, tanti mali violentiæ resistere potuit: sed omnia pariter, vel ea,

τὸς ἦν τοῦ κακοῦ, ἢ τε ἀθυμία, ὁπότε τις αἰσθῆτο κάμνων, (πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον εὐθὺς τραπόμενοι τῇ γνώμῃ, πολλῶν μᾶλλον προΐεντο σφᾶς αὐτοῦς, καὶ οὐκ ἀντεῖχον) καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου, θεραπείας ἀναπιπλάμενοι, ὥσπερ τὰ πρόβατα, ἔθησκον καὶ τὸν πλείστον Φθόρον τοῦτο ἐνεποίει. εἴτε γὰρ μὴ θέλειεν δεδιότες ἀλλήλους προσιέναι, ἀπώλλυντο ἔρημοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ ἐκενώθησαν ἀπορία τοῦ θεραπεύσαντος· εἴ τε προσίοιεν, διεσθείροντο καὶ μάλιστα οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι. αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν, ἐσίοντες παρὰ τοὺς Φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκῆοι ἐξέκαμνον, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι. ἐπιπλέον δὲ ὁμως οἱ

quae omni victus ratione curabantur, corripiebat. Illud vero in toto hoc malo gravissimum erat, tum quod, simul ac quis se morbo correptum sensisset, animo consterneretur, (statim enim animo ad salutis desperationem conversi, multo magis se ipsos proiiciebant, neque resistebant,) tum etiam, quod propter mali contagionem, quam alter ex alterius curatione hauriebat, adeo ut ex ea oppleretur, tanquam pecudes morerentur. Atque haec fuit praecipua maximae stragis causa. sive enim noluissent metu deterriti mutuo se invifere, deserti interibant, multaeque familiae propter inopiam hominum, qui aegrotos curarent, exhaustae sunt: sive alteri ad alteros adissent, interibant. praecipue vero qui aliquam virtutis partem sibi vindicabant. Nam prae pudore sibi ipsis non parcebant, dum in amicorum aedes ingrediebantur, ut eos inviferent; siquidem vel ipsi domestici tandem lamentationibus eorum, qui moriebantur, defatigati, non amplius commovebantur, mali

διαπεφευγότες τόν τε θνήσκοντα καὶ τὸν πονούμενον
 ἀκτίζοντο, διὰ τὸ προειδέναι τε, καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ
 θαρσαλέῳ εἶναι. δῖς γὰρ τὸν αὐτὸν, ὥστε καὶ κτείνειν,
 οὐκ ἐπελάμβανε. καὶ ἐμακαρίζοντό τε ὑπὸ τῶν ἄλλων,
 καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα
 χρόνον ἐλπίδος τι εἶχον κούφης μηδ' ἂν ὑπ' ἄλλου νο-
 σήματός ποτε ἐτι διασθαρῆναι.

ιβ'. Ἐπίεσε δ' αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι
 πόνῳ καὶ ἡ ξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ αἶστυ, καὶ οὐχ
 ἦσσαν τοὺς ἐπελθόντας. οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν,
 ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς ὥρα ἔτους διαιτωμένων, ὁ
 θῆρος ἐγίγνετο, οὐδενὶ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ'
 ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο· καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκα-
 λιδοῦντο, καὶ περὶ τὰς κρήνας ἀπάσας, ἡμιβῆνῆτες, τῇ

violentia superati. Illi tamen, qui evaserant, & eum, qui moriebatur, & eum, qui laborabat, magis miserabantur; tum quod hoc malum prius experti cognoscerent, tum etiam quod ipsi in tuto iam essent. Hic enim morbus eundem bis non corripiebat, ita ut eum etiam interimeret. Et ab aliis beati censebantur, ipsique propter praesentem salutis insperatae laetitiam exultantes, quandam etiam levem spem habebant, se ne alio quidem ullo morbo in posterum amplius unquam absuntum iri.

LII. Ipsos autem, praeter laborem, quo iam vexabantur, ipsa quoque rerum ex agris in urbem comportatio, praecipue vero rusticos, qui in eam confluerant, gravius pressit. Cum enim non essent aedes, sed in tuguriolis aestuosis ob anni tempus habitarent, strages edebatur, nullo ordine: quin etiam alii super alios morientes, mortui iacebant; & in viis, & circa fontes omnes, aquae deside-

τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία. τά τε ἱερά, ἐν οἷς ἐσκήνητο, νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτοῦ ἐναποθνησκόντων. ὑπερβιαζομένου γὰρ τοῦ κακοῦ, οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἔχοντες ὅ, τι γένωνται, ἐς ὀλιγαρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμείως νόμοι τε πάντες συνεταράχθησαν, οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς ταφάς. ἔβαπτον δὲ ὡς ἕκαστος ἠδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο, σπάνει τῶν ἐπιτηδείων, διὰ τὸ συχνοῦς ἤδη προτεθῆναι σφίσιν. ἐπὶ πυρῆς γὰρ ἀλλοτρίας, φθάσαντες τοὺς νήσαντας, οἱ μὲν, ἐπιβέντες τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν ὑφῆπτον, οἱ δὲ, καιομένου ἄλλου, ἀναβεν ἐπιβαλόντες ἐν Φέροιεν, ἀπῆσαν.

γύ. Πρῶτόν τε ἤρξε καὶ ἐς τάλλα τῇ πόλει ἐπιπλέον ἀνομίας τὸ νόσημα. ῥᾶον γὰρ ἐτέλμα τις ἀ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ κατ' ἠδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφον τὴν

rio, femimortui volutabantur. Et templa, in quibus tabernacula habitandi causa fecerant, cadaveribus hominum, qui ibi in ipsis moriebantur, erant referta. Malo enim supra modum urgente, homines non habentes, quid agerent, aut quo se verterent, sacra ac profana aequè negligere coeperunt. omnesque leges, quibus ante in sepultura utebantur, pariter sunt conturbatae. nam sepeliebant, ut quisque poterat. Multique, propter crebram domesticorum iam defunctorum stragem, rerum necessariorum penuria, ad impudentia sepulcra se converterunt. Nam alii quidem in alienos rogos, antevertentes illos, qui eos extruxerant, mortuum suum imponebant, igneque subiecto accendebant: alii vero, dum alterius cadaver arderet, suo cadavere, quod ipsi ferebant, superiecto, discedebant.

LIII. Hic autem morbus aliis etiam in rebus civitati maioris improbitatis fuit initium. facilius enim quilibet aude-

μεταβολὴν ὀρώντες τῶν τ' εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδίως
 θνησκόντων, καὶ τῶν οὐδὲν πρότερον κεκτημένων, εὐθύς
 δὲ τὰ κείνων ἔχόντων. ὥστε ταχέως τὰς ἐπαυρέσεις καὶ
 πρὸς τὸ τερπνὸν ἠξίουσιν ποιῆσθαι, ἐφ' ἡμέραι τὰ τε σώ-
 ματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἠγαύμενοι. καὶ τὸ μὲν
 προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῶ, οὐδεὶς πρόθυμος ἦν,
 ἀδύνατον νομίζων εἰ πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν, διαφθαρήσεται
 ὅ, τι δὲ ἦδει τε ἡδὺ καὶ πανταχόθεν τὸ ἐς αὐτὸν κερδα-
 λέον, τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. θεῶν δὲ
 φόβος, ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπειργεῖ τὸ μὲν, κρί-
 νοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μὴ, ἐκ τοῦ πάντας ὀρεῖν
 ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δὲ ἀμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλ-
 πίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοῦς ἀντὶ τὴν τιμωρίαν

bat palam facere, quae prius pudore impeditus occulta-
 bat, ita ut ex animi libidine non patraret, quod repenti-
 nam rerum mutationem fieri viderent: & homines qui-
 dem fortunatos repente mori; illos vero, qui nihil ante
 possidebant, statim illorum bona possidere animadvertent.
 Itaque bonis illis celeriter perfruendum, operamque
 voluptatibus dandam censebant, quod pariter & corpora
 & bona momentanea, & in diem tantum duratura esse exi-
 stimarent. Nemoque promptus erat ad labores tolerandos rei
 causa, quae honesta videretur, incertum existimans, an es-
 set interiturus, priusquam ad illam perveniret. Quod autem
 unusquisque iucundum, & undique sibi quaestuosum fore
 noverat, hoc etiam honestum, & utile constituebatur. nec
 ullus Deorum metus, aut hominum lex eos arcebat: par-
 tim quidem, quia Deos colere, perinde esse iudicabant, ac
 non colere, quod omnes pariter mori viderent; partim vero,
 quia nullus se tamdiu superflitem futurum sperabat, dum

ἀντιδοῦναι· πολὺ δὲ μείζω τὴν ἤδη κατεψηφισμένην
 σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἣν πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι
 τοῦ βίου τὶ ἀπολαῦσαι.

ἰδ'. Τσιούτω μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέ-
 ζοντο, ἀνθρώπων τε ἔνδον θνησκόντων, καὶ γῆς ἔξω θηου-
 μένης. ἐν δὲ τῷ κακῷ, οἷα εἰκὸς, ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε
 τοῦ ἔπους, φάσκοντες οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ἄδεσθαι,

Ἥξει Δωριακὸς πόλεμος, καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.

Ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνομά-
 σθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ λιμὸν. ἐνί-
 κησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως, λοιμὸν εἰρησθαι. οἱ
 γὰρ ἄνθρωποι πρὸς ἃ ἔπασχον, τὴν μνήμην ἐποιεῦντο.
 ἦν δὲ γε, οἶμαι, ποτὲ ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ Δω-
 ρικὸς τοῦδε ὕστερος, καὶ ξυμβῆ γενέσθαι λιμὸν, κατὰ

instituto iudicio poenas suorum delictorum daret. Multo-
 que maiorem poenam, factorum iudicio iam decretam, sibi
 impendere existimabant: ante cuius adventum, aliquibus
 vitae voluptatibus sibi perfruendum esse censebant.

LIV. Athenienses igitur in huiusmodi morbum incide-
 runt, eoque graviter premebantur, tum quod homines in-
 tra muros morerentur, tum etiam quod foris ager ab ho-
 stibus vastaretur. Dum autem hoc malo vexarentur, ut
 verisimile est, hoc etiam carmen in memoriam revoca-
 runt, quod seniores olim decantatum dicebant:

Doricum veniet loimo comitante duellum.

Inter homines autem altercatio erat; non λοιμὸν in isto car-
 mine ab antiquis nominatum, sed λιμὸν. Sed in praesentia
 illud merito evicit, pestilentiam significatam fuisse. Homi-
 nes enim ad mala, quae patiebantur, carminis mentionem
 accommodabant. Quod si unquam aliud Doricum bellum

τὸ εἰκὸς οὕτως ἄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ Λακεδαιμονίων χρηστηρίου τοῖς εἰδόσιν, ὅτε ἐπερωτῶσιν αὐτοῖς τὸν θεὸν εἰ χρὴ πολεμεῖν, ἀνείλε κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι. περὶ μὲν οὖν τοῦ χρηστηρίου, τὰ γιγνόμενα εἴκαζον ὅμοια εἶναι. ἐσβεβληκότων δὲ τῶν Πελοποννησίων, ἡ νόσος ἤρξατο εὐθύς. καὶ ἔς μὲν Πελοπόννησον οὐκ ἐσῆλθεν, ὅ, τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν, ἐπενείματο δὲ Ἀθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον γεγνημένα. νε. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἔτεμον τὸ πεδίον, παρῆλθον ἐς τὴν Πάραλον γῆν καλουμένην, μέχρι Λαυρίου ὄρους, οὗ τὰ ἀργύρεια μέταλλα ἐστὶν Ἀθηναίοις.

post hoc eos invaserit, & λιμὸν esse contigerit, verifimiliter hoc modo canent. Oraculum etiam Lacedaemoniis reditum, ab illis, qui hoc noverant, memorabatur, cum ipsis oraculum consulentibus, an bellum esset movendum, Deus respondit, ipsos fore victores, si bellum totis viribus gererent, seque ipsis opem laturum dixit. Quod igitur attinet ad oraculum, ea, quae tunc fiebant, cum ipso convenire coniciebant. Cum autem Peloponnesii in Atticam irrupissent, hic morbus statim grassari coepit. Nec ipsam Peloponnesum invasit, nec ullo malo eam affecit, quod sit relatu dignum: depastus vero est Athenas praecipue, deinde ex aliis locis ea, quae maxima populi frequentia erant referta. Atque haec quidem sunt ea, quae in morbo evenerunt.

LV. Peloponnesii vero, postquam Atticae planitiem vastarunt, in agrum, qui maritimus appellatur, processerunt usque ad montem Laurium, ubi sunt argenti fodinae, quas

καὶ πρῶτον μὲν ἕτερον ταύτην ἢ πρὸς Πελοπόννησον ὄρᾳ, ἔπειτα δὲ τὴν πρὸς Εὐβοίαν τε καὶ Ἄνδρον τετραμμένην. Περικλῆς δὲ, στρατηγὸς ὢν καὶ τότε, περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς Ἀθηναίους, τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχεν ὥσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ.

Ἰστ'. Ἐτι δ' αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ὄντων, πρὶν εἰς τὴν παραλίαν γῆν ἐλθεῖν, ἑκατὸν νεῶν ἐπίπλουν τῇ Πελοποννήσῳ παρεσκευάζετο, καὶ ἐπειδὴ ἔτοιμα ἦν, ἀνήγετο. ἤγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὀπλίτας Ἀθηναίων τετρακισχιλίους, καὶ ἰππέας τριακοσίους, ἐν ναυσὶν ἰππαγωγαῖς πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν [νεῶν] ποιηθείσαις. Συνεστρατεύοντο δὲ καὶ Χίιοι καὶ Λέσβιοι πεντήκοντα ναυσίν. ὅτε δὲ ἀνήγετο ἡ στρατιὰ αὕτη Ἀθηναίων, Πελοποννησίους κατέλιπον τῆς Ἀττικῆς ὄντας ἐν τῇ παραλίᾳ.

Athenienses possident. ac primum quidem eam agri partem vastarunt, quae Peloponnesum spectat, deinde vero eam, quae ad Euboeam, & Andrum vergit. Pericles autem, qui tunc quoque dux erat, in eadem sententia perseverabat, quemadmodum & in superiore expeditione fecerat, non oportere Athenienses ex urbe contra hostem exire.

LVI. Cum autem Lacedaemonii in Atticae planitie adhuc essent, antequam ad oram maritimam venirent, ipse centum navium classem, Peloponneso bellum illaturus, instruebat; & postquam omnia parata fuerunt, solvit. Ducebat autem in navibus quatuor millia gravis armaturae militum Atheniensium, & trecentos equites in aliis navibus, quae equis vehendis erant aptae, quae ex vetustis navigiis tunc primum factae fuerant. ad eandem autem expeditionem & Chii & Lesbii cum quinquaginta navibus proficiscebantur. Cum autem hic Atheniensium exercitus

ἀφικόμενοι δὲ εἰς Ἐπίδουρον τῆς Πελοποννήσου, ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν· καὶ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλόντες, εἰς ἐλπίδα μὲν ἤλθον τοῦ ἐλεῖν, οὐ μὲντοι προεχώρησέ γε. ἀναγαγόμενοι δὲ ἐκ τῆς Ἐπιδάουρου, ἔτεμον τὴν τε Τροϊζηνίδα γῆν καὶ τὴν Ἀλιάδα, καὶ τὴν Ἑρμιονίδα. ἔστι δὲ πάντα ταῦτα ἐπιβαλάσσια τῆς Πελοποννήσου. ἄραντες δὲ ἀπ' αὐτῶν, ἀφίκοντο εἰς Πρασιάς, τῆς Λακωνικῆς πόλισμα ἐπιβαλάσσιον, καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἶλον, καὶ ἐπόρθησαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν. τοὺς δὲ Πελοποννησίους οὐκέτι κατέλαβον ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντας, ἀλλ' ἀνακεχωρηκότας.

νζ'. Ὅσον δὲ χρόνον οἴτε Πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῶν Ἀθηναίων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, ἡ νόσος ἐν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς Ἀθηναίους ἔφθειρε

solvit, Peloponnesios in Atticae ora maritima versantes reliquerunt. cumque ad Epidaurum Peloponnesi urbem pervenissent, magnam agri partem vastarunt, & adorti urbem, in spem quidem eius expugnandae venerunt; res tamen ipsis non successit. cum autem ab Epidauro solvissent, Troezenium, Haliensem, & Hermionensem agrum vastarunt: haec autem omnia loca sunt in maritima Peloponnesi ora. Hinc vero solventes, ad Prasias, agri Laconici oppidum maritimum, pervenerunt, eiusque agrum vastarunt, & ipsum oppidum ceperunt ac diripuerunt. His autem actis, domum redierunt. Peloponnesios vero non amplius in Attica versantes, sed domum reversos invenerunt.

LVII. Quamdiu autem Peloponnesii in Attica, & Athenienses in navali expeditione erant, hic morbus & militiae & domi Athenienses absumsit. Quamobrem etiam aiunt,

καὶ ἐν τῇ πόλει. ὥστε καὶ ἐλέχθη, τοὺς Πελοποννησίους δείσαντας τὸ νόσημα, ὡς ἐπυνθάνοντο τῶν αὐτομόλων ὅτι ἐν τῇ πόλει εἶη, καὶ θάπτοντας ἅμα ἢ θάνοντο, θάπτον ἐκ τῆς γῆς ἐξελθεῖν. τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλεῖστόν τε χρόνον ἐνέμειναν, καὶ τὴν γῆν πᾶσαν ἔτεμον. ἡμέρας γὰρ τεσσαράκοντα μάλιστα ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀττικῇ ἐγένοντο.

νῆ. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, Ἄγνων ὁ Νικίου καὶ Κλεόπομπος ὁ Κλεινίου, ξυστράτηγοι ὄντες Περικλέους, λαβόντες τὴν στρατιὰν ἤπερ ἐκεῖνος ἐχρήσατο, ἐστράτευσαν [εὐθύς] ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, καὶ Ποτιδαίαν ἔτι πολιορκουμένην. ἀφικόμενοι δὲ, μηχανάς τε τῇ Ποτιδαίᾳ προσέφερον, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειροῦντο ἐλεῖν. προὔχῳρει δὲ αὐτοῖς οὔτε ἡ αἴρεσις τῆς πόλεως, οὔτε τὰλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως. ἐπιγενομένη γὰρ ἡ νόσος, ἐνταῦθα δὴ πάνυ ἐπίεσε τοὺς Ἀθηναίους, φθεί-

Bell. Pelop.
an. 2.
Olymp.
87. 3.
U. C. Varr.
324.

Ante Inn.
25.

Peloponnesios morbi metu, cum ex transfugis eum in urbe grassari intellexissent, simul etiam cum sepelientes viderent, citius, quam statuerant, inde discessisse. Hac autem expeditione in agro hostili diutissime sunt commorati, totumque vastarunt. nam quadraginta ferme dies in Attica manserunt.

LVIII. Eadem aestate Agnon Niciae, & Cleopompus Cliniae filius, Periclis in praetura collegae, fuintis copiis, quibus ille fuerat usus, Chalcidensibus, qui sunt in Thracia, & Potidaeae adhuc obsessae bellum statim intulerunt. Cum autem venissent, machinas ei admoverunt, omnique ope expugnare conabantur. Sed neque urbis expugnatio, neque cetera pro apparatus magnitudine ipsis succedebant. Nam morbus iste superveniens, hic Athenienses tum graviter afflixit, absumens exercitum, adeo ut & priores Athe-

ρουσα τὴν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρατιώ-
 τας νοσῆσαι τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς ξυῖν Ἀγνωνι στρα-
 τιᾶς, ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ ὑγιαίνοντας. Φορμίων δέ, καὶ
 οἱ ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι οὐκέτι ἦσαν περὶ Χαλκιδίας. ὁ
 μὲν οὖν Ἀγνων ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς Ἀθήνας,
 ἀπὸ τετρακισχιλίων ὀπλιτῶν χιλίους καὶ πεντήκοντα
 τῇ νόσῳ ἀπολέσας, ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις.
 οἱ δὲ πρότεροι στρατιῶται κατὰ χώραν μένοντες ἐπολιόρ-
 κουν τὴν Ποτίδαιαν.

ιβ'. Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννη-
 σίων, οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἢ τε γῆ αὐτῶν ἐτέτμητο τοδεύτε-
 ρον, καὶ ἡ νόσος ἐπέκειτο ἅμα καὶ ὁ πόλεμος, ἡλλοίων-
 το τὰς γνώμας. καὶ τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτίᾳ εἶχον,
 ὡς πείσαντα σφᾶς πολεμεῖν, καὶ δι' ἐκεῖνον ταῖς ξυμ-
 φοραῖς περιπεπτωκότες· πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους

nienfium milites morbum contraxerint ex contagio copia-
 rum, quae cum Agnone venerant, quamvis antea recte
 valerent. Phormion vero, & mille ac sexcenti milites, apud
 Chalcidenses non amplius erant. Agnon igitur cum navi-
 bus Athenas rediit, ex quatuor millibus militum, mille
 & quinquaginta morbo amissis, intra dies circiter quadra-
 ginta. Priores vero milites in suo loco remanentes Poti-
 daeam obfidebant.

LIX. Post secundam vero Peloponnesiorum irruptionem
 Athenienses, cum ager ipsorum iterum esset vastatus, &
 morbus simul & bellum ipsos premeret, sententiam muta-
 runt; & Periclem culpae coeperunt, tum quod sibi sua-
 fisset, ut bellum hoc susciperent, tum etiam quod propter
 ipsum in has calamitates incidissent. ad compositionem ve-
 ro cum Lacedaemoniis faciendam animis inclinabant: cum-

ἄρμητο ζυγχαρεῖν, καὶ πρέσβεις τινὰς πέμψαντες ὡς αὐτοὺς, ἄπρακτοι ἐγένοντο. πανταχόθεν τε τῇ γνώμῃ ἄποροι καθεστῶτες, ἐπέκειντο τῷ Περικλεῖ. ὁ δὲ, ὄρων αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλεπαίνοντας, καὶ πάντα ποιῶντας ἄπερ αὐτὸς ἤλπιζε, ζύλλογον ποιήσας (ἔτι δ' ἐστρατήγει) ἐβούλετο φαρσύναι τε, καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης, πρὸς τὸ ἠπιώτερον καὶ ἀδείστερον καταστήσαι. καὶ παρελθὼν ἔλεξε τοιαύδε.

Ξ. ΚΑΙ προσδεχομένῳ μὲν τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἕς με γεγένηται (αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας) καὶ ἐκκλησίαν τούτου ἕνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑπομήσω, καὶ μέμψωμαι εἴτι μὴ ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε, ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε. ἐγὼ γὰρ ἠγοῦμαι πόλιν πλέω ξύμπασαν ὀρθομένην ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας, ἢ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, ἀβροῖαν δὲ σφαλλο-

que nonnullos legatos ad ipsos misissent, nihil impetrare potuerunt. Tunc autem in maxima dubitatione constituti, omnisque consilii inopes, in Periclem invehebantur. Ille vero, cum ipsos ob praesentem rerum statum indignari videret, omniaque facere, quae ipse speraverat, coacta concione, (adhuc enim erat exercitus praetor) illos ad fiduciam adhortari, & ira sedata, animos illorum mitigare, omnemque metum illis adimere volebat. Quamobrem in medium progressus hanc orationem habuit.

LX. *VESTRA* in me indignatio mihi expectanti contigit: (eius enim causas intelligo) atque propterea concionem coegi, ut vos commonefacerem, & vobiscum expostularem, si quid vos haud recte vel mihi succensetis, vel rebus adversis ceditis. Ego enim existimo, civitatem, cuius universus status manet erectus, maiorem utilitatem privatis hominibus afferre, quam si singulorum ci-

μένην. καλῶς μὲν γὰρ Φερόμενος ἀνὴρ τὸ καθ' ἑαυτὸν, διαφθειρομένης τῆς πατρίδος, οὐδέν ἦσσαν ξυναπόλλυται· κακοτυχῶν δὲ ἐν εὐτυχοῦσῃ, πολλῶ μᾶλλον διασώζεται. ὅποτε οὖν πόλις μὲν τὰς ἰδίας ξυμφορὰς οἷα τε φέρειν, εἰς δὲ ἕκαστος τὰς ἐκείνης ἀδύνατος, πῶς οὐ χρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ; καὶ μὴ (ὃ νῦν ὑμεῖς δρᾶτε, ταῖς κατ' οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι) τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίσθε, καὶ ἐμὲ τὸν παραινέσαντα πολεμεῖν, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, οἱ ξυνέγνωτε, δι' αἰτίας ἔχετε. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ ἀνδρὶ ὀργίξεσθε, ὃς οὐδενὸς ἦσσαν οἴομαι εἶναι γνῶναί τε τὰ δεόντα, καὶ ἐρμηνεύσαι ταῦτα· Φιλόπολις τε, καὶ χρημάτων κρείστων ὅ, τε γὰρ γνοῦς, καὶ μὴ σαφῶς διδάξας, ἐν ἴσῳ εἰ καὶ μὴ ἐνεθυμήθη ὅ, τ' ἔχων ἀμφοτέρα, τῇ δὲ πόλει δύσνους,

vium felicitate privatim floreat, ipsa vero universa iaceat afflicta. Qui enim privatim rem feliciter gerit, si patria evertatur, ipse quoque nihilominus una cum ea perit. Qui vero in republica florente rem infeliciter gerit, is longe facilius conservatur. Cum igitur respublica quidem privatas calamitates sustinere potest, singuli vero publicas ipsius calamitates ferre nequeunt, quomodo non convenit universos opem ipsi ferre? nec oportet facere id, quod vos nunc facitis, qui, domesticis iacturis attoniti, reipublicae salutem deseritis, & me, qui vobis suasi, ut bellum hoc susciperetur, atque adeo vos ipsos, qui mihi assensu estis, accusatis. Atque mihi tali viro irascimini, qui me nulli secundum esse puto, aut in cognoscendis rebus, quae sunt faciendae, aut etiam in his explicandis: quique civitatis insuper amore insignis sum, & pecunia invictus. Nam qui novit, neque aperte docet, perinde est ac si nunquam cogitasset. Et qui utrumque habet, sed reipublicae est malevolus, is pariter nullum amicam consilium ipsi da-

οὐκ ἂν ὁμοίως τὶ οἰκείως Φράζει προσόντος δὲ καὶ τοῦδε, χρήμασι δὲ νικωμένου, τὰ ἅμπαπαντα τούτου ἐνὸς ἂν πωλοῖτο. ὥστ' εἴ μοι καὶ μέσως ἠγούμενοι μᾶλλον ἐτέρων προσεῖναι αὐτὰ, πολεμεῖν ἐπέισθητε, οὐκ ἂν εἰκότως ἴον γε τοῦ ἀδικεῖν αἰτίαν Φερούμην.

Ξα'. Καὶ γὰρ οἷς μὲν αἴρεσις γεγένηται τᾶλλα εὐτυχοῦσι, πολλὴ ἄνοια πολεμῆσαι· εἰ δ' ἀναγκαῖον ἦν, ἢ εἰζαντας, εὐθὺς τοῖς πέλας ὑπακοῦσαι, ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, ὁ Φυγῶν τὸν κίνδυνον, τοῦ ὑποστάντος μεμπτότερος. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, καὶ οὐκ ἐξίσταμαι. ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε, ἐπειδὴ ζυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκέραιαίς, μεταμέλειν δὲ κακουμένοις· καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν Φαίνεσθαι· διότι τὸ μὲν λυπῶν ἔχει ἤδη τὴν

bit: sed si hoc etiam illi affuerit, sed pecunia vincatur, hanc unam ob rem cetera omnia venalia habebit. Quare si mihi vel mediocriter haec praeter ceteros adesse existimantes, me auctorem in hoc bello suscipiendo secuti estis, nullo meo merito nunc saltem iniuriae culpam sustineam.

LXI. Quibus enim, dum ceteris in rebus fortuna secunda utuntur, optio datur, magna est stultitia, si bellum gerant. Sed si necesse erit, aut cedentes finitimis statim parere, aut periculum subeuntes hoste superato servari; is, qui periculum subterfugit, maiorem reprehensionem meretur, quam ille, qui hoc fortiter sustinuit. Atque ego quidem nunc etiam idem sum, qui & ante; nec a sententia discedo. Vos vero sententiam mutatis, postquam vobis accidit, ut rebus quidem integris bellum susciperentis auctoritatem meam secuti, calamitatibus vero afflicti, poenitentiam ducamini; meique consilii ratio, propter vestri iudicii imbecillitatem, non recta videatur: quia id quidem, quod molestiam af-

αἰσθησιν ἐκάστω, τῆς δὲ ὠφελείας ἀπεστιν ἔτι ἡ δὴ-
 λωσις ἀπάσι καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ
 ὀλίγου ἐμπεσοῦσης, ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτε-
 ρεῖν ἂ ἐγνώτε. δουλοῖ γὰρ φρόνημα, τὸ αἰφνίδιον καὶ
 ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ πλείστῳ παράλογῳ ζυμβαῖνον.
 ὃ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχ ἥκιστα καὶ κατὰ τὴν νόσον
 γεγένηται. ὅμως δὲ, πόλιν μεγάλην οἰκοῦντας, καὶ ἐν
 ἡθεσιν ἀντιπάλοις αὐτῇ τεθραμμένους, χρεῶν καὶ ζυμ-
 φοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐθέλειν ὑφίστασθαι, καὶ τὴν
 ἀξίωσιν μὴ ἀφανίζειν. (ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσι
 τῆς τε ὑπαρχούσης δόξης αἰτιᾶσθαι ὅστις μαλακία ἐλ-
 λείπει, καὶ τῆς μὴ προσηκούσης μισεῖν τὸν θρασύτητι
 ὀρεγόμενον.) ἀπαλγήσαντας δὲ τὰ ἴδια, τοῦ κοινῷ τῆς
 σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι.

Ξβ'. Τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένη-

*fert, ab unoquoque vestrum iam sentitur; communis vero utili-
 tas, quae adhuc est remota, nondum patet. Itaque quia paulo
 maior rerum conversio, eaque repente incidit, imbecillo abiecto-
 que animo estis ad sententiam vestram tuendam. Repentinus enim
 & inexpectatus casus, & qui maxime praeter opinionem accidit,
 animum deiicit. Quod cum aliis in rebus, tum vero praecipue in
 hoc morbo vobis accidit. Tamen cum civitatem magnam incola-
 tis, & in institutis ipsi paribus sitis educati, vos etiam decet
 animis excelsis gravissimas quasque calamitates sustinere, nec di-
 gnitatem delere: (perinde enim homines damnare solent eum,
 qui per ignaviam deserit suam gloriam, ac eum odisse, qui per
 confidentiam, alienam affectat) sed deponentes rerum privatarum
 dolorem, reipublicae succurrere, eiusque salutem tueri.*

LXII. Quod autem attinet ad belli laborem, & ad vestram
 opinionem, qua adducti veremini ne sit diuturnus, nec tamen

ταί τε πολὺς, καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγεγνώμεθα, ἀρκεί-
 τω μὲν ὑμῖν καὶ ἐκεῖνα ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ
 ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτευόμενον. δηλώσω δὲ
 καὶ τόδε, ὃ μοι δεκεῖτε οὐτ' αὐτοὶ πάποτε ἐνθυμηθῆναι
 ὑπάρχον ὑμῖν μεγέθους πέρι ἐς τὴν ἀρχὴν, οὐτ' ἐγὼ ἐν
 τοῖς πρὶν λόγοις. οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδεστέραν
 ἔχοντι τὴν προσποίησιν, εἰ μὴ καταπεπληγμένους ὑμᾶς
 παρὰ τὸ εἰκὸς εἰρων. εἴσθε μὲν γὰρ τῶν συμμάχων
 μόνον ἄρχειν ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω, δύο μερῶν τῶν ἐς χρῆ-
 σιν Φανεράων, γῆς καὶ θαλάσσης, τοῦ ἐτέρου ὑμᾶς παν-
 τὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν νέμεσθε, καὶ ἦν
 ἐπὶ πλεόν βεβληθῆτε καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τῇ ὑπαρχούσῃ
 παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλεοντάς ὑμᾶς οὔτε βασιλεὺς
 κωλύσει, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι. ὥστε
 οὐ κατὰ τὴν τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρεῖαν (ὧν μεγά-

*ideo magis victoriam obtineamus, vobis & illa sufficient, in qui-
 bus iam saepe alias demonstravi, ipsum non recte suspectum esse.
 Declarabo autem hoc quoque, quod neque vos ipsi unquam ante-
 hac cogitasse mihi videmini, licet vobis adsit, de magnitudine,
 inquam, imperii; neque ego in superioribus meis orationibus de-
 claravi. Et ne nunc quidem hac oratione uter, quae quandam
 iactationis speciem habet, nisi vos praeter rationem animis con-
 sternatos viderem. Existimatis enim, vos sociis tantum imperare.
 Ego vero pronuntio, duarum orbis terrarum partium, terrae &
 maris, quarum usus est manifestus, alteram totam in vestra po-
 tissimum potestate esse, non modo quoad nunc tenetis, verum etiam
 quoad progredi voletis. Nec enim ullus est rex, nec ulla alia gens
 earum, quae nunc vivunt, quae vos cum praesenti classis appa-
 ratu navigantes prohibere possit. Itaque constat, istam potentiam
 non esse conferendam cum usu, vel aedificiorum, vel agri, qui-*

λων νομίζετε ἐστερηῆσθαι) αὐτὴ ἡ δύναμις φαίνεται οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ οὐ κήπιον, καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας, ὀλιγωρῆσαι καὶ γνῶναι ἐλευθερίαν μὲν, ἣν ἀντιλαμβανόμενοι αὐτῆς διασώσωμεν, ῥαδίως ταῦτα ἀναληψόμεν, ἄλλων δ' ὑπακούσασι, καὶ τὰ προσκεκτημένα φιλεῖν ἐλασσοῦσθαι. τῶν τε πατέρων μὴ χεῖρους κατ' ἀμφοτέρα φανῆναι, οἱ μετὰ πόνων καὶ οὐ παρ' ἄλλων δεξάμενοι κατέσχον τε καὶ προσέτι διασώσαντες παρέδωσαν ἡμῖν αὐτά. αἰσχίον δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι, ἢ κτωμένους ἀτυχῆσαι. ἰεναὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε, μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. αὐχμησάμεν γὰρ καὶ ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς καὶ δειλῶ τιμῇ γίγνεται· καταφρονήσις δὲ, ὅς ἂν καὶ γνώμῃ πιστεύῃ

bus quasi magnis quibusdam rebus vos privatos putatis: neque vos decet iniquo potius, quam sedato animo rerum istarum iacturam ferre; sed leve quoddam divitiarum decus, & ornamentum haec existimare, & negligere: & vobis persuadere, libertatem quidem, si eam fortiter retineamus & conservemus, haec facile recuperaturam: sed si aliorum imperio pareamus, reliquas etiam fortunas, quas iam possidemus; imminutum iri; quod illis, qui suam libertatem produnt, accidere solet. Et neutra in re nos a nostris maioribus degenerare decet, qui res istas non ab aliis acceptas, sed suis laboribus partas retinuerunt, & praeterea conservatas nobis tradiderunt. Turpius autem est, rebus, quas possidemus, privari, quam rem infeliciter gerere, dum quaerimus. Decet etiam nos adversus hostes ire non solum cum fidentia, sed etiam cum contemtionem. Gloriatio enim etiam ex felici imperitia vel cuilibet ignavo innascitur. At contemtio ei innascitur, qui vel consilio se adversariis superiorem esse confidit. id, quod no-

τῶν ἐναντίων πρόεχει· ὃ ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ τὴν τόλμην ἀπὸ τῆς ὀμείας τύχης ἢ ζύνεσις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ἐχυρώτεραν παρέχεται· ἐλπίδι τε ἥσσον πιστεύει, ἥς ἐν τῷ ἀπέρω ἢ ἰσχύς· γνώμη δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων, ἥς βεβαιότερα ἢ πρόνοια.

Ξγ. Τῆς τε πόλεως ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν (ᾧπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε) βοηθεῖν, καὶ μὴ Φεύγειν τοὺς πόνους, ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν· μηδὲ νομίσαι περὶ ἐνὸς μόνου δουλείας ἀντ' ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως, καὶ κινδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε. ἥς οὐδ' ἐκοτῆναι ἔτι ὑμῖν ἐστὶν· εἴτις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιῶς ἀπραγμοσύνη ἀνδραγαθίζεται. ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν· ἢν λαβεῖν μὲν, ἀδικον δοκεῖ εἶναι, ἀθεῖναι δὲ, ἐπικίνδυνον. τάχιστ' ἂν τε πόλιν εἰ τοιοῦτοι ἑτέροις τε πείσαντες

bis adest. Et prudentia, si fortunae conditio sit aequalis, propter animi celsitudinem, audaciam reddit tutiorem, & spei minus fidit, cuius vires sunt in dubio: sed consilio fidit, cuius providentia ex praesentibus copiis est exploratior.

LXIII. Decet etiam vos dignitati, quam respublica propter imperium habet, (qua vos omnes laetamini) opem ferre: nec labores subterfugere, aut ne honores quidem consecrari: neque existimare, de una tantum re, de libertate videlicet in servitutem commutanda, certamen esse; sed & de imperio amittendo, & de periculo ob offensas in imperio contractas impendente. a quo ne discedere quidem vobis amplius licet: etiamsi quis vestrum hoc in praesentia veritus, vitam quietam agendo se viri boni fortisque officio desungi existimet. nam ut tyrannidem, hoc imperium iam tenetis: quod occupare quidem videtur iniustum; deponere vero, periculosum. Nam huiusmodi homines, qui pacis & otii

ἀπολέσειαν, καὶ εἴπου ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν. τὸ γὰρ ἄπραγμον οὐ σώζεται, μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρχούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύειν.

ξδ'. Ὑμεῖς δὲ μῆτε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν παραγεσθε, μῆτε ἐμὲ δι' ὀργῆς ἔχετε, (ὧ καὶ αὐτοὶ ξυνδιέγνωτε πολεμεῖν) εἰ καὶ ἐπελθόντες οἱ ἐναντίοι ἔδρασαν ἄπερ εἰκὸς ἦν, μὴ ἐβελησάντων ὑμῶν ὑπακούειν. ἐπεὶ γεγένηται τε πέρα ὧν προσεδεχόμεθα ἡ νόσος ἢ δε (πρᾶγμα μόνον δὴ τῶν πάντων ἐλπίδος κρεῖσσον γεγεννημένον) καὶ δι' αὐτὴν οἶδ' ὅτι μέρος τι μᾶλλον ἔτι μισοῦμαι οὐ δικαίως, εἰ μὴ καὶ ὅταν παρὰ λόγον τι εὖ πράξῃτε, ἐμοὶ ἀναθήσετε. Φέρειν τε χρὴ τὰ τε δαιμόνια ἀναγκαίως, τὰ τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως.

sunt cupidi, si ceteris quoque idem persuaderent, & si forte liberi, & arbitrato suo viventes, per se, & seorsum ab aliis civitatem incolerent, eam protinus perderent. Etenim tranquillitas, nisi cum agendi studio sit coniuncta, servari non potest; neque civitati principatum obtinenti, sed subditae, quietam securamque agere servitutem conducit.

LXIV. Vos vero neque ab huiusmodi civibus decipiimini, neque mihi succenseatis, (cui vos etiam de bello gerendo assensu estis) licet hostes, qui nobis bellum intulerunt, fecerint ea, quae illos facturos esse verisimile erat, quia vos ipsis parere nolulistis. quandoquidem morbus iste praeter omnem nostram expectationem accidit, (res profecto, quae una omnium spem superavit) eiusque causa magna ex parte me in longe maiora vestrum odia incurrisse scio. sed immerito, nisi etiam cum aliquid praeter vestram expectationem feliciter gesseritis, mihi tribuatis. Mala enim, quae divinitus accidunt, necessario; quae ab hostibus profiscuntur,

ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῆδε τῆ πόλει πρότερόν τε ἦν, νῦν τε μὴ ἐν ὑμῖν κωλυθῆ. γινώτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις, διὰ τὸ ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἶκειν· πλείστα δὲ σώματα καὶ πόρους ἀναλωκέσαι πολέμῳ, καὶ δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἧς ἐς αἰδιὸν τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἦν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ πέφυκε καὶ ἐλασσῶσθαι) μνήμη καταλελειψεται· Ἑλλήνων τε, ὅτι Ἑλληνες πλείστων δὴ ἤρξασμεν, καὶ πολέμοις μεγίστοις ἀντέσχόμεν, πρὸς τε ζύμπαντας, καὶ καθ' ἐκάστους· πόλιν τε τοῖς πᾶσιν εὐπερωτάτην καὶ μεγίστην ὠκήσαμεν. καίτοι ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων μέμψαιτ' ἂν, ὁ δὲ δρᾶν τι βουλόμενος, καὶ αὐτὸς ζηλώσει· εἰ δὲ τις μὴ κέκτηται, Φθονήσει. τὸ δὲ μισεῖσθαι καὶ λυπηρὸς εἶναι ἐν τῷ παρόντι, πᾶσι μὲν ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἐτέρων ἠξιώ-

fortiter sunt ferenda. haec enim & antea in huius civitatis more posita erant; nunc vero cavete, ne in vobis prohibeantur, neve a vobis dissolvantur. Sciatis autem, hanc urbem maximum nomen apud omnes mortales consecutam, quod rebus adversis minime cedat; eamque & plurimos milites ac labores bello impendisse, maximamque potentiam ad hoc usque tempus habuisse, cuius apud posteros in aeternum, etiamsi tandem aliquando succumbamus, (natura enim comparatum est, ut omnia decrescant) memoria relinquetur: quod videlicet nos Graeci plurimorum Graecorum imperium iam obtinuerimus, & gravissima bella, tum adversus universos, tum adversus singulos, sustinuerimus, praeterea quod urbem rerum omnium copia instructissimam, & frequentissimam incoluerimus. Quamquam is quidem, qui segnis est, haec vituperabit: sed qui est agendi studiosus, ipse quoque aemulabitur. si quis vero non possideat, invidet. Ceterum aliis invisos & gra-

σαν ἄρχειν ὅστις δ' ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλευέται. μῖσος μὲν γὰρ οὐκ ἐπιπολὺ ἀντέχει ἢ δὲ παραυτίκα τε λαμπρότης, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα ἀείμνηστος καταλείπεται. ὑμεῖς δὲ ἐς τε τὸ μέλλον καλὸν προγνόντες, ἐς τε τὸ αὐτίκα μὴ αἰσχρὸν, τῷ ἤδη προθύμῳ ἀμφοτέρα κτήσασθε· καὶ Λακεδαιμονίοις μῆτε ἐπικηρυκεύεσθε, μῆτε ἐνδηλοὶ ἔστε τοῖς παροῦσι πόνοις βαρυνόμενοι. ὡς οἵτινες πρὸς τὰς ξυμφορὰς γνώμη μὲν ἥκιστα λυποῦνται, ἔργῳ δὲ μάλιστα ἀντέχουσιν, οὗτοι καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν κράτιστοί εἰσι.

ξέ. Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων, ἐπειράτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν, καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνεπεΐθοντο, καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαι-

nes in praesentia esse omnibus contingit, quotquot alteri alteris imperare voluerunt. Qui vero maximarum rerum gratia suscipit invidiam, is quidem recte sibi consulit. Odium enim non diu durat: sed & praesens splendor, & gloria in posterum perpetuo celebranda relinquuntur. Vos igitur, quod in reliquum tempus honestum futurum est, nec est in praesenti inhonestum, cogitatione prospicientes, praesenti animorum alacritate utrumque quaeratis: neque ullum caduceatorem ad Lacedaemonios mittatis, neque significationem detis, vos praesentibus incommodis premi. Nam qui in calamitatibus animo minimum afflictantur, & re ipsa plurimum ipsis resistunt, isti & publice & privatim omnium sunt praestantissimi.

LXV. His verbis Pericles Atheniensium iram in se conceptam mitigare, animosque illorum a praesentibus malis abducere conabatur. Illi vero publice quidem eius oratione flectebantur, nec ullos legatos ad Lacedaemonios am-

μονίους ἔτι ἔπεμπον, ἕς τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὠρμη-
 τό· ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυπτοῦντο· ὁ μὲν πένης, ὅτι
 ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος, ἐστέρητο καὶ τούτων· οἱ δὲ
 δυνατοὶ, καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν οἰκοδομίαις τε
 καὶ πολυτελέσι κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες· τὸ δὲ μέ-
 γιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες. οὐ μέντοι πρότερον
 γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτὸν πρὶν
 ἐζημίωσαν χρήμασιν. ὕστερον δ' αὖθις οὐ πολλῶ (ὅπερ
 Φιλεῖ ὄμιλος πειεῖν) στρατηγὸν εἴλοντο καὶ πάντα τὰ
 πράγματα ἐπέτρεψαν· ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεῖα ἕκαστος
 ἤλγει, ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις
 προσεδεῖτο, πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. ὅσον τε γὰρ
 χρόνον προὔστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἐξή-

plius mittebant, & in bellum animis impensius incumben-
 bant; sed privatim calamitates, quibus premebantur, aegre
 ferebant. Pauper quidem, quod, tenuiores facultates ha-
 bens, bellum ingressus esset, & tamen his ipsis privatus
 esset. Illi vero, qui opibus pollebant, quod egregia in
 agris praedia, villasque magnifice aedificatas, & sumtuosa
 supellectile instructas amisissent: sed, quod omnium erat
 gravissimum, quod pro pace bellum haberent. Nec prius
 universi iram, quam in eum conceperant, deposuerunt,
 quam eum pecunia mulctarunt. Rursus tamen non multo
 post (id quod vulgus facere solet) ipsum belli ducem ele-
 gerunt, eique rerum omnium administrationem commise-
 runt: quod domestici quidem luctus, & iacturae, quam
 singuli privatim fecerant, dolorem iam minus sentirent;
 ipsum vero in rebus, quibus universa civitas indigebat, ad-
 ministrandis, plurimi faciendum esse indicarent. Quam-
 diu enim reipublicae praefuit in pace, eam moderate rexit,

γεῖτο, καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐκείνου μεγίστη ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὃ δὲ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοῦς τὴν δύναμιν. ἐπεβίω δὲ δύο ἔτη, καὶ ἕξ μῆνας, καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπιπλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ, ἡσυχάζοντας τε καὶ τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας, καὶ ἀρχὴν μὴ ἐπιπλωμένους ἐν τῷ πολέμῳ μηδὲ τῇ πόλει κινδυνεύοντας, ἔφη περιέσεσθαι. οἱ δὲ ταῦτά τε πάντα ἐς τὸναντίον ἐπράξαν, καὶ ἄλλα ἕξω τοῦ πολέμου δοκοῦντα εἶναι, κατὰ τὰς ἰδίας φιλοτιμίας, καὶ ἴδια κέρδη, κακῶς ἔς τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους ἐπολίτευσαν· ἃ κατορθούμενα μὲν, τοῖς ἰδιώταις τιμὴ καὶ ὠφέλεια μᾶλλον ἢ σφαλέντα δὲ, τῇ πόλει ἐς τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἴτιον δ' ἦν, ὅτι ἐκεῖ-

eamque bona fide tutatus est; eiusque sub imperio ad maximam potentiam evecta erat. Postquam autem hoc bellum susceptum est, in hoc etiam ille reipublicae vires videtur praevidisse. Duos autem annos & sex menses a bello moto praeterea vixit: & post eius mortem, eius providentia in bello magis cognita est. Ille enim dicebat, victores evasuros, si quiescerent, rebusque nauticis operam darent; neque novum imperium quaerent, dum hoc bellum gerent; neque rempublicam in discrimen vocarent. Illi vero & haec omnia contra egerunt, & alia, quae ad hoc bellum pertinere non videbantur, ob privatam ambitionem, & privatos quaestus, in suam sociorumque perniciem administrarunt. Nam cum ea, quae gerenda suscipiebant, feliciter succedebant, honor & fructus ad privatos potius, quam ad rempublicam redibat: cum vero infeliciter succedebant, reipublicae detrimentum in

νος μὲν δυνατὸς ἂν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ γνώμῃ, κρη-
μάτων τε διαφανῶς ἀδαρότατος γενόμενος, κατέϊχε τὸ
πλήθος ἐλευθέρως, καὶ οὐκ ἤγετο μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ἢ
αὐτὸς ἤγε, διὰ τὸ μὴ, κτώμενος ἐξ οὐ προσηκόντων τὴν
δύναμιν, πρὸς ἡδονὴν τι λέγειν, ἀλλ' ἔχων ἐπ' ἀξιώσει
καὶ πρὸς ὀργὴν τι ἀντειπεῖν. ὁπότε γοῦν αἰσθητό τι αὐ-
τοῦς παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας, λέγων κατέπλησ-
σεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι καὶ δεδιότας αὐτὸν ἀλόγως, ἀντι-
καθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν. ἐγίγνετό τε λόγῳ μὲν,
δημοκρατία, ἔργῳ δὲ, ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή. οἱ
δὲ ὕστερον, ἴσοι αὐτὰ μᾶλλον πρὸς ἀλλήλους ὄντες, καὶ
ὀρεγόμενοι τοῦ πρώτου ἕκαστος γίγνεσθαι, ἐτράποντο
κατ' ἡδονὰς τῷ δήμῳ καὶ τὰ πράγματα ἐνδιδόναι. ἐξ

hoc bello afferebant. Huius autem rei haec fuit causa,
quod cum ille & dignitate & consilio polleret, & manifeste
omnium civium integerrimus esset, ut nullis pecuniae mu-
neribus se corrumpi pateretur, plebem in officio liberali-
ter contineret, nec ab ea magis regeretur, quam ipse eam
regeret. Nam cum non malis artibus potentiam adeptus
esset, ad multitudinis voluntatem nihil dicebat: sed eam
pro sua auctoritate castigare, quin etiam nonnullis in re-
bus ei palam adversari poterat. Quoties igitur eos aliquid
intempestive ac petulantiae confidentia pulsos audere anim-
advertibat, eos, incusso metu, dicendo reprimebat. Con-
tra vero, eos temere & absque causa trepidantes ad fidu-
ciam reducebat. Quare verbo quidem erat dominatus po-
pularis; sed re ipsa penes primum populi virum prin-
cipatus erat. Qui vero eum sunt secuti, cum potius inter
se dignitate pares essent, & eorum singuli principem in re-
publica locum affectarent, omnia ad populi voluntatem

ἂν ἄλλα τε πολλὰ, ὡς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἔχούσῃ, ἡμαρτήθη, καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς· ὅς οὐ τοσούτον γνώμης ἀμάρτημα ἦν πρὸς οὓς ἐπήεσαν, ὅσον οἱ ἐκπέμφαντες, οὐ τὰ πρόσφορα τοῖς οἰχομένοις ἐπιγιγνώσκοντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας, τὰ τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀμβλύτερα ἐποίουν, καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον ἐν ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. σφαλέντες δ' ἐν Σικελίᾳ ἄλλη τε παρασκευὴ καὶ τοῦ ναυτικῷ τῷ πλέονι μορίῳ, καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἤδη ἐν στάσει ὄντες, ὅμως τρία μὲν ἔτη ἀντεῖχον τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις, καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας μετ' αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν ἀφ᾽εστηκόσι· Κύρω τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ

dicere, eiusque libidini rempublicam permittere coeperunt. Unde cum multis aliis in rebus peccatum est, (ut in ampla civitate, & quae principatum obtinet, accidere plerumque solet) tum etiam in expeditione in Siciliam facta, quae suscepta est non tam peccato iudicii, & culpa eorum, ad quos ipsi Athenienses proficiscebantur, quam illorum, qui classem illam emiserunt, qui non cognoscebant ea, quae suis illuc profectis conducebant: sed propter privatas similtates, de populi principatu contendentes, & res, quae militiae gerebantur, debilitarunt, & domi totum reipublicae statum mutuis discordiis tunc primum conturbarunt. Quamvis autem in Sicilia rem infeliciter gessissent, & cum alium apparatus, tum etiam maiorem classis partem amisissent, & in ipsa urbe seditione iam laborarent, tamen tres annos restiterunt & prioribus hostibus, & Siculis, qui se illis adiunxerant, quin etiam plerisque sociorum, qui ab ipsis defecerant: mox etiam Cy-

προσγενομένῳ, ὃς παρῆχε χρήματα Πελοποννησίοις ἐς τὸ ναυτικόν. καὶ οὐ πρότερον ἐνέδωσαν ἢ αὐτοὶ ἐν σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περιπεσόντες ἐσφάλησαν. τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε τότε, ἀφ' ὧν αὐτὸς πρόεγνω, καὶ πάνυ ἀν' ῥαδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν τῶν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ.

ξσ'. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆσον, ἣ κεῖται ἀντιπέρας Ἡλίδος· εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου ἀποικοί, καὶ Ἀθηναίσις ξυνεμάχουν. ἐπέπλεον δὲ Λακεδαιμονίων χίλιοι ὀπλίται, καὶ Κνήμος Σπαρτιάτης ναύαρχος. ἀποβάντες δὲ ἐς τὴν γῆν, ἐδήλωσαν τὰ πολλὰ. καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐπ' αἴκου.

Maio ex-
cunte.

ξξ'. Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, Ἀριστέως

Ante
Sept. 21.

ro, regis Persarum filio, qui se Lacedaemoniis adiunxerat, & pecunias Peloponnesiis ad classem dederat. Nec prius hostibus imperio cefferunt, quam ipsi mutuis discordiis collisi conciderunt. Tanta prudentia tunc in Pericle fuit, qua ceteros cives longe superans, civitatem Peloponnesiis eo bello vel facillime superiorem fore praeviderat.

LXVI. Lacedaemonii vero, eorumque focii, eadem aetate cum centum navibus profecti sunt in insulam Zacynthum, quae iacet e regione Elidis. Zacynthii autem sunt Achaeorum ex Peloponneso coloni, & Atheniensium erant focii. Illa autem classe adversus illos vehebantur mille gravis armaturae milites Spartani, & Cnemus Spartanus, classis praefectus; exscensuque ex navibus in terram facto, magnam illius agri partem vastarunt. cumque illi deditio-
nem facere nollent, domum redierunt.

Κορίνθιος, καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις, Ἀνήριστος, καὶ Νικόλαος, καὶ Πρατόδημιος, καὶ Τεγεάτης Τιμαγόρας, καὶ Ἀργεῖος ἰδία, Πόλις, πορευόμενοι ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἴπως πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρέχειν καὶ συμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρῳ ἐς Θράκην, βουλόμενοι πείσαι τε αὐτὸν, εἰ δύναιντο, μεταστάντα τῆς Ἀθηναίων ξυμμαχίας, στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν, οὗ ἦν στράτευμα τῶν Ἀθηναίων πολιορκοῦν καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς, καὶ ἥπερ ὥρμητο, δι' ἐκείνου πορευθῆναι πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὡς Φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου, ὃς αὐτοὺς ἐμελλεν ὡς βασιλέα ἀναπέμψειν. παρατυχόντες δὲ Ἀθηναίων πρέσβεις, Λέαρχος ὁ Καλλιμάχου, καὶ Ἀμεινιάδης ὁ Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ, πείθουσι

LXVII. Eadem aetate iam extrema, Aristeus Corinthius, & Lacedaemoniorum legati, Aneristus, Nicolaus, Pratomemus, & Timagoras Tegeates, & suo nomine Polis Argivus, dum iter facerent in Asiam ad regem, si qua ratione ei persuadere possent, ut sibi pecuniam daret, bellique societatem secum iniret, primum in Thraciam ad Sitalcem Terae filium iverunt, cupientes, si possent, ei persuadere, ut, relicta Atheniensium societate, ad suam transiret, & coniunctis armis secum Potidaeam iret, ubi erat Atheniensium exercitus, qui urbem obsidebat; utque eos suis auxiliis iuvandi finem faceret, sibi que adesset, ut illo adiuvante, quo proficiscebantur, ire possent trans Hellepontum ad Pharnacem Pharnabazi filium, qui eos ad regem erat deducturus. Sed cum forte Atheniensium legati, Learchus Callimachi, & Ameniades Philemonis filius, apud Sitalcem tunc adessent, Sadoco Sitalcae filio, qui civis

τὸν Σάδοκον τὸν γεγενημένον Ἀθηναῖον, Σιτάλιου υἱόν, τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσι, ὅπως μὴ διαβάντες ὡς βασιλέα, τὴν ἐκείνου πόλιν τὸ μέρος βλάψωσιν. ὁ δὲ, πεισθεὶς, πορευομένους αὐτοὺς διὰ τῆς Θράκης ἐπὶ τὸ πλοῖον, ᾧ ἔμελλον τὸν Ἑλλήσποντον περαιώσκειν, πρὶν ἐσβαίνειν, ξυλλαμβάνει, ἄλλους ζυμπέμφας μετὰ τοῦ Λεάρχου καὶ Ἀμενιάδου καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι. οἱ δὲ, λαβόντες, ἐκόμισαν ἐς τὰς Ἀθήνας. ἀδικουμένων δὲ αὐτῶν, δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστεά, μὴ αὐθις σφᾶς ἔτι πλέω κακουργῆ διαφυγῶν, ὅτι καὶ πρὸ τούτων τὰ τῆς Ποτιδαίας καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης πάντ' ἐφαίνετο πράξας, ἀκρίτους καὶ βουλομένους ἔστιν ἂν εἰπεῖν, αὐθιμερὸν ἀπέκτεναν πάντας, καὶ ἐς Φάραγγας ἐσέβαλον δικαιούντες τοῖς αὐτοῖς ἀμύνεσθαι οἷσπερ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπῆρξαν, τοὺς ἐμπόρους εὖς ἔλαβον

Atheniensis factus fuerat, persuaserunt, ut eos sibi traderet, ne, si ad regem transfivissent, quantum in ipso situm esset, illi suae civitati nocerent. Ille vero eorum verbis adductus, illos, dum per Thraciam iter facerent ad navigium, quo Hellepontum erant traiecturi, antequam id conscenderent, comprehendit, missis aliis quibusdam cum Learcho & Ameniade: illosque his tradi iussit. Hi vero eos acceptos Athenas detulerunt. Qui cum eo pervenissent, Athenienses veriti, ne Aristeus, si evasisset, longe pluribus maleficiis se afficeret, quia eum & ante rerum omnium, quae ad Potidaeam, & in Thracia gestae fuerant, auctorem fuisse constabat, omnes eodem die, indemnatos, & quaedam dicere volentes, interfecerunt, & in profundas fossas deiecerunt: aequum esse censentes, parem gratiam Lacedaemoniis referre, eosque eodem modo tractare, quo

Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, ἐν ὁκάσι περὶ Πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες, καὶ ἐς Φάραγγας ἐσβαλόντες. πάντας γὰρ δὴ κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσους λάβοιεν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὡς πολεμίους διέφθειρον, καὶ τοὺς μετὰ Ἀθηναίων ξυμπολεμοῦντας, καὶ τοὺς μηδὲ μεθ' ἑτέρων.

ξή. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος, καὶ Ἀμπρακιῶται, αὐτοὶ τε καὶ τῶν βαρβάρων πολλοὺς ἀναστήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, καὶ τὴν ἄλλην Ἀμφιλοχίαν. ἔχθρα δὲ πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ἀπὸ τοῦδε αὐτοῖς ἤρξατο πρῶτον γενέσθαι. Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε μετὰ τὰ Τρωϊκὰ οἰκιδε ἀναχωρήσας, καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἄργει καταστάσει, Ἀμφί-

ipſi ſuos ante tractarant, qui negotiatores Athenienſium & ſociorum, quos ceperant in onerariis navibus circa Peloponneſum navigantes, interfecerant, & in profundas foſſas deiecerant. Lacedaemonii enim huius belli initio omnes, quos in mari cepiſſent, ut hoſtes trucidabant, tam Athenienſium ſocios, quam eos, qui neutrorum partes ſequabantur.

LXVIII. Sub idem tempus, extrema iam aeſtate, & Ambraciotae, cum ipſi, tum etiam multi barbari, quos ex ſuis ſedibus excitarant, expeditionem fecerunt adverſus Argos Amphiloichicum, ceteramque Amphilochiam. Inimicitiae autem, quae ipſis cum Argivis interceſſerant, hinc initium duxerunt. Argos Amphiloichicum, & reliquam Amphilochiam, Amphiloachus Amphiarai filius, poſt bellum Troianum, domum reverſus, cum rerum ſtatus, qui Argis erat, ei non placeret, condidit in ſinu Ambracico,

λοχος ὁ Ἀμφιάρεω, ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κόλπῳ, ὁμώ-
 νυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας. καὶ ἦν ἡ πό-
 λιν αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας, καὶ τοὺς δυνατω-
 τάτους εἶχεν οἰκήτερας. ὑπὸ Ξυμοφοῶν δὲ πολλαῖς γε-
 νεαῖς ὕστερον πιεζόμενοι, Ἀμπρακιώτας ὁμόρους ὄντας
 τῇ Ἀμφιλοχικῇ Ξυνοίκους ἐπηγάγοντο καὶ Ἑλληνί-
 σθησαν τὴν νῦν γλῶσσαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν Ἀμπρα-
 κιωτῶν Ξυνοικησάντων. οἱ δὲ ἄλλοι Ἀμφίλοχοι, βάρ-
 βαροὶ εἰσιν. ἐκβάλλουσιν οὖν τοὺς Ἀργεῖους οἱ Ἀμπρα-
 κιώται χρόνῳ, καὶ αὐτοὶ ἴσχευσι τὴν πόλιν. οἱ δ' Ἀμ-
 φίλοχοι, γενομένου τούτου, διδάσιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνασι,
 καὶ προσεκαλέσαντο ἀμφοτέροι Ἀθηναίους· οἱ αὐτοῖς
 Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἐπέμψαν, καὶ ναῦς τριάκοντα.
 ἀσικομένου δὲ τοῦ Φορμίωνος, αἰροῦσι κατὰ κράτος
 Ἄργος, καὶ τοὺς Ἀμπρακιώτας ἠνδραπόδισαν. κεινῇ τε

de eodem patriae suae nomine Argos, cognomine vero
 Amphilochicum appellans. Haec autem urbs omnium in
 Amphilochia sitarum maxima erat, & potentissimos quof-
 que habebat incolas. Sed eius incolae multis post seculis,
 calamitatibus afflicti, Ambraciotas agro Amphilochico fi-
 nitimos, in civitatis societatem arcessiverunt. Linguamque
 Graecam, quae nunc est in usu, tunc primum didicerunt
 ex Ambraciotis, qui in eadem urbe cum ipsis habitabant.
 At reliqui Amphilochi barbari sunt. Ambraciotae igitur
 progressu temporis Argivos urbe pellunt, ipsique retinent
 urbem. Amphilochi vero urbe pulsi sese Acarnanibus de-
 diderunt: & utrique Athenienses in auxilium advocarunt,
 qui Phormionem ducem, & triginta naves ipsis miserunt.
 Cum autem Phormio eo pervenisset, Argos per vim ce-
 perunt, & Ambraciotas in servitutem abstraxerunt; ur-

ᾠκησαν αὐτὸ Ἀμφίλοχοι καὶ Ἀκαρναῖνες. μετὰ δὲ τοῦ-
 το ἡ ξυμμαχία ἐγένετο πρῶτον Ἀθηναίοις καὶ Ἀκαρναῖ-
 σιν. οἱ δὲ Ἀμπρακιάται τὴν μὲν ἔχθραν ἐς τοὺς Ἀρ-
 γείους ἀπὸ τοῦ ἀνδραποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν πρῶτον
 ἐποιήσαντο, ὕστερον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τήνδ᾽ ἐπὶ τὴν στρα-
 τεῖαν ποιοῦνται αὐτῶν τε καὶ Χαόνων καὶ ἄλλων τινῶν
 τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων ἑλθόντες τε πρὸς τὸ Ἀρ-
 γος, τῆς μὲν χώρας ἐκράτουν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οὐκ ἐδύ-
 ναντο ἐλεῖν προσβαλόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ
 διελύθησαν κατὰ ἔθνη. τσαῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει ἐγένετο.

ξθ'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀθηναῖοι ναῦς
 ἕστειλαν εἴκοσι μὲν περὶ Πελοπόννησον, καὶ Φορμίωνα
 στρατηγόν ὃς ὀρμῶμενος ἐκ Ναυπάκτου, Φυλακὴν εἶ-
 χε μὴτ' ἐκπλεῖν ἐκ Κορίνθου καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου

bemque Amphilochi & Acarnanes communiter incolue-
 runt. Postea vero societas inter Athenienses & Acarnanes
 tunc primum est inita. Ambraciotae igitur tunc primum
 inimicitias cum Argivis, propter suos in fervitum ab il-
 lis abstractos, susceperunt; posteaquam in hoc bello hanc
 expeditionem fecerunt, exercitu ex suis militibus, & Chao-
 nibus, & aliis quibusdam finitimis barbaris collecto. Et ad
 Argos profecti, agrum quidem in suam potestatem rede-
 gerunt: sed cum urbem aggressi expugnare non potuissent,
 domum redierunt, & alii ab aliis dirempti ad suam quique
 gentem reverterunt. Atque haec quidem aestate ista sunt
 gesta.

LXIX. Ineunte autem hieme, Athenienses viginti na-
 ves, & Phormionem ducem circa Peloponnesum miserunt:
 qui ex belli fede, quam Naupacti habebat, proficiscens;
 diligenter observabat, ne quis Corintho, & ex sinu Cri-

μηδένα, μήτ' ἐσπλέϊν ἑτέρας δὲ ἐξ' ἐπὶ Καρίας καὶ Λυκίας, καὶ Μελήσανδρου στρατηγόν, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολογῶσι, καὶ τὸ ληστικὸν τῶν Πελοποννησίων μὴ εἶωσι, αὐτόθεν ὀρμώμενον, βλάπτειν τὸν πλοῦν τῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Φασήλιδος καὶ Φοινίκης, καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἠπείρου. ἀναβὰς δὲ στρατιᾷ Ἀθηναίων τε τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς τὴν Λυκίαν ὁ Μελήσανδρος, ἀποθνήσκει, καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διέφθειρε, νικηθεὶς μάχῃ.

ὁ. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Ποτιδαιᾶται, ἐπειδὴ οὐκέτι ἐδύναντο πολιορκούμενοι ἀντέχειν, ἀλλ' αἱ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολαὶ Πελοποννησίων οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασαν τοὺς Ἀθηναίους, ὅ, τε σῆτος ἐπελελοίπει, καὶ ἄλλα τε πικρὰ ἐπεγεγένητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως περὶ ἀναγκαίας, καί τινας καὶ ἀλλήλων ἐγεύοντο, οὕτω

Bell. Pelop.
an. 2.
Olymp.
87. 3.
U. C. Varr.
325.
Ante
Mart. 16.

faeo enavigaret, neve eo intraret. alias etiam sex in Cariam, & Lyciam, & Melesandrum ducem miserunt, ut pecunias ab istarum regionum incolis exigerent; neque oneraria navigia ex Phaselide, & Phoenice, & ex illa continente proficiscentia, a Peloponnesiis latronibus, qui ex ipsa Peloponneso veniebant, infestari finerent. Melesander autem cum exercitu Atheniensium, & sociorum, qui navibus simul vehebantur, in Lyciam ingressus, proelio superatus occidit, & quandam copiarum partem amisit.

LXX. Eadem hieme Potidaeatae, cum diutius obsidionem tolerare non possent, & Peloponnesiorum irruptiones in Atticam factae nihilo magis Athenienses removerent, & res frumentaria defecisset, & alia multa praeterea pro necessario victu illic iam accidissent, quin etiam nonnulli mutuo se gustassent, ita demum in colloquium de deditio-

δὴ λόγους προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως τοῖς στρατη-
 γοῖς τῶν Ἀθηναίων τοῖς ἐπὶ σφίσι τεταγμένοις, Ξενο-
 Φῶντί τε τῷ Εὐριπίδου, καὶ Ἑστιοδώρῳ τῷ Ἀριστοκλεί-
 δου, καὶ Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δὲ προσεδέ-
 ξαντο, ὁρῶντες μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν ταλαιπωρίαν ἐν
 χωρίῳ χειμερινῷ, ἀναλωκυίας τε ἤδη τῆς πόλεως δισχί-
 λια τάλαντα ἐς τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ τοῖσδε οὖν ξυνέβη-
 σαν, ἐξελθεῖν αὐτοὺς, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ
 τοὺς ἐπικούρους, ξὺν ἐνὶ ἱματίῳ, γυναῖκας δὲ ξὺν δυοῖν
 καὶ ἀργύριον τι ῥητὸν ἔχοντας ἐφόδιον. καὶ οἱ μὲν, ὑπό-
 σπονδοὶ ἐξῆλθον ἐς τε τὴν Χαλκιδικήν, καὶ ἕκαστος ἢ
 ἐδύνατο. Ἀθηναῖοι δὲ τοὺς τε στρατηγούς ἐπητιάσαντο
 ὅτι ἀνευ αὐτῶν ξυνέβησαν (ἐνόμιζον γὰρ αἰν κρατῆσαι
 τῆς πόλεως ἢ ἐβούλοντο) καὶ ὕστερον ἐποίκους ἑαυτῶν

ne venerunt cum Atheniensium ducibus, quibus ea urbis
 obsidendae cura mandata fuerat, Xenophonte Euripidis,
 Hestiodoro Aristoclidae, & Phanomacho Callimachi filio.
 Illi vero conditiones oblatas acceperunt, tum quod exer-
 citum in loco frigido magna incommoda ferre animadver-
 terent, tum etiam quod respublica duo talentorum millia
 in illam obsidionem iam impendisset. His igitur conditio-
 nibus deditionem fecerunt, ut ipsi exirent, & liberi, &
 uxores, & milites auxiliarii, cum privis tunicis, feminae
 vero cum binis, cumque certa singuli ad viaticum pecu-
 nia. Atque hi quidem interposita fide publica egressi abie-
 runt, & in agrum Chalcidicum, & quo quisque potuit.
 Athenienses vero ducibus crimini dederunt, quod populi
 iniussu compositionem fecissent; (existimabant enim, illos
 urbem expugnare potuisse, quemadmodum volebant) postea
 vero colonos ex suo corpore Potidaeam miserunt, eam-

ἔπεμψαν ἐς τὴν Ποτιδαίαν, καὶ κατώκησαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ χειμῶνι ἐγένετο· καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

α'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι ἐς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ ἐσέβαλον, ἐστράτευσαν δ' ἐπὶ Πλάταιαν. ἠγείτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξίδαμου, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, καὶ καθίσας τὸν στρατὸν ἔμελλε δηῶσειν τὴν γῆν· οἱ δὲ Πλαταιῆς, εὐθύς πρέσβεις πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, ἔλεγον τριάδε. Ἀρχίδαμε, καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐ δίκαια ποιεῖτε, οὐδ' ἄξια οὔτε ὑμῶν, οὔτε πατέρων ὧν ἔστε, ἐς γῆν τὴν Πλαταιέων στρατεύοντες. Πausanias γὰρ ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος, ἐλευθέρωσας τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν Μήδων, μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐβελησάντων ξυνάρασθαι τὸν κίνδυνον τῆς μάχης, ἣ παρ' ἡμῖν ἐγένετο, θύσας ἐν τῇ Πλαταιέων ἀγορᾷ Διὶ ἐλευθερίῳ ἱερά, καὶ ζυγκα-

Bell. Pelop.
an. 3.
Olymp.
57. 3/4.
U. C. Varr.
32 5/6.
Post Mart.
16.

que incoluerunt. Atque haec quidem hac hieme sunt gesta; & secundus huius belli annus finitus est, quod Thucydides conscripsit.

LXXI. Ineunte aestate, Peloponnesii, eorumque focii in Atticam quidem nullam irruptionem fecerunt: sed cum copiis adversus Plataeam iverunt. Archidamus vero Zeuxidami filius, Lacedaemoniorum rex, illis praecerat, & castris positis agrum vastaturus erat. Sed Plataeenses, legatis statim ad ipsum missis, haec dixerunt: *Archidame, & Lacedaemonii, neque iuste, neque ex dignitate vestra, patrumque vestrorum facitis, qui agrum Plataensem hostiliter invaditis. Pausanias enim Cleombroti filius, Lacedaemonius, qui Graeciam Medorum dominatu liberavit, cum Graecis, qui pugnae apud nos commissae idem periculum subire voluerunt, cum victimas Iovi*

λέσας πάντας τοὺς ξυμμάχους, ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι, γῆν καὶ πόλιν τὴν σφετέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν στρατεύσαί τε μηδένα ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτοὺς, μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ· εἰ δὲ μὴ, ἀμύνειν τοὺς παρόντας ξυμμάχους κατὰ δύναμιν. τὰδὲ μὲν ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν, ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ προθυμίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις γενομένης· ὑμεῖς δὲ τὰναντία δρᾶτε. μετὰ γὰρ Θεβαίων τῶν ἡμῖν ἐχθίστων ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἤκετε. μάρτυρας δὲ θεοὺς τοὺς τε ὀρκίους τότε γενομένους ποιούμενοι, καὶ τοὺς ὑμετέρους πατρώους, καὶ ἡμετέρους ἐγχαρίους, λέγομεν ὑμῖν τὴν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ ἀδικεῖν, μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὄρκους, ἔαν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμους, καθάπερ Πausanias ἐδικαίωσε.

οβ'. Τοσαῦτα εἰπόντων Πλαταιέων, Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν εἶπεν. Δίκαια λέγετε, ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς,

Liberatori in Plataeensi foro immolasset, omnesque socios convocasset, Plataeensibus & agrum & urbem reddidit, ut sua possidentes, hic suis legibus viverent, & dixit, nullum unquam iniuste, ne servitutis quidem imponendae gratia, bellum ipsis illaturum; alioqui socios, qui aderant, pro viribus vim ab ipsis propulsaturos. Haec igitur patres vestri propter virtutem, & animi alacritatem, quam in illis periculis demonstravimus, nobis tradiderunt. Vos vero contra facitis. Nam cum Thebanis, qui nobis sunt inimicissimi, huc venitis, ut nos in servitutem redigatis. Deos autem contestati, & eos, qui iurisiurandi testes tunc fuerunt, & vestros patrios, & nostros indigenas, vos rogamus, ne agrum Plataeensem laedatis, neve iusiurandum violetis: sed iure nostro nos vivere sinatis, quemadmodum Pausanias statuit.

LXXII. Cum autem Plataeenses haec dixissent, Archidamus illorum orationem excipiens, haec respondit: *Aequa*

ἢν ποιῆτε ὅμοια τοῖς λόγοις. καθάπερ γὰρ Πausanías ὑμῖν παρέδωκεν, αὐτοὶ τε αὐτονομεῖσθε, καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθεροῦτε, ὅσοι μετασχόντες τῶν τότε κινδύνων, ὑμῖν τε ξυνώμοσαν, καὶ εἰςὶ νῦν ὑπ' Ἀθηναίσις. παρασκευὴ τε τούτῃδε καὶ πόλεμος γεγένηται αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθερώσεως· ἧς μάλιστα μὲν μετασχόντες καὶ αὐτοὶ ἐμμείνατε τοῖς ὅρκοις· εἰ δὲ μὴ (ἄπερ καὶ τοπρότερον ἤδη προῦκαλεσάμεθα) ἡσυχίαν ἄγετε, νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν· καὶ ἔστε μηδὲ μεθ' ἐτέρων· δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους Φίλους, ἐπὶ πολέμῳ δὲ, μηδ' ἐτέρους. καὶ τάδε ἡμῖν ἀρέσκει. Ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Πλαταιέων πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα, ἐσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῷ πλήθει τὰ ρηθέντα κοινώσαντες, ἀπεκρίναντο αὐτῷ· Ὅτι

est vestra oratio, viri Plataeenses, si verbis facta respondeant. Quemadmodum igitur Pausanias vobis praestitit, cum vos ipsi vestro iure vivatis, tum etiam alios pro vestra virili parte in libertatem vindicetis, quotquot eadem pericula tunc vobiscum subierunt, & eiusdem foederis, ac iurisiurandi participes fuerunt, & qui nunc Atheniensibus serviunt. Nam vestri ipsorum causa, & aliorum in libertatem asserendorum gratia, tantus apparatus tunc factus fuit, tantumque bellum fuit susceptum, cuius libertatis, cum vos quoque maxime participes fueritis, iusiurandum etiam servetis: sin minus, (ad quae vel ante vos iam invitavimus,) quiescat, res vestras possidentes, ac neutrorum partes sequamini, & utrosque quidem amicitiae causa, neutros vero belli gratia recipiatis. Atque haec quidem nobis placent. Archidamus igitur haec dixit. Plataeensium vero legati, his auditis, in urbem redierunt, cumque rem ad populum retulissent, Archidamo responderunt: Nihil a se eorum, quae ab ipso pete-

ἀδύνατα σφίσιν εἶη ποιεῖν ἂ προκαλεῖται, ἄνευ Ἀθηναίων· παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' ἐκείνοις εἶησαν. δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῆ πάσης πόλει, μὴ ἐκείνων ἀποχωρησάντων, Ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφίσι οὐκ ἐπιτρέπωσιν, ἢ Θηβαῖοι, ὡς ἔνορκοι ὄντες κατὰ τὸ ἀμφοτέρους δέχεσθαι, αὖθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι καταλαβεῖν. ὁ δὲ, Φαρσύνων αὐτοὺς, πρὸς ταῦτα ἔφη Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰκίας παράδοτε ἡμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ γῆς ὄρευσ ἀποδείξατε, καὶ δένδρα ἀριθμῶν τὰ ὑμέτερα, καὶ ἄλλο εἶτι δυνατόν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν. αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ἢ ἐπεισθῆν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν. μέχρι δὲ τοῦ δὲ ἔξομεν παρακαταθήκην, ἐργαζόμενοι, καὶ Φορὰν φέροντες ἢ ἂν ὑμῖν μέλλῃ ἰκάνῃ ἔσεσθαι.

οὔ. Οἱ δ' ἀκούσαντες, ἐσῆλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν. καὶ βουλευσάμενοι μετὰ τοῦ πλήθους, ἔλεξαν Ὅτι

bantur, sine Atheniensibus fieri posse. suos quippe liberos & coniuges apud illos esse. seque toti civitati timere, ne post ipsorum discessum, Athenienses venirent, & impedirent, aut etiam Thebani, propterea quod cautum esset de utrisque recipiendis, suam urbem rursus occupare conarentur. Ille vero illos bene sperare iubens, ad haec respondit: Vos igitur urbem & aedificia nobis Lacedaemoniis tradite, & fines agri demonstrate, & numerum vestrarum arborum, & quidquid aliud in numerum cadere potest. vos vero abite, quocumque vultis, quamdiu bellum durarit. ubi autem hoc fuerit confectum, reddemus. Interea vero, ut depositum servabimus, agrum colentes, & tributum pendentes, quod vobis suppetere possit.

LXXIII. Illi vero, his auditis, in urbem redierunt. cumque his de rebus cum multitudine consultassent, respon-

βούλονται ἂν προκαλεῖται, Ἀθηναίους κινῶσαι πρῶτον, καὶ ἢν πείθωσιν αὐτοὺς, ποιεῖν ταῦτα. μέχρι δὲ τούτου, σπείσασθαι σφίσι ἐκέλευον, καὶ τὴν γῆν μὴ δεῦν. ὁ δὲ, ἡμέρας τε ἐσπείσατο ἐν αἷς εἰκὸς ἢ κομισθῆναι, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνον. ἐλθόντες δὲ οἱ Πλαταιῆς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ βουλευσάμενοι μετ' αὐτῶν, πάλιν ἦλθεν ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει τοιάδε. Οὗτ' ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ, ὧ ἄνδρες Πλαταιῆς, ἀφ' εὗ ξύμμαχοι ἐγενόμεθα, Ἀθηναῖοί φασι ἐν οὐδενὶ ἡμᾶς πρέσθαι ἀδικουμένους, οὔτε νῦν περιέψεσθαι, βοηθήσειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἐπισκῆπτουσί τε ὑμῖν, πρὸς τῶν ὄρκων οὓς οἱ πατέρες ᾤμοσαν, μηδὲν νεωτερίζειν περὶ τὴν ξυμμαχίαν.

σδ'. Τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων, οἱ Πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ'

derunt: Se velle conditiones sibi ab eo oblatas cum Atheniensibus prius communicare; & si illis persuadere possent, se ad haec facienda paratos esse. Interea vero petierunt, ut inducias fecum faceret, & ab agro vastando sibi temperaret. Ille vero inducias fecit tot dierum, intra quot verisimile videbatur, responsum Athenis afferri posse; & ab agro vastando sibi temperavit. Plataeenses vero legati ad Athenienses profecti, & agitato cum illis consilio, redierunt, haecque civitati retulerunt: Neque in superiore tempore, viri Plataeenses, ex quo societatem inivimus, Athenienses dicunt, se passos esse nobis iniuriam fieri, neque nunc passuros; at pro viribus opem laturos: vobisque mandant, per iusiurandum, quod vestri patres iuraverunt, ne quid novi in societate moliamini.

LXXIV. Cum legati haec renuntiaffent, Plataeenses decreverunt, non deferere Athenienses; sed pati & agrum

ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δέϊ, ὄρῶντας, καὶ ἄλλο πάσχοντας ὅ, τι ἂν ξυμβαίνειῃ ἐξελθεῖν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρίνασθαι, Ὅτι ἀδύνατα σφίσι ποιεῖν ἔστιν ἃ Λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται. ὡς δὲ ἀπεκρίναντο, ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν ἐς ἐπιμαρτυρίαν καὶ θεῶν καὶ ἥρώων τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς κατέστη, λέγων ὧδε· Θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιίδα ἔχετε, καὶ ἥρωες, ξυνίστορες ἔστε ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως ἐκλιπόντων τῶνδε πρότερον τὸ ξυνώμοτον, ἐπὶ γῆν τήνδε ἤλθομεν, ἐν ἧ οἱ πατέρες ἡμῶν εὐξάμενοι ὑμῖν Μήδων ἐκράτησαν, καὶ παρέσχετε αὐτὴν εὐμενῆ ἑναγωνίσασθαι τοῖς Ἑλλησιν· οὔτε νῦν, ἣν τι πειώμεν, ἀδικήσομεν. προκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ καὶ εἰκότα, οὐ τυγχάνομεν. ξυγγνώμονες δὲ ἔστε, τῆς μὲν ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ τιμωρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως.

ante suos oculos vastari, si necesse esset, & perferre, quidquid aliud contingere posset: nec quemquam amplius emittere, sed ex muris respondere, se non posse facere ea, quae a Lacedaemoniis petebantur. Cum autem hoc responsum illis dedissent; tunc vero rex Archidamus primum Deos & heroës indigenas contestari coepit, his verbis: *Dii, quotquot agri Plataeensis praesides estis, & heroës, testes estote, neque primum, cum isti societatis iusiurandum prius violarent, nos in hunc agrum iniuste venisse, in quo patres nostri post vota vobis nuncupata, Medos superarunt, & quem Graecis benignum praeuistis, ut in eo dimicaret: neque nunc, si quid faciamus, nos iniuste facturos. nam cum multas, aequasque condiciones obtulerimus, nihil ab illis impetrare potuimus. Testes igitur estote, illos quidem, qui nos iniuriis provocarunt, pro iniuriis illatis*

οέ. Τοσαῦτα ἐπιθειάσας, καθίστη ἐς πόλεμον τὸν στρατόν· καὶ πρῶτον μὲν περιεσταύρωσεν αὐτοὺς τοῖς δένδροσιν ἃ ἐκοίψαν, τοῦ μηδένα ἔτι ἐξιέναι· ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην αἴρεσιν ἐσεσθαι αὐτῶν, στρατεύματος τοσούτου ἐργαζομένου. Ξύλα μὲν αὖν τέμνοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας, παρακοδόμουν ἐκατέρωθεν, Φορμηθὸν ἀντὶ τοίχων τίθεντες, ὅπως μὴ διαχέσιτο ἐπιπολὺ τὸ χῶμα. ἐφόρουσιν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ, καὶ λίθους, καὶ γῆν, καὶ εἴτι ἄλλο ἀνύτειν μέλλει ἐπιβαλλόμενον. ἡμέρας δὲ ἔχουν ἐβδομήκοντα καὶ νύκτας ξυνεχῶς, διηρημένοι κατ' ἀναπαύλας, ὥστε τοὺς μὲν, Φέρειν, τοὺς δὲ, ὕπνον τε καὶ σῆτον αἰρεῖσθαι. Λακεδαιμονίων τε οἱ ξεναγοὶ ἐκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες

poenas nobis daturos: nos vero, qui bellum ipsis iure inferimus, merito poenas de illis sumtuos.

LXXV. His verbis Deos obtestatus, aciem ad proelium instruxit. ac primum quidem ipsos, ne quis amplius exiret, circumvallavit arboribus, quas ceciderant. Deinde vero aggerem ad urbem aggefserunt, illam propedem expugnatum iri sperantes, tanta militum manu in opere occupata. Itaque caesam e Cithaerone materiam aggeri utrinque adhibebant, florearum instar, murorum loco admoventes, ne humus aggesta latius diffunderetur. In hunc autem aggerem ingerebant ligna, lapides, humum, & si quid aliud iniectum ad opus absolvendum facere videbatur. In hoc autem aggeris opere septuaginta dies cum totidem noctibus coniunctos continenter consumferunt, ita inter se opus quietis gratia partiti, ut alii quidem materiam congererent, alii vero somnum & cibum caperent. Et Lacedaemonii, qui peregrinis singularum civitatum militibus

ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. οἱ δὲ Πλαταιῆς, ὄρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλινον τείχος ξυθέντες, καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ἢ προσεχῶτο, ἐσωκοδόμουν ἐς αὐτὸ πλίνθους, ἐκ τῶν ἐγγύς οἰκιῶν καθαιροῦντες. ξύνδεσμος δ' ἦν αὐτοῖς τὰ ξύλα, τοῦ μὴ, ὑψηλὸν γιγνόμενον, ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα. καὶ προκαλύμματα εἶχε δέρρις, καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι, ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι. ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα, καὶ τὸ χῶμα οὐ σχολαίτερον ἀντανῆει αὐτῷ. καὶ οἱ Πλαταιῆς τοιόνδε τι ἐπινοοῦσι. διελόντες τοῦ τείχους ἢ προσέπιπτε τὸ χῶμα, ἐσεφόρουν τὴν γῆν.

σσι'. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι, ἐν ταρσοῖς καλάμου πηλὸν ἐνείλλοντες ἐσέβαλον ἐς τὸ διηρημένον,

praeerant, operi praepositi, ad opus urgebant. Plataeenses vero hunc aggerem extolli cernentes, murum ligneum composuerunt, suisque muris impoferunt ab illa parte, qua agger excitabatur; alterumque murum lateritium intra ligneum aedificarunt, materiam ex vicinis aedibus, quas demoliebantur, detrahentes. Lignis autem internexis materiam colligabant, ne succrescens aedificium infirmum esset. Habebat autem munimenta obiecta, quibus protegeretur, coria, & centones; ut & qui in opere erant occupati, & ligna ipsa nullis igniferis missilibus peterentur; utque in tuto essent. Murus autem in magnam altitudinem extollebatur, & agger non segnius ex adverso contra ipsum surgebat. Plataeenses vero tale quiddam excogitant. Interfiso muro, qua agger urbi imminebat, illius humum in eam importabant.

LXXVI. At Peloponnesii, hac re cognita, coenum in

ὅπως μὴ διαχεόμενον, ὥσπερ ἡ γῆ, Φοροῖτο. οἱ δὲ, ταύτη ἀπεκλείόμενοι, τοῦτο μὲν ἐπέσχον ὑπόνομον δ' ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες, καὶ ζυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα, ὑφείλκον αὖθις παρὰ σφῶας τὸν χεῦν καὶ ἐλάμβανον ἐπιπολὺ τοὺς ἔξω, ὥστ' ἐπιβάλλοντας ἦσσαν ἀνύτειν, ὑπαγομένου αὐτοῖς κάτωθεν τοῦ χώματος, καὶ ἰζάνοντες αἰεὶ ἐπὶ τὸ κενούμενον. δεδιότες δὲ μὴ οὐδ' οὕτω δύνωνται ἐλίγοι πρὸς πολλοὺς ἀντέχειν, προσεπέξευρον τόδε τὸ μὲν μέγα οἰκοδόμημα ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι τὸ κατὰ τὸ χῶμα, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι, ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους ἐκ τοῦ ἐντὸς ἐς τὴν πόλιν μηνεϊδῆς προσωκοδόμουν, ὅπως εἰ τὸ μέγα τείχος ἀλίσκοιτο, τοῦτ' ἀντέχοι, καὶ δεῖοι τοὺς ἐναντίους αὖθις πρὸς

cratibus arundineis involventes, in aggeris partem humo subtrahēta divisam coniecerunt, ne, sicut humus diffluens, in urbem portaretur. Illi vero isto conatu exclusi, ab hoc quidem abstinuerunt: sed cuniculos egerunt, eosque coniectura ab urbe sub ipsum aggerem dirigentes, humum ad se rursus subducere coeperunt; diuque illos, qui foris erant, latuerunt, adeo ut illis humum etiam atque etiam aggerentibus, minus tamen opus absoluerent, quod ipsorum agger deorsum subduceretur, & in partem, quae evacuabatur, semper subsidens caderet. Sed veriti, se ne sic quidem paucos multis resistere posse, hoc quoque excogitarunt: magnum quidem aedificium, quod aggeri oppositum exstruebatur, aedificare desierunt; at ab utroque eius latere ducto initio, qua muro humiliori, cum altero urbis muro coniungebatur, murum lunata forma urbem versus ducere coeperunt, ut si magnus caperetur, hic hostibus resisteret, eosque novum aggerem ad eum rursus aggerere co-

αὐτὸ χεῖν· καὶ προχωροῦντας εἶσω, διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν, καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίνεσθαι. ἅμα δὲ τῇ χώσῃ καὶ μηχανὰς προσῆγον τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι· μίαν μὲν, ἣ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος κατὰ τὸ χῶμα προσαχθεῖσα, ἐπὶ μέγα τε κατέσεισε, καὶ τοὺς Πλαταιῆς ἐφόβησεν· ἄλλας δὲ ἄλλη τοῦ τείχους, ἃς βρόχους τε περιβάλλοντες ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς, καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἀλύσεισι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τομῆς ἐκατέρωθεν, ἀπὸ κεραίων δύο ἐπικεκλιμένων, καὶ ὑπερτεινουσῶν, ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνεγκύσαντες ἐγκαρσίως, ὅποτε προσπεσεῖσθαι πῃ μέλλοι ἢ μηχανῇ, ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεισι, καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες. ἣ δὲ, ῥύμη ἐμπίπτουσα, ἀπεκαύλιζε τὸ προέχον τῆς ἐμβολῆς.

οἷ. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς αἶ τε μηχαναὶ οὐδὲν ὠφέλουν, καὶ τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα

geret; & ulterius procedentes, duplicem laborem sustinere, & in maiore periculo constitui. Peloponnesii vero dum aggerem iacerent, simul etiam urbi machinas admoverunt: unam quidem, quae per aggerem admota, magnam ingentis illius aedificii partem conquassavit, & Plataeenses perterrefecit: alias vero ab alia muri parte, quas ipsi Plataeenses laqueis circumiectis reflectebant, & trabes ingentes, quas ab utroque capite longis ferreis catenis suspenderant, ex binis antennis supra murum inclinatis ac prominentibus transversas sursum tradebant, & quoties machina aliquam muri partem petitura erat, trabem laxatis catenis, atque e manu remissis, cum impetu demittebant. illa vero cum impetu delata, prominens rostrum refringebat.

LXXVII. Postea vero Peloponnesii, cum machinae ni-

ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἐλεῖν τὴν πόλιν, πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο. πρότερον δὲ πυρὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πειράσθαι, εἰ δύναιντο, πνεύματος γενομένου, ἐπιφλέξαι τὴν πόλιν, οὔσαν οὐ μεγάλην. πᾶσαν γὰρ δὴ ιδέα ἐπενόουν, εἴπως σφίσιν ἀνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας προσαχθεῖη. φοροῦντες δὲ ὕλης φακέλλους, παρέβαλον ἀπὸ τοῦ χώματος ἐς τὸ μετὰ πρῶτον τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως. ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου διὰ πολυχειρίαν, ἐπιπαρένησαν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύναντο ἀπὸ τοῦ μετεώρου πλείστον ἐπισχεῖν. ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξὺν θείῳ καὶ πίσσῃ, ἤψαν τὴν ὕλην, καὶ ἐγένετο φλόξ τοσαύτη ὅσην οὐδεὶς πω ἔς γε ἐκείνον τὸν χρόνον χειροποίητον εἶδεν. ἤδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθεῖσα ὑπ' ἀνέμων πρὸς αὐτὴν,

hil proficerent, & adversus aggerem munitio erigeretur, existimantes praesentibus terroribus urbem capi non posse, se ad eam muro cingendam parabant. Iphis tamen urbem prius igne tentare placuit, si possent coorto vento eam incendere, quod spatiosa non esset. Nullum enim oppugnationis genus intentatum praetermittebant, si forte sine sumtu & obsidione in suam potestatem redigere possent. comportatos igitur materiae fasciculos primum quidem in eam partem, quae erat inter murum & aggerem, ex ipso aggere coniecerunt. Cum autem propter tantam hominum manum celeriter fuisset repleta, in reliquum etiam urbis, quantum de loco superiore plurimum occupare potuerunt, materiam congesserunt: eamque iniecto igne, cum sulphure & pice, incenderunt; tantaque flamma excitata est, quantum nullus unquam ad illud usque tempus saltem manu excitatam viderat. Iam enim & alias arbores, quae sunt

ἀπὸ ταυτομάτου πῦρ καὶ Φλόγα ἀπ' αὐτοῦ ἀνήκε. τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν, καὶ τοὺς Πλαταιείας τ' ἄλλα διαφυγόντας, ἐλαχίστου ἐδέξασε διαφθεῖραι. ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν πελάσαι πνεῦμά τε εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον (ὅπερ καὶ ἤλπιζον οἱ ἐναντίοι) οὐκ ἂν διέφυγον. νῦν δὲ καὶ τόδε λέγεται ξυμβῆναι, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πολὺ καὶ βρονταῖς γενομένας σβέσαι τὴν Φλόγα, καὶ οὕτω παυσθῆναι τὸν κίνδυνον.

Bell. Pelop.
an. 3.

Olymp.

U. C. Varr.
87. 3.

325.
Iul. 6.

Bell. Pelop.
an. 3.

Olymp.

U. C. Varr.
87. 4.

325.
Sept. 19.

οἱ. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ καὶ τούτου διήμαρτον, μέρος μὲν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες, περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον. τάφρος δὲ ἐντὸς τε ἦν καὶ ἕξωθεν, ἐξ ἧς ἐπληθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξείργαστο περὶ ἀρκτούρου ἐπιτολᾶς, καταλιπόντες Φύλακας τοῦ

in montium filvis, casu, vi ventorum, mutuo concursu collisae, ignem, flammamque ex hoc conceptam emisserunt. Hoc vero incendium & magnum exstitit, & Plataeenses, qui cetera vitarant, propemodum absumsit. Nam intra ad complures urbis regiones accedere tutum non erat. Quod si ventus secundus (ut adversarii speraverant) ad ipsam accessisset, effugere non potuissent. Nunc vero hoc etiam accidisse fertur, magnam vim aquae de coelo cum tonitruis effusae flammam restinxisse, & ita periculo liberasse.

LXXVIII. Peloponnesii vero, cum hoc quoque conatu frustrati fuissent, quadam copiarum parte ibi relicta, & ceteris dimissis, muro urbem undique cingere coeperunt, ambitus loco inter singulas civitates distributo. Fossa autem erat, & interna, & externa, ex qua lateres fecerunt. Postquam autem totum opus absolutum fuit sub Arcturi ortum, praesidio ad dimidii muri custodiam relicto, (nam

ἡμίσεος τείχους (τὸ δὲ ἥμισυ Βοιωτὸν ἐφύλασσαν) ἀνεχώρησαν τῶ στρατῶ, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας, καὶ τοὺς πρεσβυτάτους τε, καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων πρότερον ἐκκεκρημισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας. αὐτοὶ δ' ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμένοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ ὀγδοήκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιί. τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ζύμπαντες ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν καθίσταντο καὶ ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῶ τείχει, οὔτε δαῦλος, οὔτε ἐλεύθερος. τοιαύτη μὲν ἡ Πλαταιέων πολιορκία κατεσκευάσθη.

οβ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ φέρους, καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιέων ἐπιστρατεία, Ἀθηναῖοι δισχιλίους ὀπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἰππεῦσι διακοσίους ἐστράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, καὶ Βοττιαίους, ἀκμάζοντες τοῦ

Julio ex-
cunte.

alterum dimidium Boeoti custodiebant) cum exercitu redierunt, & alii ab aliis digressi, in suas quique urbes se receperunt. Plataeenses vero liberos, & uxores, & maximos quosque natu, & hominum nullius usus multitudinem iam ante Athenas exportarant. Ipsi vero, qui relicti obsidebantur, erant numero quadringenti, & Athenienses octoginta, & centum ac decem mulieres, quae panem faciebant. Tot erant universi, cum obsidionem tolerare coeperunt: nec ullus alius aut servus, aut liber in urbe erat. Huiusmodi igitur fuit obsidio contra Plataeenses instituta.

LXXIX. Eadem autem aestate, simul atque expeditio contra Plataeenses est a Lacedaemoniis suscepta, Athenienses cum duobus millibus sui corporis militum graviter armatorum, & ducentis equitibus, bellum intulerunt Chalcidensibus, qui sunt in Thracia, & Bottiaeis, frumento

σίτου. ἐστρατήγει δὲ Ξενοφῶν ὁ Εὐριπίδου, τρίτος αὐτός. ἐλθόντες δὲ ὑπὸ Σπάρτῳ τὴν Βοττικὴν, τὸν σῆτον διέφθειραν. ἐδόκει δὲ καὶ προσχωρήσειν ἡ πόλις ὑπὸ τινῶν ἔνδοθεν πρασσόντων. προπεμφάντων δὲ εἰς Ὀλυθον τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων, ὀπλιταὶ τε ἦλθον καὶ στρατιὰ εἰς Φυλακίην. ἧς ἐπέξελθούσης εἰς τῆς Σπαρτώλου, εἰς μάχην καθίστανται Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ οἱ μὲν ὀπλιταὶ τῶν Χαλκιδέων, καὶ ἐπίκουροί τινες μετ' αὐτῶν, νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀναίχωροῦσιν εἰς τὴν Σπάρτῳ οἱ δὲ ἰππῆς τῶν Χαλκιδέων καὶ ψιλοὶ νικῶσι τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἰππέας καὶ ψιλοῦς. εἶχον δὲ τινὰς οὐ πολλοὺς πελταστας ἐκ τῆς Κρούσιδος γῆς καλουμένης. ἄρτι δὲ τῆς μάχης γεγενημένης, ἐπι-

iam maturo. His vero praeerat Xenophon Euripidis filius, cum duobus aliis ducibus. Cum autem ad Spartolum Botticam copias duxissent, frumentum corruperunt. Haec autem civitas quorundam civium opera, qui hoc moliebantur, deditionem factura videbatur. Sed cum adversae factionis homines, qui haec pati nolebant, Olynthum nuntios auxilium petituros ante misissent, gravis armaturae milites venerunt, & reliquus exercitus ad urbis custodiam. Qui cum Spartolo adversus hostem prodiisset, Athenienses proelium ad ipsam urbem cum eo commiserunt. Et Chalcidensium gravis armatura, & cum illis nonnulli auxiliarii milites ab Atheniensibus vincuntur, & in urbem sese recipiunt. Chalcidensium vero equitatus, ac levis armatura vincit Atheniensium equitatum, & levem armaturam. Chalcidenses autem habebant aliquot, non multos tamen, cetratos ex agro, qui Crufis appellatur, cumque non multo ante proelium commissum fuisset, alia cetratorum manus,

βοηθῶσιν ἄλλοι πελτασταὶ ἐκ τῆς Ὀλύμβου. καὶ οἱ ἐκ τῆς Σπαρτάλου φίλοι, ὡς εἶδον, θαρσύναντες τοῖς τε προσγιγνομένοις, καὶ ὅτι πρότερον οὐχ ἤσσηντο, ἐπιτίθενται αὐτοῖς μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἰππέων, καὶ τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὰς δύο τάξεις, αἱ κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφόροις. καὶ ὁπότε μὲν ἐπίσκειν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδουσαν, ἀποχωροῦσι δὲ ἐνέκειντο, καὶ ἐσηκόντιζον. οἱ τε ἰππῆς τῶν Χαλκιδέων προσιππεύοντες ἢ δοκοῖ ἐσέβαλλον, καὶ οὐχ ἥκιστα Φοβήσαντες ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐπέδιωξαν ἐπὶ πολύ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ποτιδαίαν καταφεύγουσι, καὶ ὕστερον τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους κερισάμενοι, ἐς τὰς Ἀθήνας ἀναχωροῦσι τῶ περιόντι τοῦ στρατοῦ. ἀπέθανον δὲ αὐτῶν τριάκοντα καὶ τετρα-

Olyntho missa, suis subsidio venit. Tunc vero levis armaturae milites, qui Spartoli erant, cum novum subsidium vidissent, tum recentium copiarum accessione magis confirmati, tum etiam quod antea victi non fuissent, cum Chalcidensium equitatu & subsidiariis Athenienses iterum invadunt. Illi vero se recipiunt ad duas cohortes, quas ad impedimenta reliquerant. Quoties autem Athenienses armis infestis eos petebant, illi recedebant; quoties vero recedebant, eos urgebant, & tela in eos iaculabantur. Et Chalcidensium equites adequitantes, qua locus ad hostes invadendum opportunus videbatur, impressionem in eos faciebant; & Athenienses maxime percussos in fugam verterunt, & longe sunt persecuti. Atque Athenienses quidem fuga Potidaeam se receperunt, posteaque, suorum cadaveribus fide publica interposita receptis, cum copiarum reliquiis Athenas reverterunt. Ex eorum autem numero

κόσιοι, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἅπαντες. οἱ δὲ Χαλκιδῆς καὶ οἱ Βοττιαῖοι τροπαῖόν τε ἕστησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς αὐτῶν ἀνελόμενοι, διελύθησαν κατὰ πόλεις.

Septembri. π'. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, οὐ πολλῶ ὕστερον τούτων, Ἀμπρακιάται καὶ Χάονες βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν πᾶσαν καταστρέψασθαι, καὶ Ἀθηναίων ἀποστῆσαι, πείθουσι Λακεδαιμονίους ναυτικὸν παρασκευάσασθαι ἐκ τῆς ξυμμαχίδος, καὶ ὀπλίτας χιλίους πέμψαι ἐς Ἀκαρνανίαν λέγοντες ὅτι ἦν ναυσὶ καὶ πεζῶ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσιν, ἀδυνάτων ὄντων ξυμβοθεῖν τῶν ἀπὸ Θαλάσσης Ἀκαρνανῶν, ῥαδίως ἂν Ἀκαρνανίαν σχόντες, καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας κρατήσουσι, καὶ ὁ περίπλους οὐκέτι ἔσοιτο Ἀθηναίοις ὅμοιος περὶ Πελοπόννησον. ἐλπίδα δ' εἶναι καὶ Ναύπακτον λαβεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες Κνήμον μὲν, ναύαρχον ἔτι

quadringenti & triginta, omnesque duces obierunt. Chalcidenses vero & Bottiaei tropaeum statuerunt, susceptisque fuorum cadaveribus, in suas quique urbes discesserunt.

LXXX. Eadem aetate, non multo post haec, Ambracliotae, & Chaones, cupientes totam Acarnaniam subigere, & ab Atheniensibus alienare, Lacedaemoniis persuaserunt, ut classem ex focis civitatibus pararent, & mille gravis armaturae milites in Acarnaniam mitterent. Dicebant enim, illos, si cum navibus, simul & peditatu secum venirent, (quod Acarnanes, qui maritimam oram incolabant, copiis coactis opem suis laborantibus ferre non possent) Acarnania facile potitos, Zacynthum etiam, & Cephalleniam in suam potestatem redacturos, ut non amplius ita libera Atheniensibus circum Peloponnesum navigatio esset: quin etiam Naupacti capiendae spem esse. Lace-

όντα, καὶ τοὺς ὀπλίτας ἐπὶ ναυσὶν ὀλίγαις εὐθύς πέμ-
 πουςι τῷ δὲ ναυτικῷ περιήγγειλαν παρασκευασαμένῳ
 ὡς τάχιστα πλεῖν εἰς Λευκάδα. ἦσαν δὲ Κορίνθιοι ξυμ-
 προθυμούμενοι μάλιστα τοῖς Ἀμπρακιώταις, ἀποίκιοις
 οὗσι. καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἐκ τε Κορίνθου καὶ Σικυῶνος
 καὶ τῶν ταύτη χωρίων, ἐν παρασκευῇ ἦν. τὸ δ' ἐκ Λευ-
 κάδος καὶ Ἀνακτορίου καὶ Ἀμπρακίας πρότερον ἀφι-
 κόμενον, ἐν Λευκάδι περιέμενε. Κῆμος δὲ καὶ οἱ μετ'
 αὐτοῦ χίλιοι ὀπλίται, ἐπειδὴ ἐπεραιώθησαν λαβόντες
 Φορμίωνα, ὃς ἤρχε τῶν εἴκοσι νεῶν τῶν Ἀττικῶν, αἱ
 περὶ Ναύπακτον ἐΦρούρου, εὐθύς παρεσκευάζοντο τὴν
 κατὰ γῆν στρατείαν. καὶ αὐτῷ παρήσαν Ἑλλήνων μὲν
 Ἀμπρακιῶται καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι, καὶ οὗς
 αὐτὸς ἔχων ἦλθε, χίλιοι Πελοποννησίων βάρβαροι δὲ,

daemonii vero, illorum verbis adducti, Cnenum, qui clas-
 sis Praetor adhuc erat, & gravis armaturae milites eo cum
 aliquot navibus e vestigio mittunt. Nuntiis autem circum-
 missis imperarunt fociis, ut classem expedirent, & primo
 quoque tempore Leucadem venirent. Corinthii autem po-
 tissimum Ambraciotis, suis colonis, studiose favebant; &
 classis quidem Corinthiorum, Sicyoniorum, & oppidorum
 in illa regione sitorum instruebatur. Nam Leucadiorum,
 Anaetiorum, & Ambraciotarum classis, iam ante eo pro-
 fecta, ad Leucada praestolabatur. Cnemus vero & mille
 gravis armaturae milites, quos secum ducebat, postquam
 mare traiecerunt clam Phormione, qui viginti navibus At-
 ticis praeerat, quae circa Naupaetum in praesidio erant,
 se confestim ad expeditionem itinere terrestri faciendam
 parare coeperunt. eique praesto fuerunt ex Graecis qui-
 dem, Ambraciotae, Leucadii, & Anaetorii, & mille Pe-

Χάονες χίλιοι, ἀβασίλευτοι, ὧν ἡγούντο ἐπ' ἐτησίᾳ
 προστασία [ἐκ] τοῦ ἀρχικοῦ γένους Φώτιος καὶ Νι-
 κάνωρ. ἐστρατεύοντο δὲ μετὰ Χαόνων καὶ Θεσπρωτῶν
 ἀβασίλευτοι. Μολοσσούς δὲ ἤγε καὶ Ἀντιάνας Σα-
 βύλινθος, ἐπίτροπος ἂν Θάρυπος τοῦ βασιλέως, ἔτι
 παιδὸς ὄντος· καὶ Παραναίους Ὀροίδος, βασιλεὺς ἂν.
 Ὀρέσται δὲ χίλιοι, ὧν ἐβασίλευεν Ἀντίοχος, μετὰ
 Παραναίων ξυνεστρατεύοντο Ὀροίδῳ, Ἀντιόχου ἐπι-
 τρέψαντος. ἔπεμψε δὲ καὶ Περδικκας κρύφα τῶν Ἀθη-
 ναίων χιλίους Μακεδόνων, οἱ ὕστερον ἦλθον. τούτῳ τῷ
 στρατῷ ἐπορεύετο Κνήμος, οὐ περιμείνας τὸ ἀπὸ Κορίν-
 θου ναυτικόν· καὶ διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες, Λιμναίαν
 κώμην ἀτείχιστον ἐπόρθησαν. ἀφικνούνται τε ἐπὶ Στρά-
 τον, πόλιν μεγίστην τῆς Ἀκαρνανίας, νομίζοντες, εἰ

loponnesii, quos ipse secum ducebat. Ex barbaris vero,
 mille Chaones, qui regio dominatu non regebantur, qui-
 bus praeerant annum magistratum gerentes Photius &
 Nicanor, ex familia, cui ad magistratus patebat aditus.
 Cum Chaonibus vero militabant & Thesproti, qui & ipsi
 dominatu regio non gubernabantur. Molossos vero duce-
 bat & Antitanas Sabylinthus, Tharypis regis adhuc pupilli
 tutelam gerens: & Parauaeos, Oroedus rex. Mille etiam
 Orestae, permissu Antiochi, qui rex ipsorum erat, cum
 Paruaeis & Oroedo ad eandem militiam proficiscebantur.
 Perdicas etiam clam Atheniensibus mille Macedonas misit,
 qui postea supervenerunt. Cum hoc exercitu Cnemus, non
 expectata Corinthiorum classe, discessit; & per agrum Ar-
 givum iter facientes, Limnacam pagum nullis cinctum
 muris diripuerunt. Et ad Stratum pervenerunt, maximam
 Acarnaniae urbem; existimantes, si hanc primam cepissent,

πρώτην ταύτην λάβοιεν, ῥαδίως ἀν σφίσι τάλλα προσχωρήσειν.

πα'. Ἀκαρῶνες δὲ, αἰσθόμενοι κατὰ τε τὴν γῆν πολλὴν στρατιὰν ἐσβεβληκυῖαν, ἔκ τε θαλάσσης ναυσὶν ἅμα τοὺς πελεμίους παρεσμένους, οὔτε ξυμβοήθουν, ἐφύλασσόν τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι παρά τε Φορμίωνα ἔπεμπον, κελεύοντες ἀμύνειν. ὁ δὲ ἀδύνατος ἔφη εἶναι, ναυτικῷ ἐκ Κορίνθου μέλλοντος ἐκπλεῖν, Ναυπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τρία τέλη ποιήσαντες σφῶν αὐτῶν, ἐχώρουν πρὸς τὴν τῶν Στρατιῶν πόλιν, ὅπως ἐγγὺς στρατοπεδευσάμενοι, εἰ μὴ λόγῳ πείθοιεν, ἔργῳ πειράωντο τοῦ τείχους. καὶ τὸ μέσον μὲν ἔχοντες προσήεσαν Χάονες, καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ἐκ δεξιᾶς δ' αὐτῶν, Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι, καὶ οἱ μετὰ τούτων ἐν ἀριστερᾷ δὲ

ceteras etiam haud aegre in suam potestatem venturas.

LXXXI. Acarnanes vero, cum intellexissent, & terra magnas copias in agrum suum irruptionem fecisse, & mari simul hostes cum classe contra se venturos, copias non coegerunt, ut suis laborantibus opem ferrent; sed sua quique custodiebant. Et ad Phormionem nuntios miserunt, per quos eum rogarunt, ut auxilium sibi ferret. Ille vero respondit, se non posse, quod classis Corintho esset ventura, Naupactum praesidio nudatam relinquere. Peloponnesii vero, eorumque focii, suas copias in tres acies partiti, ad urbem Stratorum iverunt; ut, castris prope illam positis, nisi verbis eos ad deditionem faciendam inducere possent, re ipsa muros tentarent. Atque dum ad urbem accederent, medium quidem agmen tenebant Chaones, & ceteri barbari: ad dextram vero ipsorum erant Leucadii,

Κνήμιος, καὶ οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ οἱ Ἀμπρακιῶται. διείχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἐωρῶντο. καὶ οἱ μὲν Ἕλληνας τεταγμένοι τε προσήεσαν, καὶ διὰ Φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν ἐπιτηδείῳ. οἱ δὲ Χάονες, σφίσι τε αὐτοῖς πιστεύοντες, καὶ ἀξιούμενοι ὑπὸ τῶν ἐκείνη ἡπειρωτῶν μαχιμώτατοι εἶναι, οὗτ' ἐπέσχον τὸ στρατόπεδον καταλαβεῖν, χωρήσαντές τε ῥύμη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων, ἐνόμισαν [καὶ] αὐτοβοεῖ ἂν τὴν πόλιν ἐλεῖν, καὶ αὐτῶν τὸ ἔργον γενέσθαι. γνόντες δ' αὐτοὺς οἱ Στράτιοι ἔτι προσιόντας, καὶ ἡγησάμενοι, μεμονωμένων εἰ κρατήσειαν, οὐκ ἂν ἔτι σφίσι τοὺς Ἕλληνας ὁμοίως προσελθεῖν, προλοχίζουσι τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραιοι· καὶ ἐπειδὴ ἐγγυὺς ἦσαν, ἔκ τε τῆς πόλεως ὁμόσε χωρήσαντες καὶ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν,

Anactorii, & qui cum ipsis veniebant; ad laevam, Cnemus, Peloponnesii, & Ambraciotae. Magno autem intervallo alii ab aliis distabant, quin etiam interdum a mutuo conspectu remoti erant. Et Graeci quidem servatis ordinibus, & caute procedebant, donec in opportuno loco castra posuerunt. Chaones vero, qui suis ipsorum viribus confiderent, & ab illius continentis incolis bellicosissimi esse iudicarentur, castris ponendis locum deligere non sustinuerunt; impetuque cum ceteris barbaris lati, urbem vel ipso clamore tantum se capturos, atque hoc facinus sibi tributum iri existimarunt. Stratii vero cum eos propius accedere vidissent, & existimassent, si eos a ceteris feiunctos superassent, Graecos non amplius pariter ad se accessuros, in locis urbi circumcirca vicinis insidias ante collocant. Postquam autem illi propius accesserunt, ex urbe pariter, & ex insidiis prosilientes inpressionem faciunt.

προσπίπτουσι. καὶ ἐς Φόβον καταστάντων, διαφθείρονται τε πολλὰ τῶν Χαόνων καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι, ὡς εἶδον αὐτοὺς ἐνδόντας, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐς Φυγὴν κατέστησαν. τῶν δὲ Ἑλληνικῶν στρατοπέδων οὐδέτερον ἤσθετο τῆς μάχης, διὰ τὸ πολὺ προελθεῖν αὐτοὺς, καὶ στρατόπεδον εἰσθῆναι καταληψομένους ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐνέκειντο Φεύγοντες οἱ βάρβαροι, ἀελάμβανόν τε αὐτοὺς, καὶ ξυναγαγόντες τὰ στρατόπεδα, ἠσύχαζον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν ἐς χεῖρας μὲν οὐκ ἰόντων σφίσι τῶν Στρατιῶν, διὰ τὸ μήπω τοὺς ἄλλους Ἀκαρνᾶνας ξυμβεβοηθήκεναι, ἀπέθεν δὲ σφενδονῶντων, καὶ ἐς ἀπορίαν καθιστάντων. οὐ γὰρ ἦν ἄνευ ὀπλων κινήθηναι. δοκοῦσι δ' οἱ Ἀκαρνᾶνες κράτιστοι εἶναι τοῦτο ποιεῖν.

πβ'. Ἐπειδὴ δὲ νύξ ἐγένετο, ἀναχωρήσας ὁ Κνήμιος τῇ στρατιᾷ κατὰ τάχος ἐπὶ τὸν Ἀναπον ποταμὸν, ὅς

Illisque timore perculsis, multi Chaones caeduntur; ceterique barbari, postquam eos cedentes animadverterunt, ne ipsi quidem hostium impetum amplius sustinuerunt, sed in fugam se coniecerunt. Neutrum autem Graecorum agmen hanc pugnam sensit, quod illi longius processissent, eosque Graeci properare crederent, ut locum castris faciendis opportunum occuparent. Sed cum effusa fuga barbari ferrentur, eos ad se recipiebant, castrisque iunctis, ibi per diem quieverunt: quod Stratii cum ipsis ad manus venire nollent, quia ceterorum Acarnanum auxilia ad ipsos nondum convenerant; sed hostem fundis eminus lacefferent, & ad inopiam consilii compellerent. Nec enim sine gravis armaturae militibus loco sese movere audebant. Acarnanes autem hoc pugnae genere excellere existimantur.

LXXXII. Ubi vero nox advenit, Cnemus cum exercitu Thucyd. Vol. II.

ἀπέχει σταδίους ὀγδοήκοντα Στράτου, τοὺς τε νεκροὺς κομίζεται τῇ ὑστεραίᾳ ὑποσπόνδους· καὶ Οἰνιαδῶν ξυμπαραγενομένων κατὰ Φιλίαν, ἀναχωρεῖ παρ' αὐτοὺς, πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. καὶ κείθεν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον ἕκαστοι. οἱ δὲ Στράτιοι τροπαῖον ἔστησαν τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς Βαρβάρους.

πγ'. Τὸ δ' ἐκ τῆς Κορίνθου καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ἐκ τοῦ Κρισαίου κόλπου ναυτικόν, ὃ ἔδει παραγενέσθαι τῷ Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ Θαλάσσης ἄνω Ἀκαρνᾶνες, οὐ παραγίγνεται, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Στράτῳ μάχης ναυμαχῆσαι πρὸς Φορμίωνα, καὶ τὰς εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων, αἱ ἐφρούρουν ἐν Ναυπάκτῳ. ὃ γὰρ Φορμίων παραπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ κόλπου ἐτήρει,

tu celeriter sese recipiens ad fluvium Anapum, octoginta stadiis a Strato distantem, postero die, impetrata fide publica, suorum cadavera recepit. cumque Oeniadae per amicitiam se illi adiunxissent, ad eos concessit, antequam ceterorum Acarnanum auxilia in unum convenirent: atque illinc omnes domum redierunt. Stratii vero tropaeum statuerunt proelii cum barbaris commissi.

LXXXIII. Classis autem, quam Corintho, & ab aliis focis ex sinu Crisaeo ad Cnenum venire oportuerat, ne Acarnanes, qui maritimam oram incolebant, illis, qui in superioribus ac mediterraneis locis habitabant, copiis undique collectis auxilium ferrent, non venit: sed per illos ipsos dies proelii ad Stratium facti, coacti sunt navalem pugnam committere cum Phormione, & viginti navibus Atheniensium, quae Naupaeti in statione praesidii causa manebant. Phormio enim ipsos terram legentes extra finem

Βουλόμενος ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιθέσθαι. οἱ δὲ Κορίνθιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι ἔπλεον μὲν, ὡς οὐκ ἐπὶ ναυμαχίᾳ ἀλλὰ στρατιωτικώτερον παρεσκευασμένοι, ἐς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ οὐκ ἂν οἴομενοι πρὸς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ναῦς τὰς σφετέρας τολμῆσαι τοὺς Ἀθηναίους εἴκοσι ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι· ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς τε ἑώρων αὐτοὺς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένων, καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαιίας πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον διαβαλλόντων ἐπὶ Ἀκαρνανίας, κατεῖδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Εὐηνῶ ποταμοῦ προσπλέοντας σφίσι, καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ὑσσερμισάμενοι· οὕτω δὲ ἀναγκάζονται ναυμαχεῖν κατὰ μέσον τὸν πορθμόν. στρατηγοὶ δὲ ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, οἱ παρεσκευάζοντο· Κορινθίων δὲ, Μά-

observabat, eo confilio, ut in apertum & patens mare progressos aggrederetur. Corinthii vero, eorumque focii, non ut ad navale proelium, sed potius more peditum instructi, in Acarnaniam navigabant: simul etiam quia putabant, Athenienses, qui viginti tantum naves habebant, cum suis septem & quadraginta navibus pugnam committere non aufuros. Verumtamen postquam ipsos infesta classe contra se navigantes viderunt, dum ipsi maritimam oram legerent, & dum e Patris Achaiae oppido ad oppositam continentem in Acarnaniam traicerent, animadvertent Athenienses ex Chalcide & Eueno fluvio contra se tendentes: (quamvis enim Athenienses prope illos portum noctu cepissent, Peloponnesios tamen non latuerunt.) Ita demum in medio freto navale proelium committere coguntur. Duces autem & oppidatim omnium erant, qui se ad pugnam parabant. Corinthiorum vero, Machon; Ifo-

χων, καὶ Ἰσκιράτης, καὶ Ἀγαθαρχίδας. καὶ οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐτάξαντο, κύκλον τῶν νεῶν ποιήσαντες ὡς μέγιστον οἷοί τ' ἦσαν, μὴ διδόντες διέκπλουν, τὰς πρῶρας μὲν ἔξω, εἰσω δὲ τὰς πρύμνας. καὶ τὰ τε λεπτὰ πλοῖα ἂ ξυνέπλει, ἐντὸς ποιοῦνται, καὶ πέντε ναῦς τὰς ἀρίστα πλευσάσας, ὅπως ἐκπλέοιεν διαβραχέος παραγιγνόμενοι, εἴτη προσπίπτοιεν οἱ ἐναντίοι.

πδ'. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι, περιέπλεον αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ ξυνήγον ἐς ὀλίγον, ἐν χρῶ ἀεὶ παραπλέοντες, καὶ δόκησιν παρέχοντες αὐτίκα ἐμβαλεῖν. προεῖρητο δ' αὐτοῖς ὑπὸ Φορμίωνος μὴ ἐπιχειρεῖν πρὶν ἂν αὐτὸς σημήνη. ἤλπιζε γὰρ αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν, ὥσπερ ἐν γῆ πεζῶν, ἀλλὰ ξυμπεσεῖ-

crates, & Agatharchidas. Ac Peloponnesii quidem aciem instruxerunt, facto suarum navium orbe quam maximo potuerunt, non permittentes, ut hostium naves per mediam suam classē transcurrerent: & proras quidem extra, puppes vero intro verterunt; parvaque navigia, quae simul navigabant, intra navium orbem receperunt, & quinque naves celeritate praestantes, ut, si qua hostes irruerent, per intervallum, quod exiguum erat, ipsae praesto essent ad eruptionem in eos faciendam.

LXXXIV. Athenienses vero, cum suas naves in longiorem seriem disposuissent, ita ut singulae singulas deinceps sequerentur, eos undique circumvehi, & in angustum contrahere coeperunt, hostilium navium proras semper cursu propemodum radentes, & impressionis iamiam faciendae opinionem praebentes. Sed Phormio ipsis ante praeceperat, ne hostem prius aggrederentur, quam ipse signum dedisset. Sperabat enim, hunc ipsorum ordinem in eodem

σθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς ναῦς, καὶ τὰ πλοῖα ταραχὴν παρέξειν· εἴτ' ἐκπνεῦσαι ἐκ τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀναμένων τε περιέπλει, καὶ εἰώθει γίνεσθαι ἐπὶ τὴν ἑώ, οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν αὐτούς. καὶ τὴν ἐπιχείρησιν ἐφ' ἑαυτῶ τε ἐνόμιζεν εἶναι, ὁπότεν βούληται, τῶν νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν, καὶ τότε καλλίστην γίνεσθαι. ὡς δὲ τό, τε πνεῦμα κατήει, καὶ αἱ νῆες ἐν ὀλίγῳ ἤδη συ-
σαι ὑπ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἀνέμου, τῶν τε πλοίων ἅμα προσκειμένων, ἐταράσσοντο, καὶ ναῦς τε νῆι προσέπι-
πτε, καὶ τοῖς κοντοῖς διωθόντο, βοῇ τε χρώμενοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφυλακῇ τε καὶ λαιδορία, οὐδὲν κατή-
κουσιν οὔτε τῶν παραγγελλομένων, οὔτε τῶν κελευστῶν·

statu, ut in pedestri pugna, quae in terra committitur, non permansurum; sed naves inter se concursuras, & parva navigia perturbationem illis allatura: praeterea ventum ex finu Crisaeo spiraturum, qui sub auroram quotidie flare confueverat, quem ille exspectans navibus circumvehebatur, ratus, ne momento quidem temporis Corinthiorum naves staturas. Existimabat etiam, ipsum hostes invadendi tempus in sua potestate fore, ita ut eos arbitrato suo aggrederetur, ob maiorem suarum navium celeritatem, qua longe praestabat: & tunc, cum ventus spirare coepisset, pulcherrimam hostis adoriendi occasionem fore. Ubi autem & ventus flare coepit, & naves iam in arctum redactae duabus de causis, cum ob ventum, tum etiam quod parva navigia simul ipsis incumberent, turbari coeperunt, & navis cum navi concurrebat, & viri naves alienas contis a suis repellebant; &, quia clamores edebant, & vicissim alii aliorum naves, earumque mutuam concursum vitare conabantur, & convitiis utebantur, nec ea, quae praeci-

καὶ τὰς κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλυδωνίῳ ἀναφέρειν
 ἄνθρωποι ἄπειροι, τοῖς κυβερνήταις ἀπειθεστέρας τὰς
 ναῦς παρείχον· τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον σημαίνει,
 καὶ οἱ Ἀθηναῖοι προσπεσόντες, πρῶτον μὲν καταδύουσι
 τῶν στρατηγίδων νεῶν μίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας,
 ἢ χωρήσειαν, διέφθειρον· καὶ κατέστησαν ἐς ἀλκὴν μὲν
 μηδένα τρέπεσθαι αὐτῶν ὑπὸ τῆς ταραχῆς, Φεύγειν δ'
 ἐς Πάτρας, καὶ Δύμην τῆς Ἀχαΐας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι,
 καταδιώξαντες, καὶ ναῦς δώδεκα λαβόντες, τοὺς τε ἄν-
 δρας ἐξ αὐτῶν τοὺς πλείστους ἀνελόμενοι, ἐς Μολύ-
 κρειον ἀπέπλευσεν· καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ,
 καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι, ἀνεχώρησαν ἐς Ναύ-
 πακτον. παρέπλευσαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι εὐθύς
 ταῖς περιλοίποις τῶν νεῶν ἐκ τῆς Δύμης καὶ Πατρῶν ἐς

piebantur, nec hortatorum voces exaudire poterant. Quo-
 niam autem homines imperiti remos in maris agitati flucti-
 bus attollere non poterant, naves gubernatoribus minus
 obtemperantes praebebant. Tunc vero Phormio, hoc ipso
 temporis articulo, suis dat signum: & Athenienses, facta
 impressione, primum quidem unam ex praetoriis navibus
 deprimunt; deinde vero & alias, quacunq; transibant,
 corrumpebant. Et effecerunt, ut nullus ipsorum, propter
 perturbationem, ad resistendum se converteret; sed Patras
 versus, & Dymen Achaiae fugerent. Athenienses vero il-
 los persecuti, captisque duodecim navibus, & occisa ma-
 xima parte hominum, qui in illis erant, ad Molycricum
 navigarunt, & tropaeum in promontorio Rhio statuerunt,
 navique Neptuno consecrata, Naupactum redierunt. Pe-
 loponnesii quoque cum reliquis navibus ex Dyme & Pa-
 tris ad Cyllenen, Eleorum navale, confestim praeterveſti

Κυλλήνην, τὸ Ἡλείων ἐπίγειον καὶ ἀπὸ Λευκάδος, Κνή-
μος, καὶ αἱ ἐκεῖθεν ἡῆες, ἃς ἔδει ταύταις ξυμμίξαι, ἀφι-
κνοῦνται μετὰ τὴν ἐν Στράτῳ μάχην ἐς τὴν Κυλλήνην.

πέ. Πέμπουσι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Κνήμῳ
Ξυμβούλους ἐπὶ τὰς ναῦς, Τιμοκράτην καὶ Βρασίδαν
καὶ Λυκόφρονα, κελεύοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω
κατασκευάζεσθαι, καὶ μὴ ὑπ' ὀλίγων νεῶν εἶργεσθαι
τῆς θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς, ἄλλως τε καὶ πρῶ-
τον ναυμαχίας πειρασαμένοις, πολὺς ὁ παράλογος εἶ-
ναι καὶ οὐ τοσοῦτῳ ὄντο σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι,
γεγενῆσθαι δὲ τινα μαλακίαν οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν
Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρως δι' ὀλίγου
μελέτης. ὄργῃ οὖν ἀπέστειλλον. εἰ δὲ, ἀφικόμενοι μετὰ

pervenerunt. Huc etiam Cnemus ex Leucade, & naves
Leucadiae, quas cum his antea coniungi oportuerat, post
pugnam ad Stratum commissam, venerunt.

LXXXV. Lacedaemonii vero Cnemo miserunt Timo-
cratem, Brasidam, & Lycophronem, quorum consilio in
rebus nauticis uteretur; imperantes, ut alterum navale
proelium superiore melius pararet, nec a paucis navibus
maris usu prohiberetur. Ipsi enim videbatur (praecipue ve-
ro, quia tunc primum navalis proelii periculum fecerant)
haec res admodum praeter expectationem accidisse. ne-
que adeo classem suam inferiorem esse, sed potius quan-
dam ignaviam in suis militibus fuisse, existimabant: non
reputantes, quantum ab ipsorum brevi in re nautica exer-
citatione distaret Atheniensium peritia longo usu confir-
mata. Quare cum indignatione hos ad Cnenum miserunt.
Hi autem, cum ad Cnenum pervenissent, de communi
consilio nuntiis circummissis, certum navium numerum

Κνήμου, ναῦς τε περιήγγελλον κατὰ πόλεις, καὶ τὰς προῦπαρχούσας ἐξηρτύοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐς τὰς Ἀθήνας τὴν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγελοῦντας, καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας ἣν ἐνίκησαν Φράσοντας· καὶ κελεύων αὐτῶν ναῦς ὅτι πλείστας διὰ τάχους ἀποστεῖλαι, ὡς καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐλπίδος οὐσῆς αἰεὶ ναυμαχίσειν. οἱ δὲ ἀποπέμπουσιν εἴκοσι ναῦς αὐτῶν· τῶν δὲ κομίζοντι αὐτὰς προσεπέστειλαν ἐς Κρήτην πρῶτον ἀφικέσθαι. Νικίας γὰρ Κρῆς Γορτύνιος, πρόξενος ὢν, πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Κυδωνίαν πλεῦσαι, Φάσκων προσποιήσειν αὐτῆν οὔσαν πολεμίαν. ἐπῆγε δὲ, Πολιχνίταις χαριζόμενος ὁμόροις τῶν Κυδωνιατῶν. καὶ ὁ μὲν, λαβὼν τὰς ναῦς, ἄρχετο ἐς Κρήτην, καὶ μετὰ τῶν Πολιχνιτῶν ἐδήου τὴν γῆν τῶν Κυδωνιατῶν· καὶ ὑπὸ

singulis civitatibus imperarunt, & quas iam habebant, ad navale proelium committendum reficiebant. Phormio & ipse Athenas misit, qui Lacedaemoniorum apparatus indicarent, & proelii navalis victoriam a se partam significarent. petiitque, ut quam plurimas naves primo quoque tempore ad se mitterent, quod quotidie proelii navalis committendi spes esset. Illi vero viginti naves ad eum mittunt. Ei autem, qui eas adducebat, praeterea mandarunt, ut primum in Cretam navigaret. Nicias enim Cretenfis Gortynius, qui erat Atheniensium hospes, ipsis persuasit, ut in Cydoniam navigarent, dicens fore, ut eam, quae ipsis erat inimica, in ipsorum potestatem redigeret. Illos autem ad hoc faciendum induxit, Polichnitis, qui Cydoniatibus erant finitimi, gratificari cupiens. Atque ille quidem cum navibus, quas acceperat, in Cretam abiit, & cum Polichnitis Cydoniatarum agrum vastavit. Ibi cum

ἀνέμων καὶ ὑπὸ ἀπλοίας ἐνδιέτριψεν οὐκ ὀλίγον χρόνον.
 πστ'. Οἱ δ' ἐν τῇ Κυλλήνῃ Πελοποννήσιοι, ἐν τού-
 τῳ ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὴν Κρήτην κατείχοντο, παρε-
 σκευασμένοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν, παρέπλευσαν εἰς Πάν-
 ορμον τὸν Ἀχαικὸν ὑπερ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς
 τῶν Πελοποννησίων προσεβεβοηθήκει. παρέπλευσε δὲ
 καὶ ὁ Φορμίων ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Μολυκρικὸν, καὶ ὠρμί-
 σατο ἔξω αὐτοῦ ναυσὶν εἴκοσι, αἷσπερ καὶ ἐναυμάχη-
 σεν. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον Φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ
 δ' ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας, τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ
 διείχεται δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς
 θαλάσσης. τοῦ δὲ Κρισαίου κόλπου στόμα τοῦτό ἐστιν.
 ἐπὶ οὖν τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαικῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ἀπέχον-
 τι οὐ πολὺ τοῦ Πανόρμου, ἐν ᾧ αὐτοῖς ὁ πεζὸς ἦν, ὠρ-
 μίσαντο καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα, ἐπειδὴ

propter ventos, tum etiam propter navigandi difficulta-
 tem, tempus non exiguum consumpsit.

· LXXXVI. Peloponnesii vero, qui ad Cyllenen erant,
 interea dum Athenienses circa Cretam detinebantur, ad
 navale proelium instructi, ad Panormum Achaicum navi-
 garunt; ubi erant terrestres Peloponnesiorum copiae in
 unum coactae, ut ipsis auxilium ferrent. Ipse quoque Phor-
 mio ad Rhium Molycricum ivit, ac extra ipsum cum vi-
 ginti navibus stationem habuit, quibus etiam in proelio
 navali est usus. Hoc autem Rhium Atheniensibus erat ami-
 cum. Alterum vero Rhium, quod est in Peloponneso, est
 e regione: maris autem intervallo stadiorum fere septem
 alterum ab altero distat. hoc vero est Crisaei sinus os. Pe-
 lonnesii igitur ad Rhium Achaicum, quod a Panormo
 non multum aberat, in quo erant pedestres ipsorum co-

καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἐπὶ μὲν ἕξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνθρώρμου ἀλλήλοις, μελετῶντές τε καὶ παρασκευαζόμενοι τὴν ναυμαχίαν· γνώμην ἔχοντες, οἱ μὲν, μὴ ἐκπλεῖν ἔξω τῶν Ῥίων ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος· οἱ δὲ, μὴ ἐσπλεῖν ἐς τὰ στενὰ, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι τὴν ἐν ὀλίγῳ ναυμαχίαν. ἔπειτα ὁ Κνήμος καὶ ὁ Βρασίδης, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν Πελοποννησίων στρατηγοὶ, βουλόμενοι ἐν τάχει τὴν ναυμαχίαν ποιῆσαι, πρὶν τι καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπιβοηθῆσαι, ζυνεκάλεσαν τοὺς στρατιώτας πρῶτον, καὶ ὄρωντες αὐτῶν τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν προτέραν ἦσαν φοβούμενους, καὶ οὐ προθύμους ὄντας, παρεκελεύσαντο, καὶ ἔλεξαν τοιαῦτα.

πζ'. Ἡ ΜΕΝ γενομένη ναυμαχία, ὧ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, εἴτις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλ-

pie, & ipfi, postquam & Athenienses conspexerunt, cum septem & septuaginta navibus appulsi castra posuerunt. Et per sex septemve dies adversas stationes habuerunt, proelium navale meditantes ac praeparantes. Eo consilio, hi quidem, quod extra haec Rhia in latum mare progredi non auderent, superiore clade territi: illi vero, quod in angustias ingredi nollent, quia existimabant pro illis face- re, proelium in angustis committi. Deinde Cnemus, Bra- sidas, ceterique Peloponnesiorum duces, cum proelium navale primo quoque tempore committere vellent, priusquam nova classis Athenis missa istis subsidio veniret, primum milites convocarunt; cumque multos ipsorum pro- pter superiorem cladem territos, nec alacres animadver- terent, ut animos illis adderent, haec verba fecerunt.

LXXXVII. SI quis vestrum, viri Peloponnesii, propter su-

λουσαν, οὐχὶ δικαίαν ἔχει τέμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. τῇ τε γὰρ παρασκευῇ ἐνδεὴς ἐγένετο, ὥσπερ ἴστε, καὶ οὐχὶ ἐς ναυμαχίαν μᾶλλον ἢ ἐπὶ στρατείαν ἐπλέομεν. ξυνέβη δὲ καὶ τὰ ἀπὸ τῆς τύχης οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι. καὶ πού τι καὶ ἡ ἀπειρία πρῶτον ναυμαχοῦντας ἐσφηλεν ὥστε οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν κακίαν τὸ ἡσῆσθαι προσεγένετο. οὐδὲ δίκαιον, τῆς γνώμης τὸ μὴ κατὰ κράτος νικῆθαι, ἔχον δὲ τινα ἐν αὐτῶ ἀντιλογίαν, τῆς [γε] ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι· νομίσαι δὲ ταῖς μὲν τύχαις ἐνδέχεσθαι σφάλλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ταῖς δὲ γνώμαις τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ ἀνδρείους ὀρθῶς εἶναι· καὶ μὴ ἀπειρίαν, τοῦ ἀνδρείου παρόντος, προβαλλομένους, εἰκότως ἂν ἐν τινι κακοῦς γενέσθαι. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ ἀπειρία τσοῦτον λείπεται ὅσον τόλμη προέχετε· τῶνδε δὲ ἡ ἐπιστήμη, ἣν μάλιστα φοβεῖσθε, ἀνδρείαν μὲν

peritorem navalem pugnam, futuram etiam reformidat, is non iustam formidinis coniecturam habet. nam & apparatu fuit inferior, quemadmodum scitis, nec ad navale proelium potius, quam ad terrestrem expeditionem navigabamus. Quin etiam non paucae res adversae, fortuna ita volente, nobis acciderunt. Nonnihil etiam ipsa rerum nauticarum imperitia nos, qui tunc primum proelii navalis periculum fecimus, labefactavit. Itaque non propter nostram ignaviam accidit, ut superaremur. neque convenit, animos, qui per vim superati non fuerunt, & qui rationes aliquas habent, quas adversariis obiiciant, calamitatis eventu debilitari; sed existimare, usu venire, ut rebus quidem fortuitis homines fallantur, sed iidem, si animos fortes habeant, semper stent erecti. neque decet ipsos, imperitiam praetendentes, cum animi virtus adsit, aliqua in re merito ignavos esse. Vos autem non tam propter imperitiam estis inferiores, quam propter audaciam superiores. Horum

ἔχουσα, καὶ μνήμην ἔξει ἐν τῷ δεινῷ ἐπιτελεῖν ἃ ἔμα-
θεν, ἄνευ δὲ εὐψυχίας οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους
ισχύει. Φόβος γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει, τέχνη δὲ ἄνευ
ἀλκῆς οὐδὲν ὠφελεῖ. πρὸς μὲν οὖν τὸ ἐμπειρότερον αὐτῶν,
τὸ τολμηρότερον ἀντιτάξασθε· πρὸς δὲ τὸ διὰ τὴν ἡσσαν
δεδιέναι, τὸ ἀπαράσκευοι τότε τυχεῖν. περιγίγνεται δὲ
ὑμῖν πλήθος τε νεῶν, καὶ πρὸς τῇ γῆ οἰκείᾳ οὔσῃ, ὀπλι-
τῶν παρόντων, ναυμαχεῖν· τὰ δὲ πολλὰ, τῶν πλειόνων
καὶ ἄμεινον παρεσκευασμένων τὸ κράτος ἐστίν. ὥστε
οὐδὲ καθ' ἐν εὐρίσκομεν εἰκότως ἂν ἡμᾶς σφαλλομένους·
καὶ ὅσα ἡμάρτομεν πρότερον, νῦν αὐτὰ ταῦτα προσγε-
νόμενα διδασκαλίαν παρέξει. θαρσοῦντες οὖν καὶ κυ-
βερνήται, καὶ ναῦται, τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἔπεσθε,
χώραν μὴ λείποντες ἢ ἂν τις προσταχθῆ. τῶν δὲ πρότε-

*vero scientia, quam maxime formidatis, si cum fortitudine sit
coniuncta, memor etiam erit in periculis peragere ea, quae didi-
cit: sed sine animi generositate nulla ars adversus pericula valet.
Metus enim memoriam excutit, ars vero sine fortitudine nihil
prodest. Ergo maiori illorum experientiae maiorem audaciam op-
ponite: timori vero, quo propter cladem acceptam perculsi estis,
quod imparatos tunc vos offenderint, opponite. Vobis etiam in-
super adest navium multitudo, & loci opportunitas, quod praesen-
tibus gravis armaturae militibus navale proelium prope regionem
vestram sitis commissuri. Plerumque vero victoria penes illos est,
qui sunt & numero superiores, & melius instructi. Quamobrem
nihil prorsus reperimus, cur merito simus offensuri. Quin etiam
quaecunque ante peccavimus, nunc haec ipsa adiuncta discipli-
nam praebebunt. Fidenti igitur animo & gubernatores & nautae
suum quique duces sequamini, non deserentes locum, qui unicui-
que assignatus fuerit. Nos vero non deterius, quam superiores du-*

ρον ἡγεμόνων οὐ χεῖρον τὴν ἐπιχείρησιν ἡμεῖς παρασκευάσομεν, καὶ οὐκ ἐνδύσομεν πρόφασιν οὐδενὶ κακῷ γενέσθαι ἢν δέ τις ἄρα καὶ βουληθῆ, κολασθήσεται τῇ πρεπούσῃ ζημίᾳ· οἱ δὲ ἀγαθὴ τιμήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄλλοις τῆς ἀρετῆς.

πή. Τοιαῦτα μὲν τοῖς Πελοποννησίοις οἱ ἄρχοντες παρεκελεύσαντο. ὁ δὲ Φορμίων, δεδιὼς καὶ αὐτὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν ἠρώδιαν, καὶ αἰσθόμενος ὅτι τὸ πλῆθος τῶν νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνοστάμενοι ἐφοβοῦντο, ἐβούλετο ξυγκαλέσας θαρσύναι τε, καὶ παραίνεσιν ἐν τῷ παρόντι ποιήσασθαι. πρότερον μὲν γὰρ αἰεὶ αὐτοῖς ἔλεγε, καὶ προπαρασκευάζε τὰς γνώμας, ὡς οὐδὲν αὐτοῖς πλῆθος νεῶν τοσούτων, ἢν ἐπιπλέῃ, ὅ, τι οὐχ ὑπομενετέον αὐτοῖς ἔστι. καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσι αὐτοῖς τὴν ἀξίωσιν ταύτην εἰλήφεσαν, μηδένα

ces, hostis invadendi commoditatem parabinus; neque cuiquam occasionem praebebimus, ut sit ignavus. Quod si quis voluerit, is debitis poenis afficietur: fortes autem praemiis virtute dignis ornabuntur.

LXXXVIII. His igitur verbis duces Peloponnesiorum suis militibus animos addiderunt. Phormio vero, timens & ipse fuorum militum formidinem, & animadvertens, eos, concilia seorsum habentes, classis hostilis multitudinem formidare, voluit illis convocatis animos addere, & in praesentia adhortari. Nam ante quidem illis semper dicebat, (ut illorum animos praepararet) nullum esse tantum navium numerum, cuius, si contra ipsos veniret, impetus ipsis non esset sustinendus. Et ipsi milites iampridem hanc opinionem animis conceperant, ut, quia Athenienses essent, cum nulla quantumvis ingenti Peloponnesiorum

ὄχλον Ἀθηναῖοι ὄντες Πελοποννησίων νεῶν ὑποχωρεῖν. τότε δὲ πρὸς τὴν παρούσαν ὄψιν ὄρων αὐτοὺς ἀθυμοῦντας, ἐβούλετο ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῦ θαρσεῖν· καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεξε τοιάδε.

πθ'. ὍΡΩΝ ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, πεφοβημένους τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὄρωδιᾳ ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν, διὰ τὸ προνεκῆσθαι, καὶ μηδὲ αὐτοὶ οἶεσθαι ὅμοιοι ἡμῖν εἶναι, τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο· ἔπειτα, ὧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὡς προσῆκον σφίσι ἀνδρείοις εἶναι, οὐδὲ ἄλλο τι θαρσοῦσιν ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ πεζῷ ἐμπειρίαν, ταπλείῳ κατορθοῦντες, καὶ οἴονται σφίσι καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιῆσειν τὸ αὐτό. τὸ δ' ἐκ τοῦ δικαίου ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιέ-

classē pugnam detrectarent. Tunc vero cernens ipsos, propter praesentiam hostis, qui erat in ipsorum conspectu, animo debilitatos, eos commonefacere voluit, ut fidētem animum haberent. illisque convocatis, hanc orationem habuit.

LXXXIX. *Cum vos animadvertam, viri milites, hostium multitudinem pertimescere, convocavi, quia non censeo vobis extimescenda esse, quae minime sunt horrenda. Hi enim primum quidem, quod a nobis ante victi fuerint, sibi que sint conscii, se nobis non esse pares, hunc navium numerum, nec aequalem compararunt. Deinde, quo potissimum freti contra nos tendunt, quasi fortitudo ad ipsos solos pertineat; nullam aliam ob causam audaces sunt, nisi ob pugnae pedestris peritiam, quam sibi compararunt, qua fit, ut pleraque bella feliciter gerant, & in rebus etiam nauticis se idem suo cum commodo futuros putent. Sed hoc merito nobis nunc magis aderit, si & illis in illo altero ge-*

σται, εἶπερ καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ. ἐπεὶ εὐψυχία γε οὐδὲν
 προφέρεισιν τῷ δὲ ἑκάτεροι τι ἐμπειρότεροι εἶναι, φρα-
 σύτεροι ἔσμεν. Λακεδαιμόνιοι τε ἠγούμενοι τῶν συμμά-
 χων, διὰ τὴν σφετέραν δόξαν, ἄκοντας προσάγουσι τοὺς
 πολλοὺς εἰς τὸν κίνδυνον. ἐπεὶ οὐκ ἂν ποτε ἐνεχείρησαν
 ἠσσηθέντες παραπολὺ, αὐθις ναυμαχεῖν. μὴ δὴ αὐτῶν
 τὴν τόλμαν δεύσητε· πολὺ δὲ ὑμεῖς ἐκείνοις πλέω φόβον
 παρέχετε καὶ πιστότερον, κατὰ τε τὸ προνευικηκέειναι,
 καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἠγοῦνται μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ
 παραπολὺ πράξειν, ἀντίστασθαι ὑμᾶς. ἀντίπαλοι μὲν
 γὰρ οἱ πλείους, ὥσπερ οὔτοι, τῇ δυνάμει τοπλέον πίσυνοι
 ἢ τῇ γνώμῃ ἐπέρχονται· οἱ δ' ἐκ πολλῶ ὑποδεεστέρων,
 καὶ ἅμα οὐκ ἀναγκαζόμενοι, μέγα τι τῆς διανοίας τὸ
 βέβαιον ἔχοντες ἀντιτολμῶσιν. ἂ λογιζόμενοι οὔτοι, τῷ
 οὐκ εἰκότι πλέον πεφόβηται ἡμᾶς ἢ τῇ κατὰ λόγον

*nere maior peritiam adest. Siquidem animi praestantia nequaquam
 excellunt. Quod autem utrique maiorem alicuius rei peritiam ha-
 beamus, ideo sumus audaciores. Praeterea Lacedaemonii, qui so-
 ciis praesunt, suae gloriae causa plerisque in hoc periculum in-
 vitos adducunt. Cum enim Marte minime dubio superati fuerint,
 profecto, nisi cogentur, novum navale proelium nunquam ten-
 tarent. Illorum igitur audaciam ne formidetis. Vos enim longe
 maiorem atque certiolem terrorem illis incutitis, tum quia eos iam
 ante vicistis, tum etiam quia putant, vos contra se non staturos,
 nisi facinus aliquod maxime memorabile facere decreveritis. Nam
 adversarii, qui numero sunt superiores, ut isti, viribus magis,
 quam consilio freti hostem invadunt. Qui vero sunt longe inferio-
 res, simul etiam qui non coguntur, magnam quandam animi fi-
 duciam habentes, adversus hostem ire audent. Quae cum isti con-
 siderent, magis nos formidant ob non iustum, quam ob iustum*

παρασκευῆ. πολλά δὲ καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπὸ
 ἑλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἔστι δὲ ἅ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ ὧν
 οὐδετέρου ἡμεῖς νῦν μετέχομεν. τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ
 κόλπῳ ἐκῶν εἶναι ποιήσομαι, οὐδὲ ἐσπλεύσομαι ἐς αὐ-
 τόν. ὁρῶ γὰρ ὅτι πρὸς πολλὰς ναῦς ἀνεπιστήμονας ὀλί-
 γαις ναυσὶν ἐμπείρως καὶ ἄμεινον πλεύσαις ἢ στενοχω-
 ρία οὐ ξυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν ἐπιπλεύσειέ τις ὡς χρὴ ἐς
 ἐμβολήν, μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων ἐκ πολ-
 λῶ, οὔτε ἂν ἀποχωρήσειεν ἐν δέοντι, πιεζόμενος. διέκ-
 πλοῖ τε οὐκ εἰσὶν, οὐδὲ ἀναστροφαί, ἀπερ νεῶν ἄμεινον
 πλεουσῶν ἔργα ἐστίν· ἀλλ' ἀνάγκη ἂν εἴη τὴν ναυ-
 μαχίαν, πεζομαχίαν καθίστασθαι. καὶ ἐν τούτῳ αἰ-
 πλείους νῆες κρείσσους γίνονται. τούτων μὲν οὖν ἐγὼ
 ἔξω τὴν πρόνοιαν κατὰ τὸ δυνατόν. ὑμεῖς δὲ, εὐτακτοὶ
 παρὰ ταῖς ναυσὶ μένοντες, τά τε παραγγελλόμενα ὀξέως

*rerum bellicarum apparatus. Multi autem exercitus maiores a
 minoribus, propter imperitiam, nonnulli etiam propter ignaviam
 iam profligati fuerunt. a quo utroque vitio nos nunc alieni su-
 mus. Proelium vero in sinu mea sponte non committam, nec in
 eum navigabo. Video enim, angustias non conducere paucis na-
 vibus, quae sub peritis gubernatoribus aguntur, & quae sunt agi-
 liores, adversus multas naves, in quibus homines rerum nauti-
 carum imperiti vehuntur. Nec enim quisquam hostem invaserit,
 ita ut rostro navis impressionem in eum faciat, quemadmodum
 oportet, nisi e longinquo eum in conspectu habeat; neque, si pre-
 matur, commode se subducere queat. neque per mediam classem
 percurrendi, aut recurrendi, facultas ulla datur, quae navium
 agiliorum sunt opera: sed pro navali proelio pedestre fieri necesse
 fuerit. & hoc modo maior navium numerus meliore conditione pu-
 gnat. Sed harum rerum curam ego pro virili provide geram. Vos*

δέχεσθε, ἄλλως τε καὶ δι' ὀλίγου τῆς ἐφορμήσεως οὐ-
σης, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον καὶ σιγὴν περὶ πλείστου
ἡγεῖσθε· (ὥστε τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ξυμφέρει,
καὶ ναυμαχία οὐχ ἥκιστα) ἀμύνεσθε τε τούσδε ἀξίως
τῶν προειργασμένων. ὁ δὲ ἀγὼν μέγας ὑμῶν, ἢ καταλῦ-
σαι Πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα τοῦ ναυτικῶν, ἢ ἐγγυ-
τέρω καταστῆσαι Ἀθηναίους τὸν φόβον περὶ τῆς θαλάσ-
σης. ἀναμιμνήσκω δ' αὖ ὑμᾶς ὅτι νενικήκατε αὐτῶν
τούς πολλούς· ἠσσημένων δὲ ἀνδρῶν οὐκ ἐβέλουσιν αἰ-
γνώμαι πρὸς τούτους κινδύνους ὅμοιαι εἶναι.

στ'. Τοιαῦτα μὲν καὶ ὁ Φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ
δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέ-
πλεον ἐς τὸν κόλπον καὶ τὰ στενὰ, βουλόμενοι ἄκοντας
ἔσω πρραγαγεῖν αὐτούς, ἀναγόμενοι ἅμα ἔω, ἔπλεον,

*vero apud naves vestrum quique ordinem servantes, imperata ce-
lēriter accipite, praesertim cum hostium stationes non longe absint;
& in ipso proelio militarem disciplinam, & silentium plurimi fa-
cite; (haec enim cum multis aliis in rebus bellicis, tum vero
praecipue in navalibus conducunt) hosque pro eo, ac res a vo-
bis ante gestas decet, propulsate. Magnum autem certamen vo-
bis, aut omnem classis spem Peloponnesius eripere, aut propiorem
maris amittendi metum Atheniensibus afferre. Illud etiam iterum
vobis in memoriam revoco, permultos eorum a vobis superatos
fuisse. Virorum vero, qui semel victi fuerunt, animi eadem peri-
cula iterum pari audacia subire non solent.*

XC. Huiusmodi verbis & ipse Phormio suos est adhor-
tatus. Peloponnesii vero, quoniam Athenienses in sinu &
maris angustiis contra ipsos non tendebant, cum eos in-
vitos in sinum producere vellent, statim primo diluculo
instructa classe in ordines, quorum singuli quaternas na-
Thucydid. Vol. II. K

ἐπὶ τεσσάρων ταξάμενοι τὰς ναῦς, ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν γῆν ἔσω ἐπὶ τοῦ κόλπου, δεξιῶν κέρα ἠγούμενοι, ὥσπερ καὶ ἄρμουν. ἐπὶ δ' αὐτῶν εἴκοσι ναῦς ἔταξαν τὰς ἀρίστα πλεούσας, ὅπως εἰ ἄρα νομίσας ἐπὶ τὴν Ναύπακτον αὐτοὺς πλεῖν ὁ Φορμίων, καὶ αὐτὸς ἐπιβοηθῶν ταύτη παραπλέοι, μὴ διαφύγοιεν πλέοντα τὸν ἐπίπλου σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἔξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ' αὐταὶ αἱ νῆες περικλείσειαν. ὁ δὲ (ὅπερ ἐκεῖνοι προσεδέχοντο) Φοβηθεῖς περὶ τῶν χωρίων ἐρήμῳ ὄντι, ὡς εἰράνα ἀναγομένους αὐτοὺς, ἄκων καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβιβάσας, ἔπλει παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα τῶν Μεσσηνίων παρεβοήθει. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλέοντας, καὶ ἤδη ὄντας ἐντὸς τοῦ κόλπου τε καὶ πρὸς τῇ γῆ, (ὅπερ ἐβούλοντο μάλιστα) ἀπὸ ση-

ves habebant, portu solventes, in suum agrum, intra Cri-faeum finum navigare coeperunt, dextro cornu procedente, sicut etiam in statione steterant. In hoc autem cornu, viginti naves maxima celeritate praeditas constituerunt, ut, si forte Phormio, ratus ipsos Naupaetum versus tendere, ipse quoque hac iter faceret, opem laturus, Athenienses suarum navium impressionem extra suum cornu vitare non possent; sed hae ipsae naves eos intercluderent. Ille vero, (id, quod illi exspectabant) metuens oppido praefidiis nudato, postquam vidit eos navigantes, invitus, & festinanter militibus in naves impositis oram maritimam legere coepit. Simul etiam Messeniorum peditatus oram maritimam secutus aderat, ut suis opem ferret. Peloponnesii vero, cum eos unico cornu longa navium serie, ita ut singulae singulas sequerentur, & iam intra finum, & prope terram navigantes vidissent, (id, quod maxime cu-

μείου ἐνὸς ἄφνω ἐπιστρέψαντες τὰς ναῦς, μεταπηδῶν ἐπλεον, ὡς εἶχε τάχους ἕκαστος, ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους· καὶ ἤλπιζον πάσας τὰς ναῦς ἀπολήψεσθαι. τῶν δὲ, ἕνδεκα μὲν τινες, αἵπερ ἠγούντο, ὑπεκφεύγουσι τὸ κέρας τῶν Πελοποννησίων, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς δὲ ἄλλας ἐπικαταλαμβάνοντες, ἐξέωσαν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας, καὶ διέσθειραν. ἀνδρας τε τῶν Ἀθηναίων ἀπέκτειναν ὅσοι μὴ ἐξένευσαν αὐτῶν· καὶ τῶν νεῶν τινὰς ἀναδούμενοι εἵλκον κενὰς, μίαν δὲ αὐτοῖς ἀνδράσιν εἶλον ἤδη. τὰς δὲ τινὰς οἱ Μεσσηνιοὶ παραβελήσαντες, καὶ ἐπεσβαίνοντες ξὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπιβάντες, ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων μαχόμενοι ἀφείλοντο ἐλκομένας ἤδη.

στα'. Ταύτη μὲν οὖν οἱ Πελοποννήσιοι ἐκράτουν τε καὶ ἐσθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς. αἱ δὲ εἴκοσι νῆες αὐ-

piebant) uno signo repente dato naves convertentes, pro-
pris adversis in Athenienses ferri coeperunt, quanta maxi-
ma celeritate quisque poterat, omnesque naves a se inter-
ceptum iri sperabant. At illorum undecim quidem naves,
quae praecedebant, Peloponnesiorum cornu & conversio-
nem vitantes, in apertum mare fugerunt: sed alias affe-
cuti sunt, & fugientes ad terram compulerunt, & corru-
perunt. Et Atheniensium quotquot ex illis non enatave-
runt, interfecerunt. Nonnullas etiam naves, quas ex suis
relegaverant, inanes trahebant, & unam ipsarum cum ipsis
viris iam ceperant. Nonnullas vero Messenii, subsidium
ferentes, & cum ipsis armis in mare ingressi, conscende-
runt; & ex earum tabulatis pugnantes, hostibus, qui eas
iam trahebant, eripuerunt.

XCI. Hac igitur parte Peloponnesii victores erant, &

τῶν αἰ ἀπὸ τοῦ δεξιῦ κέρως ἐδίωκον τὰς ἑνδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, αἵπερ ὑπέξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν καὶ Φθάνουσιν αὐτοὺς, πλὴν μιᾶς νεῆς, προκαταφυγοῦσαι εἰς τὴν Ναύπακτον. καὶ ἴσχουσαι ἀντίπρωροι κατὰ τὸ Ἀπολλώνιον, παρεσκευάζοντο ἀμυνόμενοι, ἦν εἰς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς ἐπιπλέωσιν. οἱ δὲ, παραγιγνόμενοι ὕστερον, ἐπαιώνιζόν τε ἅμα πλείοντες, ὡς νενικηκότες, καὶ τὴν μίαν ναῦν τῶν Ἀθηναίων τὴν ὑπόλοιπον ἐδίωκε Λευκαδία ναῦς μία πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων. ἔτυχε δὲ ὀκτὰς ὀρμούσα μετέωρος, περὶ ἣν ἡ Ἀττικὴ ναῦς Φθάσασα καὶ περιπλεύσασα, τῇ διωκούσῃ Λευκαδία ἐμβάλλει μέσῃ, καὶ καταδύει. τοῖς μὲν οὖν Πελοποννησίοις, γενομένου τούτου τοῦ ἀπροσδοκῆτου τε καὶ

Atticas naves corruperunt. Sed viginti ipsorum naves, quæ in dextro cornu collocatae fuerant, undecim Atheniensium naves perfequebantur, quæ navium conversionem vitantes in apertum mare fugerant. Et illae Naupactum fuga se recipientes, praeter unam, omnes hostem praeventunt: cumque ad Apollinis fanum appulissent, proris contra hostes versis sese ad vim propulsandam accingebant, si illi ad terram contra se venirent. Illi vero cum paulo post advenissent, inter navigandum paeana canebant, tanquam victores; & unam Atheniensium navem, quæ reliqua erat, una Leucadia navis, quæ ceteras longe antecedeat, insequatur. Forte autem navis oneraria aliquantum procul a portu stabat ad ancoras, ad quam Attica navis, cum prior pervenisset, & circum eam se egisset, in mediam Leucadiam persequentem incurrit, eamque demergit. Cum autem haec res ex improvise & praeter omnem expectationem accidisset, metus Pelopon-

παραλόγου, φόβος ἐμπίπτει· καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες, διὰ τὸ κρατεῖν, αἱ μὲν τινες τῶν νεῶν καθεῖται τὰς κώπας, ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον ὀρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου ἀντεξόρμησιν, βουλόμενοι τὰς πλείους περιμεῖναι· αἱ δὲ καὶ ἐς βραχέα, χωρίων ἀπειρία, ἄκειλαν.

στβ'. Τοὺς δ' Ἀθηναίους ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα θάρσος τε ἔλαβε, καὶ ἀπὸ ἐνὸς κελεύσματος ἐμβροήσαντες, ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ, διὰ τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα, καὶ τὴν παραῦσαν ἀταξίαν, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα δὲ ἐτράποντο ἐς τὸν Πάνορμον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς τε ἐγγυὺς οὐσας μάλιστα ναῦς ἔλαβον ἐξ, καὶ τὰς ἐαυτῶν ἀφείλοντο. ἃς ἐκεῖνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες, το-

nesios invasit. Simul etiam, quia non servatis ordinibus hostem persequabantur, quod iam victores essent, nonnullae naves, dum illi plurium adventum exspectare volunt, demissis remis navigationis cursum inhibuerant, rem sibi inutilem facientes, propter incurfionem, quam hostis ex brevi spatio in ipsas erat factururus. Nonnullae etiam propter loci imperitiam in brevia impegerant.

XCII. Athenienses autem, cum haec fieri vidissent, audacia subiit, signoque simul omnibus dato & clamore sublato, in eos impressionem fecerunt. Illi vero, cum propter superiora peccata, tum etiam propter praesentem rerum omnium confusionem, paulisper quidem hostium impetum sustinuerunt; deinde vero terga dantes Panormum redierunt, unde solverant. Athenienses vero eos infecuti, ceperunt sex naves, quae maxime propinquae erant, & suas abstulerunt, quas illi ad terram corruptas tunc pri-

πρῶτον ἀνεδήσαντο ἄνδρας τε τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγησαν. ἐπὶ δὲ τῆς Λευκαδίας νεῶς, ἣ περὶ τὴν ὀλκάδα κατέδου, Τιμοκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ ναῦς διεφθείρετο, ἔσφαξεν ἑαυτὸν, καὶ ἐξέπεσεν ἐς τὸν Ναυπακτίων λιμένα. ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀναγόμενοι ἐκράτησαν καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν, ἀνείλοντο, καὶ τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐκείνων ὑπόσπονδα ἀπέδωκαν. ἔστησαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον, ὡς νενικηότες, τῆς τροπῆς ἅς πρὸς τῇ γῆι ναῦς διέφθειραν καὶ ἦν περὶ ἔλαβον ναῦν, ἀνέθεσαν ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Ἀχαικὸν παρὰ τὸ τροπαῖον. μετὰ δὲ ταῦτα, Φοβούμενοι τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ Κόρινθον, πάν-

num religaverant. Hostium autem alios quidem interfecerunt, alios vero, quorum exiguus erat numerus, vivos ceperunt. Timocrates vero Lacedaemonius, qui in Leucadia navi vehebatur, quae iuxta onerariam est depressa, cum navis erat fracta, gladio se transegit, & in Naupactiorum portum est delatus. Athenienses autem reversi tropaeum ibi statuerunt, unde profecti vicerunt. Et cadavera, naviumque fractarum tabulas, quae ad ipsorum oram delatae fuerant, susceperunt; suaeque hostibus, interposita fide publica, reddiderunt. Peloponnesii autem & ipsi tropaeum statuerunt, tanquam victores, ob naves fugatas, quas ad terram corruperant; & navem, quam ceperant, in Achaico Rhio iuxta tropaeum Neptuno consecrarunt. Postea vero veriti, ne auxilia ab Atheniensibus missa supervenirent, noctu in Crisaeum, Corinthiumque finem omnes praeter Leucadios vela fecerunt. Nec multo

τες πλὴν Λευκαδίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς Κρήτης Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν, αἷς ἔδει πρὸ τῆς ναυμαχίας τῷ Φορμίωνι παραγενέσθαι, οὐ πολλῶ ὕστερον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ναύπακτον· καὶ τὸ θῆρος ἐτελεύτα.

στγ'. Πρὶν δὲ διαλύσαι τὸ ἐς Κόρινθόν τε καὶ τὸν Post Octob.
8.
Κρῖσαῖον κύλπον ἀναχωρῆσαν ναυτικόν, ὁ Κνήμος καὶ ὁ Βρασίδας, καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Πελοποννησίων, ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος, ἐβούλοντο, διδασκάντων τῶν Μεγαρέων, ἀποπειράσαι τοῦ Πειραιῶς τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων. ἦν δὲ ἀφύλακτος καὶ ἄκλειστος, εἰκότως, διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῶ ναυτικῷ. ἔδωκε δὲ, λαβόντα τῶν ναυτῶν ἕκαστον τὴν κώπην, καὶ τὸ ὑπῆρέσιον, καὶ τὸν τροπατήρα, πεζῆ ἰέναι ἐκ Κορίνθου ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν· καὶ ἀφικόμενους κατὰ τάχος ἐς Μέ-

post navium discessum, Athenienses ex Creta venientes cum viginti navibus, quas ante pugnam Phormioni adesse oportuerat, Naupactum appulerunt. Atque haec aestas sic exacta est.

XCIII. Prius tamen quam classis dimitteretur, & Coriathum Crisaeumque sinum repeteret, Cnemus, Brasidas, & ceteri Peloponnesiorum duces, ineunte hieme, a Megarensibus edocti, Piraeum Atheniensium portum (nullo enim praesidio custodiebatur, nullisque catenis claudebatur, idque non sine causa, quod Athenienses classe longe superiores essent) tentare voluerunt. Illis autem placitum est, ut singuli nautae cum singulis remis, & singulis pulvinis, quos sibi remigantibus substernerent, & cum singulis scalmis, Corintho pedibus irent ad mare, quod Athenas spectat; atque illinc Megara quam celerrime profecti, deductis

γαραι, καθελκύσαντας ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς, αἱ ἔτυχον αὐτόθι οὔσαι, πλεύσαι εὐθύς ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. οὔτε γὰρ ναυτικὸν ἦν προφυλάσσειν ἐν αὐτῷ οὐδέν, οὔτε προσδοκία οὐδεμία μὴ ἂν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναιῶς οὕτως ἐπιπλεύσειαν. ἐπεὶ οὐδ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν καθ' ἡσυχίαν, οὐδὲ, εἰ διανοοῦντο, μὴ οὐκ ἂν προαισθῆσθαι. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν εὐθύς· καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς, καὶ καθελκύσαντες ἐκ τῆς Νισαίας τὰς ναῦς, ἔπλεον ἐπὶ μὲν τὸν Πειραιᾶ οὐκέτι, ὥσπερ διανοοῦντο, καταδείσαντες τὸν κίνδυνον (καὶ τις καὶ ἄνεμος αὐτοὺς λέγεται κωλύσαι) ἐπὶ δὲ τῆς Σαλαμῖνος τὸ ἀκρωτήριον τὸ πρὸς Μέγαραι ὄρων (καὶ Φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν, καὶ νεῶν τριῶν Φυλακῆ, τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μηδ' ἐκπλεῖν

ex Nisaea, illorum navali, quadraginta navibus, quae illic erant, confestim in Piraeum navigarent. Nec enim in eo ulla classis erat, quae pro portu in statione manens excubias ageret, nec ulla prorsus erat suspicio de hostium adventu, quasi aliquando repente sic infesta classe eo venturi essent. Siquidem Athenienses existimabant, illos ne aperte quidem, per otium hoc aufuros, neque, si in animum induxissent, se non praesensuros. Postquam autem hoc ipsis placitum est, statim etiam discesserunt. cumque noctu Megara pervenissent, & naves ex Nisaea deduxissent, in Piraeum quidem non amplius navigarunt, quemadmodum in animo habebant, periculum formidantes; (quamquam quidam etiam ventus eos impedivisse fertur;) sed ad Salaminis promontorium, quod Megara spectat. (ibi autem erat propugnaculum, triumque navium praesidium, ne quid Megarensibus importaretur, neve quid

μηδεν) τῷ τε Φρουρίῳ προσέβαλον, καὶ τὰς τριήρεις ἀθείκυσαν κενὰς τὴν τε ἄλλην Σαλαμῖνα ἀπροσδοκῆταις ἐπιπεσόντες ἐπόρθουν.

στδ'. Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας Φρυκτοὶ τε ἤροντο πολέμιοι, καὶ ἐκπληξίς ἐγένετο οὐδεμιᾶς τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐλάσπων. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει, ἐς τὸν Πειραιᾶ ὄντο τοὺς πολεμίους ἐσπεπλευκέναι ἤδη· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ, τὴν τε τῶν Σαλαμινίων πόλιν ἤρῃσθαι, καὶ παρὰ σφᾶς ὄστρον ἐσπλεῖν αὐτούς. ὅπερ ἂν, εἰ ἐβουλήθησαν μὴ κατοικήσαι, ῥαδίως ἂν ἐγένετο, καὶ οὐκ ἂν ἀνεμος ἐκάλυσε· βοηθήσαντες δὲ ἄρ' ἡμέρα πανδημεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν Πειραιᾶ, ναῦς τε καθεύκον, καὶ ἐσβάντες κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ, ταῖς μὲν ναυσὶν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα ἐπλεον, τῷ πεζῷ δὲ Φυλακᾶς τοῦ Πει-

illinc exportaretur.) Hoc autem propugnaculum illi adorti sunt, & triremes vacuas deduxerunt, & ceteram Salaminem, ex improvise aggressi, diripuerunt.

XCIV. Sed ignes, quibus hostium adventus significabatur, a Salaminis Athenas versus in aërem sunt sublati, unde tantus pavor Atheniensium animos invasit, ut in eo bello nullus maior existerit. Nam qui in urbe erant, hostes in Piraeum iam ingressos putabant. Qui vero in Piraeo erant, & Salaminem iam captam, & hostes tantum non contra se venturos existimabant: quod profecto facile accidisset, si illi cunctari noluisent, neque ventus eos prohibuisset. Athenienses vero, simulac dies illuxit, cum frequentibus copiis ex omni ordine atque aetate collectis subsidio Salaminis iverunt, navesque deduxerunt, easque festinanter & magno cum tumultu conscenderunt; & cum navibus quidem Salaminem petierunt, peditatum vero in

ραιῶς καθίσταντο. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ὡς ἤσθοντο τὴν βοήθειαν, καταδραμόντες τῆς Σαλαμῖνος τὰ πολλὰ, καὶ ἀνθρώπους καὶ λείαν λαβόντες, καὶ τὰς τρεῖς ναῦς ἐκ τοῦ Βουδόρου τοῦ Φρουρίου, κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς Νισαίας ἔπλεον. ἔστι γὰρ ὅτε καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ χρόνου καθελκυσθεῖσαι, καὶ οὐδὲν στέγουσαι, ἐφόβουν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰ Μέγαρα, πάλιν ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἀπεχώρησαν πεζοί. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, οὐκέτι καταλαβόντες πρὸς τῇ Σαλαμῖνι, ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί. καὶ μετὰ τοῦτο Φυλακὴν ἤδη τοῦ Πειραιῶς μᾶλλον τοιοπὸν ἐποιῶντο, λιμένων τε κλείσει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελεία.

στé: Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τούτου ἀρχομένου, Σιτάλκης ὁ Τήρεω Ὀδρύσης, Θρακῶν βασιλεὺς, ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου,

Piraeo reliquerunt, ut ei esset praesidio. Peloponnesii vero, postquam eos subsidio venire senserunt, magnam Salaminis partem excursionibus populati, captis hominibus, praedaeque, & tribus illis navibus, ex propugnaculo Budoro celeriter in Nisaeam se receperunt. nonnihil enim & ipsae naves, quae longo temporis intervallo in mare deductae fuerant, nec aquarum vim ferre poterant, eos tunc terrebant. cumque Megara pervenissent, Corinthum itinere pedestri redierunt. Athenienses vero, cum eos ad Salaminiem non amplius nacti fuissent, & ipsi domum discesserunt. atque ab eo tempore Piraeum iam accuratius in posterum custodire coeperunt, cum portuum claustris, tum etiam aliis accuratae custodiae generibus.

XCV. Per idem tempus sub huius hiemis initium, Sitalces Odryses, Terae filius, Thracum rex, expeditionem fecit adversus Perdiccam, Alexandri filium, Macedonum

Μακεδονίας βασιλεία, καὶ ἐπὶ Χαλκιδίας τοὺς ἐπὶ Θράκης διὰ δύο ὑποσχέσεις, τὴν μὲν βουλόμενος ἀναπράξαι, τὴν δὲ αὐτὸς ἀποδοῦναι. ὃ, τε γὰρ Περδικκας, αὐτῷ ὑποσχόμενος εἰ Ἀθηναίοις τε διαλλάξειεν ἑαυτὸν κατ' ἀρχὰς τῷ πολέμῳ πιεζόμενον, καὶ Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολέμιον ὄντα μὴ καταγάγοι ἐπὶ βασιλεία, ἃ ὑπεδέξατο οὐκ ἐπετέλει τοῖς τε Ἀθηναίοις αὐτὸς ὠμολογῆκει, ὅτε τὴν ζυμμαχίαν ἐποιεῖτο, τὸν ἐπὶ Θράκης Χαλκιδικὸν πόλεμον καταλύσειν. ἀμφοτέρων οὖν ἕνεκα τὴν ἔσθον ἐποιεῖτο, καὶ τὸν τε Φιλίππου υἱὸν Ἀμύνταν ὡς ἐπὶ βασιλεία τῶν Μακεδόνων ἤγε, καὶ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, οἱ ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, καὶ ἡγεμόνα Ἀγνονα. ἔδει γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ναυσὶ τε καὶ στρατιᾷ ὡς πλείστη ἐπὶ τοὺς Χαλκιδίας παραγενέσθαι.

regem, & Chalcidenses, qui sunt in Thracia, ob duo promissa, quorum alterum quidem reposcere, alterum vero ipse persolvere volebat. Nam Perdiccas, cum ei nescio quae promississet, si se Atheniensibus reconciliasset, a quibus initio bello premebatur, nec Philippum fratrem suum, eundemque hostem, in regnum restituisset, tamen quae promiserat non praestabat. Et ipse Sitalces Atheniensibus promiserat, cum societatem cum ipsis iniit, se bello Chalcidensi finem impositurum. Utraque igitur de causa Sitalces Perdiccae bellum inferebat, & Amyntam Philippi filium in regnum Macedonum ducebat, & cum eo legatos Atheniensium, qui huius rei causa tunc aderant, & Agnonem ducem. Oportebat enim Athenienses quoque cum navibus, & quam maximo exercitu adversus Chalcidenses praesto esse.

στστ'. Ἀνίστησιν οὖν, ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὀρμῶμενος, πρῶτον μὲν τοὺς ἐντὸς τοῦ Αἴμου τε ὄρους καὶ τῆς Ῥοδόπης Θρακίας, ὅσων ἦρχε μέχρι θαλάσσης τῆς ἐς τὸν Εὐξείνῳν τε πόντον καὶ τὸν Ἑλλάσποντον· ἔπειτα τοὺς ὑπερβάντι Αἴμον Γέτας, καὶ ὅσα ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου κατώκητο. εἰσὶ δ' οἱ Γέται, καὶ οἱ ταύτη, ὁμοροὶ τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὀμόσκειοι, πάντες ἵπποτοξόται. παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρακῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων, καὶ μαχαιροφόρων, οἱ Δῖοι καλοῦνται, τὴν Ῥοδόπην οἱ πλεῖστοι οἰκοῦντες. καὶ τοὺς μὲν μισθῶ ἔπειθεν, οἱ δ' ἔβελονταὶ ξυνηκολούθουν. ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Λεαίους, καὶ ἄλλα ὅσα ἔβην Παιονικά, ὧν ἦρχε. καὶ ἐσχατοὶ τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν, μέχρι

XCVI. Ab Odryfis igitur initio ducto, primum quidem ex suis sedibus evocat Thraces, qui intra montem Aemum, & Rhodopen habitabant, quibus usque ad Pontum Euxinum & Hellepontum imperabat: deinde vero Getas, qui superato Aemo monte in ulterioribus partibus habitabant, & quotquot alii populi cis Istrum fluvium ad Pontum Euxinum magis vergentes incolebant. Getae autem, & qui regionem illam accolunt, Scythis sunt finitimi, & cultu similes, omnesque sagittarii equestres. Praeterea Thracum montanorum, qui suis legibus vivunt, & enfiferi sunt, qui Dii vocantur, permultos evocavit, quorum maxima pars Rhodopen incolit. atque alios quidem mercede induxit, alii vero voluntarii erant, qui Sitalcen ultro sequebantur. Evocavit etiam Agrianas, & Leaeos, & ceteras gentes Paeonicas, quibus imperabat. atque hi Agrianes totius imperii erant ultimi, usque ad Graeos, & Leaeos

Γρααίων καὶ Λεαίων Παιόνων, καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκομίου ὄρους διὰ Γρααίων καὶ Λεαίων ρεῖ· οὗ ὠρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς Παίονας αὐτονόμους ἤδη. τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλοὺς, καὶ τούτους αὐτονόμους, Τρῆρες ὠρίζον, καὶ Τιλαταῖαι. οἰκοῦσι δ' οὗτοι πρὸς βορέαν τοῦ Σκομίου ὄρους, καὶ παρήκουσι πρὸς ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ. ρεῖ δ' οὗτος ἐκ τοῦ ὄρους ὀθενπερ καὶ ὁ Νέστος καὶ ὁ Ἐβρος. ἔστι δὲ ἔρημον τὸ ὄρος καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥοδόπης.

στζ'. Ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν, μέγεθος, ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα, ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὐξείνου πόντον, τὸν μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ. αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ ταξυνομάτατα, ἣν αἰεὶ κατὰ πρῦμναν ἴσθηται τὸ πνεῦμα νηὶ στρυγγύλη, τεσσάρων ἡμερῶν, καὶ ἴσων νυκτῶν. ὁδῶ δὲ ταξυνομάτατα ἐξ

Paeonas, & Strymonem fluvium, qui ex Scomio monte per Graeos & Leaeos fluit. ubi erat terminus imperii ab ea parte, quae spectat Paeonas, qui iam sunt sui iuris. at ab ea parte, quae Triballos spectat, qui & ipsi sunt sui iuris, sunt Treres, & Tilataei, qui terminant imperium. Hi autem ad septemtrionales Scomii montis partes habitant, & a Solis occidentis partibus pertingunt usque ad Oscium flumen. hoc autem fluit ex eodem monte, ex quo Nestus & Ebrus. hic autem mons est & desertus & magnus, & Rhodopae iunctus.

XCVII. Fuit autem Odryfarum imperium magnitudine, ad mare quidem pertingens, ab urbe Abderis ad Pontum Euxinum, ad eam usque partem, qua Ister fluvius in ipsum influit. Haec ora, qua cursus compendiosissimus datur, navi rotunda potest ambiri, si ventus a puppi semper spi-

Ἀβδήρων ἐς Ἴστρον ἀνὴρ εὐζώνος ἑνδεκαταῖος τελεῖ. τὰ μὲν πρὸς Θάλασσαν τσαυτὴ ἦν. ἐς ἤπειρον δὲ, ἀπὸ Βυζαντίου ἐς Λεαίους, καὶ ἐπὶ τὸν Στρυμόνα (ταύτη γὰρ διὰ πλείστου ἀπὸ Θαλάσσης ἄνω) ἐγίγνετο ἡμερῶν ἀνδρὶ εὐζώνῳ τριῶν καὶ δέκα ἀνύσαι. Φόρος τε ἐκ πάσης τῆς βαρβαρίου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ὅσον προσῆξαν ἐπὶ Σεύθου, (ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας, πλεῖστον δὲ ἐποίησε) τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναμις ἢ χρυσὸς καὶ ἄργυρος εἶη. καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω τούτων χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου προσεφέρετο· χωρὶς δὲ, ὅσα ὑφαντά τε καὶ λεῖα, καὶ ἡ ἄλλη κατασκευὴ καὶ οὐ μόνον αὐτῶ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παραδυναστεύουσιν τε καὶ γενναίοις Ὀδρυσῶν. κατεστήσαντο γὰρ

ret, quatuor dierum & totidem noctium spatio. Itinere vero terrestri, qua compendiosissimum est iter, ab Abderis ad Istrum vir expeditus intra undecim dies pervenire potest. atque eius quidem longitudo mare versus haec erat. Per loca vero mediterranea, a Byzantio ad Laeos, & ad Strymonem (hinc enim longissimus est a mari tractus in loca mediterranea) viator expeditus intra tredecim dies iter conficere potest. Tributum quoque, quod colligebatur ex toto barbarorum agro, & ex Graecis civitatibus Seuthe regnante, (qui post Sitalcem regno potitus id maxime auxit) omni auri & argenti pretio ad aestimationem pecuniarum revocato, quadringenta ferme talenta valebat. nec his pauciora auri & argenti munera ipsi offerebantur. Praeterea vero & opera textilia & laevia, aliaque supellex ei offerebatur. neque vero ipsi soli: sed & aliis Odryfarum viris, qui apud ipsum auctoritate pollebant, ac nobiles erant, huiusmodi munera dabantur. Legem enim longe

ταύναντίον τῆς [τῶν] Περσῶν βασιλείας τὸν νόμον, ὅτα μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις Θραξῶσι, λαμβάνειν μᾶλλον ἢ δίδόναι. καὶ αἰσχίον ἦν, αἰτηθέντα μὴ δοῦναι, ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν. ἔμως δὲ κατὰ τὸ δύνασθαι, ἐπιπλέον αὐτῶ ἐχρήσαντο. οὐ γὰρ ἦν πράξαι οὐδὲν μὴ διδόντα δῶρα. ὥστε ἐπὶ μέγα ἡ βασιλεία ἤλθεν ἰσχύος. τῶν γὰρ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσαι μεταξὺ τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Εὐξεινίου πόντου, μεγίστη ἐγένετο χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ· ἰσχυρῶς δὲ μάχης, καὶ στρατοῦ πλήθει, πολὺ δευτέρα μετὰ τὴν Σκυθῶν. ταύτῃ δὲ ἀδύνατα ἐξίσσυσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος ἐν πρὸς ἐν οὐκ ἔστιν ὅ, τι δυνατόν Σκυθαῖς ἐμμεγνυμένῳσι πᾶσιν ἀντιστῆναι. οὐ μὲν οὐδ' ἐς τὴν ἄλλην εὐ-

aliam condiderunt, quam quae est apud Persas, & quae apud alios quoque Thraces moribus est recepta; ut videlicet potius accipiant, quam dent. Et turpius erat, si quis rogatus non dedisset, quam si quis non impetrasset id, quod petiisset. Verumtamen hac lege diutius sunt usi, propter potentiam, qua valebant. Nihil enim a quoquam apud regem, eiusque nobilitatem, sine muneribus transigi poterat. Itaque regnum illud ad magnam potentiam pervenit. nam omnium, quae sunt in Europa intra sinum Ionium & Pontum Euxinum, maximum fuit proventu pecuniarum, & ceterarum rerum copia, quae homines beatiore facit: sed certandi viribus, & copiarum numero, Scytharum potentia longe fuit inferius. Nam huic Scytharum potentiae non modo gentes, quae sunt in Europa, aequari nequeunt; verum etiam earum, quae in Asia sunt, nulla; gente genti opposita, Scythis universis, si concordēs inter se fuerint, resistere valet. Quin etiam ne in alia quidem

Βουλίαν καὶ ζύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον ἄλλοις ὁμοιοῦνται.

στή. Σιτάλκης μὲν οὖν χάρας τῆσάυτης βασιλεύων, παρεσκευάζετο τὸν στρατόν· καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἔτοιμα ἦν, ἄρας ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, πρῶτον μὲν διὰ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ Κερκίνης, ἐρήμου ὄρους, ὃ ἐστὶ μεθόριον Σίντων καὶ Παίωνων. ἐπορεύετο δὲ δι' αὐτοῦ τῆ ὁδῷ ἦν πρότερον αὐτὸς ἐποιήσατο, τεμῶν τὴν ὕλην, ὅτε ἐπὶ Παίονας ἐστράτευσε. τὸ δὲ ὄρος ἐξ Ὀδρυσῶν διίοντες, ἐν δεξιᾷ μὲν εἶχον Παίονας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Σίντους καὶ Μαιδούς. διελθόντες δὲ αὐτὸ, ἀφίκοντο ἐς Δόβηρον τὴν Παιονικὴν. πορευομένων δὲ αὐτῶ ἀπεγίγνετο μὲν οὐδὲν τοῦ στρατοῦ, εἰ μὴ τι νόσῳ προσεγίγνετο δέ. πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτονόμων Θρακῶν ἀπαράκλητοι ἐφ' ἀρπαγὴν

follertia, & prudentia, quae in rebus ad praesentem vitam necessariis requiritur, ceteris nationibus sunt similes. -

XCVIII. Sitalces igitur, cum tantae regionis regnum obtineret, exercitum parabat. Postquam autem res omnes ad expeditionem necessariae iam ipsi paratae fuerunt, copiis inde motis, in Macedoniam ivit; primum quidem per suum regnum, deinde vero per Cercinen, montem desertum, qui inter Sintos & Paeonas est medius. Iter autem per eum faciebat via, quam ipse succisa materia prius fecerat, cum bellum Paeonibus intulit. Hunc autem montem ex Odrysis pertranseuntes, ad dextram quidem habebant Paeonas; ad sinistram vero, Sintos, & Maedos. Quem cum pertransissent, ad Doberum Paeonicam urbem pervenerunt. Ei autem iter facienti nulla quidem exercitus pars decessit, nisi si qua morbo correpta periit; sed accedebat. Multi enim ex illis Thracibus, qui suis legibus vivebant,

ἠκολούθουν. ὥστε τὸ πᾶν πλήθος λέγεται οὐκ ἔλασσαν πεντεκαίδεκα μυριάδων γενέσθαι. καὶ τούτου τὸ μὲν πλεον̄ πεζῶν ἦν̄ τριτημόριον δὲ μάλιστα, ἰππικόν. τοῦ δ' ἰππικοῦ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ Ὀδρύσαι παρείχοντο, καὶ μετ' αὐτοὺς Γέται. τοῦ δὲ πεζῶν, οἱ μαχαιροφόροι μαχιμώτατοι μὲν ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς Ῥοδόπης αὐτόνομοι καταβαντες· ὁ δὲ ἄλλος ὄμιλος, ζύμμικτος, πλήθει φοβερώτατος ἠκολούθει.

στθ'. Ξυηθρείζοντο οὖν ἐν τῇ Δοβήρῳ, καὶ παρεσκευάζοντο ὅπως κατὰ κορυφὴν ἐσβαλοῦσιν ἐς τὴν κάτω Μακεδονίαν, ἧς ὁ Περδίκκας ἤρχε. τῶν γὰρ Μακεδόνων εἰσὶ καὶ Λυγκησταὶ, καὶ Ἐλειμιῶται, καὶ ἄλλα ἔθνη ἐπάνωθεν, ἃ ζύμμαχα μὲν ἐστί τούτοις καὶ ὑπήκοα, βασιλείας δ' ἔχει καθ' αὐτά. τὴν δὲ περὶ θάλασσαν

ad praedam ultro sequebantur. Quare tota multitudo non minor centum quinquaginta millibus exstitisse fertur. Atque huius quidem maior pars erat pedestris, tertia vero ferme pars erat equestris: maximam vero huius equitatus partem ipsi Odrygae, & post eos Getae praebuerunt. Machaerophori vero, qui suis legibus vivebant, & ex Rhodope descenderant, erant totius peditatus bellicosissimi. Cetera vero turba, ex variis & diversis gentibus permixta, multitudine maxime formidabilis, sequebatur.

XCIX. Doberum igitur omnes convenerunt, & se pararunt ad irruptionem faciendam ex superiore in inferiorem Macedoniam, quae Perdiccae imperio parebat. Nam inter Macedonas sunt & Lyncestae, & Helimiorae, & aliae gentes in locis mediterraneis, quae illis quidem sunt foeciae & subiectae, sed tamen regna singulae separatim habent. Illam vero Macedoniam, quae nunc est maritima,

νῦν Μακεδονίαν Ἀλέξανδρος ὁ Περδίκκου πατήρ, καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ Τημενίδαι, τοαρχαῖον ὄντες ἐξ Ἄργους, πρῶτοι ἐκτίσαντο, καὶ ἐβασίλευσαν, ἀναστήσαντες μάχη ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας (οἱ ὕστερον ὑπὸ τὸ Πάγγαιον πέραν Στρυμόνος ὤκησαν Φάγρητα, καὶ ἄλλα χωρία· καὶ ἔτι καὶ νῦν Πιερικὸς κόλπος καλεῖται ἢ ὑπὸ τῶ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ) ἐκ δὲ τῆς Βοττίας καλουμένης, Βοττιαῖους, οἱ νῦν ὄμοροι Χαλκιδικῶν οἰκοῦσι τῆς δὲ Παιονίας παρὰ τὸν Ἄξιον ποταμὸν, στενήν τινα καθήκουσαν ἀνωθεν μέχρι Πέλλης καὶ θαλάσσης ἐκτίσαντο. καὶ πέραν Ἀξίου, μέχρι Στρυμόνος, τὴν Μυγδονίαν καλουμένην, Ἡδῶνας ἐξελάσαντες, νέμονται. ἀνέστησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς νῦν Ἐρδίας καλουμένης Ἐόρδους (ὧν οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, βραχὺ δέ τι αὐτῶν περὶ Φύσκαν κατῴκηται) καὶ ἐξ Ἀλμωπίας, Ἀλ-

Alexander Perdiccae pater, & Temenidae eius maiores, olim ex urbe Argis oriundi, primi possederunt, & in ea regnarunt, ubi prius proelio superatos expulissent ex Pieria quidem, Pieres, (qui postea sub Pangaeo trans Strymonem incoluerunt Phagretem, & alia oppida. Unde vel ad hoc usque tempus regio, quae sub Pangaeo iacens ad mare vergit, sinus Piericus appellatur) ex ea vero, quae Bottia vocatur, Bottiaeos, qui nunc agrum Chalcidensibus finitimum incolunt. Quin etiam angustam quandam Paeoniae regionem iuxta Axium fluvium, a locis montanis ad Pellam usque & mare pertingentem possederunt. & trans Axium, ad Strymonem usque, eam, quae Mygdonia nominatur, eiectis Edonis, possident. Ex illa etiam, quae nunc Eordia vocatur, eiecerunt Eordos, (quorum plerique perierunt: sed exigua quaedam ipsorum pars cir-

μώπας. ἐκράτησαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ Μακεδόνες οὗτοι, ἃ καὶ νῦν [ἔτι] ἔχουσι, τὸν τε Ἀνθεμοῦντα καὶ Γρηστονίαν καὶ Βισαλτίαν, καὶ Μακεδόνων αὐτῶν πελλήν. τὸ δὲ ξύμπαν, Μακεδονία καλεῖται, καὶ Περδίκκας Ἀλεξάνδρου, βασιλεὺς αὐτῶν ἦν, ὅτε Σιτάλικης ἐπήει.

ρ'. Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες οὗτοι, ἐπιόντος πολλοῦ στρατοῦ ἀδύνατοι ὄντες ἀμύνεσθαι, ἔς τε τὰ καρτερὰ καὶ τὰ τεῖχη ὅσα ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐσεκομίσθησαν. ἦν δὲ οὐ πολλά· ἀλλὰ ὕστερον Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου υἱός, βασιλεὺς γενόμενος, τὰ νῦν ὄντα ἐν τῇ χώρᾳ ἀπεδόμησε, καὶ ὁδοὺς εὐθείας ἔτεμε, καὶ τᾶλλα διεκόσμησε τὰ τε κατὰ τὸν πόλεμον ἵπποις καὶ ὄπλοις, καὶ τῇ ἄλ-

ca Physcam habitat) & ex Almopia, Almopas. Hi Macedones, qui maritimam oram incolunt, alias etiam gentes in suam potestatem redegerunt, quas nunc etiam in sua potestate habent, Anthemuntem, Grestoniam, Bisaltiam, magnamque superioris Macedoniae partem, quae ad ipsos Macedonas pertinebat, qui loca mediterranea incolebant. Haec autem universa, Macedonia vocantur, & Perdiccas Alexandri filius horum erat rex, quo tempore Sitalces ipse bellum intulit.

C. Atque hi quidem Macedones, cum ingens exercitus illos invasisset, quod ei resistere non possent, se receperunt in loca natura situque munita, & in munitiones manu factas, quae in eo agro erant. Harum autem non magnus erat numerus. Sed postea Archelaus Perdiccae filius, regno potitus, eas, quae nunc in ea regione exstant, aedificavit, & vias rectas secuit, & cum alia digessit, tum etiam rem militarem equis, armis, & reliquo belli appa-

λη παρασκευῆ κρείσσοι, ἢ ζύμπαντες οἱ ἄλλοι βασι-
 λεῖς ὄκτω οἱ πρὸ αὐτοῦ γεγόμενοι. ὁ δὲ στρατὸς τῶν Θρα-
 κῶν ἐκ τῆς Δοβήρου ἐσέβαλε πρῶτον μὲν ἐς τὴν Φιλίπ-
 που πρότερον οὔσαν ἀρχὴν, καὶ εἶλεν Εἰδομένην μὲν κατὰ
 κράτος, Γορτυνίαν δὲ, καὶ Ἀταλάντην, καὶ ἄλλα ἅττα
 χωρία, ὁμολογία, διὰ τὴν Ἀμύντου Φιλίαν προσχω-
 ροῦντα, τοῦ Φιλίππου υἱέος παρόντος. Εὐρωπὸν δὲ ἐπο-
 λιόρησαν μὲν, ἐλεῖν δὲ οὐκ ἠδύναντο. ἔπειτα δὲ καὶ ἐς
 τὴν ἄλλην Μακεδονίαν προὔχῳρει τὴν ἐν ἀριστερᾷ Πέλ-
 λης καὶ Κύρρου. ἔσω δὲ τούτων ἐς τὴν Βοττιαίαν καὶ
 Πιερίαν οὐκ ἀφίκοντο, ἀλλὰ τὴν τε Μυγδονίαν καὶ
 Γρηστωνίαν καὶ Ἀνθεμοῦντα ἐδήουν. οἱ δὲ Μακεδόνες
 πεζῶ μὲν οὐδὲ διανοοῦντο ἀμύνεσθαι, ἵππους δὲ προσ-
 μεταπεμφάμενοι ἀπὸ τῶν ἄνω ξυμμάχων, ὅπη δοκοῖ
 ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἐσέβαλλον ἐς τὸ στρατεύμα τῶν

ratu, longe melius quam ceteri omnes octo reges, qui
 eum antecesserant. Exercitus vero Thracum Dobero pro-
 fectus, primum quidem irrupit in regnum, quod Philippi
 prius erat, & Idomenen quidem per vim cepit, Gorty-
 niam vero, & Atalantam, & alia quaedam oppida in de-
 ditionem ac fidem recepit, quae se ipsi adiunxerunt ob
 amicitiam Amyntae, qui erat Philippi filius, & qui tunc
 ibi aderat. Europum autem oppugnarunt: sed expugnare
 non potuerunt. Deinde vero & in reliquam Macedoniam
 proceffit, quae ad Pellae Cyrrhique dextram iacet. Sed
 intra haec, in Bottiacam & Pieriam non intrarunt: at Myg-
 doniam, Grestoniam, & Anthemuntem diripuerunt. Ma-
 cedones vero ne cogitarunt quidem peditatu resistere; sed
 accito equitatu a fociis, qui loca mediterranea incolebant,
 ubi videbatur commodum, pauci multos adorti, in ipsum

Θρακῶν. καὶ ἤ μὲν προσπέσειεν, οὐδεὶς ὑπέμενεν ἄνδρας
 ἰππέας τε ἀγαθούς καὶ τεθωρακισμένους ὑπὸ δὲ πλή-
 θους περικλειόμενοι, αὐτοὺς πελλαπλασίῳ τῶ ὀμίλῳ
 εἰς κίνδυνον καθίστασαν. ὥστε τέλος ἡσυχίαν ἤγον, οὐ
 νομίζοντες ἱκανοὶ εἶναι πρὸς τὸ πλέον κινδυνεύειν.

ρα'. Ὁ δὲ Σιτάλκης πρὸς τε τὸν Περδικκᾶν λόγους
 ἐπειεῖτο ὧν ἕνεκα ἐστράτευσε, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ
 παρῆσαν ταῖς ναυσὶν, ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἤξειν, δῶρά
 τε καὶ πρέσβεις ἐπέμψαν αὐτῷ, εἰς τε τοὺς Χαλκιδέας
 καὶ Βοττιαίους μέρος τὶ τοῦ στρατοῦ πέμπει. καὶ τειχή-
 ρεις ποιήσας, ἐδήκνυ τὴν γῆν. καθημένου δ' αὐτοῦ περὶ
 τοὺς χώρους τούτους, οἱ πρὸς νότον οἰκοῦντες Θεσσαλοὶ
 καὶ Μάγνητες, καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι Θεσσαλῶν, καὶ
 οἱ μέχρι Θερμοπυλῶν Ἕλληνες ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ

Thracum exercitum impetu ferebantur: & qua impressio-
 nem faciebant, nullus illorum, utpote equitum egregio-
 rum & loricatorum, impetum sustinebat: sed hostium mul-
 titudine circumventi, in discrimen se coniiiciebant propter
 eorum multitudinem longe numerosiore. Quare tandem
 hostes laceffere desierunt, quod existimarent, se longe ma-
 iori militum numero sine periculo resistere non posse.

CI. Sitalces vero & ad Perdiccam verba facere coepit
 de rebus, quarum causa bellum ipsi intulerat: & quoniam
 Athenienses cum classe non aderant, (eum enim illuc itu-
 rum non credebant) quoniam etiam dona & legatos ad
 ipsum miserant, quandam suarum copiarum partem in Chal-
 cidenses & Bortiaeos misit; cumque illos intra muros com-
 pulisset, agrum eorum vastavit. Dum autem castra stativa
 haberet in his locis, Theffali, qui Austrum versus habi-
 tant, & Magnetes, & ceteri, qui Theffalorum imperio

σΦᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ, καὶ ἐν παρασκευῇ ἦσαν. ἐΦοβήθησαν δὲ καὶ οἱ πέραν Στρυμόνος πρὸς βορέαν Θρᾶκες, ὅσοι πεδιά εἶχον, Παναῖοι, καὶ Ὀδόμαντοι, καὶ Δρῶσι, καὶ Δερσαῖοι· αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες. παρέσχε δὲ λόγον καὶ ἐπὶ τοὺς τῶν Ἀθηναίων πολεμίους Ἕλληνας, μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐπὶ σΦᾶς χωρήσωσιν. ὁ δὲ, τὴν τε Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν καὶ Μακεδονίαν ἅμα ἐπέχων, ἔΦθειρε. καὶ ἐπειδὴ αὐτῶ οὐδὲν ἐπράσσετο ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε, καὶ ἡ στρατιὰ σιτόν τε οὐκ εἶχεν αὐτῶ, καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἔταλαιπώρει, ἀναπειθεται ὑπὸ Σεύθου τοῦ Σπαραδόκου, ἀδελφοῦ ὄντος, καὶ μέγιστον μετ' αὐτὸν δυναμένου, ὥστ' *Novembri.* ἐν τάχει ἀπελθεῖν. τὸν δὲ Σεύθην κρύφα Περδικκας, ὑποσχόμενος ἀδελφὴν αὐτοῦ δῶσειν, καὶ χρήματα ἐπ'

parent, & Graeci ad Thermopylas usque timuerunt, ne exercitus iste contra se quoque veniret, & in armis erant. Thraces etiam, qui trans Strymonem, Boream versus, loca campestria incolebant, Panaei praeterea, & Odomanti, & Droi, & Derfaei, territi sunt. omnes autem suis legibus utentes liberi vivebant. Praebuit etiam idem Sitalces occasionem rumoris inter Graecos Atheniensium hostes, periculum esse, ne, qui ab ipsis per societatis speciem adducebantur, ipsos etiam invaderent. Ille vero & Chalcidicum, & Botticum, & Macedonicum agrum simul ibi subsistens vastabat. Et cum nihil eorum, quorum causa infestis armis eo profectus fuerat, ipsi feliciter succederet; cumque ipsius exercitus com metu careret, & hiemis incommodis vexaretur; a Seuthe Sparadoci filio, qui ipsi patrius, quique apud ipsum potentia secundus erat, ad celeriter abeundum inducitur. Seuthen autem Perdiccas sibi

αὐτῇ, προσποιεῖται. καὶ ὁ μὲν, πεισθεὶς, καὶ μείνας τριάκοντα τὰς πάσας ἡμέρας, τούτων δὲ ὀκτὼ ἐν Χαλκιδεῦσιν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου. Περδικκας δὲ ὕστερον Στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν δίδωσι Σεύβῃ, ὥσπερ ὑπέσχετο. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σιτάλικου στρατείαν οὕτως ἐγένετο.

ρβ'. Οἱ δὲ ἐν Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διελύθη, Φορμίωνος ἡγουμένου, ἐστράτευσαν παραπλεύσαντες ἐπ' Ἀστακοῦ. καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς Ἀκαρνανίας, τετρακοσίαις μὲν ὀπλίταις Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, τετρακοσίαις δὲ Μεσσηνίων, καὶ ἕκ τε Στρατοῦ, καὶ Κορόντων, καὶ ἄλλων χωρίων, ἄνδρας οὐ δεκοῦντας βεβαίως εἶναι ἐξήλασαν, καὶ Κύνητα τὸν

Bell. Pelop.
an. 3.
Olymp.
87. 4.
U. C. Varr.
325.
Post Ianuar.
Ante April.
5.

clam conciliaverat, pollicitus, se in matrimonium ipsi forem daturum, & praeter ipsam, pecunias etiam. Itaque Sitalces, Seuthae verbis inductus, & xxx universos dies militiae commoratus, & horum octo apud Chalcidenses consumtis, cum exercitu domum celeriter se recepit. Perdiccas vero postea Stratonicen forem suam Seuthae uxorem dedit, ut ei promiserat. Haec igitur Sitalcis expeditio hunc habuit exitum.

CII. Athenienses vero, qui Naupacti erant, eadem hie me, post dimissam Peloponnesiorum classem, duce Phormione, maritimam oram legentes, Astaco bellum intulerunt, exscensuque ex navibus in terram facto, mediterranea Acarnaniae loca petierunt, cum quadringentis suorum gravis armaturae militum classiariorum, & cum totidem Messeniis; & ex Strato, & Corontis, aliisque oppidis eos, qui videbantur dubiae fidei homines, eiecerunt:

Θεολύτου ἐς Κόροντα καταγαγόντες, ἀνεχώρησαν πάλιν ἐπὶ τὰς ναῦς. ἐς γὰρ Οἰνιάδας, αἰεὶ ποτε πολεμίουσ ὄντας μόνους Ἀκαρνάνων, οὐκ ἔδοκει δυνατὸν εἶναι, χειμῶνες ὄντος, στρατεύειν. ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας, καὶ Ἀγραῶν καὶ Ἀμφιλόχων, καὶ διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἀνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν, ἐς Θάλασσαν διεξιείς παρ' Οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύειν. κενῆται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων αἰ πολλαὶ καταντικρὺ Οἰνιάδων, τοῦ Ἀχελῷου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι. ὥστε μέγας ἂν ὁ ποταμὸς προσχοῖ αἰεὶ, καὶ εἰσὶ τῶν νήσων αἰ ἠπεύρωται· ἐλπίς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινὶ ἂν

& cum Cynetem Theolyti filium, in oppidum Coronta reduxissent, ad suas naves redierunt. Nam Oeniadis, (qui foli omnium Acarnanum Atheniensibus perpetuo erant hostes,) propter hibernum anni tempus, bellum nullo modo inferri posse videbatur. Nam Achelous fluvius ex monte Pindo per Dolopiam, Agraos, Amphilochos, & per Acarnanicam planitiem fluens, superne quidem iuxta urbem Stratum, & Oeniadas, per spatium, quod inter has duas urbes est medium, in mare defertur; & ipforum Oeniadarum urbem restagnans paludibus circumdat, & facit, ut propter aquarum copiam ei bellum hieme non possit inferri. Iacent autem & pleraeque Echinadum insularum e regione Oeniadarum, ab Acheloi ostio non procul distantes. Quamobrem hic fluvius, quoniam est magnus, limum semper aggerit, nonnullae etiam illarum insularum factae sunt continentis pars. Et credibile est, ceteris quoque non admodum longo temporis progressu idem eventurum. Nam

χρόνω τούτο παθεῖν. τό, τε γὰρ ρεῦμά ἐστι μέγα καὶ πολὺ καὶ θερρὸν, αἶ τε νῆσοι, πυκναὶ, καὶ ἀλλήλαις τῆς προσχώσεως, τῶ μὴ σκεδάνυσθαι, σύνδεσμοι γίνονται, παραλλάξ καὶ οὐ κατὰ στῆϊχον κείμεναι, οὐδ' ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος ἐς τὸ πέλαγος. ἔρημοι δ' εἰσὶ, καὶ οὐ μεγάλαι. λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμαίωνι τῶ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν Φόνον τῆς μητρὸς, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν ὑπειπόντα οὐκ εἶναι λύσιν τῶν δειμάτων, πρὶν ἂν εὐρῶν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικήσῃται, ἣτις, ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα, μήπω ὑπὸ ἡλίου ἐωρᾶτο, μηδὲ γῆ ἦν ὡς τῆς γε ἄλλης αὐτῶ μεμιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὡς Φασί, μόλις κατενόησε τὴν πρόσχωσιν ταύτην τοῦ Ἀχελῷου. καὶ ἐδόκει αὐτῶ ἰκανῆ ἂν κεχῶσθαι δίαίτα τῶ σώματι,

& fluvii cursus est rapidus, & multus, & turbidus, & ipsae infulae sunt crebrae, & limo congesto (quod dif-fundi nequit) aliae cum aliis coniunguntur, gradatim, non autem serie directa sitae, nec rectum aquis exitum in pe-lagus praebentes. Sunt autem desertae, nec magnae. Fer-tur etiam Alcmaeoni Amphiarai filio, quo tempore pro-pter matris caedem vagabatur, Apollo oraculum reddidisse, quo hanc terram ei habitandam significavit, obscure signi-ficans, eum terroribus, quibus agitabatur, liberatum non iri, priusquam locum habitandum reperisset in ea regio-ne, quae, cum matrem interfecit, a Sole nondum con-specta fuisset, nec tellus esset: quod omnem aliam terram ipse polluisset. Ille vero consilii inops, ut aiunt, vix tan-dem animadvertit, hanc Acheloi fluminis alluvionem ab oraculo fuisse designatam. Istudque solum, quod limo con-gesto consolidatum fuerat, ipsi videbatur exstitisse ab eo

ἀφ' οὗπερ κτείνας τὴν μητέρα, οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανῶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς περὶ Οἰνιάδας τόπους, ἐδυνάστευσέ τε, καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ, τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπε. τὰ μὲν οὖν περὶ Ἀλκμαίωνα, τοιαῦτα λεγόμενα παρελάβομεν.

ργ'. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Φορμίων, ἄραντες ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν Ναύπακτον, ἅμα ἤρι κατέπλευσαν ἐς τὰς Ἀθήνας· τοὺς τε ἐλευθέρους τῶν αἰχμαλώτων ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἄγοντες, οἱ ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἐλύθησαν; καὶ τὰς ναῦς ἅς εἶλον. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

tempore, quo matre caesa non paucos annos erraverat, & ad sedes in eo sui corporis causa ponendas satis amplum esse videbatur. Quare cum in locis circum Oenias fitis sedes collocasset, ibi regnavit, & ab Acarnane filio suo nomen regioni impositum reliquit. Quae igitur de Alcmaeone traduntur, haec sunt, quae accepimus.

CIII. Athenienses vero & Phormio, castris ex Acarnania motis, & Naupactum profecti, ineunte vere Athenas redierunt; secumque duxerunt eos, quos in proeliis navalibus ceperant, qui facta capitum permutatione, ita ut singula pro singulis darentur, liberi dimittebantur. naves etiam duxerunt, quas ceperant. Atque haec hiems est finita, huiusque belli, quod Thucydides conscripsit, tertius annus est exactus.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΤ

ΕΥΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ

E P I T O M E L I B R I I I I.

QUARTO anno belli Peloponnesiaci, cum iterum Atticam Peloponnesii cum exercitu invasissent, Lesbos omnis ab Atheniensibus, praeter Methymnam, defecit. *Cap. II.* Qua de causa Athenienses, classe eo copiisque missis, Mitylenen caput insulae obsidione cinxerunt. *VI.* Interea cum obsessi haecenus Plataeenses fame premerentur, ducenti ex eis & duodecim insignis audaciae viri, noctu Peloponnesiorum munitiones scalis transgressi, incolumes omnes Athenas profugerunt. *XXII.* Peloponnesii Atticam ingressi, magna eam clade evastarunt. *XXVI.* Naves eorundem subsidio Lesbii missae, tum primum Ioniam attigerunt. *XXVI.* Mitylenaei fame coacti deditionem fecerunt. *XXVIII.* De eorum supplicio magna contentione actum est, vicit tamen Diodoti lenior sententia. *XLIX.* Dispar Plataeensium eventus fuit: qui cum eodem tempore fame subacti Lacedaemoniorum se arbitrio dedidissent, ab eis sunt interempti. *LXIX.* Saevissima item apud Corcyraeos seditio describitur: qua optimates a plebe sua superati partim occisi sunt, partim profugerunt. *LXX. LXXXV.* Peloponnesios Atticam ingressuros terrae motus averterunt. *LXXXIX.* Messanam in Sicilia Athenienses occuparunt. *XC.* Heracleam in Trachine coloniam Lacedaemonii deduxerunt. *XCII.* Demosthenes Atheniensis dux, cum Aetolis bellum intulisset, victus ab eis multos eximios cives amisit. *XCVIII.* Delum Athenienses lustrarunt. *CIV.* Acarnanes Ambraciotis, memorabili clade, Demosthene duce, victis, pacem dederunt. *CXIII.*

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ.

T H U C Y D I D I S

OLORI FILII

HISTORIAE LIBER TERTIUS.

ΤΟΥ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Bell. Pelop. an. 4. Olymp. 88. 1. U. C. Varr. 326. Post Jul. 2.
 ξύμμαχοι, ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι, ἐστράτευσαν ἐς
 τὴν Ἀττικὴν ἠγείτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδά-
 μου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδή-
 ρουν τὴν γῆν καὶ προσβλαῖ, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐγίγνον-
 το τῶν Ἀθηναίων ἰππέων, ὅπη παρείκοι καὶ τὸν πλεῖ-
 στον ὄμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον, τὸ μὴ προεξιόντας τῶν

SEQUENTE autem aestate Peloponnesii, eorumque fo-
 cii, frumento iam adulto, cum infesto exercitu in Atticam
 iverunt; Archidamusque Zeuxidami filius, Lacedaemonio-
 rum rex, ipsis praeerat; castrisque positis, agrum vasta-
 bant. Atheniensium vero equites, (ut consueverant) im-
 pressionem faciebant in hostium agmen, qua cedebat; &
 plurimam militum leviter armatorum turbam prohibebant,

όπλων, τὰ ἐγγύς τῆς πόλεως κακουργεῖν. ἐμμείναντες δὲ χρόνον οὐ εἶχον τὰ σιτία, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

Post Jul. 2.
ante Jul. 16.

β'. Μετὰ δὲ τὴν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων, εὐθύς Λέσβος, πλὴν Μηθύμνης, ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων· βουληθέντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ προσεδέξαντο, ἀναγκασθέντες δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον ἢ διανοοῦντο, ποιήσασθαι. τῶν τε γὰρ λιμένων τὴν χῶσιν καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν, καὶ νεῶν ποίησιν ἐπέμενον τελεσθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου ἔδει ἀφικέσθαι, τοξότας τε, καὶ σῖτον, καὶ ἀμεταπεμπόμενοι ἦσαν. Τενέδιοι γὰρ ὄντες αὐτοῖς διάφοροι, καὶ Μηθυμναῖοι, καὶ αὐτῶν Μιτυληναίων ἰδίᾳ ἄνδρες

ne a ceterarum copiarum corpore longius progressi loca fuburbana vastarent. Et tamdiu commorati, quamdiu com meatus ipsis suppeditavit, domum redierunt, & in suam quique civitatem se receperunt.

II. Post hanc autem Peloponnesiorum irruptionem statim Lesbos, praeter Methymnam, ab Atheniensibus defecit: voluerant autem Lesbii quidem vel ante hoc bellum morum facere defectionem; sed Lacedaemonii recipere noluerant. Sed tunc vi necessitatis coacti, maturius, quam secum ipsi constituerant, hanc defectionem fecerunt. Expectabant enim, donec portus aggeribus essent obstructi, & murorum aedificium, naviumque fabricatio ad suum finem esset perducta; item donec ex Ponto venissent, quaecunque venire oportebat, sagittarii, & frumentum, & quaecunque arcessiverant. Tenedii enim, qui ipsis erant inimici, & Methymnaei, quin etiam quidam ex ipsis Mitylenaeis homines privati, quibus propter factionem pu-

κατὰ στάσιν πρόξενοι Ἀθηναίων μηνυταὶ γίνονται τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι ξυνοικίζουσί τε τὴν Λέσβον ἐς τὴν Μιτυλήνην βία, καὶ τὴν παρασκευὴν ἅπασαν, μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ξυγγενῶν ὄντων, ἐπὶ ἀποστάσει ἐπείγονται· καὶ εἰ μὴ τις προκαταλήψεται ἤδη, στερήσεσθαι αὐτοὺς Λέσβου.

γ'. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἦσαν γὰρ τεταλαιπωρημένοι ὑπὸ τε τῆς νόσου, καὶ τοῦ πολέμου ἄρτι καθισταμένου, καὶ ἀκμάζοντες) μέγα μὲν ἔργον ἠγοῦντο εἶναι Λέσβον προσπολεμάσασθαι, ναυτικὸν ἔχουσαν, καὶ δύναμιν ἀκέραιον· καὶ οὐκ ἀπεδέχοντο τοπρῶτον τὰς κατηγορίας, μείζον μέρος νέμοντες τῷ μὴ βούλεσθαι ἀληθῆ εἶναι· ἐπειδὴ μέντοι καὶ πέμψαντες πρέσβεις οὐκ ἔπειθον τοὺς Μιτυληναίους τὴν τε ξυνοίκησιν καὶ τὴν παρασκευὴν δια-

blicum erat cum Atheniensibus hospitium, Atheniensibus indicarunt, omnes Lesbios a Mitylenaeis per vim commigrare cogi; omnemque apparatus cum Lacedaemoniis, & Boeotis, qui gentis eiusdem erant, defectionis faciendae causa ab illis urgeri; & nisi quis illos iam antevertat, ipsos Lesbo privatum iri dixerunt.

III. Athenienses vero (nam morbo, belloque recens fufcepto & vigente debilitati erant) rem quidem arduam esse duxerunt, Lesbum, quae classem, & vires, integras haberet, a se alienare, & novas novorum hostium inimicitias sibi conciliare; & criminationes istas initio non admittebant, quod non vera esse mallent. Postquam tamen, ne per legatos quidem Mitylenen missos, Mitylenaeis persuadere potuerunt, ut & copias dimitterent, quas in urbem commigrare cogeabant, & reliquum belli apparatus diffolvent, tunc rebus suis metuentes, eos ante-

λύειν, δείσαντες προκαταλαβεῖν ἐβούλοντο. καὶ πέμπουσιν ἑξαπιναιῶς τεσσαράκοντα ναῦς, αἱ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον παρεσκευασμέναι πλεῖν. Κλειππίδης δὲ ὁ Δεινίου, τρίτος αὐτὸς ἐστρατήγει. ἐσηγγέλθη γὰρ αὐτοῖς ὡς εἶη Ἀπόλλωνος Μαλόεντος ἕξω τῆς πόλεως ἑορτῇ, ἐν ἣ πανδημεὶ Μιτυληναῖοι ἑορτάζουσι, καὶ ἐλπίδα εἶναι ἐπειχθέντας ἐπιπεσεῖν ἄφνω· καὶ ἦν μὲν ξυμβῆ ἢ πείρα· εἰ δὲ μὴ, Μιτυληναίοις εἰπεῖν, ναῦς τε παραδοῦναι, καὶ τείχη καθελεῖν· μὴ πειθομένων δὲ, πολεμεῖν. καὶ αἱ μὲν νῆες ᾤχοντο. τὰς δὲ τῶν Μιτυληναίων δέκα τριήρεις, αἱ ἔτυχον βοηθεῖ παρὰ σφᾶς κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παροῦσαι, κατέσχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἀνδρας ἕξ αὐτῶν ἐς Φυλακὴν ἐποίησαντο. τοῖς δὲ Μιτυληναίοις ἀνῆρ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν διαβάς ἐς Εὐβοίαν, καὶ

vertere voluerunt. & confestim miserunt quadraginta naves, quae forte circa Peloponnesum erant, ad navigandum paratae. Cleïppides vero Diniac filius, cum duobus aliis collegis, his navibus praeerat. Iphis enim renuntiatum fuerat, diem festum in Apollinis Maloëntis honorem extra urbem celebrari, ad quem celebrandum Mitylenaei frequentes erant conventuri, & spem esse, si properarent, ex improvise ipsos impressionem in illos esse facturos. Et si conatus iste feliciter ipsis successisset, bene: sin minus, ducibus imperaverant, ut Mitylenacos naves tradere, murosque demoliri iuberent; &, nisi imperata facerent; bellum ipsis inferrent. Atque illae quidem naves abierunt. Athenienses vero retinuerunt decem Mitylenaeorum triremes, quae ex foederis pacto tunc apud ipsos auxilii ferendi causa forte aderant, virosque, qui in illis erant, in custodiam tradiderunt. Quidam vero, cum Athenis in Eu-

περὶ ἐπὶ Γεραϊστὸν ἐλθὼν, ὀκτάδας ἀναγομένης ἐπιτυ-
χῶν, πλῶ χρησάμενος, καὶ τριταῖος ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐς
Μιτυλήνην ἀφικόμενος, ἀγγέλλει τὸν ἐπίπλου. οἱ δὲ οὐ-
τε ἐς τὸν Μαλόεντα ἐξῆλθεν, τὰ τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ
λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φραζάμενοι ἐΦύλασσον.

δ'. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ πολλῶ ὕστερον καταπλεύ-
σαντες, ὡς ἑώρων, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ τὰ
ἐπεσταλμένα, οὐκ ἑσακούοντων δὲ τῶν Μιτυληναίων,
ἐς πόλεμον καθίσταντο. ἀπαράσκευοι δὲ οἱ Μιτυληναῖοι,
καὶ ἐξαίφνης ἀναγκασθέντες πολεμεῖν, ἔκπλου μὲν
τινα ἐποίησαντο τῶν νεῶν ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, ὀλίγον πρὸ
τοῦ λιμένος· ἔπειτα καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν
νεῶν, λόγους ἤδη προσέφερον τοῖς στρατηγοῖς, βουλό-

bozam traiecisset, & pedibus Geraestum ivisset, ibi navim
onerariam nactus, secunda navigatione ufus, & triduo,
postquam Athenis discessit, Mitylenen delatus, Mitylenaeis
infestum Atticae classis adventum nuntiavit. Illi vero nec
ad Maloentem exiverunt, & ceteras murorum portuum-
que partes, quae semiperfectae erant, praesidiis firmantes,
custodias egerunt.

IV. Nec multo post Athenienses cum classe eo appulsi,
postquam viderunt, ipsi quidem duces Mitylenaeis denun-
tiarunt, quae ab Atheniensibus imperata fuerant: sed cum
Mitylenaei dicto audientes esse nollent, bellum illis facere
coeperunt. At Mitylenaei imparati, & ex improvise co-
acti bellum gerere, prodierunt illi quidem cum quodam na-
vium numero aliquantum ante portum, ut proelium na-
vale committerent: sed postea ab Atticis navibus insequen-
tibus fugati, cum Atticae classis praetoribus in colloquium
tunc venerunt, eo consilio, ut, si possent, naves illorum

μενοι τὰς ναῦς τοπαραυτικά, εἰ δύναιντο, ὁμολογία τινὶ ἐπιεικεῖ ἀποπέμψασθαι. καὶ οἱ στρατηγὸι τῶν Ἀθηναίων ἀπεδέξαντο, καὶ αὐτοὶ Φοβούμενοι μὴ οὐχ ἱκανοὶ ὥσι Λέσβω πάσῃ πολεμεῖν. καὶ ἀνακωχὴν ποιησάμενοι, πέμπουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Μιτυληναῖοι, τῶν τε διαβαλλόντων ἕνα, ᾧ μετέμελεν ἤδη, καὶ ἄλλους, εἴπως πείσειαν τὰς ναῦς ἀπελθεῖν, ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων. ἐν τούτῳ δὲ ἀποστέλλουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις τριήρει, λαβόντες τὸ τῶν Ἀθηναίων ναυτικόν, οἱ ἄρμονον ἐν τῇ Μαλέᾳ, πρὸς βορέαν τῆς πόλεως. οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν Λακεδαίμονα ταλαιπώρως διὰ τοῦ πελάγους κομισθέντες, αὐτοῖς ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει.

εἰ. Οἱ δ' ἐκ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, ὡς οὐδὲν ἤλθον

aliqua aequa conditione e vestigio dimitterent. Atheniensium vero duces conditiones ab illis oblatas acceperunt, ipsi quoque veriti, ne non satis virium haberent ad bellum universae Lesbo faciendum. Induciisque factis, Mitylenaei mittunt Athenas cum alios, tum etiam unum ex illis, qui detulerant indicium, quem facti iam poenitebat, si forte Atheniensibus persuadere possent, ut naves a se, ut nihil rerum novarum molituris, recederent. Interea vero & Lacedaemonem legatos triremi vectos mittunt, clam Atheniensium classe, qui ad septemtrionalem urbis partem, in Malea stationem habebant: nec enim, quod ab Atheniensibus impetrare cupiebant, id ex voto sibi cessurum, confidebant. Atque hi quidem aspera usi navigatione per pelagus Lacedaemonem delati, cum ipsis agere coeperunt, ut aliquod auxilium veniret.

V. Sed postquam legati re infecta Athenis redierunt,

πράξαντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ ἡ ἄλλη Λέσβος, πλὴν Μηθύμνης. οὗτοι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐβεβοηθήκεσαν, καὶ Ἴμβριοι, καὶ Λήμνιοι, καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγοι τινὲς συμμάχων. καὶ ἔξοδον μὲν τινα πανδημὴ ἐποιήσαντο οἱ Μιτυληναῖοι ἐπὶ τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον· καὶ μάχη ἐγένετο, ἐν ἣ οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ Μιτυληναῖοι, οὔτε ἐπηυλίσαντο, οὔτε ἐπίστευσαν σφίσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀνεχώρησαν· ἔπειτα οἱ μὲν ἠσύχαζον, ἐκ Πελοποννήσου, καὶ μετ' ἄλλης παρασκευῆς, βουλόμενοι, εἰ προσγένοιτό τι, κινδυνεύειν. καὶ γὰρ αὐτοῖς Μελέας Λάκων ἀφικνεῖται, καὶ Ἑρμαιώνας Θηβαῖος, οἱ προαπεστάλησαν μὲν τῆς ἀποστάσεως, Θθάσαι δὲ οὐ δυνάμενοι τὸν τῶν Ἀθηναίων ἐπίπλου, κρούφα μετὰ τὴν μάχην ὕστερον ἐσπλέουσι τριή-

Mitylenaei ad bellum se accingere coeperunt, & cetera Lesbos, praeter Methymnam. Hi enim Atheniensibus opem tulerant, & Imbrii, & Lemnii, & quaedam exigua reliquorum sociorum manus. Mitylenaei vero, copiis ex omni totius populi aetate ac ordine collectis, quandam eruptionem in Atheniensium castra fecerunt. proelium etiam commissum fuit, in quo Mitylenaei licet hostibus inferiores non exstitissent, tamen nec prope pernoctare, nec suis viribus confidere sunt ausi, sed in urbem se receperunt. Deinde vero quieverunt, quia, si quid auxilii ex Peloponneso praeterea venisset, & cum reliquo apparatu periclitari volebant. Etenim Meleas Lacon, & Hermaeondas Thebanus ad ipsos venerant: qui missi quidem fuerant ante defectionem, sed cum Atticae classis infestum adventum antevertere non potuissent, post proelium commissum in urbem triremi clam ingressi sunt; hortatique sunt, ut al-

ρει. καὶ παρήνουν πέμπειν τριήρη ἄλλην, καὶ πρέσβεις μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἐκπέμπουσιν.

στ'. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πολὺ ἐπιρρώσθεντες διὰ τὴν τῶν Μιτυληναίων ἡσυχίαν, ξυμμάχους τε προσεκάλουν, οἱ πολὺ θάσσον παρήσαν, ὁρῶντες οὐδὲν ἰσχυρὸν ἀπὸ τῶν Λεσβίων· καὶ περιορμισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως, ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο ἐκατέρωθεν τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐφόρους ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσιν ἐποιοῦντο. καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μιτυληναίους, τῆς δὲ γῆς τῆς μὲν ἄλλης ἐκράτουν οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι, προσβεβοηθηκότες ἤδη. τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα οὐ πολὺ κατεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, ναύσταθμον δὲ μᾶλλον ἢ αὐτοῖς πλοίων καὶ ἀγορᾶς ἢ Μαλέα. καὶ τὰ μὲν περὶ Μιτυλένην εὕτως ἐπολεμεῖτο.

teram triremem, & legatos secum Spartam mitterent: illicque miserunt.

VI. Athenienses vero propter Mitylenaeorum quietem, multo magis confirmati, socios arcessunt, qui longe citius, quam quis existimare potuisset, affuerunt, quod nihil virium apud Lesbios esse animadverterent. & cum australem urbis partem classe circumdedissent, bina castra ad urbem hinc & illinc fecerunt, quae muris cinxerunt, & ad utrumque portum stationes urbi proximas, ac infestas habebant, & maris quidem usu Mitylenaeos prohibebant: Mitylenaei vero, alique Lesbii, qui suis subsidio iam venerant, cetera quidem terra potiebantur; at illam terrae partem non magnam, quae circum castra erat, Athenienses in sua potestate habebant. Sed Malea promontorium, ipsis erat potius navium statio, & locus mercatus. Atque bellum ad Mitylenen ita gerebatur.

ζ'. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ Θέρους τούτου, Ἀθηναῖοι καὶ ἐς Πελοπόννησον ναῦς ἀπέστειλαν τριάκοντα, καὶ Ἀσώπιον τὸν Φορμίωνος στρατηγόν κελευσάντων Ἀκαρνάνων τῶν Φορμίωνός τινα σφίσι πέμψαι ἢ υἱὸν ἢ ξυγγενῆ, ἄρχοντα. καὶ παραπλεύσαι αἱ νῆες τῆς Λακωνικῆς τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ἔπειτα τὰς μὲν πλείους ἀποπέμπει τῶν νεῶν πάλιν ἐπ' αἴκου ὁ Ἀσώπιος, αὐτὸς δ' ἔχων δώδεκα ἀφικνεῖται ἐς Ναυπακτον καὶ ὕστερον Ἀκαρνᾶνας ἀναστήσας πανδημεί, στρατεύει ἐπ' Οἰνιάδας. καὶ ταῖς τε ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀχελῶον ἔπλευσε, καὶ ὁ κατὰ γῆν στρατὸς ἐδήει τὴν χώραν. ὡς δ' οὐ προσεχώρου, τὸν μὲν πέζον ἀφίθω, αὐτὸς δὲ πλεύσας ἐς Λευκάδα, καὶ ἀπόβασιν ἐς Νήρικον ποιησάμενος, ἀναχωρῶν διαφθείρεται, αὐτὸς τε καὶ τῆς στρατιᾶς τι μέρος, ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοη-

VII. Per idem huius aestatis tempus, Athenienses in Peloponnesum etiam triginta naves, & Asopium Phormionis filium, earum ducem miserunt. Acarnanes enim eos oraverant, ut aliquem Phormionis vel filium, vel cognatum, ducem ad se mitterent. Hae autem naves, oram maritimam legentes, agri Laconici oppida diripuerunt. Deinde vero Asopius maiorem harum navium partem domum remisit, & ipse cum duodecim Naupactum ivit. Postea vero, cum frequentes Acarnanum copias evocasset, Oeniadis bellum intulit. Et cum navibus per Acheloum navigavit, & pedestres copiae agrum vastabant. Sed cum Oeniadae se ipsi non dederent, peditatum quidem dimisit, ipse vero in Leucadem navigavit, suisque copiis in terram ex navibus ad Nericum expositis, dum se recipit, cum ipse, tum etiam pars quaedam eius copiarum, ab illius regionis

θησάντων, καὶ Φρουρῶν τινων ὀλίγων. καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀππλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν Λευκαδίων ἐκομίσαντο.

Iul. 16. ἦ. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πρώτης νεῶς ἐκπεμφθέντες Μιτυληναίων πρέσβεις, ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπιάζε παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλευσάνται, ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ὀλυμπίαν. ἦν δὲ Ὀλυμπίας ἡ Δωριεὺς Ῥόδιος τοδεύτερον ἐνίκα. καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἑορτὴν κατέστησαν ἐς λόγους, εἶπον τοιαῦδε.

Post Iul. 21. θ'. Το μὲν καθεστὼς τοῖς Ἑλλησι νόμιμον, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἴσμεν. τοὺς γὰρ ἀφισταμένους ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ ξυμμαχίαν τὴν πρὶν ἀπολείποντας, οἱ δεξάμενοι, καθ' ὅσον μὲν ὠφελοῦνται, ἐν ἡδονῇ ἔχουσι νομίζοντες δὲ εἶναι προδότας

incolis, qui ad opem suis ferendam undique convenerant, & ap aucis quibusdam militibus praefidiariis caeditur. Postea vero Athenienses, cum suorum cadavera a Leucadiis fide publica interposita recepissent, discesserunt.

VIII. Legati vero Mitylenaeorum, qui in prima navi Spartam missi fuerant, quemadmodum ipsis Lacedaemonii dixerant, ut Olympiam venirent, ut ceteri quoque focii illis auditis consultarent, Olympiam iverunt. Erat autem Olympias, qua Dorieus, Rhodius, iterum vicerat. cumque post solemnem illius festi celebrationem in colloquium venissent, in hunc modum verba fecerunt.

† IX. *INSTITUTUM*, quod apud Graecos moribus est receptum, viri Lacedaemonii, fociique, nos probe quidem novimus. Qui enim recipiunt illos, qui in bellis deficiunt, & priorem societatem relinquunt, quatenus quidem aliquam utilitatem ex

τῶν προτοῦ Φίλων, χεῖρους ἡγοῦνται. καὶ οὐκ ἄδικος αὕτη ἡ ἀξίωσις ἐστίν, εἰ τύχοιεν πρὸς ἀλλήλους οἷ τε ἀφιστάμενοι, καὶ ἀφ' ὧν διακρίνοιτο, ἴσοι μὲν τῇ γνώμῃ ὄντες καὶ εὐνοία, ἀντίπαλοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ δυνάμει, πρόφασίς τε ἐπιεικῆς μηδεμίᾳ ὑπάρχει τῆς ἀποστάσεως· ὃ ἡμῖν τε καὶ Ἀθηναίοις οὐκ ἦν. μηδὲ τῶν χεῖρους δόξαμεν εἶναι, εἰ ἐν τῇ εἰρήνῃ τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν, ἐν τοῖς δεινοῖς ἀφιστάμεθα.

ί. Περὶ γὰρ τοῦ δικαίου καὶ ἀρετῆς πρῶτον, ἄλλως τε καὶ ζυμμαχίας δεόμενοι, τοὺς λόγους ποιησόμεθα· εἰδότες οὔτε Φιλίαν ἰδιώταις βέβαιον γιγνομένην, οὔτε κωνωνίαν πόλεσιν ἐς οὐδέν, εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνοιτο, καὶ τᾶλλα ὁμοιότροποι εἶεν. ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσει τῆς γνώμης καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἔργων καθίστανται. ἡμῖν δὲ καὶ Ἀθηναίοις ζυμμαχία

illis percipiunt, eatenus illos caros habent. Sed cum superiorum amicorum proditores esse existiment, eosdem improbos esse ducunt. Atque haec opinio non est iniqua, si & illi, qui deficiunt, & illi, a quibus defectionem faciunt, inter se sint voluntate benivolentiaque pares, & bellico apparatu ac viribus aequales, nec ulla iusta defectionis causa subsit. quod in nobis, & Atheniensibus non fuit. Quamobrem ne cuiquam improbi esse videamur, si, cum pacis tempore ab ipsis honorifice tractemur, in periculis deficiamus.

X. Primum enim de iure, & virtute, praesertim cum petamus; ut in vestram societatem nos recipiatis, verba faciemus: quia scimus, nullam amicitiam constantem inter privatos conciliari, nullamque societatem firmam inter civitates ulla in re fieri, nisi sint inter se cum manifesta virtute, & in ceteris rebus morum similitudine consentiant. Nam in animorum discordia, factorum etiam

ἐγένετο πρῶτον, ἀπολιπόντων μὲν ὑμῶν ἐκ τοῦ Μηδικῷ πολέμου, παραμεινάντων δὲ ἐκείνων πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἔργων. ζύμμαχοι μὲντοι ἐγενόμεθα οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἑλλησι. καὶ μέχρι μὲν ἀπὸ τοῦ ἴσου ἠγοῦντο, προθύμως εἰπόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐωρῶμεν αὐτοὺς τὴν μὲν τοῦ Μήδου ἔχθραν ἀνιέντας, τὴν δὲ τῶν ζυμμάχων δούλωσιν ἐπαγομένους, οὐκ ἀδεεῖς ἔτι ἦμεν. ἀδύνατοι δὲ ὄντες καθ' ἓν γενόμενοι διὰ πολυψηφίαν ἀμύνασθαι, οἱ ζύμμαχοι ἐδουλώθησαν, πλὴν ἡμῶν καὶ Χίων. ἡμεῖς δὲ, αὐτόνομοι δὴ ὄντες καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι, ξυνεστρατεύσαμεν. καὶ πιστοὺς οὐκ ἔτι εἴχομεν ἠγεμόνας Ἀθηναίους, παραδείγμασι τοῖς προγιγνομένοις χρώμενοι. οὐ γὰρ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς, οὓς

diversitas existit. Etenim societas inter nos & Athenienses primum est inita, cum vos quidem a belli Medici administratione discessistis, illi vero ad illius belli reliquias persequendas permanserunt. societatem tamen fecimus, non ut Graecos in Atheniensium potestatem redigeremus, at ut Graecos a Medorum dominatu liberaremus. Et quamdiu quidem ex aequo rebus praefuerunt, alacriter secuti sumus: sed postquam animadvertimus, ipsos illam quidem cum Medo simultatem remissius exercere, sociis vero iugum servitutis imponere, tunc non amplius sine timore fuimus. Sed cum propter multitudinem eorum, qui hac de re consultaturi, & sententiam laturi erant, in unum coeuntes ipsis resistere non possemus; omnes focii, praeter nos & Chios, in servitutem sunt redacti. Nos vero, qui nostri iuris eramus, & liberi, nomine dumtaxat, ad bellum una cum ipsis profecti sumus. Nec amplius pro ducibus fidelibus Athenienses habebamus, quia rerum ab ipsis ante gestarum exemplis utebatur. Nec enim verisimile videbatur, ipsos

μὲν μετ' ἡμῶν ἐνσπόνδους ἐποίησαντο, καταστρέψασθαι, τοὺς δὲ ὑπολοίπους, εἶποτε ἄρα ἐδυνήθησαν, μὴ δρᾶσαι τοῦτο.

ια'. Καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι ἔτι ἦμεν ἅπαντες, βεβαίω-
τεροι ἂν ἡμῖν ἦσαν μηδὲν νεωτεριεῖν· ὑπεχειρίους δὲ ἔχον-
τες τοὺς πλείους, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὀμιλοῦντες, χα-
λεπώτερον εἰκότως ἐμελλον οἴσειν, καὶ πρὸς τὸ πλείον
ἤδη εἶκον, τοῦ ἡμετέρου ἔτι μόνου ἀντισυμμένου ἄλλως
τε καὶ ὅσω δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίγνοντο, καὶ
ἡμεῖς ἐρημότεροι. τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος, μόνον πιστὸν ἐς
ξυμμαχίαν. ὁ γὰρ παραβαίνειν τὶ βουλόμενος, τὸ μὴ
προέχων ἂν ἐπελθεῖν ἀποτρέπεται. αὐτόνομοί τε ἐλείψθη-
μεν οὐ δι' ἄλλο τι ἢ ὅσον αὐτοῖς ἐς τὴν ἀρχὴν εὐπρεπέια
τε λόγου, καὶ γνώμης μᾶλλον ἐφόδῳ ἢ ἰσχύος, τὰ

illis quidem servitutis iugum imposuisse, quos in eandem foederis societatem nobiscum receperant; ceteris vero, si forte rei peragenda facultas ipsis aliquando offerretur, idem non esse facturos.

XI. *Quod si omnes adhuc liberi, nostrique iuris essemus, de ipsorum fide nobis minus esset dubitandum, ipsosque nihil novi molituros facilius crederemus. cum vero plerosque sociorum subegerint, se nobiscum aequo adhuc iure vivere eos verisimile est indignius esse laturos; & cum maior pars iam illis cedat, nos solos iis etiam nunc exaequari: praesertim quia, quo magis ipsorum potentia quotidie crescit, nos etiam eo magis ab aliis deserrimur. Sed mutui metus aequalitas societatem sola facit fidelem. Qui enim aliquid praeter ius facere vult, is tamen, quia viribus non praestat, ab altero invadendo deterretur. Nos vero nulla alia de causa ab Atheniensibus liberi relicti sumus, nisi quatenus ad imperium quaerendum, & specioso verborum praetextu, & consilii aggressione, doloque potius, quam virium conatu, res obtineri*

πράγματα ἐφαίνετο καταληπτά. ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίᾳ ἐχρῶντο, μὴ ἂν τοὺς γε ἰσοψήφους ἄκοντας, εἰ μὴ τι ἠδίκουν οἷς ἐπήεσαν, ξυστρατεύειν. ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ τὰ κράτιστα ἐπὶ τε τοὺς ὑποδεεστέρους πρώτους ξυνεπῆγον, καὶ τὰ τελευταῖα λιπόντες, τοῦ ἄλλου περιηρημένου, ἀσθενέστερα ἔμελλον ἔξειν. εἰ δὲ ἀφ' ἡμῶν ἤρξαντο, ἐχόντων ἔτι τῶν πάντων, αὐτῶν τε ἰσχὺν, καὶ πρὸς ὃ, τι χρῆ στήναι, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐχειρώσαντο. τό, τε ναυτικὸν ἡμῶν παρεῖχε τινα φόβον μὴ ποτε καθ' ἐν γενόμενον, ἢ ὑμῖν, ἢ ἄλλῳ τῷ προσθένον, κίνδυνον σφοῖσι παράσχη· τὰ δὲ, καὶ ἀπὸ θεραπείας τοῦ τε κοινοῦ αὐτῶν καὶ τῶν ἀεὶ προεστώτων περιεγιγνόμεθα. οὐ μέντοι ἐπιπολύ γ' ἂν ἐδοκοῦμεν δυνηθῆναι, εἰ μὴ ὁ πό-

posse ipsis videbantur. Simul enim hoc etiam testimonii argumento utebantur, socios, qui idem iuris ac auctoritatis habebant, ad eandem militiam cum ipsis nunquam ultro profecturos fuisse, nisi illi, quibus bellum inferebant, aliquod gravius peccatum commisissent. Simul etiam potentissimos quosque contra infirmiores primum secum adducebant, ut eos ipsos cum ad extremum reservassent, amputatis circumcisisque reliquis, imbecilliores ad expugnandum haberent. Quod si a nobis initium duxissent, quoniam omnes socii suas domesticas vires adhuc habebant, quoniam etiam apud quos consistere poterant, haud pariter eos subegissent. Quin etiam nostra classis metum aliquem ipsis incutiebat, ne forte in unum coacta, & aut vobis, aut alicui alii adiuncta, periculum ipsis crearet. Partim etiam ex imminente servitutis periculo evasimus, quia ipsorum populum, & reipublicae principes, qui perpetuis vicibus in honoribus constituuntur, semper colimus & observamus: nec tamen diu videbamur posse in eodem libertatis statu perma-

λεμὸς ὅδε καθέστη, παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐς τοὺς ἄλλους.

β'. Τίς οὖν αὕτη ἡ Φιλία ἐγίγνετο, ἢ ἐλευθερία πιστή, ἐν ἣ παρὰ γνώμην ἀλλήλους ὑπεδεχόμεθα; καὶ οἱ μὲν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες ἐθεράπευσον, ἡμεῖς δὲ ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ αὐτὸ ἐπιοῦμεν ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὖνοια πίστιν βεβαιῶσι, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχε· δέει τε τοπλέον ἢ Φιλία κατεχόμενοι, ξύμμαχοι ἡμεῖν καὶ ὀπτότεροις θάσσον παράσχοι ἀσφάλεια θράσος, οὔτοι πρότεροί τι καὶ παραβήσεσθαι ἔμελλον. ὥς τε εἴτω δοκοῦμεν ἀδικεῖν, προαποστάντες διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν τῶν ἐς ἡμᾶς δεινῶν, αὐτοὶ οὐκ ἀνταναμείναντες σαφῶς εἰδέναι εἴτι αὐτῶν ἔσται, οὐκ ὀρθῶς σκοπεῖ. εἰ γὰρ δυνατοὶ ἡμεῖν ἐκ τοῦ ἴσου

nere, nisi hoc bellum conflatum esset; quod coniiiciebamus, utentes exemplis rerum, quas aliis fecerunt.

XII. Quænam igitur erat hæc fidelis amicitia, aut firma libertas, in qua alteri alteros alienis animis recipiebamus? Et illi quidem in bello præ metu nobis blandiebantur, nos vero rebus pacatis idem vicissim ipsis faciebamus? Et quod aliis fidem confirmat, benevolentia, inquam, hoc ipsum timor firmum nobis præstabat: metuque magis, quam amicitia retenti, in societate perstitimus. Et utrisque immunitas periculi audaciam citius erant præbitura, hi etiam priores aliquid præter ius facturi erant. Quare si cui iniuste facere videmur, quod ante defecerimus, propter dilationem malorum, quibus illi nos erant affecturi, nec vicissim tantisper expectare voluerimus, dum nos ipsi plane cognosceremus, an aliquid eorum fieret, quæ formidabamus, is non recte sentit. Nam si pari potentia præditi, & insidias ipsis mutuo fruere, & vicissim in aliud tempus eas differre possemus, quid

καὶ ἀντεπιβουλεύσαι καὶ ἀντεπιμελῆσαι, τί ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι; ἐπ' ἐκείνοις δὲ ὄντος ἀεὶ τοῦ ἐπιχειρεῖν, καὶ ἐφ' ἡμῖν εἶναι δεῖ τὸ προαμύνασθαι.

ιγ'. Τοιαύτας ἔχοντες προφάσεις καὶ αἰτίας, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἀπέστημεν, σαφεῖς μὲν τοῖς ἀκούουσι γινῶναι ὡς εἰκότως ἐδράσαμεν, ἰκανὰς δὲ ἡμᾶς ἐκφοβῆσαι, καὶ πρὸς ἀσφάλειάν τινα τρέψαι· βουλομένους μὲν καὶ πάλαι, ὅτε ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπέμψαμεν ὡς ὑμᾶς περὶ ἀποστάσεως, ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων, κωλυθέντας· νῦν δὲ, ἐπειδὴ Βοιωτοὶ προῦκαλέσαντο, εὐθύς ὑπηκούσαμεν· καὶ ἐνομιζομεν ἀποστήσεσθαι διπλῆν ἀπόστασιν, ἀπὸ τε τῶν Ἑλλήνων, μὴ ζῆν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετ' Ἀθηναίων, ἀλλὰ ζυνελευθεροῦν ἀπὸ τε Ἀθηναίων, μὴ αὐτοὶ διαφθαρήναι ὑπ' ἐκείνων ἐν ὑστέρω,

opus esset, nos, qui potentia pares essemus, in ipsorum potestate esse? Cum vero invadendi facultas penes illos semper sit, decet etiam penes nos esse periculi mature vitandi facultatem.

XIII. Cum igitur, Lacedaemonii, ac socii, has rationes & causas haberemus, defecimus: quae manifestae quidem sunt auditoribus, ita ut cognoscere possint, nos merito fecisse; validae vero ad terrorem nobis incutiendum, & ad efficiendum, ut ad aliquod salutis nostrae praesidium nos convertamus: qui vel iam pridem hoc ipsum facere volebamus, quo tempore rebus adhuc pacatis legatos ad vos misimus, qui de defectione vobiscum agerent; sed eam facere prohibiti fuimus, quia vos recipere nolulistis. Iam vero, quia Boeoti nos ad hoc faciendum provocarunt, confestim ipsis obtemperavimus. Duplicemque defectionem nos futuram existimabamus: unam quidem a Graecis, ne una cum Atheniensibus ipsos maleficiis afficeremus, sed una in libertatem vindicarem; alteram vero ab Atheniensibus, ne nos ipsi postea ab

ἀλλὰ προποιῆσαι. ἡ μὲντοι ἀπόστασις ἡμῶν θαῖσον
γεγένηται, καὶ ἀπαρασκευός ἢ καὶ μᾶλλον χρὴ ξυμ-
μάχους δεξαμένους ἡμᾶς, διὰ ταχέων βοήθειαν ἀπο-
στέλλειν, ἵνα φάινησθε ἀμύνοντές τε οἷς δεῖ, καὶ ἐν τῷ
αὐτῷ τοὺς πολεμίους βλάπτοντες. καιρὸς δὲ ὡς οὐπω
πρότερον. νόσω τε γὰρ ἐφθάρηται Ἀθηναῖοι, καὶ χρη-
μάτων δαπάνῃ νῆές τε αὐτοῖς, αἱ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν
εἰσὶν, αἱ δ' ἐφ' ἡμῖν τετάχονται. ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοῦς
περιουσίαν νεῶν ἔχειν, ἢν ὑμεῖς ἐν τῷ θέρει τῷδε ναυσί τε
καὶ πεζῷ ἅμα ἐπεσβάλητε τοδεύτερον. ἀλλ' ἢ ἡμᾶς οὐκ
ἀμυνοῦνται ἐπιπλέοντας, ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρή-
σονται. νομίση τε μηδεὶς ἀλλοτρίας γῆς πέρι οἰκεῖον κίν-
δονον ἔξειν. ὧ γὰρ δοκεῖ μακρὰν ἀπεῖναι ἡ Λέσβος, τὴν
ὠφέλειαν αὐτῷ ἐγγύθεν παροῖξει. οὐ γὰρ ἐν τῇ Ἀττικῇ

*illis profligaremur, sed defectionem prius faceremus, quam ab
illis perderemur. Nostra tamen defectio citius, quam voluiffemus,
facta est, eaque imparata. Quo etiam magis oportet vos nobis
in societatem receptis auxilium quam celerrime mittere, ut con-
stet, vos & illis succurrere, quibus est succurrendum, & simul
hostibus nocere. Opportunitas autem, qualis nunquam ante. Athe-
nienses enim & morbo, & pecuniarum impensis sunt attriti. Ipsorum
vero naves partim quidem sunt circa vestram regionem, par-
tium vero contra nos sunt constitutae. quare verisimile est, eos na-
vium copiam non habituros, si vos hac aestate cum navalibus
pedestribusque copiis simul iterum irruptionem faciatis. Sed aut
vos contra se cum infesta classe venientes propulsare non pote-
runt, aut ab utrisque discedent. Neque vero quispiam existimet,
se domesticum periculum pro alieni agri defensione subiturum. Cui
enim Lesbos procul abesse videtur, haec tamen utilitatem ei ex
propinquo praebebit. Nec enim (quemadmodum quis existimat)*

ἔσται ὁ πόλεμος, ὡς τις αἰεταί, ἀλλὰ δι' ἣν ἡ Ἀττικὴ ὠφελεῖται. ἔστι δὲ τῶν χρημάτων ἀπὸ τῶν ξυμμάχων ἢ πρόσδοτος, καὶ ἔτι μείζων ἔσται εἰ ἡμᾶς καταστρέφονται. οὔτε γὰρ ἀποστήσεται ἄλλες, τὰ τε ἡμέτερα προσγενήσεται πάθοιμέν τ' ἂν δεινότερα ἢ εἰ πρὶν δουλεύοντες. βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως, πόλιν τε προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσαν μέγα, (οὔπερ ὑμῖν μάλιστα προσδεῖ) καὶ Ἀθηναίους ῥᾶον καθαιρήσετε, ὑφαιροῦντες αὐτῶν τοὺς ξυμμάχους. θρασύτερον γὰρ πᾶς τις προσχωρήσεται. τήν τε αἰτίαν ἀποφεύξεσθε, ἣν εἶχετε μὴ βοηθεῖν τοῖς ἀφισταμένοις. ἣν δ' ἐλευθεροῦντες φαινῆσθε, τὸ κράτος τοῦ πολέμου βεβαίωτερον ἔξετε.

ιδ'. Αἰσχυρόντες οὖν τὰς τε τῶν Ἑλλήνων ἐς ὑμᾶς ἐλπίδας, καὶ Δία τὸν Ὀλύμπιον, ἐν οὗ τῶ ἱερῷ ἴσα καὶ ἰκέται ἐσμεν, ἐπαμύνατε, Μιτυληναίοις ξύμμαχοι

bellum in Attica geretur, sed in Lesbo, unde Attica utilitatem percipit. Est autem illi pecuniarum proventus a sociis, & longe maior erit, si in suam potestatem nos redegerint. nec enim alius deficiet, sed etiam praeterea res nostrae illorum fient: & acerbiora mala patiemur, quam illi, qui ante, quam ullam defectionem facerent, ipsis serviebant. Sed si vos alacriter succurratis, cum civitatem vobis adiungetis, quae magnam classem habet, (cuius inprimis vos indigetis,) tum etiam Atheniensium imperium facilius evertetis, subtrahentes eorum socios. Quilibet enim se vobis confidentius adiunget. Et sinistram opinionem de vobis conceptam vitabitis, quam sustinetis, quod illis, qui ad vos deficiunt, opem non feratis. Sed si constet, illos a vobis in libertatem vindicari, robur belli firmiter habebitis.

XIV. Graecorum igitur spes, quas in vobis ponunt, ipsumque Iovem Olympium reverentes, in cuius templo supplicibus similes su-

γενόμενοι καὶ μὴ πρόσθε ἡμᾶς ἴδιον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους, κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφέλειαν ἅπασι δίδοντας· ἔτι δὲ κοινοτέραν τὴν βλάβην, εἰ, μὴ πεισθέντων ὑμῶν, σφαλῆσόμεθα. γίγνεσθε δὲ ἄνδρες, οἷουσπερ ὑμᾶς οἱ τε Ἕλληνες ἀξιούσι, καὶ τὸ ἡμέτερον δέος βούλεται.

ιέ. Τοιαῦτα μὲν οἱ Μιτυληναῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξυμμαχοί, ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι τοὺς λόγους, ξυμμάχους τε τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ [τὴν] ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβελήν. τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν, ὡς ποιησόμενοι. καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο, καὶ ὀλκῆς παρεσκευάζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ, ὡς ὑπερείσοντες ἐκ τῆς Κορίνθου ἐς τὴν πρὸς Ἀθήνας θά-

*mus, Mitylenaeis in vestram societatem receptis opem feratis, neque nos deseratis, qui privato quidem periculo corpora nunc obii-
cimus: sed communem utilitatem, si rem feliciter geramus, omni-
bus allaturi sumus; & damnum longe communius, si, vobis non
exoratis, labamur. Estote igitur viri, quales & ipsi Graeci vos
esse iudicant, & noster metus desiderat.*

XV. Atque Mitylenaei quidem haec dixerunt. Lacedaemonii vero, eorumque focii, cum haec audissent, eorumque postulata comprobassent, Lesbios in societatem receperunt, & irruptionem in agrum Atticum faciendam censuerunt. Et focii, qui adierant, edixerunt, ut primo quoque tempore cum duabus suarum copiarum partibus in Isthmum irent, ut irruptionem in agrum Atticum facturi. Ipsique primi eo iverunt, & instrumenta, quibus naves trahuntur ac subducuntur, in Isthmo pararunt, ut eas Corintho subductas in mare, quod Athenas spectat, transpor-

λασσαν, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ ἅμα ἐπιόντες. καὶ οἱ μὲν
 πρεθύμως ταῦτα ἔπρασσον· οἱ δὲ ἄλλοι ζύμμαχοι βρα-
 δέως τε ξυνελέγοντο, καὶ ἐν καρποῦ ξυγκομιδῇ ἦσαν,
 καὶ ἀρρώστια τοῦ στρατεύειν.

Augusto. *ιστ'.* Αἰσθόμενοι δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι διὰ κατά-
 γνωσιν ἀσθενείας σφῶν παρασκευαζομένους, δηλῶσαι
 βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐγνώκασιν, ἀλλ' οἷοί τε εἰσὶ,
 μὴ κινῶντες τὸ ἐπὶ Λέσβῳ ναυτικόν, καὶ τὸ ἀπὸ Πε-
 λοποννήσου ἐπιὸν ῥαδίως ἀμύνεσθαι, ἐπλήρωσαν ναῦς
 ἑκατὸν, ἔσβάντες αὐτοὶ τε, πλὴν ἰππέων, καὶ πεντα-
 κοσιομεδίμων, καὶ οἱ μέτοικοι. καὶ περὶ τὸν ἰσθμὸν
 ἀναγαγόντες, ἐπίδειξιν τε ἐποιῶντο, καὶ ἀποβάσεις τῆς
 Πελοποννήσου ἢ δοκοῖ αὐτοῖς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ὁρῶν-

tarent, & cum navalibus, pedestribusque copiis simul At-
 ticam invaderent. Et hi quidem alacriter haec faciebant.
 Ceteri vero focii lente conveniebant, & in frugibus colli-
 gendis erant occupati, militiaeque taedio erant affecti.

XVI. Athenienses vero, cum eos propter falsam suae
 imbecillitatis opinionem se instruere intellexissent, cumque
 declarare vellent, eos non recte sentire, sed se, licet clas-
 sem, quae ad Lesbum erat, suo loco non moverent, ta-
 men & classem, quae ex Peloponneso contra se veniebat,
 facile propulsare posse, centum naves instruxerunt: & cum
 ipsi, tum etiam inquilini, exceptis illis, qui erant eque-
 stris ordinis, illis etiam exceptis, qui erant ex ordine Pen-
 tacosiomedimnorum, eas conscenderunt. Et in altum pro-
 vecti circum Isthmum navigabant, suaeque potentiae vi-
 res ostentabant, & in quamcunque Peloponnesi partem
 ipsis placebat, ex navibus descendebant. Lacedaemonii ve-
 ro, cum viderent rei eventum longe alium, quam ipsi

τες πολὺν τὸν παράλογον, τά τε ὑπὸ τῶν Λεσβίων ῥη-
θέντα ἠγοῦντο οὐκ ἀληθῆ, καὶ ἄπορα νομίζοντες, ὡς αὐ-
τοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅμα οὐ παρήσαν, καὶ ἠγγέλλον-
το καὶ αἱ περὶ τὴν Πελοπόννησον τριάκοντα νῆες τῶν
Ἀθηναίων τὴν περιοικίδα αὐτῶν πορθῆσαι, ἀνεχώρησαν
ἐπ' οἴκου. ὕστερον δὲ ναυτικὸν παρεσκευάζον ὅ, τι πέμ-
ψουσιν ἐς τὴν Λέσβον καὶ κατὰ πόλεις ἐπήγγελλον
τεσσαράκοντα νεῶν πλήθος καὶ ναύαρχον προσέταξαν
Ἀλκίδα, ὃς ἔμελλεν ἐπιπλεύσεσθαι. ἀνεχώρησαν δὲ
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν, ἐπειδὴ καὶ ἐκεί-
νους εἶδον.

ἰζ'. Καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὃν αἱ νῆες ἔπλεον,
ἐν τοῖς πλεῖστοις δὴ νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ κάλλει ἐγέ-
ιοντο, παραπλήσιαί δὲ καὶ ἔτι πλείους ἀρχομένου τοῦ

expectabant, & falsa esse, quae a Lesbiiis referebantur, ar-
bitrati sunt, & rem esse factu difficilem existimantes, cum
neque focii adessent, & triginta Atheniensium naves, quae
circa Peloponnesum erant, agrum ipsorum urbi finitimum
circumcirca vastare nuntiarentur, domum redierunt. Postea
vero classem parare coeperunt, quam in Lesbum mitte-
rent. Et civitatibus quadraginta naves imperarunt, ut sin-
gulae pro rata parte naves ad hunc numerum explendum
suppeditarent: & classis praefectum destinarunt Alcida, qui
eo profecturus erat. Athenienses vero & ipsi cum suis
centum navibus domum se receperunt, postquam illos quo-
que domum rediisse cognoverunt.

XVII. Atque eo tempore, quo naves istae navigabant,
in his rebus, quas tunc gerebant, maxima, simul & or-
natissima, rebusque omnibus ad navigationem necessariis
instruētissima classis ipsis fuit; sed & altera huic similis,

πολέμου. τήν τε γὰρ Ἀττικὴν καὶ Εὐβοϊαν καὶ Σαλαμῖνα ἑκατὸν ἐφύλασσαν, καὶ περὶ Πελοπόννησον ἕτεραι ἑκατὸν ἦσαν· χωρὶς δὲ, αἱ περὶ Ποτιδαίαν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χωρίοις. ὥστε αἱ πᾶσαι ἅμα ἐγίγοντο ἐν ἐνὶ θέρεϊ διακόσιαι καὶ πεντήκοντα. καὶ τὰ χρήματα τοῦτο μάλιστα ὑπανάλωσε μετὰ Ποτιδαίας. τήν τε γὰρ Ποτιδαίαν δίδραχμοὶ ὀπλίται ἐφρούρου· (αὐτῶ γὰρ καὶ ὑπηρετῆ δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας) τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπολιόρησαν· ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι μετὰ Φορμίωνος, οἱ προαπῆλθον. νῆές τε αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν μισθὸν ἔφερον. τὰ μὲν οὖν χρήματα οὕτως ὑπαναλώθη τοπρῶτον, καὶ νῆες τοσαῦται δὴ πλεῖσται ἐπληρώθησαν.

ἠ΄. Μιτυληναῖοι δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν οἱ Λα-

atque etiam maior, huius belli initio. Nam centum naves Atticam, Euboeam, & Salaminem custodiebant, & aliae centum circa Peloponnesum erant, praeter illas, quae ad Potidaeam & aliis in locis erant: ut numerus omnium navium una aestate instructarum fuerit ducentarum & quinquaginta. atque hoc potissimum una cum Potidaea pecunias absumsit. Nam & Potidaeam obsidebant milites binas drachmas diurnas merentes; (etenim sibi quisque unam, alteram famuli nomine in diem accipiebant) ter mille quidem, qui primi ad eam obsidendam missi fuerant, nec pauciores, qui in eius obsidione permanserunt, donec eam expugnarunt; sexcenti vero & mille cum Phormione, qui ante urbis expugnationem discesserunt. & universae naves idem stipendium accipiebant. Pecuniae igitur ita primum consumtae sunt, & tantus navium, maximus, inquam, numerus, est instructus.

πεδαιμόνιοι περὶ τὸν ἰσθμὸν ἦσαν, ἐπὶ Μήθυμναν ὡς προδομένην ἐστράτευσαν κατὰ γῆν, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἐπίκουροι. καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ οὐ προχώρει ἢ προσεδέχοντο, ἀπῆλθον ἐπ' Ἀντίσσης, καὶ Πύρας, καὶ Ἐρέσου· καὶ καταστησάμενοι τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις βεβαιότερα, καὶ τείχη κρατύναντες, διὰ τάχους ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. ἐστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Μηθυμναῖοι, ἀναχωρησάντων αὐτῶν ἐπ' Ἀντίσσαν· καὶ ἐκβοηθείας τινὸς γενομένης, πληγέντες ὑπὸ τε τῶν Ἀντισσαίων καὶ τῶν ἐπικούρων, ἀπέθανόν τε πολλοὶ, καὶ ἀνεχώρησαν οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πυνθανόμενοι ταῦτα, τοὺς τε Μιτυληναίους τῆς γῆς κρατοῦντας, καὶ τοὺς σφετέρους στρατιώτας οὐχ ἰκανοὺς ὄντας εἶργειν, πέμπουσι, περὶ τὸ Φθινόπωρον ἤδη ἀρχόμενον, Πάχητα τὸν Ἐπικούρου στρατηγόν, καὶ χιλίους ὀπλί-

Post Sept.
29.

XVIII. Mitylenaci vero eodem tempore, quo Lacedaemonii circum Isthmum erant, cum ipsi, tum etiam auxiliarii milites ad Methymnam, cuius per proditionem capiendae spem conceperant, terra cum exercitu sunt profecti: & urbem adorti, cum res ipsis non succederet, quemadmodum exspectabant, Antissam, Pyram, & Eresum petierunt. Et stabilitis harum civitatum rebus, murisque firmatis, domum celeriter se receperunt. Methymnaei vero & ipsi post illorum discessum cum copiis adversus Antissam iverunt. Sed accepta clade ab Antissaeis, & auxiliariis quibusdam militibus, qui subsidio ipsis venerant, multos amiserunt, ceterique celeriter domum reverterunt. Athenienses vero, cum haec audissent, & Mitylenaeos terra potiri, & suos milites non satis virium ad illos prohibendum habere, iam circiter auctumni initium mittunt Pa-

τας ἑαυτῶν. οἱ δὲ, αὐτερέται πλεύσαντες τῶν νεῶν, ἀφικνοῦνται, καὶ περιτειχίζουσι Μιτυλήνην ἐν κύκλῳ ἀπλῶ τείχει. Φρούρια δὲ ἔστιν οἱ ἐπὶ τῶν καρτερῶν ἐγκαταποδόμηται. καὶ ἡ μὲν Μιτυλήνη κατὰ κράτος ἤδη ἀμφοτέρωθεν καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης εἵργετο, καὶ ὁ χειμὼν ἤρχετο γίνεσθαι.

Ἰθ'. Προσδεόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, καὶ αὐτοὶ ἐσνεγκόντες, τότε πρῶτον εἰσοφορὰν διακόσια τάλαντα ἐξέπεμψαν, καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους ναῦς δάδεκα, καὶ Λυσικλέα, πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. ὁ δὲ ἄλλα τε ἤγυρολόγει, καὶ περιέπλει, καὶ τῆς Καρίας ἐκ Μυοῦντος ἀναβάς διὰ τοῦ Μαιάνδρου πεδίου μέχρι τοῦ Σανδίου λόφου, ἐπιθεμένων τῶν Καρῶν καὶ Ἀναϊτῶν, αὐ-

chetem Epicuri filium, ducem, cum mille gentis suae militibus. Hi vero insuper & remigum officium in navibus facientes ad Mitylenen perveniunt, eamque simplici muro cingunt. Nonnullis etiam in locis natura munitis castella aedificarunt. Et Mitylene quidem utrinque, & terra & mari, acriter obsidebatur, & hiems appetebat.

XIX. Ceterum Athenienses, pecuniis ad obsidionem indigentes, cum ipsi pecunias tunc primum in usus publicos contulerunt, & CC talenta miserunt, tum etiam duodecim naves pecuniae colligendae gratia, & Lyficlem cum quatuor collegis ad focios miserunt. Ille vero, cum ex aliis locis pecunias classe circumvectus exigebat, tum etiam ex urbe Myunte per Maeandrum Cariae campum usque ad Sandium collem ascendit, & a Caribus, ac Anacitis, qui ipsum invaserant, & ipse, & magnus aliarum ipsius copiarum numerus caesus est.

τός τε διαφθείρεται, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς πολλοί.

κ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, οἱ Πλαταιῆς (ἔτι γὰρ ἐπολιορκῶντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Βοιωτῶν) ἐπειδὴ τῶ τε σίτῳ ἐπιλιπόντι ἐπιέζοντο, καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν οὐδεμία ἢ ἐλπίς τιμωρίας, οὐδὲ ἄλλη σωτηρία ἐφαίνετο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτοῖ τε καὶ Ἀθηναίων οἱ ξυπολιορκούμενοι, πρῶτον μὲν πάντες ἐξελθεῖν, καὶ ὑπερβῆναι τὰ τεῖχη τῶν πολεμίων, ἢ δύνανται βιάσασθαι, ἐσηγησαμένων τὴν πείραν αὐτοῖς, Θεαινέτου τε τοῦ Τιμίδου, ἀνδρὸς μάντεως, καὶ Εὐπολπίδου τοῦ Δαιμάχου, ὃς καὶ ἐστρατῆγαι. ἔπειτα οἱ μὲν ἡμίσεις ἀπώκνησαν πῶς, τὸν κίνδυνον μέγαν ἡγησάμενοι ἐς δὲ ἄνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ ἐξόδῳ ἐβελονταί, τρόπῳ τοιῷδε. κλίμακας ἐποιήσαντο ἴσας τῶ τείχει τῶν πολεμίων. ξυμεμετρήσαντο δὲ ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν

XX. Eadem hieme Plataeenses (adhuc enim a Peloponnesiis & Boeotis obsidebantur) cum & penuria rei frumentariae graviter laborarent, nec ullam subsidii Athenis ad se venturi spem amplius haberent, nec ulla alia salutis parandae ratio appareret, cum ipsi, tum Athenienses, qui cum ipsis obsidebantur, primum quidem inuito consilio statuunt omnes exire, hostiumque muros superare, si modo per vim hoc facere possent, huius conatus auctoribus Theaeneto Timidae filio, qui vates erat, & Eupolpida Daimachi filio, qui & ipse dux erat. Deinde vero dimidia ipsorum pars, quod periculum ingens esse duceret, metu quodam territa destitit incepto. Sed ducenti & viginti circiter in eadem eruptionis faciendae sententia ultro permanserunt, in hunc modum. Scalas hostilium murorum altitudini pares fecerunt. Hanc autem emensi sunt, contem-

Bell. Pelop.
an. 4.
Olymp.
88. γ.
U. C. Varr.
327.

πλίνθων, ἣ ἔτυχε πρὸς σφᾶς οὐκ ἐξαλημιμένον τὸ τεῖχος αὐτῶν. ἠριθμοῦντο δὲ πολλοὶ ἅμα τὰς ἐπιβολαίς· καὶ ἐμελλον οἱ μὲν τινες ἀμαρτήσεσθαι, οἱ δὲ πλείους τεύξεσθαι τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ, ἄλλως τε καὶ πολλακίς ἀριθμοῦντες, καὶ ἅμα οὐ πολὺ ἀπέχοντες, ἀλλὰ ῥαδίως καθωρωμένου ἐς ὃ ἐβούλοντο τοῦ τεύχους. τὴν μὲν οὖν ζυμμέτρῃσιν τῶν κλιμάκων οὕτως ἔλαβον, ἐκ τοῦ πάχους τῆς πλίνθου εἰκάσαντες τὸ μέτρον.

καί. Τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῆ οἰκοδομήσει· εἶχε μὲν δύο τοὺς περιβόλους, πρὸς τε Πλαταιῶν, καὶ εἴ τις ἔξωθεν ἀπ' Ἀθηναίων ἐπίοι. διεῖχον δὲ οἱ περίβολοι ἑκκαίδεκα πόδας μάλιστα ἀπ' ἀλλήλων. τὸ οὖν μεταξύ τούτου, οἱ ἑκκαίδεκα πόδες, τοῖς Φύλαξι οἰ-

plantas laterum coagmentatorum ordines, qua parte murus ipsorum ad eos spectans tectorio carebat. Multique simul laterum coagmentatorum strata numerabant. Et horum quidem nonnulli a vera ratiocinatione aberraturi erant, plerique vero eam affecuturi erant. praesertim quia facilius eas numerabant, simul etiam, quia non procul aberant, sed ea muri pars, ad quam scalas admovere volebant, facile conspiciebatur. Salarum igitur mensuram & proceritatem hoc modo sunt affecuti, ex laterum craftitudine eam coniectantes.

XXI. Peloponnesiorum autem murus hac erat structura. Duplicem ambitum habebat, alterum quidem, Plataeas versus, contra Plataeensium eruptiones, alterum vero exteriorem, contra Athenienses, si quis forte Athenis ad opem Plataeensibus ferendam contra ipsos venisset. Hi autem ambitus, alter ab altero, sexdecim ferme pedum intervallo distabant. In hoc vero sexdecim pedum spatio ta-

κήματα διανενημημένα ἠκοδόμητο· καὶ ἦν ξυνεχῆ, ὥστε ἐν Φαίεσθαι τείχος παχὺ, ἐπάλξεις ἔχον ἀμφοτέρωθεν. διὰ δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι, καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει, διήκοντες ἕς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ, καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ ἕς τὸ ἔξω ὥστε πάροδον μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι' αὐτῶν μέσων διήεσαν. τὰς οὖν νύκτας, ὅποτε χειμῶν εἶη νετέρος, τὰς μὲν ἐπάλξεις ἀπέλειπον, ἐκ δὲ τῶν πύργων ὄντων δι' ὀλίγου καὶ ἀνωθεν στεγανῶν τὴν Φυλακὴν ἐποιούντο. τὸ μὲν οὖν τείχος ᾧ περιεφρουροῦντο οἱ Πλαταιῆς, τοιοῦτον ἦν.

κβ'. Οἱ δ', ἐπειδὴ παρεσκευάστο αὐτοῖς, τηρήσαντες νύκτα χειμέριον ὕδατι καὶ ἀνέμῳ, καὶ ἅμα ἀσέληνον, ἐξήεσαν. ἠγαῦντο δὲ οἵπερ καὶ τῆς πείρας αἴτιοι ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν τάφρον διέβησαν ἢ περιεῖχεν αὐτοὺς,

Post Jan. 25.
vel Feb. 23.

bernacula distincta, custodibus erant aedificata, eaque perpetua, & contigua, ita ut unicus, solidusque murus esse videretur, utrinque pinnas habens. & ad decimam quamque pinnam turres ingentes, & eiusdem, qua murus, constructudinis, exstabant, & eadem ad interiorem & exteriorem eius frontem pertingebant; ita ut transitus prope turrim non esset, sed per eas medias transirent. Noctu vero, quoties tempestas humida tempusque pluvium erat, pinnas quidem relinquebant; e turribus vero, quae parum remotae, ac superne tectae erant, excubias agebant. Murus igitur, quo Plataeenses ab hostium praesidiis cingebantur, huiusmodi erat.

XXII. Plataeenses autem, rebus ad eruptionem faciendam paratis, observata nocte, quae & pluvia & vento turbida, & praeterea illunis esset, exierunt. Illis autem praeerant, qui & conatus huius auctores ipsis fuerant. Ac

ἔπειτα προσέμιξαν τῷ τείχει τῶν πολεμίων, λαβόντες τοὺς Φύλακας, ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν μὲν, οὐ προΐδόντων αὐτῶν, ψόφῳ δὲ, τῷ ἐκ τοῦ προσιέναι αὐτοὺς, ἀντιπαταγούσας τοῦ ἀνέμου, οὐ κατακουσάντων. ἅμα δὲ καὶ διέχοντες πολὺ ἦσαν, ὅπως τὰ ὅπλα μὴ κρούμενα πρὸς ἄλληλα αἰσθήσιν παρέχοι. ἦσαν δὲ εὐσταλεῖς τε τῇ ὀπλίσει, καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα μόνον ὑποδεδεμένοι, ἀσφαλείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν. κατὰ οὖν μεταπύργιον προσέμισγον πρὸς τὰς ἐπάλξεις, εἰδότες ὅτι ἔρημοὶ εἰσι, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες, καὶ προσέβησαν· ἔπειτα ψιλοὶ δώδεκα ξὺν Ξιφιδίῳ καὶ Θώρακι ἀνέβαινον· ὧν ἠγεῖτο Ἀμμέας ὁ Κοροΐβου, καὶ πρῶτος ἀνέβη. μετὰ δὲ αὐτὸν οἱ ἐπόμενοι ἕξ ἑκάτε-

primum quidem transiverunt fossam, quae ipfos ambibat: deinde vero hostium muro successerunt, clam illorum custodibus, quia propter tenebras quidem custodes prospicere non potuerunt eos, qui veniebant; strepitum vero, quem ipsi Plataeenses edebant, dum ad hostium murum accederent, propter ventum obstrepentem, exaudire non potuerant. simul etiam Plataeenses ad hostes accedebant, intervallo satis magno alii ab aliis distantes, ne arma collisa sonum ederent, rei que significationem darent. Erant autem leviter armati, & expediti, & sinistro tantum pede calceati, ut in luto firmiter confisterent. Per illud igitur intervallum, quod erat inter turre, ad murorum pinnas accesserunt, quod eas desertas esse scirent: primum quidem illi, qui scalas ferebant, qui etiam eas admoverunt: deinde vero duodecim levis armaturae milites cum pugione ac thorace ascendebant; quibus praeerat Ammeas Coroebi filius, qui etiam primus ascendit. Post ipsum vero sex, qui

ρον τῶν πύργων ἀνέβαινον ἔπειτα ψιλὸι ἄλλοι μετὰ
 τούτους ζῦν δορατίοις ἐχώρουσι οἷς ἕτεροι κατόπιν τὰς
 ἀσπίδας ἔφερον, ὅπως ἐκεῖνοι ῥᾶον προσβαίνουσιν, καὶ
 ἔμελλον δώσειν ὅποτε πρὸς τοῖς πολεμίοις εἴησαν. ὡς δὲ
 ἄνω πλείους ἐγένοντο, ἤσθοντο οἱ ἐκ τῶν πύργων Φύλα-
 κες. κατέβαλε γάρ τις τῶν Πλαταιέων, ἀντιλαμβανό-
 μενος, ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κεραμίδα ἢ πεσοῦσα ψόφον
 ἐποίησε, καὶ αὐτίκα βοή ἦν. τὸ δὲ στρατόπεδον ἐπὶ τὸ
 τεῖχος ὤρμησεν οὐ γὰρ ἤδει ὅ, τι ἦν τὸ δεινόν, σκοτεινῆς
 νυκτὸς, καὶ χειμῶνος ὄντος. καὶ ἅμα οἱ ἐν τῇ πόλει τῶν
 Πλαταιέων ὑπολελειμμένοι, ἐξελθόντες προσέβαλλον
 τῷ τείχει τῶν Πελοποννησίων, ἐκ τοῦ μπαλινῆ οἱ ἄνδρες
 αὐτῶν ὑπερέβαινον, ὅπως ἤκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸν νοῦν
 ἔχουσιν. ἐβορυβοῦντο μὲν οὖν κατὰ χάραν μένοντες, βοη-

fequebantur, utramque turrim superant; deinde post hos
 alii leviter armati, cum iaculis succedunt; quibus alii a
 tergo scuta ferebant, ut illi facilius ascenderent, quae ipsi
 erant tradituri, cum prope hostes ventum esset. Postquam
 autem eorum plerique muros superarunt, custodes, qui
 excubias in turribus agebant, hoc fenserunt. Quidam enim
 Plataeensis, dum ascenderet, tegulam manu apprehensam
 de pinnis deiecit, quae lapsa strepitum edidit, statimque
 clamor a custodibus est sublatus. Exercitus vero ad muros
 concurrat: nec enim sciebat, quidnam esset periculi, quia
 nox erat obscura & procellosa. simul etiam Plataeenses,
 qui in urbe relictii fuerant, egressi, Peloponnesiorum mu-
 rum invaserunt, a parte, quae opposita erat illi, qua sui
 murum superabant, ut hostes animum ad illos minime ad-
 verterent. In suo autem quique loco manentes tumul-
 tuabantur, nec ullus custodum ex sua custodia discedens

θεῖν δὲ οὐδεὶς ἐτόλμα ἐκ τῆς ἑαυτῶν Φυλακῆς· ἀλλ' ἐν ἀπόρῳ ἦσαν εἰκάσαι τὸ γιγνόμενον. καὶ οἱ τριακόςιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέτακτο παραβοηθεῖν, εἴτι δέοι, ἐχώρου ἐξω τοῦ τείχους πρὸς τὴν Βοῖν. Φρυκτοὶ τε ἤροντο ἐς τὰς Θήβας πολέμιοι. παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς ἀπὸ τοῦ τείχους Φρυκτοὺς πολλοὺς, πρότερον παρεσκευασμένους ἐς αὐτὸ τοῦτο ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς Φρυκτωρίας τοῖς πολέμοις ἦ, καὶ μὴ βοηθοῖεν, ἄλλο τι νομίσαντες τὸ γιγνόμενον εἶναι ἢ τὸ ὄν· πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες διαφύγοιεν, καὶ τοῦ ἀσφαλῶς ἀντιλάβοιεντο.

κγ'. Οἱ δ' ὑπερβαίνοντες τῶν Πλαταιέων ἐν τούτῳ, ὡς οἱ πρῶτοι αὐτῶν ἀναβεβήκεσαν, καὶ τοῦ πύργου ἐκατέρου τοὺς Φύλακας διαφθείραντες ἐκεκρατήκεσαν, τὰς τε διόδους τῶν πύργων αὐτοὶ ἐνστάντες ἐφύλασσαν, μη-

opem aliis ferre audebat: sed animo dubio erant, neque conicere poterant, quidnam accidisset. Et illi trecenti milites, quibus mandatum erat, ut, si quid opus esset, ad opem ferendam praesto essent, e muro ad clamorem processerunt; facesque, hostilis adventus indices, Thebas versus sublatae sunt. Plataenses vero, qui in urbe erant, & ipsi ex suo muro multas faces sustulerunt, quae ad hoc ipsum praeparatae fuerant, ut ignium signa hostibus essent incerta; utque suspicati aliquid aliud esse, quam quod res erat, opem non ferrent, priusquam sui, qui exierant, evasisent, & in loca tuta se recepissent.

XXIII. Plataenses vero, qui muros interea conscenderant, postquam illi, qui suorum primi erant, murum conscenderunt, & utramque turrim, custodibus occisis, in suam potestatem redegerunt, ipsi & turrium transitus

δένα δι' αὐτῶν ἐπιβοηθεῖν καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις, καὶ ἐπαναβιβάσαντες ἄνδρας πλείους, οἱ μὲν, ἀπὸ τῶν πύργων τοὺς ἐπιβοηθῶντας καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν εἴργον βάλλοντες· οἱ δ' ἐν τούτῳ, οἱ πλείους, πολλὰς προσθέντες κλίμακας ἅμα, καὶ τὰς ἐπάλλξεις ἀπώσαντες, διὰ τοῦ μεταπυργίου ὑπερέβαινον. ὁ δὲ διακομιζόμενος αἰεὶ, ἴστατο ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς τάφρου, καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξευόν τε καὶ ἠκόντιζον εἴτις παραβοηθῶν παρὰ τὸ τεῖχος κωλυτῆς γίγνοιτο τῆς διαβάσεως. ἐπεὶ δὲ πάντες διεπεπεραίωντο οἱ ἀπὸ τῶν πύργων, χαλεπῶς οἱ τελευταῖοι καταβαίνοντες ἐχώρουν ἐπὶ τὴν τάφρον· καὶ ἐν τούτῳ οἱ τριακόσιοι αὐτοῖς ἐπέφεροντο, λαμπάδας ἔχοντες. οἱ μὲν οὖν Πλαταιῆς ἐκείνους ἐώρων μᾶλλον ἐκ τοῦ σκότους, ἐστῶτες

hostibus resistentes custodiebant, ne quis per eas penetrans ad opem suis ferendam contra se veniret; & scalas e muro turribus admoventes, suorum plerosque per scalas in loca superiora recipiebant, & eorum alii quidem ex turribus, & ex inferioribus, & ex superioribus earum partibus hostes, qui suis subsidio veniebant, missilibus arcebant. Alii vero interea, quorum maior erat numerus, cum multas scalas simul admovissent, pinnaeque deiecissent, per spatium, quod erat inter turres, ascendebant; & subinde qui recipiebantur, in fossae crepidine stabant, & sagittis atque iaculis petebant hostes, si quis subsidio veniens, transitum ad murum impedire vellet. Ubi autem omnes, qui in turribus erant, transierunt, illi, qui postremi descenderunt, ad fossam aegre venerunt. Interea vero illi trecenti cum facibus, quas gestabant, in eos ferri coeperunt, Plataenses igitur eos ex tenebris facilius conspi-

ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς τάφρου, καὶ ἐτόξευόν τε καὶ ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά· αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ ἀφανεῖ ὄντες, ἤσσαν διὰ τὰς λαμπάδας καθεωρῶντο. ὥστε Φθάνουσι τῶν Πλαταιέων καὶ οἱ ὕστατοι διαβάντες τὴν τάφρον, χαλεπῶς δὲ καὶ βιαίως. κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει οὐ βέβαιος ἐν αὐτῇ, ὥστ' ἐπελθεῖν, ἀλλ' οἷος ἀπηλιώτου, ἢ βορέου, ὑδατώδης μᾶλλον· καὶ ἡ νύξ τοιοῦτω ἀνέμῳ ὑπονηφομένη πολὺ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἐπεποιήκει, ὃ μάλιστα ὑπερέχοντες ἐπεραιώθησαν. ἐγένετο δὲ καὶ ἡ διάφουξις αὐτοῖς μᾶλλον διὰ τοῦ χειμῶνος τὸ μέγεθος.

καδ'. Ὀρμήσαντες δὲ ἀπὸ τῆς τάφρου οἱ Πλαταιῆς, ἐχώρουσαν ἀθρόοι τὴν ἐς Θήβας φέρουσαν ὁδόν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ Ἀνδροκράτους ἡρώων· νομίζοντες ἡκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπήσαι τραπέσθαι, τὴν ἐς

ciebant, stantes in fossae crepidine, & sagittis iaculisque nudas corporis partes petebant. Ipsi vero, quod in tenebris essent, propter faces minus conspiciabantur. Itaque & Plataeenses, qui postremi erant, fossam quidem transiverunt prius, quam opprimerentur: sed aegre, & per vim. Nam & glacies in ea concreverat, quae non erat solida, ita ut eos transeuntes sustinere posset, sed potius erat aquosa, qualis esse solet, subsolano potius quam borea spirante. Et nox illa, propter huiusmodi ventum nivibus conspersa, aquam in ea vehementer auxerat, quam vix capitibus supra eam exstantes transiverunt. Et propter huius tempestatis magnitudinem potissimum evadendi facultas ipsis oblata.

XXIV. Plataeenses vero a fossa digressi, viam, quae Thebas ferebat, iverunt conferti, ad dextram habentes Androcratis fanum. existimabant enim, illos minime suspi-

τοὺς πολεμίους· καὶ ἅμα εἴρων τοὺς Πελοποννησίους τὴν πρὸς Κιθαιρῶνα καὶ Δρυὸς κεφαλὰς, τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν Φέρουσαν μετὰ λαμπάδων διώκοντας. καὶ ἐπὶ μὲν ἕξ ἢ ἑπτὰ σταδίους οἱ Πλαταιῆς τὴν ἐπὶ τῶν Θηβῶν ἐχώρησαν, ἔπειθ' ὑποστρέψαντες ἦσαν τὴν πρὸς τὸ ὄρος Φέρουσαν ὁδὸν, ἐς Ἐρύθρας, καὶ Ὑσίας· καὶ λαβόμενοι τῶν ὀρῶν, διαφεύγουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἄνδρες δώδεκα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πλειόνων. εἰσὶ γὰρ τινες αὐτῶν οἱ ἀπετράποντο ἐς τὴν πόλιν, πρὶν ὑπερβαίνειν· εἰς δ' ἐπὶ τῇ ἕξω τάφρῳ τοξότης ἐλήφθη. οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι κατὰ χώραν ἐγένοντο, τῆς βοηθείας παυσάμενοι· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς, τῶν μὲν γεγενημένων εἰδότες οὐδέν, τῶν δὲ ἀπετραπεμένων σφίσιν ἀπαγγειλάντων ὡς οὐδεὶς περίεστι, κήρυκα ἐκπέμψαντες, ἐπεὶ ἡμέρα

caturus esse, se conversum iri ad illam viam, quae ad hostes duceret. simul etiam videbant Peloponnesios cum facibus insequentes, ea via, quae per Cithaeronem, & Capitaquercus, Athenas ducebat. Sex autem, septemve stadia Thebas versus ire perrexerunt; deinde divertentes viam, quae ad montem fert, iverunt, & Erythras ac Hyfias petierunt: occupatisque montibus, Athenas perfugerunt, ducenti & duodecim ex maiore numero. fuerunt enim eorum nonnulli, qui in urbem reverterunt, antequam murum reliqui superarent: unus vero sagittarius in exteriore fossa captus est. Peloponnesii igitur, postquam hostem insequi destiterunt, in suam quique stationem redierunt. At Plataeenses, qui erant in urbe, rerum omnium, quae tunc acciderant, ignari, ceteris, qui rediissent, neminem superesse renuntiantibus, simul ac dies illuxit, emis-

ἐγένετο, ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς. μαθόντες δὲ τὸ ἀληθές, ἐπαύσαντο. οἱ μὲν δὲ τῶν Πλαταιέων ἄνδρες, οὕτως ὑπερβάντες ἐσώθησαν.

Post Feb.
23.

κέ. Ἐκ δὲ τῆς Λακεδαιμόνος, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος τελευτῶντος, ἐκπέμπεται Σάλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐς Μιτυλήνην τριήρει. καὶ πλεύσας ἐς Πύρραν, καὶ ἐξ αὐτῆς πεζῇ κατὰ χαράδραν τινα, ἣ ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα, διαλαβὼν ἐσέρχεται ἐς τὴν Μιτυλήνην καὶ ἔλεγε τοῖς προέδροις ὅτι ἐσβολή τε ἄμα ἐς τὴν Ἀττικὴν ἔσται, καὶ αἱ τεσσαράκοντα νῆες παρέσονται ἃς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς· προαποπεμφθῆναί τε αὐτὸς τούτων ἕνεκα, καὶ ἄμα τῶν ἄλλων ἐπιμελησόμενος. καὶ οἱ μὲν Μιτυληναῖοι ἐθάρσυν τε, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἤσσαν εἶχον τὴν γνώμην, ὥστε ξυμβαίνειν. ὁ, τε χειμῶν

fo caduceatore de induciis egerunt, ut fuorum cadavera recipere. Sed, cognita rei veritate, incepto destiterunt. Plataeenses igitur, qui munitiones superarunt, hoc modo salutem sibi peperere.

XXV. Eadem hieme iam abeunte, Salaethus Lacedaemonius Lacedaemone cum triremi Mitylenen est missus. Hic Pyrrham vectus, & illinc itinere pedestri per quendam torrentis alveum profectus, qua munitiones transfiri poterant, occulte Mitylenen est ingressus. Et Mitylenacorum magistratibus dixit, irruptionem in Atticam factum iri, & illas quadraginta naves, quas ipsis subsidio venire oportebat, simul affuturas; seque, ut haec significaret, & cetera curaret, praemissum fuisse. Tunc vero Mitylenaei confirmati sunt, & animis ad Athenienses minus propendebant, & de compositione cum illis agere destiterunt. At-

ἔτελεύτα οὗτος, καὶ τέταρτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἔτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

κστ'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ τὰς ἐς Μιτυλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀλκίδα, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες, αὐτοὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ ζύμμαχοι ἐσέβαλον ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβούμενοι, ἦσσαν ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Μιτυλήνην καταπλεύσαις ἐπιβηθήσωσιν. ἠγείτο δὲ τῆς ἐσβολῆς ταύτης Κλεομένης, ὑπὲρ Πausανίου τοῦ Πλειστοάνακτος υἱέος, βασιλέως οὗτος καὶ νεωτέρου ἔτι, πατὴρ ἀδελφὸς ἄν. ἐδήλωσαν δὲ τῆς Ἀττικῆς τὰ τε πρότερον τετμημένα, καὶ εἴτι ἐβεβλαστήκει, καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν ἐσβολαῖς παρελέλιπτο· καὶ ἡ ἐσβολὴ αὕτη χαλεπωτάτη ἐγένετο τοῖς Ἀθηναίοις μετὰ τὴν δευτέραν. ἐπιμένοντες γὰρ αἰεὶ ἀπὸ τῆς

Bell. Pelop.
an. 5.
Olymp.
88. 1/2.
U. C. Varr.
32 7/8.
Post Mart.
25.

que haec hiems exiit, & huius belli, quod Thucydides conscripsit, quartus annus excessit.

XXVI. Insequentis aestatis initio, Peloponnesii, postquam Alcida, qui classis ipsorum praefectus erat, cum quadraginta & duabus navibus, quas sociis civitatibus imperaverant, Mitylenen miserunt, ipsi, eorumque socii irruptionem in Atticam fecerunt: quo minus Athenienses, utrinque turbati adversus naves Mitylenen proficiscentes, subsidio venirent. Huic autem expeditioni praerat pro rege Pausania, Plistoanaetis filio, adhuc pupillo, Cleomene patruus. Vastarunt autem in Attica & alia, quae prius caesa fuerant, & si quid repullulasset, & quaecunque in superioribus expeditionibus praetermissa fuerant. Atque haec irruptio in agrum Atticum facta Atheniensibus post secundam fuit omnium acerbissima, Nam Peloponnesii, cum

Λέσβου τὶ πεύσεσθαι τῶν νεῶν ἔργον, ὡς ἤδη πεπε-
ραιωμένων, ἐπεξῆλθον τὰ πολλὰ τέμνοντες. ὡς δ' οὐδὲν
ἀπέβαινεν αὐτοῖς ὧν προσεδέχοντο, καὶ ἐπελελοίπει ὁ
σῆτος, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

κζ'. Οἱ δὲ Μιτυληναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς αἰ τε νῆες αὐ-
τοῖς οὐχ ἦκον ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον,
καὶ ὁ σῆτος ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται ξυμβαίνειν
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὰδε· ὁ Σάλαιθος, καὶ αὐτὸς
οὐ προσδεχόμενος ἔτι τὰς ναῦς, ὀπλίζει τὸν δῆμον, πρό-
τερον ψιλὸν ὄντα, ὡς ἐπεξιών τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δὲ, ἐπει-
δὴ ἔλαβον ὅπλα, οὔτε ἠκροῶντο ἔτι τῶν ἀρχόντων, κατὰ
ξυλλόγους τε γιγνόμενοι, ἢ τὸν σῆτον ἐκέλευον τοὺς δυ-
νατοὺς φέρειν ἐς τὸ Φανερόν, καὶ διανέμειν ἅπασιν, ἢ

femper expectarent, donec in Lesbo aliquid novi de sua
classe audirent, quasi eo iam appulisset, passim discurren-
tes pleraque vastarunt. Sed cum nihil eorum, quae spera-
verant, ipsis succederet, cumque res frumentaria eos de-
fecisset, domum redierunt, & in suam quique civitatem
se receperunt.

XXVII. Mitylenaei vero interea, cum neque naves ex
Peloponneso ad ipsos venirent, sed moras necerent, simul
etiam cum res frumentaria eos defecisset, compositionem
cum Atheniensibus hac de causa facere sunt coacti. Salaethus,
ne ipse quidem naves amplius expectans, populum
armat, qui ante inermis erat, tanquam eruptionem in Athe-
nenses facturus. At oppidani, postquam arma sumserunt,
neque magistratus amplius audire voluerunt; &, habitis
inter se conciliis, imperabant, ut potentes frumenta sup-
pressa in lucem proferrent, eaque viritim populo divide-

αὐτοὶ συγχωρήσαντες πρὸς Ἀθηναίους ἔφασαν παραδῶσειν τὴν πόλιν.

κῆ. Γινόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν, οὐτ' ἀποκωλύσειν δυνατοὶ ὄντες, εἴτ' ἀπομονωθήσονται τῆς συμβάσεως, κινδυνεύοντες, πεισῶνται κοινῇ ὁμολογίαν πρὸς τε Πάχχητα καὶ τὸ στρατόπεδον, ὥστε Ἀθηναίους μὲν ἐξεῖναι βουλευῆσαι περὶ Μιτυληναίων ὅπῃον ἂν τι βούλωνται, καὶ τὴν στρατιάν ἐς τὴν πόλιν δέχεσθαι αὐτοὺς, πρεσβείαν δὲ ἀποστέλλειν ἐς τὰς Ἀθήνας Μιτυληναίους περὶ ἑαυτῶν. ἐν ὅσῳ δ' ἂν πάλιν ἔλθωσι, Πάχχητα μῆτε δεῖσαι Μιτυληναίων μηδένα, μῆτε ἀνδραποδίσαι, μῆτε ἀποκτεῖναι. ἡ μὲν ξύμβασις αὕτη ἐγένετο. οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους μάλιστα τῶν Μιτυληναίων, περιδεεῖς ὄντες, ὡς ἡ στρατιὰ ἐσῆλθεν, οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσι. Πάχχης

rent: alioqui se compositionem cum Atheniensibus facturos, urbemque ipsis dedituros affirmarunt.

XXVIII. Cum autem illi, qui reipublicae praecerant; hoc intellexissent, nec impedire possent, & si compositione excluderentur, se in periculum venturos adnimirerent, communiter paciscuntur cum Pachete, eiusque copiis, ut Atheniensibus arbitrato suo de Mitylenaeis statuere liceret, utque ipsi Mitylenaei exercitum in urbem reciperent, & legationem pro se ipsis Athenas mitterent. interea vero, dum redirent, Paches neminem Mitylenaeorum in vincula coniceret, aut in servitutem redigeret, aut occideret. Atque compositio quidem haec fuit. At illi Mitylenaei, qui potissimum cum Lacedaemoniis egissent, sibi vehementer metuentes, postquam exercitus est ingressus, has condiciones non tulerunt: sed omnes pariter ad aras

δ' ἀναστήσας αὐτούς, ὥστε μὴ ἀδικῆσαι, κατατίθεται ἐς Τένεδον, μέχρις οὗ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν δόξην. πέμψας δὲ καὶ ἐς τὴν Ἀντισσαν τριήρεις, προσεκτήσατο, καὶ τάλ-
λα τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον καθίστατο ἢ αὐτῶ ἐδόκει.

κβ'. Οἱ δ' ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ Πελοποννή-
σιοι, οὓς ἔδει ἐν τάχει παραγενέσθαι, πλείοντες, περὶ
τε αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον ἐνδιέτριψαν, καὶ κατὰ τὸν
ἄλλον πλοῦν σχολαῖοι κομισθέντες, τοὺς μὲν ἐκ τῆς πό-
λεως Ἀθηναίους λαμβάνουσι, πρὶν δὲ τῇ Δήλῳ προσέ-
σχον' προσμύζαντες δ' ἀπ' αὐτῆς τῇ Ἰκάρῳ καὶ Μυ-
κόνῳ, πυθάνονται πρῶτον ὅτι ἡ Μιτυλήνη ἐάλωκε. Βου-
λόμενοι δὲ τὸ σαφές εἰδέναι, κατέπλευσαν ἐς Ἐμβατον
τῆς Ἐρυθραίας. ἡμέραι δὲ μάλιστα ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ
ἐαλωκυία ἑπτὰ, ὅτ' ἐς τὸ Ἐμβατον κατέπλευσαν. πυ-

confederunt. Paches vero eos illinc excitatos, ne quid iniuriae ipsis fieret, in Tenedum custodiendos transmittit, donec Athenienses aliquid statuissent. Triremibus etiam Antissam missis, eam sibi adiunxit, & cetera, quae ad exercitum pertinebant, arbitrato suo constituit.

XXIX. Peloponnesii vero, qui quadraginta navibus vehebantur, quos celeriter venisse oportuerat, cum circa Peloponnesum ipsam navigantes tempus triverunt, tum etiam in reliquo navigationis cursu lente vecti, Athenienses quidem, qui in urbe erant, latuerunt, usque dum ad Delum appulissent: illinc vero ad Icarum & Myconum profecti, tunc primum Mitylenen captam intellexerunt. Sed cum rem exploratam habere vellent, ad Embatum Erythraeae navigarunt. Die autem a Mitylene capta circiter septimo, ad Embatum sunt delati. Itaque re explorata cognita, praesenti rerum illarum statu, quid esset agendum, con-

θόμενοι δὲ τὸ σαφεῖς, ἐβουλευόντο ἐκ τῶν παρόντων· καὶ ἔλεξεν αὐτοῖς Τευτίαπλος ἀπὸ Ἡλεῖος τάδε.

λ'. ἈΛΚΙΔΑ, καὶ Πελοποννησίων ὅσοι πάρεσμεν ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μιτυλήνῃν, πρὶν ἐκπύστους γενέσθαι ὥσπερ ἔχομεν. κατὰ γὰρ τὸ εἰκὸς, ἀνδρῶν νεωστὶ πόλιν ἐχόντων, πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὐρήσομεν· κατὰ μὲν θάλασσαν καὶ πάνυ, ἢ ἐκεῖνοί τε ἀγέλπιστοι ἐπιγενέσθαι ἂν τινα σφίσι πολέμιον, καὶ ἡμῶν ἢ ἀλήθῃ τυγχάνει μάλιστα οὔσα. εἰκὸς δὲ καὶ τὸ πεζὸν αὐτῶν κατ' οἰκίας ἀμελέστερον, ὡς κεκρατηκότων, διεσπάρθαι. εἰ οὖν προσπέσειμεν ἄφνω τε καὶ νυκτὸς, ἐλπίζω μετὰ τῶν ἔνδον (εἴτις ἄρα ἡμῖν ἔστιν ὑπόλοιπος εὐνοῦς) καταληθῆναι ἂν τὰ πράγματα. καὶ μὴ ἀποκνήσωμεν τὸν κίνδυνον, νομίσαντες οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ καιρὸν τοῦ πολέμου ἢ τὸ τριῶτον, ὃ εἰ-

fultare coeperunt. Et Teutiaplus Eleus eos sic est allocutus.

XXX. *ALCIDA, ceterique Peloponnesii, mei collegae, qui copiarum duces adsumus, mihi videtur, Mitylenen nobis esse navigandum, ita ut iam sumus, antequam adventus noster divulgetur. Nam (ut verisimile est) cum homines urbe recens sint potiti, magnam ipsorum in custodiis negligentiam offendemus, praecipue vero a mari, qua ex parte, cum ipsi nullum hostem contra se venturum sperant, tum etiam nostrae vires sunt firmissimae. Verisimile etiam est, ipsorum peditatum, quippe quod sint victores, per hospitia dispersum negligentius agere. Si igitur ex improviso & noctu impetum in ipsos faciamus, spero fore, ut cum illis, qui sunt in urbe (si quis modo nobis benevolus adhuc superest) res illas in potestatem nostram redigamus. proinde ne vos pigeat periculum istud subire, reputantes, novas belli rationes*

τις στρατηγὸς ἔν τε αὐτῷ Φυλάσσοιτο, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλεῖστ' ἀν ὀρθοῖτο.

λα'. Ὁ μὲν, τοσαῦτα εἰπὼν, οὐκ ἔπειθε τὸν Ἀλκίδα. ἄλλοι δὲ τινες τῶν ἀπ' Ἰωνίας Φυγάδων, καὶ εἰ Λέσβιοι ξυμπλέεντες παρήνουν, ἐπειδὴ τοῦτον τὸν κίνδυνον φοβεῖται, τῶν ἐν Ἰωνία πόλεων καταλαβεῖν τινα, ἢ Κύμην τὴν Αἰολίδα· ὅπως ἐκ πόλεως ὀρμώμενοι τὴν Ἰωνίαν ἀποστήσωσιν. ἐλπίδα δ' εἶναι οὐδὲν γὰρ ἀκουσίως ἀφίχθαι. καὶ τὴν πρόσοδον ταύτην μεγίστην οὔσαν Ἀθηναίων ἢ ὑφέλωσι, καὶ ἅμα ἢ ἐφορμῶσιν αὐτοὺς σφίσι δαπάνη γίγνηται, πείσειν τε οἴεσθαι καὶ Πισσοῦθνην ὥστε ξυμπολεμεῖν. ὁ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐνεδέχετο, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῆς γνώμης εἶχεν, ἐπειδὴ τῆς Μι-

nullas alias esse, quam istas; a quibus si quis dux sibi ipsi caveat, & hostes huiusmodi arrepta occasione adoriatur, ex animi sententia res plurimas gerere poterit.

XXXI. Hic quidem ita locutus, rem Alcidae non persuasit. Alii vero nonnulli ex Ionia exfules, & Lesbii, qui cum ipso navigabant, ei suadebant, ut, quandoquidem hoc periculum formidabat, aliquam urbem in Ionia, aut Cummam Aeolicam occuparet; ut ex urbe, quam cepisset, prodeuntes, Ioniam ad defectionem impellerent. Spem autem rei peragendae esse. Se enim praeter nullius voluntatem eo venturos affirmabant. Et si proventum istum, qui maximus erat, Atheniensibus eriperent, simul etiam si stationes ipsis oppositas haberent, sumtus ab hostibus factum iri. etiam se sperare, Pissuthnen a se adductum iri, ut ad huius belli societatem se adiungeret. Sed Alcidas ne ista quidem admisit: sed ad eam sententiam animo potissimum inclinavit, ut, quoniam non satis mature Mitylenen per-

τυλήνης ὑστερήκει, ὅτι ἀχίστα τῇ Πελοποννήσῳ πάλιν προσμίξει.

λβ'. Ἄρας δὲ ἐκ τοῦ Ἐμβάτου παρέπλει καὶ προσχὼν Μυονήσῳ τῇ Τηίων, τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς κατὰ πλοῦν εἰλήθει, ἀπέσφαξε τοὺς πολλούς. καὶ ἐς τὴν Ἐφεσον καθορμισαμένου αὐτοῦ, Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων ἀφικόμενοι πρέσβεις ἔλεγον οὐ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν αὐτὸν, εἰ ἄνδρας διέφθειρεν οὔτε χεῖρας ἀνταιρουμένους, οὔτε πολεμίους, Ἀθηναίων δὲ ὑπ' ἀνάγκης ξυμμάχους· εἰ δὲ μὴ παύσεται, ὀλίγους μὲν αὐτὸν τῶν ἐχθρῶν ἐς Φιλίαν προσάξουσθαι, πολὺ δὲ πλείους τῶν Φίλων πολεμίους ἔξειν. καὶ ὁ μὲν ἐπέισθη τε, καὶ Χίων ἄνδρας ὅσους εἶχεν ἔτι, ἀφῆκε, καὶ τῶν ἄλλων τινάς. ὄρωντες γὰρ τὰς ναῦς εἰ ἄνθρωποι οὐκ ἔφευγον, ἀλλὰ

venire potuisset, in Peloponnesum quam celerrime se reciperet.

XXXII. Quamobrem cum Embato solvisset, discessit. cumque ad Teiorum Myonesum appulisset, plerosque captivos, quos in suae navigationis cursu interceperat, trucidavit. Et cum Ephesum appulisset, Samiorum, qui ex Anaeis erant, legati, ad eum venientes, non rite eum Graeciam in libertatem asserere dixerunt, si illos necaret, qui nec arma contra Peloponnesios tulissent, nec ipsis hostes essent, sed necessitate coacti societatem cum Atheniensibus fecissent. Et, nisi finem faceret, ipsum paucorum quidem hostium amicitiam sibi conciliaturum, longe vero plures ex amicis hostes habiturum. His ille persuasus, quotquot de Chiis adhuc penes se habebat, & ex aliis nonnullos dimisit. Nam homines, licet Peloponnesiorum naves conspicerent, haud tamen fugiebant, sed potius, ut ad At-

προσεχώρουν μάλλον ὡς Ἀττικάϊς· καὶ ἐλπίδα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον μή ποτε Ἀθηναίων τῆς θαλάσσης κρατούντων, ναῦς Πελοποννησίων εἰς Ἰωνίαν παραβαλεῖν.

λγ'. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ὁ Ἀλκίδας ἔπλει κατὰ τάχος, καὶ Φυγὴν ἐποιεῖτο. ὤθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σαλαμινίας καὶ Παράλου, ἔτι περὶ Κλάρων ὀρμῶν. αἱ δ' ἀπ' Ἀθηναίων ἔτυχον πλέουσai· καὶ δεδιὼς τὴν διώξιν, ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους, ὡς γῆ ἐκούσιος οὐ σχήσων ἄλλη ἢ Πελοποννήσῳ· τῷ δὲ Πάχητι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἤλθε μὲν καὶ ἀπὸ τῆς Ἐρυθραίας ἀγγελία, ἀφικνεῖτο δὲ καὶ πανταχόθεν. ἀτειχίστου γὰρ οὐσῆς τῆς Ἰωνίας, μέγα τὸ δέος ἐγένετο μὴ παραπλέοντες οἱ Πελοποννήσιοι, εἰ καὶ ὡς μὴ διανοοῦντο μένειν, πορθῶσιν ἅμα προσπίπτοντες τὰς πόλεις. αὐτάγγελοι δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλά-

ticas accedebant; & ne vel minimam quidem suspicionem habebant, cum Athenienses maris imperium obtinerent, Peloponnesiorum naves in Ioniam unquam traiecturas esse.

XXXIII. Alcidas vero Epheso raptim discessit, & in fugam se dedit. Nam a Salaminia & Paralo navibus, dum adhuc in portu ad Claron esset, conspectus fuerat. Hae autem ab Athenis cursum casu tenebant. ac hostis infrequentis adventum metuens, per altum ferebatur, ad nullam aliam regionem ultro, nisi ad Peloponnesum appulsius. Pacheti vero & Atheniensibus cum undique, tum etiam ex Erythraea huius rei nuntius afferebatur. Cum enim Ionia nullis munitionibus esset munita, metus ingens erat, ne Peloponnesii maritimam oram navibus legentes, quamvis & sic in animo non haberent diutius ibi manere, tamen obiter, prout in singulas urbes incidissent, eas diriperent. Paralus vero & Salaminia naves, cum ipsae-

ρω ἢ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία ἔφρασαν. ὁ δὲ ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δίωξιν· καὶ μέχρι μὲν Λάτμου τῆς νήσου ἐπεδίωξεν, ὡς δ' οὐκέτι ἐν καταλήψει ἐφαίνετο, ἐπανεχώρει. κέρδος δὲ ἐνόμισεν, ἐπειδὴ οὐ μετεώροις περιέτυχεν, ὅτι εὐδαμοῦ ἐγκαταληφθεῖσαι ἠναγκάσθησαν στρατόπεδόν τε ποιῆσθαι, καὶ Φυλακὴν σφίσι καὶ ἐφόρμησιν παρασχεῖν.

λδ'. Παραπλέων δὲ πάλιν ἔσχε καὶ ἐς Νότιον τὸ Κολοφωνίων, οὗ κατώκηντο Κολοφώνιοι, τῆς ἄνω πόλεως ἐαλωκυίας ὑπὸ Ἰταμάνους, καὶ τῶν βαρβάρων κατὰ στάσιν ἰδίαν ἐπαχθέντων. ἐάλω δὲ μάλιστα αὐτῆ ἔτε ἡ δευτέρα Πελοποννησίων ἐσβολὴ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐγίγνετο. ἐν οὖν τῷ Νοτίῳ, οἱ καταφυγόντες καὶ κατοι-

met ipsum Alcidas ad Claron vidissent, rem Pacheti nuntiarunt. Ille vero eum magna festinationis contentione persequeretur. Et usque ad insulam Latmon eum est persecutus: sed cum Alcidas nusquam amplius appareret, ita ut eum assequi posset, Paches retro rediit. Cum autem hostium naves in alto assecutus non fuisset, hoc in lucro posuit, quod nusquam subsistere, neque castra munire, neque sibi eas praefidiis obsidendi, & stationes ipsis oppositas habendi materiam praebere coactae fuissent.

XXXIV. Dum autem ab hoste persequendo reverteretur, maritimam Asiae oram legens, ad Notium Colophoniorum urbem appulit, ubi Colophonii habitabant, quod Colophon ipsorum antiqua patria, urbs a mari remotior, ab Itamane, & barbaris per domesticam seditionem ab altera factione accitis, capta fuisset. Haec autem capta fuit eo ferme tempore, quo Peloponnesii secundam irruptionem in Atticam fecerunt. In urbe igitur Notio, cum sedi-

κήσαντες αὐτόθι, αὐθις στασιάσαντες, οἱ μὲν, παρὰ Πισσούθνου ἐπικούρους Ἀρκάδων τε καὶ βαρβάρων ἐπαγόμενοι, ἐν διατειχίσματι εἶχον, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀνω πόλεως Κολοφωνίων οἱ Μηδίσαντες, ξυνεσελθόντες ἐπολίτευον. οἱ δὲ, ὑπεξεληθόντες τούτους, καὶ ὄντες Φυγάδες, τὸν Πάχητα ἐπάγονται. ὁ δὲ, προσκαλεσάμενος ἐς λόγους Ἰππίαν τὸν ἐν τῷ διατειχίσματι Ἀρκάδων ἄρχοντα, ὥστε, ἢ μηδὲν ἀρέσκον λέγει, πάλιν αὐτὸν καταστήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν καὶ ὑγιαῖ· ὁ μὲν ἐξῆλθε παρ' αὐτόν· ὁ δ' ἐκεῖνον μὲν ἐν Φυλακῇ ἀδέσμως εἶχεν, αὐτὸς δὲ προσβαλὼν τῷ τευχίσματι ἐξαπιναίως, καὶ οὐ προσδεχομένων, αἰρεῖ, τοὺς τε Ἀρκάδας καὶ τῶν βαρβάρων ὅσοι ἐνήσαν διαφθείρει· καὶ τὸν Ἰππίαν ὕστερον

tio rurfus orta fuiffet inter illos, qui eo confugerant, & veteres urbis colonos, alii quidem auxiliares copias, quas a Piffuthne, & ab Arcadibus, ac barbaris arceffiverant, in munitionibus urbem interfepientibus habebant, & illi de Colophoniis, qui profugerant ex antiqua patria urbe, quae a mari erat remotior, quique Medis faverant, cum eiusdem factionis hominibus eo ingreffi, rempublicam adminiftrabant. alii vero, qui clam iftis aufugerant, & qui exfules erant, Pachetem arceffiverunt. Is autem, cum Hippiam, Arcadum ducem, qui in munitionibus illis urbem interfepientibus erat, ad colloquium evocaffet, ea conditione, ut, fi nihil dixiffet, quod fibi placeret, eum in fuas munitiones rurfus falvum & fanum reftitueret: ille quidem ad ipfum proceffit. Ipfe vero eum in custodia fine vinculis fervari iuffit; hoftium munitiones repente adortus, illisque nihil tale exfpectantibus, capit, & Arcadas ac barbaros, quotquot intus erant, occidit. Et Hippiam poftea

ἔσαγαγὼν ὥσπερ ἔσπείσατο, ἐπειδὴ ἔνδον ἦν, ξυλλαμβάνει, καὶ κατατοξεύει. Κολοφωνίοις δὲ Νότιον παραδίδωσι, πλὴν τῶν Μηδισάντων. καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι οἰκιστὰς πέμψαντες, κατὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους κατώκισαν τὸ Νότιον, ξυναγαγόντες πάντας ἐκ τῶν πόλεων, εἶπου τίς ἦν Κολοφωνίων.

λέ. Ὁ δὲ Πάχης, ἀφικόμενος ἐς τὴν Μιτυλήνην, τὴν τε Πύρραν καὶ Ἐρεσον παρεστήσατο· καὶ Σάλαθρον λαβὼν ἐν τῇ πόλει τὸν Λακεδαιμόνιον κεκρυμμένον, ἀποπέμπει ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου Μιτυληναίους ἀνδρας ἅμα, οὓς κατέθετο, καὶ εἴτις ἄλλος αὐτῷ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τῆς ἀποστάσεως· ἀποπέμπει δὲ καὶ τῆς στρατιᾶς τὸ πλεόν. τοῖς δὲ λοιποῖς ὑπομένων καθίστατο τὰ περὶ τὴν Μιτυλήνην καὶ τὴν ἄλλην Λέσβον ἢ αὐτῷ ἐδόκει.

introducitur, sicuti factis induciis promiserat, postquam intus fuit, comprehendit, sagittisque confodit. Et Colophonii Notium restituit, illis exceptis, qui Medorum partibus faverant. Postea vero Athenienses, coloniis eo missis, eam civitatem ex legibus institutisque suis constituerunt, omnibus Colophonii, si quis usquam erat, ex civitatibus in unum coactis.

XXXV. Paches autem Mitylenen reversus, Pyrrham & Eressum in deditionem redegit. captumque Salaethum Lacedaemonium, in urbe latitantem, Athenas mittit, simul etiam illos Mitylenaeos, quos in Tenedum asservandos miserat, & si quis alius ipsi defectionis auctor fuisset videbatur. Maiorem etiam exercitus partem dimittit. cum reliquis ipse permanens, cum Mitylenes, tum etiam ceterae Lesbi res arbitrato suo constituit.

λστ'. Ἀφικομένων δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τοῦ Σαλαί-
 θου, οἱ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν Σάλαιθον εὐθύς ἀπέκτειναν,
 ἔστιν ἂν παρεχόμενον, τὰ τ' ἄλλα, καὶ ἀπὸ Πλαταιῶν
 (ἔτι γὰρ ἐπολιορκοῦντο) ἀπάξειν Πελοποννησίους. περὶ
 δὲ τῶν ἀνδρῶν γνώμας ἐποιεῦντο· καὶ ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν
 αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτείνειν, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἅπαντας Μιτυληναίους ὅσοι ἠβῶσι, παῖδας δὲ καὶ
 γυναῖκας ἀνδραποδίσαι· ἐπικαλοῦντες τὴν τε ἄλλην
 ἀπόστασιν, ὅτι οὐκ ἀρχόμενοι ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐποιή-
 σαντο, καὶ προσξυνελάβοντο οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀρμῆς
 αἱ Πελοποννησίων νῆες, ἐς Ἰωνίαν ἐκείνοις βοηθοὶ τολμή-
 σασαι παρακινδυνεῦσαι. οὐ γὰρ ἀπὸ βραχείας διανοίας
 ἔδοκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι. πέμπουσιν οὖν τριήρη
 ὡς Πάχητα ἄγγελον τῶν δεδογμένων, κατὰ τάχος κε-

XXXVI. Cum autem Salaethus, & qui a Pachete missi fuerant, Athenas pervenissent; Athenienses Salaethum quidem confestim interfecerunt, licet spondentem, cum alia quaedam, tum etiam Peloponnesios a Plataeis (adhuc enim obsidebantur) se abducturum. De reliquis vero consultare coeperunt. Et prae ira censuerunt, interficiendos non solum eos, qui aderant, sed etiam omnes Mitylenaeos, quotquot puberes essent; impuberes vero, ac feminas in feruitatem redigendas: dantes crimini cum alteram defectionem, quam ab Atheniensibus fecerant, licet eorum imperio non premerentur, ut alii; tum etiam alteram, ad quam Iones sollicitaverant, quod Peloponnesiorum classis, quae auxilium ipsis Mitylenacis ferens, in Ioniam non sine periculo penetrare ausa fuerat, motum illum non minimum adiuvisset. nec enim parvo, levique consilio defectionem fecisse videbantur. Triremem igitur ad Pachetem mittunt,

λεύοντες διαχρήσασθαι Μιτυληναίους. καὶ τῇ ὑστεραία μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς, καὶ ἀναλογισμὸς, ὡμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνώσθαι, πάλιν ὅλην διασθεῖ-
 ραι μᾶλλον, ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. ὡς δ' ἤσθοντο τούτο τῶν Μιτυληναίων οἱ παρόντες πρέσβεις, καὶ οἱ αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων συμπράσσοντες, παρεσκευάσαν τοὺς ἐν τέλει ὥστε αὐθις γνώμας προθεῖναι. καὶ ἔπεισαν ῥᾶον, διότι καὶ ἐκείνοις ἐνδηλον ἦν βουλόμενον τὸ πλεόν τῶν πολιτῶν αὐθις τινὰς σφίσι ἀποδοῦναι βουλευσασθαι. καταστάσης δ' εὐθὺς ἐκκλησίας, ἄλλαι τε γνώμαι ἀφ' ἐκάστων ἐλέγοντο, καὶ Κλέων ὁ Κλεαινέτου, ὅσπερ καὶ τὴν προτέραν ἐνενηκῆκει ὥστε ἀποκτεῖναι, ἃν καὶ ἐς τὰ ἄλλα βιαιότατος τῶν πολιτῶν, τῷ τε δήμῳ παραπελῦ

quae populi decretum nuntiet, imperantes, ut primo quoque tempore Mitylenaeos necet. Postero autem die confestim eos vehementer poenituit, & saevum ac immane decretum, quod fecerant, secum ipsi reputabant, quo totam civitatem potius, quam ipsos defectionis auctores necari iuebant. Cum autem Mitylenaeorum legati, qui aderant, & quotquot Athenienses ipsis studebant, hoc animadvertissent, suaserunt illis, qui reipublicae praeerant, ut hac de re ad populum iterum referrent, & sententias rogarent. Quod facile persuaferunt, quia & illis hoc erat perspectum, maiorem civium partem cupere hac de re iterum consultandi potestatem sibi per aliquos dari. Quamobrem concione statim coacta, cum aliae sententiae a singulis sunt dictae, tum etiam Cleon Cleaeneri filius, cuius etiam de Mitylenaeis occidendis sententia pridie evicerat, qui & ceteris in rebus civis erat omnium violentissimus, & tunc temporis apud plebem longe gratiosissimus, ita ut ei, quid-

ἐν τῷ τότε πιθανώτατος, παρελθὼν αὐθις, ἔλεγε τοιαύδε.

λζ'. ΠΟΛΛΑΚΙΣ μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλο τε ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατός ἐστιν ἐτέρων ἄρχειν, μάλιστα δ' ἐν τῇ νῦν ὑμετέρα περὶ Μιτυληναίων μεταμελεία. διὰ γὰρ τὸ καθ' ἡμέραν ἀδεῖς καὶ ἀνεπιβούλευτον πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐς τοὺς συμμάχους τὸ αὐτὸ ἔχετε. καὶ ὅ, τι ἂν ἢ λόγῳ πεισθέντες ὑπ' αὐτῶν ἀμάρτητε, ἢ οἰκτῶ ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἠγεῖσθε ἐς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν συμμάχων χάριν μαλακίζεσθαι· οὐ σκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν, καὶ προσεπιβουλεύοντας αὐτοὺς, καὶ ἀκοντας ἀρχομένους. οἱ οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοῖ, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἰσχυί μᾶλλον, ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περι-

quid vellet, dicendo facile persuaderet, in medium progressus, hanc orationem habuit.

XXXVII. *Cum saepe alias ego statum popularem minime aptum iudicavi ad imperium in alios obtinendum, tum vero praecipue nunc in hac vestra de Mitylenaeis poenitentia. Nam quia vos in quotidiana & mutua consuetudine hic securi estis, nec ullas insidias timetis, idem etiam de sociis sentitis. Et quidquid vel eloquentia eorum adducti deliqueritis, vel misericordia moti remiseritis, non reputatis, vos, magno vestro cum periculo, nec ulla cum gratia sociorum, molles facilesque erga eos esse. Non considerantes, imperium, quod obtinetis, tyrannidem esse, ipsosque ad insidias vobis faciendas attentos esse, vestroque imperio invitos parere: qui vobis dicto sunt audientes, non propter beneficia, quae vos ipsi vestro cum detrimento in eos contuleritis, sed propter potentiam, qua superiores estis, potius quam propter illorum erga vos benevolentiam. Omnium vero perniciosissimum erit,*

γένησθε. πάντων δὲ δεινότατον, εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδὲν
καθεστῆξει ὧν ἂν δόξη περί μηδὲ γνωσόμεθα ὅτι χείροσι
νόμοις ἀκινήτοις χρωμένη πόλις κρείστων ἐστίν, ἢ καλῶς
ἔχουσιν ἀκύρει· ἀμαθία τε μετὰ σωφροσύνης ὠφελι-
μώτερον, ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας. οἳ τε φαυλότεροι
τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ξυνητώτερους, ὡς ἐπιτοπλεῖ-
στον ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις. εἰ μὲν γὰρ τῶν τε νό-
μων σοφώτεροι βούλονται φαίνεσθαι, τῶν τε ἀεὶ λεγο-
μένων ἐς τὸ κοινὸν περιγίγνεσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις μείζουσιν
οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην· καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου τὰ
πολλὰ σφάλλουσι τὰς πόλεις. εἰ δ' ἀπιστοῦντες τῇ ἐξ
αὐτῶν ξυένει, ἀμαθέστεροι μὲν τῶν νόμων ἀξιούσιν εἶ-
ναι, ἀδυνατώτεροι δὲ τοῦ καλῶς εἰπόντος μέμψασθαι
λόγον. κριταὶ δὲ ὄντες ἀπὸ τοῦ ἴσου μᾶλλον, ἢ ἀγωνι-
σταὶ, ἔρθουνται τὰ πλείω. ὡς οὖν χρὴ καὶ ἡμᾶς ποιῶν-

*si nihil eorum, quae a nobis decreta fuerint, certum firmumque
maneant: nec intelligamus, illam rempublicam, quae malis quidem,
sed tamen immotis ac perpetuo firmis legibus utitur, praeestan-
tiorē esse illa, quae bonis quidem legibus utitur, sed tamen mo-
bilibus: & imperitiā cum modestia coniunctam utiliorē esse pe-
ritia cum immodestia coniuncta; ac imperitiores homines, si cum
peritioribus conferantur, respublicas plerumque melius administra-
re. Nam isti quidem, & legibus sapientiores videri, & in publi-
cis consultationibus sententiam semper obtinere volunt, quasi in
aliis maioribus rebus ingenii sui vim ostentare non possint; at-
que propterea plerumque respublicas evertunt. Illi vero, quia suae
peritiae diffidunt, se legibus imperitiores esse, & illius sententiam,
qui recte dixit, a se vituperari non posse, ultro fatentur. Itaque
respublicas plerumque recte administrant, quia sunt rerum aequi
aestimatores potius, quam concertatores. Sic igitur nos quoque*

τας, μὴ δεινότητι καὶ ξυνέσεως ἀγῶνι ἐπαιρομένους, παρὰ δόξαν τῶ ὑμετέρῳ πλήθει παραινέειν.

λή. Ἐγὼ μὲν οὖν ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ, καὶ θαυμάζω μὲν τῶν προθέντων αὐθις περὶ Μιτυληναίων λέγειν, καὶ χρόνου διατριβὴν ἐμποισάντων, ὅ ἐστι πρὸς τῶν ἡδίκηκότων μάλλον. ὁ γὰρ παθὼν τῶ δράσαντι ἀμβλυτέρα τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεται. ἀμύνεσθαι δὲ, τῶ παθεῖν ὀτιεγγυτάτω κείμενον ἀντίπαλον ὄν, μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει. θαυμάζω δὲ καὶ ὅστις ἔσται ὁ ἀντερῶν, καὶ ἀξιῶσων ἀποφαίνειν, τὰς μὲν Μιτυληναίων ἀδικίας ἡμῖν ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ' ἡμετέρας συμφορὰς τοῖς συμμάχοις βλάβας καθισταμένας. καὶ δῆλον ὅτι ἢ τῶ λέγειν πιστεύσας, τὸ πάνυ δοκοῦν, ἀνταποφῆναι ὡς οὐκ ἔγνωσται ἀγωνίσαιτ' ἂν, ἢ κέρδει ἐπαιρόμενος, τὸ εὐπρέπες τοῦ λόγου ἐκπονήσας, παράγειν πειράσεται. ἢ δὲ πόλις ἐκ τῶν ταιῶνδε ἀγῶνων τὰ

facere, nec dicendi facultate & sollertiae contentione elatos, vestrae multitudini aliter, quam sentimus, suadere decet.

XXXVIII. Ego igitur in eadem sententia permaneo, atque illos miror, qui de Mitylensibus ad vos iterum retulerunt, & moram interponunt, quod illis, qui iniuriam fecerunt, commodius est: qui enim iniuriam accepit, si morae interponantur, ira languidiore persequitur. Ultio vero, quae est iniuriae illatae adversaria, si statim eam sequatur, maximas poenas repetit. Illum etiam miror, (quisquis ille erit) qui contra me dicet, & aperte pronuntiare non dubitabit, Mitylensium quidem iniurias esse nobis utiles, nostros vero casus sociis detrimenta non afferre. Sed profecto constat, hunc aut dicendi facultate fretum, concertationis studio daturum operam, ut demonstret, id non esse decretum, quod tamen maxime decretum est; aut quaestu inductum, speciosa

μὲν ἄλλα ἑτέροις δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τοὺς κινδύνους ἀναφέρει. αἰτίαι δ' ὑμεῖς, κακῶς ἀγωνοθετοῦντες, οἵτινες εἰώθατε θεατὰ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, ἀκροατὰ δὲ τῶν ἔργων τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίνεσθαι. τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ θεατὴν πιστότερον ὄψει λαβόντες ἢ τὸ ἀκουσθῆναι, ἀπὸ τῶν λόγων καλῶς ἐπιτιμησάντων καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου ἀπατάσθαι ἄριστοι, μετὰ δοκιμασμένου δὲ μὴ ξυνέπεσθαι ἐθέλειν· δεῦλοι οἷτες τῶν ἀεὶ ἀτόπων, ὑπερόπται δὲ τῶν εἰωθότων. καὶ μάλιστα μὲν αὐτὸς εἰπεῖν ἕκαστος βουλόμενος δύνασθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀνταγωνιζόμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα λέγουσι, μὴ ὕστεροι ἀκολουθῆσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ, ὅξέως δὲ τι λέγοντος προεπαινεῖσαι καὶ προαισθῆσθαι τε πρόθυμοι εἶναι τὰ

oratione elaborata, vobis imponere conaturum. At respublica propter huiusmodi concertationes aliis quidem praemia dat, ipsa vero pericula sustinet. Huius vero rei culpa penes vos est, qui huiusmodi certamina perperam instituitis, & verborum quidem spectatores, rerum vero auditores esse consuevestis: res quidem futuras, si quis optime dixerit, fieri posse coniectantes: res vero iam gestas, ex illorum oratione spectantes, qui egregie vos obiurgarint; id, quod vos ipsi vidistis, non certius existimantes esse, quam quod audistis. & orationis quidem novitate facillime vobis imponi finitis; spectatam vero, ac probatam orationem nullo modo sequi vultis: rerum quidem inusitatarum semper servi, usitatarum vero contemptores. Et unusquisque vestrum potissimum quidem dicendi facultate praestare cupit: sin minus, illis, qui hac eloquentiae laude excellunt, resistitis, ne, si illorum sententiam sequamini, illis inferiores esse videamini: & si quis aliquid acute dixerit, ad illum laudandum promti estis, vel ante quam hoc ipsum dixerit:

λεγόμενα, καὶ προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβη-
σόμενα· ζητοῦντές τε ἄλλο τι, ὡς εἰπεῖν, ἢ ἐν οἷς ζῶμεν,
Φρονεῦντες δὲ οὐδὲ περὶ τῶν παρόντων ἰκανῶς. ἀπλῶς τε,
ἀκκῆς ἠδονῇ ἠσώμενοι, καὶ σοφιστῶν δεαταῖς ἐσικότες
καθημένοις μᾶλλον, ἢ περὶ πόλεως βουλευομένοις.

λθ'. Ὡν ἐγὼ πειρώμενος ἀποτρέπειν ὑμᾶς, ἀπο-
φαίνω Μιτυληναίους μάλιστα δὴ μίαν πόλιν ἠδικηκό-
τας ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, οἵτινες μὲν μὴ δυνατοὶ φέρειν τὴν
ὑμετέραν ἀρχὴν, ἢ οἵτινες ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκα-
σθέντες ἀπέστησαν, ξυγγνώμην ἔχω· νῆσον δὲ οἵτινες
ἔχοντες μετὰ τειχῶν, καὶ κατὰ θάλασσαν μόνον φο-
βούμενοι τοὺς ἡμετέρους πολεμίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ τριη-
ρῶν παρασκευῇ οὐκ ἄφρακτοὶ ἦσαν πρὸς αὐτοὺς, αὐτό-
νομοὶ τε οἰκοῦντες, καὶ τιμώμενοι ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ ἡμῶν,

*promti etiam estis ad significandum, ea, quae dicuntur, a vobis iam esse percepta, vel ante quam sint dicta; sed ad horum even-
ta prospicienda tardi estis. Et aliquem alium rerum statum (ut ita loquar) quaeritis, quam sit is, in quo vivimus, quamquam ne praesentem quidem rerum statum satis bene cognoscitis. Denique, ut rem paucis expediam, aurium voluptati servitis, & potius similes estis spectatoribus, qui sedent, & audiunt sophistas, quam viris, qui de republica consultant.*

XXXIX. *A quibus vitiis ego vos avocare conans, pronuntio, unam omnium Mitylenaeorum civitatem vobis maximam iniuriam iam fecisse. Ego enim illis, qui vestrum imperium ferre nequeunt, aut qui ab hostibus coacti, defecerunt, veniam do. Sed cum illi, qui insulam tenebant, & urbem muris cinctam incolabant, & qui a mari tantum nostros hostes metuebant, ubi & ipsi firmo classis apparatu adversus eos erant muniti, suisque legibus utentes, liberi vivebant, & ante omnes a nobis honoraban-*

τιαῦτα εἰργάσαντο· τί ἄλλο οὔτοι ἢ ἐπεβούλευσάν τε,
 καὶ ἐπανεστῆσαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν, (ἀπόστασις
 μὲν γε, τῶν βίαιόν τι πασχόντων ἐστὶν) ἐζήτησάν τε
 μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι; καί-
 τοι δεινότερόν ἐστιν ἢ εἰ καθ' αὐτοὺς δύναμιν κτάμενοι
 ἀντεπολέμησαν· παράδειγμα δὲ αὐτοῖς οὔτε αἱ τῶν πέ-
 λας ἑμφοραὶ ἐγένοντο, ὅσοι ἀποστάντες ἤδη ἡμῶν ἐχει-
 ρώθησαν, οὔτε ἡ παροῦσα εὐδαιμονία παρέσχεν ἔκνον μὴ
 ἐλθεῖν ἐς τὰ δεινά· γενόμενοι δὲ πρὸς τὸ μέλλον θρασεῖς,
 καὶ ἐλπίσαντες μακρότερα μὲν τῆς δυνάμεως, ἐλάσσω
 δὲ τῆς βουλήσεως, πόλεμον ἤρανο, ἰσχὺν ἀξιώσαντες
 τοῦ δικαίου προβεῖναι· ἐν ᾧ γὰρ ὤηθησαν περιέσεσθαι,
 ἐπέθετο ἡμῖν οὐκ ἀδικούμενοι. εἴωθε δὲ τῶν πόλεων αἷς
 ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραξία
 ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν. τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς

*tur, talia facinora patrarint; quid aliud, quam insidias fece-
 runt, bellum potius inferentes, quam defectionem facientes, (de-
 fectio enim est illorum, qui vim aliquam patiuntur) operamque
 dederunt, ut iunctis opibus, cum illis, qui nobis sunt hostes in-
 fensissimi, nos perderent? Atqui hoc est atrocius, quam si per se,
 solique partis opibus bellum nobis intulissent. neque calamitates
 aliorum, qui, post defectionem a nobis factam, in servitutem iam
 sunt redacti, documentum ipsis fuerunt; neque praesens ipsorum
 felicitas ipsos a periculis adeundis deterruit: facti autem audaces
 ad futura, & speratis rebus maioribus, quam quas praestare pote-
 rant, & minoribus, quam quas cupiebant, bellum susceperunt,
 armis potius quam iure disceptandum censentes. quo enim tem-
 pore se victores fore putarunt, nullis iniuriis a nobis affecti nos
 invaserunt. Usu autem venire solet, ut civitates, illae praecipue,
 quibus nuper ac praeter expectationem felicitas contigit, ad in-*

ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα, ἀσφαλέστερα, ἢ παρὰ δόξαν· καὶ κακοπραγίαν, ὡς εἰπεῖν, ῥᾶον ἀπωθοῦνται, ἢ εὐδαιμονίαν διασώζονται. χρῆν δὲ Μιτυληναίους καὶ πάλαι μὴδὲν διαφέροντας τῶν ἄλλων ὑφ' ἡμῶν τετιμῆσθαι· καὶ οὐκ ἂν ἐς τόδε ἐξέβρισαν. (πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος τὸ μὲν θεραπεῦον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν) κολασθῆτωσαν δὲ καὶ νῦν ἀξίως τῆς ἀδικίας, καὶ μὴ τοῖς μὲν ὀλίγοις ἡ αἰτία προστεθῆ, τὸν δὲ δῆμον ἀπολύσητε. πάντες γὰρ ἡμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τρεπομένοις, νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι. ἀλλὰ τὸν μετὰ τῶν ὀλίγων κίνδυνον ἡγησάμενοι βεβαιότερον, ξυναπέστησαν. τῶν τε συμμαχῶν σκέψασθε εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσιν ὑπό τε τῶν πολέμιων καὶ τοῖς ἐκούσιν ἀποστάσι τὰς αὐτὰς ζημίας προσθήσετε, τίνα οἴεσθε ὄντινα οὐ βραχεῖα προφάσει ἀπο-

solentiam se convertant. Illa vero felicitas, quae secundum rationem hominibus contingit, est plerumque stabilior, quam quae praeter expectationem accidit: & (ut ita loquar) adversam fortunam facilius propulsant, quam secundam tuentur. Decuerat autem iam pridem Mitylenaeos nullo peculiari honore praeter ceteros a nobis affici. & eo petulantiae progressi non essent. (Hoc enim alioqui natura comparatum est, ut homo eum quidem contemnat, a quo colitur; eum vero admiretur, qui ipsi non cedit.) Plestantur igitur vel nunc pro magnitudine iniuriae; neque paucis quidem culpa tribuatur, plebs vero a vobis absolvatur. Nam universi pariter nos invaserunt: quibus, si ad nos confugissent, nunc iterum in urbe sua degere liceret. Sed tutius esse arbitrati, eandem belli fortunam periclitari cum paucis, simul omnes a nobis defecerunt. Considerate autem, si easdem poenas infligatis & sociis illis, qui ab hostibus coacti, & illis, qui ultro defecerunt,

στήσεσθαι, ὅταν ἢ κατορθώσαντι ἐλευθέρωσις ἢ, ἢ σφαλέντι μηδὲν παθεῖν ἀνήκεστον. ἡμῖν δὲ πρὸς ἐκάστην πόλιν ἀποκεκινδυνεύσεται τὰ τε χρήματα καὶ αἱ ψυχαί. καὶ τυχόντες μὲν, πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβόντες, τῆς ἔπειτα προσόδου, δι' ἣν ἰσχύομεν, τολαιπὸν στερήσεσθε, σφαλέντες δὲ, πολεμίους πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἔχομεν. καὶ ὃν χρόνον τοῖς νῦν καθεσθηκόσι δεῖ ἐχθροῖς ἀνίστασθαι, τοῖς οἰκειοῖς ξυμμάχοις πολεμήσομεν.

μί. Οὐκ οὖν δεῖ προσθεῖναι ἐλπίδα οὔτε λόγῳ πιστήν, οὔτε χρήμασιν ὠνητήν, ὡς ξυγγνώμῃ ἀμαρτεῖν ἀνθρωπεύως λήψονται. ἄκοντες μὲν γὰρ οὐκ ἔβλαψαν, εἰδότες δὲ ἐπεβούλευσαν. ξύγγνωμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον. ἐγὼ μὲν σὺν καὶ τότε πρῶτον, καὶ νῦν διαμάχομαι, μὴ μεταγνώμαι ὑμᾶς τὰ προδεδογμένα, μηδὲ τρισὶ τοῖς

quem tandem fore putatis, quin levissima de causa deficiat, si aut re feliciter gesta libertatem sit adepturus, aut re infeliciter gesta nihil gravius sit perpeffurus? Nos vero in singulis civitatibus & fortunarum & salutis periculum subibimus. Et si, re prospere gesta, urbem iam profligatam receperimus, proventibus, in quibus sita est nostra potentia, in posterum privabimini: si vero labamur, praeter eos, quos iam habemus, novos etiam hostes habebimus. Et quo tempore illis, qui nunc sunt hostes minime dubii, resistendum erit, eo bellum nostris sociis erit faciendum.

XL. Non oportet igitur ullam spem ipsis relinquere, qua sperent fore, ut vel oratione probabili nobis persuadeant, quod cupiunt, vel pecuniis peccata redimant, & quasi humanitus peccarint, veniam a nobis impetrent. Nec enim inviti deliquerunt: sed ultro & scientes insidias nobis fecerunt. Quod autem praeter voluntatem fit, id venia dignum est. Ego igitur & tunc primum, & nunc quoque contendo, ne pristinam sententiam mutantes de-

ἄξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἴκτω, καὶ ἡδονῇ λόγων, καὶ ἐπιεικείᾳ, ἀμαρτάνειν. ἑλεός τε γὰρ πρὸς τοὺς ὁμοίους δίκαιος ἀντιδίδοσθαι, καὶ μὴ πρὸς τοὺς οὐτ' ἀντοικτιοῦντας, ἐξ ἀνάγκης τε καθεστῶτας αἰεὶ πολεμίους. οἱ τε τέρποντες λόγῳ ῥήτορες ἔξουσι καὶ ἐν ἄλλοις ἐλάσσοσιν ἀγῶνα, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἢ μὲν πόλις βραχέα ἦσθεῖσα, μεγάλα ζημιώσεται, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν τὸ παθεῖν εὖ ἀντιλήψονται. καὶ ἡ ἐπιεικεία πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιτηδεύους καὶ τολοιπὸν ἔσεσθαι, μᾶλλον δίδοται ἢ πρὸς τοὺς ὁμοίους τε καὶ οὐδὲν ἦσσον πολεμίους ὑπολειπομένους. ἐν δὲ ξυνηλῶν λέγω, πειθόμενοι μὲν ἡμῶι, τά τε δίκαια ἐς Μιτυληναίους καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε· ἄλλως δὲ γνόντες, τοῖς μὲν οὐ χαριεῖσθε, ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον δικαιοῦσεσθε. εἰ γὰρ οὗτοι ὀρθῶς ἀπέ-

cretum iam ante factum rescindatis, neve misericordia, & verborum illecebris, & lenitate, tribus rebus imperio perniciosissimis, adducti peccetis. Nam misericordiam illis, qui sunt similes, vicissim tribui est aequum: non autem illis, qui mutua miseratione non commoventur, & qui propter necessitatem, qua inviti parere coguntur, se nobis hostes perpetuo praebent. Et oratores, qui sua oratione oblectant, in aliis minoribus rebus certamen habebunt: non autem in qua, ipsa quidem civitas pro minima voluptate, quam perceperit, maximam iacturam faciet; ipsi vero pro causa bene acta beneficium accipient. Et lenitas illis potius tribuitur, qui in posterum amici sunt futuri, quam illis, qui semper sui similes, & nihilo minus hostes sunt futuri, si superflites relinquuntur. Atque (ut semel rem totam paucis expediam) si meam sententiam sequamini, ea facietis, quae cum erga Mitylenaeos aequa, tum etiam vobis ipsis utilia sunt futura. Sed si aliter statueritis, illis quidem nihil gratificabimini, vos vero ipsos vestro prae-

στησαν, ὑμεῖς ἂν οὐ χρεῶν ἄρχοιτε. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσήκον ὅμως ἀξιούτε τούτο δρᾶν, παρὰ τὸ εἰκὸς τοῖνον καὶ τούσδε συμφόρως δεῖ κολάζεσθαι, ἢ παύεσθαι τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐκ τοῦ ἀκινδύνου ἀνδραγαθίζεσθαι. τῇ τε αὐτῇ ζημία ἀξιώσατε ἀμύνασθαι, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφεύγοντες τῶν ἐπιβουλευσάντων Φανῆναι· ἐνθυμηθέντες ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατήσαντας ἡμῶν, ἄλλως τε καὶ προὑπάρξαντας ἀδικίας. μάλιστα δὲ εἰ μὴ ξὺν προφάσει τινὰ κακῶς ποιοῦντες ἐπέξερχονται, καὶ διόλλυνται, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπομένου ἐχθροῦ. ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τὶ παθῶν, χαλεπώτερος διαφυγῶν τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. μὴ οὖν προδῶται γένησθε ἡμῶν αὐτῶν. γενόμενοι δ' ὀτιεγγύτατα

iudicio magis damnabitur. si enim isti merito defecerunt, vos certe contra fas & ius ipsis imperare dicimini. Quod si vel contra fas & ius, hoc tamen vobis faciendum censetis, oportet igitur hos etiam praeter fas & ius a vobis puniri, quia hoc vobis conducat, aut imperium a vobis deponi, operamque dari, ut sine periculo viros bonos agatis. eadem etiam poena in illos animadvertite; neque vos, qui evasistis, clementiores vosmet ostendite, quam illi, qui insidias fecerunt, erga vos fuissent, si rem ex animi sententia gessissent: cogitantes, quae verisimile est ipsos facturos fuisse, si vos vicissent, praesertim cum vos iniuria lacefferint. Illi vero praecipue, qui nulla de causa aliquem maleficio afficiunt, hunc etiam ad interuicium usque persequuntur, & funditus perdunt, quia periculum sibi impendens ab hoste, qui superstes relinquitur, suspectum habent. Qui enim iniuriam aliquam accepit, a quo non oportuit, hic periculo vitato in eum acerbior esse solet, quam in iustum hostem. Nolite igitur vestri ipsorum proditores esse. Sed animo quam proxime accedentes ad mala,

τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν, καὶ ὡς πρὸ παντός ἀν' ἐτιμῆ-
 σασθε αὐτοὺς χειρώσασθαι, νῦν ἀνταπόδοτε, μὴ μα-
 λακισθέντες πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα, μηδὲ τοῦ ἐπικρε-
 μασθέντος ποτὲ δεινοῦ ἀμνημονοῦντες. κολάσατε δὲ
 ἀξίως τούτους τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παρά-
 δεῖγμα σαφές καταστήσατε, ὅς ἀν' ἀφιστῆται, θανά-
 τῳ ζημιωσόμενον. τόδε γὰρ ἦν γνῶσιν, ἥσσον, τῶν πο-
 λεμιῶν ἀμελήσαντες, τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν μαχεῖσθε
 ξυμμάχοις.

μά'. Τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων εἶπε. μετὰ δ' αὐτὸν Διό-
 δοτος ὁ Εὐκράτους (ὅσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ
 ἀντέλεγε μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι Μιτυληναίους) παρ-
 ελθὼν καὶ τότε, ἔλεγε τοιαύδε.

μβ'. ΟΥΤΕ τοὺς προβέντας τὴν διαγνώμην αὐθις περὶ
 Μιτυληναίων αἰτιῶμαι, οὔτε τοὺς μεμφομένους μὴ πολ-
 λάκις περὶ τῶν μεγίστων βουλευέσθαι, ἐπαινώ. νομίζω

*quae passuri eratis, & vos ceteris omnibus rebus anteposituos fuif-
 se, eos in vestram potestatem redigere, nunc parem gratiam ipsi
 referatis: non emolliti ob praesentem ipsorum fortunam, ac statum,
 in quo iam sunt; nec periculi, quod vobis non ita pridem impen-
 debat, oblitī. Hos igitur pro meritis pleclite, & insigne exemplum
 sociis praebeate, ut intelligant, eum, qui defectionem a vobis fecerit,
 morte multatum iri. Hoc enim si cognoverint, vos, negle-
 ctis hostibus, cum vestris sociis posthac minus pugnabitis.*

XLI. Atque Cleon quidem haec dixit. Post eum vero
 Diodotus Eucratis filius, (qui & in superiore concione
 ipsi maxime fuerat adversatus, ne Mitylenaei necarentur)
 tunc etiam in medium progressus, haec verba fecit.

XLII. ΝΕΟΥΕ illos, qui de Mitylenaeis iterum ad consti-
 lium retulerunt, reprehendendos puto; neque illos, qui maximis de

δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλία εἶναι, τάχος τε καὶ ὀργήν. ὧν τὸ μὲν, μετὰ ἀνοσίας φιλεῖ γίνεσθαι, τὸ δὲ, μετὰ ἀπαιδευσίας, καὶ βραχύτητος γνώμης. τοὺς τε λόγους ὅστις διαμάχεται μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν, ἢ ἰδίᾳ τὶ αὐτῶ διαφέρει. ἀξύνετος μὲν, εἰ ἄλλῳ τινὶ ἠγεῖται περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατόν εἶναι καὶ μὴ ἐμφανεῦς φράσαι· διαφέρει δ' αὐτῶ εἰ βουλόμενός τι αἰσχρὸν πείσσαι, εὖ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἂν ἠγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ δύνασθαι, εὖ δὲ διαβαλὼν, ἐκπλήξαι ἂν τοὺς τε ἀντερῶντας καὶ τοὺς ἀκουσμένους. χαλεπώτατοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατηγοροῦντες ἐπίδειξιν τινα. εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίαν κατητιῶντο, ὁ μὴ πείσας, ἀξυνετώτερος ἂν δόξας εἶναι ἢ ἀδικώτερος, ἀπεχώρει. ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης, πείσας

rebus facpius consultandum esse vetant, laudandos censeo. Nam haec duo, celeritatem & iram, bonae consultationi maxime contraria esse iudico. Quorum alterum quidem cum amentia coniunctum esse solet; alterum vero, cum imperitia & consilii tenuitate. Et qui orationem rerum agendarum magistram esse contentiose negat, aut amens est, aut privatim aliquid ipsius interest. amens quidem, si ulla alia ratione, quam verbis, res futuras, easque obscuras declarari posse putat. ipsius vero interest, si cupiens aliquid turpe persuadere, de hoc quidem, quod est turpe, se non belle differere posse putet: sed, si probe vituperaverit alios, cum illos, qui sententiam contra ipsum sunt dicturi, tum etiam auditores a se territum iri speret. Illi etiam sunt molestissimi, qui, ut suae prudentiae ac eloquentiae specimen edant, magnifica oratione corruptelam adversariis obiectant, eosque hoc nomine accusant. Si enim imperitiam illis obiicerent; is, qui rem persuadere non posset, imperitus potius quam iniustus habitus, vi-

τε, ὑποπτος γίγνεται, καὶ μὴ τυχῶν, μετὰ ἀξυνεσίας καὶ ἀδίκου. ἢ τε πόλις οὐκ ὠφελεῖται ἐν τῷ τοιῶδε. Φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖται τῶν συμβούλων· καὶ πλείστ' ἀνὸρβοῖτο ἀδυνάτους λέγειν ἔχουσα τοὺς τοιοῦτους τῶν πολιτῶν. ἐλάχιστα γὰρ ἀνὰ πεισθεῖσαν ἀμαρτάνειν. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην, μὴ ἐκφοβοῦντα τοὺς ἀντεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι ἄμεινον λέγοντα. τὴν δὲ σώφρονα πόλιν, τῷ τε πλείστα εὖ βουλευόντι μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μηδ' ἐλασσὸν τῆς ὑπαρχούσης· καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης, οὐχ ὅπως ζημιῶν, ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν. οὕτω γὰρ, ὅ, τε κατορθῶν, ἤκιστα ἀνὰ ἐπὶ τῷ ἔτι μειζόνων ἀξιοῦσθαι, παρὰ γνώμην τὶ καὶ πρὸς χάριν λέγοι· ὅ, τε μὴ ἐπιτυχῶν, ὀρέγοιτο τῷ αὐ-

etus discederet. Sed si iniustitia alicui obiiciatur, & idem causam obtineat, est suspectus; & nisi obtineat, non solum imperitus, sed etiam iniustus existimatur. Et respublica ex huiusmodi re detrimentum capit. Consultoribus enim propter metum destituitur: quamquam praeclare cum ea ageretur, si tales cives nulla dicendi facultate praeditos haberet. minime enim ad peccandum impellerentur. Atqui oportet bonum civem non terrentem adversarios, qui sententiam contra ipsum sunt dicturi, sed, pari dicendi potestate facta, disputantem demonstrare, se meliora dicere. Civitatem vero sapientem oportet optimo consultori non addere novum honorem; sed nec eum, quem iam habet, imminuere: illum etiam, qui non est bonus consultor, non solum nulla poena, sed ne ulla quidem ignominia afficere. Ita enim & is, qui in dicendis sententiis praestat, nihil aliter ac sentit, neque quidquam ad gratiam dicet, adductus spe longe maiorum honorum, quos adipisci cupit. Et qui rectum consilium dare non novit, & ipse mut-

τῷ χαριζόμενός τι, καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος.
 μγ'. Ὡν ἡμεῖς τὰναντία δρῶμεν, καὶ προσέτι, ἦν
 τις καὶ ὑποπτεύηται κέρδους μὲν ἕνεκα, τὰ βέλτιστα δ'
 ὅμως λέγειν, Φθονήσαντες τῆς εὐβεβαίου δεκτικῆς τῶν
 κερδῶν, τὴν Φανερὰν ὠφέλειαν τῆς πόλεως ἀφαιρούμε-
 βα. κατέστηκε δὲ τὰγαθὰ, ἀπὸ τοῦ εὐθέως λεγόμενα,
 μηδὲν ἀνυποπτότερα εἶναι τῶν κακῶν. ὥστε δεῖν ὁμοίως
 τὸν τε τὰ δεινότερα βουλόμενον πείσαι, ἀπάτη προσά-
 γεσθαι τὸ πλῆθος, καὶ τὸν τὰ ἀμείνω λέγοντα, ψευ-
 σάμενον, πιστὸν γενέσθαι. μόνην τε πόλιν διὰ τὰς περι-
 νοίας εὖ ποιῆσαι ἐκ τοῦ προφανοῦς, μὴ ἐξαπατήσαντα,
 ἀδύνατον. ὁ γὰρ διδοὺς Φανερῶς τι ἀγαθόν, ἀνυπο-
 πτεύεται ἀφανῶς πῆ πλέον ἔξειν. χρῆ δὲ πρὸς τὰ μέγι-
 στα καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιῶντι, ἡμᾶς περαιτέρω προνοῦν-

*titudinem sibi conciliare non studebit, eadem ratione ei in re ali-
 qua gratificans.*

XLIII. Quorum nos contraria facimus: & praeterea, si quis
 in sordium & corruptelae suspicionem venerit, & tamen eum opti-
 me dicere constet, invidentes ei propter incertam sordium suspi-
 cionem, manifestam utilitatem reipublicae eripimus. Solet autem
 usu venire, ut bonae ac salutaris sententiae, quae ex improvise
 dicuntur, non minus sint suspectae, quam malae & perniciosae:
 adeo, ut oporteat pariter, tam illum, qui reipublicae pessimum con-
 siliium est daturus, quam illum, qui optimam sententiam dicturus,
 multitudinem dolo sibi conciliare, & mendacio suam causam pro-
 bare. Et solam hanc rempublicam, propter huiusmodi suspicio-
 nes, nemo aperte, nisi fraude decipiat, beneficiis afficere potest.
 Qui enim aperte beneficium ipsi dat, in quaestus obscuri suspi-
 cionem incidit, quasi pro beneficio reipublicae dato, ipse beneficium
 aliquod longe maius ab ea clam sit accepturus. Oportet autem in

τας λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούτων, ἄλλως τε καὶ ὑπεύθυνον τὴν παραίνεσιν ἔχοντας πρὸς ἀνεύθυνον τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν. εἰ γὰρ ὅ, τε πείσας καὶ ὁ ἐπισπώμενος ὁμοίως ἐβλάπτοντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε· νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἢν τινα τύχητε ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε, καὶ οὐ τὰς ὑμέτερας αὐτῶν, εἰ πολλαὶ οὔσαι ξυνέξήμαρτον.

μδ'. Ἐγὼ δὲ παρήλθον οὔτε ἀντερῶν περὶ Μιτυληναίων, οὔτε κατηγορήσων. οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῖν ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας. ἢν τε γὰρ ἀποφῆνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτοὺς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρων ἦντε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν, εἰ τῇ πό-

rebus maximis, & in tanta imperii dignitate, nos, qui verba facimus, longius prospicere, quam vos, qui non longe prospicitis; praesertim cum nos, qui consilium damus, rationem reddere cogamur vobis, qui nos auditis, & qui nullis rationibus reddendis, nullique iudicio obnoxii estis. Si enim & ille, qui aliquid persuasit, & ille, cui hoc persuasum fuit, aequae multaretur, profecto prudentius iudicaretis. Nunc vero ad quemlibet animi motum, quo repente fueritis abrepti, si quando forte in rebus iudicandis labamini, illius, qui persuaserit, unam sententiam, nec vestras ipsorum plectitis, quamvis multae sint, quae simul peccarint.

XLIV. Ego vero in medium processi, neque pro Mytilenaeis cuiquam sententiam contrariam dicturus, neque quempiam accusaturus. Non enim de illorum facinore nobis est certamen, si sapiamus, sed de utilitate nostra, ut nobis recte consulamus. Quamvis enim ipsos iniustissimum facinus fecisse pronuntiem, non tamen propterea eos etiam occidendos censuerim, nisi hoc reipubli-

λει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο. νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλευέσθαι ἢ τοῦ παρόντος. καὶ τοῦτο ὁ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται ἐς τὸ λοιπὸν ξυμθέρον ἔσεσθαι πρὸς τὸ ἦσσαν ἀφίστασθαι, θάνατον ζημίαν προβέησι, καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ ἐς τὸ μέλλον καλῶς ἔχοντος ἀντισχυρίζομενος, τὰναντία γιγνώσκω καὶ οὐκ ἀξιώ ὑμᾶς τῷ εὐπρεπεῖ τοῦ ἐκείνου λόγου τὸ χρήσιμον τοῦ ἐμοῦ ἀπώσασθαι. δικαιότερος γὰρ ἂν αὐτοῦ ὁ λόγος πρὸς τὴν νῦν ὑμετέραν ὄργην ἐς Μιτυληναίους, τάχα ἂν ἐπισπάσαιτο. ἡμεῖς δὲ οὐ δικαζόμεθα πρὸς αὐτοὺς ὥστε τῶν δικαίων δεῖν, ἀλλὰ βουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως χρησίμως ἔξουσιν.

μέ'. Ἐν οὖν ταῖς πόλεσι πολλῶν θανάτου ζημία πρόκειται, καὶ οὐκ ἴσων τῶδε ἀλλ' ἐλασσόνων ἀμαρτημά-

cae conducat. neque etiam, si qua venia sunt digni, hanc ipsis dandam censeo, nisi hoc ipsum e republica fore constiterit. Nam de rebus futuris, potius quam de praesentibus nos consultare puto. Atque in eo, quod Cleon praecipue contendit, ad socios in officio continendos, ne defectionem in posterum faciant, vobis utile fore, si capitale supplicium ipsis proponatis, in eo, inquam, a Cleone vehementer dissentio, & ego quoque de eo, quod in posterum vobis utile est futurum, contra contendens, longe aliter sentio. Et a vobis peto, ne speciosa ipsius oratione, meae orationis utilitatem repellatis. Nam eius oratio, quae maiorem aequitatis speciem habet, propter vestram iram, quae nunc in Mitylenaeos est accensa, fortasse vos ad ipsius sententiam attrahet. Nos vero cum ipsis Mitylenaeis iam non disceptamus, ita ut de iure nobis sit quaerendum: at de ipsis consultamus, quoniam modo nobis in posterum utiles esse poterunt.

XLV. In singulis enim civitatibus capitis poena proposita est

των ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι κινδυνεύουσι, καὶ οὐδεὶς πω καταγνοῦς ἑαυτοῦ μὴ περιέσεσθαι τῷ ἐπιβουλεύματι, ἦλθεν ἐς τὸ δεινόν. πόλις τε ἀφισταμένη τις πω, ἥσσω τῇ δοκίσει ἔχουσα τὴν παρασκευὴν, ἢ οἰκίαν, ἢ ἄλλων ξυμμαχίαν, τούτῳ ἐπεχείρησε. πεφύκασί τε ἅπαντες καὶ ἰδία καὶ δημοσία ἀμαρτάνειν. καὶ οὐκ ἔστι νόμος ὅστις ἀπείρξει τούτου. ἐπεὶ διεξεληλύθασί γε διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν οἱ ἄνθρωποι, προστιθέντες εἴπως ἥσσαν ἀδικοῦντο ὑπὸ τῶν κακούργων. καὶ εἰκὸς τοπάλαι τῶν μεγίστων ἀδικημάτων μαλακωτέρας κείσθαι αὐτάς· παραβαυνομένων δὲ τῷ χρόνῳ, ἐς τὸν θάνατον αἱ πολλαὶ ἀνήκουσι· καὶ τοῦτο ὅμως παραβαίνεται. ἢ τοῖνον δεινότερόν τι τούτου δέος εὐρετέον ἐστίν, ἢ τόδε γε οὐδὲν ἐπίσχει. ἀλλ' ἢ μὲν πενία, ἀνάγκη τὴν τόλ-

in multa peccata, non solum huic, quod ab istis est commissum, paria, sed etiam minora. Homines tamen spe sollicitati periculum subeunt, nec ullus adhuc in periculum venit, qui se ex eo non evasurum, neque suum conatum sibi successurum existimans, de se ipso desperarit. Nec ulli civitas, quae defectionem fecerit, ad hanc usque diem exstitit, quae iusto minorem se existimans habere apparatus, vel suum vel socialem, hoc aggredi ausa est. Omnibus enim natura insitum est, ut & privatim & publice peccent. nec ulla lex est, quae ab hoc prohibere valeat. Siquidem homines per omnia poenarum genera iverunt, eas paulatim augentes, si quo modo a facinorosis minus laederentur. Etenim verisimile est, mitiores poenas olim in maxima scelera constitutas fuisse. Sed cum temporis progressu violarentur, ad mortem pleraeque processerunt. Et tamen hoc quoque violatur. aut igitur aliquis terror hoc vehementior est excogitandus, aut ne iste quidem coërcebit. Sed paupertas quidem, audaciam necessitati praebet; opum vero po-

μαν παρέχουσα, ἢ δ' ἐξουσία, ὑβρεῖ τὴν πλεονεξίαν καὶ Φρονήματι. αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι, ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐκάστη τις κατέχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείττους, ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους. ἢ τε ἐλπίς καὶ ὁ ἔρως ἐπὶ παντί. ὁ μὲν, ἠγούμενος, ἢ δ', ἐφεπομένη καὶ ὁ μὲν, τὴν ἐπιβολὴν ἐκΦροντίζων, ἢ δὲ, τὴν εὐπορίαν τῆς τύχης ὑποτιθεῖσα, πλεῖστα βλάπτουσι καὶ ὄντα ἀΦανῆ κρείσσω ἐστὶ τῶν ὀρωμένων δεινῶν. καὶ ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἔλασσαν ξυμβάλλεται ἐς τὸ ἐπαίρειν. ἀδοκίμως γὰρ ἐστὶν ὅτε παρισταμένη, καὶ ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων κινδυνεύειν τινὰ προάγει, καὶ οὐχ ἦσσαν τὰς πόλεις, ἔσω περὶ τῶν μεγίστων, ἐλευθερίας, ἢ ἄλλων ἀρχῆς καὶ μετὰ πάντων ἕκαστος ἀλογίστως ἐπιπλέον τί αὐτὸν ἐδόξασεν. ἀπλῶς τε, ἀδύνατον, καὶ πολλῆς εὐηθείας,

tertia, petulantiae & superbiae violentiam, ac pluris habendi cupiditatem. Alii quoque vitae status, pro diverso hominum affectu, prout singuli constituti tenentur aliqua cupiditate vehementiori, quam quae refruari possit, homines ad pericula impellunt. Et spes, & amor qualibet in re hoc ipsum faciunt. hic quidem, dux; illa vero, comes. atque hic quidem, rei aggradiendae rationem excogitans, illa vero fortunae prosperitatem suggerens, plurimum nocet. Atque haec naturae vitia, quamvis sub aspectum minime cadant, tamen maiorem vim habent, quam mala, quae cernuntur. Et praeter ista, ipsa quoque fortuna nihilo minus adiuvat ad homines ad periculum impellendos. Nam ex inopinato nunquam adstans, ac sese offerens, aliquem vel infirmioribus opibus instructum adducit ad periclitandum; & civitates integras eo magis, quo de maioribus rebus agitur, de libertate, aut de imperio in alios obtinendo: & quia cum universa civitate singuli cives temere de se plus aequo sentiunt. Denique (ut rem paucis

ἔστις οἶεται, τῆς ἀνθρωπείας Φύσεως ὀρμωμένης προθύμως τὶ πρᾶξαι, ἀποτροπὴν τινὰ ἔχειν, ἢ νόμων ἰσχύϊ, ἢ ἄλλῳ τῷ δεινῷ.

μοσί. Οὐκ οὖν χρὴ οὔτε τοῦ θανάτου τῆ ζημίας ὡς ἔχεγγύω πιστεύσαντας, χεῖρον βουλευσασθαι, οὔτε ἀνέλπιστον καταστήσασθαι τοῖς ἀποστᾶσιν ὡς οὐκ ἔσται μεταγνῶναι, καὶ ὅτι ἐν βραχυτάτῳ τὴν ἀμαρτίαν καταλῦσαι. σκέψασθε γάρ, ὅτι νῦν μὲν ἢ τις καὶ ἀποστᾶσα πόλις γνῶ μὴ περιεσομένη, ἔλθοι ἂν ἐς ξύμβασιν, δυνατὴ οὔσα ἔτι τὴν δαπάνην ἀποδῶναι, καὶ τοιοῦτον ὑποτελεῖν· ἐκείνως δὲ, τίνα οἴεσθε ἢ τινὰ οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσεσθαι, πολιορκία τε παρατενεῖσθαι ἐς τοῦσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῇ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι; ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη δαπανῶν καθη-

complete) hoc fieri non potest, & magnae est stultitiae, si quis existimet, se aliquam rationem habere, qua homines a peccatis deterreat, aut legum vi, aut aliquo alio mali gravioris metu, cum humana natura ad aliquid agendum, magno impetu feratur.

XLVI. Quare non oportet nos aut mortis poena, tanquam locuplete fideiussore fretos, aliquid gravius de Mitylenaeis statuere, aut omnem spem tollere illis, qui defecerint, fore ut nullus ipsorum poenitentiae locus detur, neque suum peccatum quam levissima poena ipsis eluere liceat. Considerate enim, quod nunc quidem, si qua civitas praeterea, quae defectionem fecerit, & quae adhuc habuerit, unde impensas restituere, & tributum in posterum persolvere possit, se superstitem fore cognoverit, ad compositionem veniet: at illo modo, quem Cleon praescribit, quam tandem fore putatis, quae non melius, quam nunc ista fecit, ad bellum se instruet, & diuturnam obsidionem ad extremum usque perferet; se idem valet, sero & cito-compositionem facere. Nobis vero quomodo

μένοις διὰ τὸ ἀξύμβατον, καὶ ἦν ἔλωμεν πόλιν, ἐφθαρ-
 μένην παραλαβεῖν, καὶ τῆς προσόδου τοιοῦτον ἀπ' αὐ-
 τῆς στέρεσθαι; ἰσχύομεν δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους τῶδε.
 ὥστε οὐ δικαστὰς ὄντας δεῖ ἡμᾶς μᾶλλον τῶν ἔξαμαρ-
 τανόντων ἀκριβεῖς βλάπτεσθαι, ἢ ὄραν ὅπως ἐς τὸν
 ἔπειτα χρόνον μετρίως κολάζοντες, ταῖς πόλεσιν ἔξομεν
 ἐς χρημάτων λόγον ἰσχυρούσαις χρῆσθαι καὶ τὴν Φυ-
 λακῆν μὴ ἀπὸ τῶν νόμων τῆς δεινότητος ἀξιούν ποιεῖ-
 σθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας. οὐ γὰρ τού-
 νατίον ὀρῶντες, ἦν τινα ἐλεύθερον καὶ βία ἀρχόμενον,
 εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα, χειρωσώμεθα,
 χαλεπῶς οἰόμεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι. χρὴ δὲ τοὺς ἐλευ-
 θέρους οὐκ ἀφισταμένους, σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ πρὶν
 ἀποστῆναι, σφόδρα φυλάσσειν, καὶ προκαταλαμβεί-

*detrimento non erit, si propter sublatam compositionis faciendae
 spem, in longam obsidionem sumtus facere cogamur, & si urbem
 capiamus, profligatam recipiamus, & vestigalibus, quae ex ea per-
 cipimus, in posterum privemur? Atqui hac re adversus hostes vale-
 mus. Quapropter nobis non est committendum, ut, dum illorum,
 qui deliquerunt, iudices sumus severi, exinde detrimentum potius
 capiamus, quam videamus, quonam modo eos moderate mulctantes,
 civitatibus, quae pecuniarum vi pollent, in posterum uti possimus.*

*Et oportet nos existimare, non legum atrocitate, sed officii nostri
 sedulitate eas custodiendas, & in officio fideque continendas. Nos
 tamen longe aliter nunc facimus. Nam si quem liberum hominem
 subegerimus, sed alterius imperio coactum parere, ac merito defi-
 cientem, ut se in pristinam libertatem vindicaret, eum atrocibus
 suppliciis afficiendum censemus. Atqui liberos homines acriter pu-
 nire non oportet, si defectionem fecerint, sed eos diligenter custo-
 dire, & antevertere, ut ne in cogitationem quidem huius rei ve-*

νειν ὅπως μὴδ' εἰς ἐπίνοιαν τούτου ἴωσι, κρατήσαντάς τε ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν.

μζ'. Ὑμεῖς δὲ σκέψασθε ὅσον ἂν καὶ τοῦτο ἀμαρτάνοιτε, Κλέωνι πειθόμενοι. νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν ὁ δῆμος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν εὖνους ἐστὶ, καὶ ἡ οὐ ξυναφίσταται τοῖς ὀλίγοις, ἢ, εἰ βιασθῆ, ὑπάρχει τοῖς ἀποστήσασι πολέμιος εὐθύς· καὶ τῆς ἀντικαθισταμένης πόλεως τὸ πλῆθος ζύμμαχον ἔχοντες, ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε. εἰ δὲ διαφθερεῖτε τὸν δῆμον τὸν Μιτυληναίων, ὃς οὔτε μετέσχε τῆς ἀποστάσεως, ἐπειδὴ τε ὅπλων ἐκράτησεν, ἐκὼν παρέδωκε τὴν πόλιν· πρῶτον μὲν ἀδικήσετε, τοὺς εὐεργέτας κτείνοντες, ἔπειτα καταστήσετε τοῖς δυνατοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ βούλονται μάλιστα. ἀφιστάντες γὰρ τὰς πόλεις, τὸν δῆμον εὐθύς ζύμμαχον ἔξουσιν, προδειξάντων ὑμῶν τὴν αὐτὴν ζημίαν τοῖς τε ἀδικούσιν

niant; & si eos in nostram potestatem redegerimus, delicti culpam quam minime ipsis tribuere.

XLVII. Vos igitur considerate, quantopere hac etiam re peccaturi sitis, si Cleoni assentiimini. Nunc enim plebs in omnibus civitatibus est vobis benevola; & aut non deficit cum nobilibus, aut, si deficere cogatur, statim se illorum hostem declarat, a quibus ad defectionem impulsus fuit. Et cum adversariae civitatis multitudinem vestri studiosam habeatis, ad bellum pergitis. Quod si Mitylenaeorum plebem occidatis, quae neque defectionis particeps fuit, & quae, postquam arma penes se habuit, urbem ultro vobis tradidit: primum quidem iniuste facietis, quia bene de vobis meritos occidatis; deinde vero constituetis, quod homines potentes maxime cupiunt. Nam cum civitates ad defectionem impulerint, plebem statim sociam habebunt: quia vos ipsi eandem poenam omnibus pariter, tam illis, qui deliquerint, quam illis, qui non

ἐμαίως κείσθαι, καὶ τοῖς μὴ. δεῖ δὲ, καὶ εἰ ἠδίκησαν, μὴ προσποιεῖσθαι, ὅπως ὁ μόνον ἡμῖν ἔτι ζύμμαχόν ἐστι, μὴ πολέμιον γένηται. καὶ τοῦτο πολλῶν ζυμφορώτερον ἡγούμαι ἐς τὴν κάβεξιν τῆς ἀρχῆς, ἐκόντας ἡμᾶς ἀδικηθῆναι, ἢ δικαίως οὐς μὴ δεῖ διαφθεῖραι. καὶ τὸ Κλέωνος τὸ αὐτὸ δίκαιον καὶ ζύμφορον τῆς τιμωρίας οὐχ εὐρίσκεται ἐν αὐτῶν δυνατὸν ὄν ἅμα γίγνεσθαι.

μὴ. Ὑμεῖς δὲ, γνόντες ἀμείνω τάδε εἶναι, καὶ μὴδὲ οἴκτω πλέον νεύμαντες, μὴτ' ἐπιεικεία, (οἷς οὐδὲ ἐγὼ εἴω προσάγεσθαι) ἀπ' αὐτῶν δὲ τῶν παραινουμένων πείθεσθέ μοι, Μιτυληναίων οὐς μὲν Πάχης ἀπέπεμψε ὡς ἀδικούντας, κρῖναι κατ' ἡσυχίαν, τοὺς δ' ἄλλους εἶναι οἰκεῖν. τάδε γὰρ ἐς τε τὸ μέλλον ἀγαθὰ, καὶ τοῖς πολέμοις ἤδη φεβερά. ὅστις γὰρ εὔβουλεύεται, πρὸς τοὺς

deliquerint, propositam esse prius demonstraveritis. Quamvis autem Mitylenaei deliquerint, hoc tamen erat dissimulandum, ut ea civitatis pars, quae sola adhuc rebus nostris favet, a nobis non alienetur. Hoc enim ad imperium retinendum longe utilius existimo, iniuriam nobis volentibus fieri, quam a nobis, summo iure agentibus, eos occidi, quos non oportet. Atque id, quod est in Cleonis sententia, ultionem iustam, eandemque utilem esse, in eadem re simul fieri posse non reperitur.

XLVIII. Vos igitur, cum intellexeritis, hanc meam sententiam Cleonis meliorem esse, neque misericordia, neque lenitate adducti, (quibus ne ego quidem vos adduci sino,) sed ex ipsis rebus, quae vobis suadentur, mihi assentiamini; & de Mitylenaeis, quos Paches ut fontes huc misit, quaestionem per otium habeatis, ceteros vero habitare permittatis. Haec enim & in posterum bona sunt futura, & hostibus timorem iam sunt iniectura. Quisquis enim recte deliberat, is contra hostes magis pollet, quam qui

ἐναντίους κρείσσων ἐστίν, ἢ μετ' ἔργων ἰσχύος ἀνοία ἐπιών.
 μβ'. Τοιαῦτα μὲν ὁ Διόδωτος εἶπε. ῥηθειςῶν δὲ τῶν
 γνωμῶν τούτων μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας, οἱ
 Ἀθηναῖοι ἦλθον μὲν ἐς ἀγῶνα ὁμῶς τῆς δόξης, καὶ ἐγέ-
 νοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ ἀγχώμαλοι· ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ
 Διοδώτου. καὶ τρίτῃ εὐθύς ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ
 σπουδὴν, ὅπως μὴ Φθασάσης τῆς δευτέρας εὐρώσι διε-
 Φθαρμένην τὴν πόλιν. προεῖχε δὲ ἡμέρα τε καὶ νυκτὶ μάλ-
 ιστα. παρασκευασάντων δὲ τῶν Μιτυληναίων πρέσ-
 βων τῇ νῆϊ οἶνον καὶ ἄλφιτα, καὶ μεγάλα ὑποσχο-
 μένων εἰ Φθάσαιεν, ἐγένετο σπουδὴ τοῦ πλοῦ τοιαύτη
 ὥστε ἡσθιόν τε ἅμα ἐλαύνοντες οἶνω καὶ ἐλαίῳ ἄλφιτα
 πεφυρμένα· καὶ οἱ μὲν ὑπνον ἠροῦντο κατὰ μέρος, οἱ δὲ
 ἤλαυνον. κατὰ τύχην δὲ πνεύματος οὐδενὸς ἐναντιωθέν-

temeraria virium ferocitate fretus in eos fertur, & factis aggreditur.

XLIX. Atque Diodotus quidem haec dixit. Prolatis ve-
 ro horum sententiis inter se maxime contrariis, Athenien-
 ses quidem pariter inter se contenderunt pro adverfa sen-
 tentia; & cum ad suffragia ventum est, par fere utrinque
 numerus fuit, Diodoti tamen sententia superior fuit. Qua-
 re confestim alteram triremem magna festinatione mise-
 runt, ne, si forte posterior priorem non antevertisset, ci-
 vitatem iam exstinctam offenderent. uno autem ferme die
 & nocte antecesserat. Cum autem Mitylenaeorum legati
 vinum & panem hordeaceum in ipsa navi praeparassent,
 & magna praemia se daturos promisissent, si antevertiffent:
 tanto studio cursum navigationis confecerunt, ut
 uno eodemque tempore & remigarent, & panem vino ac
 oleo maceratum comederent; & per vices, alii quidem
 fomnum caperent, alii vero remigarent. cum autem, quo-

τος, καὶ τῆς μὲν προτέρας νεῶς οὐ σπουδῇ πλεούσης ἐπὶ
 πρᾶγμα ἀλλόκοτον, ταύτης δὲ τοιοῦτῳ τρόπῳ ἐπειγ-
 μένης, ἡ μὲν ἔφθασε τοσοῦτον ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέ-
 ναι τὸ ψήφισμα, καὶ μέλλειν δράσειν τὰ δεδογμένα· ἡ
 δ' ὑστέρᾳ αὐτῆς ἐπικατάγεται, καὶ διεκώλυσε μὴ δια-
 φθεῖραι. παρὰ τοσοῦτον μὲν ἡ Μιτυλήνη ἦλθε κινδύνου.

ν. Τοὺς δ' ἄλλους ἄνδρας, οὓς ὁ Πάχης ἀπέπεμψεν
 ὡς αἰτιωτάτους ὄντας τῆς ἀποστάσεως, Κλέωνος γνώμη
 διέφθειραν οἱ Ἀθηναῖοι· ἦσαν δὲ ὀλίγω πλείους χιλίων.
 καὶ Μιτυληναίων τείχη καθεῖλον, καὶ ναῦς παρέλαβον.
 ὕστερον δὲ Φόρον μὲν οὐκ ἔταξαν Λεσβίοις, κλήρους δὲ
 πειρήσαντες τῆς γῆς, πλὴν τῆς Μηθύμναίων, τρισχι-
 λίους, τριακοσίους μὲν τοῖς Θεοῖς ἱεροὺς ἐξεῖλον, ἐπὶ δὲ
 τοὺς ἄλλους σφῶν αὐτῶν κληρούχους τοὺς λαχόντας

dam fortunae beneficio, tunc nullus ventus contrarius
 spirasset, & prior quidem navis haud magna festinatione
 navigaret, quod ad triste ministerium proficisceretur, haec
 vero hunc in modum adeo properaret; illa quidem tan-
 tisper praecessit, dum Paches decretum legeret, & ad im-
 perata faciendum se praepararet. Haec vero posterior, eam
 proxime subsequens, ad portum appulit; & impedivit Pa-
 chetem, ne civitatem perderet. In tantum igitur discrimen
 Mitylene venit.

L. Ceteros vero, quos Paches ut praecipuos defectio-
 nis auctores miserat, Athenienses ex Cleonis sententia mor-
 te mulctarunt. Erant autem numero paulo plures mille. Et
 Mitylenes muros demoliti sunt, & naves ab illis traditas
 acceperunt. Postea vero nullum quidem tributum Lesbiis
 imposuerunt: sed agro, (excepto Methymnaeorum) in tria
 millia partium diviso, trecentas quidem eximias Dijs con-

ἀπέπεμψαν οἷς ἀργύριον Λέσβιοι ταξάμενοι τοῦ κλήρου ἐκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ δύο μνᾶς φέρειν, αὐτοὶ εἰργάζοντο τὴν γῆν. παρέλαβον δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ ἡπειρῷ πολίσματα οἱ Ἀθηναῖοι, ὅσων Μιτυληναῖοι ἐκράτουν· καὶ ὑπήκουον ὕστερον Ἀθηναίων. τὰ μὲν κατὰ Λέσβον οὕτως ἐγένετο.

Bell. Pelop.
an. 5.
Olymp.
88. 2.
U. C. Varr.
327.
Initium Ol.
an. 1. mense
Aprili.
Finis Ol.
an. 2.

να. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ φέρει, μετὰ τὴν Λέσβου ἀλωσιν, Ἀθηναῖοι, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγούντος, ἐστράτευσαν ἐπὶ Μίνωαν τὴν νῆσον ἣ κεῖται πρὸ Μεγάρων· ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρεῖς Φρρυρίῳ. ἐβούλετο δὲ Νικίας τὴν Φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ Βουδόρου καὶ τῆς Σαλαμῖνος εἶναι· τοὺς τε Πελοποννησίους, ὅπως μὴ ποιῶνται ἐκπλους αὐτόθεν λαμβάνοντες, τριήρων

fecerunt; in reliquas vero colonos de suis facta fortitione miserunt. Quibus Les'jii certam pecuniae summam, nempe duas minas in singulas portiones ex pacto & convento quotannis persolventes, agrum ipsi colebant. Oppida etiam, quotquot Mitylenaei in sua potestate habebant, Athenienses per deditionem ceperunt; quae postea Atheniensium imperio paruerunt. Et apud Lesbum quidem ita res gestae sunt.

LI. Eadem aetate, post receptam Lesbum, Athenienses, duce Nicia, Nicerati filio, cum classe adversus Minoam insulam Megaris adiacentem iverunt. Megarenses enim in ea turrim exstruxerant, eaque pro propugnaculo utebantur. Nicias autem volebat, Athenienses illic, brevioris loci spatio, non autem in Budoro, aut Salamine, suae praefidariae classis stationem habere; & observare Peloponnesios, ne clam eruptiones illinc facerent, triremibus

τε (οἷον καὶ τοπρὶν γενόμενον) καὶ ληστῶν ἔκπομπᾶις, τοῖς τε Μεγαρεῦσιν ἅμα μηδὲν ἔσπλειν. ἔλων οὖν ἀπὸ τῆς Νισαίας πρῶτον δύο πύργω πρόερχοντε μηχαναῖς ἐκ θαλάσσης, καὶ τὸν ἔσπλον ἐς τὸ μετὰ τῆς νήσου ἐλευθερώσας, ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ἣ κατὰ γέφυραν διὰ τενάγους ἐπιβοήθεια ἦν τῇ νήσῳ, οὐ πολὺ διεχούση τῆς ἠπείρου. ὡς δὲ τούτο ἐξείργασαντο ἐν ἡμέραις ὀλίγαις, ὕστερον δὲ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τεῖχος ἐγκαταλιπὼν καὶ Φρουρὰν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ.

ββ'. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ Πλαταιῆς, οὐκέτι ἔχοντες σῖτον, οὐδὲ δυνάμενοι Eodem tempore. περιρρεῖσθαι, ἐνέβησαν τοῖς Πελοποννησίοις τοιαύτῃ τρόπῳ προσέβαλον αὐτῶν τῷ τείχει, οἱ δὲ οὐκ ἠδύναντο ἀμύνεσθαι· γνοὺς δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων τὴν ἀσφεί-

(quemadmodum & ante fecerant) praedonibus emissis, simul etiam ne quidquam Megarenibus importaretur. Cum igitur primum duas turres a Nisaea prominentes, machinis e mari expugnasset, liberamque ibi inter insulam continentemque navigationem reddidisset, eam Minoae partem, quae a continente erat, qua ponte, per loca palustria, auxilium insulae a continente non ita multum distanti ferri poterat, munitionibus intersepsit. cum autem hoc opus intra paucos dies confecisset, & munitionem in ipsa quoque insula exstruxisset, ac praesidium in ea reliquisset, cum exercitu domum rediit.

LII. Per eadem autem huius aetatis tempora, Plataenses quoque, quod nullum com meatum amplius haberent, nec obsidionem diutius ferre possent, hunc in modum compositione facta Peloponnesiis se dederunt. Peloponnesii muros urbis oppugnare coeperunt, illi vero ipsos propul-

νειαν αὐτῶν, βία μὲν οὐκ ἐβούλετο ἐλεῖν (εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῶ ἐκ Λακεδαίμονος, ὅπως, εἰ σπονδαὶ γίγνοιτό ποτε πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ζυγχωροῖεν ὅσα πολέμῳ χωρῖα ἔχουσιν ἑκάτεροι ἀποδίδοσθαι, μὴ ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια, ὡς αὐτῶν ἐκόντων προσχωρησάντων) προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα, λέγοντα, εἰ βούλονται παραδοῦναι τὴν πόλιν ἐκόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ δικασταῖς ἐκείνοις χρῆσασθαι, τοὺς τε ἀδίκους κολάζειν, παρὰ δίκην δὲ, οὐδένα. τσαῦτα μὲν ὁ κήρυξ εἶπεν. οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ ἤδη ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ) παρέδωσαν τὴν πόλιν. καὶ τοὺς Πλαταιέας ἔτρεφον οἱ Πελοποννήσιοι ἡμέρας τινὰς, ἐν ὅσῳ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος δικασταὶ πέντε ἄνδρες ἀφίκοντο. ἐλθόντων δὲ αὐτῶν, κατηγορία μὲν οὐδεμία προετέθη ἠρώτων δὲ αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι,

fare non poterant. Quare dux Lacedaemonius, cum eorum imbecillitatem cognovisset, per vim quidem eos capere noluit, (hoc enim a Lacedaemoniorum magistratibus ei fuerat interdictum, ut, si forte foedus aliquando cum Atheniensibus fieret, & utrique oppida bello capta, quae in sua potestate haberent, reddenda consentirent, Plataea non redderetur, quod ipsi sua sponte se dedidissent) sed caduceatorem ad eos misit, qui diceret, numquid se, & urbem ultro Lacedaemoniis dedere, eorumque iudicio stare vellent, ea conditione, ut de fontibus supplicium fumerent, nullum vero indicta causa damnarent ac punirent. Atque caduceator quidem haec tantum dixit. Illi vero (iam enim in extrema imbecillitate constituti erant) urbem ipsis dederunt. Peloponnesii vero Plataenses per aliquot dies aluerunt, donec Lacedaemone quinque iudices advenerunt. Cum autem illi affuissent, nullam quidem accusationem ipsis

τοσούτων μόνον, εἴτι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμά-
 χους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι ἀγαθόν τι εἰργασμένοι
 εἰσίν. οἱ δ' ἔλεγον, αἰτησάμενοι μακρότερα εἰπεῖν, καὶ
 προτάξαντες σφῶν αὐτῶν Ἀστύμαχόν τε τὸν Ἀσωπο-
 λάου, καὶ Λάκωνα τὸν Ἀειμνήστου, πρόξενον ὄντα Λα-
 κεδαιμονίων· καὶ ἐπελθόντες ἔλεγον τριάδε.

νγ'. ΤΗΝ μὲν παράδοσιν τῆς πόλεως, ὧ Λακεδαι-
 μόνιοι, πιστεύσαντες ὑμῖν, ἐποιησάμεθα, οὐ τριάνδε δι-
 κην οἰόμενοι ὑφέξειν, νομιματέραν δέ τινα ἔσεσθαι καὶ
 ἐν δικασταῖς οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι (ὥσπερ καὶ ἐσμέν)
 γενέσθαι, ἢ ὑμῖν ἡγούμενοι τὸ ἴσον μάλιστ' ἀν Φέρε-
 σθαι. νῦν δὲ φεβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτή-
 καμεν. τόν τε γὰρ ἀγῶνα περὶ τῶν δεινοτάτων εἶναι εἰ-
 κύτως ὑποπτεύομεν, καὶ ὑμᾶς, μὴ οὐ κοινὸν ἀπεβῆτε

propofuerunt: fed illos arceffitos hoc tantum interroga-
 bant, numquid in hoc bello, ex quo fufceptum effiet, de
 Lacedaemoniis, eorumque fociis aliquo modo bene meriti
 effent. Illi vero, cum petiiffent, ut fuam caufam oratione
 proluxiore fibi agere liceret, refponderunt, fuaeque cau-
 fae patronos conflituentes Aftymachum Afopolai, & La-
 conem Aeimnefti filium, cui publicum erat cum Lacedae-
 moniis hofpitiū, atque in medium progreffi, in hunc mo-
 dum verba fecerunt.

LIII. *URBIS* deditionem, o Lacedaemonii, veftra aequitate
 freti fecimus; non exiflimantes, nos tale iudicium fubituros, at
 aequius aliquod fore fperantes; & conditionem nobis oblatam ac-
 cepimus, ut non apud alios, fed apud vos iudices caufam dice-
 remus, quemadmodum etiam dicimus: fic enim potiffimum nos
 noftrum ius obtenturos arbitrabamur. Iam vero veremur, ne ab
 utroque fimul aberraverimus. Nam & de capite nofiro ultimoque

τεκμαιρόμενοι, προκατηγορίας τε ἡμῶν οὐ προγεγενημένης, ἢ χρὴ ἀντειπεῖν, ἀλλ' αὐτοὶ λόγον ἠτησάμεθα· τό, τε ἐπερώτημα βραχὺ ὄν, ὡ τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποκρίνασθαι, ἐναντία γίγνεται, τὰ δὲ ψευδῆ, ἔλεγχον ἔχει. πανταχόθεν δὲ ἄποροι καθεστῶτες, ἀναγκαζόμεθα, καὶ ἀσφαλέστερον δοκεῖ εἶναι, εἰπόντας τὶ κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος τοῖς ὧδ' ἔχουσι αἰτίαν ἂν παράσχοι ὡς, εἰ ἐλέχθη, σωτήριος ἂν ᾖν. χαλεπῶς δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ πειθῶ. ἀγνώτες μὲν γὰρ ὄντες ἀλλήλων, ἐπεισενεγκόμενοι μαρτύρια ὧν ἄπειροι ᾖτε, ὠφελούμεθ' ἂν· νῦν δὲ πρὸς εἰδότας πάντα λελέξεται. καὶ δέδιμεν οὐχὶ μὴ προκαταγνόντες ἡμῶν τὰς ἀρετὰς ἥσους εἶναι τῶν ὑμετέρων, ἔγκλημα αὐτὸ ποιῆ-

supplicio certamen esse, & vos non aequos iudices fore, merito supplicamur: coniecturam inde facientes, tum quia nullus accusator ante constitutus est, cuius criminationem refellamus, sed & ipsi, ut dicendi potestas nobis fieret, poposcimus; tum etiam, quia vestra interrogatio perbrevis: ad quam si vera respondeamus, hoc nostram causam evertit; sin falsa, mendacii facile argui possumus. Itaque cum maximis difficultatibus undique premamur, & in ancipiti fortuna constituti simus, cogimur, & tutius esse ducimus, aliquid dicendo periclitari. Quod enim dici potuit ab illis, qui in tali discrimine versantur, nisi dictum fuerit, hominibus praebet occasionem existimandi, hoc ipsum, si dictum fuisset, salutem illis dare potuisse. Sed praeter alia ipsa persuadendi ratio in difficili nobis est. nam si ignoti inter nos essemus, allaest testimoniis rerum illarum, quas ignoraretis, causam nostram fortasse iuvaremus. iam vero apud eos, qui rerum sunt gnari, omnia dicentur. Nec illud pertimescimus, ne crimini nobis detis, & propterea nos damnetis, quod virtute vobis inferiores simus;

τε, ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριν φέροντες, ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν καθιστώμεθα.

νδ'. Παρεχόμενοι δὲ ὅμως ἃ ἔχομεν δίκαια, πρὸς τε τὰ Θηβαίων διάφορα, καὶ ἐς ὑμᾶς, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, τῶν εὖ δεδρασμένων ὑπόμνησιν ποιησόμεθα, καὶ πείθειν πειρασόμεθα. Φαμέν γὰρ πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ βραχὺ, εἴτι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, εἰ μὲν ὡς πολεμίους ἐρωτᾶτε, οὐκ ἀδικεῖσθαι ὑμᾶς, μὴ εὖ παθόντας φίλους δὲ νομίζοντας, αὐτοὺς ἀμαρτάνειν μᾶλλον, τοὺς ἡμῖν ἐπιστρατεύσαντας. τὰ δ' ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ πρὸς τὸν Μῆδον, ἀγαθοὶ γεγενήμεθα, τὴν μὲν, οὐ λύσαντες νῦν πρότεροι, τῷ δὲ, ξυνεπιθέμενοι τότε ἐς ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος μόνοι Βοιωτῶν. καὶ γὰρ ἠπειρώταί τε ὄντες ἐναυ-

sed id veremur, ne, in aliorum gratiam, iudicium iam peractum, vestroque praedicio confirmatum subeamus.

LIV. *Verumtamen ius nostrum adversus Thebanorum similitates tuebimur, & quidquid ad iustam nostrae causae defensionem facit, proferemus; nostraque beneficia cum in vos, tum etiam in ceteros Graecos collata commemorabimus, & flectere vos conabimur. Respondemus enim ad vestram illam perbreve interrogacionem, numquid in hoc bello de Lacedaemoniis, eorumque sociis, aliquo modo bene meriti simus: si nos, ut hostes interrogatis, vos nullam iniuriam a nobis accepisse, qui nullis beneficiis a nobis affecti fueritis; sin ut eos, quos amicos esse ducitis, vos potius peccare, qui bellum nobis intuleritis. Quod autem ad pacem atinet, & ad bellum contra Medos gestum, bonorum virorum officium fecimus: quippe qui illam quidem, nunc non violavimus priores; illos vero, tunc soli ex omnibus Boeotis una vobiscum pro libertate Graecorum aggressi sumus. Nam, quamvis in locis*

μαχήσαμεν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, μάχη τε τῇ ἐν τῇ ἡμετέρῳ γῆ γενομένη, παρεγενόμεθα ὑμῖν τε καὶ Πausανία. εἴτε τι ἄλλο κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο ἐπικίνδυνον τοῖς Ἑλλησι, πάντων παρὰ δύναμιν μετέσχομεν. καὶ ὑμῖν, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, ἰδία, ὅτε περ δὴ μέγιστος φόβος περιέστη τὴν Σπάρτην, μετὰ τὸν σεισμὸν τῶν ἐς Ἰθώμην Εἰλάτων ἀποστάτων, τὸ τρίτον μέρος ἡμῶν αὐτῶν ἐξέπεμψαμεν ἐς ἐπικουρίαν. ὧν οὐκ εἰκὸς ἀμνημονεῖν.

νε'. Καὶ τὰ μὲν παλαιὰ καὶ μέγιστα τοιοῦτοι ἠξιώσαμεν εἶναι· πολέμοι δὲ ἐγενόμεθα ὕστερον. ὑμεῖς δὲ, αἴτιοι. δεομένων γὰρ ζυμμαχίας, ὅτε Θηβαῖοι ἡμᾶς ἐβιάσαντο, ὑμεῖς ἀπεώσασθε, καὶ πρὸς Ἀθηναίους ἐκελεύετε τραπέσθαι, ὡς ἐγγυὸς ὄντας, ὑμῶν δὲ μακρὰν ἀποικούντων. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ οὐδὲν ἐκπρεπέ-

mediterraneis habitaremus, tamen navale proelium ad Artemisium commisimus; & cum in agro nostro pugna commissa est, in ea vobis & Pausaniae affuimus. Et si quae aliae res cum periculo coniunctae per id tempus a Graecis gestae fuerunt, omnium participes supra vires exstitimus. Vobis etiam, Lacedaemonii, privatim, cum maximus terror Spartam circumstetit, post terrae motum, quo tempore Helotes defectione a vobis facta in Ithomen se receperunt, tertiam nostrae civitatis partem auxilio misimus. quarum rerum memoriam vos deponere non decet.

LV. *Ac olim quidem in maximis gravissimisque rebus tales esse non dubitavimus. postea vero fuimus hostes: sed vos in culpa fuistis. Cum enim a vobis petissemus, ut in vestram societatem nos reciperetis, cum Thebani vim nobis intulerunt, nos reiecistis, & imperastis, ut ad Athenienses confugeremus, quod illi quidem essent vicini, vos vero in loco valde remoto habitaretis. In bello tamen nullam insignem iniuriam a nobis accepistis, nec*

στερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάβετε, οὔτε ἐμελλήσατε. εἰ δ' ἀποστῆναι Ἀθηναίων οὐκ ἠθελήσαμεν, ὑμῶν κελευσάντων, οὐκ ἠδικοῦμεν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐβοήθουν ἡμῖν ἐναντία Θηβαίοις, ὅτε ὑμεῖς ἀπωκνεῖτε καὶ προδοῦναι αὐτοὺς οὐκέτι ἦν καλὸν, ἄλλως τε καὶ οὓς εὖ παθῶν τις καὶ αὐτὸς δεόμενός προσηγάγετο ζυμμάχους, καὶ πολιτείας μετέλαβεν· ἵεναι δὲ ἐς τὰ παραγγελλόμενα εἰκὸς ἦν προθύμως. ἃ δὲ ἑκάτεροι ἐξηγεῖσθε τοῖς ζυμμάχοις, οὐχ οἱ ἐπόμενοι αἴτιοι εἴ τι μὴ καλῶς ὄρατε, ἀλλ' οἱ ἄγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα.

νοτ'. Θηβαῖοι δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν, τὸ δὲ τελευταῖον, αὐτοὶ ζύνιστε, δι' ἅπερ καὶ τὰδε πάσχομεν. πόλιν γὰρ αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν καταλαμβάνοντας ἐν σπινθαῖς, καὶ προσέτι ἱερομηνία, ὀρθῶς [τε] ἐτιμωρησάμεθα, κατὰ τὸν πᾶσι νόμον καθεστῶτα, τὸν

accepturi eratis. Quod si ab Atheniensibus vestro iussu deficere nolimus, nullam iniuriam propterea vobis fecimus. Illi enim contra Thebanos auxilium nobis tulerunt, cum vos hoc ipsum facere pigebat. Nec amplius honestum erat eos prodere, praesertim homines de nobis bene meritos, quos in societatem precibus adduximus, & a quibus civitate donati fuimus. Immo vero nos decebat ad illorum imperata alacriter facienda ire. Sed quae utriusque peccastis, dum sociis imperaretis, si quid non honeste fecistis, horum culpa non penes illos est, qui secuti sunt, sed penes illos, qui vos ad res pravas agendum duxerunt.

LVI. Thebani vero cum alias multas iniurias nobis intulerunt, tum etiam hanc postremam, quae (ut vos ipsi nostis) horum, quae patimur, est causa. Cum enim foederum, pacisque tempore, & ipsis feriis menstruis urbem nostram occupassent, eos merito sumus ultri, secundum legem ab omnibus receptam, quae fas esse

ἐπιόντα πολέμιον ὅσιον εἶναι ἀμύνεσθαι· καὶ νῦν οὐκ ἂν εἰκότως δι' αὐτοὺς βλαπτοίμεθα. εἰ γὰρ τῶ αὐτίκα χρησίμῳ ὑμῶν τε καὶ ἐκείνων πολεμίῳ τὸ δίκαιον λήψεσθε, τῷ μὲν ὀρθοῦ Φανεῖσθε οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ ὄντες, τὸ δὲ ζυμφέρον μᾶλλον φεραπεύοντες. καίτοι εἰ νῦν ὑμῖν ὠφέλιμοι δοκοῦσιν εἶναι, πολὺ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληγες μᾶλλον τότε ὅτε ἐν μείζονι κινδύνῳ ἦτε. νῦν μὲν γὰρ ἑτέροις ὑμεῖς ἐπέρχεσθε δεινοί· ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ καιρῷ ὅτε πᾶσι δουλείαν ἐπέφερον ὁ βάρβαρος, εἶδε μετ' αὐτοῦ ἦσαν. καὶ δίκαιον ἡμῶν τῆς νῦν ἀμαρτίας (εἰ ἄρα ἡμάρτηται τι) ἀντιθεῖναι τὴν τότε προθυμίαν· καὶ μείζω τε πρὸς ἐλάσσῳ εὐρήσετε, καὶ ἐν καιροῖς οἷς σπάνιον ἦν τῶν Ἑλλήνων τινὰ ἀρετὴν τῆ Ξέρξου δυνάμει ἀντιτάξασθαι.

docet, hostem, qui nos invadit, propulsare: & ipsorum gratia nunc immerito plectemur. Nam si ex praesenti utilitate, quam ex illorum societate percipitis, & ex hostili illorum odio, quo nos prosequuntur, iudicium faciatis, nosque plectatis; vos non religiosus iuris iudices esse, sed potius utilitati servire constabit. Quod si nunc isti vobis utiles videntur esse, profecto nos, ceterique Graeci tunc, cum in maiori periculo essetis constituti, vobis multo magis utiles exstitimus. Vos enim nunc quidem alios invaditis, ipsis formidolosi. Sed illo tempore, quo barbarus iugum servitutis omnibus Graecis imponebat, isti cum ipso fuerunt, & ipsum adiuverunt. Quare aequum est, ut huic nostro peccato (si modo peccatum aliquod a nobis est commissum) iam opponatis illud nostrum animi studium, quo tunc erga vos fuimus. & si utriusque collationem faciatis, studium quidem maius, peccatum vero minus reperietis: idque eo tempore, quo inter Graecos rarissimi reperiebantur, qui suam fortitudinem illi formidandae Xerxis potentiae opponerent: & eo tempore, quo ii magis laudabantur, qui adver-

ἐπηρεῶντό τε μᾶλλον οἱ μὴ τὰ ξυμφορα πρὸς τὴν ἔφοδον αὐτοῖς ἀσφαλεία πράσσοντες, ἐβέλοντες δὲ τολμᾶν μετὰ κινδύνων τὰ βέλτιστα. ὧν ἡμεῖς γενόμενοι, καὶ τιμηθέντες ἐς τὰ πρῶτα, νῦν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δέδιμεν μὴ διασθαρῶμεν, Ἀθηναίους ἐλόμενοι δικαίως μᾶλλον ἢ ὑμᾶς κερδαλέως. καίτοι χρὴ ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ὁμοίως φαίνεσθαι γινώσκοντας, καὶ τὸ ξυμφέρον μὴ ἄλλο τι νομίσαι ἢ τῶν ξυμμάχων τοῖς ἀγαθοῖς, ὅταν αἰεὶ βέβαιον τὴν χάριν τῆς ἀρετῆς ἔχωσι, καὶ τὸ παραυτίκα που ἡμῖν ὠφέλιμον καθιστῆται.

νζ'. Προσκέψασθέ τε ὅτι νῦν μὲν παράδειγμα τοῖς πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἀνδραγαθίας νομίζεται· εἰ δὲ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα (οὐ γὰρ ἀσπληνὴ κρίνεῖτε τὴν δίκην τήνδε, ἐπαινούμενοι δὲ περὶ οὐδ' ἡμῶν

fus impetum & incursum barbarorum nullam utilitatis aut salutis suae rationem habuerunt; sed vel maximo cum periculo res optimas & pulcherrimas alacriter & fortiter agere voluerunt. ex quorum numero licet nos fuerimus, licet etiam propterea honores praecipui nobis habiti fuerint; nunc tamen veremur, ne hac ipsa de causa potissimum perdamur, quod Athenienses iuste potius sequi voluerimus, quam vos iniuste, & nostrae utilitati consulentes. Atqui de rebus iisdem idem pariter, & semper vos sentire decet, & existimare, utilitatem nihil aliud esse, quam cum sociis, qui strenue se gesserunt, semper certam fortitudinis gratiam rependimus, & simul praesentia negotia ex usu nostro constituimus.

LVII. Illud etiam mature considerate, vos nunc quidem probitatis & aequitatis exemplar a plerisque Graecis existimari. Sed si de nobis iniquam sententiam tuleritis, (nec enim hoc iudicium, quod de nostra causa facietis, erit obscurum; sed vos, qui bene auditis, de nobis, qui non male audimus, sententiam feretis) ca:

μεμπτῶν) ὁρᾶτε ὅπως μὴ οὐκ ἀποδέξωνται, ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι, αὐτοὺς ἀμείνους ὄντας, ἀπρεπές τι ἐπιγνῶναι, οὐδὲ πρὸς ἱεροῖς τοῖς κοινοῖς σκύλα ἀπὸ ἡμῶν τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος ἀνατεθῆναι. δεινὸν δὲ δόξει εἶναι Πλάταιαν Λακεδαιμόνιους πορῆσαι καὶ τοὺς μὲν πατέρας ἀναγράψαι ἐς τὸν τρίποδα τὸν ἐν Δελφοῖς δι' ἀρετὴν τὴν πόλιν, ὑμᾶς δὲ καὶ ἐκ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πανοικησία διὰ Θεβαίους ἐξαλεῖψαι. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ξυμφορᾶς προκεχωρήκαμεν, οἵτινες Μήδων τε κρατησάντων ἀπολλύμεθα, καὶ νῦν ἐν ὑμῖν τοῖς πρὶν Φιλτάτοις Θεβαίων ἡσσώμεθα, καὶ δύο ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ὑπέστημεν, τότε μὲν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῶ διαφθαρήναι, νῦν δὲ, θανάτου δίκη κρίνεσθαι. καὶ περιεώσωμεθα ἐκ πάντων Πλαταιῆς, οἱ παρὰ δύναμιν

vete, ne omnes factum vestrum improbent, quod de bonis viris, quamvis vos ipsi meliores sitis, aliquid praeter decorum & dignitatem vestram statueritis; neve rem ab humanitatis officio alienam iudicent, si spolia de nobis, qui de Graecis universis bene meriti sumus, in publicis templis suspendantur. Facinus autem atrox esse videbitur, si Lacedaemonii Plataeas diripiant. Et omnes iniquo ferent animo, quod patres quidem, maioresque vestri, nomen huius civitatis in tripode Delphico virtutis ergo insculpserint, vos vero ex universa Graecia propter Thebanos hoc ipsum deleatis. Nam eo calamitatis iam progressi sumus, quippe qui & ante periissemus, si Medi vicissem, & nunc apud vos, qui nobis olim eratis amicissimi, a Thebanis superamur, & duo gravissima certamina subiimus: unum quidem, tunc, ne fame necaremur, nisi urbem dedidissemus; alterum vero, nunc, quod capitis causam dicamus, & in salutis discrimen vocemur. Et nos illi Plataeenses, qui supra vires optime meriti sumus de Graecis uni-

πρόθυμοι ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἔρημοι καὶ ἀτιμώρητοι καὶ οὔτε τῶν τότε ζυμμάχων ὠφελῆ οὐδέεις, ὑμεῖς τε, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἡ μὲν ἐλπίς, δέδιμεν μὴ οὐ βέβαιοι ἦτε.

νη. Καίτοι ἀξιοῦμέν γε καὶ θεῶν ἕνεκα τῶν ζυμμαχικῶν ποτὲ γενομένων, καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας, γναμθῆναι ὑμᾶς, καὶ μεταγνώσθαι, εἴτι ὑπὸ Θεβαίων ἐπέσθητε τὴν τε δωρεὰν ἀνταπαιτῆσαι, αὐτοὺς μὴ κτείνειν, οὓς μὴ ὑμῖν πρέπει σῶφρονά τε ἀντὶ αἰσχρᾶς κομίσασθαι χάριν, καὶ μὴ, ἠδονῆν δόντας ἄλλοις, κακίαν αὐτοὺς ἀντιλαβεῖν βραχὺ γὰρ τὸ τὰ ἡμέτερα σώματα διασθεῖραι, ἐπίπονον δὲ τὴν δύσκειαν αὐτοῦ ἀφανίσαι. οὐκ ἐχθροὺς γὰρ ἡμᾶς εἰκότως τιμωρήσεσθε, ἀλλ' εὔνοος, κατ' ἀνάγκην πολεμήσαντας. ὥστε καὶ τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιῶντες, ὅσια ἂν δικαί-

versis, deserti, omnique auxilio destituti, ab omnibus reuicimur. nec eorum quisquam, qui tunc eiusdem periculi socii fuerunt, nunc nobis opem fert: quin etiam, Lacedaemonii, veremur, ne vos, unica spes nostra, parum constantes sitis.

LVIII. Sed vos oramus, & per Deos, qui nostrae societatis, foederisque praesides ac testes quondam fuerunt, & per virtutem, quam erga Graecos demonstravimus, ut fleetamini, & sententiam mutetis, si quid forte vobis a Thebanis persuasum fuerit: utque hanc gratiam vicissim ab illis repositis, ne ipsi illos occidant, quos a vobis occidi non decet; & honestum beneficium pro turpi ab illis reportetis, neve, ut aliis gratificemini, infamiam ipsi pro beneficio in eos collato subeat. Nam corpora nostra morte mulctare vobis est in promptu: sed huius facinoris infamiam delere est difficillimum. non enim hostes iusto afficietis supplicio, sed amicos, qui necessitate compulsi bellum vobis fecimus. Itaque si mortis metu nos liberetis, sententiam religiose sancteque tuleritis,

ζοιτε, καὶ προνοῦντες ὅτι ἐκόντας τε ἐλάβετε, καὶ χεῖρας προῖσχομένους (ὁ δὲ νόμος τοῖς Ἑλλησι μὴ κτείνειν τούτους) ἔτι δὲ καὶ εὐεργέτας γεγενημένους διαπαντός. ἀποβλέψατε γὰρ ἐς πατέρων τῶν ὑμετέρων θήκας, οὓς ἀποθανόντας ὑπὸ Μήδων, καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ, ἐτιμᾶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐς θήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις ὅσα τε ἡ γῆ ἡμῶν ἀνεδίδου ἀραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπιφέροντες, εὖνοι μὲν ἐκ Φιλίας χώρας, ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχοις ποτὲ γενομένοις. ὧν ὑμεῖς τὸναντίον ἂν δράσαίτε, μὴ ὀρθῶς γνόντες. σκέψασθε δὲ Πausanίας μὲν γὰρ ἔβαπτεν αὐτοὺς, νομίζων ἐν γῆ τε Φιλία τίβεναι καὶ παρ' ἀνδράσι τοιούτοις ὑμεῖς δὲ, εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς, καὶ χώραν τὴν Πλαταιίδα Θεβαίδα ποιήσετε, τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ παρὰ τοῖς ἀβένταις πατέρας τοὺς ὑμετέρους καὶ ξυγγενεῖς, ἀτίμους γερῶν ὧν νῦν ἴσχουσι, καταλείψετε; πρὸς δὲ, καὶ γῆν,

illud inprimis cogitantes, nos volentes in vestram venisse potestatem, & more supplicum manus tendentes; (huiusmodi autem homines ipse Graecorum ritus occidi vetat,) praeterea nos perpetuo de vobis bene meritos esse. Aspicite enim sepulcra patrum vestrorum, quos a Medis caesos, & in agro nostro sepultos quotannis publice cohonestabamus & indumentis, & aliis inferiis; primitias etiam fructuum, quos noster suo tempore tulit ager, amici amicis ex amico agro, & socii illis, qui quondam commilitones fuerant, offerentes. Quibus vos contraria feceritis, nos iniquo iudicio damnantes. Rem enim considerate. Pausanias quidem eos humavit, existimans, illos a se in agro amico, & apud amicos humari. Vos vero, si nos occideritis, & agrum Plataensem Thebanum feceritis; quid aliud, quam patres, cognatosque vestros, honoribus, quibus nunc afficiuntur, spoliatos, in hostili solo, &

ἐν ἣ ἡλευθερώθησαν οἱ Ἕλληνες, δουλώσετε; ἱερά τε θεῶν, οἷς εὐξάμενοι Μήδων ἐκράτησαν, ἐρημοῦτε; καὶ θυσίας τὰς πατρίους τῶν ἐστραμένων καὶ κτισάντων ἀφαιρήσεσθε;

νβ'. Οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, τάδε, οὔτε ἐς τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα καὶ ἐς τοὺς προγόνους ἀμαρτάνειν, οὔτε ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας, ἀλλοτριᾶς ἕνεκα ἐχθρας, μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντας, διαθεῖραι Φείσασθαι δὲ καὶ ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ, οἷστον σώφρονα λαβόντας· μὴ ᾧν πεισόμεθα μόνον δεινότητα κατανοοῦντας, ἀλλ' οἷοί τε ἂν ὄντες πάθειμεν, καὶ ὡς ἀστάβμητον τὸ τῆς συμφορᾶς, ᾧ τινί ποτ' ἂν καὶ ἀναξίως συμπέσοι. ἡμεῖς τε, ὡς πρέπον ἡμῖν, καὶ ὡς ἡ χρεῖα προάγει, αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ἑμβωμίους καὶ

apud ipsos eorum interfectores relinquetis? praeterea vero & agrum, in quo Graeci in libertatem vindicati fuerunt, in servitutem redigetis? delubra etiam Deorum, ad quae votis conceptis illi Medos superarunt, deserta patiimini? & patria sacrificia illorum, qui templa fundarunt, & condiderunt, tolletis?

LIX. Nequaquam haec vobis, Lacedaemonii, in gloriam cedent, neque ut in publica Graecorum instituta & in maiores vestros peccetis; neque ut nos de vobis bene meritos propter alienas inimicitias, cum vos ipsi nullam iniuriam a nobis acceperitis, occidatis. Sed rem vestra gloria dignam facietis, si nobis parcatis, animoque frangamini, modesta misericordia tacti: considerantes non solum atrocitatem supplicii, quo plectemur; sed etiam quales simus nos, qui hoc ipsum patiemur: considerantes etiam, quam sit incertum, cuinam calamitas vel immerenti sit eventura. Nos igitur, ut nos decet, utque necessitas ipsa nos cogit, Deos imploramus, qui iisdem aris a nobis aequae coluntur, quique Graeci.

Thucyd. Vol. II. R

κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἐπιβοώμενοι, πείσαι τάδε, προ-
 Φερόμενοι ὄρκους οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ᾤμισαν, μὴ ἀμνη-
 μονεῖν. ἰκέται γιγνόμεθα ὑμῶν τῶν πατρώων τάφων,
 καὶ ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηῶτας, μὴ γενέσθαι ὑπὸ
 Θηβαίοις, μηδὲ τοῖς ἐχθίστοις Φίλτατοι ὄντες παραδο-
 θῆναι. ἡμέρας τε ἀναμιμνήσκομεν ἐκείνης, ἣ τὰ λαμ-
 πρότατα μετ' αὐτῶν πράξαντες, νῦν ἐν τῇδε τὰ δεινότατα
 κινδυνεύομεν παθεῖν. ὅπερ δὲ ἀναγκαῖόν τε καὶ χαλεπώ-
 τατον τοῖς ᾧδε ἔχουσι, λόγου τελευτῶν, διότι καὶ τοῦ
 βίου ὁ κίνδυνος ἐγγὺς μετ' αὐτοῦ, παύομενοι, λέγομεν
 ἤδη ὅτι οὐ Θηβαίοις παρέδομεν τὴν πόλιν, (εἰλόμεθα
 γὰρ ἂν πρό γε τούτου, τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ, λιμῶ τε-
 λευτῆσαι) ὑμῖν δὲ πιστεύσαντες προσήλθομεν. καὶ δί-
 καιον, εἰ μὴ πείθομεν, ἐς τὰ αὐτὰ καταστήσαντας, τὸν

*cis omnibus sunt communes, & ab illis petimus, ut vobis per-
 suadeant haec, quae dicimus, proferentes iusiurandum, quod pa-
 tres vestri iurarunt, cuius vos oblivisci non oportet. Et patrum
 vestrorum sepulcra suppliciter oramus, & vita defunctos implo-
 ramus, ne in Thebanorum potestatem redigamur, neve nos, qui
 vobis amicissimi sumus, inimicissimis tradamur; illumque diem
 in memoriam vobis redigimus, quo praeclarissima facinora cum
 patribus vestris edidimus, nos, qui nunc, hoc ipso die, in gra-
 vissimo capitis periculo versamur. Quod autem & necessarium, &
 acerbissimum est hominibus in huiusmodi fortuna constitutis, di-
 cendi finem facere, quod cum ipso dicendi fine vitae quoque fi-
 niendae periculum sit proximum, finem dicendi facientes; illud
 iam dicimus, nos non dedidisse urbem Thebanis, (nam fame,
 turpissimo necis genere necari, quam hoc facere, maluissimus) sed
 vobis, ad quos vestra aequitate freti accessimus. Et aequum est,
 nisi vos exorare possimus, nos a vobis hoc saltem impetrare, ut*

ξυτυχόντα κίνδυνον εἶσαι ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλέσθαι. ἐπι-
σκήπτομέν τε ἅμα μὴ, Πλαταιῆς ὄντες, οἱ προθυμό-
τατοι περὶ τοὺς Ἑλληνας γενόμενοι, Θεβαίους τοῖς ἡμῖν
ἐχθίστοις, ἐκ τῶν ὑμετέρων χειρῶν, καὶ τῆς ὑμετέρας
πίστεως, ικέται ὄντες, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, παραδοθῆναι
γενέσθαι τε σωτῆρας ἡμῶν, καὶ μὴ, τοὺς ἄλλους Ἑλ-
ληνας ἐλευθεροῦντας, ἡμᾶς διολέσαι.

ξ. Τοιαῦτα μὲν οἱ Πλαταιῆς εἶπον. οἱ δὲ Θεβαῖοι,
δείσαντες πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι τι
ἐνδῶσι, παρελθόντες ἔφασαν καὶ αὐτοὶ βούλεσθαι εἰ-
πεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐκείνοις παρὰ γνώμην τὴν αὐτῶν μα-
κρότερος λόγος ἐδόθη τῆς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἀποκρίσεως.
ὡς δ' ἐκέλευσαν, ἔλεγον τοιάδε.

*in eundem locum, unde processimus, nos restituitis; & pericu-
lum, quodcunque fors tulerit, nos ipsos eligere sinatis. Simul etiam
vobis mandamus, & vos oramus, Lacedaemonii, ne nos, qui Pla-
taeenses sumus, & qui maximam animi alacritatem pro commu-
ni Graecorum salute olim demonstravimus, ex vestris manibus,
& ex vestra fide, quam secuti deditionem fecimus, cum simus ve-
stri supplices, Thebanis, qui nobis sunt hostes infensissimi, tra-
damur: & vos oramus, ut nostri servatores sitis, neve, qui ce-
teros Graecos in libertatem vindicatis, iidem nos funditus perdatis.*

LX. Atque Plataeenses quidem haec dixerunt. Thebani
vero, veriti, ne Lacedaemonii, illorum verbis adducti, ali-
quid de supplicii severitate remitterent, ipsi quoque in me-
dium progressi, se verba facere velle dixerunt, quod illis
quoque, praeter suam opinionem, facta fuisset potestas
oratione prolixiore respondendi ad propositam quaestio-
nem. Cum autem Lacedaemonii eos verba facere iussissent,
hanc orationem habuerunt.

ξά'. Τοῦς μὲν λόγους οὐκ ἂν ἤτησάμεθα εἰπεῖν, εἰ καὶ αὐτοὶ βραχέως τὸ ἐρωτηθὲν ἀπεκρίναντο, καὶ μὴ ἐπὶ ἡμᾶς τραπόμενοι, κατηγορίαν ἐποιήσαντο, καὶ περὶ αὐτῶν, ἔξω τῶν προκειμένων, καὶ ἅμα οὐδὲ ἠτιασμένων, πολλὴν τὴν ἀπολογίαν, καὶ ἔπαινον, ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο. νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν δεῖ, τῶν δὲ ἔλεγχον ποιήσασθαι· ἵνα μῆτε ἡ ἡμετέρα αὐτοὺς κακία ὦφελῃ, μῆτε ἡ τούτων δόξα, τὸ δ' ἀληθὲς περὶ ἀμφοτέρων ἀκούσαντες, κρίνῃτε. ἡμεῖς δὲ αὐτοῖς διάφοροι ἐγεγόμεθα τοπρῶτον, ὅτι ἡμῶν κτισάντων Πλάταιαν ὕστερον τῆς ἄλλης Βοιωτίας, καὶ ἄλλα χωρία μετ' αὐτῆς, ἀξυμίκτους ἀνθρώπους ἐξέλασαντες ἔσχομεν, οὐκ ἤξιουν οὗτοι, ὥσπερ ἐτάχθη τοπρῶτον, ἡγεμονεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν, ἔξω δὲ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν παραβαίνοντες τὰ πάτρια, ἐπειδὴ προσηναγκάζοντο, προσεχώρησαν πρὸς Ἀθη-

LXI. *NUNQUAM a vobis postulassetus, ut nobis dicendi potestatem faceretis, si & ipsi Plataeenses breviter ad interrogata respondissent; nec in nos conversi, crimina nobis obiecissent; nec extra propositum, praecipue vero cum ne ab ullo quidem fuerint accusati, oratione proluxa se ipsos excusassent; nec pluribus laudassent res a se gestas, quas nullus vituperavit. Nunc igitur oportet nos, partim quidem, ad crimina nobis obiecta respondere; partim vero, laudationem refutare; ut neque nostra improbitas, neque ipsorum gloria ipsis profuit: sed, audita de utrisque veritate, iudicium faciatis. Nos enim primum ipsis inimici facti sumus, quia, cum Plataeam omnium urbium, quae sunt in Boeotia, postremam condidissentus, & alias urbes cum ea, quas expulsa hominum colluvie tenuimus, isti, ut primum fuerat constitutum, imperio nostro parere volebant, & cum soli praeter ceteros Boeotos patria instituta violarent, postquam haec observare*

ναίους, καὶ μετ' αὐτῶν πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἀνθ' ὧν καὶ ἀντέπασχον.

Ξβ'. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Βάρβαρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, Φασὶ μόνου Βοιωτῶν οὐ Μηδίσαι, καὶ τούτω μάλιστα αὐτοὶ τε ἀγάλλονται, καὶ ἡμᾶς λοιδοροῦσιν. ἡμεῖς δὲ Μηδίσαι μὲν αὐτοὺς οὐ Φαμὲν, διότι οὐδ' Ἀθηναίους τῇ μέντοι αὐτῇ ἰδέᾳ ὕστερον Ἀθηναίων ἰόντων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, μόνους αὖ Βοιωτῶν Ἀττικίσαι. καίτοι σκέψασθε ἐν οἷῳ εἶδει ἐκάτεροι ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν. ἡμῖν μὲν γὰρ ἡ πόλις τότε ἐτύγχανεν οὔτε κατ' ἐλιγαρχίαν ἰσόνομον πολιτεύουσα, οὔτε κατὰ δημοκρατίαν. ὅπερ δὲ ἐστὶ νόμοις μὲν καὶ τῷ σωφρονεστάτῳ ἐναντιώτατον, ἐγγυτάτῳ δὲ τυράννου, δυναστεία ἐλίγων ἀνδρῶν εἶχε τὰ πράγματα. καὶ οὔτοι ἰδίας δυνάμεις ἐλπίσαν-

cogi coeperunt, a nobis ad Athenienses defecerunt, & illis adiuncti multa damna nobis dederunt, pro quibus & ipsi vicissim multa a nobis acceperunt.

LXII. Postquam vero barbarus in Graeciam venit, aiunt, se solos ex omnibus Boeotis cum Medis non sensisse; atque hoc potissimum nomine cum ipsi gloriantur, tum etiam nobis conviciantur. Nos vero fatemur quidem, illos cum Medis non sensisse, quia nec Athenienses: verum cum postea Athenienses eadem ratione adversus Graecos irent, contra, eos solos ex omnibus Boeotis ab Atheniensibus stetisse dicimus. Atque considerate, in quo reipublicae genere utrique versantes hoc fecerint. Nam nostra quidem civitas tunc temporis neque legitimo paucorum dominatu, neque populari statu gubernabatur: sed (quod legibus & modestiae maxime contrarium est, & quod ad tyrannidem proxime accedit) paucorum virorum potentia reipublicae gubernacula tenebat. Hi autem, quia speraverant fore, ut suas opes longe firmitus

τες ἐτι μᾶλλον σχήσειν, εἰ τὰ τοῦ Μήδου κρατήσῃε, κατέχοντες ἰσχυροὶ τὸ πλῆθος, ἐπηγάγοντο αὐτόν· καὶ ἡ ξύμπασσα πόλις οὐκ αὐτοκράτωρ οὔσα ἑαυτῆς τοῦτ' ἐπραξεν, οὐδ' ἄξιον αὐτῇ ὀνειδίσαι ὧν μὴ μετὰ νόμων ἤμαρτεν. ἐπειδὴ γοῦν ὅ, τε Μῆδος ἀπῆλθε, καὶ τοὺς νόμους ἔλαβε, σκέψασθαι χρὴ, Ἀθηναίων ὕστερον ἐπιόντων, τὴν τε ἄλλην Ἑλλάδα καὶ τὴν ἡμετέραν χώραν πειρωμένων ὑφ' αὐτοῖς ποιεῖσθαι, καὶ κατὰ στάσιν ἤδη ἐχόντων αὐτῆς τὰ πολλὰ, εἰ μαχόμενοι ἐν Κορωνείᾳ, καὶ νικήσαντες αὐτοὺς, ἠλευθερώσαμεν τὴν Βοιωτίαν, καὶ τοὺς ἄλλους νῦν προθύμως ξυνελευθεροῦμεν, ἵππους τε παρέχοντες, καὶ παρασκευὴν ὅσην οὐκ ἄλλοι τῶν ξυμμάχων. καὶ τὰ μὲν ἐς τὸν Μηδισμόν τσαῦτα ἀπολογούμεθα.

Ξγ'. Ὡς δὲ ὑμεῖς μᾶλλον τε ἠδικήκατε τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀξιώτεροί ἐστε πάσης ζημίας, πειρασόμεθα

fundatas retinerent, si Medi vicissent, vi plebem coërcentes, ipsos accitos in urbem introduxerunt. Et universa civitas, quae sui iuris non erat, hoc fecit; nec decet ei exprobrare ea, quae non salvis legibus peccavit. At postquam & Medus discessit, & leges recepit, considerare oportet, cum postea Athenienses adversus Graecos venissent, & cum reliquam Graeciam, tum etiam nostram regionem in suam potestatem redigere conarentur, & propter intestinas discordias bonam eius partem iam occupassent, numquid pugna ad Coroneam commissa, ipsisque superatis, Boeotiam in libertatem vindicaverimus, & nunc alacriter Graeciam cum ceteris liberemus, tantum equitatum, tantumque rerum bellicarum apparatus praebentes, quantum nulli alii de sociis. Atque haec quidem respondemus ad crimen obiectum, quod cum Medis senserimus.

LXIII. Quod autem vos maiorem iniuriam Graeciae fecerit-

ἀποφαίνειν. ἐγένεσθε ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ τιμωρίᾳ, ὡς Φα-
 τὲ, Ἀθηναίων ξύμμαχοι καὶ πολῖται οὐκοῦν χρῆν τὰ
 πρὸς ἡμᾶς μόνον ὑμᾶς ὑπάγεσθαι αὐτοὺς, καὶ μὴ ξυ-
 επιέναι μετ' αὐτῶν ἄλλοις, ὑπάρχον τε ὑμῖν, εἴτι καὶ
 ἄκοντες προσήγεσθε ὑπ' Ἀθηναίων, τῆς τῶν Λακεδαι-
 μοίων τῶνδε ἤδη ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίας γεγενημένης,
 ἣν αὐτοὶ μάλιστα προβάλλεσθε ἰκανή γε ἦν ἡμᾶς τε
 ὑμῶν ἀποτρέπειν, καὶ, τὸ μέγιστον, ἀδελῶς παρέχειν
 βουλευέσθαι. ἀλλ' ἐκόντες καὶ οὐ βιαζόμενοι ἔτι εἴλε-
 σθε μᾶλλον τὰ τῶν Ἀθηναίων. καὶ λέγετε ὡς αἰσχρὸν
 ἦν προδοῦναι τοὺς εὐεργέτας· πολὺ δέ γε αἰσχρὸν καὶ
 ἀδικώτερον τοὺς πάντας Ἕλληνας καταπροδοῦναι, οἷς
 ξυνωμόσατε, ἢ Ἀθηναίους μόνους· τοὺς μὲν, καταδου-
 λουμένους τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δέ, ἐλευθεροῦντας. καὶ οὐκ
 ἴσῃν αὐτοῖς τὴν χάριν ἀνταπέδοτε, οὐδὲ αἰσχύνῃς ἀπηλ-

tis, & quolibet supplicio digniores suis, demonstrare conabimur. Societatem, ut ait, cum Atheniensibus iniistis, & civitate ab illis donati fuistis, ut nos ulcisceremini. Oportebat igitur vos adversus nos tantum ducere ipsos Athenienses, neque una cum ipsis alios Graecos invadere; praesertim, cum, si quo invitum ad alios subigendos ab Atheniensibus ducebamini, horum Lacedaemoniorum societas contra Medum contracta, vobis esset praesto, quam vos ipsi tantopere iactatis: nam & vim nostram a vobis arcere, & quod maximum est, sine metu deliberandi facultatem vobis praebere potuisset. Sed profecto volentes, non autem coacti, Atheniensium partes sequi maluistis. Et tamen dilectatis, turpe fuisse, bene de vobis meritos prodere. Immo vero longe turpius & iniquius erat, universos Graecos, cum quibus iureiurando adhibito societatem feceratis, quam solos Athenienses prodere: hos quidem, quia Graeciam in servitutem redigebant; illos vero, quia eam in liber-

λαγμένην. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀδικούμενοι αὐτοὺς, ὡς Φατέ, ἐπηγάγεσθε, τοῖς δὲ ἀδικούσιν ἄλλους ξυνεργοὶ κατέστητε. καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι αἰσχρὰν μάλλον, ἢ τὰς μετὰ δικαιοσύνης μὲν ὀφειληθείσας, ἰς ἀδικίαν δὲ ἀποδοιδομένας.

ξδ'. Δῆλον τε ἐποιήσατε, οὐδὲ τότε τῶν Ἑλλήκων ἔνεκα μόνοι οὐ Μηδίσαντες, ἀλλ' ὅτι οὐδ' Ἀθηναῖοι. ὑμεῖς δὲ, τοῖς μὲν ταυτὰ βουλόμενοι ποιεῖν, τοῖς δὲ τάναντία, καὶ νῦν ἀξιοῦτε, ἀφ' ὧν δι' ἑτέρους ἐγένεσθε ἀγαθοὶ, ἀπὸ τούτων ὠφελείσθαι, ἀλλ' οὐκ εἰκός· ὡσπερ δὲ Ἀθηναίους εἴλεσθε, τούτοις ξυναγωνίζεσθε. καὶ μὴ προφέρετε τὴν τότε γενομένην ξυνωμοσίαν, ὡς χρὴ ἀπ' αὐτῆς νῦν σώζεσθαι. ἀπελείπετε γὰρ αὐτὴν, καὶ παραβάντες, ξυγκατεδουλοῦσθε μᾶλλον Αἰγινήτας, καὶ ἄλ-

tatem vindicabant. nec parem, nec dedecoris expertem gratiam ipsis retulistis. Vos enim, ut dicitis, eos ascivistis, quod iniuriam pateremini; sed iisdem in iniuria aliis facienda vos socios praestitistis. Atqui turpius est, non referre similem gratiam, quam referre eam, quae iuste quidem debetur, sed tamen iniuste refertur.

LXIV. *Et hoc modo declarastis, vos ne tunc quidem solos ex Boeotis, Graecorum causa a Medis non stetisse; sed, quia ne Athenienses quidem ab illis steterant: vos vero, quia eadem, quae illi, facere volebatis, istis vero contraria, ut in Atheniensium gratiam eos oppugnaretis, nunc tamen postulatis, ut ea vobis profint, quae aliorum causa fortiter egistis. Sed hoc nequaquam est aequum. Sed quemadmodum Athenienses elegistis, sic etiam una cum illis certate. neque societatis tunc factae ius proferte, ut capitis periculo vos hoc nomine nunc liberandos esse demonstretis. eam enim deseruistis, eiusque iure violato, cum Aeginetas, tum etiam nonnullos alios ex illis, quibuscum foedus ac societatem*

λους τινὰς τῶν ξυνομοσάντων, ἢ διεκωλύετε· καὶ ταῦτα, οὔτε ἄκοντες, ἔχοντές τε τοὺς νόμους οὕσπερ μέχοι τοῦ δεῦρο, καὶ οὐθενὸς ὑμᾶς βιασαμένου, ὡσπερ ἡμᾶς. τὴν τελευταίαν τε, πρὶν περιτειχίζεσθαι, πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ὑμῶν, ὥστε μηδετέροις ἀμύνειν, οὐκ ἐδέχεσθε. τίνες ἂν οὖν ὑμῶν δικαιοτέρον πᾶσι τοῖς Ἑλλησι μισοῖντο, εἴτινες ἐπὶ τῷ ἐκείνων κακῷ ἀνδραγαθίαν προύθεσθε; καὶ ἂ μὲν ποτὲ χρηστοὶ ἐγένεσθε, ὡς Φατέ, εὐ προσήκοντα νῦν ἐπεδείξατε. ἂ δὲ ἡ Φύσις αἰεὶ ἐβούλετο, ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές. μετὰ γὰρ Ἀθηναίων ἀδικον ὄδον ἰόντων ἐχωρήσατε. τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον Μηδισμόν, καὶ τὸν ὑμέτερον ἐκούσιον Ἀττικισμόν, τοιαῦτα ἀποφαίνομεν.

ξέ'. Ἄ δὲ τελευταῖα Φατέ ἀδικηθῆναι (παρανόμως

interposito iureiurando feceratis, una cum Atheniensibus, quibus vestram operam navastis, in servitutem potius redegistis, quam impedivistis, ne in servitutem ab illis redigerentur: idque non inviti, quippe qui leges salvas haberetis, quas adhuc habetis, neque, sicuti nos, ab ullo coacti. novissimam etiam adhortationem, qua, antequam circumvallaremini, ad pacem invitabamini, & ut neutris opem ferretis, admonebamini, admittere nolulistis. Quos igitur omnes Graeci odii prosequantur iustius, quam vos, qui honesto quodam probitatis ac fortitudinis praetextu illos funditus evertere studivistis? Et praeclara illa facinora, quae quondam a vobis fortiter edita gloriamini, ad vos non pertinere, nunc demonstrastis. ea vero, quae vestrum ingenium semper expetebat, iam apertissime patefacta redarguuntur. Athenienses enim iniquum iter ingressos secuti estis. Quod igitur attinet ad nostrum invitum Medismum, & vestrum voluntarium Atticismum, hoc modo vobis respondemus.

γὰρ ἔλθειν ἡμᾶς ἐν σπονδαῖς καὶ ἱερομηνίαις ἐπὶ τὴν ὑμέ-
 τέραν πόλιν) οὐ νομίζομεν οὐδ' ἐν τούτοις ὑμῶν μᾶλλον
 ἀμαρτάνειν. εἰ μὲν γὰρ ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τε τὴν πόλιν
 ἔλθόντες ἐμαχόμεθα, καὶ τὴν γῆν ἐδοῦμεν ὡς πολέμιοι,
 ἀδικοῦμεν· εἰ δὲ ἄνδρες ὑμῶν οἱ πρῶτοι καὶ χρήμασι καὶ
 γένοι, βουλόμενοι τῆς μὲν ἔξω ξυμμαχίας ὑμᾶς παῦ-
 σαι, ἐς δὲ τὰ κοινὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν πάτρια κατα-
 στῆσαι, ἐπεκαλέσαντο ἐκόντες, τί ἀδικοῦμεν; οἱ γὰρ
 ἄγοντες παρανομοῦσι μᾶλλον τῶν ἐπομένων. ἀλλ' οὐτ'
 ἐκεῖνοι (ὡς ἡμεῖς κρίνομεν) οὐθ' ἡμεῖς. πολῖται δὲ ὄντες,
 ὡσπερ ὑμεῖς, καὶ πλείω παραβαλλόμενοι, τὸ ἑαυτῶν
 τεῖχος ἀνοίξαντες, καὶ ἐς τὴν αὐτῶν πόλιν Φιλίως, οὐ
 πολεμίως κομίσαντες, ἐβούλοντο τοὺς τε ὑμῶν χεῖρους,
 μηκέτι μᾶλλον γενέσθαι, τοὺς τε ἀμείνους τὰ ἄξια

LXV. Quod vero spectat ad iniuriam, quam vobis novissime
 factam dicitis, (nos enim stantibus adhuc foederibus, & primo
 mensis die, quo solemnia sacra celebrabatis, in vestram urbem ne-
 farie venisse dicitis) ne hac quidem in re nos gravius peccasse du-
 cimus, quam vos. Si enim nos ipsi, ad vestram urbem profecti,
 vos oppugnassemus, & agrum hostili more vastassemus, iniuriam
 profecto vobis fecissemus: sed si vestrae civitatis cum opibus tum
 genere viri primariū, qui vos & ab externa societate avertere, &
 ad patria omnium Boeotorum iura reducere volebant, sua sponte
 nos arcessiverunt, quid tandem iniuriae vobis facimus? Qui enim
 ducunt, potius peccant, quam qui ipsos sequuntur. Sed nec illi
 (ut nostra fert opinio) ullo modo peccarunt, nec nos. Cum enim
 cives essent, ut vos, & longe maiores opes periculis obiicerent,
 suae urbis portas aperuerunt, & in suam urbem nos amice, non
 hostiliter introduxerunt: quod eos, qui de vobis improbiores erant,
 non amplius improbos esse, nec peiores fieri; & illos, qui melio-

ἔχειν σωφρονιστὰὶ ὄντες τῆς γνώμης, καὶ τῶν σωμάτων τὴν πόλιν οὐκ ἀλλοτριῶντες, ἀλλ' ἐς τὴν ζυγγένειαν οἰκειῶντες· ἐχθροὺς οὐδενὶ καθιστάντες, ἅπασιν δ' ὁμοίως ἐνσπόνδους.

Ἔστ'. Τεκμήριον δὲ ὡς οὐ πολεμίως ἐπράσσειμεν. οὔτε γὰρ ἠδικήσαμεν οὐδένα, πρεῖπομέν τε, τὸν βουλόμενον κατὰ τὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν πάτρια πολιτεύειν, ἰέναι πρὸς ἡμᾶς. καὶ ὑμεῖς ἄσμενοι χωρήσαντες, καὶ ζύμβασιν ποιησάμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχάζετε, ὕστερον δὲ, κατανοήσαντες ἡμᾶς ὀλίγους ὄντας (εἰ ἄρα καὶ ἐδοκῶμεν τι ἀνεπεικίστερον πρᾶξαι, οὐ μετὰ τοῦ πλήθους ὑμῶν εἰσελθόντες) τὰ μὲν ὁμοῖα οὐκ ἀνταπέδοτε ἡμῖν, μήτε νεωτερίσειν ἔργῳ, λόγοις τε πείσειν ὥστε ἐξελεθεῖν· ἐπιθέμενοι δὲ παρὰ τὴν ζύμβασιν, οὓς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτείνετε, οὐχ ὁμοίως ἀλγοῦμεν· (κατὰ νόμον γὰρ

res erant, suam dignitatem obtinere vellent: ut animi vestri moderatores essent, civitatem civibus non orbantes, sed in pristinam cum necessariis gratiam reducentes; nullius inimicitias, omnium vero pariter amicitias ac societatem vobis conciliantes.

LXVI. Quod autem non hostiliter hoc fecerimus, hinc aperte patet: nam nec ulli vim attulimus, & mature ediximus, ut, quisquis ex patriis Boeotorum institutis vivere vellet, ad nos transfirer. vos vero, cum libenter ad nos transfissetis, & compositionem fecissetis, primum quidem quievisstis, postea vero, cum nostrorum militum paucitatem animadvertissetis, (si forte iniquius aliquid egisse videbamur, quod praeter vestrae plebis voluntatem in urbem ingressi fuissetus,) parem gratiam nobis non retulistis, ut neque factis quidquam innovaretis, & verbis nos ad exeundum induceretis: sed contra compositionem nos invasistis. ac illorum quidem, quos congressi trucidastis, vicem non ita dolemus; (hoc

δὴ τινα ἔπασχον) οὓς δὲ χεῖρας προῖσχομένους, καὶ ζω-
γρήσαντες, ὑποσχομένοι τε ἡμῖν ὕστερον μὴ κτενεῖν,
παρανόμως διεφθείρατε, πῶς οὐ δεινὰ εἴργασθε; καὶ
ταῦτα, τρεῖς ἀδικίας ἐν ὀλίγῳ πράξαντες, τὴν τε λυθεῖ-
σαν ὁμολογίαν, καὶ τῶν ἀνδρῶν τὸν ὕστερον θάνατον, καὶ
τὴν περὶ αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτείνειν ψευστῆϊσαν ὑπόσχεσιν,
ἢ τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑμῖν μὴ ἀδικῶμεν. ὅμως Φατέ ἡμᾶς
παρανομήσαι, καὶ αὐτοὶ ἀξιοῦτε μὴ ἀντιδοῦναι δίκην.
οὐκ, ἦν γε οὔτοι τὰ ὀρθὰ γιγνώσκωσι πάντων δὲ αὐτῶν
ἕνεκα κλασθήσεσθε.

ξξ'. Καὶ ταῦτα, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, τούτου ἕνεκα
ἐπεξήλομεν, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἡμῶν, ἵνα ὑμεῖς μὲν
εἰδῆτε δικαίως αὐτῶν καταγνωσόμενοι, ἡμεῖς δὲ ἔτι
ὀσιώτερον τετιμωρημένοι. καὶ μὴ παλαιὰς ἀρετὰς, εἴ-

*enim illi quodam belli iure sunt passi) sed in illos, qui manus
vobis tendebant, & quos vivos cepistis, & quos a vobis interfe-
ctum non iri postea nobis promissistis, & tamen nefarie interfeci-
stis, quomodo atrocia facinora non patrastis? praesertim cum
tres insignes iniurias exiguo temporis intervallo nobis feceritis:
nam & foederis pacta fregistis, & cives nostros postea trucidastis,
& de illis non occidendis, si ab omni rerum vestrarum, quae in
agris erant, iniuria & maleficio temperaremus, fidem nobis datam
fefellistis. Et tamen dicitis, nos iura violasse, vos vero dignos esse
censetis, qui pro vestris sceleribus nullas poenas vicissim luatis. Sed
profecto non ita erit, si modo isti sententiam sancte ac religiose
tulerint: sed horum omnium scelerum causa supplicio afficiemini.*

LXVII. Haec autem, o Lacedaemonii, longa oratione perse-
cuti sumus, cum vestri, tum nostri causa: & vestri quidem cau-
sa, ut hos a vobis iuste damnatum iri cognoscatis; nostri vero
causa, ut longe aequiores poenas a nobis expetitas sciatis. ne-

τινές ἄρα καὶ ἐγένοντο, ἀκούοντες ἐπικλασθῆτε, ἅς χρῆ
 τοῖς μὲν ἀδικουμένοις ἐπικύρους εἶναι, τοῖς δὲ αἰσχροῦν
 τι δράσι, διπλασίας ζημίας, ὅτι οὐκ ἐκ προσηκόντων
 ἀμαρτάνουσι μηδὲ ὀλοφουρμῶ καὶ οἴκτῳ ὠφελείσθω-
 σαν, πατέρων τε τάφους τῶν ὑμετέρων ἐπιβώμενοι, καὶ
 τὴν σφετέραν ἐρημίαν. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνταποφαινομεν
 πολλῶ δεινότερα παθεῦσαν τὴν ὑπὸ τούτων ἡλικίαν ἡμῶν
 διεσθαρμένην, ὧν πατέρες, οἱ μὲν, πρὸς ὑμᾶς τὴν Βοιω-
 τίαν ἄγοντες, ἀπέθανον ἐν Κερωνείᾳ, οἱ δὲ, πρεσβύται
 λελειμμένοι, καὶ οἰκίαι ἔρημοι πολλῶ δικαιοτέραν ὑμῶν
 ἰκετείαν πειῶνται, τούτῳ τιμωρήσασθαι. οἴκτου τε
 ἀξιώτεροι τυγχάνειν οἱ ἀπρεπές τι πάσχοντες τῶν ἀν-
 θρώπων· οἱ δὲ δικαίως (ὡσπερ οἶδε) τὰ ἐναντία, ἐπί-
 χαρτοι εἶναι. καὶ τὴν νῦν ἐρημίαν δι' ἑαυτοὺς ἔχουσι. τοὺς
 γὰρ ἀμείνους ζυμμάχους ἐκόντες ἀπέώσαντο· παρηγό-

que priscas illorum virtutes (si modo aliquae fuerunt) audien-
 tes frangamini: quas illis quidem praesidio esse oportet, qui pa-
 tiuntur iniuriam: illis vero, qui facinus aliquod turpe faciunt,
 duplam irrogare poenam; quia peccata pristinae suae virtuti non
 convenientia committunt. neque lamentis ac miseratione quidquam
 proficiant, implorantes patrum vestrorum sepulcra, suamque so-
 litudinem deplorantes. Nos enim contra affirmamus, nostram iu-
 ventutem, quae ab istis trucidata fuit, mala longe graviora pas-
 sam: cuius patres, partim, dum Boeotiam ad vos adducerent,
 ad Coroneam obierunt; partim vero, in senio filiis orbat, & in
 aedibus desolatis relict, vos precibus multo iustioribus obsecrant,
 ut de istis supplicium sumatis. Homines enim, qui malum aliquod
 immerito patiuntur, misericordia sunt digniores; & qui merito,
 sicut isti, contra digniores sunt, quorum malis omnes gaudeant.
 Et praesentem solitudinem sua ipsorum culpa habent. nam sua

μησάν τε, οὐ προπαθόντες ὑφ' ἡμῶν, μίσει δὲ πλέον ἢ δίκη κρίναντες, καὶ οὐκ ἀνταποδόντες νῦν τὴν ἴσῃν τιμωρίαν. ἔνομα γὰρ πείσονται, καὶ οὐχὶ ἐκ μάχης χεῖρας προῖσχύμενοι, ὥσπερ Φασὶν, ἀλλ' ἀπὸ ξυμβάσεως ἐς δίκην σφᾶς αὐτοὺς παραδόντες. ἀμύνατε οὖν, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τῶ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ ὑπὸ τῶνδε παραβαθέντι, καὶ ἡμῖν ἄνομα παθοῦσιν ἀνταπόδοτε χάριν δικαίαν ὣν πρόθυμοι γεγενήμεθα· καὶ μὴ τοῖς τῶνδε λόγοις περιωσθῶμεν ἐν ὑμῖν. ποιήσατε δὲ τοῖς Ἑλλησι παράδειγμα, οὐ λόγων τούτοις ἀγῶνας προθήσοντες, ἀλλ' ἔργων· ὡν ἀγαθῶν μὲν ὄντων, βραχεῖα ἢ ἀπαγγελία ἀρκεῖ· ἀμαρτανομένων δὲ, λόγοι ἔπεσι κοσμηθέντες προκαλύμματα γίνονται. ἀλλ' ἦν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς, κεφαλαιώσαντες πρὸς τοὺς ξύμπαν-

sponte meliores socios reiecerunt. Et nos contra ius violarunt, quamvis nullis iniuriis a nobis fuerint laceffiti, odio potius, quam iure iudicium facientes, neque parem suis sceleribus poenam iam rependentes. nam iustum supplicium patientur, nec ex proelio manus vobis tendentes, ut aiunt; sed ex compositione se ipsos ad causam dicendam dedentes. Succurrite igitur, Lacedaemonii, & legi Graecorum ab istis violatae, & nobis, qui praeter ius iniuriam passi sumus, debitam gratiam referte pro studio, & animi alacritate, quam erga vos demonstravimus: neque propter istorum orationem apud vos repulsam feramus. Graecis autem exemplum praebete, quo declaretis, vos non verborum, sed factorum certamina ipsis proposituros: quae si bona sunt, brevis eorum commemoratio satis est; sed si propter peccati vitium sunt mala, longa oratio verborum ornatu exculta, ipsis velamenta praetendit. Verum si vos, penes quos arbitrium & potestas nunc est, brevi interrogatione usi, rebus cognitis sententiam adversus omnes tu-

τας διαγνώμας ποιήσασθε, ἥσσόν τις ἐπ' ἀδικίαις ἔργοις λόγους καλοῦς ζητήσει.

ξή. Τοιαῦτα μὲν οἱ Θηβαῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δικασταὶ, νομίζοντες τὸ ἐπερώτημα σφίσιν ἑρβῶς ἔξειν, εἴτι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθόν τι πεπόνθεισι, διότι τότε ἄλλον χρόνον ἠξίουσαν δῆθεν αὐτοὺς κατὰ τὰς παλαιὰς Παιυσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδὰς ἠσυχάζειν, καὶ ὅτε ὕστερον, ἢ πρὸ τοῦ περιτειχίζεσθαι προίσχοντο αὐτοῖς, κοινοὺς εἶναι κατ' ἐκεῖνα ὡς οὐκ ἐδέξαντο, ἠγούμενοι τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκσπονδοὶ ἤδη ὑπ' αὐτῶν κακῶς πεπονθέναι, αὐθις τὸ αὐτὸ ἕνα ἕκαστον παραγαγόντες καὶ ἐρωτῶντες, εἴτι Λακεδαιμόνιους καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἀγαθόν ἐν τῷ πολέμῳ δεδρακότες εἰσὶν, ὅποτε μὴ φαῖεν, ἀπάγοντες ἀπέκτεινον

leritis, homines orationem speciosam, qua sua iniusta facinora velent, minus quaerent.

LXVIII. Atque Thebani quidem haec dixerunt. Lacedaemonii vero iudices, existimantes suam interrogationem sibi recte processuram, an beneficium aliquod ab ipsis in hoc bello accepissent, (quoniam & superiori tempore ipsos rogaverant; ut ex veteri Pausaniae, post bellum Medicum, foedere quiescerent; atque etiam conditiones, quas postea, antequam circumvallarentur, ipsis obtulerant, ut videlicet ex illius foederis formula communes essent, accipere noluerant) rati, se propter sua iusta postulata ab illis neglecta, iam ut hostes foederis expertes ab illis violatos: singulos eorum productos, & eodem modo rursus interrogatos, an aliquo beneficio Lacedaemonios, eorumque socios in hoc bello affecissent, cum illi responderent, nullum beneficium a se in ipsos collatum, illinc abductos

καὶ ἐξαίρετον ἐποίησαντο οὐδένα. διέφθειραν δὲ Πλαταιέων μὲν αὐτῶν, οὐκ ἐλάσσους διακοσίων, Ἀθηναίων δὲ, πέντε καὶ εἴκοσι, οἱ ξυνεπολιορκούντο· γυναῖκας δὲ ἠνδραπόδισαν. τὴν δὲ πόλιν ἐνιαυτὸν μὲν τινα Θηβαῖοι Μεγαρέων ἀνδράσι κατὰ στάσιν ἐκπεπτωκόσι, καὶ ὅσοι τὰ σφέτερα φρονούντες Πλαταιέων περιῆσαν, ἔδοσαν ἐνοικεῖν. ὕστερον δὲ, καθελόντες αὐτὴν ἐς ἔδαφος πᾶσαν ἐκ τῶν θεμελιῶν, ὠκοδόμησαν πρὸς τῷ Ἡραίῳ καταγύγιον διακοσίων ποδῶν, πανταχῆ κύκλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν καὶ ἄνωθεν· καὶ ὄροφαῖς καὶ θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιέων ἐχρήσαντο· καὶ τοῖς ἄλλοις ἃ ἦν ἐν τῷ τείχει ἔπιπλα, χαλκὸς καὶ σίδηρος, κλίνας κατασκευάσαντες, ἀνέθεσαν τῇ Ἡρᾷ, καὶ νεῶν ἑκατόμποδον λίθινον ὠκοδόμησαν αὐτῇ. τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες, ἀπεμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη, καὶ ἐνέμοντο Θηβαῖοι.

interficiabant; & nullum supplicii immunem fecerunt. Plataeensium quidem non pauciores ducentis necarunt; Atheniensium vero, viginti & quinque, qui una obfessi fuerant. feminas autem in servitutem abduxerunt: & urbem Megarensibus, qui propter seditionem domo profugerant, & Plataeensibus, qui supererant, quique secum fenserant, per integrum annum Thebani dederunt incolendam. Postea vero cum eam totam funditus evertissent, & solo aequassent, prope Iunonis templum exstruxerunt diversorium quoquo versus ducenum pedum, domiciliis infra supraque circumdatum. Et usi sunt ipsis Plataeensium tectis & ianuis. Ex reliqua vero supellectile, quae in moenibus erat, ex aere, inquam, & ferro, lectos construxerunt, quos Iunoni consecrarunt, templumque lapideum centum pedum eidem aedificarunt. Agrum vero publicatum, & ad decem

σχεδὸν δέ τι καὶ τὸ ξύμπαν περὶ Πλαταιῶν οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο, Θηβαίων ἔνε-
 κα, νομίζοντες ἐς τὸν πόλεμον αὐτοὺς ἄρτι τότε καθιστά-
 μενον ὠφελίμους εἶναι. καὶ τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν,
 ἔτει τρίτῳ καὶ ἐννεηκοστῷ ἐπειδὴ Ἀθηναίων ξύμμαχοι
 ἐγένοντο, οὕτως ἐτελεύτησαν.

ξβ'. Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων,
 αἱ Λεσβίαις βοηθοὶ ἐλθοῦσαι, ὡς τότε Φεύγουσαι διὰ
 τοῦ πελάγους, ἕκ τε τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖται καὶ
 πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι, [καὶ] ἀπ' αὐτῆς σπο-
 ράδες πρὸς τὴν Πελοπόννησον κατηνέχθησαν, καταλαμ-
 βάνουσιν ἐν τῇ Κυλλήνῃ τρισκαίδεκα τριήρεις Λευκαδίων
 καὶ Ἀμπρακιωτῶν, καὶ Βρασίδαν τὸν Τέλλιδος ξύμ-
 βουλον Ἀλκίδα ἐπεληλυθότα. ἐβούλοντο γὰρ οἱ Λακε-

annos locatum, Thebani coluerunt. Propemodum autem,
 immo vero omnino Lacedaemonii a Plataeensibus adeo fue-
 runt adversi, Thebanorum gratia, quod ipsos in bello,
 quod iam tum susceptum erat, sibi perutiles fore putarent.
 Res igitur, quae ad Plataeam gestae sunt, nonagesimo ter-
 tio anno a societate, quam Plataeenses cum Atheniensibus
 inierant, hunc exitum habuerunt.

LXIX. Quadraginta vero Peloponnesiorum naves, quae
 Lesbii subsidio profectae fuerant, cum tunc per pelagus
 aufugissent, ut persequentem Atheniensium classem vita-
 rent, & tempestate prope Cretam iactatae fuissent, & il-
 linc ad Peloponnesum palantes appulissent, tredecim tri-
 remes Leucadiorum & Ambraciotarum, & Brasidam Tel-
 lidis filium, qui advenerat, ut Alcidae consiliarius esset,
 ad Cyllenen offendunt. Lacedaemonii enim in animo ha-
 bebant, quoniam Lesbi conservandae spes eos fefellerat,

δαιμόνιοι, ὡς τῆς Λέσβου ἡμαρτήκεσαν, πλέον τὸ ναυ-
τικὸν ποιήσαντες, εἰς τὴν Κέρκυραν πλεῦσαι στασιάζου-
σαν, δώδεκα μὲν ναυσὶ μόλαις, παρόντων Ἀθηναίων περὶ
Ναύπακτον· πρὶν δὲ πλέον τι ἐπιβοηθῆσαι ἐκ τῶν Ἀθη-
νῶν ναυτικόν, ὅπως προφθάσωσι καὶ παρεσκευάζοντο
ὁ, τε Βρασίδης καὶ ὁ Ἀλκίδας πρὸς ταῦτα.

ὁ. Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχ-
μάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμα-
χιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφθεντες, τῶ μὲν λόγῳ, ὀπτακο-
σίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγυγημένοι, ἔργῳ δὲ, πε-
πεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. καὶ ἔπρασ-
σον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀπο-
στήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. καὶ ἀφικομένης Ἀττι-
κῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας, πρέσβεις ἀγουσῶν, καὶ εἰς

parata maiori classe, in Corcyram seditione laborantem
navigare, quod Athenienses cum duodecim dumtaxat na-
vibus ad Naupactum essent. antequam autem Athenis ma-
ior aliquis navium numerus aliis subsidio veniret, ut prae-
verterent novae classis adventum, hoc facere statuerant.
atque Brasidas & Alcidas in his parandis erant occupati.

LXX. Nam Corcyraei discordiis intestinis laborare coe-
perunt, ex quo illi, qui in proeliis navalibus circa Epi-
damnum capti fuerant, ad ipsos redierant, a Corinthiis di-
missi, verbo quidem, talentis octingentis redempti, datis
idoneis fideiussoribus, hospitibus suis: re vero ipsa, quod
Corinthiorum verbis adducti promisissent, fore, ut Corcy-
ram in ipsorum potestatem redigerent. Hi autem singulos
cives sollicitabant, ac id agebant, ut civitatem ad defectio-
nem ab Atheniensibus faciendam impellerent. Cum autem
Attica navis, item & Corinthia venisset, utraque cum lega-

λόγους καταστάντων, ἔψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ζύμμαχοι εἶναι, κατὰ τὰ ζυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ Φίλοι, ὡς περ καὶ πρότερον. καὶ ἦν γὰρ Πειθίας ἐβελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦ δήμου προειπτήκει, ὑπάγουσιν αὐτὸν οὔτοι οἱ ἄνδρες εἰς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. ὁ δὲ, ἀποφυγὼν, ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, Φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τέμνους καὶ τοῦ Ἀλκίμου. ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν, καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καβεζομένων, διὰ τὸ πλῆθος τῆς ζημίας, ἕπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ἂν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο, καὶ ἅμα ἐπυθάνοντο τὸν

tis, quos vehebat, cumque ventum esset in colloquium Corcyraei decreverunt, ut Atheniensibus quidem, ex pacto socii, Peloponnesiis vero, quemadmodum & prius, amici essent. Et Pithiam (hic enim erat voluntarius Atheniensium hospes, & tunc civitatis princeps) isti viri in iudicium vocant, crimini danres, quod Corcyram in Atheniensium potestatem redigere moliretur. Hic vero absolutus, vicissim reos facit quinque ex illis omnium ditissimos, crimini dans, quod ex Iovis & Alcini fano vallos praeciderent. Pro singulis autem vallis singuli stateres erat multa constituta. Cum autem illi damnati fuissent, & multam persolvere deberent, ac propter eius magnitudinem ad templa confedissent supplices, ut, compositione facta, certis pensionibus multam irrogatam persolverent, Pithias (erat enim & senator) Corcyraeis persuasit, ut lege in eos agerent. Illi vero, cum propter hanc legem ab honoribus &

Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἔστι, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀνα-
 πείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους Φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νο-
 μίζειν, ξυνίσταντό τε, καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια, ἐξαπι-
 ναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες, τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι,
 καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν, ἐς ἐξήκοντα.
 οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ, ὀλίγοι ἐς τὴν
 Ἀττικὴν τριῆρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

οά'. Δράσαντες δὲ τοῦτο, καὶ ξυγκαλέσαντες Κερ-
 κυραίους, εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη, καὶ ἥκιστ'
 ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων· τό, τε λοιπὸν μηδετέρους
 δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον,
 πολέμιον ἡγεῖσθαι. ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγ-
 κασαν τὴν γνώμην. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας
 εὐθύς πρέσβεις, περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας,

curia prohiberentur, simul etiam audirent, Pithiam, quam-
 diu senator esset, multitudini persuasurum, ut eisdem ami-
 cos, hostesque duceret, quos Athenienses; facta coniura-
 torum manu; cum pugionibus in senatum ex improvise
 irrumpunt, & cum ipsum Pithiam, tum etiam alios, tam
 senatorum, quam privatorum hominum, ad sexaginta in-
 terficiunt. Pauci vero quidam, qui cum Pithia senserant,
 ad Atticam triremem, quae adhuc aderat, confugiunt.

LXXI. Hoc facinore perpetrato, & convocatis Corcy-
 raeis, dixerunt haec optima esse, atque hoc modo Corcy-
 racos in servitutem ab Atheniensibus minime redactum iri.
 ac in posterum neutros, nisi cum singulis navibus veni-
 rent, a Corcyraeis pacatis recipiendos: si vero cum plu-
 ribus, eos in hostium numero locoque ducendos. Cum
 autem haec dixissent, populum in suam sententiam decre-
 tum facere coegerunt: statimque legatos Athenas miserunt;

ὡς ξυνέφερε, καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.

αβ'. Ἐλθόντων δὲ, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. ἐν δὲ τούτῳ, τῶν τε Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας, καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων, ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. ἀφικομένης δὲ νυκτός, ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει, καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύνθη καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον. οἱ δὲ, τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπερ οἱ πολλοὶ ᾠκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

qui & res gestas nuntiarent, & ita facto opus fuisse demonstrarent; & illis, qui eo confugerant, persuaderent, ut nihil, quod a rationibus commodisque civitatis esset alienum, molirentur, neque rerum turbatio mutatioque fieret.

LXXII. Cum autem legati Athenas pervenissent, Athenienses cum eos, ut res novas molientes, tum etiam alios, quibus persuaserant id, cuius causa eo missi fuerant, corripuerunt, & in Aegina custodiendos deposuerunt. Interea vero Corcyraei, qui reipublicae principes erant, Corinthiacae triremis & Spartanae legationis adventu, plebem adoriuntur; pugnaque commissa vicerunt. sed noctis interventu, plebs quidem in arcem, & editiora urbis loca confugit, ibique castra frequens posuit, & Hyllaicum portum tenebat. Victores vero forum occuparunt, ubi permulti ipsorum habitabant, & portum, qui in forum & in continentem spectat.

ογ'. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα, καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιπέμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον· τοῖς δ' ἑτέροις, ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

οδ'. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας, μάχη αὖθις γίνεταί καὶ νικᾷ ὁ δῆμος, χωρίων τε ἰσχυί καὶ πλήθει προέχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο, βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ, καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν, καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἕφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας, οὔτε ἀλλοτρίας. ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμ-

LXXIII. Postridie vero leve certamen inter se missilibus commiserunt, & in agros utrique nuntios dimiserunt, servitia sollicitantes, spe libertatis proposita. Et plebi quidem servitiorum multitudo se sociam adiunxit. alteris vero octingenti milites ex continente subsidio venerunt.

LXXIV. Uno autem die interiecto, pugna rursus est commissa, & plebs vicit, quod & locorum munitione & hominum numero superior esset. mulieres etiam eos viriliter adiuverunt, hostem tegulis e summis aedium culminibus ferientes, & supra sexum suum tumultum sustinentes. Facta autem sub crepusculum vespertinum fuga, optimates, veriti, ne plebs eodem impetu, sublato clamore, in se irruens, & navalibus potiretur, & se interficeret, aedes, quae in foro circumcirca erant, & illis contiguas domos, ne qua illinc in se fieret impressio, incendunt, neque suis,

πόρων κατεκαύθη, καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα δια-
Φθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ Φλογὶ ἐπίφορος ἐς
αὐτήν. καὶ οἱ μὲν, παυσάμενοι τῆς μάχης, ὡς ἑκάτεροι
ἡσυχάσαντες, τὴν νύκτα ἐν Φυλακῇ ἦσαν καὶ ἡ Κοριν-
θία ναῦς, τοῦ δήμου κεκρατηκότος, ὑπέξανήγετο, καὶ
τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκο-
μίσθησαν.

οέ. Τῇ δ' ἐπιγιγνεμένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διί-
τρεφούς, Ἀθηναίων στρατηγός, παραγίγνεται Βοηθῶν
ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ, καὶ Μεσσηνίων πεντα-
κισίοις ὀπλίταις. ζύμβασίν τε ἔπρασσε, καὶ πείθει
ὥστε ζυγχωρῆσαι ἀλλήλους, δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰ-
τιωτάτους κρίναι, οἱ οὐκέτι ἔμειναν· τοὺς δ' ἄλλους οἰ-

neque alienis parcentes. quamobrem & multae mercato-
rum pecuniae crematae sunt, & parum abfuit, quin urbs
tota penitus periret, si ventus ingruisset, qui flammam in
ipsam sparsisset. Atque illi quidem, facto pugnandi fine,
quieti utrinque noctem illam dispositis custodiis transege-
runt. Et Corinthiaca navis, quia plebs vicerat, clam dis-
cessit; & militum auxiliarium plerique hostem latentes in
continentem se receperunt.

LXXV. Sequenti vero die Nicostratus, Diotrephis filius,
Atheniensium dux, cum duodecim navibus, & quingen-
tis gravis armaturae militibus Messeniis, Naupacto ad
opem Corcyrae ferendam venit. & de compositione in-
ter illos facienda agere coepit, illisque persuasit, (ut in mu-
tua concordiae gratiam redirent) ut decem quidem homi-
nes, qui praecipui malorum auctores fuerant, in iudicium
vocarent, qui diutius ibi non manserunt, sed statim se
subdlexerunt: reliqui vero Corcyram incolerent, isto in-

κεῖν, σπονδᾶς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ Φίλους νομίζειν. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα πράξας, ἔμελλεν ἀποπλεύσεισθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν, πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν, ξυμπέμψειν. καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ, τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. δεισαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι, καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκουρῶν ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθεῖς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε, καὶ αὐτῶν τινὰς, οἷς ἐπέτυ-

ter se & cum Atheniensibus foedere, ut eosdem hostes & eosdem amicos ducerent. Atque ille quidem his rebus gestis discessurus erat. sed plebis principes ei persuaserunt, ut sibi quinque de suis navibus relinqueret, ut adversarii minus se commoverent; se vero totidem de suis rebus omnibus ad navigationem necessariis instructas, cum eo missuros dixerunt. atque ille quidem hoc ipsis concessit: illi vero suos quique adversarios delegerunt, quos naves conscendere iusserunt. Sed illi, veriti, ne Athenas mitterentur, ad Castoris & Pollucis fanum supplices confederunt. At Nicostratus illos illinc excitare, & consolari coepit. Sed, cum illis persuadere non posset, ut illinc discederent, populus, armis hac de causa sumtis, quod existimaret, eos nihil sani in animo habere, qui propter suam diffidentiam cum Nicostrato navigare nollent, & eorum arma ex aedibus asportavit, & nonnullos ipsorum, in quos incidere,

χον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέΦθειραν ἄν. ὄρωντες δ' οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα, καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἰκέ-
ται, καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. ὁ δὲ δῆ-
μος, δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν, ἀνίστησί τε αὐτοὺς πεί-
σας, καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ
τὰ ἐπιτήδεια ἐκείσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

στ'. Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης, τετάρτη ἢ πέμ-
πτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν,
αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ
τῆς Ἰωνίας πλοῦν, ἔφορμι οὔσαι, παραγίγονται τρεῖς
καὶ πενήκοντα. ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὥσπερ καὶ
πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. ὄρ-
μισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπειροῦ, ἅμα ἑα
ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα.

ς'. Οἱ δὲ, πολλῶ θορύβῳ, καὶ πεφοβημένοι τά τ'

interfecisset, nisi Nicostratus eum impedivisset. Alii vero,
cum haec fieri viderent, ad Iunonis templum supplices con-
federunt, erantque non pauciores quadringentis. Populus
vero, veritus, ne quid novi molirentur, verbis adductos
illinc excitavit, & in insulam Iunonis templo oppositam
transportavit; & quae ad vitam sustentandam erant neces-
saria, illuc ad ipsos trans mittebat.

LXXVI. Cum autem seditio in hoc statu esset, quarto,
quintove ab istis in insulam transportatis die, tres & quin-
quaginta Peloponnesiorum naves ex Cyllene, ubi, post
reditum ex Ionia, stationem habebant, advenerunt. His
autem praeerat Alcidas, ut & prius; & Brasidas consilio-
rum socius cum eo navigabat. cum autem appulissent ad
Sybota portum, qui est in continente, primo diluculo ad-
versus Corcyram navigarunt.

ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλου, παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἑξήκοντα ναῦς, καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι, καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθὺς ἠυτομόλησαν, ἐν ἑτέροις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο. ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν, εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων ὧν ἦσαν αἱ δύο, Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

οή. Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι, κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες, ἐταλαιποροῦντο κατ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, Φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν,

LXXVII. Corcyraei vero magno cum tumultu, cum res urbanas, tum etiam classis hostilis adventum formidantes, sexaginta naves simul instruere coeperunt; & prout unamquamque rebus omnibus ad proelium committendum necessariis explebant, eam adversus hostem emittebant: Athenienses enim ipsis suaserant, ut se primos exire sine- rent, ipsi vero postea cum tota classe simul subsequerentur. Sed cum ipsorum naves dispersae ad hostes accederent, duae quidem protinus ad eos transfugerunt: qui vero in aliis vehebantur, inter se proeliabantur. nihil autem rite fiebat. Peloponnesii vero, tumultu animadverso, cum viginti quidem navibus se Corcyraeis opposuerunt, cum reliquis vero, duodecim Atticis navibus, quarum duae erant Salamina & Paralus, obviam processerunt.

LXXVIII. Atque Corcyraei quidem, quia male, navi- busque raris impetum faciebant, soli graviter laborabant.

ἀβρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον, οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις· προσβαλέντες δὲ κατὰ κέρας, καταδύουσι μίαν ναῦν. καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον τάξασμένων αὐτῶν, περιέπλεον, καὶ ἐπειρῶντο Φορυβεῖν. γόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις, καὶ δέισαντες μὴ ὅπως ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθεῖσι· καὶ γενόμεναι ἀβρόαι αἱ ἦες ἅμα τὸν ἐπίπλου τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιεῖντο. οἱ δ' ὑπεχώρουν, ἤδη πρύμναν κρουόμενοι· καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν, ὅτι μάλιστα ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων, καὶ πρὸς σφῶας τεταγμένων τῶν ἐναντίων. ἡ μὲν οὖν ναυμαχία, τριαυτὴ γενομένη, ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

οἱ δ'. Καὶ οἱ Κερκυραῖοι, δέισαντες μὴ σφίσι ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι, ἢ

Athenienses vero, quia multitudinem metuebant, & ne circumvenirentur, in confertas illorum naves non irruebant, nec in eas, quae in medio agmine contra se instructae erant: sed in extremum cornu irruentes, unam navem demergunt. Postea vero Peloponnesii, sua classe in orbem digesta, hostem circumeuntes turbare conabantur. at qui adversus Corcyraeos in acie stabant, hac re cognita, & veriti, ne suis idem accideret, quod ad Naupactum, auxilium ferunt: tunc vero naves confertae simul in Athenienses impressionem fecerunt. Illi vero se subducere coeperunt, iam in puppim remigantes. simul etiam volebant, Corcyraeorum naves mature fugere, dum ipsi quam lentissime retrocederent, & hostium sibi oppositorum impetum sustinerent. Hoc igitur navale proelium, quod huiusmodi fuit, sub solis occasum finitum est.

LXXIX. Et Corcyraei, veriti, ne hostes, utpote victo-

τούς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν, ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσασιν, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλαι ἐς τὸ Ἡραῖον διεκόμισαν, καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι, κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας, καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, Ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάαντες, ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς.

π'. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦεσαν ἐς λόγους, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ

res, infesta classe contra se venirent, & urbem invaderent, aut ex insula eos exportarent, aut aliud quidpiam novi molirentur; eos, quos eo transfiserant, illinc in Iunonis templum rursus reportarunt, & urbem custodiebant. Hostes vero, quamvis eos navali proelio superassent, ad urbem tamen accedere non sunt ausi: sed cum tredecim Corcyraeorum navibus, quas ceperant, in continentem navigarunt, unde venerant. Postridie vero nihilo magis urbem infesta classe petierunt, licet omnes eius incolae in magna perturbatione & trepidatione essent, licet etiam Brasidas, ut fertur, Alcidas ad hoc adhortaretur; quamvis numero suffragiorum esset inferior: sed in promontorium Leucimnam ex navibus egressi, agros vastarunt.

LXXX. Interea vero Corcyraeorum populus, vehementer metuens, ne Peloponnesiorum classis urbem invaderet, cum supplicibus, aliisque in colloquium de civitate con-

πόλις. καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐμβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα, προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δῆώσαντες τὴν γῆν, ἀπέπλευσαν. καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐΦρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων, προσπλεύσαι ἀπὸ Λευκάδος. ἃς οἱ Ἀθηναῖοι, πυνθανόμενοι τὴν στάσιν, καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν, ἀπέστειλαν, καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

πα'. Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερευγρόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ, αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας, τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους

fervanda venit: & eorum nonnullis persuasit, ut naves conscenderent. Nam Corcyraei, quamvis in hoc rerum statu essent constituti, tamen triginta naves rebus ad proelium necessariis expleverunt, hostis adventum opperientes. At Peloponnesii ad meridiem usque agrum eorum populati, discesserunt. sub noctem autem ignibus accensis significatum fuit ipsis, sexaginta naves Atticas a Leucade venire: quas Athenienses, certiores facti de Corcyraeorum seditione, deque classe cum Alcida adversus Corcyram itura, miserant cum Eurymedonte Theuclis filio, qui ipsis praeerat.

LXXXI. Peloponnesii igitur eadem nocte statim, magna celeritate domum redierunt oram legentes. cum autem naves per Leucadium Isthmum transportassent, ne circumeuntes ab hoste conspicerentur, se receperunt. Corcyraei vero, cum & Atticas naves adventare, & hostiles

ες τὴν πόλιν ἤγαγον, πρότερον ἔξω ὄντας· καὶ τὰς ναῦς
 περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν, ες τὸν Ὑλ-
 λαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴτινα
 λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν
 ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες, ἀπεχώρησαν· ες τὸ Ἡραϊὸν τε
 ἐλθόντες, τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑπο-
 σχεῖν ἔπεισαν, καὶ κατέγνωσαν ἀπάντων θάνατον. οἱ
 δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων
 τὰ γιγνόμενα, διέφθειραν αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους,
 καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο· οἱ δ' ὡς ἕκαστοι
 ἐδύναντο, ἀνηλοῦντο. ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος
 Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινεν, οἱ Κερκυ-
 ραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον,

discessisse intellexissent, Messenios receperunt, & in urbem
 introduxerunt, qui prius erant extra: iussisque navibus,
 quas rebus ad proelium necessariis expleverant, in por-
 tum Hyllaicum circumire; dum illae circumveherentur, si
 quem de suis inimicis cepissent, eum interficiebant. quin
 etiam eos omnes, quibus persuaserant, ut naves conscen-
 derent, ex navibus eiicientes, discesserunt. Et ad Iunonis
 templum profecti, ex supplicibus circiter quinquaginta ad
 iudicium subeundum verbis adduxerunt, omnesque capite
 damnatos morte mulctarunt. Sed plerique supplicum, qui
 verbis illorum adduci non potuerant, ut iudicium subirent,
 cum viderent ea, quae gerebantur, ibidem, in templo se
 mutuo interfecerunt; & nonnulli eorum ex arboribus se
 ipsos laqueis suspenderunt. reliqui vero, prout quisque
 potuit, se ipsos absumserunt. Et per septem dies, per quos
 Eurymedon cum sexaginta navibus eo profectus, ibi man-
 ferat, Corcyraei eos interfecerunt, quos inimicos esse du-

τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἑχθρας ἕνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσι δ΄ Φειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων. πᾶσα τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ, εἶον Φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅ, τι οὐ ζυνέβη, καὶ ἔτι περαιτέρω. καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερώων ἀπεσπῶντο, καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο· οἱ δὲ τινὲς καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον. οὕτως ὠμὴ στάσις προὔχωρησεν καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο.

πβ'. Ἐπεὶ ὕστερόν γε καὶ πᾶν, ὡς εἰπεῖν, τὸ Ἑλληνικὸν ἐκινήθη, διαφορῶν οὐσῶν ἑκασταχοῦ, τοῖς τε τῶν δῆμων προστάταις τοὺς Ἀθηναίους ἐπάγεσθαι, καὶ τοῖς ὀλίγοις τοὺς Λακεδαιμονίους· καὶ ἐν μὲν εἰρήνῃ οὐκ ἂν

cebant: crimini quidem illis dantes, quod popularem statum everterent. sed nonnulli etiam ob inimicitias privatas, alii etiam propter pecunias, quae ipsis debebantur, a debitoribus, qui eas acceperant, interfecti fuerunt. omneque mortis genus visebatur: & (quemadmodum in huiusmodi rerum statu solet accidere) nihil est, quod non contigerit, atque eo amplius. Etenim pater filium occidebat; & homines a templis abstrahabantur, & prope ipsa caedebantur. quin etiam nonnulli muro circumsepti in Bacchi templo, fame necati perierunt. Eo faevitiae progressa est seditio, atque ideo maior est visa, quod haec apud eos prima exstitisset.

LXXXII. Nam postea propemodum & universa Graecia commota est; quod ubique discordiae essent inter plebis patronos, qui Athenienses, & optimates, qui Lacedaemonios arcessere volebant. ac in pace quidem nullam huius

ἐχόντων πρόφασιν, οὐδ' ἐτοίμων παρακαλεῖν αὐτούς· πολεμουμένων δὲ, καὶ ζυμμαχίας ἅμα ἑκατέροις τῆ τῶν ἐναντίων κακῶσει, καὶ σφίσι αὐτοῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσποιήσει, ῥαδίως αἱ ἐπαγωγαὶ τοῖς νεωτερίζειν τὴ βουλομένοις ἐπορίζοντο. καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν, καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾗ, μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαιότερα, καὶ τοῖς εἶδεσι διηλλαγμένα, ὡς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ζυτυχιῶν ἐφιστῶνται. ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν αἱ τε πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι, διὰ τὸ μὴ εἰς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν· ὁ δὲ πόλεμος, ὑφελὼν τὴν εὐπορίαν τοῦ καθ' ἡμέραν, βίαιος διδάσκαλος, καὶ πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. ἔστα-

rei peragendae speciosam causam habuissent: nec ad ipsos arcessendos adeo promti fuissent: bello vero coorto, utrifque, qui rerum novarum erant cupidi, facile dabatur occasio & facultas arcessendi socios auxiliares, ut simul & adversam factionem opprimerent, & exinde potentiam sibi met compararent. Et multae eaeque graves calamitates propter seditionem civitatibus acciderunt, quae accidere solent, & semper accident, quoad eadem hominum natura fuerit: sed tamen vel graviores, vel leviores, & genere diversae, prout singulae rerum fortunaeque mutationes contigerint. nam in pace quidem & rerum secundarum affluentia, cum ipsae civitates, tum etiam homines privati mentes habent meliores, quod in odiosas necessitates non incidant. Bellum vero, subducens paulatim rerum copiam ad quotidianum vitae usum necessarium, violentus est magister, & ad praesentem rerum statum multorum mores

σιάζετε οὖν τὰ τῶν πόλεων, καὶ τὰ ἐφυστερίζοντά που, πύσσει τῶν προγενομένων, πολὺ ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι τὰς διανοίας, τῶν τ' ἐπιχειρήσεων περιτεχῆσει, καὶ τῶν τιμωριῶν ἀτοπία. καὶ τὴν εἰωθυίαν ἀξιώσιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιώσει. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος, ἀνδρεία Φιλέταιρος ἐνομίσθη· μέλλησις δὲ προμηθῆς, δειλία εὐπρεπής. τὸ δὲ σῶφρον, τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα. καὶ τὸ πρὸς ἅπαν ζυγετόν, ἐπίπαν ἀργόν. τὸ δ' ἐμπλήκτως ἔξυ, ἀνδρὸς μίρα προσετέθη. ἀσφάλεια δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι, ἀπστροπῆς πρόφασις εὐλογος. καὶ ὁ μὲν χαλεπαίνων, πιστὸς αἰεὶ, ὁ δ' ἀντιλέγων αὐτῷ, ὑποπτος. ἐπιβουλεύ-

effingit. Civitates igitur seditionibus agitabantur, & illae, in quibus seditiones serius excitabantur, res, quas alibi iam accidisse fama acceperant, longe superare studebant, ut propter rerum a se inventarum novitatem ingenii laudem quaererent, quod novas inimicorum adoriendorum rationes magna cum sollertia invenissent, & nova suppliciorum genera excogitassent. Quin etiam usitatam vocabulorum significationem in rebus arbitrato suo immutaverunt. Nam inconsiderata quidem audacia fortitudo amicorum studiosa existimata est: considerata vero cunctatio, honesta timiditas: modestia, ignaviae praetextus. Et adhibere prudentiam ad rem omnem, quae gerenda suscipitur, in re qualibet cessatio & segnitie existimabatur. At vesana celeritas, viri fortis officio tribuebatur. Cautio vero in iteranda deliberatione, speciosa negotii detrectandi materia. Et qui iracundus erat, is fide dignus semper habebatur: at qui verbis ei resistebat, huius fides erat suspecta. Qui vero insidias aliis paraverat, si res ipsi ex animi sen-

σας δέ τις τυχῶν, ξυνετός, καὶ ὑπονοήσας, ἔτι δεινότερος. προβουλεύσας δὲ ὅπως μηδὲν αὐτῶν δεήσοι, τῆς τε ἑταιρίας διαλυτῆς, καὶ τοὺς ἐναντίους ἐκπεπληγμένους. ἀπλῶς δὲ, ὁ Φθάσας τὸν μέλλοντα κακόν τι δρᾶν, ἐπηνεῖτο, καὶ ὁ ἐπικελεύσας τὸν μὴ διανοοῦμενον. καὶ μὴν καὶ τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἑταιρικοῦ ἀλλοτριώτερον ἐγένετο, διὰ τὸ ἐτοιμότερον εἶναι ἀπροφασίστως τολμᾶν. οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠφελείας αἰ τοιαῦται ζῦνοδοι, ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας πλεονεξία. καὶ τὰς ἐς σφᾶς αὐτοὺς πίστει οὐ τῷ θεῷ νόμῳ μᾶλλον ἐκρατύνοντο, ἢ τῷ κοινῇ τι παρανομῆσαι. τὰ τε ἀπὸ τῶν ἐναντίων καλῶς λεγόμενα ἐνεδέχοντο ἔργων Φυλακῇ εἰ προύχοιεν, καὶ οὐ γενναϊότητι. ἀντιτιμωρήσασθαι τε τινα

tentia successisset, prudens habebatur; & si aliorum infidias sibi paratas providisset, longe prudentior. Qui vero prospexisset, ne ullis huiusmodi rebus ipse indigeret, is amicitiae dissolutor, & adversariorum timens vocabatur. In summa, is laudabatur, qui alterum in iniuria facienda praevertisset, & qui alium, nihil tale cogitantem, ad hoc ipsum impulisset. Quin etiam sodales cognatis anteponebantur, quod ad audendum sine ulla tergiversatione promptiores essent. Nam huiusmodi sodalitiolorum coetus non utilitatis causa, ex legum latorum praescripto, sed avaritiae gratia, contra leges usu longo stabilitas, fiebant. nec tam iurisiurandi interpositi religione, quam scelerum, quae simul patrabant, communicatione, fidem inter se confirmabant. Et quae ab adversariis probe dicebantur, ea admittebant, ut actiones eorum observarent & caverent, si superiores essent, non autem ex generositate. Et unusquisque hoc pluris faciebat, si alium pro iniuria illata ulcisci posset,

περὶ πλείονος ἦν, ἢ αὐτὸν μὴ προπαθεῖν. καὶ ὄρκοι εἶπον ἄρα γένοιτο ξυναλλαγῆς ἐν τῷ αὐτίκα πρὸς τὸ ἄπορον ἐκατέρω διδόμενοι, ἴσχυον, οὐκ ἐχόντων ἄλλοθεν δύναμιν. ἐν δὲ τῷ παρατυχόντι ὁ Φθάσας Φαρσηῆσαι, εἰ ἴδοι ἄΦρακτον, ἤδιον διὰ τὴν πίστιν ἐτιμωρεῖτο ἢ ἀπὸ τοῦ προΦανεῦς. καὶ τό, τε ἀσφαλές ἐλογίζετο, καὶ ὅτι ἀπάτη περιγεγόμενος, ξυνέσεως ἀγώνισμα προσελάμβανε. ῥᾶον δ' οἱ πολλοὶ, κακοῦργοι ὄντες, δεξιοὶ κέκληνται, ἢ ἀμαθεῖς ἀγαθοί· καὶ τῷ μὲν αἰσχύνονται, ἐπὶ δὲ τῷ ἀγάλλονται. πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον ἡ ἀρχή, ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ Φιλοτιμίαν· ἐκ δ' αὐτῶν, καὶ ἐς τὸ Φιλονεικεῖν καθισταμένων τὸ πρόθυμον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι προστάντες, μετ' ὀνόματος ἐκάτεροι εὐπρεποῦς,

quam si ipse nulla iniuria ab alio lacefferetur. Et si forte reconciliandae gratiae causa iusiurandum inter utramque partem aliquando interponebatur, id in praesentia valebat propter difficultatem praesentem, quia vires aliunde non habebant: sed ad quamlibet rei peragenda occasionem oblatam, qui prior fidere coepisset, is, si adversarium minus munitum animadvertisset, propter fidem, lubentius ulcisceretur, quam si aperte rem gessisset. Nam & tutum hoc esse reputabat, & quod fraude superasset, prudentiae praemium praeterea consequeretur. facilius enim multi, qui sunt fraudulentum, sollertes appellantur, quam tardi, boni: atque hoc quidem erubescunt, illo vero gloriantur. Horum autem omnium causa fuit principatus, qui propter avaritiam & ambitionem appetebatur. His autem quasi fundamentis iactis, alacritas etiam animorum ad contentionis studium accedebat. Nam singularum civitatum principes, honesto & specioso utriusque nomine, civilem

πλήθους τε ἰσονομίας πολιτικῆς, καὶ ἀριστοκρατίας σά-
 Φρονος προτιμήσει, τὰ μὲν κοινὰ λόγῳ θεραπεύοντες
 ἄλλα ἐποιοῦντο, παντὶ δὲ τρόπῳ ἀγωνιζόμενοι ἀλλήλων
 περιγίγνεσθαι, ἐτόλμησάν τε τὰ δεινότατα, ἐπέξησάν
 τε, τὰς τιμωρίας ἔτι μείζους οὐ μέχρι τοῦ δικαίου καὶ τῆ
 πόλει ξυμφόρου προτιθέντες, ἐς δὲ τὸ ἑκατέροις που αἰεὶ
 ἡδονὴν ἔχον ὀρίζοντες, καὶ ἢ μετὰ ψήφου ἀδίκου κατα-
 γνώσεως, ἢ χειρὶ κτώμενοι τὸ κρατεῖν, ἔτοιμοι ἦσαν τὴν
 αὐτίκα Φιλονεικίαν ἐμπιμπλάναι ὥστε εὐσεβεῖα μὲν
 οὐδέτεροι ἐνόμιζον, εὐπρεπεῖα δὲ λόγου, οἷς ξυμβαίῃ
 ἐπιφθόνως τι διαπράξασθαι, ἄμεινον ἤκουον. τὰ δὲ
 μέσα τῶν πολιτῶν ὑπ' ἀμφοτέρων, ἢ ὅτι οὐ ξυνηγωνί-
 ζοντο, ἢ φθόνῳ τοῦ περιεῖναι, διεφθείροντο.

populi aequabilitatem, & moderatam optimatum domi-
 nationem anteponebant, rempublicam verbo quidem cu-
 rabant; sed re ipsa tanquam fuorum certaminum praemium
 eam sibi proponebant. Et cum alii alios omni modo supe-
 rare contenderent, atrocissima quaeque facinora sunt ausi,
 & sunt persecuti, poenas, non quantum aequitas, & utilitas
 publica postulabat, sed longe graviores irrogantes, & pro
 sua utrique libidine semper eas in qualibet re statuentes; &
 vel iniquis suffragiis damnantes, vel manibus potentiam sibi
 parantes, ad praesentis contentionis libidinem explendam
 erant parati. Itaque neutri quidquam transigere consueve-
 rant, habita ratione religionis: sed quibus speciosa oratione
 aliquid commode transigere licuisset, illi melius audiebant.
 Cives vero, quotquot inter utrosque erant mediis, & qui
 neutris favebant, nec in partibus erant, hi, vel quod illos
 non adiuverent, vel propter invidiam, quod ipsi calamitatum
 essent immunes, ab utraque factione penitus perdebantur.

πγ'. Οὕτω πᾶσα ἰδέα κατέστη κακοτροπίας διὰ τὰς
στάσεις τῶ Ἑλληνικῶ. καὶ τὸ εὐήθες (οὗ τὸ γενναῖον
πλείστον μετέχει) καταγελασθὲν ἠφανίσθη τὸ δὲ
ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις τῇ γνώμῃ ἀπίστως, ἐπιπολὺ
διήνεγκεν. οὐ γὰρ ἦν ὁ διαλύσων, οὔτε λόγος ἐχυρὸς, οὔ-
τε ὄρκος φοβερός. κρείστους δὲ ὄντες ἅπαντες λογισμῶ
ἐς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ βεβαίου, μὴ παθεῖν μᾶλλον προε-
σκόπουν, ἢ πιστεῦσαι ἐδύνατο. καὶ οἱ φαυλότεροι γνώ-
μην, ὡς τὰ πλείω περιεγίγνοντο. τῶ γὰρ δεδιέναι τό τε
αὐτῶν ἐνδῆες, καὶ τὸ τῶν ἐναντίων ζυμετὸν, μὴ λόγοις τε
ἤσους ᾧσι, καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου αὐτῶν τῆς γνώμης
θβάσωσι προεπιβουλευόμενοι, τολμηρῶς πρὸς τὰ ἔργα
ἐχώρουν. οἱ δὲ καταφρονεῦντες καὶν προαισθῆσθαι, καὶ

LXXXIII. Adeo omne facinorum genus in Graecia pas-
sim propter seditiones existit: & simplicitas (cuius ipsa
generositas est maxime particeps) cum irrisione funditus
est deleta. Animis vero infestis inter se esse, & nullam al-
teri fidem habere, longe praestitit: nam nec ulla sermonis
auctoritas, nec ullus iurisiurandi terror illas inimicitias di-
rimere poterat. Sed cum omnes animis essent propensio-
res ad desperandum de alterius fide & constantia, illud po-
tius prospiciebant, quomodo malum impendens vitarent,
quam, ut cuiquam fiderent, adduci poterant. Et qui pru-
dentia minus valebant, plerumque superiores erant. Quod
enim & suam imprudentiam, & adversariorum pruden-
tiam metuerent, veriti, ne vel illorum eloquentia supera-
rentur, vel propter illorum ingenii calliditatem praeveni-
rentur insidiis priores appetiti, audacter ad quaelibet fa-
cinora suscipienda ferebantur. Qui vero haec negligebant,
& insidias se praefensuros existimabant, nec sibi factis ul-

ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν ἢ γνώμῃ ἕξεστιν, ἄφρακτοι μᾶλλον διεφθείροντο.

πδ'. Ἐν δ' οὖν τῇ Κερκύρᾳ τὰ πολλὰ αὐτῶν προετολμήθη, καὶ ὅποσα ὑβρεῖ μὲν ἀρχόμενοι τοπλέον ἢ σωφροσύνη, ὑπὸ τῶν τὴν τιμωρίαν παρασχόντων, οἱ ἀνταμυνόμενοι δράσειαν· πενίας δὲ τῆς εἰωθυίας ἀπαλλαξείοντες τινες, μάλιστα δ' ἂν διὰ πάθους ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν, παρὰ δίκην γιγνώσκουσιν· οἳ τε μὴ ἐπὶ πλεονεξία, ἀπὸ ἴσου δὲ μάλιστα ἐπιόντες, ἀπαιδευσία ὀργῆς πλεῖστον ἐκφερόμενοι, ὡμῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν. ζυνταραχθέντος τὸ τοῦ βίου ἐς τὸν καιρὸν τοῦτον τῇ πόλει, καὶ τῶν νόμων κρατήσασα ἡ ἀνθρωπεία

lis opus esse ducebant in anteventendis illorum infidiis, quas consilio vitare possent, non muniti, facilius opprimebantur.

LXXXIV. Pleraque igitur huiusmodi audaciae facinora Corcyrae prius, quam in aliis civitatibus, patrata fuerunt, & alia, quaecunque facere possent, qui suas iniurias ulciscuntur, in eos, qui damnum datum, iniuriamque sibi factam sunt ulti, a quibus, dum illorum imperio parerent, insolenter potius quam modeste tractati fuerunt: & quaecunque facere possent pauperes aliqui, qui consueta ac diuturna rerum inopia se liberari cuperent, praecipue vero, qui per avaritiam fortunas alienas occupare studerent, & se has praeter ius consequi posse confiderent: & quaecunque patrare possent, qui non avaritiae causa, sed primum quidem aequo iure suos inimicos invaderent, deinde vero immani indignatione longissime proveci, crudeliter eos, & animo inexorabili persequerentur. Cum autem vitae disciplina tunc temporis Corcyrae fuisset perturbata,

Φύσις, εἰωθυῖα καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἀδικεῖν, ἀσμένη ἐδήλωσεν ἀκρατῆς μὲν ὀργῆς οὕσα, κρείστων δὲ τοῦ δικαίου, πελεμῖα δὲ τοῦ προύχοντος. οὐ γὰρ ἂν τοῦ τε ὀσίου τὸ τιμωρεῖσθαι προὔτιθεσαν, τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν τὸ κερδαίνειν, ἐν ᾧ μὴ βλάπτουσιν ἰσχὺν εἶχε τὸ Φθενεῖν. ἀξιούσι τε τοὺς κοινούς περὶ τῶν τοιούτων οἱ ἄνθρωποι νόμους, ἀφ' ὧν ἅπασιν ἐλπίς ὑπόκειται σφαιλεῖσι καὶ αὐτοὺς διασώζεσθαι, ἐν ἄλλων τιμωρίαις προκαταλύειν, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι, εἴ ποτε ἄρα τις κινδυνεύσας τινὸς δεήσεται αὐτῶν.

πέ. Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν πέλιν Κερκυραῖοι, τοιαύταις ὀργαῖς ταῖς πρώταις ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο. καὶ ὁ Εὐρυμέδων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν ταῖς ναυσίν. ὕστερον δὲ οἱ Φεύγοντες τῶν Κερκυραίων (διεσάβησαν

ipsa quoque humana natura, quae vel praeter leges, iniuste facere consuevit, legibus superatis, se irae quidem impotentem, at iure potentiorē, omnisque superioris dignitatis hostem esse lubenter declaravit. Aliter enim profecto homines pietati vindictam non anteposuisissent, neque innocentiae quaestum, in quo invidia potentiam non nocentem habebat. quippe homines cum alios ulciscuntur, communes leges de rebus illis latas, in quibus spes omnibus est reposita, ut si ipsi in calamitates aliquas incidant, saltem ipsae leges conserventur, evertere mature volunt, nec relinquere, si quis forte in periculum adductus, aliqua illarum indigeat.

LXXXV. Corcyraei igitur, qui in urbe erant, primi omnium tales iras inter se tunc exercuerunt. Et Eurymedon, & Athenienses cum classe illinc discesserunt. Postea vero Corcyraeorum exfules, (nam ad quingentos illorum

γὰρ αὐτῶν ἐς πεντακοσίους) τείχη τε λαβόντες ἃ ἦν ἐν τῇ ἠπείρῳ, ἐκράτουν τῆς πέραν οἰκείας γῆς, καὶ ἐξ αὐτῆς ὀρμῶμενοι, ἐλήϊζοντο τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ πολλὰ ἔβλαπτον· καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς ἐγένετο ἐν τῇ πόλει. ἐπρεσβεύοντο δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον περὶ καθόδου· καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς ἐπράσσετε, ὕστερον χρόνῳ πλοῖα καὶ ἐπικούρους παρασκευασάμενοι, διέβησαν ἐς τὴν νήσον ἑξακόσιοι μάλιστα, οἱ πάντες. καὶ τὰ πλοῖα ἐμπρήσαντες, ὅπως ἀπόγνοια ἢ τοῦ ἄλλο τι ἢ κρατεῖν τῆς γῆς, ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰστώνην, τείχος ἐνοικοδομησάμενοι, ἔφθειρον τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ τῆς γῆς ἐκράτουν.

Ante Octob.
17.

πστ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, Ἀθηναῖοι εἰκοσι ναῦς ἔστειλαν ἐς Σικελίαν, καὶ Λάχητα τὸν Μελανώπου στρατηγὸν αὐτῶν, καὶ Χαροιάδην τὸν Εὐφι-

evaferant) occupatis quibusdam munitionibus, quae in continente erant, suo ulteriore agro potiti sunt, atque illic erumpentes, populabantur agros illorum, qui erant in insula, magnisque detrimentis illos afficiebant. Et propterea in urbe fames ingens est exorta. Iidem etiam legatos de suo reditu Lacedaemonem & Corinthum miserunt. Sed cum nihil proficerent, postea paratis navibus & militibus auxiliariis, in insulam traiecerunt, numero universi circiter sexcenti. atque navibus incensis, ut nulla spes alia relinqueretur, quam agri occupandi, montem Istonem conscenderunt, & munitione illic exstructa, eos, qui in urbe erant, gravissime vexabant, agroque potiebantur.

LXXXVI. Hac eadem aestate extrema, Athenienses viginti naves in Siciliam miserunt, & Lachetem Melanopi, & Charoeadam Euphileti filium, harum praefectos. Nam

λήτου. οἱ γὰρ Συρακούσιοι καὶ Λεοντῖνοι ἐς πόλεμον ἀλλήλοις κατέσταναν. ζύμμαχοι δὲ τοῖς μὲν Συρακούσιοις ἦσαν, πλὴν Καμαριναίων, αἱ ἄλλαι Δωρίδες πόλεις, αἵπερ καὶ πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων τοπρωῶτον ἀρχομένου τοῦ πολέμου ζύμμαχίαν ἐτάχθησαν, οὐ μὲντοι ξυνεπολέμησάν γε· τοῖς δὲ Λεοντῖνοις αἱ Χαλκιδικαὶ πόλεις, καὶ Καμαρίνα. τῆς δὲ Ἰταλίας, Λοκροὶ μὲν Συρακουσίων ἦσαν, Ῥηγῖνοι δὲ, κατὰ τὸ ξυγγεῖες, Λεοντίνων. ἐς οὖν τὰς Ἀθήνας πέμψαντες οἱ τῶν Λεοντίνων ζύμμαχοι, κατὰ τε παλαιὰν ζύμμαχίαν, καὶ ὅτι Ἴωνες ἦσαν, πείθουσι τοὺς Ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς. ὑπὸ γὰρ τῶν Συρακουσίων τῆς τε γῆς εἴργοντα καὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς μὲν οἰκειότητος προφάσει, βουλόμενοι δὲ μήτε σῖτον ἐς τὴν Πελοπόννησον ἄγεσθαι αὐτίθεν, πρόπειράν τε ποιούμενοι εἰ σφίσι δυνατὰ εἶη τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα

Syracufani & Leontini bellum inter se gerebant. Syracufanorum autem sociae erant, exceptis Camarinaeis, ceterae Dorienfes civitates, quae in Lacedaemoniorum societatem huius belli initio concesserunt, eos tamen in bello non adiuverant: Leontinorum vero, Chalcidicae civitates, & Camarina. Sed ex Italia, Locri quidem, Syracufanis; Rhegini vero, propter cognationem Leontinis favebant. Leontinorum igitur focii, cum propter antiquam societatem, tum etiam quod Iones essent, legis Athenas missis, Atheniensibus persuaserunt, ut naves ad se mitterent. nam & terrae & maris usu a Syracufanis prohibebantur. Atheniensfes vero naves miserunt, per speciem quidem necessitudinis; sed re ipsa, eo consilio, ut neque frumentum illinc in Peloponnesum exportaretur, utque ten-

ὑποχείρια γενέσθαι. καταστάντες οὖν ἐς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας, τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο μετὰ τῶν ζυμμάχων· καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Ostob. deficiente.

πρ'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἡ νόσος τοδεύτερον ἐπέπεσε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον τοπαντάπασι, ἐγένετο δέ τις ὁμῶς διακωχή· παρέμεινε δὲ τὸ μὲν ὕστερον, οὐκ ἔλασσον ἐνιαυτοῦ· τὸ δὲ πρότερον, καὶ δύο ἔτη. ὥστε Ἀθηναίους τε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον τούτου ἐπίεσε, καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. τετρακοσίων γὰρ ὀπλιτῶν καὶ τετρακισχιλίων οὐκ ἔλασσους ἀπέθανον ἐκ τῶν τάξεων, καὶ τριακοσίων ἰππέων· τοῦ δὲ ἄλλου ὄχλου ἀνεξεύρετος ἀριθμὸς. ἐγένοντο δὲ τότε καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τῆς γῆς, ἐν τε Ἀθήναις, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ ἐν Βοιωτοῖς, καὶ μάλιστα ἐν Ὀρχομενῶ τῷ Βοιωτίῳ.

tarent, an res Siculas in suam potestatem redigere possent. Cum igitur Rhegium Italiae appulissent, cum sociis bellum gerere coeperunt. atque haec aestas excessit.

LXXXVII. At hieme ineunte morbus Athenienses iterum invasit; qui nunquam quidem omnino sedatus fuerat, sed tamen quaedam eius quiescentis intermissio facta fuerat: cum autem eos rursus est aggressus, non minus anno integro apud eos immoratus; prius vero, vel per biennium est grassatus. adeo ut nihil fuerit, quod Athenienses magis, quam morbus iste, prefferit, eorumque vires affligerit. Nam ex legionariis militibus obierunt non pauciores, quam quatuor millia & quadringenti, & trecenti equites: nam ceterae turbae numerus iniri non potest. Tunc vero praeterea frequentes terrae motus exstiterunt, & Athenis,

πή. Καὶ οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, τριάκοντα ναυσὶ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους καλουμένας. Φέρουσ γὰρ δι' ἀνυδρίαν ἀδύνατα ἦν ἐπιστρατεύειν. νέμονται δὲ Λιπαραῖοι αὐτάς, Κνιδίων ἀποικοὶ ὄντες. οἰκοῦσι δ' ἐν μιᾷ τῶν νήσων οὐ μεγάλῃ, καλεῖται δὲ Λιπάρα. τὰς δὲ ἄλλας ἐκ ταύτης ὀρμώμενοι γεωργοῦσι, Διδύμην, καὶ Στρογγύλην, καὶ Ἱεράν. νομίζουσι δὲ οἱ ἐκεῖνῃ ἄνθρωποι, ἐν τῇ Ἱεράᾳ ὡς ὁ Ἡφαιστος χαλκεύει, ὅτι τὴν νύκτα φαίνεται πῦρ ἀναδιδούσα πολὺ, καὶ τὴν ἡμέραν καπνόν. κέϊνται δὲ αἱ νῆσοι αὗται κατὰ τὴν Σικελῶν καὶ Μεσσηνίων γῆν· ξύμμαχοι δ' ἦσαν Συρακουσίων. τεμόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν γῆν, ὡς οὐ προσεχώρουν, ἀπέπλευσαν εἰς τὸ Ῥήγιον· καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ πέμπτον ἔτος

& in Euboea, & cum inter Boeotos, tum vero praecipue in Boeotiae oppido Orchomeno.

LXXXVIII. Et Athenienses, ac Rhegini, qui in Sicilia erant, infulis, quae Aeoli vocantur, eadem hieme bellum cum triginta navibus intulerunt. nam aestate propter aquarum inopiam bellum ipsis inferri nequit. Liparaei autem, qui sunt Cnidiorum coloni, eas possident: habitantque in una ex istis infulis non magna, quae Lipara vocatur. hinc autem proficiscentes, alias, Didymen scilicet, Strongylen, & Hieram, colunt. Homines autem, qui sunt in illa regione, Vulcanum in Hiera fabrilem artem exercere putant, quia noctu quidem magnum ignem, interdiu vero, fumum emittere cernitur. Hae autem insulae sitae sunt e regione Siculi & Messani agri: erantque Syracusanorum fociae. Athenienses vero, vastato illorum agro, cum illae se dedere nollent, Rhegium redierunt. atque haec hiems

Bell. Pelop.
an. 6.
Olymp.
88. 2/3.
U. C. Varr.
32. 8/9.
Post Apr.
13. ante
Jun. 21.

ἔτελεύτα τῶ πολέμῳ τῶδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.
πθ'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, Πελοποννήσιοι
καὶ οἱ ξύμμαχοι μέχρι μὲν τοῦ ἰσθμοῦ ἦλθον, ὡς ἐς τὴν
Ἀττικὴν ἐσβαλοῦντες, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου ἡγου-
μένου, Λακεδαιμονίων βασιλέως· σεισμῶν δὲ γενομένων
πελλῶν, ἀπετράποντο πάλιν, καὶ οὐκ ἐγένετο ἐσβολή.
καὶ περὶ τούτους τοὺς χρόνους τῶν σεισμῶν κατεχόντων
τῆς Εὐβοίας ἐν Ὀροβίαις, ἡ θάλασσα ἐπελθούσα ἀπὸ
τῆς τότε οὐσῆς γῆς, καὶ κυματωθεῖσα, ἐπῆλθε τῆς πό-
λεως μέρος τι καὶ τὸ μὲν, κατέκλυσε, τὸ δ' ὑπενόστη-
σε· καὶ θάλασσα νῦν ἐστὶ πρότερον οὕσα γῆ· καὶ ἀν-
θρώπους διέφθειρεν ὅσοι μὴ ἐδύναντο Φθῆναι πρὸς τὰ με-
τέωρα ἀναδραμόντες. καὶ περὶ Ἀταλάντην τὴν ἐπὶ Λο-
κροῖς τοῖς Ὀπουντίοις νῆσον παραπλησία γίγνεται ἐπί-

exiit, & belli, quod Thucydides conscripsit, quintus an-
nus excessit.

LXXXIX. Sequente vero aestate Peloponnesii, eorum-
que focii, duce Agide, Archidami filio, Lacedaemonio-
rum rege, ad Isthmum usque processerunt, ut irruptionem
in Atticam facerent. Sed cum crebri terrae motus
fierent, retro se receperunt, nec irruptionem in Atticam
fecerunt. Per haec tempora terrae motibus Euboeam apud
Orobias agitantibus, mare ab ea, quae tunc erat tellus,
magno cum fluctuum impetu veniens, quandam urbis par-
tem invasit. Atque una quidem maris pars illam urbis par-
tem demersit; altera vero, se in suum pristinum alveum
recepit. & quod antea tellus fuerat, id nunc est mare.
omnesque mortales perdidit, quotquot in editiora loca
ocius cursu se conferre non potuerant. Huic autem similis
alluvio exstitit circa Atalantam insulam apud Locros Opun-

κλυσις, καὶ τοῦ τε Φρουρίου τῶν Ἀθηναίων παρεΐλε, καὶ δύο νεῶν ἀνειλκυσμένων τὴν ἑτέραν κατέαξεν. ἐγένετο δὲ καὶ ἐν Πεπαρήθῳ κύματος ἐπαναχώρησις τις, οὐ μέντοι ἐπέκλυσέ γε καὶ σεισμὸς τοῦ τείχους τι κατέβαλε, καὶ τὸ Πρυτανεῖον, καὶ ἄλλας οἰκίας ἐλίγας. αἴτιον δ' ἔγωγε τοῦ τοιοῦτου νομίζω, ἢ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, κατὰ τοῦτο ἀποστέλλειν τε τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξαπίνης πάλιν ἐπισπωμένην, βιαίτερον τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν. ἀνευ δὲ σειμοῦ οὐκ ἂν μοι δοκεῖ τὸ τοιοῦτο συμβῆναι γενέσθαι.

στ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολέμου μὲν καὶ ἄλλοι, Bell. Pelop. an. 6. Olymp. 88. 3. U. C. Varr. 328. Post Iun. 21. ὡς ἐκάστοις ξυνέβαινε, ἐν τῇ Σικελίᾳ, καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελιώται ἐπ' ἀλλήλους στρατεύοντες, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ξυν τοῖς σφετέροις ξυμμάχοις· ἀ δὲ λόγου μάλιστα ἄξια ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων οἱ ξύμμαχοι ἔπραξαν,

tios, quae ab Atheniensium castello partem abstraxit, & duarum navium, quae subductae erant, alteram diffregit. In Peparetho quoque fuit quaedam maris restagnatio, quae tamen urbem non inundavit. Et terrae motus muri partem, & Prytaneum, & aliquot alias domos diruit. Huius autem rei ego causam fuisse puto, quod terrae motus, qua parte vehementissimus exstitit, ab hac mare longe amandarit, hoc vero repente rursus retroactum inundationem violentiorem fecerit. nam sine terrae motu non videtur mihi contingere, ut hoc fiat.

XC. Eadem aestate, cum alii, ut quibusque contigit, in Sicilia, bellum inter se gesserunt, tum etiam ipsi Sicilienses, alii aliis arma inferentes, & Athenienses cum suis sociis. Quae autem maxime digna memoratu, vel focii cum Atheniensibus, vel hostes adversus Athenienses gesserunt,

ἢ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἀντιπολέμιοι, τούτων μνησθή-
 σονται. Χαρσιάδου γὰρ ἤδη τοῦ Ἀθηναίων στρατηγοῦ
 τεβνηκότος ὑπὸ Συρακουσίων πολέμῳ, Λάχης ἀπασαν
 ἔχων τῶν νεῶν τὴν ἀρχὴν, ἐστράτευσε μετὰ τῶν ξυμ-
 μάχων ἐπὶ Μυλὰς τὰς τῶν Μεσσηνίων. ἔτυχον δὲ δύο
 φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουροῦσαι, καί
 τινα καὶ ἐνέδραν πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τοὺς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας
 τρέπουσι, καὶ διαφθείρουσι πολλούς· καὶ τῶ ἔρῳματι
 προσβαλόντες, ἠνάγκασαν ὁμολογίᾳ τὴν τε ἀκρόπο-
 λιν παραδοῦναι, καὶ ἐπὶ Μεσσήνην ξυστρατεῦσαι. καὶ
 μετὰ τούτου, ἐπελθόντων οἱ Μεσσήνιοι τῶν τε Ἀθηναίων
 καὶ τῶν ξυμμάχων, προσεχώρησαν καὶ αὐτοὶ, ὀμήρους
 τε δόντες, καὶ τὰ ἄλλα πιστὰ παρασχόμενοι.

στά. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ Ἀθηναῖοι τριάκοντα μὲν
 ναῦς ἔστειλαν περὶ Πελοπόννησον, (ὧν ἐστρατήγει Δη-

horum mentionem faciam. Cum enim Charoeades Atheniensium dux a Syracusanis in proelio caesus fuisset, Laches, totum classis imperium penes se habens, cum sociis Mylis Messaniorum oppido bellum intulit. Mylis autem praefidio erant duae Messaniorum cohortes, quae nonnullas etiam insidias struxerant Atheniensium militibus, qui in navibus erant: sed Athenienses, eorumque socii, illos, qui in infidiis collocati fuerant, in fugam vertunt, multosque caedunt; & munitionem adorti, eos compositione facta & arcem dedere, & secum adversus Messanam militare coegerunt. Postea vero Messanii, cum Athenienses, eorumque socii eos invasissent, ipsi quoque deditionem fecerunt, datis obsidibus, aliisque fidei pignoribus praebitis.

XCI. Eadem aestate, Athenienses triginta quidem naves

μοσθένης τε ὁ Ἀλκισθένης, καὶ Προκλῆς ὁ Θεοδώρου) ἑξήκοντα δὲ εἰς Μῆλον, καὶ δισχιλίους ὀπλίτας· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου. τοὺς γὰρ Μηλίους ὄντας νησιώτας, καὶ οὐκ ἐβέλοντας ὑπακούειν, οὐδὲ εἰς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἵεναι, ἐβούλοντο προσαγαγέσθαι· ὡς δὲ αὐτοῖς δευμένης τῆς γῆς οὐ προσεχώρουν, ἄραντες ἐκ τῆς Μήλου, αὐτοὶ μὲν ἔπλευσαν εἰς Ὠρωπὸν τῆς πέτραν γῆς, ὑπὸ νύκτα δὲ σχόντες, εὐθύς ἐπορεύοντο οἱ ὀπλίται ἀπὸ τῶν νεῶν πεζῆ εἰς Τανάγραν τῆς Βοιωτίας. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως πανόημει Ἀθηναῖοι, Ἴππονίκου τε τοῦ Καλλίου στρατηγούντος, καὶ Εὐρυμέδοντος τοῦ Θεουκλέους, ἀπὸ σημείου εἰς τὸ αὐτὸ κατὰ γῆν ἀπήντων. καὶ στρατοπεδευσάμενοι, ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Τανάγρα ἐδῆον, καὶ ἐνηυλίσαντο. καὶ τῇ ὑστεραία, μάχῃ κρα-

circa Peloponnesum miserunt, (quibus praeerant Demosthenes Alcisthenis, & Procles Theodori filius:) sexaginta vero in Melum, cum duobus millibus gravis armaturae militum: Nicias autem Nicerati filius ipsis praeerat. Melios enim, quod insulam incolerent, nec imperio parere, neque societatem secum inire vellent, subigere volebant. Sed cum illi, agro vastato, se ipsis minime dederent; castris ex Melo motis, ipsi quidem ad Oropum, quod est e regione, navigarunt: cumque sub noctem eo appulissent, gravis armaturae milites ex navibus egressi, ad Tanagram Boeotiae itinere pedestri protinus ire coeperunt. Athenienses vero, qui Athenis erant, ex omni universi populi ordine coactis frequentibus copiis, Hipponico Calliae, & Eurymedonte Theucelis filio, ducibus, dato signo in eundem locum terra suis obviam iverunt. castrisque illo die apud Tanagram positis, agrum populabantur, & noctem

τήσαντες τοὺς ἐπέξελβόντας τῶν Ταναγραίων, καὶ Θηβαίων τινὰς προσβεβοηθηκότας, καὶ ὄπλα λαβόντες, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν, ἐς τὴν πόλιν, οἱ δὲ, ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ παραπλεύσας ὁ Νικίας ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ, τῆς Λοκρίδος τὰ ἐπιθαλάσσια ἔεμε, καὶ ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου.

στβ'. Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίαις, ἀποικίαν καθίσταντο, ἀπὸ τοιαύσδε γνώμης· Μηλιεῖς οἱ ξύμπαντες, εἰσὶ μὲν τρία μέρη, Παράλιοι, Ἱερῆς, Τραχίνιοι· τούτων δὲ οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ Οἰταίων ὁμόρων ὄντων, τοπρῶτον μελλήσαντες Ἀθηναίοις προσθεῖναι σφᾶς αὐτοὺς, δέισαντες δὲ μὴ οὐ σφίσι πιστοὶ ᾧσι, πέμπουσιν ἐς Λακεδαιμόνα, ἐλόμενοι πρεσβευτὴν Τισαμενόν. ξυνεπρεσβεύοντο δὲ αὐτοῖς καὶ Δωριεῖς, ἡ μητρόπολις τῶν

illic egerunt. Ac postridie, cum Tanagraeos, qui eruptionem in ipsos fecerant, & Thebanos aliquot, qui auxilio venerant, proelio superassent, & arma illis abstulissent, & tropaeum statuissent; hi quidem, in urbem, illi vero, ad naves redierunt. Nicias autem, cum sexaginta navibus terram legens, maritimam Locridis oram vastavit, domumque rediit.

XCII. Sub hoc ipsum tempus Lacedaemonii Heracleam; quae est in agro Trachinio, missa colonia condiderunt, hac de causa. Melienses in tres partes universi distinguuntur, in Paralios, Hierenses, & Trachinios. Ex his autem Trachinii ab Oetaeis finitimis bello attriti, initio quidem se ipsos Atheniensibus adiungere statuerant: sed veriti, ne illi parum fideles sibi essent, Tisamenum legatum elegerunt, quem Lacedaemonem miserunt. cum ipsis autem &

Λακεδαιμονίων, τῶν αὐτῶν δεόμενοι ὑπὸ γὰρ τῶν Οἰ-
 ταίων καὶ αὐτοὶ πολέμῳ ἐΦθείροντο. ἀκούσαντες δὲ οἱ
 Λακεδαιμόνιοι, γνώμην εἶχον τὴν ἀποικίαν ἐκπέμπειν,
 τοῖς τε Τραχινίσις βουλόμενοι καὶ τοῖς Δωριεῦσι τιμω-
 ρεῖν. καὶ ἅμα τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐ-
 τοῖς ἐδόκει ἢ πόλις καθίστασθαι. ἐπὶ τε γὰρ τῇ Εὐβοίᾳ
 ναυτικὸν παρασκευασθῆναι ἂν, ὥστ' ἐκ βραχέος τὴν
 διάβασιν γίνεσθαι, τῆς τε ἐπὶ Θράκης παρόδου χρη-
 σίμως ἔξειν. τό, τε ζύμπαν, ὥρμητο τὸ χωρίον κτίζειν.
 πρῶτον μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς τὸν θεὸν ἐπήροντο· κελεύοντας
 δὲ, ἐξέπεμψαν τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν τε καὶ τῶν περισί-
 κων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὸν βουλόμενον ἐκέλευον
 ἔπεσθαι, πλὴν Ἰώνων, καὶ Ἀχαιῶν, καὶ ἔστιν ὧν ἄλ-
 λων ἐβνῶν. οἰκιστὰι δὲ τρεῖς Λακεδαιμονίων ἠγήσαντο,

Dorienes, quae est Lacedaemoniorum metropolis, lega-
 tos miserunt, ut idem peterent. Nam ipsi quoque ab Oe-
 taeis gravissime vexabantur. Lacedaemonii autem his au-
 ditis, in animo habebant coloniam emittere, quod & Tra-
 chiniis & Dorienibus opem ferre vellent. Simul etiam
 quod haec urbs ad bellum adversus Athenienses gerendum
 in loco opportuno sita esse ipsis videretur. nam & adver-
 sus Euboeam ibi classē paratum iri, ubi traiectus bre-
 vis esset, & ad transitum in Thraciam usui futuram. Et
 omnino oppidum illud colonia eo missa condere studebant.
 Primum igitur Deum, qui Delphis est, consuluerunt. Cum
 autem ille iussisset, colonos cum de suis, tum de populis
 circumcirca finitimis eo miserunt: quin etiam aliorum
 Graecorum quisquis vellet, sequi iusserunt, exceptis Io-
 nibus & Achaëis, & nonnullis aliis gentibus. Tres autem
 ex Lacedaemoniis, Leon, Alcidas, & Damagon, coloniae
Thucyd. Vol. II. V.

Λέων, καὶ Ἀλκίδαο, καὶ Δαμάγων. καταστάντες δὲ εἰτείχισαν τὴν πόλιν ἐν καινῆς, ἣ νῦν Ἡράκλεια καλεῖται, ἀπέχουσα Θερμοπυλῶν σταδίουο μάλιστα τεσσαράκοντα, τῆς δὲ Θαλάσσης, εἴκοσι. νεώριά τε παρεσκευάζοντο, καὶ ἤρξαντο κατὰ Θερμοπύλας, κατ' αὐτὸ τὸ στενὸν, ὅπως εὐφύλακτα αὐτοῖς εἶη.

στγ'. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τῆς πόλεωο ταύτης ξυνοικισομένηο, τοπρῶτον ἔδεισαν τε, καὶ ἐνόμισαν ἐπὶ τῇ Εὐβοίᾳ μάλιστα καθίστασθαι, ὅτι βραχὺο ἐοτιν ὁ διάπλοοο πρὸο τὸ Κήναιοο τῆο Εὐβοίᾳο. ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖο ἀπέβη. οὐ γὰρ ἐγένετο ἀπ' αὐτῆο δεινὸν οὐδέν. αἴτιον δὲ ἦν· οἱ τε Θεοσσαλοῖ ἐν δυνάμει ὄντεο τῶν ταύτη χωρίων, καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῆ ἐκτίζετο, φοβούμενοι μὴ σφίσι μεγάλη ἰσχύι παροικῶοιν, ἔφθειρον, καὶ διαπαντεο

duces & conditores fuerunt. cum autem eo pervenissent, urbem a fundamentis denuo excitatam muro cinxerunt, quae nunc Heraclea vocatur, quadraginta ferme stadiorum spatio a Thermopylis, & viginti a mari distans. navalique praeparaverunt, eaque iuxta Thermopylas, ad ipsas earum angustias facere coeperunt, ut ea facile tueri possent.

XCIII. Athenienses autem, cum haec urbs a colonis undique coactis conderetur, primum quidem timuerunt, hancque potissimum adversus Euboeam condi putarunt, quod illinc ad Cenaenum Euboeae promontorium brevis esset traiectus. postea vero praeter opinionem, res ipsis cessit. nihil enim mali inde Atheniensibus evenit. Cuius rei haec fuit causa: quia Thessali, qui rerum illarum potiebantur, & quorum in agro condebatur, veriti, ne praepotentes accolae haberent, assiduo bello novos colonos

ἐπολέμου ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις ἕως ἐξετρώχωσαν, γενεμένους τοπρῶτον καὶ πάνυ πολλούς. πᾶς γὰρ τις, Λακεδαιμονίων οικιζόντων, Φαρσαλέως ἦει, βέβαιον νομίζων τὴν πόλιν. οὐ μέντοι ἤκιστα οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων οἱ ἀφικνούμενοι τὰ πράγματα τε ἔφθειρον, καὶ ἐς ὀλιγανθρωπίαν κατέστησαν, ἐκφοβήσαντες τοὺς πολλούς, χαλεπῶς τε καὶ ἔστιν ἂν οὐ καλῶς ἐξηγούμενοι. ὥστε ῥᾶεν ἤδη αὐτῶν οἱ πρόσκοι ἐπεκράτου.

στδ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ Φέρουσ, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν ἐν τῇ Μήλῳ οἱ Ἀθηναῖοι κατείχοντο, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τριάκοντα νεῶν Ἀθηναῖοι, περὶ Πελοπόννησον ὄντες, πρῶτον ἐν Ἐλλομένῳ τῆς Λευκαδίας Φρουρούς τινας λοχίσαντες διέφθειραν, ἔπειτα ὕστερον ἐπὶ Λευκάδα μείζονι στόλῳ ἦλθον, Ἀκαρνασί τε πᾶσιν, οἱ πανδημεῖ,

premebant, donec eos attritos in paucissimos redegerunt, quamvis initio permulti fuissent. Quilibet enim hanc urbem, quam Lacedaemonii condebant, stabilem fore sperans, eo confidenter ibat. Verumtamen vel ipsi Lacedaemonii magistratus, qui illuc proficiscebantur, illius civitatis res maxime labefactarunt, & urbem infrequentem reddiderunt, quod plurimos deterruissent; asperius, quin etiam nonnullis in rebus perperam ipsis imperantes. quamobrem populi finitimi facilius eos iam superabant.

XCIV. Eadem aestate, & sub idem tempus, quo Athenienses in Melo detinebantur, illi quoque Athenienses, qui cum triginta navibus circa Peloponnesum erant, primum quidem ad Ellomenum Leucadiae quosdam ex praesidiariis per insidias interfecerunt, deinde vero cum maiore clasfis apparatu, & cum omnibus Acarnanibus, qui cum frequentibus copiis, quas ex omnibus suae gentis civitatibus

πλήν Οἰνιαδῶν, ξυνέσποντο, καὶ Ζακυνθίους, καὶ Κε-
 Φαλλῆσι, καὶ Κερκυραίων πεντεκαίδεκα ναυσί. καὶ οἱ
 μὲν Λευκάδιοι, τῆς τε ἔξω γῆς δηουμένης, καὶ τῆς ἐντὸς
 τοῦ ἰσθμοῦ (ἐν ἧ καὶ ἡ Λευκάς ἐστι, καὶ τὸ ἱερόν τοῦ
 Ἀπόλλωνος) πλήθει βιαζόμενοι ἠσύχαζον. οἱ δὲ Ἀκαρ-
 νᾶνες ἠξίουσαν Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων
 ἀποτειχίζειν αὐτούς· νομίζοντες ῥαδίως γ' ἂν ἐκπολιορ-
 κῆσαι, πόλεώς τε αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι.
 Δημοσθένης δ' ἀναπείθεται κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὑπὸ
 Μεσσηνίων ὡς καλὸν αὐτῶ, στρατιᾶς τοσαύτης ξυνει-
 λεγμένης Αἰτωλοῖς ἐπιθέσθαι, Ναυπάκτῳ τε πολε-
 μίοις οὔσι καὶ, ἣν κρατήσῃ αὐτῶν, ῥαδίως καὶ τὸ ἄλλο
 Ἠπειρωτικὸν τὸ ταύτῃ Ἀθηναίοις προσποιήσειν. τὸ γὰρ
 ἔθνος μέγα μὲν εἶναι τὸ τῶν Αἰτωλῶν, καὶ μάχιμον,

coëgerant, exceptis Oeniadis, eos comitabantur, prae-
 terea cum Zacynthiis, & Cephalleniiis, & quindecim Cor-
 cyraeorum navibus, adversus Leucadem iverunt. Atque
 Leucadii quidem, cum ipsorum ager tam extra quam in-
 tra Isthmum (ubi & ipsa Leucas est sita, & Apollinis tem-
 plum) vastaretur, quod militum numero longe inferiores
 essent, quiescebant. Acarnanes vero Demosthenem Athe-
 niensium ducem rogabant, ut eos circumvallaret. hanc
 enim urbem facile expugnari posse, seque civitate sibi fem-
 per inimica liberatum iri putabant. Sed Demosthenes hoc
 ipso tempore verbis Messeniorum adductus est, ut crede-
 ret, e dignitate sua esse, cum tantus exercitus esset coa-
 ctus, Aetolis bellum inferre, quod & Naupacto hostes ef-
 fent. Et si hos superasset, reliquas quoque civitates, quae
 in illis Epiri partibus erant, in Atheniensium potestatem
 facile redacturum. Aetolorum enim gentem magnam illam

οἰκοῦν δὲ κατὰ κόμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ, καὶ σκευῇ ψιλῇ χρώμενον, οὐ χαλεπὸν ἀπέ-
 Θαινον, πρὶν ξυμβοηῆσαι, καταστραφῆναι. ἐπιχειρεῖν
 δ' ἐκέλευον πρῶτον μὲν Ἀποδάτεις, ἔπειτα δὲ Ὀφιονεῦ-
 σι, καὶ μετὰ τούτους, Εὐρυτάσιν (ὅπερ μέγιστον μέρος
 ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ
 Ὠμοφάγοι εἰσὶν, ὡς λέγονται) τούτων γὰρ ληφθέν-
 των, ῥαδίως καὶ τᾶλλα προσχωρήσειν.

στέ. Ὁ δὲ, τῶν Μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς, καὶ
 μάλιστα νομίσας ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως ταῖς
 Ἠπειρώταις ξυμμάχοις μετὰ τῶν Αἰτωλῶν δύνασθαι
 ἂν κατὰ γῆν ἔλθειν ἐπὶ Βοιωτοὺς διὰ Λοκρῶν τῶν Ὀζο-
 λῶν ἐς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν, ἐν δεξιῷ ἔχον τὸν Παρνασσ-

quidem, & bellicosam esse: quia tamen in vicis nullo mu-
 ro cinctis, iisque longo intervallo inter se distantibus ha-
 bitabat, & levi armatura utebatur, eam non difficulter ab
 eo subigi posse demonstrabant, si celeriter eam invalisset,
 antequam ipsa copiis omnium suarum civitatum in unum
 coactis obviam ipsi prodiret, ut saluti fortunisque com-
 munibus opem ferret. Suadebant autem, ut primum qui-
 dem invaderet Apodotos, deinde vero Ophionenses, post
 hos Eurytanes, (quae est maxima Aetolorum pars. Sermo-
 ne autem utuntur perquam captu difficili, & carnibus cru-
 dis vescuntur, proinde & Omophagi vocantur.) His enim
 captis, ceteros etiam populos deditionem facile facturos.

XCV. Ille vero Messeniorum, qui in gratia apud eum
 erant, verbis adductus, praecipue vero, quia credidit, se
 sine Atheniensium copiis, cum solis Epiroticis sociis, &
 cum Aetolis posse itinere terrestri proficisci contra Boeo-
 tos, per Locros Ozolas, ad Cytinium Doricum, quod

σὸν, ἕως καταβαίῃ ἐς Φωκέας, οἱ προθύμως ἐδόκουν κατὰ τὴν Ἀθηναίων αἰεὶ ποτε Φιλίαν ξυστρατεύειν, ἢ καὶ βία προσαχθῆναι. καὶ Φωκεῦσιν ἤδη ὁμορος ἢ Βοιωτία ἐστίν. ἄρας οὖν ζύμπαντι τῷ στρατεύματι ἀπὸ τῆς Λευκάδος, ἀκόντων τῶν Ἀκαρνάνων, παρέπλευσεν ἐς Σόλλιον. κοινώσας δὲ τὴν ἐπίνοιαν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν, ὡς οὐ προσεδέξαντο, διὰ τῆς Λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισιν, αὐτὸς τῇ λοιπῇ στρατιᾷ, ΚεΦαλλῆσι, καὶ Μεσσηνίοις, καὶ Ζακυνθίοις, καὶ Ἀθηναίων τριακοσίοις τοῖς ἐπιβάταις τῶν σφετέρων νεῶν (αἱ γὰρ πεντεκαίδεκα τῶν Κερκυραίων ἀπῆλθον νῆες) ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰτωλούς. ὥρματο δὲ ἐξ Οἰνεῶνος τῆς Λοκρίδος. οἱ δὲ Ὀζόλαι οὗτοι Λοκροὶ ζύμμαχοι ἦσαν, καὶ ἔδει αὐτοὺς πανστρατιᾷ ἀπαντῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὴν μεσόγειον. ὄντες γὰρ

Parnassum ad dextram habet, donec descenderet ad Phocenses, qui propter amicitiam, quae ipsis cum Atheniensibus perpetuo quondam intercesserat, ad eandem militiam alacriter venturi, vel etiam per vim, qua cogerentur, profecturi videbantur. iam vero Boeotia Phocensibus est finitima. Cum omnibus igitur copiis, invitis Acarnanibus, a Leucade solvens, oram maritimam legens ad Sollium navigavit. Consilio autem cum Acarnanibus communicato, cum illi hoc non admisissent, quod Leucadem circumvallare noluisset, ipse cum reliquis copiis Cephalleniorum, Messeniorum, Zacynthiorum, & trecentorum ex suis classariis Atheniensium (nam quindecim Corcyraeorum naves abierant) Aetolis bellum intulit. Ex Oenone autem Locridis profectus est. Isti autem Locri Ozolae erant focii, eosque cum omnibus suis copiis in loca mediterranea proficisci oportebat, ut illic Atheniensibus praesto essent. quod

ἔμποροι τοῖς Αἰτωλοῖς καὶ ὀμόσκεινοι, μεγάλη ὠφέλεια ἔδούκουν εἶναι ξυστρατεύοντες, μάχης τε ἐμπειρία τῆς ἐκείνων, καὶ χωρίων.

στοσί. Αὐλισάμενος δὲ τῶ στρατῶ ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Νεμείου τῶ ἱερῶ (ἐν ᾧ Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ ἀποθανεῖν, χρησθὲν αὐτῶ ἐν Νεμέᾳ τοῦτο παθεῖν) ἅμα τῇ ἑῷ ἄρας ἐπορεύετο ἐς τὴν Αἰτωλίαν. καὶ αἰρεῖ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Ποτιδανίαν, καὶ τῇ δευτέρᾳ Κροκύλιον, καὶ τῇ τρίτῃ Τίχιον ἔμενέ τε αὐτοῦ, καὶ τὴν λείαν ἐς Εὐπόλιον τῆς Λοκρίδος ἀπέπεμψε. τὴν γὰρ γνώμην εἶχε, τὰ ἄλλα καταστρεψάμενος, οὕτως ἐπὶ Ὀσιονέας, εἰ μὴ βούλοιντο συγχωρεῖν, ἐς Ναύπακτον ἐπαναχωρήσας, στρατεύσαι ὕστερον. τοὺς δὲ Αἰτωλοὺς οὐκ ἐλάνθανεν αὕτη ἡ παρασκευὴ, οὔτε ὅτε τοπρῶτον

enim Aetolis essent finitimi, & armorum genere similes, cum propter peritiam pugnae, qua illi utebantur, tum etiam propter locorum notitiam, eorum auxilium in hac expeditione magno ufui fore videbatur.

XCVI. Cum autem in Iovis Nemeaei templo (in quo ab illius regionis incolis Hesioidus obiisse dicitur, cum oraculum accepisset, hoc sibi in Nemea eventurum) cum toto exercitu pernoctasset, sub auroram castris inde motis in Aetoliam est profectus. primoque die Potidanium cepit; secundo, Crocyllium; tertio, Tichion. ibique substitit: & praedam in Eupolion Locridis misit. nam in animo habebat, ubi cetera loca prius in suam potestatem redegisset, ita demum postea adversus Ophlionenses, Naupactum reversus, nisi se dedere voluissent, cum suis copiis proficisci. Sed hic apparatus Aetolos non latuit, immo ne tunc quidem, cum primum consilium inibatur: & postquam eius

ἐπεβουλεύετο, ἐπειδὴ τε ὁ στρατὸς ἐσεβεβλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι Ὀφιονέων οἱ πρὸς τὸν Μηλιακὸν κόλπον καθήκοντες, Βωμιῆς καὶ Καλλιῆς, ἐβοήθησαν.

στζ'. Τῷ δὲ Δημοσθένει τοιόνδε τι οἱ Μεσσήνιοι παρήνουν ὅπερ καὶ τοπρῶτον ἀναδιδάσκοντες αὐτὸν τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥαδίαι ἢ αἵρεσις, ἰέναι ἐκέλευον ὀπιτάχιστα ἐπὶ τὰς κώμας, καὶ μὴ μένειν ἕως ἂν ζύμπαντες ἀθροισθέντες ἀντιτάξωνται, τὴν δ' ἐν ποσὶν αἰεὶ πειραῖσθαι αἰρεῖν. ὁ δὲ, τούτοις τε πεισθεῖς, καὶ τῇ τύχῃ ἐλπίσας, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἠναντιοῦτο, τοὺς Λοκροὺς οὐκ ἀναμείνας οὐς αὐτῷ ἔδει προσβοηθῆσαι (Ψιλῶν γὰρ ἀκοντιστῶν ἐνδεὴς ἦν μάλιστα) ἐχώρει ἐπὶ Αἰγιτίου, καὶ κατὰ κράτος αἰρεῖ ἐπιών. ὑπέφευγον γὰρ οἱ ἀνθρώ-

exercitus in Aetoliam irrupit, omnes Aetoli ingenti manu ei obviam iverunt: ita ut illi, qui Ophionensium sunt extremi, qui ad Meliacum sinum pertingunt, Bomienfes & Callienfes, opem fuis tulerint.

XCVII. Messenii vero tunc etiam idem, quod & initio, Demostheni suadebant. Nam eum docentes, Aetolorum debellationem facilem esse, hortabantur, ut quam celerime vicis illorum invaderet, nec expectaret, donec universi, copiis in unum contractis, ei occurrerent: sed vicum quemcunque proxime adiacentem expugnare semper conaretur. Ille vero his verbis adductus, & fortuna fretus, quod nulla in re ei adversaretur, Locros, quos ipsi auxilium ferre oportebat, non praestolatus, (velitum enim & levis armaturae opera potissimum indigebat) adversus Aegitium contendit, & aggressus expugnat. Nam oppidani fuga dilapsi fuerant, & tumulos oppido imminen-

πει, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῶν λόφων τῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἦν γὰρ ἐφ' ὑψηλῶν χωρίων, ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης ὀγδοήκοντα σταδίους μάλιστα. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ (βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ Αἰγίτιον) προσέβαλλον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ζυμμάχοις, καταθέοντες ἀπὸ τῶν λόφων ἄλλοι ἄλλοθεν, καὶ ἐσηκόντιζον· καὶ ὅτε μὲν ἐπίοι τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὑπεχώρου, ἀναχωροῦσι δὲ ἐπέκειντο· καὶ ἦν ἐπιπολὺ τοιαύτη ἡ μάχη, διάξεις τε καὶ ὑπαγωγαὶ ἐν οἷς ἀμφοτέροις ἦσσαν οἱ Ἀθηναῖοι.

στή. Μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται εἶχόν τε τὰ βέλη αὐτοῖς, καὶ οἷοί τε ἦσαν χρῆσθαι, οἶδε ἀντεῖχον (τοξεύμενοι γὰρ εἰ Αἰτωλοὶ ἄνθρωποι φίλοι ἀνεστέλλοντο) ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου ἀποθανόντος οὔτε διεσκευάσθησαν, καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν, καὶ ἐπιπολὺ τῶ αὐ-

tes occupaverant. nam in locis excelsis erat fitum, a mari distans octoginta ferme stadiis. Aetoli vero (iam enim ad Aegitium venerant, ut ei ferrent opem) Athenienses eorumque socios invaserunt, & alii ex his, alii ex aliis tumulis decurrentes, missilia in eos ingerebant. Et quoties Atheniensium exercitus ipfos invadebat, ipsi pedem referant: illis vero pedem referentibus instabant. Et huiusmodi pugna diu est commissa, dum alii alios mutuo insequerentur, & vicissim se reciperent, & in utroque Athenienses erant inferiores.

XCVIII. Quoad igitur illorum sagittariis tela suppeditarunt, hisque uti potuerunt, hi Aetolis restiterunt. (nam Aetoli, quod leviter armati essent, dum sagittis peterentur, reprimebantur.) at cum amisso sagittariorum duce & isti dispersi, & ipsi defessi essent, quippe qui iamdudum

τῶ πόνῳ ξυνεχόμενοι, οἳ τε Αἰτωλοὶ ἐνέκειντο καὶ ἐσηκόντιζον, οὕτω δὴ τραπόμενοι ἔφυγον· καὶ ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας ἀνεκβάτους, καὶ χωρία ὧν οὐκ ἦσαν ἔμπειροι, διεφθείροντο. καὶ γὰρ ὁ ἡγεμῶν αὐτοῖς τῶν ὁδῶν Χρόμων ὁ Μεσσηνίος ἐτύγχανε τεθνηκώς. οἳ δὲ Αἰτωλοὶ ἐσακοντίζοντες, πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ τροπῇ κατὰ πόδας αἰρούντες, ἄνθρωποι ποδώκεις καὶ ψилоὶ, διέφθειρον· τοὺς δὲ πλείους, τῶν ὁδῶν ἀμαρτάνοντας, καὶ ἐς τὴν ὕλην ἐσφερομένους ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, πῦρ κομισάμενοι περιεπίμπρυσαν. πᾶσά τε ιδέα κατέστη τῆς Φυγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου τῶν στρατοπέδων τῶν Ἀθηναίων. μόλις τε ἐπὶ τὴν Θάλασσαν καὶ τὸν Οἰνεῶνα τῆς Λοκρίδος (ὅθεν περ καὶ ἀρμήθησαν) οἳ περιγεγόμενοι κατέφυγον. ἀπέθανον δὲ τῶν τε ξυμμάχων πολλοὶ, καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων

eodem labore premerentur, & Aetoli ipsis instarent, & missilibus ipsos peterent, ita demum terga verterunt, fugaeque se dederunt. & incidentes in torrentium alveos exitu carentes, & in loca, quorum erant ignari, perdebantur. Nam Chromon Messenius, qui viae dux ipsis erat, iam obierat. Aetoli vero missilibus eos petentes, multos quidem eorum illic in ipsa fuga pedibus affecuti, quod essent homines pedum velocitate praestantes & leviter armati, perdidit. Sed longe plures, qui a viis aberraverant, & in silvam non perviam se contulerant, allato iniectoque igne concremarunt. Denique fugae & interitus omne genus in Atheniensium exercitu cernebatur. Et qui superfuerunt, ad mare, & Oeneonem Locridis (unde profecti fuerant) aegre fuga se recipere potuerunt. Perierunt autem cum ex focis multi, tum etiam ex ipsorum Atheniensium militibus graviter armatis ad summum circiter

ὀπλίται περὶ εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατὸν. τοσούτοι μὲν τὸ πλῆθος, καὶ ἡλικία ἡ αὐτή. οὗτοι βέλτιστοι δὴ ἄνδρες ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἐκ τῆς Ἀθηναίων πόλεως διεφθάρησαν. ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ ἕτερος στρατηγὸς Προκλῆς. τοὺς δὲ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελόμενοι παρὰ τῶν Αἰτωλῶν, καὶ ἀναχωρήσαντες εἰς Ναύπακτον, ὕστερον εἰς τὰς Ἀθήνας ταῖς ναυσὶν ἐκομίσθησαν. Δημοσθένης δὲ περὶ Ναύπακτον καὶ τὰ χωρία ταῦτα ὑπελείφθη, τοῖς πεπραγμένοις Φοβούμενος τοὺς Ἀθηναίους.

στθ'. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καὶ οἱ περὶ Σικελίαν Ἀθηναῖοι πλεύσαντες εἰς τὴν Λοκρίδα, ἐν ἀποβάσει τέ τινας τοὺς προσβοηθήσαντας Λοκρῶν ἐκράτησαν, καὶ Περιπόλιον αἰρῶσιν, ὃ ἦν ἐπὶ τῷ Ἄλκι ποταμῷ.

ρ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου Αἰτωλοὶ προέμψαντες πρότερον εἰς τὴν Κόρινθον καὶ εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις, Τό-

centum & viginti. Atque tot quidem numero fuerunt, & eadem aetas militaris omnibus erat. Isti igitur, qui republicae Atheniensis cives, virique fortissimi erant, in hoc bello perierunt. periit etiam alter ex ducibus Procles. Cum autem suorum militum cadavera, fide publica interposita, ab Aetolis accepissent, & Naupactum rediissent, postea cum navibus Athenas delati sunt. Demosthenes vero apud Naupactum, & in illius regionis locis remansit, quod ob res a se male gestas Athenienses formidaret.

XCIX. Per eadem tempora, Athenienses etiam, qui circa Siciliam erant, cum in Locridem navigassent, in quodam excensu e navibus in terram facto, Locros, qui loco auxilium ferebant, superarunt, & Peripolium ceperunt, quod situm erat ad flumen Halecem.

C. Eadem aestate, Aetoli, qui iam antea Corinthum &

λοφόν τε τὸν Ὀφιονέα, καὶ Βοριάδην τὸν Εὐρυτᾶνα, καὶ Τίσανδρον τὸν Ἀπόδωτον, πείθουσιν ὥστε σφίσι πέμψαι στρατιάν ἐπὶ Ναύπακτον, διὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴν. καὶ ἐξέπεμψαν Λακεδαιμόνιοι περὶ τὸ Φθινόπωρον τρισχιλίους ὀπλίτας τῶν ξυμμάχων. τούτων ἦσαν πεντακόσιοι ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν Τραχίνι πόλεως, τότε νεοκτίστου οὔσης. Σπαρτιάτης δ' ἦρχεν Εὐρύλοχος τῆς στρατιάς, καὶ ξυνηκολούθουν αὐτῷ Μακάριος καὶ Μενεδαῖος οἱ Σπαρτιάται.

ρα'. Ξυλληγέντος δὲ τοῦ στρατεύματος ἐς Δελφοὺς, ἐπεκηρυκεύετο Εὐρύλοχος Λοκροῖς τοῖς Ὀζόλαις. διὰ τούτων γὰρ ἡ ὁδὸς ἦν ἐς Ναύπακτον, καὶ ἅμα τῶν Ἀθηναίων ἐβούλετο ἀποστῆσαι αὐτούς. ξυνέπρασσον δὲ μάλιστα αὐτῷ τῶν Λοκρῶν Ἀμφισσῆς, διὰ τὸ τῶν Φωκίων ἔχθος δεδιότες. καὶ αὐτοὶ πρῶτον δόντες ὁμήρους;

Lacedaemonem legatos miserant, Tolophum Ophionensem, & Boriadem Eurytanem, ac Tifandrum Apodotum, illarum civitatum magistratibus persuaferunt, ut sibi copias contra Naupaetum mitterent, propter Athenienses a Naupaetiis arcessitos & in oppidum introductos. Lacedaemonii vero sub auctumno tria millia gravis armaturae sociorum emiserunt. Horum in numero fuerunt quingenti ex Heraclea urbe in agro Trachinio tunc recens condita. His autem copiis praeerat Eurylochus Spartanus, eumque Maffarius & Menedatus Spartani comitabantur.

CI. Exercitu autem Delphis coaecto, Eurylochus caduceatorem ad Locros Ozolas praemisit. nam per illorum regionem ad Naupaetum iter erat, simul etiam eos ab Atheniensium societate abducere volebat. Amphiffenses autem omnium Locrorum maxime eum adiuvabant, quia propter

καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισαν δοῦναι, Φοβουμένους τὸν ἐπιόν-
τα στρατόν· πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὁμήρους αὐτοῖς Μυονέας
(ταύτη γὰρ δυσσεβολώτατος ἡ Λοκρὶς) ἔπειτα Ἰπνέας,
καὶ Μεσσαπίους, καὶ Τριταιέας, καὶ Χαλλαίους, καὶ
Τολοφώνιους, καὶ Ἡσσίους, καὶ Οἰανθέας. οὗτοι καὶ
ξυνεστράτευον πάντες. Ὀλπαῖοι δὲ ὁμήρους μὲν ἔδωσαν,
ἠκελούθουν δὲ οὐ. καὶ Ὑαῖοι οὐκ ἔδωσαν ὁμήρους, πρὶν
αὐτῶν εἶλον κόμην, Πόλιν ὄνομα ἔχουσαν.

ρβ'. Ἐπειδὴ δὲ παρεσκευάστο πάντα, καὶ τοὺς ὁμή-
ρους κατέβητο εἰς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν, ἐχώρει τῷ στρατῷ
ἐπὶ τὴν Ναυπακτον, διὰ τῶν Λοκρῶν. καὶ πορευόμενος,
Οἰνεῶνα αἰρεῖ αὐτῶν, καὶ Εὐπόλιον. οὐ γὰρ προσεχώ-
ρησαν. γενόμενοι δ' ἐν τῇ Ναυπακτίᾳ, καὶ οἱ Αἰτωλοὶ
ἅμα ἤδη προσβεβοηθηκότες, ἐδῆουν τὴν γῆν, καὶ τὸ

Phocensium odium sibi timebant. & cum ipsi primi dede-
runt obsides, tum etiam alios ad idem faciendum induxe-
runt, qui hostilis exercitus adventum metuebant. Primum
igitur Myonenfes sibi finitimos, (hac enim ager Locrensis
aditum habet difficillimum) deinde Ipnenses, Messapios,
Tritaeenses, Challaecos, Tolophonios, Hefios, & Oean-
thenfes. Isti omnes etiam ad eandem expeditionem profe-
cti sunt. at Olpaei obsides quidem dederunt: sed tamen alios
sequi noluerunt. Hyaei vero ne obsides quidem dederunt,
priusquam vicus eorum nomine Polis ab hostibus est captus.

CII. Postquam autem res omnes ad expeditionem ne-
cessariae comparatae fuerunt, Eurylochus obsidibus in Cy-
tinio Dorico depositis, cum exercitu per Locrorum agrum
Naupactum versus contendit. Et dum iter faceret, Oeneo-
nem ipforum & Eupolium cepit. nam Eurylocho se adiun-
gere noluerant. Cum in agrum Naupactium pervenissent,

προάστειον ἀτείχιστον ὃν εἶλον. ἐπὶ τε Μολύκρειον ἔλθόντες, τὴν Κορινθίων μὲν ἀποικίαν, Ἀθηναίων δὲ ὑπήκουον, αἰρούσι. Δημοσθένης δὲ ὁ Ἀθηναῖος, (ἔτι γὰρ ἐτύγχανεν ὦν μετὰ τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας περὶ Ναυπάκτου) προαισθόμενος τοῦ στρατοῦ, καὶ δέϊσας περὶ αὐτῆς, ἔλθων, πείθει Ἀκαρνᾶνας χαλεπῶς, διὰ τὴν ἐκ τῆς Λευκάδος ἀναχώρησιν, βοηθῆσαι Ναυπάκτῳ. καὶ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νεῶν χιλίους ὀπλίτας· οἱ ἐσελθόντες, περιεποιήσαντο τὸ χωρίον. δεινὸν γὰρ ἦν μὴ, μεγάλου ὄντος τοῦ τείχους, ὀλίγων δὲ τῶν ἀμυνομένων, οὐκ ἀντίσχωσιν. Εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς ἴσθαιτο τὴν στρατιὰν ἐσεληλυθυῖαν, καὶ ἀδύνατον ὄν τὴν πόλιν βία ἐλεῖν, ἀνεχώρησαν οὐκ ἐπὶ Πελοποννήσου, ἀλλ' ἐς τὴν Αἰολίδα, τὴν νῦν καλουμένην Καλυδῶνα,

& Aetoli simul auxilium ei iam tulissent, agrum vastarunt, & suburbia nullis cincta muris ceperunt. Et Molycricum profecti, quae Corinthiorum quidem colonia erat, sed Atheniensium imperio parebat, ceperunt. Demosthenes vero Atheniensis, (adhuc enim post reditum ex Aetolia, ubi cladem acceperat, circa Naupactum agebat) cum hostilis exercitus adventum praefensisset, & de ipsa Naupacto timeret, ad Acarnanes profectus, ipsis aegre (propter discessum ex Leucade) persuasit, ut Naupacto subsidio venirent. Et cum eo mille gravis armaturae milites navibus vectos miserunt: qui urbem ingressi, eam sunt tutati. Metus enim vehemens erat, ne, cum magnus esset murorum ambitus, & pauci propugnatores, urbis incolae hostibus resistere non possent. Eurylochus vero, & qui cum eo erant, cum intellexissent, Atheniensium copias in urbem ingressas, eamque expugnari non posse, se receperunt non

καὶ Πλευρώνα, καὶ ἐς τὰ ταύτη χωρία, καὶ ἐς Πρό-
σχιον τῆς Αἰτωλίας. οἱ γὰρ Ἀμπρακιῶται ἐλθόντες
πρὸς αὐτοὺς, πείθουσιν ὥστε μετὰ σφῶν Ἄργει τε τῶ
Ἀμφιλοχικῶ καὶ Ἀμφιλοχίᾳ τῇ ἄλλῃ ἐπιχειρῆσαι,
καὶ Ἀκαρνανίᾳ ἅμα λέγοντες ὅτι ἦν τούτων κρατήσασσι,
πᾶν τὸ Ἡπειρωτικὸν Λακεδαιμονίοις ζύμμαχον καθε-
στήξει. καὶ ὁ μὲν Εὐρύλοχος, πεισθεὶς, καὶ τοὺς Αἰ-
τωλοὺς ἀφείς, ἠσύχαζε τῶ στρατῶ περὶ τοὺς χώρους
τούτους, ἕως τοῖς Ἀμπρακιώταις ἐκστρατευσάμενοις περὶ
τὸ Ἄργος δεῖσι βοηθεῖν. καὶ τὸ θῆρος ἐτελεύτα.

ργ'. Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖσι, τοῦ ἐπιγιγνο-
μένου χειμῶνος ἐπελθόντες μετὰ τῶν Ἑλλήνων ζυμμά-
χων, καὶ ὅσοι Σικελῶν κατὰ κράτος ἀρχόμενοι ὑπὸ
Συρακουσίων, καὶ ζύμμαχοι ὄντες, ἀποστάντες αὐτοῖς
ἀπὸ Συρακουσίων, ξυνεπολέμουν, ἐπὶ Νῆσσαν, τὸ Σι-

Post
Octob. 7.

in Peloponnesum, sed in Aeolidem, quae nunc Calydon
vocatur, & Pleuronem, & in alia illius regionis loca, nec
non in Proschion Aetoliae. Nam Ambraciotae ad eos pro-
fecti ipsis persuaserunt, ut secum Argos Amphilochicum,
& ceteram Amphilochiam, & Acarnaniam aggredierentur.
Simul etiam ipsis dixerunt, fore ut, si haec in suam pote-
statem redegissent, tota Epirotica gens societatem cum La-
cedaemoniis contraheret. Eurylochus igitur horum verbis
adductus, & dimissis Aetolis, circum illa loca cum exerci-
tu conquevit, donec Ambraciotis ad militiam profectis ad
Argos subsidio venire oporteret. atque haec aestas excessit.

CIII. Sequentem autem hieme, Athenienses, qui in Sici-
lia erant, cum sociis Graecis, & aliis Siculis, quotquot
violento Syracusanorum imperio premebantur, & qui,
cum eorum essent socii, defectione a Syracusanis facta,

κελικὸν πόλισμα, οὗ τὴν ἀκρόπολιν Συρακούσιοι εἶχον, προσέβαλλον καὶ ὡς οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, ἀπήεσαν. ἐν δὲ τῇ ἀναχωρήσει, ὑστέροις Ἀθηναίων τοῖς ξυμμάχοις ἀναχωροῦσιν ἐπιτίθενται οἱ ἐκ τοῦ τειχίσματος Συρακούσιοι καὶ προσπεσόντες, τρέπουσί τε μέρος τι τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀπέκτειναν οὐκ ὀλίγους. καὶ μετὰ τοῦτο, ἀπὸ τῶν νεῶν ὁ Λάχης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Λοκρίδα ἀποβάσεις τινὰς ποιησάμενοι κατὰ τὸν Καϊκινὸν ποταμὸν, τοὺς προσβοηθοῦντας Λοκρῶν μετὰ Προξένου τοῦ Καπάτωνος, ὡς τριακοσίους, μάχῃ ἐκράτησαν, καὶ ὄπλα λαβόντες ἀπεχώρησαν.

ρδ'. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Δῆλον ἐκάθηραν Ἀθηναῖοι, κατὰ χρησμὸν δὴ τινα. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ Πεισίστρατος ὁ τύραννος πρότερον αὐτὴν, οὐχ ἀπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐφεωρᾶτο τῆς νήσου· τότε δὲ

ipfos in hoc bello iuvabant, Neffam Siciliae oppidum, cuius arcem Syracufani tenebant, aggressi funt. cum autem hoc expugnare non potuiffent, abierunt. In ipfo autem receptu, Syracufani, qui in arce erant, Athenienfium focios, qui extremum agmen claudebant, dum se recipere, invaserunt. & imprefione in illos facta, magnam exercitus partem in fugam vertunt, & non paucos occidunt. Postea vero Laches & Athenienfes, exscensu e navibus in nonnulla Locridis loca facto, ad Caicinum fluvium, Locros, qui cum Proxeno Capatonis filio ad vim arcendam occurrerant, circiter trecentos, proelio superarunt; armisque detractis, abierunt.

CIV. Eadem hieme, Athenienfes Delum etiam ex oraculo quodam lustrarunt. Nam & ante Pifistratus tyragnus eam quidem lustraverat: sed non totam; at tantum infu-

πάσα ἐκαθάρθη, τριῶδε τρόπῳ· θῆκαι ἴσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν Δήλῳ, πάσας ἀνεΐλον, καὶ τολοιπὸν προεῖπον μῆτε ἐναποθνήσκειν ἐν τῇ νήσῳ, μῆτε ἐντίκτειν, ἀλλ' ἐς τὴν Ῥήνειαν διακομίζεσθαι. ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια τῆς Δήλου οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος, ἰσχύσας τινὰ χρόνον ναυτικῶ, καὶ τῶν τε ἄλλων νήσων ἀρξας, καὶ τὴν Ῥήνειαν ἐλὼν, ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ, ἀλύσει δῆσας πρὸς τὴν Δήλον. καὶ τὴν πεντετηρίδα τότε πρῶτον μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Δήλια. ἦν δὲ ποτε καὶ τοπάλαι μεγάλη ξύνοδος ἐς τὴν Δήλον τῶν Ἰώνων τε καὶ περικτιόνων νησιωτῶν. ζύν τε γὰρ γυναῖξί καὶ παισὶν ἐβεώρου, ὥσπερ νῦν ἐς τὰ Ἐφέσια Ἴωνες· καὶ ἀγῶν ἐποιεῖτο αὐ-

lae spatium, quantum a templo prospici poterat. tunc vero tota hoc modo fuit expiata. Quaecunque in Delo defunctorum monumenta erant, omnia fustulerunt, & edixerunt, ne quis in posterum in insula moreretur, neque mulier in ea pareret: sed in insulam Rheneam transportarentur. Rhenea autem tam parvo intervallo a Delo distat, ut Polycrates Samiorum tyrannus, qui quondam ad aliquod tempus & classe polluit, & aliis insulis imperavit, Rheneam etiam captam, Apollini Delio consecraverit, ad Delum catena religatam. Tunc quoque primum Athenienses post lustrationem, festa lustralia, ludosque Deliacos, qui quinto quoque anno celebrabantur, instituerunt. Fuit autem & prisca temporibus in Delo frequens Ionum, & accolarum in insulis circumiacentibus habitantium conventus. nam cum uxoribus & liberis ad spectacula conveniebant, ut nunc Iones ad ludos in Dianae Ephesiae honorem institutos confluere solent. Illic autem gymnicum musicumque certamen

τόθι καὶ γυμνικός καὶ μουσικός. χορούς τε ἀνῆγον αἰ πόλεις. δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὁμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἃ ἔστιν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος,

Ἄλλὰ σὺ Δήλω, Φοῖβε, μάλιστ' ἐπιτέρπειαι ἦτορ,

Ἐνθά τοι ἐλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται,

Αὐτοῖς σὺν παιδεσσι, καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.

Οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῶ καὶ ἀοιδῇ

Μηυσάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.

Ὅτι δὲ καὶ Μουσικῆς ἀγὼν ἦν, καὶ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων, ἐν τοῖσδε αὖ δηλοῖ, ἃ ἔστιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ προοιμίου. τὸν γὰρ Δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνήσας, ἐτελεύτα τοῦ ἐπαινοῦ ἐς ταδε τὰ ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη,

Ἄλλ' ἄγεθ', ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων, Ἀρτέμιδι ξῦν,

Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι. ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε

fiabat. Et civitates eo saltatorum choros mittebant. Quod autem haec ira se habuerint, Homerus imprimis declarat, his versibus, qui sunt ex hymno Apollinis :

Tunc tibi magnopere in Delo mens gestit Apollo,

Cum natis quoties cum coniugibusque frequentes

Iones in fluxa celebrant tua compita veste :

Cestibus & variis certamina sacra choreis

Oblestant, referuntque tuas modulamine laudes.

Quod autem Musices etiam certamen ibi fieret, & certanturi se conferrent, his quoque versibus indicat, qui sunt ex eodem Apollinis hymno. nam postquam Deliacum mulierum chororum celebravit, suam laudationem his versibus finivit, in quibus & sui ipsius mentionem fecit :

Verum aegedum, nobis adsis cum Phoebe Diana,

Vos etiam cunctae me discedente valete :

Μήσασθε, ὅππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
 Ἐνθάδ' ἀνείρηται ξείνος ταλαπείριος ἑλθὼν,
 ὦ κοῦραι, τίς δ' ὑμῖν ἀνὴρ ἠδίστος ἀειδῶν
 Ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέω τέρπεσθε μάλιστα;
 Ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφήμως,
 Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐν παιπαλοέσση.
 Τοσαῦτα μὲν Ὀμήρου ἐτεκμηρίωσεν ὅτι ἦν καὶ τοπά-
 λαι μεγάλη ξύνοδος καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ Δήλῳ ὕστερον δὲ
 τοὺς μὲν χερσὺς οἱ νησιῶται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετ' ἱερῶν
 ἔπεμπον. τὰ δὲ περὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ πλείιστα
 κατελύθη ὑπὸ ξυμφορῶν, ὡς εἰκὸς, πρὶν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι
 τότε τὸν ἀγῶνα ἐπέσῃσαν, καὶ ἵπποδρομίας, ὃ πρό-
 τερον οὐκ ἦν.

ρέ. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, Ἀμπρακιῶται, ὥσπερ
 ὑποσχόμενοι Εὐρυλόχῳ τὴν στρατιάν κατέσχον, ἐκ-

*Et memores estote mei posthac, homo si quis
 Venerit huc alius peregre, dicatque, Puellae,
 Quis vir in his versans unquam lepidissimus oris
 Pectora praecipue demulsit vestra canendo?
 Vos uno assensu sic respondete faventes,
 Vir qui luminibus captus Chion incolit altam.*

His igitur argumentis Homerus manifeste probavit, vel
 priscis temporibus ingentem conventum & celebritatem
 in Delo fieri consuevisse. postea vero Athenienses, & in-
 sularum incolae, coetus quidem saltatorum cum sacris eo
 mittebant. Sed certamina, & cetera pleraque, ut credibile
 est, adversis casibus exoluerunt, donec Athenienses cer-
 tamen tunc instaurarunt, & equorum cursum addiderunt,
 quod ante non fuerat.

CV. Eadem hieme Ambraciotae, quemadmodum Eu-

στρατεύονται ἐπὶ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν τρισχιλίαις ὀπλίταις· καὶ ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀργεῖαν, καταλαμβάνουσιν Ὀλπας, τείχος ἐπὶ λόφου ἰσχυρὸν πρὸς τῇ Θαλάσῃ· ὃ ποτὲ Ἀκαρναῆνες τειχισάμενοι, κοινῶν δικαστηρίῳ ἐχρῶντο. ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς Ἀργείων πόλεως ἐπιβαλασσίας οὔσης, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίου μάλιστα. οἱ δὲ Ἀκαρναῆνες, οἱ μὲν, ἐς Ἄργος ξυμβοήθου, οἱ δὲ, τῆς Ἀμφιλοχίας ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ ὃ Κρήναι καλεῖται, φυλάσσοντες τοὺς μετὰ Εὐρυλόχου Πελοποννησίους, μὴ λάθωσι πρὸς τοὺς Ἀμπρακιάτας διελθόντες, ἐστρατοπεδεύσαντο. πέμπουσι δὲ καὶ ἐπὶ Δημοσθένην τὸν ἐς τὴν Αἰτωλίαν Ἀθηναίων στρατηγήσαντα, ὅπας σφίσιν ἡγεμῶν γίγνηται. καὶ ἐπὶ τὰς εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων, αἱ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον οὔσαι· ἧν ἤρχεν Ἀριστοτέλης τε ὁ Τιμοκράτους, καὶ Ἱεροφῶν ὁ Ἀντι-

rylocho promiferant, cum eius exercitum retinuerunt, expeditionem adversus Argos Amphilochicum fuscipiunt cum tribus millibus gravis armaturae militum. & irruptione in agrum Argivum facta, Olpas occupant, castellum in colle munitum, ad mare situm: quod Acarnanes quondam cum munivissent, communi iuridici conventus loco utebantur. ab Argivorum autem urbe, quae est maritima, fere quinque & viginti stadiis distat. Acarnanes vero, partim quidem, copiis coactis Argos suppetias ferebant, partim vero, castra posuerunt in eo Amphilochiae loco, qui Fontes vocatur, observantes Peloponnesios, qui cum Eurylocho erant, ne clam ad Ambraciotas transfirent. Mittunt praeterea cum ad Demosthenem, qui Atheniensium copias in Aetoliam ante duxerat, ut sibi dux esset; tum etiam ad viginti Atheniensium naves, quae circa Peloponnesum erant,

μνήστου. ἀπέστειλαν δὲ καὶ ἄγγελον οἱ περὶ τὰς Ὀλ-
 πας Ἀμπρακιῶται ἐς τὴν πόλιν, κελεύοντες σφίσι βοη-
 θεῖν πανδημεί· δεδιότες μὴ οἱ μετ' Εὐρυλόχου οὐ δύνανται
 διελθεῖν τοὺς Ἀκαρνανίας, καὶ σφίσιν ἢ μονωθεῖσιν ἡ μά-
 χη γένηται, ἢ ἀναχωρεῖν βουλομένοις οὐκ ἦ ἀσφαλές.

ρστί. Οἱ μὲν οὖν μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννήσιοι, ὡς
 ἤσθοντο τοὺς ἐν Ὀλπαις Ἀμπρακιώτας ἤκοντας, ἄραν-
 τες ἐκ τοῦ Προσχίου, ἐβόηθουν κατὰ τάχος. καὶ διαβάπ-
 τες τὸν Ἀχελῶν, ἐχώρουν δι' Ἀκαρνανίας, οὐσης ἐρή-
 μου, διὰ τὴν ἐς Ἄργος βοήθειαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες τὴν
 Στρατίων πόλιν, καὶ τὴν Φρουρὰν αὐτῶν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ
 τὴν ἄλλην Ἀκαρνανίαν. καὶ διελθόντες τὴν Στρατίων
 γῆν, ἐχώρουν διὰ τῆς Φυτίας, καὶ αὐτίς Μεδεῶνος

quibus praeerat Aristoteles Timocratis, & Hierophon An-
 timnesti filius. Ambraciotae vero, qui apud Olpas erant,
 mittunt & ipsi nuntium in urbem Ambraciam; rogantes,
 ut populus frequentibus copiis auxilium sibi ferret: quia
 verebantur, ne Eurylochus, & qui cum eo erant, Acar-
 naniam pertransire non possent; atque ita sibi vel aliorum
 praesidio nudatis proelium esset committendum, vel si do-
 mum redire voluissent, minime tutum esset.

CVI. Eurylochus igitur, ac Peloponnesii, qui cum eo
 erant, simul atque Ambraciotas, qui apud Olpas erant,
 venire intellexerunt, castris e Proschio motis, ad opem
 ipsis ferendam confestim proficiscuntur. Et Acheloo trans-
 misso, iter per Acarnaniam faciebant, quae propter sub-
 sidium Argos missum praesidiis erat nudata, ad dextram
 quidem habentes Stratiorum urbem & ipsorum praesidium,
 ad sinistram vero reliquam Acarnaniam. Cum autem Stra-
 tiorum agrum pertransissent, iverunt per Phytiam, & rur-

παρ' ἔσχατα ἔπειτα διὰ Λιμναίας. καὶ ἐπέβησαν τῆς Ἀγραίων οὐκέτι Ἀκαρνανίας, Φιλίας δὲ σφίσι. λαβόμενοι δὲ τοῦ Θυάμου ὄρους, ὃ ἐστὶν ἄγροικον, ἐχώρου δι' αὐτοῦ, καὶ κατέβησαν ἐς τὴν Ἀργεῖαν νυκτὸς ἤδη. καὶ διεξελθόντες μεταξὺ τῆς τε Ἀργεῖαν πόλεως καὶ τῆς ἐπὶ Κρήναις Ἀκαρνανῶν Φυλακῆς, ἔλαβον, καὶ προσέμιξαν τοῖς ἐν Ὀλπαις Ἀμπρακιώταις.

ρζ'. Γενόμενοι δὲ ἀθρόοι, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ καθίζουσιν ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν καλουμένην, καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο. Ἀθηναῖοι δὲ ταῖς εἴκοσι ναυσὶν οὐ πολλῶ ὕστερον παραγίγνονται ἐς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον, βοηθοῦντες τοῖς Ἀργεῖοις καὶ Δημοσθένης, Μεσσηνίων μὲν ἔχων διακοσίους ὀπλίτας, ἐξήκοντα δὲ τοξότας Ἀθηναίων. καὶ αἱ μὲν νῆες περὶ τὰς Ὀλπας τὸν λόφον ἐκ θαλάσσης ἐφόρμου· οἱ δὲ Ἀκαρνανες, καὶ Ἀμφιλόχων ὀλίγοι (οἱ

fus per extremos Medeonis fines; deinde per Limnaeam. illinc ingressi sunt in Agraeorum terram, quae non Acarnaniae iam, sed ipsis amica. Et Thyamum monte in nacti, qui est incultus, per eum transfiverunt, & in agrum Argivum descenderunt, cum iam nox esset. Cumque inter Argivorum urbem & Acarnanum praesidium, quod erat ad Fontes, clam transfissent, cum Ambraciotis, qui apud Olpas erant, se coniunxerunt.

CVII. Iunctis autem castris, simul atque illuxit, consistunt ante urbem, quae Metropolis appellatur, ibique castra fecerunt. Athenienses vero non multo post cum viginti navibus ad finem Ambracicum advenerunt opem Argivis laturi. Et Demosthenes cum ducentis gravis armaturae militibus Messeniis, & sexaginta sagittariis Atheniensibus. Atque naves quidem ad Olpas in colle fitas, a mari

γὰρ πλείους ὑπὸ Ἀμπρακιωτῶν βία κατεΐχοντο) ἐς τὸ Ἄργος ἤδη ξυνεληλυθότες, παρεσκευάζοντο ὡς μαχομένοι τοῖς ἐναντίοις. καὶ ἡγεμόνα τοῦ παντός ξυμμαχικοῦ αἰροῦνται Δημοσθένην μετὰ τῶν σφετέρων στρατηγῶν. ὁ δὲ, προσαγαγὼν ἐγγυὺς τῆς Ὀλπης, ἐστρατοπεδεύσατο. χαράδρα δ' αὐτοῦς μεγάλη διεΐργε. καὶ ἡμέρας μὲν πέντε ἡσύχαζον, τῇ δ' ἕκτη ἐτάσσοντο ἀμφοτέροι ὡς ἐς μάχην. καὶ μείζον γὰρ ἐγένετο, καὶ περιέσχε τὸ τῶν Πελοποννησίων στρατόπεδον. ὁ δὲ Δημοσθένης, δείσας μὴ κυκλωθῆ, λοχίζει ἐς ὁδὸν τινα κοίλην καὶ λοχμῶδη ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς, ξυναμφοτέρους ἐς τετρακοσίους, ὅπως κατὰ τὸ ὑπερέχον τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυνόδῳ αὐτῇ ἐξαναστάντες οὗτοι κατὰ νώτου γίνωνται. ἐπεὶ δὲ παρεσκευάστο ἀμφοτέροις, ἦσαν ἐς χεῖρας,

stationem habebant. Acarnanes vero, & Amphilochorum aliquot (nam eorum plerique ab Ambraciotis per vim diffinebantur) cum Argos iam convenissent, ad proelium cum adversariis committendum se praeparabant. Et Demosthenem totius socialis exercitus ducem cum suis praetoribus elegerunt. Ille vero copiis ad Olpas adductis, castra prope eas posuit. Ingens autem terrae vorago utraque castra dirimebat. Et per quinque dies quieverunt: at sexto utrique ad proelium se instruxerunt. Sed enim Peloponnesiorum acies maior, & longe superior erat. Demosthenes igitur, veritus, ne circumveniretur, in insidiis in via quadam cava & dumosa collocat, tam ex gravi quam ex levi armatura promiscue ad quadringentos milites; ut ab ea parte, qua hostis numero superior erat, isti in ipso congressu surgentes ex insidiis eum a tergo aggredierentur. Ubi vero acies utrinque fuit instructa, ad manus venerunt. De-

Δημοσθένης μὲν τὸ δεξιὸν κέρασ ἔχων μετὰ Μεσσηνίων καὶ Ἀθηναίων ὀλίγων· τὸ δὲ ἄλλο Ἀκαρναῆνες ὡς ἕκαστοι τεταγμένοι ἐπέϊχον, καὶ Ἀμφιλόχων οἱ παρόντες ἀκοντισταί. Πελοποννήσιοι δὲ καὶ Ἀμπρακιάται ἀναμῖξ τεταγμένοι, πλὴν Μαντινέων. οὗτοι δὲ ἐν τῷ εὐώνυμῳ μᾶλλον, καὶ οὐ τὸ κέρασ ἄκρον ἔχοντες, ἀβρόοι ἦσαν. ἀλλ' Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κατὰ Μεσσηνίους καὶ Δημοσθένην.

ρή'. Ὡς δ' ἐν χερσὶν ἤδη ὄντες περιέσχον τῷ κέρασ οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ ἐκυκλοῦντο τὸ δεξιὸν τῶν ἐναντίων, οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας Ἀκαρναῆνες, ἐπιγενόμενοι αὐτοῖς κατὰ νώτου, προσπίπτουσί τε, καὶ τρέπουσιν, ὥστε μῆτε ἐς ἀλκὴν ὑπομεῖναι, Φοβηθέντας τε ἐς Φυγὴν καὶ τὸ πλεον τοῦ στρατεύματος καταστήσαι. ἐπειδὴ γὰρ εἶδον τὸ κατ'

mothesenes autem cum Messeniis & paucis Atheniensibus dextrum cornu tenebat: alterum vero, Acarnanes, ut cuique locus in acie obtigerat, & Amphilochorum iaculatores, qui aderant, obtinebant. Peloponnesii vero & Ambraciotae promiscue instructi erant, exceptis Mantinenfibus. hi enim in laevo potius, non tamen extremo penitus in cornu, conferti stabant. Sed Eurylochus, & qui cum eo erant, e regione Messeniorum & Demosthenis, extremum laevum cornu tenebant.

CVIII. Cum autem manus inter se iam confererent, & Peloponnesii cornu superiores essent, & dextrum adversariorum circumvenirent, Acarnanes, qui in insidiis collocati fuerant, illos a tergo adoriuntur, factaque imprefione in fugam vertunt, ita ut ne primum quidem ipsorum impetum sustinuerint, sed territi maiorem exercitus partem in fugam coniecerint. Postquam enim cornu, cui

Εὐρύλοχον, καὶ ὁ κρᾶτιστεν ἦν, διαφθειρόμενον, πολ-
 λῶ μᾶλλον ἐφοβοῦντο. καὶ οἱ Μεσσηνίαι ὄντες ταύτη
 μετὰ τοῦ Δημοσθένους, τὸ πολὺ τοῦ ἔργου ἐπεξῆλθον.
 οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται, καὶ οἱ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρασ, ἐνίκων
 τὸ καθ' ἑαυτοῦς, καὶ πρὸς τὸ Ἄργος ἀπεδίωξαν. καὶ
 γὰρ μαχιμώταται τῶν περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία τυγχά-
 νουσι ὄντες. ἐπαναχωροῦντες δὲ, ὡς ἑώραν τὸ πλεόν νενι-
 κημένον, καὶ οἱ ἄλλοι Ἀκαρναῆνες σφίσι προσέκειντο,
 χαλεπῶς διεσώζοντο ἐς τὰς Ὀλπας. καὶ πολλοὶ ἀπέ-
 θανον αὐτῶν, ἀτάκτως καὶ οὐδενὶ κόσμῳ προσπίπτον-
 τες, πλὴν Μαντιέων. οὔτοι δὲ μάλιστα ξυντεταγμένοι
 πάντες τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησαν. καὶ ἡ μὲν μάχη ἑτε-
 λεύτα ἕως οὗ.

ββ'. Μενεδαῖος δὲ τῇ ὑστεραία, Εὐρυλόχου τεθνεῶ-
 τος, καὶ Μακαρίου, αὐτὸς παρειληφῶς τὴν ἀρχὴν, καὶ

praerat Eurylochus, quod erat firmissimum, ab hoste cae-
 di viderunt, multo magis metuere coeperunt. Et Messenii,
 qui cum Demosthene ab ea parte in acie stabant, rem ma-
 gna ex parte confecerunt. At Ambraciotae, & qui in dex-
 tro cornu collocati erant, hostilem aciem sibi oppositam vi-
 cerunt, & ad Argos usque sunt persecuti. Etenim omnium,
 qui circum illa loca habitant, sunt pugnacissimi. Sed cum
 se reciperent, postquam maiorem suarum copiarum par-
 tem victam viderunt, impetumque in eos ceteri Acarna-
 nes fecerunt, ad Olpas aegre confugerunt. Et multi eorum
 obierunt, dum in Olpas perturbatis ordinibus, & nulla
 rei militaris disciplina servata irruerent, praeter Mantineos.
 isti enim totius exercitus maxime compositi se receperunt.
 pugnaeque finis sub vesperum est factus.

CIX. Postridie vero Menedaeus, defuncto Eurylocho,

ἀπορῶν, μεγάλης ἥσσης γεγενημένης, ὅτῳ τρόπῳ ἢ
 μένων πολιορκήσεται, ἐκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ταῖς
 Ἀττικαῖς ναυσὶν ἀποκεκλεισμένος, ἢ καὶ ἀναχωρῶν δια-
 σωθήσεται, προσφέρει λόγον περὶ σπονδῶν καὶ ἀναχω-
 ρήσεως Δημοσθένει καὶ τοῖς Ἀκαρνάνων στρατηγοῖς,
 καὶ περὶ νεκρῶν ἅμα ἀναιρέσεως. οἱ δὲ νεκροὺς μὲν ἀπέ-
 δοσαν, καὶ τροπαῖον αὐτοῖ ἔστησαν, καὶ τοὺς ἑαυτῶν
 τριακοσίους μάλιστα ἀποθανόντας ἀνείλοντο· ἀναχώρη-
 σιν δὲ ἐκ μὲν τοῦ προφανοῦς οὐκ ἐσπέισαντο ἅπασι, κρύ-
 φα δὲ Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατηγῶν Ἀκαρνάνων
 σπένδονται Μαντινεῦσι, καὶ Μενεδαίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἀρχουσι τῶν Πελοποννησίων, καὶ ὅσοι αὐτῶν ἦσαν ἀξιο-
 λογώτατοι, ἀποχωρεῖν κατὰ τάχος, βουλόμενος ψιλῶ-
 σαι τοὺς Ἀμπρακιώτας τε καὶ τὸν μισθοφόρων ὄχλον

& Macario, ipse imperium adeptus, & ob ingentem cla-
 dem acceptam dubitans, quonam modo aut obsidionem
 perferret, si maneret, quod terra marique navium Atti-
 carum praefidiis esset circumseptus, aut etiam evaderet,
 si eruptionem tentasset, Demostheni & Acarnanum duci-
 bus sermonem infert de foedere, & de discessu suo, & de
 recipiendis suis militibus in acie caesis. Illi vero milites qui-
 dem caesos reddiderunt, ipsique tropaeum statuerunt, &
 suos ferme ad trecentos, qui in proelio ceciderant, susce-
 perunt. Abeundi vero facultatem non palam omnibus fa-
 cto foedere dederunt: sed Demosthenes cum Acarnanibus
 praetoribus, suis collegis, clam foedere facto cum Manti-
 nenfibus, & Menedaeo, & aliis Peloponnesiorum ducibus,
 & quicumque inter illos dignitate maxime praestabant,
 quamprimum abeundi potestatem ipsis fecit; eo consilio,
 ut Ambraciotas, turbamque militum mercede conducto-

τὸν ξενικὸν, μάλιστα δὲ Λακεδαιμονίους καὶ Πελοποννησίους διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἐκείνη χρόνων Ἕλληνας, ὡς καταπροδόντες, τὸ ἑαυτῶν προϋργιαίτερον ἐποιήσαντο. καὶ οἱ μὲν τοὺς τε νεκροὺς ἀνείλοντο, καὶ διὰ τάχους ἔθαπτον, ὥσπερ ὑπῆρχε· καὶ τὴν ἀποχώρησιν κρύφα οἷς ἐδέδετο ἐπεβούλευον.

ρί. Τῷ δὲ Δημοσθένει καὶ τοῖς Ἀκαρναῖσιν ἀγγέλλεται τοὺς Ἀμπρακιάτας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανδημεῖ κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν Ὀλπῶν ἀγγελίαν ἐπιβοηθεῖν διὰ τῶν Ἀμφιλόχων, βουλομένους τοῖς ἐν Ὀλπαῖς ξυμμίξαι, εἰδότας οὐδὲν τῶν γεγενημένων. καὶ πέμπει εὐθύς τῷ στρατοῦ μέρος τι τὰς ὁδοὺς προλοχιούοντας, καὶ τὰ καρτερά προκαταληψόμενος· καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ ἅμα παρσκευάζετο βοηθεῖν ἐπ' αὐτούς.

rum, nudaret; praecipue vero, quod Lacedaemonios & Peloponnesios apud illius regionis Graecos in invidiam rapere cuperet, quod illos foede prodidissent, suaque privatae potius, quam communi sociorum saluti consulissent. Atque hi quidem suorum cadavera receperunt, & pro praesenti rerum copia festinabundi ea sepelierunt. Et illi, quibus abeundi facultas clam data fuerat, clam abire deliberabant.

CX. Demostheni autem & Acarnanibus nuntiatur, Ambraciotas, qui in urbe Ambracia erant, primo illo nuntio, quem ex Olpis acceperant, excitos frequentibus copiis per Amphilochiam ad opem suis ferendam venire, quia cum illis, qui in Olpis erant, se coniungere volebant, rerum ante gestarum prorsus ignari. Quamobrem quandam copiarum partem ad vias insidiis obsidendas, & ad munitissima quaeque loca praeoccupanda confestim mittit. Simul autem cum reliquis copiis ad opem suis contra illos ferendam se praeparabat.

ριαί. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Μαντινεῖς, καὶ οἷς ἔσπειστο, πρόφασιν ἐπὶ λαχανισμὸν καὶ Φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες, ὑπαπήεσαν κατ' ὀλίγους, ἅμα ξυλλέγοντες ἐφ' ἃ ἐξῆλθον δῆθεν προκεχωρηκότες δὲ ἤδη ἄπωθεν τῆς Ὀλπης, θᾶσσον ἀπεχώρουν. οἱ δ' Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι μὲν ἐτύγχανον οὕτως ἀθροοὶ ξυνεληθόντες, ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἔθεον δρόμῳ, ἐπικαταλαβεῖν βουλόμενοι. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες τὸ μὲν πρῶτον καὶ πάντας ἐνόμισαν ἀπιέναι ἀσπόνδους ὁμοίως, καὶ τοὺς Πελοποννησίους ἐπεδίωκον, καὶ τινὰς αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντας, καὶ Φάσκοντας ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς, ἠκόντισέ τις, νομίσας καταπροδίδουσθαι σφᾶς· ἔπειτα μέντοι τοὺς μὲν Μαντινεάς, καὶ τοὺς Πελοποννησίους ἀφίεσαν, τοὺς δ' Ἀμπρακιώτας

CXI. Interea vero Mantinenfes, & ceteri, quibus abeundi potestas pactis induciis data fuerat, per speciosam oleorum & cremiorum colligendorum causam egressi, rari clam abibant, & inter abeundum colligebant ea, quorum causa se exisse simulabant. Cum autem ab Olpa iam longe progressi essent, tunc se ocius proripiebant. Ambraciotae vero & alii, qui sic frequentes convenerant, cum suos abire animadvertissent, ipsi quoque magna contentione, cursuque concitato currere coeperunt, quod eos assequi velent. Acarnanes vero, primum quidem vel omnes pariter nullis induciis impetratis abire existimarunt, & ideo Peloponnesios persequebantur; quin etiam quidam, qui existimabant se prodi, in quosdam e suis ducibus, insequi ventantes, ac dicentes, illos data fide abire, tela iaculati sunt. Deinde tamen Mantinenfes quidem & Peloponnesios dimittebant, Ambraciotas vero caedebant. Eratque magna

ἔκτεινον. καὶ ἦν πολλὴ ἕρις, καὶ ἄγνοια εἴτε Ἀμπρακιώτης τίς ἐστίν, εἴτε Πελοποννήσιος. καὶ ἐς διακοσίους μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν· οἱ δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς τὴν Ἀγραΐδα, ὅμορον οὖσαν καὶ Σαλύνθιος αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγραίων Φίλος ἂν ὑπεδέξατο.

ριβ'. Οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως Ἀμπρακιῶται ἀφικνοῦνται ἐπ' Ἰδομένην. ἐστὸν δὲ δύο λόφω ἡ Ἰδομένη ὑψηλῶ· τούτοις τὸν μὲν μείζω, νυκτὸς ἐπιγενομένης, οἱ προασπασαλέντες ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, ἔλαβόν τε καὶ ἔφθασαν προκαταλαβόντες· τὸν δ' ἐλάσσω ἔτυχον οἱ Ἀμπρακιῶται προαναβάντες, καὶ ἠλίθισαντο. ὁ δὲ Δημοσθένης, δειπνήσας ἐχώρει, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ ἑσπέρας εὐθύς, αὐτὸς μὲν τὸ ἥμισυ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐσβολῆς, τὸ δ' ἄλλο διὰ τῶν Ἀμφιλοχικῶν ὁρῶν. καὶ ἅμα ὄρθρῳ ἐπιπίπτει τοῖς Ἀμπρακιώταις

contentio, & ignoratio, quis Ambraciota, quisve Peloponnesius esset; & ex illis ad ducentos interfecerunt. Ceteri vero in Agraidem, quae finitima erat, diffugerunt. Et Salynthius Agraeorum rex, quippe quod eorum amicus esset, eos excepit.

CXII. Ambraciotae vero, qui ex urbe veniebant, ad Idomenen perveniunt. Idomene vero sunt duo excelsi tumuli. horum alterum, qui maior est, noctis adventu, milites ex castris a Demosthene praemissi, clam hostibus iter facientes celeriter praeocuparunt: alterum vero, qui minor est, Ambraciotae priores ascenderant, & in eo pernoctarant. Demosthenes vero a coena, primoque crepusculo, statim cum reliquo exercitu viam ingreditur, & dimidium quidem eius secum habens ad illam tumuli partem substinit, qua illis aditus patebat: alterum vero dimidium

ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς, καὶ οὐ προσησθημένοις τὰ γεγενημένα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νομίσασι τοὺς ἑαυτῶν εἶναι. καὶ γὰρ τοὺς Μεσσηνίους πρώτους ἐπίτηδες ὁ Δημοσθένης προὔταξε, καὶ προσαγορεύειν ἐκέλευε, Δωρίδα τε γλῶσσαν ἰέντας, καὶ τοῖς προφύλαξι πίστιν παρεχομένους, ἅμα δὲ καὶ οὐ καθωρωμένους τῇ ὄψει, νυκτὸς ἔτι οὐσης. ὡς οὖν ἐπέπεσε τῷ στρατεύματι αὐτῶν, τρέπουσι καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτοῦ διέφθειραν. οἱ δὲ λοιποὶ, κατὰ τὰ ὄρη εἰς Φυγὴν ὤρμησαν. προκατειλημμένων δὲ τῶν ὄδῶν, καὶ ἅμα τῶν μὲν Ἀμφιλόχων ἐμπειρῶν ὄντων τῆς ἑαυτῶν γῆς, καὶ Ψιλῶν πρὸς ὀπλίτας, τῶν δὲ, ἀπειρῶν, καὶ ἀνεπιστημόνων ὅποι τράπωνται, ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας καὶ τὰς προλελοχισμένας ἐνέδρας, διεφθείροντο. καὶ εἰς πᾶσαν ἰδέαν χωρήσαντες τῆς Φυγῆς, ἐτρέ-

per Amphilochicos montes ivit. Et sub aurorae ortum invadit Ambraciotas in cubilibus adhuc iacentes, rerumque gestarum penitus ignaros; immo vero potius opinantes, ex suis esse. Demosthenes enim Messenios de industria primos, & ante ceteros omnes in acie collocarat, & imperaverat, ut Ambraciotas Dorice alloquerentur, & illis, qui pro castris erant in statione, fidem facerent, praecipue vero quod eorum facies cerni non posset, adhuc enim nox erat. cum igitur illorum copias invasisset, eas fugarunt, & magnam illorum partem illic interfecerunt. Reliqui vero in fugam versi, cursu montes petere coeperunt. Sed cum itinera iam praeoccupata essent, simul etiam cum Amphilochi quidem suae regionis notitiam haberent, & leviter armati essent adversus homines armis graves; hi vero locorum essent imperiti, nec scirent, quo se verterent, incidentes aut in loca confragosa, aut in vias insidiis iam in-

ποντό τινες καὶ ἐς τὴν Θάλασσαν, οὐ πολὺ ἀπέχουσιν.
καὶ ὡς εἶδον τὰς Ἀττικὰς ναῦς παραπλευσάσας, ἅμα
τοῦ ἔργου τῇ ξυτυχίᾳ, προσένευσαν, ἠγησάμενοι ἐν τῷ
αὐτίκα φόβῳ κρεῖσσον εἶναι σφίσιν ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυ-
σὶν ἤδη διαφθαρήναι, ἢ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ἐχθί-
στον Ἀμφιλόχων. οἱ μὲν οὖν Ἀμπρακιῶται, τοιοῦτω
τρόπῳ κακωθέντες, ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν ἐς τὴν
πόλιν. Ἀκαρνᾶνες δὲ, σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς, καὶ
τροπαίαι στήσαντες, ἀπεχώρησαν ἐς Ἄργος.

ριγ'. Καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κήρυξ ἀπὸ τῶν ἐς
Ἄγραίους καταφυγόντων ἀπὸ τῆς Ὀλπης Ἀμπρα-
κιωτῶν, ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν, οὓς ἀπέκτειναν
ὑστερον τῆς πρώτης μάχης, ὅτε μετὰ τῶν Μαντινέων καὶ
τῶν ὑποσπόνδων ζυνεξήεσαν ἄσπειδοι. ἰδὼν δ' ὁ κήρυξ τὰ

effas, profligabantur. Et cum omne fugae genus tentaf-
sent, nonnulli ad mare etiam non longe distans se conver-
terunt. Et cum vidissent naves Atticas, quae terram lege-
bant, interea dum ipsi forte fugerent, ad eas annatarunt;
existimantes, in praesenti metu sibi satius esse iam ab illis,
qui in navibus erant, quam a barbaris & Amphilochiis in-
fensissimis hostibus trucidari. Ambraciotae igitur hoc modo
profligati, e multis pauci in urbem evaserunt. Acarnanes
vero, spoliatis cadaveribus, & tropaeis erectis, Argos re-
dierunt.

CXIII. Et ad eos postero die venit caduceator missus ab
Ambraciotis, qui ex Olpa ad Agraeos confugerant, peti-
turus, ut sibi liceret suscipere cadavera suorum, quos post
primum proelium Acarnanes interfecerant, cum una cum
Mantinsibus, & ceteris, quibus abeundi potestas pactis
induciis facta fuerat, ipsi nulla fide data egressi fuerant. Ca-

ὄπλα τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀμπρακιωτῶν, ἐθαύμαζε τὸ πλῆθος. οὐ γὰρ ἤδει τὸ πάθος, ἀλλ' ὤρετο τῶν μετὰ σφῶν εἶναι. καὶ τις αὐτὸν ἤρετο ὅ, τι θαυμάζοι, καὶ ὅπως αὐτῶν τεθνήσκειν οἰόμενος αὐτὸν ὁ ἐρωτῶν εἶναι τὸν κήρυκα ἀπὸ τῶν ἐν Ἰδομέναις. ὁ δ' ἔφη διακοσίους μά- λιστα. ὑπολαβὼν δ' ὁ ἐρωτῶν εἶπεν, οὐκ οὐκ τὰ ὄπλα ταυτὶ φαίνεται, ἀλλὰ πλέον ἢ χιλίων. αὐτῷ δὲ εἶπεν ἐκεῖνος, οὐκ ἄρα τῶν μετ' ἡμῶν μαχομένων ἐστίν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, εἴπερ γε ὑμεῖς ἐν Ἰδομένη χθὲς ἐμάχεσθε. ἀλλ' ἡμεῖς γε οὐδενὶ ἐμαχόμεθα χθὲς, ἀλλὰ πρῶτον ἐν τῇ ἀποχωρήσει. καὶ μὲν δὴ τούτοις γε ἡμεῖς χθὲς ἀπὸ τῆς πόλεως βοηθήσασι τῆς Ἀμπρακιωτῶν ἐμαχόμεθα. ὁ δὲ κήρυξ ὡς ἤκουσε, καὶ ἔγνω ὅτι ἢ ἀπὸ τῆς πόλεως

duceator autem intuitus arma Ambraciotarum, qui ex urbe prodierant, multitudinem admirabatur. cladis enim acceptae ignarus erat: sed ea sociorum suorum esse arbitrabatur. Tunc vero quidam eum interrogat, quidnam admiraretur, & quot ex ipsis putaret periisse. Nam, qui eum interrogabat, existimabat, istum caduceatorem ab illis missum, qui apud Idomenen erant. Ille vero respondit, ad ducentos. Ille vero, qui eum interrogabat, eius orationem excipiens subiecit, Atqui non ducentorum haec arma videntur esse: sed plusquam mille militum interfectorum. Et ille rursus: Non ergo sunt eorum, qui nobiscum in acie steterunt. Cui idem respondit, Siquidem vos apud Idomenen heri pugnavistis. Atqui nos, inquit ille, heri cum nemine pugnavimus; at nudius tertius, dum nos recipereamus. Et hic subiecit: Nos tamen cum istis, qui ex Ambraciotarum urbe ad opem suis ferendam venerunt, heri pugnavimus. Cum autem caduceator hoc audisset, & au-

βοήθεια διέφθαρται, ἀνομιώξας, καὶ ἐκπλαγεῖς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν, ἀπῆλθεν εὐθύς ἄπρακτος, καὶ οὐκέτι ἀπῆτει τοὺς νεκρούς. πάθος γὰρ τοῦτο μιᾷ πόλει Ἑλληνίδι ἐν ἴσαις ἡμέραις μέγιστον δὴ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τότε ἐγένετο. καὶ ἀριθμὸν οὐκ ἔγραψα τῶν ἀποθανόντων, διότι ἄπιστόν τὸ πλήθος λέγεται ἀπολέσθαι, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. Ἀμπρακίαν μὲν τρι οἶδα, ὅτι εἰ ἐβουλήθησαν Ἀκαρνανες καὶ Ἀμφίλοχοι, Ἀθηναίους καὶ Δημοσθένει πειθόμενοι, ἐξελεῖν, αὐτοβοεῖ ἂν εἶλον· ἦν δ' ἔδεισαν μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντες αὐτήν, χαλεπότεροι σφίσι πάροικοι ᾧσι.

ρισδ'. Μετὰ δὲ ταῦτα, τρίτον μέρος νεύμαντες τῶν σκύλων τοῖς Ἀθηναίοις, τὰ ἄλλα κατὰ τὰς πόλεις διείλιτο. καὶ τὰ μὲν τῶν Ἀθηναίων, πλέοντα ἐάλω· τὰ

xilium urbanum profligatum cognovisset, edito gemitu, & ob praesentium malorum magnitudinem attonitus, confestim re infecta discessit, nec ulterius suorum cadavera flagitavit. Haec enim clades, quam una Graeca civitas accepit intra tot dies, quot dixi, exstitit maxima omnium, quae in hoc bello contigerunt. neque caesorum numerum scripsi, quia multitudo, quae dicitur interiisse, fidem superat, pro magnitudine civitatis. Ambraciam autem (sat scio) Acarnanes & Amphilochoi, si Atheniensibus ac Demostheni morem gerentes expugnare voluissent, primo statim clamore expugnassent. Iam vero timuerunt, ne Athenienses, si eam tenuissent, accolae sibi molestiores essent.

CXIV. Postea vero tertia spoliiorum parte Atheniensibus attributa, reliqua inter civitates diviserunt. Atque Atheniensium quidem spolia in ipso navigationis cursu fuerunt intercepta: nam illae trecentae solidae armaturae, quae

δὲ νῦν ἀνακείμενα ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ἱεροῖς, Δημοσθένει ἐξηρέθησαν, τριακόσiai πανοπλῖαι, καὶ ἄγων αὐτὰς κατέπλευσε. καὶ ἐγένετο ἅμα αὐτῶ μετὰ τὴν ἐν Αἰτωλία ξυμφορὰν ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως ἀδεεστέρα ἢ κάθοδος. ἀπῆλθον δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς εἴκοσι ναυσὶν Ἀθηναῖοι εἰς Ναύπακτον· Ἀκαρνᾶνες δὲ καὶ Ἀμφίλοχοι, ἀπελθόντων Ἀθηναίων, καὶ Δημοσθένους, τοῖς ὡς Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγούσιν Ἀμπρακιώταις καὶ Πελοποννησίοις ἀναχώρησιν ἐσπέισαντο ἐξ Οἰνιαδῶν· οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους. καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι πρὸς Ἀμπρακιώτας, ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε μῆτε Ἀμπρακιώτας μετὰ Ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ Πελοπόννησious, μῆτε Ἀκαρνᾶνας μετὰ Ἀμπρακιωτῶν ἐπ' Ἀθηναίους· βοηθεῖν δὲ

nunc in templis Atticis affixae visuntur, Demostheni privatim honoris causa datae fuerunt, quas ille secum in navibus absportavit. Simul etiam post cladem in Aetolia acceptam, ob has res gestas reditus in patriam ei tutior fuit. Athenienses quoque, qui in viginti navibus erant, Naupactum redierunt. Acarnanes vero & Amphilochi post Atheniensium & Demosthenis discessum, Ambraciotis & Peloponnesiis, qui ad Salynthium & Agraeos confugerant, fide publica interposita, ex Oeniadis abeundi potestatem dederunt: qui etiam ad Salynthium & Agraeos transfiverunt. Postea vero Acarnanes & Amphilochi foedus & societatem ad centum annos cum Ambraciotis coiverunt, his conditionibus: ut neque Ambraciotae cum Acarnanibus bellum Peloponnesiis inferrent, neque cum Ambraciotis Acarnanes Atheniensibus; sed mutuo sibi forent auxilio, utque

τῇ ἀλλήλων, καὶ ἀποδοῦναι Ἀμπρακιάτας ὅποσα ἢ χωρία, ἢ ὁμόρους Ἀμφιλόχων ἔχουσι καὶ ἐπὶ Ἀνακτόριον μὴ βοηθεῖν, πολέμιον δὲ Ἀκαρναῖσι. ταῦτα ξυνθέμενοι, διέλυσαν τὸν πόλεμον. μετὰ δὲ ταῦτα, Κορίνθιοι Φυλακὴν ἑαυτῶν ἐς τὴν Ἀμπρακίαν ἀπέστειλαν, ἐς τριακοσίους ὀπλίτας, καὶ Ξενοκλείδαν τὸν Εὐθυκλέους ἄρχοντα· οἱ κομιζόμενοι, χαλεπῶς διὰ τῆς Ἠπείρου ἀΐκοντο. τὰ μὲν κατ' Ἀμπρακίαν οὕτως ἐγένετο.

ριέ. Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐς τε τὴν Ἱμεραίαν ἀπόβασιν ἐποιήσαντο ἐκ τῶν νεῶν, μετὰ τῶν Σικελιωτῶν ἄνωθεν ἐσβεβληκότων ἐς τὰ ἔσχατα τῆς Ἱμεραίας, καὶ ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους ἔπλευσαν. ἀναχωρήσαντες δὲ ἐς Ῥήγιον, Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου Ἀθηναίων στρατηγὸν καταλαμβάνουσιν ἐπὶ τὰς

Ambraciotae redderent, quidquid aut oppidorum aut agrorum Amphilochis finitimorum tenerent; neque subsidium mitterent Anaetorium, quod Acarnanibus erat infestum. Cum autem hoc modo inter eos convenisset, bellum deposuerunt. Post haec Corinthii praesidium ex suis ad trecentos gravis armaturae milites, cum Xenoclide Euthyclis filio, eorum duce, Ambraciam miserunt: qui itinere per Epirum facto eo aegre pervenerunt. Res igitur ad Ambraciam gestae hunc exitum habuerunt.

CXV. Eadem hieme Athenienses, qui in Sicilia erant, cum Siciliensibus, qui ex locis mediterraneis in extremos agri Himeraei fines irruptionem fecerant, exscensum ex navibus in agrum Himeraeum fecerunt, & in Aeoli insulas navigarunt. cum autem Rhegium se recepissent, Pythodorum Isolochi filium, Atheniensium ducem, Lachetis

νεῦς διάδοχον ὧν ὁ Λάχης ἦρχεν. αἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ
 ἔμμεμαχοὶ πλεύσαντες ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν
 σφίσι πλείοσι ναυσί. τῆς μὲν γὰρ γῆς αὐτῶν οἱ Συρα-
 κούσιοι ἐκράτουσιν, τῆς δὲ θαλάσσης ὀλίγαις ναυσὶν εἰρ-
 γόμενοι, παρεσκευάζοντο, τὸ ναυτικὸν ξυναγεύροντες, ὡς
 οὐ περιοψόμενοι. καὶ ἐπλήρουσιν ναῦς τεσσαράκοντα αἱ
 Ἀθηναῖοι, ὡς ἀπεστελοῦντες αὐταῖς. ἅμα μὲν ἠγαύμενοι
 θάσσον τὸν ἐκεῖ πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ
 βουλόμενοι μελέτην τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι. τὸν μὲν οὖν
 ἓνα τῶν στρατηγῶν ἀπέστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυ-
 σί. Σοφικλέα δὲ τὸν Σωστρατίδου, καὶ Εὐρυμέδοντα
 τὸν Θεουκλέους, ἐπὶ τῶν πλείων νεῶν ἀποπέμψειν ἔμελλ-
 λον. ὁ δὲ Πυθόδωρος, ἤδη ἔχων τὴν τοῦ Λάχης τῶν νεῶν
 ἀρχήν, ἔπλευσε τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸ Λε-

in classis praefectura successorem offendunt. Nam Sicilien-
 ses focii ad Athenienses navibus profecti, ipsis persuaserunt,
 ut maiore navium numero opem sibi ferrent. Syracusani
 enim eorum agro potiebantur: cum autem paucis illorum
 navibus maris usu prohiberentur, classiem cogebant, &
 se ad vim arcendam parabant, quod hanc iniuriam ferre
 nollent. Athenienses igitur quadraginta naves instruxerunt,
 quas ad ipsos mittere statuerunt, tum, quod bellum illic ce-
 lerius confectum iri sperarent, tum etiam, quod suos in re-
 bus navalibus exercere cuperent. Unum igitur e ducibus
 Pythodorum cum paucis navibus eo miserunt. Sophoclem
 vero Sofratidae, & Eurymedontem Theucelis filium cum
 maiore navium numero postea mittere decreverant. Py-
 thodorus vero, accepta iam praefectura classis, cui La-
 ches ante praeerat, sub extremam hiemem profectus est ad

κρῶν Φραύριον, ὃ πρότερον Λάχης εἶλε. καὶ νικηθεὶς μά- Bell. Pelop.
an. 6.
χη ὑπὸ τῶν Λοκρῶν, ἀνεχώρησεν. Olymp.
83. 3.

ριστὶ. Ἐρρύθη δὲ περὶ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τοῦ U. C. Varr.
329.
πυρός ἐκ τῆς Αἴτνης, ὡσπερ καὶ τοπρότερον καὶ γῆν τινα Ante Apr. 1.
Post Apr. 1.
ἔφθειρε τῶν Καταναίων, οἱ ὑπὸ τῆς Αἴτνης τῷ ὄρει οἰκοῦ-
σιν, ὅπερ μέγιστόν ἐστιν ὄρος ἐν τῇ Σικελίᾳ. λέγεται
δὲ πεντηκιστῶ ἔτει ῥυῆναι τοῦτο μετὰ τὸ πρότερον ρεῦμα·
τὸ δὲ ξύμπαν, τρίς γεγενῆσθαι τὸ ρεῦμα ἀφ' οὗ Σι-
κελία ὑπὸ Ἑλλήνων οἰκεῖται. ταῦτα μὲν κατὰ τὸν χει-
μῶνα τοῦτον ἐγένετο· καὶ ἕκτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύ-
τα τῶδε, ἐν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Locrorum castellum, quod Laches ante ceperat; proelio-
que victus a Locris discessit.

CXVI. Per idem ver ignis rivus ex Aetna effluxit, uti
prius quoque; & vastavit partem agri Catanaeorum, qui
sub Aetna monte incolunt, qui omnium Siciliae montium
est maximus. haec autem flammaram eructatio quinquag-
esimo post primam ignis eructationem anno contigisse
fertur. Ex quo autem Sicilia a Graecis habitatur, ad sum-
mum ter existisse traditur. Atque haec quidem hac hieme
gesta sunt. huiusque belli, quod Thucydides conscripsit,
textus annus excessit.

VARIAE LECTIONES

ET

ANNOTATIONES

IN LIB. II ET III.

VARIAE LECTIONES

IN LIBRUM II.

Pag. 3. Θουκυδίδου ιστοριῶν ξυγγραφῆς βιβλίον δεύτερον Ar. Titulo caret alter Codex. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς τὸ δεύτερον Cl. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς δευτέρας Ald. Bas. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς δευτέρα Flor. Θουκυδίδου τοῦ Ὀλόρου ξυγγραφῆς τὸ δεύτερον editi reliqui in hoc libro & Isq. Videtis Annott. HUDS. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς δεύτερον Reg. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς β'. Cass. Θουκυδίδου συγγραφῆς βιβλίον δεύτερον Vasc. Θουκυδίδου β'. Ms. Bas. A Dan. & Gr. abest inscriptio. l. 3. ἀκηρυκτεῖ) Etiam si parvo intervallo praecedat ἀκηρύκτως (est enim in praecedentis libri fine) suspectum tamen nobis esse non debet hoc ἀκηρυκτεῖ: cum & alia adverbia sint, quae hac quoque terminatione efferuntur. Steph. HUDS. l. 4. γέγραπται δὲ ἐξῆς) καὶ γέγραπται ἐξῆς Ar. C. HUDS. Dan. γέγραπται δ' ἐξῆς Gr. l. 6. Τέσσαρα μὲν &c.) Τέσσαρα γὰρ καὶ δέκα μὲν ἔτη Ar. C. HUDS. Τέσσαρα καὶ δέκα μ. ἐ. Dan. cad. αἰ deest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 4. l. 1. μετ' Εὐβοίας) μετὰ Εὐβοίας Reg. Cass. Gr. l. 5. μετὰ τὴν) μετὰ δὲ τὴν Gr. δὲ μετὰ τὴν Ms. Bas. l. 8. Πυθάγγελος) Πυθάγγελος Gr. cad. Φυλίδου) Φυλείδου Ar. C. HUDS. Cass. Φιλίδου Gr. cad. Διέμπωρος ὁ Ὀνητορίδου) Διέμπωρος ὁ Νητορίδου Ar. C. HUDS. l. 12. Πλαταιέων) Πλαταιῶν Cl. IDEM. Cass. cad. Vocabulum ἀνδρες non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 5. l. 3. ἔσοιτο) ἔσεται Gr. HUDS. l. 5. μήπω φανεροῦ) μήπω φανερῶς Marg. μήπου φανερῶς Ald. Flor. Bas. Steph. 1. μήπως malit Steph. immo ne admitti quidem alteras illas voculas ullo modo posse existimat, nisi eandem significationem accipiant. IDEM. Addit Steph. quod praeter morem fuerit. Nec alteras illas voculas, sed alteram illam vo-

culam dicit, nempe μήπου. Nam ita scribit in principio huius annotationis: *Non tam placet hic μήπου, quam μήπως: ἴππο vero ne — accipiat. μήπω φανεροῦ* Ms. Baf. μήπου φανεροῦ ed. Baf. non φανερός, ut Hudson. *ead. καθεστῶτος) καθεστηκός Marg. Cam. HUDS. Ms. Baf. l. 6. ἐσελθόντες) εἰσελθόντας, & paulo infra εἰσεληλυθῆναι Ar. C. IDEM. l. 8. ἐπαγομένοις) ἐπαγαγομένοις Marg. Cam. Si ἐπαγομένοις scribas (inquit Steph.) eo praeteritum tempus, non minus quam altero illo participio, significabitur. IDEM. Ἐπειγομένοις Dan. *ead. ὅστ')* ὅστε Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. ἐς τὰς) ἐπὶ τὰς Ar. C. HUDS. Dan. In Reg. manus rec. ἐπὶ super ἐς scripserat. l. 10. γνώμην δὲ ἐποιοῦντο) γνώμην τε ἐπ. Reg. *ead. τε om. Cl. HUDS.**

Pag. 6. l. 1. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. ead. τε deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 5. Articulum τούς non agnoscunt Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 7. κατενόησαν οὐ πολλούς &c.) κατενόησαν τούς Θεβαίους οὐ πολλούς ὄντας Marg. HUDS. Τούς deest Gr. l. 8. κρατῆσαι in κρατήσειν mutandum censet Stephanus, nisi dicendum hic sit, particulam ἂν adiūci debere potius, quam subaudiri. HUDS. ἂν κρατῆσαι Ms. Baf. in marg. l. 9. βουλομένῳ) βουλομένοις Cl. in margine. IDEM. l. 13. καθίστασαν) καθέστασαν Dan. & ex emendat. Gr. l. 14. ἴν' ἀντὶ τείχους ἦ) ἵνα ἀντὶ τοῦ τείχους ἦ Ar. C. De vocabulo ἦ vide Annot. HUDS. Τοῦ addit etiam Dan.

*Pag. 7. l. 1. ὡς deest Ar. C. HUDS. l. 3. προσφέρωνται) προσφέροντο Ar. C. Ald. Baf. IDEM. Dan. προσφέρωνται Ms. Baf. Μοχ σφίσι Gr. l. 4. γίγνονται) γίγνοιτο Ar. HUDS. l. 6. κατὰ τὴν πόλιν) κατὰ πόλιν Ar. C. IDEM. Reg. Dan. *ead. προσέβαλλον τε εὐθύς) προσεβάλλοντο δ' εὐθύς Cl. HUDS. Προσέβαλλον τε εὐθύς Reg. Schol. l. 7. κατὰ τάχος) κατατάχος passim fere Ald. Flor. Baf. Steph. I. HUDS. Reg. l. 8. οἱ δ' ὡς) οἱδ' ὡς Ar. C. HUDS. *ead. ἐξηπατημένοι) ἠπατημένοι Cl. IDEM. Reg. Caff. Gr. Sed in hoc deinde adscriptum erat ἐξ. l. 11. αὐτῶν τε προσβαλλόντων) αὐτῶν προσβαλλόντων Reg. Mox. ἰκετῶν pro οἰκετῶν Gr. l. 12. ἀπὸ τῶν οἰκιῶν defunt Ar. C. HUDS. Dan.***

*Pag. 8. l. 1. ἔφυγον) ἔφευγον Marg. Ar. C. HUDS. l. 2. σκότῳ) σκότει Cl. IDEM. & Aeneas Taft. cap. II. *ead. καὶ πηλῶ) καὶ πολλῶ πηλῶ Ar. HUDS. l. 5. οἱ πολλοὶ)**

Legitur & πολλοὶ sine articulo, teste Stephano, quod aliud quiddam sonat, quam οἱ πολλοί. IDEM. *ead.* τῶν δὲ Πλαταιέων) τῶν τε Πλατ. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. l. 7. ἀνεωγμένοι μόναι) Ita Cam. & Cod. vet. Stephani. Μόναι ἀνεωγμένοι Marg. Ar. C. μόναι non agnoscunt Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Sed verisimile est (inquit Steph.) soni vicinitatem, quae est inter μόναι & μέναι (quae sunt extremae participii ἀνεωγμένοι syllabae) fecisse, ut nomen illud intercideret. HUDS. Μέναι ἀνεωγμένοι Dan. l. 8. μηδε) μὴ δὲ Caff. l. 9. ἔτι ἕξοδον εἶναι) ἕξοδον ἔτι εἶναι Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* διακόμενοι δὲ) διακόμενοι τε Cl. Gr. HUDS. Caff. Μοχ κατὰ πόλιν Reg. τὴν additum est manu rec. l. 11. σφᾶς αὐτοὺς, καὶ διεσθάρησαν) σφᾶς αὐτοὺς καὶ διεσθάρησαν Caff. l. 12. λαβόντες) λαβόντες Reg.

Pag. 9. l. 1. σποράδην) σποράδες Marg. Eundem utraque lectio sensum efficit, eodemque alibi modo utraque invenitur. HUDS. Σποράδην ἀπόλυτον Reg. Gr. l. 2. ζυνεστραμμένον) Ita ex emendat. supra scripta Gr. a prima manu διεστραμμένοι. Ζυνεσταμμένον Mf. Bas. ex emendat. l. 3. αἱ θύραι &c.) αἱ πλησίον θύραι ἔτυχον ἀνεωγμένοι αὐτοῦ Marg. Illud πλησίον perperam additum existimat Steph. Αἱ πλησίον θύραι Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. sed πλησίον in Caff. linea subducta notatum erat. l. 4. θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι) θύρας εἶναι οἰκήματος Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. εἰς) εἰς Reg. *ead.* ὁρῶντες αὐτοὺς δὲ οἱ Πλαταιεῖς) ὁρῶντες δὲ οἱ Πλαταιεῖς Reg. ὁρῶντες δὲ οἱ Πλαταιεῖς αὐτοὺς Mf. Bas. Caff. Gr. l. 6. εἴτε κατακαύσουσιν) εἴτε καὶ κατακαύσουσιν Ar. C. εἴτε κατακαύσωσιν Ald. Flor. Bas. Steph. 1. & paulo infra χρήσονται Steph. 1. Sed scripturam, quam textu exhibuimus, tutiorem esse postea existimat Steph. secutus auctoritatem sui Cod. vet. HUDS. Εἴτε καὶ κατακαύσουσι Dan. εἴτε κατακαύσωσιν Reg. Gr. εἴτε κατακαύσουσι Caff. l. 7. ὥσπερ ἔχουσιν) ὥσπερ ἔχοντες Ar. HUDS. *ead.* εἴτε τι ἄλλο) εἴτε ὅ, τι ἄλλο Ar. C. IDEM. ἢ τέ τι ἄλλο Dan. εἴτε ὅτι ἄλλο Caff. Μοχ χρήσονται Gr. l. 8. ὅσοι δεεστ C. HUDS. l. 10. σφᾶς τε αὐτοὺς παραδῶναι &c.) παραδῶναι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα Ar. C. IDEM. & Dan. nisi quod omittit τὰ ante ὅπλα. Παραδῶναι σφᾶς αὐτοὺς κ. τ. ὅ. Mf. Bas. Reg. Caff. Gr. & Caff. σφᾶς. l. 11. οἱ μὲν δὴ) οἱ μὲν οὖν Ar. HUDS. l. 13. οἱ δὲ ἄλλοι) οἱ δ' ἄλλοι Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Reg. Caff. Gr. *ead.* ἔτι om. Cl. HUDS. l. 14.

προχωροίη) προσχωροίη Cl. Ald. Flor. Baf. IDEM. Reg. Caff. l. 15. ἐσεληλυθόσι) ἐπεληλυθόσι Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 10. l. 1. δ' ἢ) δὲ ἢ Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 3. τῆς deest Ar. HUDS. Dan. ead. ἐποίησε βραδυτέρον αὐτοὺς ἐλθεῖν) ἐποίησεν αὐτοὺς βραδυτέρους ἐλθεῖν Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. μόγισ) μόλις Cl. Gr. HUDS. Reg; Caff. l. 11. οἶα ἀπροσδοκίτου) οἶ, ἀπροσδ. Dan. ead. ἐβούλοντο) ἠβούλοντο Reg. Caff. Mox σφίσι Gr. l. 12. ἀντὶ τῶν ἔνδον) ἀντὶ τοῦ ἔνδον Ar. C. HUDS. l. 14. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baf. ut & paulo infra. IDEM. Reg. Caff. Gr. & bis infra pag. seq.

Pag. 11. l. 1. ὑποτοπήσαντες) ὑποπτεύσαντες Mf. Baf. ex emendat. l. 2. τοῖς) τῶν Marg. HUDS. ead. κήρυκα) κήρυκας Ar. C. IDEM. l. 3. οὔτε deest Dan. In Marg. monetur post πεποιημένα inferendum esse οὐκ. ead. ὀσίως) ὀσια Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Dan. l. 4. πειραθέντες) πειράσαντες Marg. Ar. C. Lectio plane Thucydidea: libenter enim hoc in verbo activa voce pro passiva utitur: quod (ni fallitur Steph.) & ab Eustathio observatum fuit. HUDS. Dan. l. 6. ἔχουσι) ἔχωσι Gr. l. 9. οὐχ ὁμολογοῦσι &c.) Non aliter intelligendum est istud, quam si hic verborum ordo esset, οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἀνδρας ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν εὐθύς. Steph. HUDS. Δὲ οὐχ Gr. εὐθύς hic deest Gr. non pag. 12 lin. 1, ut in Addit. Hudfoni annotatum erat. τοὺς ἀνδρας αὐτοῖς Mf. Baf. a prima manu, τ. ἀ. εὐθύς a correctore. l. 11. Ξυμβαίνωσι) Ξυμβαίνωσιν Caff. l. 12. ἐκ γοῦν τῆς) ἐκ δ' οὖν τῆς Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 14. εἰσεκομίσαντο) ἐσεκομίσαντο Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr.

Pag. 12. l. 2. εἶς deest Ar. C. HUDS. l. 6. τά τ' ἐν) τά τε ἐν Ar. C. IDEM. l. 8. παρὰ) περὶ Mf. Baf. Caff. Gr. Reg. In Reg. manu recent. inter versus γρ. παρὰ. ead. τῶν Πλαταιέων) τῶν Πλαταιῶν Cl. Gr. HUDS. Caff. τὴν Πλαταιαιῶν Mf. Baf. ex emendat. quod fuerat τῶν Πλαταιέων. l. 10. αὐτοῖς om. Cl. HUDS. Caff. l. 11. μηδὲν) μὴ δὲ C. HUDS. Caff. l. 14. ἐσόδφ) εἰσόδφ Ar. C. IDEM.

Pag. 13. l. 2. ἐπέστελλον) ἀπέστελλον Ar. C. atque ita scriptum fuisse suspicabantur Steph. & Aem. Port. HUDS. Sic quoque Dan. l. 3. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. l. 6. παισὶν) παισὶ Gr. l. 7.

Γεγενημένου) γενομένου Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσουντες) Haec tria verba vitio scriptorum omittuntur in Codd. Ar. C. HUDS. & Dan. l. 9. οἱ δεεστ Dan. l. 10. αὐτῶν δεεστ Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. ἐς τοὺς) πρὸς τοὺς Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. Λακεδαιμονίοις) Λακεδαιμόνιοι Marg. Ar. C. Gr. ex emendatione. Vide Annot. HUDS. Dan. l. 15. αὐτοῦ) αὐτῶν Gr. ex emendatione. fuerat αὐτοῦ.

Pag. 14. l. 1. ἐπετάχθησαν) ἐτάχθησαν Ar. HUDS. l. 2. ὡς, ἐς τὸν) ὥστε τὸν C. IDEM. Dan. in quo alius superscripserat ὡς ἐς. l. 4. τὰ τ' ἄλλα) τὰ τε ἄλλα Ar. C. HUDS. l. 7. περὶ δεεστ Gr. pro eo inter versus scriptum est κατά. l. 9. ταῦτ' εἶη) ταῦτα εἶη Reg. Cass. Gr. l. 13. ἀντιλαμβάνονται) ἀντελαμβάνοντο Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 15. l. 1. ὑπὸ ἀπειρίας ἤπτετο τοῦ πολέμου) ὑπ' ἀπειρίας ἤπτετο πόλεων, sed ex emendat. πολέμων Gr. l. 2. πᾶσα) ἅπαντα Ar. C. HUDS. ead. ξυγιοῦσῶν) συγιοῦσῶν Cass. l. 3. ἐλέγετο) ἔλεγον Reg. Cass. Gr. l. 4. ἐν τε τοῖς μέλλουσι &c.) Dixisset alius, ἐν τε ταῖς μελλούσαις πολεμήσειν, cum sequatur καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι: & vero hanc sibi lectionem interpretatio Vallae proposuit, tam in iis civitatibus, quae pugnaturae erant, quam in ceteris: sed non tamen absimile vero est, Thucydidem ita loqui sibi permisisse: quod perinde est, ac si diceret, ἐν τε ταῖς τῶν μελλόντων πολεμήσειν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι. Steph. HUDS. Καὶ ταῖς ἄλλαις Ms. Bas. l. 6. ὀλίγω) ὀλίγον Cl. Gr. IDEM. Ὀλίγω δεεστ Ms. Bas. ead. ἀφ' οὗ Ἕλληνες) ἀφ' οὗ οἱ Ἕλληνες C. IDEM. l. 10. παραπολὺ ἐποίησιν) παρὰ πολὺ ἐπῆει C. παραπολὺ ἐπῆει Marg. tam ἐπῆει quam ἐποίησιν aliquid insolens prae se ferre existimat Steph. magis tamen probat ἐπῆει. IDEM. Παρὰ πολὺ ἐποίησιν Cass. Cum Marg. consentit Dan. l. 12. πολίτης) πόλις Ar. C. Cl. Gr. Ald. Bas. HUDS. Reg. Cass. l. 14. τε κεκωλύσθαι) δὲ κεκωλ. Gr. HUDS.

Pag. 16. l. 1. In Reg. rec. manu super ᾧ scriptum erat ἐν. ead. οὕτως ὀργῇ εἶχον) οὕτως ἐν ὀργῇ εἶχον scribendum censet Steph. HUDS. l. 2. πλείους) πλείους Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Reg. Dan. Cass. Gr. l. 3. ἀρχθῶσι) ἀχθῶσι Cass. l. 4. καὶ γνώμη τοιαύτη) τοιαύτη καὶ γνώμη Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. At Ms. Bas. vulgatum tueretur. l. 5. δ' ἐκάτεροι) δὲ ἐκάτεροι Ar. HUDS. Cass. l. 7. μὲν) δὲ Gr. l. 8. δ' ἐς ἀμφοτέ-

ρους) δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις Ar. δὲ ἐπ' ἀμφοτέρους C. HUDS. Dan. ut Ar. l. 9. Πελληνῆς) Πελληνεῖς & in sequentibus Δωριεῖς Marg. Sic & Ar. C. in quibus etiam occurrunt Μεγαρεῖς, Φωκεῖς, Πλαταιεῖς. HUDS. Πελληνεῖς, Μεγαρεῖς, Φωκεῖς & Δωριεῖς hic, & paulo post, ubique etiam Reg. Cass. Mf. Bas. Πελληνῆς hic & mox Gr. Πελληνεῖς Dan. Μεγαρεῖς lin. 11 Gr. & lin. 13 Dan. ut & pag. 17 lin. 1 Φωκεῖς & deinde Δωριεῖς. ead. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. Ald. Bas. HUDS. Reg. Cass. l. 11. Λοκροὶ, Βοιωτοὶ, Φωκῆς) Φωκεῖς, Λοκροὶ, Βοιωτοὶ Reg. Cass. Βοιωτοὶ, Λοκροὶ, Φωκῆς Dan. l. 14. Λευκάδιοι deest Gr.

Pag. 17. l. 1. αἱ δ' ἄλλαι) αἱ τε ἄλλαι Gr. l. 2. μὲν deest Cass. Reg. sed in hoc rec. manus inter versus script. ead. Ἀθηναίων δὲ, Χῖοι) Ἀθηναίων δὲ, οἶδε. Χῖοι, &c. Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Cass. Dan. Gr. Mf. Bas. ead. Μεσσήνιοι) Μεσσήνιοι Ar. C. HUDS. Reg. Cass. ead. οἱ om. Gr. HUDS. l. 4. πλείους) πλείστοι Ar. C. IDEM. Dan. ead. Ζακύνθιοι) καὶ Ζακύνθιοι Gr. Ζακύνθιοι ἄλλαι πόλεις Ar. C. HUDS. l. 7. τὰ deest Cass. Reg. ead. ὅσαι ἐντὸς) ὅσοι ἦσαν ἐντὸς Cl. HUDS. Cass. sed ὅσαι. l. 9. ἄλλαι non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. κατὰ) παρὰ Reg. & cum emendatione manus rec. suprascr. κατὰ.

Pag. 18. l. 1. ζυμμαχίδα) ζυμμαχίαν Cass. Gr. Mf. Bas. l. 5. ἐκάστης ἐς) Ita emendatum erat in Cass. ex ἐκάστοις. Εἰς Gr. l. 9. τέλει) τάξει Ar. HUDS. ead. ἀξιολογωτάτους) ἀξιοτάτους Marg. Ar. C. quod probat Steph. IDEM. Dan. l. 10. τοιάδε ἔλεξεν) τοιάδ' ἔλεξεν Cass. Gr. l. 11. οἱ abest Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. τῆ om. Cl. Gr. HUDS. Cass. Reg. l. 13. ἡμῶν αὐτῶν) αὐτῶν ἡμῶν Mf. Bas. Reg. Cass. Gr. l. 15. οὐπω) οὔτε Ar. C. HUDS. Dan. οὐ πὼ τῆσδε, & paulo ante εἰς Gr.

Pag. 19. l. 3. ἡμῶν) ὑμῶν Gr. ex emendatione. l. 5. εὐνοίαν) Scholiastes εὐνοίαν se legisse, aperte ostendit: sed εὐνοίαν libenter retinet Steph. Vide Annott. HUDS. l. 6. ἡμᾶς) ὑμᾶς Ar. IDEM. ead. οὐκ οὖν) οὐκ οὖν Gr. l. 7. εἶπω καὶ &c.) εἶπω καὶ ἀσφάλεια Dan. Intermedia deinde in marg. scripta sunt. ead. ἀσφάλεια πολλῆ) πολλῆ deest Ar. C. HUDS. Ἀσφαλεία πολλῆ Cass. ἀσφάλεια πολλῆ ὅστε μὴ ἂν Mf. Bas. ex emend. l. 8. ἐλθεῖν) ἐθέλειν Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. inter versus γρ. ἐθέλειν. ead. διὰ μάχης) διὰ μάχης ἔχειν τούτ. Mf. Bas. a correcto-

re. l. 9. τούτων) τούτου Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Dan. Cass. qui etiam adscriptam rec. manu habebat alteram lectionem τούτων. l. 14. δεδίδς, ἀμεινον ἡμύνατο) δεδίδς ἀμύνον, ἡμύν. Gr. ead. πλέονας) πλείονας Reg.

Pag. 20. l. 1. χρῆ δὲ ἀεὶ) χρῆ δ' ἀεὶ, & mox τῷ δ' ἔργῳ Gr. l. 3. παρεσκευάσθαι) παρασκευάζεσθαι Marg. Ar. C. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 4. εὐψυχότατοι) εὐψυχότατοι Cass. & ex emendat. Gr. l. 5. ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἐπὶ) ἡμεῖς δ' οὐ πὶ, & a correctore οὐκ ἐπὶ Gr. l. 10. τὰ κείνων) τὰ ἐκείνων Ar. C. HUDS. Dan. Gr. l. 11. πάσχοντάς τι) πάσχοντάς τε Dan. & a prima manu Cass. in quo emendatum erat τι. l. 16. ἐπιόντας Gr. ead. ἐαυτῶν) αὐτῶν Ar. C. HUDS. Dan. sed deinde correctum ἐαυτῶν.

Pag. 21. l. 1. ὡς οὖν) ὡς μὲν οὖν Gr. HUDS. ead. ἐπὶ τοσαύτην πόλιν) ἐπὶ τοιαύτην πόλιν Ar. C. ἐπὶ τὴν ἄλλην πόλιν Marg. Cam. quod non probat Steph. IDEM. Ἐπὶ τοιαύτην π. Dan. ἐπὶ τὴν ἄλλην π. Reg. & in marg. recenti manu τοσαύτην. Ἐπὶ τοσαύτην π. Cass. & in Marg. γρ. ὡς οὖν ἐπὶ τοσαύτην πόλιν. ὃ καὶ βέλτιον. Unde apparet, in libro, e quo id descriptum est, τοιαύτην, vel ἄλλην fuisse. l. 3. ἔπεσθ' ὅποι) ἔπεσθε ὅποι Cod. vet. Stephani, quam scripturam magis Thucydideam esse existimat Stephanus, quam aut ἔπεσθ' ὅποι, aut ἔπεσθ' ὅπη, ut in Marg. ἔπεσθε ὅπη Cl. Gr. HUDS. Sic quoque Reg. & Cass. nisi quod Cass. ex errore scribae ἔπαισθε. Ὅπη etiam Mf. Bas. ead. τις ἠγῆται) τις στρατηγὸς ἠγῆται Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. Μελλήσιππον) Μελλήσιππον hic, & paulo post Cass. l. 10. Διακρίτου) Διακρίτου Gr. HUDS. l. 11. ὄρωντες ἤδη σφᾶς) ὄρωντες σφᾶς ἤδη Ar. C. IDEM. Dan. l. 12. οὐδ' ἐπὶ) οὐδὲ ἐπὶ Ar. HUDS.

Pag. 22. l. 1. καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς) καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐκτὸς Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. βούλωνται) βούλονται Gr. & a prima manu Cass. l. 4. ὃ δὲ, ἐπειδὴ) ὃ δ' ἐπειδὴ Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. I. HUDS. Cass. Gr. l. 5. διαλύεσθαι) διαλύσεσθαι Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 6. ἐπορεύετο δεεστ Cass. l. 11. ξυστρατεύειν) ξυστρατεύειν Cass.

Pag. 23. l. 5. αὐτοῦ om. Cl. HUDS. l. 6. ἐπὶ διαβολῇ) καὶ ἐπὶ διαβολῇ a Thucydide fuisse persuasum habet Steph. Nam haec ἢ καὶ Λακεδαιμονίων κελυσάντων, sicut & ista ἢ αὐτὸς ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι, referuntur ad illa τοὺς

ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη: at vero cum τούτο intelligendum est, τὸ τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλιπεῖν. IDEM. ead. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ Gr. Cl. IDEM. Reg. Caff. l. 7. τὰ ἀγῆ) τὸ ἀγος Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐκείνου) τούτου Ar. C. HUDS. l. 8. προηγόρευε) προηγόρευσε Ar. IDEM. l. 10. τοὺς δ' ἀγροὺς) τοὺς δὲ ἀγροὺς Ar. C. IDEM. l. 12. μηδεμίαν) μηδὲ μίαν C. IDEM. Caff. ead. οἱ om. Cl. Gr. HUDS. Caff. cui deinde manus recentior addiderat. l. 13. κατὰ) διὰ Marg. Ad expositionem alterius prae-positionis κατὰ appositum fuisse censet Stephanus. HUDS. ead. γίνεσθαι) γίνεσθαι Reg. Caff. l. 14. παρασκευάζεσθαι) Sic Mf. Baf. At ed. Baf. παρασκευάσεσθαι. l. 15. ἐσκομίζεσθαι) ἐσκομίζεσθαι C. HUDS.

Pag. 24. l. 1. τὴν ante μάχην deest Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr. l. 2. φυλάσσειν) φυλάττειν Ar. C. Gr. Baf. HUDS. Dan. l. 7. ἐπιτοπολὺ) ἐπὶ τὸ πολὺ C. IDEM. Caff. Gr. l. 12. τῆς ἀκροπόλεως) τῆς πόλεως Ar. C. IDEM. ead. τᾶλλα) τὰ ἄλλα Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 25. l. 3. ἐλάσσοнос) ἔλασσον Marg. C. probat Stephanus. HUDS. Sic quoque Gr. a manu secunda. l. 7. χρυσεῖοις) χρυσεῖοις Gr. ead. δ' ἔχον) δὲ ἔχον Gr. l. 14. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Caff. Gr. ead. ἐσβάλοιεν) ἐσβεβλήκοιεν Marg. HUDS.

Pag. 26. l. 1. καὶ τῶν νεωτάτων om. Gr. HUDS. Καὶ νεωτάτων Reg. καὶ τῶν νεῶν Dan. l. 2. Φαληρικοῦ) Φαληρικοῦ Ar. C. ut & paulo infra. HUDS. l. 4. ἄστεος) ἄστεος Ar. C. IDEM. Caff. Reg. Gr. l. 5. ἔστι δὲ αὐτοῦ) ἔστι δὲ τοῦ κύκλου αὐτοῦ Reg. ἔστι, & inter versus ἔτι, δὲ αὐτοῦ Gr. l. 8. Πειραιέως) Πειραιῶς Ar. C. HUDS. Caff. Reg. l. 9. ὁ ἅπας) ὁ πᾶς Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. τὸ δ' ἐν) τὸ δὲ ἐν Caff. Gr. ead. Voculam ἢ non agnoscunt Ar. C. HUDS. & Dan. ac Reg. sed in hoc manu recenti inter versus scripta erat. l. 11. δ' ἀπέφαινε) δὲ ἀπέφαινε Ar. C. HUDS. Gr. l. 13. πλοῖμους τριακοσίας) πλοῖμους διακοσίας, & in marg. manu recent. τριακοσίας Reg. πλοῖμους τριακοσίου Gr.

Pag. 27. l. 1. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Caff. l. 6. κατασκευὴν) παρασκευὴν Marg. non probat Steph. quia alibi κατασκευὴ, non παρασκευὴ, usurpat Thucydides. HUDS. παρασκευὴν Dan. Baf. l. 8. ἐς τὰς νήσους) ἐς deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. δὲ αὐτοῖς) δ' αὐτοῖς Gr. l. 12. Συνεβεβήκει) συνεβεβήκει. Caff. l. 13. ἐπὶ γὰρ Κέκροπος)

ἔπὸ γὰρ Κέκρ. Mf. Baf. ex emendat. ead. τῶν πρώτων) τῶν ἄλλων & ab emendatore inter versus πρώτων Gr. l. 15. τε deest Ar. C. HUDS. ead. καὶ Ἄρχοντας) καὶ ἄρχας Cl. IDEM. ead. καὶ ὁπότε μὴ τι δείσειαν) καὶ ὁπότε τε δείσειαν Ar. IDEM.

Pag. 28. l. 1. ξυνήσαν) ξυνίεσαν Cass. ead. ὡς) ἐς Ar. HUDS. l. 2. καὶ ἐβουλεύοντο non agnoscit Ar. IDEM. l. 3. ποτε αὐτῶν) ποτέ καὶ αὐτῶν Reg. Mox καὶ ante Ἐλευσίηιοι abest a Dan. l. 6. τὴν χώραν) τὴν πόλιν Ar. C. HUDS. Dan. l. 7. πόλεων om. Gr. HUDS. l. 10. αὐτῶν) αὐτῶν C. IDEM. Cass. Gr. ead. προτοῦ) πρὸ τοῦ Cass. Gr. l. 14. πρὸ τούτου) προτοῦ Ar. C. HUDS. & a prima manu Reg. deinde emendatum τούτου. πρὸ τοῦ Dan.

Pag. 29. l. 1. πρὸς νότον) πρὸς ἄρκτον legit Valla, & forte melius: nam quod ait infra de fonte ἐννεακρούσῳ collatum cum eo, quod de eo fonte ait Herodotus, & de Pelasgis Hymettum habitantibus lib. 6, me inducunt, ut cum Valla legam πρὸς ἄρκτον. Scholiastes tamen legit νότον, ideo ἐπέχω. Palmer. HUDS. l. 3. τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων) τῇ ἀκροπόλει τῆς τε Ἀθηναίων καὶ ἄλλων Mf. Baf. l. 4. μάλλον deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 6. Λίμναις) Λίμνη Ar. C. HUDS. l. 8. ἀπ' non agnoscunt Ar. C. IDEM. ead. ἔτι καὶ) μέχρι καὶ Marg. IDEM. Ἐτι νῦν Reg. Mox νομίζουσι, & καὶ ἄλλα καὶ ἱερὰ Gr. l. 9. ἀρχαῖα ταύτη) ταύτη ἀρχαῖα Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Cass. Dan. Gr. l. 10. σκευασάντων) κελυφάντων Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baf. non probat Steph. HUDS. Dan. οὕτως Cass. Gr. Σκευασάντων Ἐννεακρούσῳ καλουμένη, ἐκείνη τε ἐγγὺς Mf. Baf. cetera defunt. l. 11. φανερῶν τῶν πηγῶν οὐσῶν) φανερῶν οὐ οὐσῶν τῶν πηγῶν C. HUDS. l. 12. Καλλιρόῃ ὠνομασμένη) Καλλιρόῳ καλουμένη Ar. Καλλιρόῃ καλουμένη C. IDEM. Καλλιρόῃ ὠνομ. Reg. Καλλιρόῃ καλουμένη Dan. l. 13. τὰ πλείστου) ἐς τὰ πλείστου Reg. Ἐς eadem manu inter versus scriptum erat. l. 14. πρὸ τε) πρὸς τε Reg. l. 15. δὲ deest Gr.

Pag. 30. l. 1. ταύτην) ταύτη Reg. Cass. Gr. & paulo post ὑπὸ Ἀθηναίων Cass. Gr. l. 3. τῇ τε οὖν) τῇ σε οὖν Gr. sed super σε scriptum est γάρ. Ἐπὶ πολὺ Cass. τὴν ante χώραν deest Reg. recent. manu additum. Mox supra μετεῖχον μετοικέων scribitur in Gr. l. 4. οἱ om. Cl. HUDS. l. 5. τε deest Ar. C. IDEM. Dan. & a prima manu Cass. cui deinde adscriptum est. l. 8. μεταναστᾶσεις) μετα-
Thucyd. Vol. II.

στάσεις Cl. HUDS. Dan. l. 11. διὰ παντός) διαπαντός
Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. l. 13. αὐτοῦ Ar. HUDS. Reg.
l. 14. δὲ) τε Reg. Caff.

Pag. 31. l. 1. τινὰς) τισὶ ex emendat. Gr. l. 5. κλη-
στόν) κλειστόν Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. ead.
ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν) ὑπὲρ τὴν ἀκρόπολιν Mf. Baf. l. 6. ὁ
καὶ ἐπάρατον) ὁ τε ἐπάρ. Gr. l. 11. ἐνοίκησιν) οἰκησιν
Marg. Gr. HUDS. Mf. Baf. l. 13. ὃν οὐκ ὀνομάζον) οὐκ
Gr. HUDS. ὁ οὐκ ὀνόμαζον Mf. Baf. l. 14. κατοικισθῆσόμε-
νον) κατοικησθῆσόμενον Gr.

Pag. 32. l. 4. Πειραιέως) Πειραιῶς Ar. C. Cl. passim.
HUDS. Reg. Caff. l. 5. Articulum τὸν non agnoscunt
Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἀγείροντες) ἐγείροντες Ar. C.
HUDS. Dan. l. 9. πρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. HUDS. l. 11.
ποιησόμενοι μηχαναῖς τε) ποιησάμενοι μηχανάς τε Ar. C.
IDEM. Dan. l. 12. ἐν μεθορίοις) ἐν μεθορίῳ Mf. Baf.

Pag. 33. l. 1. χρόνον) Vix credere possim, vocem χρό-
νον a Thucydide adiectam fuisse, nisi ei addente aut τινὰ,
aut πολύν. Alioquin enim in verbo ἐνδιέτριψαν accusati-
vus ille includitur. Steph. HUDS. ead. αἰτίαν τε) αἰτίαν
δὲ Ar. C. IDEM. l. 5. ἐπειδή τε) τε deest Dan. l. 6. κα-
τὰ deest Ar. C. HUDS. Dan. in quo deinde pro κατὰ in-
ter versus scriptum est εἰς. l. 7. διέβαλεν) διέβαλλεν Gr.
l. 9. διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg.
l. 10. πάντα ἐτι ἔξω) πάντα τὰ ἔξω Cl. HUDS. Mox λα-
βεῖν, & ex emendat. καταλαβεῖν Gr. l. 12. εἶχεν) εἶχόν
Ar. C. HUDS. l. 13. ἀκεραίου) ἀκεραίας Gr.

Pag. 34. l. 5. ἐπεκηρυκύνοντο) ἀπεκηρυκύνοντο Dan. l. 9.
Ἀρχίδαμος) ὁ Ἀρχίδαμος Caff. ead. ὁ Ζευξιδάμου) ὁ om.
Gr. HUDS. Mf. Baf. l. 11. πεδίον deest Gr. l. 12. Πεί-
τους) Πήτους Ar. HUDS. l. 13. ἐν δεξιᾷ) ἐν τῇ δεξιᾷ Reg.
ead. Αἰγάλεων) Αἰγάλεω Ar. HUDS. Αἰγαλέων Gr. l. 14.
Κεκροπίης) Κεκρωπείης Ar. C. Κρωπείας Cl. Gr. HUDS.
Κεκρωπείας Dan. Κρωπείας Caff. Reg. sed in hoc manus
rec. emendaverat Κεκρ. ead. χωρίον) χῶρον Cl. HUDS.
Mf. Baf. Reg. Caff. in quo deinde χωρίον factum, & ac-
centus mutatus erat.

Pag. 35. l. 1. τῶν δῆμων) Ita Mf. Baf. τῶν δὴ μὲν ed.
Baf. l. 2. αὐτὰ) αὐτὰς Ar. αὐτὰ C. αὐτὸν Cl. HUDS. Αὐ-
τὸν etiam Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. l. 3. ἐμμεΐναντες) ἐμ-
μένοντες Ar. C. HUDS. l. 6. οὐ) μὴ Ar. IDEM. l. 8. Ἰ-
λα ὡς οὐπω πρότερον non agnoscit Ar. IDEM. l. 9. Ad

τηνδῆναι Mf. Bas. annotat γρ. τμηθεῖσαν. l. 10. καὶ τὸ
 Θριάσιον) κατὰ τὸ Θριάσιον Ar. C. IDEM. l. 14. Ἀχαρνῆς)
 Ἀχαρνῆς Ar. C. ut & paulo infra. IDEM. Caff. Reg. Mf.
 Bas. ead. μέρος) μένος Marg. Ald. Flor. Steph. 1. Non
 probat Steph. quamvis alioqui Thucydidem & poëticis uti
 vocabulis quibusdam constet: ac Dionysium Halicarnas-
 seum huius usum non refugere videamus. HUDS.

Pag. 36. l. 1. καὶ τοὺς πάντας) αὐτοὺς πάντας Ar. C.
 τοὺς ἀπαντας Gr. HUDS. αὐτοὺς πάντας Dan. l. 2. εἴτε
 καὶ) Ita ex emend. Gr. in textu deest καὶ. l. 3. τε deest
 Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr. & ταμεῖν Gr. l. 4.
 ἐς) πρὸς Ar. C. Camer. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Dan.
 l. 6. στάσιν) Ita emendatum erat in Caff. pro πᾶσιν. l. 7.
 δὲ ἐνέσεσθαι) δ' ἐνέσεσθαι Ar. C. HUDS. Τε ἐνέσεσθαι Gr.
 l. 9. οὖ) οὖν Cl. IDEM. Reg. Caff. sed in hoc manu recent.
 correctum οὖ. l. 11. ἐς τὸ non agnoscunt Ar. C. HUDS.
 Dan. ἐς τὸν Gr. ead. προίεναι) προσιέναι Gr. IDEM. l. 13.
 τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα &c.) τῆς Ἀττικῆς. Ἐλευσίνα δὲ
 καὶ Θρίωζε δὲ Mf. Bas. a correctore additum. ead. Θρίω-
 ζε) Ἐθρίωζε Caff.

Pag. 37. l. 1. πλέον) πλεῖον Caff. Reg. Gr. & οὐ προελ-
 θὼν Reg. l. 2. διὸ δὲ καὶ) διὸ καὶ Ar. C. διὸ δὴ Gr. Cl.
 HUDS. διὸ δὴ καὶ Reg. Caff. & Gr. διὸ καὶ Dan. l. 6.
 τῆς deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Caff.
 Dan. l. 11. ἐπεξίεναι) ἐξίεναι Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas.
 Caff. Reg. l. 13. ὧν ἡκροᾶτο) ὧν ἀκροᾶσθαι. Marg. Cl.
 Gr. quam lectionem secutus esse videtur Valla. HUDS. Sic
 quoque Reg. & Caff. ὧν ἀκροᾶσθαι ἕκαστος ὄρμητο Mf.
 Bas. ead. ὄρμητο) ὄρμητο Cl. ὄρμητο in marg. HUDS.
 Ita etiam Reg. in Caff. ex ὄρμητο in textu recentiore ma-
 nu factum erat ὄρμητο. ead. Ἀχαρνῆς) Ἀχαρνῆς Cl. Gr.
 passim. atque ita in aliis id genus vocibus. HUDS. Ἀχαρ-
 νῆς Caff. Reg.

Pag. 38. l. 8. δὲ ὀρθῶς) δ' ὀρθῶς Gr. ead. γινώσκειν)
 γινώσκειν Ar. C. HUDS. Reg. l. 11. ἠδύνατο) ἐδύνατο
 Dion. Halic. locum citans. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. Gr.
 l. 12. μέντοι ἐξέπεμπεν) μέντοι τινὰς ἐξέπεμπεν Dion. Ha-
 lic. HUDS. l. 13. ἐσπίπτοντας) ἐμπίπτοντας Ar. C. ἐπι-
 πίπτοντας Dionys. Halicarn. IDEM. Ἐμπίπτοντας Dan.
 ἐσπίπτοντας eis Reg.

Pag. 39. l. 1. Articulum τῆς non agnosc. Ar. C. HUDS.
 l. 2. ἐγενετο) ἐνεγένετο Caff. ead. ἐν Φρυγίαις) ἐν deest

Dan. ἐν Φρυγίᾳ Reg. l. 5. μέχρῖς οὐ) μέχρῖ οὐ Caff. Gr. & προβερθησάντων Gr. l. 7. οὐ πολλοὶ) οἱ πολλοὶ Marg. Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Sed Valla οὐ πολλοὶ in suo exemplari habuit, cui assentitur Cod. vet. Stephani. HUDS. οἱ πολλοὶ Dan. l. 9. τροπαῖον) τρώπαιον Gr. l. 11. Λαρισσαῖοι) Λαρισαῖοι Caff. Gr. & μοχ Λαρίσης Caff. l. 12. Παράσιοι) Παρράσιοι Reg. ead. Πειράσιοι) Πυράσιοι Caff. l. 14. Ἀριστόνους) Ἀριστεῖους Gr. ead. ἑκάτερος) ἑκατέρας Marg. non probat Steph. Valla autem ita vertit, quasi legeretur, ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ στάσεως ἑκάτερος, vel ἀπὸ τῆς ἰδίας στάσεως. HUDS. Ἐκατέρας Reg. ex emendat. manus recentis. l. 15. καὶ τῶν) καὶ ἐν τῶν Ar. HUDS.

Pag. 40. l. 1. ἐπεξήσαν) ἐπεξίασιν Caff. l. 2. οἱ deest Dan. ead. ἐς) εἰς Reg. l. 3. Πάρνηθος) Πάρνιτος Reg. l. 4. Βριλήσσου) Βριλησσοῦ Cl. Gr. atque ita Schol. Apollonii ex Simonide. HUDS. Mf. Bas. l. 5. περὶ Πελοπόννησον) εἰς τὰ περὶ Πελοπόννησον Ar. C. & μοχ ὡσπερ παρεσκ. Gr. IDEM. l. 7. τετρακοσίου) τε τριακοσίου Dan. ead. ἐστρατήγει δὲ Καρκίνος) ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Καρκ. Marg. HUDS. l. 11. ὅσον) ὅσῳ Reg. Caff. Gr. & cum scholio supr. scr. χρόνου Reg. l. 13. τὴν Πειραικὴν) τὴν Γραίαν Hartungus. Τὴν Γραίην Salmafius, aliique. Vide Annott. HUDS.

Pag. 41. l. 1. οἱ deest Ar. C. IDEM. Δ' αὐτῶν Ἀθηναῖος Dan. ead. φύλακας) φυλακὰς Marg. Ar. C. Cl. Gr. Cum φύλαξιν sequatur, φυλακὰς malit Steph. HUDS. Sic quoque Reg. Caff. l. 3. ὡσπερ) Fortasse ἄσπερ, non ὡσπερ; a Thucydide scriptum fuisse aliquis suspicetur. HUDS. l. 5. ποιησαμένοις) ποιησμένοις Dan. l. 6. ἀλλ' ἀπὸ) ἀλλὰ ἀπὸ Gr. l. 8. ἢν μὴ) ἢ μὴ Gr. ead. οἱ om. Gr. HUDS. l. 9. τὴν deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Stephan. 1. IDEM. Reg. Caff. Dan. l. 10. ἐξαιρέτους ἑκατὸν) ἑκατὸν ἐξαιρέτους Reg. Gr. Mf. Bas. ἑκατὸν deest Caff. l. 11. κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν &c.) κατὰ ἐνιαυτὸν τὰς βελτίστας Ar. C. HUDS. Dan. κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τὰς β. Caff. l. 12. τριπύραρχος) τριπύραρχας Ar. C. HUDS. Dan. ead. μηδεμιᾷ) μὴ δὲ μιᾷ C. HUDS. l. 13. ἐς ἄλλο τι) ἐπ' ἄλλο τι Ar. C. IDEM. Dan. ead. τῶν deest C. HUDS.

Pag. 42. l. 1. Πελοπόννησον) τὸν Πελοπ. Gr. & Πελοπόννησσον hic, & saepe alibi. l. 5. τῆς Λακωνικῆς) τὴν Λακωνικὴν Ar. C. HUDS. Dan. ead. προσέβαλον) προσέβ-

βαλλον Gr. *l.* 7. Τέλλιδος) Τελήιδος C. HUDS. *l.* 9. με-
τὰ ὀπλιτῶν) μετὰ τῶν ὀπλιτῶν Ar. IDEM. *l.* 12. τῇ ἐσδρο-
μῇ) τῇ ἐπιδρομῇ Mf. Baf. *ead.* ἀπολέσας τῶν μεθ' ἑαυτοῦ)
ἀπολύσας μετ' αὐτοῦ Gr. ἀποκλείσας ex emend. IDEM.
l. 14. ἐν Σπάρτῃ) ἐν τῇ Σπάρτῃ Reg.

Pag. 43. *l.* 1. παρέπλεον) περιέπλεον Mf. Baf. a prima
manu, παρέπλεον a correctore. *l.* 9. Μεσσήνιοι) Μεσσηνιοί
Ar. C. HUDS. Reg. & ex emendatione recentis manus
Μεσσηνιοί. *l.* 10. τὴν δεεστ Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 12.
ἐξανάγονται) ἐξάγονται, & a correctore ἐξανάγονται Reg.
ead. ἐκλείποντες) ἐκλείποντες Ar. HUDS. Dan. *ead.* Satius
fuerit parenthesi includere haec verba, καὶ τῶν ἠλειῶν ἢ
πολλὴ ἤδη στρατιὰ προσεβεβηθήκει. Steph. HUDS.

Pag. 44. *l.* 1. τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον) τὸν αὐτὸν τοῦτον
χρόνον Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 5. Θρόνιον) Θράνιον Ar. C.
IDEM. Dan. *l.* 6. Ἀλόπη) Ἀλόπη Ar. C. atque ita vo-
cem scribunt Stephanus Byzant. Scylax, aliique. HUDS.
Sic etiam Caff. Ἀκόπη Dan. *l.* 10. Post ἐπικαλέσαντες
recte ponetur hypostigme, cum οὐχ ἦκιστα ad sequentia
potius feratur. Steph. HUDS. *ead.* οὐχ ἦκιστα) οὐχ ἦκι-
στα Ar. C. Ald. Flor. Baf. IDEM. Paulo post πέμφαντας
ἐποίκουσ Reg. Caff. Gr. Steph. 2. Port. πεμφάντας ἀποί-
κουσ Mf. Baf. *l.* 15. Θυρέαν) Θυραϊαν Reg. Gr. & mox
Θυραϊάτις Reg.

Pag. 45. *l.* 2. Εἰλώτων) Εἰλώτων Caff. Gr. *l.* 4. Λακε-
νικῆς) Λακεδαιμονίας Marg. HUDS. *ead.* ἐπὶ θαλάσσαν)
ἐπὶ θαλάσσης Reg. *l.* 5. Illa οἱ δ' ἐσπάρησαν non agno-
scit C. HUDS. Dan. *l.* 11. ἐν om. Gr. IDEM.

Pag. 46. *l.* 4. ἐπιπλέον) ἐπιπλεῖον Reg. ἐπὶ πλεῖον Caff.
Gr. *ead.* ἄλλης δεεστ Ar. HUDS. *l.* 5. δὲ abest Ar. IDEM.
l. 6. τῷ Πρόκηνῃ) τὴν Πρόκηνη Cl. IDEM. Τῷ Πρόκηνῃ τοῦ
Πανδίωνος Caff. *l.* 7. προσῆκεν) προσήκει Marg. Cl. Gr.
HUDS. Reg. Caff. *l.* 9. Τηρεὺς) Τήρης Marg. Scribi hic
Τηρεὺς, non Τήρης, necesse est: nam de hoc postea fit men-
tio. Miretur autem quispiam, cur non potius dixerit, ἀλλ'
ὁ μὲν Τηρεὺς ἐν Δαυλίᾳ &c. verum perinde est, ac si di-
ceretur, *sed ille quidem, Tereus videlicet.* Steph. HUDS. *l.* 11.
καὶ τῶν ποιητῶν) καὶ ἐκ τῶν ποι. Reg. *l.* 13. ξυνάψα-
σθαι τῆς θυγατρὸς) ξυνάψασθαι καὶ τῆς θυγ. Reg. Mox
Schol. διὰ τούτου.

Pag. 47. *l.* 4. ἐποίησαντο) ἐποιοῦντο Ar. C. HUDS.
Dan. *l.* 5. ξυνηλεῖν αὐτὸν) ξυνηξελεῖν αὐτὸν Cam. Ar. C.

Huds. Reg. fed ex emendatione rec. manus. l. 9. πέμ-
πειν) πέμψαν Cl. Gr. πέμψειν Ald. Flor. Bas. HUDS. Πέμ-
ψειν etiam Reg. Cass. & Gr. non πέμψαν. ead. Θρακίαν)
Θρακίαν Ar. C. HUDS. Θρακίαν Dan. l. 10. τε δεεῖ
Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. τοῖς abest Ar. C. HUDS. Dan.
ead. αὐτῶ) αὐτοῖς Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. ἔπεισεν
ἀποδοῦναι) ἔπεισε δοῦναι Reg. & rec. manu emendatum
ἀποδοῦναι. ead. τ' εὐθύς) τε εὐθύς Ar. C. HUDS. δ' εὐθύς
Mf. Bas. l. 13. μετ') μετὰ Ar. C. IDEM.

Pag. 48. l. 2. Μακεδόνων) Μακεδόνας Dan. l. 4. Σό-
λίον τε) Σόλιόν τε C. atque ita olim a Thucydide scri-
ptum fuisse testatur Steph. περὶ πόλεων. HUDS. l. 5. Πε-
λιρεῦσιν) Παλαιρεῦσιν Cl. atque ita ex Strabone legen-
dum. IDEM. Sic quoque Mf. Bas. Reg. & Cass. l. 6. Ἄστα-
κον) Ἄστακτον Reg. Dan. l. 7. κατὰ κράτος) κατακρά-
τος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. l. 9. Κεφαλληνίαν)
Κεφαλληνίαν Ar. ut & paulo infra. Sed duplicandam esse in
hac voce literam λ, docet Eustathius ad Homerum & Dio-
nyfium. IDEM. l. 11. Παλλῆς) Παλεῖς Ar. C. Cl. itidem-
que Strabo lib. 10, Etymol. M. auctor, & Tzetzes in
scholiis ad Lycophronem. Παλεῖς mallent alii. Hanc ur-
bem Thucydides Πάλην vocat libro primo, cum simplici
λ efferens, ut & eius Scholiastes. Vide Sylburgii notas in
Etymol. M. in Κεφαλληνία, & Palmerii Graec. antiq. p.
528. Παλλῆς Gr. IDEM. Παλεῖς Reg. Cass. Dan. Mf. Bas.
l. 12. Κράνιοι) Ita a Strabone & Hesychio. Κρανεῖοι Ar.
C. Etymol. M. auctor, & Tzetzes. HUDS. ead. Πρόναιοι)
Προναῖοι Ar. C. Προναῖοι Cl. Gr. Πρόναιοι Ald. Flor. Πρά-
νιοι Lycophron & Tzetzes. Πρόναιοι malit Holsten. Πρά-
νιοι ex Strabone legendum censet Thom. de Pinedo. Πρό-
νοι apud Polybium & Etymol. M. auctorem. IDEM. Πρα-
ναῖοι Dan. Προναῖοι Cass. Mf. Bas. Πρόναιοι Reg.

Pag. 49. l. 3. ἦδη omitt. Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 6.
ἄθρόον) ἀθρόων Gr. l. 9. αὐτοὶ Ἀθηναῖοι) αὐτοὶ οἱ Αθ. Ar.
C. HUDS. Mf. Bas. l. 10. Ξυνεσέβαλον) Ξυνέβαλον Ar. C.
Gr. IDEM. l. 12. ὀλίγος) ὀλίγων Cl. IDEM. Ὀλίγω & ex
emendat. ὀλίγος Gr. l. 13. πολλαὶ om. Cl. Gr. HUDS.
Mf. Bas. Reg. Cass.

Pag. 50. l. 1. μέχρι οὗ) μέχρι οὗ Cass. l. 3. Ἐτειχί-
σθη &c.) Ἐτειχίσθη φρουρίον, pro ἔτειχίσθη ὥστε εἶναι
φρούριον, vel εἰς τὸ εἶναι φρ. Steph. HUDS. l. 8. μετὰ
τῶν Πελοποννησίων) μετὰ τὴν Πελοπ. Mf. Bas. a prima ma-

nu, ut in edit. Basf. μετὰ τὴν τῶν Πελαπ. ex emendat. l. 11. Ἀστακὸν) Ἀστακτον Dan. l. 14. προσεμισθώσατο) ἐμισθώσατο Marg. HUDS.

Pag. 51. l. 4. ἠδύναντο, ἀπέπλεον) ἐδύναντο, ἀπέπλευσαν Ar. C. HUDS. ἀπέπλευσαν etiam Dan. l. 6. Κρανίων) Κρανείων Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. ἀπροσδοκίτως) ἀπροσδοκίτους Cl. Gr. HUDS. ἀπροσδόκητοι Mf. Basf. ἀπροσδοκίτοις Reg. Cass. nec aliter Gr. In marg. Reg. annotatum est manu recentiore γρ. ἀπροσδοκίτως. l. 9. Κρανίων) Κρανωνίων Ar. C. Sic & Cranonii pro Cranii in quibusdam Livii editionibus; minus recte, cum Κράνων & Κρανώνιος in Theffalia. HUDS. ead. ἀναγαγόμενοι) ἀναγόμενοι Ar. C. IDEM. Dan. l. 11. οἱ δεεστ Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. δημοσίᾳ) δημοσίας Ar. C. HUDS. Dan. ead. ταφᾶς) τὰς τάφας Cl. HUDS. l. 15. αὐτοῦ) αὐτοῦ Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass.

Pag. 52. l. 1. καὶ δεεστ Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Basf. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. Dan. Ἐπειδ' ἂν etiam hic & paulo inferius Cass. l. 2. ἄμαξαι &c.) ἄμαξαι οὔσαι φυλῆς ἐκάστης μία Reg. l. 3. καὶ δεεστ Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 5. εὐρεθῶσιν) εὐρεθῶσι Gr. εὐρεθῶσιν εἰς Reg. l. 6. ἀστῶν) ἀστικῶν Ar. C. HUDS. Dan. ead. πάρεισιν) παρήσιν Ar. C. Ald. Flor. Basf. Steph. 1. HUDS. Dan. πάρεισιν Mf. Basf. l. 7. ἐπὶ) παρὰ C. κατὰ Ar. HUDS. παρὰ Dan. l. 8. ὅ ἐστιν) ὅ ἐστι Gr. l. 10. ἐκείνων δὲ &c.) ἐκείνων γὰρ τὴν ἀρετὴν διαπρεπῆ Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. κρύψωσι γῆ) κρύψωσι τῇ γῆ Reg. l. 13. δοκῆ) δοκῆ Reg.

Pag. 53. l. 1. ἀξιώματι) ἀξιώσει Marg. Cl. Gr. Habet quidem alium usum ἀξιώσις apud hunc scriptorem, quam ἀξίωμα: sed fieri potest, ut hunc quoque illi hic dederit, ut infr. c. 61. Steph. HUDS. Ἀξιώσει προσήκη Mf. Basf. a prima manu, ἀξιώματι a correctore. Ἀξιώσει προήκει Reg. Cass. Gr. Pro προήκη recens manus in Dan. inter versus scripsit προσίκει. ead. τὸν πρόποντα) τὸν προσήκοντα Ar. C. HUDS. Dan. l. 4. ἐπὶ δ' οὖν) ἐπὶ γούν Gr. HUDS. l. 5. καιρὸς) καιρὸν Cl. in marg. καιρός. IDEM. l. 7. ἐπιπλείστον) ἐπὶ πλείστον C. ἐπιτοπλείστον Ar. IDEM. Ἐπὶ πλείστον Cass. Gr. l. 9. ἤδη εἰρηκότων) εἰρηκότων ἤδη Reg. Cass. l. 10. τόνδε, ὡς) τόνδ' ὡς, & paulo post πέλεων, & ex emendatione rec. manus πολέμων Reg. l. 11. ἐπὶ ὄμ. Cl. HUDS. l. 12. ἐμοὶ δ' ἂν &c.) ἐμοὶ δὲ ἀρκούν ἂν ἐδίδκει εἶναι Ar. C. Schol. atque ita scribendum censet Ste-

phanus. IDEM. Dan. & eodem ordine Reg. Caff. Gr. fed omnes δ' ἀρκούν. l. 13. καὶ abest a Gr.

Pag. 54. l. 1. τόνδε non agnoscit C. HUDS. Dan. l. 2. ἐν deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. τι abest C. HUDS. l. 7. νομίσειε) νομίσοι Ar. C. IDEM. Dan. fed in marg. recent. manu scriptum est νομίσειε. ead. ὅ, τε) ὁ δὲ C. HUDS. l. 8. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ Ar. C. IDEM. Dan. l. 9. εἰσὶ deest Reg. l. 11. τῶ δὲ ὑπερβάλλοντι αὐτῶν) τὸ δὲ ὑπερβάλλον αὐτῶν Dionys. Halicarn. ex editione Stephani. τῶ δὲ ὑπερβάλλοντι αὐτὸν Ar. C. HUDS. τῶ δ' ὑπερβ. Reg. Caff. Gr. αὐτὸν etiam Mf. Baf. Caff. & Gr. Sed in Caff. deinde emendatum erat αὐτῶν. l. 12. ἀπιστοῦσιν) ἀπιστοῦσι Gr. l. 14. καὶ ἐμὲ om. Gr. HUDS.

Pag. 55. l. 1. ἐπιπλείστον) ἐπὶ πλείστον C. ἐπιτοπλείστον Ar. IDEM. Ἐπὶ πλείστον Caff. Gr. l. 2. δὲ ἀπὸ) δ' ἀπὸ Reg. Caff. l. 3. δὲ abest Gr. l. 4. ταύτην) ταύτης Ar. C. HUDS. ead. ἀεὶ οἱ αὐτοὶ) οἱ αὐτοὶ ἀεὶ Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. ἀρχὴν, οὐκ &c.) Nonnulli, ut monuit Scholiafles, sic distinguunt: ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως, ἡμῖν &c. ita ut verti debeat, nam cum imperium &c. non sine labore acquisivissent, nobis &c. HUDS. l. 9. τὰ δὲ πλείω) τὰ δὲ πλείω edidit Ae. Port. Πλείω habent ceteri, tam editi quam exarati, in Scholiis tamen πλείω exhibent. IDEM. Τὰ δὲ πλείω Reg. Caff. Gr. l. 10. αὐτοὶ ἡμεῖς οἶδε omitt. Gr. HUDS. Omittit αὐτοὶ ἡμεῖς, non οἶδε. ead. μάλιστα deest Dan. in marg. adscriptum. l. 12. ἐς εἰρήνην) ἐς deest Bar. HUDS. l. 14. εἶτι) εἶτινα Marg. IDEM. l. 15. ἡμυνάμεθα) ἀντὶ τοῦ, ἀμυνόμενοι ἐποιήσαμεν Ae. Portus. HUDS.

Pag. 56. l. 2. ἤλθομεν) ἤλθον Cl. HUDS. Caff. l. 3. ἐξ οἶων absunt a Reg. l. 7. αὐτῶν ἐπακοῦσαι) ἐπακοῦσαι αὐτῶν Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. δὲ αὐτοὶ μᾶλλον &c.) δὲ μᾶλλον ὄντες αὐτοὶ, ἢ μιμ. Marg. δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν, ἢ μιμ. Ar. C. Est alia etiam lectio, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινι, ἢ μιμ. Libentius τινὶ, quam τισὶ, in huiusmodi locis dicit Thucydid. Nec movere nos debet, qui sequitur pluralis numeri accusativus. Stephan. ὄντες τινὶ Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινὶ Reg. Caff. Gr. Cum Ar. & C. consentit Dan. fed alia manu inter versus scriptum habet τινί. l. 11. ἀλλ' ἐς) ἀλλ' ἐπὶ Cam. HUDS. Mf. Baf. ead. οἰκεῖν) ἤκειν Ar. C. Cl. fed hic in marg. οἰκεῖν IDEM. ἤκειν Dan.

& Mf. Baf. in marg. l. 13. πᾶσι) πᾶσιν Gr. ead. ἐν τῷ) ἐν τινι Marg. Gr. HUDS. Mf. Baf. ἐν τῷ Reg. εὐδοκιμῶν ex emendat. recent. manus Dan. l. 14. τὸ πλεῖον) τὰ πλείω Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 57. l. 1. ἀπ' ἀρετῆς) ἀπὸ ἀρετῆς Reg. Caff. Gr. l. 2. ἀφανεία) ἀφανία Bar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. atque ita in Dionysii Halic. exemplari, destructo ε minus usirate, teste Sylburg. HUDS. Gr. l. 3. πολιτεύομεν) πολιτευόμενοι Ar. C. HUDS. Πολιτευόμενον, sed inductis a manu recentiore literis ον, Dan. l. 4. κατ' ἡμέραν) καθημέραν Bar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. l. 5. τὸν πέλας) τῶν πέλας, & ex emend. τὸν π. Cl. IDEM. ead. εἰ κατ' ἡδογὴν &c.) οἱ κατ' ἡδογὴν τι δρᾶν Marg. Bar. Ald. Flor. Baf. alteram lectionem praefert Steph. Δρᾶν etiam Cl. & ex emend. δρᾶ. IDEM. l. 7. προστιθέμενοι) προτιθέμενοι malint Fr. & Aem. Port. ut sit οὐδὲ ἀζημίους &c. προτιθέμενοι, neque dolores, poena quidem carentes, sed tamen acerbos, aliorum oculis proponentes. IDEM. ead. τὰ ἴδια) τῇ ἴδια Dan. in textu. τὰ ἴδια in margine. l. 14. μέν γε καὶ) μέντοιγε Ar. μέντοι καὶ C. HUDS. l. 15. νομίζοντες) ἀντὶ τοῦ, κατὰ τὰ πάτρια νόμιμα ἡμᾶς ἀσκοῦντες &c. Ae. Port. Νομίζοντες utentes vertit Canterus. IDEM. ead. κατασκευαῖς) παρασκευαῖς Dan.

Pag. 58. l. 1. κατ' ἡμέραν) καθημέραν Bar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. l. 3. οἰκειότερα) οἰκειότερον Ar. C. IDEM. Dan. l. 4. τὰ αὐτοῦ) τὰ αὐτὰ Marg. improbat Steph. HUDS. l. 11. τοπλέον) τὸ πλεόν Ar. C. Bar. Steph. 1. & paulo infra τὰ πλείω. IDEM. τὸ πλεόν hic, & pag. 59 lin. 4 τὰ πλείω etiam Reg. Caff. Gr. ead. ἀφ' ἡμῶν) ἀφ' ὑμῶν Gr. HUDS. ead. αὐτῶν deest Dan. Paulo post ἐπὶ πόνῳ καὶ ἀσκήσει Caff. sed deinde correctum manu recent. ut in edd. Ἐπὶ πόνῳ quoque Gr. & ab emendatore ἐπιπόνῳ.

Pag. 59. l. 1. μετὰ πάντων δ' εἰς) μετ' ἀπάντων δὲ εἰς Ar. C. HUDS. Μετὰ π. δ' εἰς Gr. l. 2. στρατεύουσι) στρατεύονται Ar. C. HUDS. Στρατεύονται Dan. Sic quoque Hudf. ex Ar. C. voluisse scribere suspicor. l. 7. ἐπὶ πολλὰ) ἐπιπολλὰ Bar. Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. l. 8. τε deest Ar. C. Cl. IDEM. Dan. l. 10. ἡσπῆσθαι) ἡττησθαι Dan. l. 11. τοπλεῖον) τοπλέον Ar. C. HUDS. Το πλεόν Dionysii Halic. WASS. Το πλεῖον Reg. Caff. Gr. ead. τρόπων ἀνδρείας) τρόπον ἀνδρίας Caff. τρόπον ἀνδρείας, & ex emendatione inter versus τρόπων ἀνδρείας Gr. l. 12. ἡμῖν τοῖς

τε) ἡμῖν τε τοῖς Cass. Gr. l. 14. ἀτολμοτέρους) ἀτολμοτέρους & rec. manu supr. emendatum τέρους Cass. ἀτολμοτέρους Dan.

Pag. 60. l. 1. τε deest Cass. l. 2. πλούτω τε ἔργου) πλούτου τε ἔργω Ar. C. Mira fuerit hypallage, si πλούτω τε ἔργου scripsit, & non potius hoc modo, πλούτου τε ἔργω Steph. Πλούτω τε ἔργω Cl. HUDS. Πλούτου τε ἔργου Dan. l. 3. ἐν deest Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. i. Cl. Gr. HUDS. Reg. Mf. Bas. sed in hoc adscr. a correctore. l. 5. ἐνι τε τοῖς) ἐν τε τοῖς Cass. l. 7. πολιτικά) πολεμικά Ar. HUDS. Reg. & inter versus rec. manu γρ. πολιτικά. l. 9. καὶ αὐτοὶ) καὶ οἱ αὐτοὶ Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς) Est etiam alia lectio, ἢ αἰ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς: sed quem hic locum istud adverbium habere dicimus? Steph. HUDS. l. 11. ἠγούμενοι) ἠγούμεθα & deinde emendatum ἠγούμενοι Reg. l. 12. ἐπὶ ἂ δειῖ) ἐπὶ τὰ ἂ δειῖ Ar. C. HUDS.

Pag. 61. l. 1. ὁ τοῖς ἄλλοις) Mirum istud ὁ ante τοῖς ἄλλοις: ac videndum, ne vera lectio sit ὅπου, vel ὅπου γε, quod tamen non aliunde, quam ex coniectura affero. Steph. Fr. Portus existimat σύλληψιν esse: atque φέρει βλάβην, aut quid simile subaudiendum relinquit. In margine Cod. C. ᾧ pro ὁ apponitur. HUDS. l. 2. κράτιστοι δ' ἂν &c.) κράτιστοι δ' ἂν εἰκότας τὴν ψυχὴν κριθεῖεν Ar. C. IDEM. & Dan. Sed εἰκότως. l. 3. γινώσκοντες) γινώσκοντες Ar. C. HUDS. Reg. Dan. Gr. l. 4. διὰ ταῦτα) διὰ ταῦτα Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 5. ἠναντιώμεθα) ἠναντιώμεθα, Gr. l. 7. Interpunge post ὀφειλομένην. Steph. HUDS. l. 8. ὁ δ' ἀντοφείλων) ὁ δὲ αὐτὸς ὀφείλων Ar. C. HUDS. ὁ δ' ἄντοφείλων βραδύτερος Mf. Bas. l. 9. ὀφείλημα) ὀφλημα Ar. Cl. ex emend. ὀφείλημα. IDEM. ead. ἀποδώσαν) ἀποδώσειν Ar. IDEM. Dan. l. 13. καδ' ἕκαστον) καδέκαστον Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. ead. δοκεῖν) δοκεῖ Gr. l. 14. ἡμῶν) Sic quoque Gr. & cum emendatione superscr. ὑμῶν, ead. ἐπὶ πλείστ' εἶδη) ἐπιπλείστ' ἂν εἶδη Bar. Ald. Flor. Bas. ἐπιπλείστ' ἂν ἡδύ Ar. C. in marg. Cod. Ar. ἦδει apponitur. Ἐπὶ πλείστ' ἂν εἶδη Gr. ἐπὶ πλείστ' ἂν ἡδη Cl. & ἐπὶ πλείστον ἂν εἶδη ex emend. HUDS. Ἐπιπλείστ' ἂν εἶδη Reg. ἐπὶ πλείστ' ἂν εἶδη Cass. Gr. non εἶδη, ut Hudson. ἐπιπλείστ' ἂν ἡδύ Dan.

Pag. 62. l. 2. λόγων) λόγου Cl. HUDS. l. 3. αὐτῆ ἢ) αὐτῆ ἢ Cl. Gr. IDEM. Cass. l. 5. κρείσσων) κρείσσον Ar.

C. HUDS. Dan. *l.* 12. ταυτία) τὸ αὐτία Ar. Bar. C. HUDS. Reg. Cass. Gr. *ead.* τῶν δ' ἔργων &c.) Potius expectandum fuisse videtur, τῶν δ' ἔργων τὴν ἀλήθειαν ἢ ὑπόνοια βλάβει: ut intelligeremus, opinionem, quam carmina illa animo nostro indidissent, iniuriam veritati esse facturam. Sed dicere maluit, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοια ἢ ἀλήθεια βλάβει, hoc sensu, veritatem patefactam, illi ex carminibus conceptae opinioni esse nocituram, multum (videlicet) de illa detrahendo. Steph. Haec verba per enallagen, pro βλάβει δὲ τῇ τῶν ἔργων ὑπόνοια τὴν ἀλήθειαν, posita censet F. Port. Τῶν δ' ἔργων ἢ ὑπόνοια τὴν ἀλήθειαν βλάβει Ar. Articulum ἢ ante ἀλήθεια non agnoscit C. HUDS. Τῶν δὲ ἔργων Cass. Gr. Articulus ἢ etiam abest a Dan. *l.* 15. δὲ) τε Gr.

Pag. 63. *l.* 1. καθῶν) καλῶν ex emendat. rec. manus inter vers. Reg. Item Mf. Bas. a correctore. *ead.* κάγαθῶν) καὶ ἀγαθῶν Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* αἰδία) ἰδία Reg. Cass. sed in utroque rec. manu emendatum, in marg. Reg. inter versus Cass. Contra in Dan. recentior corrector ex αἰδία in textu fecerat ἰδία. *ead.* ζυγκατοικίσαντες) ζυγκατοικίσαντες Bar. Ar. C. Gr. Ald. Bas. HUDS. Dan. In Cass. erasa scriptura vetusta factum erat ζυγκατοικίσαντες. *ead.* περὶ τοιαύτης οὖν πόλεως) περὶ τῆς τοιαύτης πόλεως Reg. *l.* 5. δὴ δεest Ar. HUDS. *l.* 7. ἰμοίως καὶ) ὁμοίως τε καὶ Mf. Bas. *l.* 9. αὐτῆς) αὐτοῖς Marg. Ar. non probat Stephanus. HUDS. Etiam Schol. & Cass. sed a manu recent. abrasa priore scriptura.

Pag. 64. *l.* 1. τὴν δεest Gr. *ead.* τῆς πατρίδος) γῆς πατρίδος C. HUDS. *l.* 4. πλούτου) πλούτῳ Marg. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. improbat Steph. IDEM. Reg. Cass. *ead.* ἔτι δεest Cass. *l.* 5. ὡς καὶ ἔτι) ὡς ἂν ἔτι Dan. *l.* 8. αὐτῶν) αὐτῶν Dan. *l.* 9. ἠβουλήθησαν) ἐβουλήθησαν Reg. Cass. Gr. Mf. Bas. *ead.* μετ' αὐτοῦ non agnoscit Dion. Hal. locum citans. HUDS. *l.* 12. πεποιθέναι &c.) πεποιθέναι ἐν τῷ ἀμύνεσθαι παθεῖν μᾶλλον ἢ γησάμενοι. Idem. Ἀμύνεσθαι etiam habent Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. *l.* HUDS. *l.* 13. τῷ ἀμ.) τὸ ἀμ. Gr. a prima manu; deinde emendatum τῷ. *ead.* ἀμύνασθαι) ἀμύνεσθαι Reg. Cass. Gr. Dan. *ead.* ἢ τῷ) ἢ τὸ Cass. Reg. & a prima manu Gr.

Pag. 65. *l.* 6. δὲ δεest Gr. & mox eis τοὺς Reg. Cass. Gr. *ead.* πολεμίους) πολέμους Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. λόγῳ μόνῳ) λόγῳ μόνῳ Mf. Bas. Mox αὐτοὺς οὐδὲν χεῖρον idem a

correctore. *l. 11. καθ' ἡμέραν*) καθημέραν C. Ald. HUDS. ead. γιγνομένους) γινομένους Ar. C. & paulo infra γινώσκοντες. Γενομένους Gr. IDEM. Cum Ar. & C. consentit Dan. *l. 12. όταν ὑμῖν*) όταν μὲν ὑμῖν Gr. HUDS. ead. ἐνθυμουμένοις) ἐνθυμουμένους Marg. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. ἐνθυμουμένοις malit Steph. IDEM. Ἐνθυμουμένους Reg. Cass. Dan. *l. 15. πείρα τοῦ Cass.* πείρά του Gr. ead. οὔκουν) οὐκῶν Gr.

Pag. 66. l. 2. δὲ ἔρανον) δ' ἔρανον Gr. ead. αὐτῇ) αὐτοῖ Ar. C. HUDS. Αὐτοὶ προέμενοι Dan. & a recentiore manu αὐτῇ προίεμενοι. *l. 3. ἀγήρων*) ἀγήρω Reg. Gr. *l. 5. μάλλον, ἀλλ' ἐν*) μάλλον ἢ ἐν Marg. Ar. C. Quamvis post μάλλον apte ponatur ἢ, tamen & alibi particulam ἀλλὰ ei adiunctam apud hunc scriptorem invenies. Steph. HUDS. sic & Dan. *l. 7. πᾶσα γῆ*) πᾶσα ἢ γῆ Dan. *l. 8. μόνων*) μόνων Marg. HUDS. ead. οἰκία σημαίνει) οἰκία ἐπισημαίνει Reg. *l. 10. νῦν deest* C. HUDS. Νῦν ἡμεῖς Gr. *l. 11. τὸ δὲ ἐλεύθερον*) τὸ δ' ἐλεύθερον Ar. C. HUDS. *l. 14. οὐκ ἔστ')* οὐκ ἔστιν Ar. C. IDEM. Οἷς οὐκ ἔστιν ἐλπίς Dan.

Pag. 67. l. 2. πταίσωσιν) πταίσωσιν Gr. *l. 3. ἐν τῷ μετὰ τοῦ*) μετὰ τοῦ ἐν τῷ Ar. C. ἐν τῷ om. Stobaeus. HUDS. Μετὰ τοῦ ἐν τῷ Dan. *l. 4. ἅμα γιγνώμενος δις.)* ἅμα τε γιγνώμενος καὶ ἀναίσθητος Ar. C. ἅμα γιγνώμενος καὶ ἀναίσθητος Bar. HUDS. Bas. Ἡ ὁ μ. ρ. κ. κ. ἐλπίδας κάκωσις ἅμα τε γιγνώμενος ἀ. δ. Dan. *l. 6. πάρεστε*) πάρισστε Gr. *l. 7. ὀλοφύρομαι*) Non dubitat Steph. quin ὀλοφύρομαι & παραμυθήσομαι, aut ὀλοφύρομαι & παραμυθούμαι scripserit Thucydides. HUDS. Ὀλοφύρωμαι Cass. *l. 8. τὸ δ')* τὸ δὲ Ar. C. HUDS. *l. 9. ὥσπερ οἶδε μὲν νῦν*) ὥσπερ νῦν οἶδε μὲν Marg. approbat Steph. Particulam νῦν non agnoscit Ar. Cl. IDEM. Ὡσπερ οἶδε νῦν μὲν Gr. *l. 10. ἐν deest* Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Reg. Cass. Dan. *l. 11. ἐντελευτήσαι*) τελευτήσαι Reg. *l. 14. πειρασόμενος*) πειρασόμενος Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Cass. Gr. In marg. Mf. Bas. scriptum erat πειραδεῖς ab emendat. *l. 15. ἀλλ' οὐ ἂν*) ἀλλ' ὧν ἂν Mf. Bas. in marg. ead. ἀφαιρεθεῖν) ἀφαιρεθῆ Ar. C. HUDS.

Pag. 68. l. 2. τε γὰρ) γὰρ τε Ar. C. IDEM. Cass. Reg. Gr. *l. 4. τε deest* Reg. ead. ξυνοίσειν) ξυνοικήσειν malit Canterus. Ξυνοίσει Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Cass. Dan. fed hic ab emendatore ξυνοίσειν. *l. 5. ἴσόν τι*) ἴσόν τε Cass. ead. ἂν μὴ καὶ παιδίας) μὴ ἂν καὶ παιδίας Reg.

Cass. l. 6. κινδυνεύωσιν) κινδυνεύωσιν Ar. Bar. Ald. Flor. Basf. Stephan. 1. HUDS. Vulgatum servat Mf. Basf. l. 7. πλείονα) πλέονα Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. ἔν, εὐτυχεῖτε) ἔν εὐτυχ. Marg. C. HUDS. "Ὀν εὐτυχεῖτε Cass. ead. ἠγείσθε) Ita Mf. Basf. & paulo post κουφίζεσθε. At ed. Basf. ἠγείσθαι & κουφίζεσθαι. l. 9. τῶνδε) τοῦδε C. Margine τῶνδε. HUDS. ead. κουφίζεσθε) κουφίζεσθαι Gr. ex emendat. inter versus. l. 10. ἀγήρων) ἀγήρω Marg. HUDS. Dan. l. 11. φασί) φασίν Gr. l. 14. ἅπας) πᾶς Ar. C. HUDS. Dan. Mox εἰωθε Gr.

Pag. 69. l. 2. κριθείτε) Ita ex emendat. recent. manus Gr. quod in textu erat κωλυθείτε. l. 3. τὸν ἀντίπαλον) τὸ ἀντίπαλον Thucydidem scripsisse suspicatur Stephanus. Sic Cl. HUDS. Etiam Mf. Basf. Reg. & Cass. l. 7. καὶ οἷς ἂν) καὶ ἥς ἂν Marg. Ar. C. Cl. Gr. quam lectionem genuinam esse existimat Steph. Locum sic vertit Valla: Cuius rei decus dedecusve minimum cadit in viros. HUDS. Καὶ ἥς ἂν etiam Mf. Basf. Cass. & Dan. ead. ἐπ' ἐλάχιστον) ἐπιλάχιστον Dan. l. 9. λόγῳ &c.) λόγῳ οἱ θαπτόμενοι Cass. omiffis intermediis, quae in marg. adscripta sunt. l. 11. τὰ δὲ, αὐτῶν) τὰ δ' αὐτῶν Gr. ead. τὸ ἀπὸ) τὰ ἀπὸ Cl. HUDS. Cass. τοαποτοῦδε Reg. l. 12. μέχρι) μέχρι Cass. ead. θρέψει) θρέψη Gr. HUDS.

Pag. 70. l. 2. ἐκάστῳ, ἅπιτε) ἐκάστος ἀποχωρεῖτε. Marg. ἐκάστος ἅπιτε Ar. C. προσήκει ἐκάστος, ἀποχωρεῖτε Cl. Gr. HUDS. Sic quoque Cass. In Gr. nulla distinctio est. Dan. ita ut Ar. & C. l. 4. τοῦ πολέμου τοῦδε) τῷ πολέμῳ τῷδε Dan. l. 5. Τοῦ δέ) Τοῦ γὰρ Reg. l. 6. τὰ δύο μέρη) κατὰ δύο μέρη malit Steph. Sed lectionem in textu retinendam arbitramur; ut sit Atticismus, subintellecta particula κατὰ. HUDS. ead. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Cass. l. 10. γενέσθαι) γίνεσθαι Ar. C. HUDS. Cass. γίγνεσθαι Dan. l. 11. λεγόμενον) λεγομένη Marg. vid. Annotat. HUDS. l. 13. λοιμὸς) λιμὸς & cum emendat. supr. script. λοιμὸς Gr. Mox οὕτω, & paulo ante ἐγκατασκῆψαι. IDEM.

Pag. 71. l. 1. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. Ald. Flor. Basf. ut & paulo infra. HUDS. Cass. utroque loco, Gr. infr. l. 2. μάλιστα) μάλλον Ar. C. HUDS. l. 3. οὐδεμία) οὐδὲ μία C. Mox πρὸς τοῖς ἱεροῖς Gr. IDEM. l. 4. μαντείαις) μαντεῖαις Marg. Cl. Gr. IDEM. l. 7. ἤρξατο δὲ &c.) ἤρξατο δὲ τὸ κακὸν ἐξ Αἰθιοπίας Demetrius Phalereus locum

citans. Sed utrum haec fuerit apud ipsum lectio Thucydidis, an *μνημονικὸν ἀμάρτημα*, dubium est. HUDS. l. 8. Αἰγύπτου) Αἴγυπτον C. IDEM. ead. καὶ deest Gr. l. 9. καὶ Λιβύην) καὶ ἐς Λιβύην Gr. HUDS. l. 11. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Cass. Gr. l. 13. ἐς) εἰς Cass.

i Pag. 72. l. 1. οὖν deest Ar. HUDS. l. 3. ἀφ' ὅτου) De hoc loco fufe in Annot. IDEM. ead. ἄστινας deest Dan. l. 4. νομίζει) Ita Gr. ex emendat. a prima manu νομίζει. l. 5. ἐγὼ δὲ οἶόν τε &c.) ἐγὼ τε οἶόν τι ἐγίγνετο Cass. ἐγὼ δ' οἶόν τ' ἐγένετο, & ab emendatore ἐγίγνετο Gr. l. 6. εἶποτε) εἶπιτε & μοχ ἂν ἔχει τι Gr. εἶπω τε Bas. at vulgatum tenet Ms. Bas. l. 9. Τὸ μὲν γὰρ ἔτος &c.) τὸ μὲν δὴ ἔτος ὡς ὁμολόγητο Demetr. Phaler. HUDS. l. 12. τοὺς δ' ἄλλους) τοὺς δὲ ἄλλους Ar. C. IDEM. ead. οὐδεμίας) οὐδὲ μίας C. IDEM. l. 13. τῆς κεφαλῆς) ἐκ τῆς κεφαλῆς Reg.

Pag. 73. l. 2. αἱματώδη) αἱματώδης Reg. l. 4. ἐπεγίγνετο) ἐπεγίνετο Ar. C. HUDS. ead. ἐς) εἰς Reg. l. 5. καὶ ὅποτε &c.) Locum hunc citat Galenus in 3 Progn. & legit ἐστήριξε, non στηρίζαι, & ὑπίεσαν, non ἐπήεσαν. Sed alibi locum afferens, legit στηρίζαιεν & ἐπίεσαν. HUDS. l. 7. πᾶσαι deest Dan. l. 8. αὐται) αὐταὶ Marg. Ar. C. HUDS. l. 9. κενὴ) πυκνὴ pro κενὴ reponendum censet Lambinus, adductus auctoritate Lucretii, qui dixit, *singulusque frequens*. Verum nihil mutandum arbitror: cum multis in locis doceat Hippocrates, duplicem singultum esse, ὑπὸ πληρώσεως ἢ κενώσεως. Ἐνέπεσε καινὴ Gr. IDEM. Immo κενή. ε in libro illo saepe scribitur ut αι. Ἐνέπεσε etiam Reg. & Cass. sed recentior manus vulgatam lectionem apposuerat in marg. Reg. ead. ἐνδιδούσα) ἐμποιοῦσα Ms. Bas. l. 10. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Ald. Flor. Bas. Steph. i. HUDS. l. 11. καὶ πολλῶ) καὶ deest Ar. IDEM. Dan. ead. ἀπτομένω) Legitur etiam, teste Stephano, in quibusdam exemplaribus ἀπτόμενον: quae lectio, ut censet Fabius Paulinus, non negligenda. Quod vero velit Stephanus τὸ μὲν mutari in τῶ μὲν, non probat Paulinus. HUDS. l. 12. οὐκ ἄγαν) οὔτε ἄγαν Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ἐκαίετο) ἐκήετο C. HUDS. Ἐκάετο Cass. l. 15. καὶ deest Ar. C. HUDS. Dan. ead. σινδόνων) σινδονίων Galenus locum citans. HUDS. l. 16. γυμνὸν) γυμνοὶ Marg. Gr. & ex emend. Cl. videfis Annot. IDEM. ead. τε ἂν ἐς ὕδαρ) τ' ἂν εἰς ὕδαρ Gr. εἰς etiam Reg. & Cass.

Pag. 74. l. 1. ἀνθρώπων om. Cl. *l. 2.* Verbum ἔδρασαν cum his voculis ἐς φρέατα nequaquam iungendum censet Steph. sed cum his subaudiri ἀπὸ κοινοῦ putat ριπτοῦντες : non secus intelligens hunc locum, quam si dictum esset, καὶ πολλοὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σαῶς αὐτοὺς ἔβριψαν, ἐς φρέατα, διὰ τὸ ἄλλο ὕδωρ οὐχ εὕρισκιν, ριπτοῦντες. HUDS. Eὐς φρέατα Cass. εὐς τὰ φρέατα. Reg. ead. ἀπαύστῳ τῇ δίψῃ) τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. Dan. Gr. *l. 4.* Ἀττικῶς abundat μῆ. HUDS. *l. 5.* διαπαντὸς) διὰ παντὸς Ar. C. IDEM. Cass. Gr. *l. 6.* ἀκμάζοι) ἀκμάζει Ar. C. HUDS. *l. 8.* οἱ πλείστοι) οἱ πλείους Cl. IDEM. Cass. Reg. ead. ἐνναταῖοι) ἐναταῖοι Ar. C. HUDS. Cass. Gr. *l. 10.* ἐκκώσεώς τε) ἐκκαύσεώς τε Ar. C. HUDS. Dan. *l. 11.* ἐγγιγνομένης) ἐγγιγνομένης Reg. Cass. ead. ἀκράτου) ἀκρατοῦς Marg. ἀκράτου omnino legendum censet Fab. Paulinus; & sincerum vertit, quasi hic opponeretur atro humorum profusio. HUDS. *l. 12.* ἐπιπιπτούσης) ἐμπιπτούσης Gr. IDEM. Ἐπιπτούσης Dan. ead. ἀσθενεῖαν διεφθείροντο) ἀσθενεῖα ἀπεφθείροντο Cl. Gr. HUDS. Ὑστερον δι' αὐτὴν ἀσθενεῖα ἀπεφθείροντο Reg. Cass. Gr. *l. 13.* καὶ om. Cl. Gr. HUDS. Ms. Bas. Reg. Cass.

Pag. 75. l. 1. τῶν γε) τῶν τε &c. Ar. C. Ita vertit Valla, ac si scriptum esset, τὰ γε ἀκρατήρια τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ ἐπεσημαίνε. HUDS. Τῶν τε etiam Dan. *l. 3.* τὰ deest Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Γὰρ ἐς αἰδοῦν Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Ms. Bas. Cum Ar. C. & al. edd. Dan. *l. 4.* καὶ πολλοὶ στερισκόμενοι) Lucretius interpretatur, ferro privati parte virili. Sed hac de re videtis Annot. HUDS. ead. διέφυγον) διέφυγον Reg. *l. 5.* ἐλάμβανε) ἐλάβετο Marg. HUDS. *l. 6.* τῶν deest Ar. C. IDEM. Dan. sed in marg. rec. manu scriptum. *l. 7.* αὐτοῦς) αὐτοῦς Ald. Flor. Bas. HUDS. Τε αὐτοῦς desunt Reg. *l. 10.* καὶ ἐν τῷδε) καὶ τῷδε Reg. ἐν deinde rec. manu inter versus adscriptum erat. Καὶ ἐν τῷ ἐδηλ. Gr. *l. 11.* καὶ τετράποδα) καὶ τὰ τετράποδα Ar. HUDS. Reg. *l. 12.* ὅσα ἀνθρώπων ἄπτεται) Haec omittit Valla. HUDS. *l. 13.* γιγνομένων) γενομένων Ar. C. IDEM. Γινομένων Reg. Cass.

Pag. 76. l. 2. περὶ τοιοῦτον οὐδὲν) περὶ τοιούτων οὐδὲν Ms. Bas. a prima manu, περὶ τοιοῦτον οὐδ. ex emendat. *l. 9.* ἐς) εὐς Reg. *l. 11.* ἐν τε οὐδὲν) ἐν τε οὐδὲ ἐν Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. & Cod. vet. Stephani. HUDS. Dan. ἐχ

τε οὐδὲ ἐγκατέστη, & recent. manu inter versus ἐν Reg: ἐν τε οὐδὲ ἐγκατέστη, & ex emendat. recentiore ἐν τε Cassi. ἐν τε οὐδὲ ἐν κατέστη Gr. ead. χρῆν) χρῆ Ar. C. HUDS. l. 12. προσφέροντας ὠφελεῖν) Nonnulli προσφέρονται ὠφελεῖν pro προσφερόμενον ὠφελεῖν. Alii pro προσφέρειν ὠφελούοντας posita existimant: alii rursus pro τίνων προσφερόντων ὠφελεῖσθαι. IDEM. Προφέροντας Gr. l. 13. αὐταρκες ὃν οὐδὲν διεφάνη) αὐταρκες ὃν διεφάρη, & ex emendat. διεφάνη Gr. l. 14. πάντα ξυνήρει) ξυνήρει πάντα Ar. C. HUDS. Dan. ξήρει & inter versus ξυν Reg.

Pag. 77. l. 4. καὶ ὅτι ἕτερος &c.) Duobus modis potest intelligi locus iste: vel, quod alter ab altero contagione repletur causa curationis; & sic post ἑτέρου interpungendum, ut sit Atticismus in verbo θεραπεΐας, desiderato scilicet adverbio χάριν, aut ἕκιστα: vel, quod alter ab alterius curatione repletur (scilicet) morbi contagio; & sic ὑποστιγμῆ post ἑτέρου tollenda. Fab. Paulinus. HUDS. l. 5. ὡσπερ τὰ πρόβατα) Haec verba non ad ἔθνησκον, sed ad praecedentia referenda censet Stephanus. IDEM. l. 10. ἠφείδου) ἠφείδου Gr. l. 11. καὶ τὰς ὀλοφύσεις) Praepositionem πρὸς a librario omissam fuisse credit Steph. quamvis Scholiastes dicat, eam a Thucydide subaudiendam relinqui. HUDS. l. 12. καὶ om. Ms. Bas. ead. οἱ deest Reg. ead. ἐξέκαμνον) ἐξέκαμον Cassi. l. 13. τοῦ om. Cl. HUDS. ead. δὲ ὅμως) δ' ὅμως Ar. C. IDEM.

Pag. 78. l. 5. τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ) πρὸς τὸ παραχρῆμα ἐπιχαρεῖ veram lectionem esse contendit Stephan. ita ut hic esset verborum sensus: Tum vero ipsi praeter gaudium, quod in praesens percipiebant &c. HUDS. In Cassi. e τῷ factum erat τό. l. 8. δ' αὐτοῦ) δὲ αὐτοῦ Gr. l. 11. ὥρα ἔτους διαιτωμένων &c.) ὥρα θέρους διαιτωμένων, ὃ φθόρος κατὰ τὰ σώματα ἐγίγνετο Galenus locum citans. atque ita legendum censet Meurfius. HUDS. l. 12. ἐγίγνετο) ἐγένετο Reg. l. 13. ἀποθνήσκοντες) θνήσκοντες Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. τῆ deest Reg. Gr.

Pag. 79. l. 1. ἐσκήνυντο) ἐσκήνουν Ar. C. ἐσκήνωτο, & cum emendat. ἐσκήνυντο Cassi. l. 3. γένωνται) γένοιτο Reg. l. 4. ὀσίων) ὀσιῶν Marg. & Cl. ex emendat. improbat Steph. ut & paulo infra νοσήσαντας. HUDS. l. 5. συνεταράχθησαν) ξυνεταράχθησαν Gr. l. 6. ἠδύνατο) ἐδύνατο Ar. C. HUDS. Reg. Cassi. Gr. Ms. Bas. l. 7. ἐτρέποντο) ἐτρέποντο Ar. C. HUDS. l. 8. συχνοῦς) συχνοῦς

C. HUDS. Dan. l. 9. νήσαντας) νοσήσαντας C. Ald. Flor. Bas. νήσαντας in Cod. Ar. ex alicuius emendatione. IDEM. Νοσήσαντας Dan. νήσαντας Mf. Bas. l. 11. αρωθεν ἐπιβαλόντες) ἐπιβαλόντες ἀνωθεν Ar. C. HUDS. Dan. Ἐπιβάλλοντες Mf. Bas. l. 12. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Cass. l. 13. ῥᾶον γὰρ &c.) Hunc verborum ordinem esse existimat Fr. Port. ῥᾶον γὰρ ἐτόλμα τις ποιεῖν ἢ πρότερον ἀπεκρύπτετο, ὥστε μὴ ποιεῖν κατ' ἠδονήν. Particulam μὴ Attice redundare putat Fab. Paulinus, atque hanc esse verborum syntaxin: ἐτόλμα κατ' ἠδονήν ποιεῖν ἢ πρότερον ἀπεκρύπτετο. Ἀπέκρυπτε τὸ μὴ Cl. ἐκρύπτετο Gr. HUDS. Ἀπέκρυπτε τῷ Cass.

Pag. 80. l. 1. τῶν τ') τῶν τε Ar. C. HUDS. l. 3. τὰ κείνων) τὰ ἐκείνων Reg. Cass. Gr. ead. ἐπαυρέσεις) ἐπαυρήσεις Ar. C. HUDS. l. 5. καὶ τὰ χρήματα) καὶ χρήματα Gr. IDEM. l. 6. προταλαιπωρεῖν) προταλαιπωρεῖν Gr. IDEM. l. 7. ἔλθειν) ἔλθη Cl. IDEM. Cass. l. 8. τε ἠδὺ καὶ &c.) ἠδὺ πανταχόθεν τε εἰς αὐτὸ κερδαλέον Ar. C. Πανταχόθεν τε εἰς αὐτὸ Cl. Gr. εἰς αὐτὸ Ald. Flor. Bas. HUDS. Cum Ar. C. consentit Dan. Τε ἠδὺ καὶ πανταχόθεν τὸ εἰς αὐτὸ κ. Reg. ἠδῆ & ex emendat. recent. ἠδῆ τε ἠδὺ κ. π. τὸ εἰς αὐτὸ κ. Cass. l. 9. Prius καὶ deest Ar. C. HUDS. Mf. Bas. Dan. l. 12. τῶν δ' ἁμαρτημάτων) τῶν δ' ἁμαρτ. Gr. l. 13. βιοῦς ἂν τὴν τιμωρίαν &c.) τὴν τιμωρίαν βιοῦς ἂν ἀντιδοῦναι Ar. C. Legitur & ἀποδοῦναι, teste Stephano, cui non placet. HUDS. Γενέσθαι τιμωρίαν βιοῦς ἂν Dan.

Pag. 81. l. 8. Δωρικῶς) Δωρικὸς Dan. Gr. l. 10. ἐν τῷ ἔπει defunt Ar. C. HUDS. l. 11. ἐπὶ) ὑπὸ Reg. ead. οἱ γὰρ) οἱ μὲν γὰρ Ar. HUDS. l. 13. ποτὲ ἄλλος πόλεμος) πῆλμος ποτὲ ἄλλος Gr. l. 14. ὕστερος) ὕστερον Dan.

Pag. 82. l. 3. κατὰ κράτος) κατακράτος &c. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Huius oraculi mentio fit in primo libro c. 118, sed pluribus verbis. HUDS. l. 5. οὖν deest Reg. l. 8. ὃ, τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν) ὃ, τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν Cl. Gr. & Schol. nec minus elegantiae habere existimat Steph. HUDS. Sic Reg. Cass. & εἰσηλθεν Reg. l. 10. τὰ κατὰ τὴν νόσον) τὰ κατὰ Πελοπόννησον Gr. l. 11. τὸ πεδίον) τὸ χωρίον Ar. C. HUDS. Dan. l. 13. ὄρους deest Ar. C. Suid. IDEM. Reg. Cass. Dan.

Pag. 83. l. 1. ἦ) ἦν Dan. l. 3. ὦν καὶ τότε) ὦν τῶν Ἀθην. τότε Cl. HUDS. ead. μὴ om. Gr. IDEM. & Reg. l. 4. τοὺς Ἀθηναίους) καὶ τότε Ἀθηναίους Ar. C. HUDS. Thucyd. Vol. II.

Dan. l. 7. παραλίαν γῆν) Legitur etiam περαιίαν γῆν, teste Stephano. HUDS. l. 9. ἦγε δ' ἐπὶ) ἦγε δὲ ἐπὶ Reg. Caff. Gr. ead. τετρακισχιλίους) τετρακισχιλίων Dan. l. 11. πρῶτον τότε) τότε πρῶτον Reg. l. 12. ναυσὶν) ναυσὶ Gr.

Pag. 84. l. 2. προσβαλόντες) ἐσβαλόντες Cl. HUDS. l. 3. μὲν ἦλλον) μὲν deest Ar. C. IDEM. Dan. - l. 4. ἀναγαγόμενοι) ἀναγόμενοι Ar. C. IDEM. Reg. Dan. l. 6. πάντα non agnoscunt Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. καὶ τῆς τε γῆς ἕτεμον) καὶ τῆς τε γῆς ἕτεμον μέρος τι Camer. quod ex Scholiaste sumtum esse existimat Steph. HUDS. l. 9. ἐπέρθησαν) ἐξεπέρθησαν Marg. IDEM. l. 13. ὕσον δέ) ὕσον δέ τε Reg. Caff. ὕσον τε Gr. ead. οἶτε Πελοποννήσιοι) οἱ Πελοπ. Caff. Gr. Mf. Bas. ead. τῇ γῇ τῶν Ἀθηναίων) τῇ Ἀθην. Gr. HUDS. Caff. Reg. l. 15. ἐφθειρε) διέφθειρε Cam. HUDS.

Pag. 85. l. 1. ἐλέχθη) ἐτίχθη Dan. l. 3. θάσσον ἐκ τῆς γῆς ἐξελεθῆν) θάττον τῆς γῆς ἐξελεθῆν Ar. C. HUDS. Dan. l. 4. τῇ δὲ ἐσβολῇ) τῇ δ' ἐσβολῇ Gr. l. 5. ἐνέμειναν) ἔμειναν Reg. l. 8. ξυστράτηγοι) ξυστράτηγοι Gr. l. 9. στρατιὰν) στρατεῖαν Gr. l. 10. τοὺς ἐπὶ Θράκης) τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ Ar. C. l. 14. ἀξίως) ἀξίου Dan. ead. γὰρ) δὲ Ar. HUDS.

Pag. 86. l. 2. ξὺν) σὺν Caff. Gr. l. 3. προτοῦ) πρὸ τοῦ Caff. Gr. l. 4. καὶ deest Dan. l. 5. ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν) ἀνεχώρησε ταῖς ναυσὶν Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. κατὰ χώραν) καταχώραν Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 11. τοδεύτερον) τὸ δεύτερον Ar. C. IDEM. Caff. Gr. l. 15. πρὸς δὲ τοὺς &c.) Notandus & fortasse suspectus etiam habendus est iste verbi ξυγχαρεῖν usus. Neque enim vero absimile videtur, ita potius scriptum a Thucydide fuisse, πρὸς δὲ τὸ Λακεδαιμονίοις ὄρμηντο ξυγχαρεῖν. Stephanus. HUDS. Ξυγχαρεῖν Gr.

Pag. 87. l. 8. καὶ deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. HUDS. Reg. Caff. Dan. ead. παρελθὼν ἔλεξε) παρελθὼν δὲ ἔλεξε Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 9. ἔς με) ἐς ἐμέ C. Cl. & Dionys. Halic. locum citans. HUDS. Caff. Reg. εὖ pro ἔς με Gr. l. 10. αἰσθάνομαι) αἰσθόμενος Ar. C. HUDS. l. 12. μέμφομαι) μέμφομαι Gr. l. 13. πλείω) πλείω Cl. Gr. Dion. Hal. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 88. l. 1. τὸ deest Reg. l. 5. εἰς δὲ ἕκαστος) εἰς δ' ἕκαστος Gr. ead. τὰς ἐκείνης ἀδύνατος) τὰς ἰδίας ἀδύνα-

τος Mf. Baf. l. 7. κακοπραγίαις) πραγίαις Dan. ead. εκπεπληγμένοι) πεπληγμένοι Marg. Sed εκπεπληγμένοι magis probat Stephanus. HUDS. l. 8. ἀφίεσθε) ἐφίεσθε Ar. C. ἀφίεσθαι Bar. Valla etiam aut legit, aut legendum censuit ἀφίεσθαι, & paulo post ἔχοντας pro ἔχετε, ut ἀπὸ κοινοῦ repetatur χρῆ. Non minus tamen commode ἔχειν, quam ἔχοντας legendum putat Steph. HUDS. Ἐφίεσθε Dan. ἀφίεσθαι Reg. & ex emendatione inter versus Gr. In Cass. abrafā veterē script. factum erat ἀφίεσθε. ead. καὶ ἐμὲ τὸν) καὶ ἐμέ τε τὸν Cl. Gr. HUDS. Cass. l. 11. ἦσσαν οἰομαι) οἰομαι ἦσσαν Reg. Mf. Baf. Cass. Gr. Schol. l. 13. εἰ καὶ) εἰ omitt. Gr. HUDS. Καὶ εἰ Reg. Cass. Mf. Baf. l. 14. ὅ, τ' ἔχων) ὅ, τε ἔχων Ar. C. & Dion. Hal. HUDS.

Pag. 89. l. 1. ὁμοίως τὶ οἰκείως) ὁμοίως τὶ ἢ οἰκείως Mf. Baf. ex emendat. ead. καὶ τοῦδε) καὶ τοῦ Gr. l. 2. πωλοῖτο) Ita emendatum erat in Reg. manu rec. fuerat ἀπολοῖτο. l. 5. νῦν γε τοῦ) νῦν τοῦ γε Ar. C. HUDS. Mf. Baf. Reg. Cass. Gr. Dan. l. 6. τὰλλα) τὰ ἄλλα Dion. Hal. HUDS. l. 10. ὁ deest Dan. l. 12. μεταμέλειν) μεταβαλεῖν Ar. C. HUDS. Dan. μεταμέλειν Cass. μεταμέλει Gr.

Pag. 90. l. 1. ἔτι) ἦδη & eadem manu inter versus ἔτε Reg. l. 3. ἐγκαρτερεῖν) ἐγκρατεῖν C. HUDS. l. 4. Quod a Thucydide dicitur δουλοῖ φρόνημα, Euripides dicit simpliciter δουλοῖ. Steph. IDEM. ead. καὶ ἀπροσδόκητον) καὶ τὸ ἀπροσδόκητον Dion. Hal. IDEM. l. 6. ὑμῖν) ἡμῖν Ar. C. IDEM. Reg. Gr. ead. πρὸς τοῖς ἄλλοις &c.) πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κατὰ τὴν νόσον οὐχ ἦττον γεγένηται Marg. Verba οὐχ ἦκιστα (pro quibus οὐχ ἦκιστα habent Ar. Bar. Ald. Flor. Baf.) paulo aptiorem sedem post κατὰ τὴν νόσον habitura esse, quam in altera habent ista, οὐχ ἦττον, existimat Stephanus. HUDS. l. 8. χρεὼν καὶ ξυμφοραῖς &c.) χρεὼν καὶ τὰς ξυμφορὰς ἐθέλειν υφίστασθαι Dionys. Halic. χρεὼν καὶ ξυμφορὰς τὰς μεγίστας Gr. IDEM. l. 11. ὅστις) εἰ τις Ar. IDEM. Ὅστις ἂν μαλακία ἐλλείπη Dion. Hal. WASS. l. 15. Τὸν δὲ πόνον) Id est, περὶ δὲ τοῦ πόνου Ae. Port. HUDS.

Pag. 91. l. 3. ἀπέδειξα) ἐπέδειξα Mf. Baf. a correctore. l. 5. οὐτ' ἐγὼ) οὐτε ἐγὼ Gr. l. 7. τὴν deest Ar. C. HUDS. l. 9. μόνον) μόνων Gr. Mf. Baf. l. 10. φανερῶν) φανερῶς Dan. l. 12. ἐπὶ πλέον) ἐπιπλέον Ar. C. Bar. Ald.

Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Ἐπὶ πλεῖον Cass. Gr. l. 14. ἔθνος τῶν) ἔθνος ἀνθρώπων τῶν Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 92. l. 1. αὐτῆ) αὐτῆ Ar. C. HUDS. l. 2. αὐτῶν) Scilicet τὴν στέρῃσιν Ae. Port. Non dubitat Stephanus, quin ἐρεκα cum αὐτῶν subaudiri debeat. HUDS. αὐτὴν Mf. Bas. a correctore. ead. ἢ οὐ κήπιον) ἢ οὐκ ἦπιον Ar. C. Ald. Flor. Bas. Hanc lectionem secutus est Valla. Ἡ οὐ κηπίον Bar. Καὶ οὐκ ἦπιον καὶ ἐν ἐγκαλλ. Gr. HUDS. Ἡ οὐκ ἦπιον Reg. l. 6. ἀλλων δ' ὑπακούσασι) ἀλλων δὲ ὑπακούσασι Ar. C. HUDS. ead. καὶ τὰ προσκεκτημένα) καὶ προκεκτημένα Ar. C. καὶ τὰ προκεκτημένα Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Τὰ προσκεκτημένα, cum puncto infra σ eodem atramento notato Reg. Τὰ προσκεκτημένα Cass. manus recens inter versus adscripserat κ super σ. Τὰ προεκτημένα Gr. Καὶ προσκεκτημένα Dan. l. 10. ἡμῖν) ὑμῖν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. ead. δὲ ἔχοντας) δ' ἔχοντας Gr. l. 11. ὁμόσε, μὴ φρονήματι βόνον) ὁμόσε, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ φρονήματι μόνον Dionysf. Halic. locum citans, qui mox pro αὐχνημα habet φρόνημα, & ὑπὸ pro ἀπό. HUDS. l. 14. ἀν δεest Gr. ead. πιστεύη) πεισθεῖη Cam. HUDS.

Pag. 93. l. 1. ἡμῖν) ὑμῖν Ar. C. HUDS. l. 2. ἐχυρωτέραν) ὀχυρωτέραν Cl. & Dion. Halic. locum citans. IDEM. Reg. l. 3. πιστεύει) πιστεύη Gr. l. 7. ὅπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε) ὃ ὑπὲρ ἅπαντας ἀγάλλεσθε Dion. Halicarn. HUDS. Ἀγάλλεσθαι Dan. l. 8. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Bar. & mox μὴ δὲ νομίσαι. HUDS. Cass. l. 11. ἔτι om. Mf. Bas. ead. ὑμῖν) ἡμῖν Ar. HUDS. l. 12. ἀνδραγαθίζεται) ἀνδραγαθίζεσθαι Dan. l. 14. δὲ ἐπικίνδυνον) δ' ἐπικίνδυνον Reg. Cass. Gr. l. 15. τάχιστ' ἂν τε) τάχιστ' ἂν ποτε Reg.

Pag. 94. l. 3. ξυμφέρει) ξυμφέρη Gr. l. 4. ἀσφαλῶς) ἀσφαλές Gr. HUDS. Fuerat perperam scriptum ἀσφαλεῖν, corrector fecerat ἀσφαλές. l. 9. ἐπεὶ γεγένηται τε) ἐπιγεγένηται τε Marg. Cam. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 10. ἐλπίδος) ἐλπίδων Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. ὅταν) ὅτ' ἂν Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Cass. Gr. ead. παρὰ λόγον τὶ) παράλογόν τι Bar. Marg. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Sed παρὰ λόγον malit Steph. etiam si alioqui & παράλογον & παραλόγως alibi apud Thucydidem legimus. HUDS. Παράλογόν τι Reg. Cass. l. 13. φέρειν τε χρῆ) φέρειν δὲ χρῆ Ar. C. quod sibi magis placere olim monuit Steph. utrum

coniectura, an Codicis veteris auctoritate adductus, incertum. HUDS. l. 14. πολεμίων) πολέμων Dan.

Pag. 95. l. 1. πρότερόν τε) τε om. Cl. HUDS. l. 3. ἐν πᾶσιν) ἐν ἅπασιν Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. νῦν ὑπενδῶ-
μεν) νῦν μὴ ὑπενδ. Cl. HUDS. Paulo ante τοῖς abest Dan. l. 8. καταλελείφεται) καταλείφεται Dan. l. 9. πλείστον)
πλεῖστον Ar. C. HUDS. Πλείστον ἢ δὴ ἤρξαμεν Mf. Baf. a prima manu, πλεῖστον ex emendat. l. 10. πόλιν τε)
τε deest Reg. l. 11. ὠκίσσαμεν) ὠκίσαμεν Dan. Baf. l. 12. μέμφαιτ' ἂν) μέμφοιτ' ἂν Cass. μέμφαιτο ἂν Gr. ead. ὁ
δὲ δρᾶν &c.) ὁ δὲ δρᾶν τι καὶ αὐτὸς βουλόμενος ζηλώσει Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 96. l. 1. δ' ἐπὶ) δὲ ἐπὶ Ar. C. HUDS. Gr. l. 2. μὲν om. Cl. Gr. HUDS. Reg. l. 3. παραυτίκα) παρ' αὐ-
τίκα Gr. ead. τε deest Ar. HUDS. l. 5. καλὸν) κακὸν Dan. ead. τὸ αὐτίκα) τοαυτίκα Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. l. 7. μήτε ἔνδηλοι) μητ' ἔνδηλοι Gr. l. 12. ἐπ'
αὐτὸν) ἐς αὐτὸν Ar. C. HUDS. Dan. In Reg. recens manus inter versus scripserat ἐς. l. 14. τοὺς deest Reg.

Pag. 97. l. 1. μᾶλλον deest Dan. l. 2. πένης) δῆμος Marg. Ar. C. Cam. Cod. vet. Steph. Cl. Gr. Illud πένης ad ex-
positionem τοῦ δῆμος margini primo appositum, postea in textum irrepfisse suspicatur Steph. HUDS. Δῆμος Reg. Cass. Dan. l. 4. δυνατοὶ) Non dubitat Steph. quin δυνα-
τοὶ hic loci id valeat, quod alibi cum adiectione χρήμασι dicit. HUDS. l. 5. τὸ δὲ μέγιστον) Hunc locum ita in-
terpretatus est Valla, quasi scriptum esset, τὸν δὲ μέγι-
στον πόλεμον ἔχοντες. HUDS. l. 7. αὐτὸν deest Ar. IDEM. l. 8. χρήμασιν) χρήμασι Gr. l. 9. ὅμιλος) ὁ ὅμιλος Gr. HUDS. l. 11. ἢ ζῦμπασα πόλις) ζῦμπασα ἢ πόλις Reg. Cass. Gr. Mf. Baf. l. 12. ἄξιον) ἄξια Ar. C. HUDS.

Pag. 98. l. 2. ἐπειδὴ τε) ἐπεὶ τε Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. ead. ὁ δὲ φαίνεται) ὁ δὲ ἐφαίνετο Ar. C. Totum hoc mo-
do legendum censet Steph. ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη ὅδε, φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ &c. Fatetur tamen, ὁ δὲ pro ὅδε posse etiam dici, referendo ad Periclem. HUDS. Κατέ-
στη ὅδε, φαίν. Reg. ὁ δὲ, & in marg. γρ. ὅδε Cass. ἐφαί-
νετο Dan. l. 4. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλεον Ar. HUDS. Cass. Gr. l. 5. αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν) αὐτοῦ ἐς τὸν Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 7. μηδὲ) μὴ δὲ pro μηδὲ passim fere ex-
hibent Codd. vetr. & saepiuscule libb. impressi. HUDS. Μὴ δὲ Reg. Cass.

Pag. 99. l. 4. διὰ τὸ μὴ &c.) Sic Ar. C. Ald. Flor. Bas. Verum ὑποστιγμὴν post δύναμιν ponit Steph. 1. post μὴ & δύναμιν Steph. 2. & Ae. Port. HUDS. In Gr. quoque haec sine distinctione scripta sunt. In Cass. distinctio est post δύναμιν. *l. 6. γούν) οὖν* Reg. *l. 9. θαρσεῖν) θαρρεῖν* Reg. Cass. *l. 10. οἱ δὲ ὕστερον) οἱ δ' ὕστερον* Gr. *l. 11. ἴσοι αὐτοὶ μάλλον) ἴσοι μάλλον αὐτοὶ* Ar. C. HUDS. Dan. *l. 13. καὶ deest* Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 100. l. 3. ἐπήεσαν) ἐπίεσαν Ar. ἐποίησαν C. atque ita in ora Cod. Ar. HUDS. Ἀπήεσαν Reg. ἐποίησαν Dan. *l. 4. ἐπιγιγνώσκοντες) ἐπιγινώσκοντες* Ar. C. HUDS. *l. 5. διαφορὰς) Hic a Cod. vet. dissentio, nobis διαβολὰς pro διαφορὰς exhibente: praesertim cum addatur περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας, quae adiectio cum accusativo διαβολὰς minime conveniret. Steph. Κατὰ ἰδίας διαβολὰς Cl. Gr. HUDS. Κατὰ τὰς ἰδίας διαβολὰς Reg. l. 7. πρῶτον) πρῶτος* Dan. *l. 8. δ' ἐν) δὲ ἐν* Ar. C. HUDS. *l. 9. πλείον) πλείονι* Reg. Cass. Gr. *l. 13. πλέοσιν) πλείοσιν* Ar. HUDS. Reg. Cass. Gr. & ἀφεστηκόσιν Cass.

Pag. 101. l. 1. προσγενομένῳ) προσγεγενημένῳ Ar. C. HUDS. Dan. *l. 2. ἐν σφίσι) ἐν σφίσιν αὐτοῖς* Ar. C. IDEM. Dan. σφίσιν etiam Cass. *l. 5. τὴν πόλιν defunt* Reg. Cass. *l. 6. τῶν deest* Ar. C. HUDS. Dan. *ead. αὐτῶν) αὐτῷ* Gr. IDEM. *l. 9. ἀντιπέρας) ἀντιπέρα* Marg. ἀντιπέραν Reg. *l. 11. δὲ abest* Cass. *l. 12. ἐς) εἰς* Dan.

Pag. 102. l. 1. Ἀνήριστος) Ἀνήριτος Reg. *l. 2. Πρατόδημος) Στρατόδημος* Reg. *l. 3. ἰδίᾳ, Πόλις) Ἰδιαίπολις* Marg. 1. Ἰδίᾳ πολλάκις Marg. 2. Aliam, quam quae in contextu est, lectionem admittendam non censo: nec Scholiastem aliam agnovisse puto, a quo & adverbium ἰδίᾳ exponi videmus. Quod autem aliarum duarum lectionum una Scholio praefigitur, crediderim hoc ab aliquo factum esse, qui e regione illius Scholii verba ista scripsisset, γράφεται ἰδίᾳ πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἰδίᾳ Πόλις Steph. Ἰδιαίπολις Gr. HUDS. Ἰδιαίπολις Reg. ἰδίᾳ πόλλις Mf. Bas. Cass. & hic cum Var. Lect. in marg. ad πόλλις, γρ. πολλάκις. *l. 5. παρέχειν) παρασχεῖν* Ar. C. HUDS. Dan. *l. 9. καὶ παῦσαι β. τ. αὐτοῖς* omitt. Cl. IDEM. Mf. Bas. & Reg. *l. 12. ἀναπέμφειν) πέμπειν & ex emendat. ἀναπέμπειν* Gr. *ead. δὲ Ἀθηναίων) δ' Ἀθηναίων, & Λαίαρχος* Gr. *l. 13. ὁ Καλλιμάχου) Articulus ὁ deest* Ar. C. Cl. Gr. ut &

mox ante Φιλήμονος. HUDS. deest etiam utroque loco Reg. Cass. Ms. Bas. & posteriore Dan.

Pag. 103. l. 1. τὸν γεγενημένον) τὸν abest Ar. C. HUDS. Dan. qui etiam Σιτάμη pro Σιτάλη. l. 2. ὡς βασιλέα) ἐς βασιλ. Cl. HUDS. l. 3. βλάψωσιν) βλάψωσι Gr. l. 6. ἄλλους) ἄλλους δὲ Ar. C. Gr. HUDS. l. 7. καὶ ἐκέλευσεν) ἐκέλευεν Ar. C. sine vocula καί. IDEM. Dan. & insuper ἐκέλευον. l. 10. ἔτι πλείω) ἔτι πλείω Reg. Cass. ἐπὶ πλείω Gr. l. 11. πάντ') πάντα Ar. C. HUDS. l. 13. φάραγγας) φάραγγα Ar. C. IDEM. φάραγκας Cass. l. 14. ἐσέβαλον) ἐσέβαλλον Gr.

Pag. 104. l. 2. ἐς φάραγγας ἐσβαλόντες) ἐς φάραγγα βαλόντες Marg. ἐς φάραγγας ἐμβαλόντες Ar. HUDS. Dan. ἐς φάραγγα ἐσβαλόντες Reg. l. 3. κατ' ἀρχάς) καταρχάς Ar. HUDS. l. 4. οἱ deest Ar. IDEM. Dan. l. 6. μηδὲ) μὴ δὲ Cass. l. 9. ἐπὶ τὸ Ἄργος) ἐπ' Ἄργος Ar. C. ἐπὶ Ἄργος Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. ἐπ' Ἄργος Dan. l. 10. καὶ τὴν) καὶ ἐς τὴν Ar. C. HUDS. l. 13. ἐκτίσε μετὰ) ἐκτίσε μὲν μετὰ Ar. C. HUDS. Dan. & μετὰ Τρωϊκά.

Pag. 105. l. 1. Ἀμπρακικῶ) Ἀμπρακιωτικῶ Ar. HUDS. Ἀμβρακικῶ Reg. Gr. & sic ubique hoc capite cum β in secunda syllaba, praeterquam lin. 7, ubi Gr. Ἀμπρακ. l. 2. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ Ar. C. HUDS. ead. ἦν ἡ πόλις) ἦν πόλις Gr. l. 7. γλῶσσαν) γλῶτταν Cl. τότε deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. ξυνοικισάντων) τῶν ξυνοικισάντων Ar. ξυνοικισάντων C. HUDS. Dan. l. 10. οἱ δ') οἱ δὲ ἄλλοι Cl. HUDS. l. 11. γενομένου) γεγενημένου Ar. C. IDEM. ead. Ἀκαρνᾶσι) Ἀκαρνᾶσιν Cass. l. 12. προσεκαλέσαντο) προσκαλέσαντες Marg. 1. Προσπαρακαλέσαντες Marg. 2. Ar. C. Ald. Flor. Bas. προσπαρακ. Cl. Gr. HUDS. Προσκαλέσαντες Reg. Προσπαρακαλέσαντες Cass. Dan. l. 14. κατὰ κράτος) κατακράτος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg.

Pag. 106. l. 1. ὄκισαν) ὄκισαν C. HUDS. Dan. ead. καὶ deest Dan. ead. μετὰ δὲ τοῦτο) Non dubitat Stephanus, quin κατὰ δὲ τοῦτο legerit Scholiastes. Neque enim, inquit, credibile est, illum, si legisset μετὰ δὲ τοῦτο, ita fuisse expositurum. HUDS. l. 2. ἐγένετο πρῶτον) πρῶτον ἐγένετο Ar. C. IDEM. Dan. l. 4. ἀπὸ deest Reg. l. 5. δὲ ἐν) δ' ἐν Gr. ead. πολέμῳ τῆνδε) Suspicio, Thucydidem πολέμῳ τῶνδε scripsisse. Ac fortasse Scholiastes hanc lectionem habebat, & τῶνδε exponebat illis verbis, τῶ Πελοποννησιακῶ Steph. HUDS. ead. στρατίαν) στρατείαν

Marg. Cl. Gr. quod probat Stephanus, quia illud verbo ποιείσθαι iungi solet. HUDS. Ita quoque Cass. In Reg. corrector inter versus scripsit. l. 7. πρὸς τὸ Ἄργος) πρὸς Ἄργος Reg. l. 8. τῆς μὲν χώρας) τὴν μὲν χώραν Mf. Baf. l. 9. προσβαλόντες) προσβάλλοντες Gr. HUDS. l. 10. ἐν τῷ δέρει ἐγένετο) ἐν τῷ δέρει τούτῳ ἐγ. Mf. Baf. a correctore. l. 14. Κρισαίου) Κρῖσσαίου Ar. C. quomodo etiam scribitur I, 107 in omnibus libb. tam impressis, quam manu exaratis. Videtis Stephanum περὶ πόλεων, & Palmerii Graeciam antiquam. IDEM.

Pag. 107. l. 1. μήτ') μήτε Cass. l. 2. Μελήσανδρον) Μελήσανδρον Cl. Μελλήσανδρον Gr. ut & mox infra. HUDS. Cum Cl. consentit Cass. l. 8. Διέφθειρε, νικηθεὶς μάχη) Διέφθειρεν ἠττηθεὶς μάχη Cam. HUDS. Mf. Baf. l. 11. ἐδύναντο) ἠδύναντο Baf. IDEM. Reg. Cass. & Mf. Baf. a prima manu, ἐδύναντο ex emendat. ead. ἀλλ' αἶτε &c.) ἀλλ' αἶτε ἐσβολαὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν Ar. C. HUDS. Dan. Cass. l. 14. ἐπεγεγένητο) ἐπεγεγένητο Ar. C. HUDS. l. 15. ἐγένοντο) ἐγένευντο Marg. Ar. C. Reg. Cass. Dan. ἐγεγένοντο Cl. IDEM. ἐγένοντο Mf. Baf. ἐγένοντο ed. Baf. & Vasc.

Pag. 108. l. 6. Δισχίλια) χίλια Ar. C. HUDS. l. 7. τὴν om. Cl. IDEM. Εἰς πολιορκίαν Reg. Gr. Μοχ ἐπὶ τοῖσδε γοῦν συνέβ. Reg. ἐπὶ τοῖσδ' οὖν ξυνέβ. Gr. l. 8. καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας) καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας Ar. C. HUDS. ead. καὶ τοὺς defunt Dan. l. 10. τι deest Ar. C. HUDS. l. 11. ἔς τε τὴν Χαλκιδικὴν) ἐπὶ τὴν Χαλκιδικὴν Cam. Cl. Gr. IDEM. Reg. Cass. ead. καὶ ἕκαστος ἢ ἐδύνατο) καὶ ἢ ἐδύναντο Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ἢ) εἰ Dan. in marg. ead. ἑαυτῶν ἔπεμψαν) ἔπεμψαν ἑαυτῶν Ar. C. HUDS. Dan. ἑαυτῶν ἐξέπεμψαν Mf. Baf.

Pag. 109. l. 3. ξυνέγραψε) συνέγραψεν Reg. l. 4. ἐπιγιγνομένου δέρου) ἐπιγιγνομένου ἔτους Marg. Cl. Gr. improbat Steph. HUDS. ἐπιγενομένου ἔτους Mf. Baf. l. 5. τὴν omitt. Dan. l. 6. δ' ἐπὶ) δὲ ἐπὶ Reg. Cass. ead. δὲ) Vocalis eliditur a Dionysf. Halicarn. locum citante. HUDS. l. 7. Λακεδαιμονίων βασιλεὺς) βασιλεὺς Λακεδαιμονίων Reg. l. 8. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Dionysf. Hal. & Ar. C. ut & paulo infra. HUDS. Reg. Cass. Dan. nec non pag. 110 l. 15. ubi sic quoque Gr. Πλαταιεῖς etiam Mf. Baf. l. 10. Ἀρχίδαμος) ὦ Ἀρχίδαμε Cod. vet. Stephani. HUDS. ead. οὐδ' ἄξια) οὐδὲ ἄξια Dion. Hal. IDEM. l. 12. γὰρ) δὲ Ar. IDEM. l. 15. ἐν τῇ Πλαταιέων &c.) ἐν τῇ Πλαταιέων

ἀγορᾷ ἱερὰ Διὶ ἐλευθερίῳ C. ἐν Πλαταιέων ἀγορᾷ ἱερὰ &c.
Ar. ἱερᾷ in Cod. vet. Dion. Hal. teste Sylburgio. IDEM.
Dan. ita ut C.

Pag. 110. l. 3. ποτὲ δεεστ Gr. & Mf. Baf. *ead.* μηδ')
μὴ δ' Cass. l. 5. ἡμῖν) ὑμῖν Reg. *ead.* πατέρες οἱ ὑμέτε-
ροι) οἱ πατέρες οἱ ὑμέτεροι Cam. HUDS. l. 6. κινδύνοις)
χρόνοις Marg. IDEM. l. 7. τάναντία δρᾶτε) τάναντία ἐκεί-
νοις δρᾶτε Dion. Hal. IDEM. l. 10. ὑμέτερος) ἡμέτε-
ρους Dionysf. Halic. IDEM. Gr. l. 11. ὑμῖν τὴν γῆν τὴν)
ὑμῖν γῆν τὴν Dion. Hal. & Ar. C. HUDS. l. 14. εἰπόν-
των Πλαταιέων) εἰπόντων τῶν Πλαταιέων Ar. C. & Dion.
Hal. IDEM. Dan. Εἰπόντων Πλαταιῶν Cass. Mox εἶπε Cass.
Dan. l. 15. ἄνδρες δεεστ in Cod. vet. Stephani & Gr.
HUDS. Et ex emendat. in Mf. Baf.

Pag. 111. l. 1. ποιῆτε) ποιεῖτε Gr. *ead.* γὰρ δεεστ Cass.
l. 2. καὶ τοὺς ἄλλους) καὶ τοῖς ἄλλοις Mf. Baf. l. 3. με-
τασχόντες) μεταστάντες Dan. l. 6. καὶ τῶν) καὶ τῆς
Ar. C. HUDS. Dan. l. 7. καὶ αὐτοῖ) καὶ οἱ αὐτοὶ Reg.
l. 8. καὶ τοπρότερον) καὶ πρότερον Ar. C. καὶ τὸ πρότερον
Dionysf. Halic. HUDS. Cass. Gr. καὶ πρότερον Dan. l. 9.
αὐτῶν) αὐτῶν Reg. l. 10. δὲ ἀμφοτέρους) δ' ἀμφοτέρους
Dion. Hal. HUDS. *ead.* πολέμῳ δὲ) δὲ δεεστ Cass. l. 11.
ἡμῖν ἀρέσκει) ὑμῖν ἀρέσκει Marg. Ἡμῖν ἀρέσκει C. & Dio-
nyyf. Halic. HUDS. Ὑμῖν ἀρέσκει Dan. Τὰδ' ἡμῖν ἀρέσκει
Gr. l. 12. Ἀρχίδαμος τοσαῦτα) τοσαῦτα Ἀρχίδαμος
Gr. *ead.* Πλαταιέων) Πλαταιῶν Dionysf. Halicarn. HUDS.
l. 13. ἐς) εἰς Reg. Dan.

Pag. 112. l. 1. προκαλεῖται) προκαλεῖτε Gr. ut & in-
fra. HUDS. l. 6. πειράσωσι) πειράσουσι Cass. πειράσωσιν
Gr. l. 7. Ὑμεῖς) ὑμῖν Reg. l. 8. πόλιν μὲν καὶ) πόλιν
ὑμῶν καὶ Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* παράδοτε ἡμῖν) ἡμῖν
παράδοτε C. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 10. δυνατὸν ἐς) δυ-
νατὸν ἐστὶν ἐς Cass. *ead.* ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν) ἐς ἀριθμὸν ἐλεῖν
Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. ὅποι) ὅπη Ar. C. Cl. HUDS.
l. 12. ἀποδώσομεν μέχρι) ἀποδώσομεν ὑμῖν ἂν παραλά-
βωμεν μέχρι Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. IDEM.
Dionysf. Hal. Wass. Reg. Cass. Dan. *ead.* τοῦ δὲ) τοῦδε
Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg.
Cass. Dionysf. Halicarn.

Pag. 113. l. 1. προκαλεῖται) προκαλοῦνται Dan. προκα-
λεῖτε Gr. *ead.* κοινῶσαι) κοινωνῆσαι Dan. l. 2. τούτου)
τούδε Ar. C. HUDS. δὴ τούτου Mf. Baf. l. 5. Πλαταιῆς)

Πλαταιεῖς Ar. C. ut & passim fere infra. HUDS. Dionys. Halic. WASS. Reg. Cass. Gr. & lin. 8. rursus Reg. Cass. deinceps fere ubique Cass. & Ms. Bas. l. 6. μετ' αὐτῶν) μετὰ αὐτῶν Gr. l. 7. ἀπαγγέλλοντες) ἀγγέλλοντες Ar. C. HUDS. Reg. ἀναγγέλλοντες Dan. ead. τοιάδε) τάδε Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. οὐτ' ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ) οὔτε ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρ. Cass. Gr. οὔτε etiam Reg. l. 9. ἡμᾶς) ὑμᾶς Cl. HUDS. l. 15. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Reg. Cass. & infr. pag. 116 lin. 10.

Pag. 114. l. 1. ἀνέχεσθαι) ἀντέχεσθαι Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 2. ξυμβαίνει) ξυμβαίνοι Reg. ξυμβαίνει Gr. l. 3. ἀπὸ τοῦ τείχους) ἀπὸ τείχους Cass. ὑπὸ τοῦ τείχ. & in marg. manu recent. γρ. ἐπὶ Reg. ead. ἀδύνατα) ἀδύνατον C. HUDS. l. 6. ἥρώων τῶν ἐγχωρίων) ἥρώων καὶ τῶν ἐγχ. Dan. ead. Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς) Ἀρχίδαμος βασιλεὺς Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 7. τὴν δεεστ Flor. IDEM. Reg. l. 8. ξυνίστορές ἐστε) Ut haec accipiantur tanquam in imperandi modo dicta, rectius, ut opinatur Stephanus, ξυνίστορες ἐστε scribetur: itidemque paulo post ξυγγνώμονες δὲ ἐστε. HUDS. l. 9. ἐκλιπόντων τῶνδε) ἐκλιπόντων δὲ τῶνδε Ar. C. IDEM. Reg. Cass. l. 10. ἐπὶ γῆν) ἐπὶ τὴν γῆν Cl. HUDS. l. 11. παρέσχετε) παρέχετε Ar. C. HUDS. l. 13. ἀδικήσωμεν) ἀδικήσωμεν ex emendat. Gr. l. 15. τῆς δὲ) τοῖσδε Dan. Mox ἐς τὸν πόλεμον Reg.

Pag. 115. l. 3. ἐξιέναι) ἐπεξιέναι Ar. C. HUDS. ead. χῶμα) χῶματα Marg. χῶμά τι Ar. C. IDEM. & Dan. l. 5. αὐτῶν) τῶν Πλαταιέων scilicet, pro αὐτῆς τῆς πόλεως. Ae. Port. HUDS. l. 8. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ C. itidemque paulo infra. IDEM. Gr. & a prima manu Cass. l. 9. ἀνύττειν) ἀνύττειν Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. l. 12. τοὺς δὲ ὕπνον) τοὺς δ' ὕπνον Gr. l. 13. οἱ ξεναγοὶ ἐκάστης &c.) οἱ ξεναγοὶ τῆς ἐκ. π. ξ. Gr. Οἱ ξεναγωγοὶ καὶ ἐκάστης πόλεως ἐφειστώτες C. Οἱ ξεναγοὶ καὶ ἐκάστης πόλεως ἐφειστώτες Ar. HUDS. sic quoque Dan.

Pag. 116. l. 2. αἰρούμενον) αἰρούμενον Dan. ead. ξυθέντες) συνθέντες Cass. l. 3. ἐαυτῶν) αὐτῶν Dan. ead. προσεχοῦτο, ἐσφοδόμου) προσεχοῦντο, ἐσφοδόμου Gr. l. 5. τοῦ om. Dan. ead. γιγνώμενον) γενόμενον, & supra manu recent. γιγνώμενον Reg. l. 7. δέρρεις) δέρεις Gr. ead. καὶ τὰ ξύλα) καὶ δεεστ Ar. HUDS. Dan. l. 8. ἐν ἀσφαλείᾳ τε) ἐν ἀσφαλεῖ τε Ar. HUDS. l. 10. σχολαιότερον) σχολαιότερον Ar. IDEM. Dan. ead. Πλαταιῆς) Πλα-

ταιεῖς Reg. Gr. Caff. Dan. qui ita ubique. l. 11. ἦ) Particulam οὐ pro ἦ reponunt Codd. Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. ἐσαφόρου) ἐξεφόρου legebat Valla. HUDS. Ἐσαφόρου Reg. l. 14. ἐσέβαλον) ἐσέβαλλον Ar. C. HUDS. Εἰσέβαλλον Suidas. WASS. Ἐσέβαλλον Gr. ead. διηρημένον) διηρημένον τοῦ τείχους Suidas. HUDS.

Pag. 117. l. 1. διαχέομενον) Non ad χῶμα, sed ad πηλὸν referendum cenfet Ae. Port. ita ut sensus sit, ἕπως μὴ ὁ πηλὸς διαχέομενος, ὥσπερ ἡ γῆ ἐς τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν ἐνδον φοροῖτο. HUDS. l. 2. τοῦτο μὲν ἐπέσχον) τούτου μὲν ἐπέσχον malit Steph. IDEM. l. 3. τὸ deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 4. ὑφεῖλον) ὑφεῖλον Ar. HUDS. ead. παρὰ) περὶ Reg. l. 5. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Ar. C. HUDS. Gr. ead. ὥστ') ὥστε Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐπιβάλλοντας) ἐπιβάλλοντες Gr. ead. ἀνύτειν) ἀνύττειν Cl. HUDS. Reg. Caff. Mf. Baf. l. 6. αὐτοῖς) εὐθὺς pro αὐτοῖς habet Cod. vet. Stephani. HUDS. l. 9. ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι &c.) ἐπαύσαντο τὸ κατὰ τὸ σῶμα ἐργαζόμενοι C. IDEM. l. 10. αὐτοῦ om. Gr. IDEM. & Reg. l. 11. ἐς τὴν πόλιν μνησιδῆς) μνησιδῆς ἐς τὴν πόλιν Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Caff. Reg. Dan. Gr. l. 12. προσωκοδόμου) ἐσωκοδόμου Ar. C. HUDS. l. 13. ἀνέχοι) ἀνέχοι Reg. ἀνέχει Gr. ead. πρὸς) πάλιν πρὸς Cl. HUDS.

Pag. 118. l. 3. καὶ deest Ald. Flor. HUDS. ead. τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι) οἱ Πελοποννήσιοι τῇ πόλει Ar. C. IDEM. Dan. l. 5. ἐπὶ μέγα) ἐπιμέγα Reg. l. 6. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. ut & paulo infra. HUDS. Reg. Caff. Πλαταιῆς ἐφόβησε Gr. l. 7. περιβάλλοντες) παραβάλλοντες Dan. l. 8. μεγάλας) μεγάλους Gr. l. 11. ἐγκαρσίας) ἐγκαρσίας Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. Mf. Baf. ead. πη) ποι Ar. C. HUDS. Dan. Gr. l. 12. χαλαραῖς) χαλεραῖς Gr. l. 13. ἔχοντες deest Ar. HUDS. ead. ῥύμη) ῥώμη Ar. IDEM.

Pag. 119. l. 4. γενομένου) γιγνομένου Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. οὐ non agnoscit Ar. nec in sequentibus particulam δὴ. HUDS. ead. εἶπας σφίσιν) εἰ σφίσιν Ar. C. IDEM. Dan. l. 7. φακέλλους) φακέλους Cl. Gr. HUDS. ead. παρέβαλον) παρενέβαλον Ar. C. IDEM. Dan. παρέβαλλον Reg. Caff. Gr. l. 9. διὰ πολυχειρίαν) διὰ τὴν πολυχειρίαν C. HUDS. l. 11. ἐμβάλλοντες) ἐμβάλλοντες Gr. l. 12. ὄσσην) Ita Ar. C. & Steph. 2. ὄσσην Ald. Flor. Baf. Steph. 1. & Ae. Port. HUDS. ὄσσην Caff. Gr. l. 13. ἐς

γε ἐκεῖνον) ἔς γ' ἐκεῖνον Ar. C. HUDS. l. 14. αὐτήν, ἀπὸ) αὐτήν, ἀπὸ &c. Ar. C. Ald. Flor. Baf. Αὐτήν ἀπὸ ταυτομάτου πῦρ Cl. Gr. Sic legit & distinguit Fr. Portus: αὐτήν ἀπὸ ταυτομάτου, πῦρ &c. IDEM. In Gr. est πρὸς αὐτήν ἀπὸ ταυτομάτου, πῦρ. Αὐτήν Reg. Caff.

Pag. 120. l. 4. εἰ deest Dan. l. 8. παυσθῆναι) παυθῆναι Ar. C. HUDS. Caff. Dan. l. 9. καὶ om. Cl. HUDS. l. 10. μὲν τι) μέντοι Reg. Caff. ead. στρατοῦ) στρατοπέδου Ar. C. Cam. Cl. Gr. HUDS. Caff. Dan. ead. λοιπὸν) Lege potius πλεῖον, ut in marg. cum alioqui nihil esset necesse, quidquam ad illa verba addere, μέρος μὲν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ. Steph. Illa τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες non agnoscunt Ar. C. Cl. HUDS. Dan. l. 14. περὶ) παρὰ Reg. ead. φύλακας) φυλακὰς Ar. C. HUDS.

Pag. 121. l. 1. ἡμίσεος) ἡμίσεως Ar. C. HUDS. Reg. l. 3. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. IDEM. Reg. Caff. l. 4. τε deest Ar. C. IDEM. Dan. ead. ἀχρεῖον) ἀχρηστον Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Sed Caff. inter versus recenti manu ἀχρεῖον. l. 5. αὐτοὶ δ') αὐτοὶ δὲ Ar. C. Steph. i. HUDS. Dan. l. 6. τετρακόσιοι) τριακόσιοι Gr. IDEM. l. 8. ἐς τὴν πολιορκίαν) ἐς πολιορκίαν Gr. l. 10. οὔτε ἐλεύθερος) οὔτ' ἐλεύθερος Ar. C. HUDS. ead. Πλαταιέων) Πλαταιῶν Marg. Cam. Cl. & mox idem infra. IDEM. & Reg. Caff. utroque loco. Ἡ Πλαταιέων ἐπιστρατεία, omiffis, quae in medio sunt, Dan. l. 12. Τοῦ δ' αὐτοῦ) τοῦ δὲ αὐτοῦ Ar. HUDS. ead. τῆ τῶν Πλαταιέων ἐπιστρατεία) Id est, τῆ τῶν Πελοποννησίων ἐπιστρατεία πρὸς τοὺς Πλαταιεῖς Fr. Port. Articulum τῶν ante Πλατ. non agnoscit Ar. IDEM. l. 14. ἐστράτευσαν) ἐπεστράτευσαν Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 122. l. 3. διέφθειραν) διέφθειρον Mf. Baf. l. 4. προπεμφάντων) προσπεμφάντων Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Dan. Caff. ead. τῶν μὴ ταῦτα) τῶν οὐ ταῦτα Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. οὐ ταῦτα Dan. l. 5. τε deest C. HUDS. l. 6. ἐπεξελεύσεως ἐκ τῆς Σπαρτάλου) ἐξελεύσεως ἐκ τοῦ Σπαρ. Reg. l. 7. Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ) οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς αὐτῇ Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Πρὸ αὐτῆ Mf. Baf. l. 10. ἰππῆς) ἰππεῖς Ar. C. itidemque paulo post. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr. & Mf. Baf. hic & pag. 123 l. 8 & alibi plerumque. posteriori loco & Reg. & Caff. ead. Ὀλυνθίων pro Χαλκιδέων habet Cod. vet. Steph. HUDS. ead. Φιλοῖ) Φιλῶν Caff. Reg. sed hic in marg. γρ. Φιλοῖ. l. 12. Κρούσιδος) Κρουσίδος Ar. Cl. & Stephanus

περὶ πόλεων. HUDS. Reg. Caff. l. 13. γεγενημένης) γενομένης Ar. C. HUDS.

Pag. 123. l. 3. προσγιγνομένοις) ἐπιγιγνομένοις Marg. Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἥσσηντο) ἥσαντο Ar. Cl. IDEM. Reg. Πρότεροι οὐχ ἥσσηντο Dan. l. 4. τῶν ante Χαλλ. deest Ar. & τῶν ante προσβροπηθέντων Gr. HUDS. l. 7. οἱ abest Ar. C. IDEM. Dan. ead. ἀποχωροῦσι) ὑποχωροῦσι legisse viderur Scholiastes. HUDS. l. 8. ἐσηκόντιζον) ἐξηκόντιζον Gr. l. 9. ἢ δοκοῖ) ἢ δοκοῖν Mf. Bas. a prima manu, ἢ δοκοῖ ex emendat. ead. ἐσέβαλλον) προσέβαλλον Cl. Gr. HUDS. Immo Gr. προσέβαλλον, ut & Reg. & Caff. Praeterea δοκεῖ Gr. ead. οὐχ ἥκιστα Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Caff. l. 10. ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους) τοὺς Ἀθηναίους ἔτρεψαν Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐπέδιωξαν) ἐδίωξαν Ar. C. IDEM. l. 11. ἐπὶ πολὺ) ἐπιπολὺ Ar. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. ead. ἐς) εἰς Reg. l. 14. δὲ αὐτῶν) δ' αὐτῶν Gr.

Pag. 124. l. 1. ἅπαντες) πάντες Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. ὄντες Gr. ead. Χαλκιδῆς) Χαλκιδῆς Ar. C. IDEM. Mf. Bas. Caff. Reg. l. 2. τε deest Ar. C. IDEM. Gr. Dan. & τρόπαιον iudem. ead. νεκροὺς τοὺς αὐτῶν) νεκροὺς αὐτῶν Ar. C. Dan. Αὐτῶν etiam Cl. Gr. IDEM. & Reg. Caff. l. 6. πᾶσαν) τὴν πᾶσαν Ar. C. HUDS. Dan. Paulo ante Ἀμβρακιῶται Reg. l. 7. ναυτικὸν παρασκευάσασθαι) ναυτικὸν τε παρασκευάσαι Ar. C. HUDS. Dan. Te recent. manu inter versus scriptum erat in Caff. l. 8. ἐς Ἀκαρνανίαν) ἐπ' Ἀκαρνανίαν Ar. C. HUDS. Εἰς Ἀκαρν. Reg. l. 10. ζυμβοθεῖν) Legitur etiam βοθεῖν, sed ζυμβοθεῖν malit Steph. HUDS. ead. τῶν ἀπὸ θαλάσσης) Id est, τῶν παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκούντων Ae. Port. IDEM. l. 11. ἀν deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 12. καὶ Κεφαλληνίας) καὶ τῆς Κεφαλληνίας Gr. HUDS. ead. κρατήσουσι) κρατήσωσι Reg. Caff. & Mf. Bas. a prima manu, κρατήσαιεν a correctore. l. 14. ἐλπίδα) ἐλπίδας Ar. C. HUDS. l. 15. ναύαρχον ἔτι) ἔτι ναύαρχον Gr.

Pag. 125. l. 1. ναυσίν) νηυσίν Caff. l. 2. παρασκευασμένῳ) παρασκευασμένῳ Gr. HUDS. Παρασκευασμένῳ, deinde σ in fine deletum, & in marg. adscriptum est ὡς τάχιστα Reg. Mox idem Cod. ζυμπροθέμενοι & cum emendat. supra scripta ζυμπροθυμούμενοι. l. 6. τὸ δ' ἐκ) τὸ δὲ ἐκ Gr. l. 13. καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι) καὶ Ἀνακτόριοι καὶ Λευκάδιοι Ar. C. HUDS. Dan. Gr. l. 14. αὐτὸς

ἔχων ἦλθε) αὐτὸς ἦλθεν ἔχων Ar. C. HUDS. Αὐτοὺς ἦλ-
 τον ἔχων Dan.

. Pag. 126. l. 1. ἐπ' ἐτησίῳ) ἐπετησίῳ malint Steph. &
 Fr. Port. HUDS. l. 2. προστασία) προστατεία Marg.
 στρατεία Ar. C. IDEM. & Dan. ead. Φώτιος) Φώτυος Reg.
 l. 3. ἐστρατεύοντο) ξυνεστρατεύοντο Ar. C. HUDS. Dan.
 l. 4. Ἀντιτάνας) Ἀντιτάνας Marg. 1. Ἀτιντάνας Marg.
 2. & Strabo lib. 7. Ἀτιντάνας Cl. Gr. Ἀτιτάνας Ar. C.
 HUDS. Ἀτιντάνας Caff. Δ' ἦγε καὶ Ἀτιντάνας Gr. non Ἀτι-
 τάνας. Ἀτιντάνας Mf. Baf. Ἀτιτανὰς Dan. l. 5. Pro Θάρυπος
 mallem legere Θαρύπου: nam omnibus aliis rex ille Θάρ-
 ρυπος nominatur in recto, non Θάρυψ. Palmerius. HUDS.
 l. 6. Παραναίους) Παραβαίους & paulo infra Παραβαίων
 Gr. Ar. Baf. IDEM. Gr. hic a prima manu habet Παραναίους,
 dein mutatum est α primaе syllabae in ε. Paulo post Πα-
 ραβαίων, cum ε super α in prima & secunda syllaba scri-
 pto. Παραναίους & mox Παραναίων Reg. Παραναίους,
 & paulo post Παραναίων Mf. Baf. ead. βασιλεὺς ὄν.) βα-
 σιλεύων Marg. HUDS. l. 12. τῆς Ἀργείας) Valde suspi-
 cor, inquit Palmerius, pro τῆς Ἀργείας legendum τῆς
 Ἀγραίας, ex loco Thucydidis lib. 3, ubi de Eurylochii
 expeditione loquitur. IDEM. l. 13. κώμην) πόλιν Gr. l. 14.
 εἰ πρώτην ταύτην) εἰ ταύτην πρώτην Ar. C. HUDS. Reg.
 Caff. Gr. Dan.

Pag. 127. l. 1. προσχωρήσειν) προχωρήσειν C. Cl. HUDS.
 l. 3. τὴν deest Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Dan. Mf.
 Baf. l. 4. στρατιὰν) στρατείαν Ar. C. IDEM. Dan. l. 6.
 ἐφύλασσόν τε) ἐφύλαττόν τε Ar. HUDS. Dan. ead. αὐτῶν)
 αὐτῶν C. Cl. Gr. IDEM. Caff. l. 7. ἐπεμπον κελεύοντες)
 Alteram lectionem ἐκέλευον πέμποντες magis Thucydideam
 esse existimat Steph. HUDS. l. 12. λόγῳ) λόγοις Marg.
 Ar. C. Cam. Cl. Gr. IDEM. Reg. Dan. Caff. l. 13. τὸ
 om. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff.

Pag. 128. l. 1. οἱ ante Ἀμπρακιῶται deest Ar. C. Cl.
 Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Caff. Reg. l. 3. τε-
 ταγμένοι τε προσήεσαν) προσήεσαν τεταγμένοι τε Caff.
 l. 5. πιστεύοντες) πιστεύσαντες Mf. Baf. l. 7. οὐτ') οὐ-
 τε Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. ῥύμη) ῥώμη Marg. Ar. C.
 Cl. Ald. Flor. Baf. Sic etiam aliquot paginis ante monui-
 mus, ῥώμη scriptum inveniri: sed tam hic, quam illic,
 scripturam illam ex ignorantia significationis vocis ῥύμη or-
 tam esse suspicatur Steph. HUDS. Ῥώμη etiam Reg. Caff.

Dan. Graev. sed in hoc corrector super ω scripserat ν . *ead.* καὶ deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 12. προλοχίζουσι τὰ) προλοχίζουσι δὴ τὰ Ar. C. Cam. IDEM. Dan. Paulo ante μεμωμένους, & ex emendat. μεμωμένων Reg. l. 14. τε abest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 129. l. 1. διαφθείρονται τε πολλοὶ τῶν Χαίνων) διαφθείρονται πολλοὶ τῶν Χαίνων Ar. Διαφθείρονται τε πολλοὶ Χαίνων C. HUDS. ΜΟΧ καὶ ἄλλοι βαρβ. Dan. l. 3. ἀλλ' ἐς) ἀλλὰ ἐς Gr. l. 4. οὐδέτερον) οὐδ' ἕτερον Cass. l. 6. ἐπεὶ δὲ ἐνέκειντο) ἐπειδὴ δ' ἐνείκοντο Ar. HUDS. Ἐπειδὴ etiam Reg. l. 9. ἐς) εἰς Dan. l. 13. δ' οἱ) δὲ οἱ Ar. C. HUDS. Gr. l. 15. κατὰ τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM. Reg.

Pag. 130. l. 2. Οἰνιάδων) Sic Ar. C. Steph. 2. & Ae. Port. Οἰνιάδων Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. l. 3. κατὰ φιλίαν, ἀναχωρεῖ παρ' αὐτοὺς) διὰ φιλίαν, ἀναχωρεῖ πρὸς αὐτοὺς Mf. Baf. l. 4. ἀπῆλθον deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 5. τροπαῖον) τρόπιον passim Ar. C. HUDS. Dan. semper. *ead.* τῆς deest Reg. l. 7. τὸ δ' ἐκ) τὸ δὲ ἐκ Gr. l. 8. Κρισαίου) Κρισσαίου Ar. C. Flor. HUDS. *ead.* κόλπου deest Ar. C. A meo Cod. vet. abest vox κόλπου: quod si ab aliis nonnullis itidem abesset, ex aliqua margini adiecta expositione irrepsisse suspicari quis posset. Stephanus. IDEM. Abest etiam a Dan. l. 9. Ξυμβουδῶσιν) Ξυμβουδῶσι Gr. *ead.* οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἀνω) Id est, οἱ παραθαλάσσιοι τοῖς ἀνω, καὶ μεσογείοις &c. Ae. Port. Ἀπὸ τῆς θαλάσσης Gr. HUDS. l. 11. ἐν Στράτῳ) ἐν τῇ Στράτῳ Gr. l. 14. ἐτήρει) διετήρει Reg.

Pag. 131. l. 2. ἐπλεον) ἐπέπλεον Marg. Ar. C. HUDS. Dan. ἐπλεον Mf. Baf. *ead.* ὡς οὐκ ἐπὶ ναυμαχίᾳ) οὐκ ὡς ἐπὶ ν. Mf. Baf. Οὐχ ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν Reg. Cass. Gr. Et mox ἀλλὰ στρατιῶται Reg. l. 3. ἐς deest Gr. l. 6. ἀντιπαραπλέοντας) Sic ex emendat. pro ἀντιπεριπλέοντας Reg. l. 7. παρὰ γῆν) παρὰ τὴν γῆν Ar. HUDS. l. 8. ἀντιπέρας) ἀντιπέραν C. IDEM. l. 9. ἐπὶ Ἀκαρνανίας) ἐπ' Ἀκαρνανίας Ar. C. IDEM. Dan. l. 10. Εὐήνου) Εὐήνου Reg. Cass. Gr. l. 12. ὑφορμισάμενοι) ἐφορμισάμενοι Marg. Cam. HUDS. l. 13. δὲ ἦσαν) δ' ἦσαν Gr. *ead.* καὶ deest Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* πόλεις ἐκάστων) πόλιν ἐκάστην Cl. HUDS. l. 14. Μάχων) Μαχάων Marg. Camer. Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Dan.

Pag. 132. l. 2. ποιήσαντες deest Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. l. 3. οἱ τ' ἦσαν) οἱ τε ἦσαν Reg. Caff. Gr. l. 6. τὰς) τὰ Gr. ead. διαβραχέος) διὰ βραχέος C. HUDS. Gr. l. 7. προσπίπτειν) Legitur etiam προσπλέειν, ut testatur Steph. sed προσπίπτειν retinere malit. Προσπλέειν Cl. Gr. HUDS. Reg. & cum altera lectione recent. manu inter versus scripta Caff. Paulo ante παραγιγνώμεναι Dan. Gr. l. 8. οἱ δ') οἱ δὲ Reg. Caff. Gr. & hic καταμιάν.

Pag. 133. l. 1. τὰ deest Reg. l. 2. παρέξειν) παρέχειν Marg. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Caff. παρέξειν Mf. Bas. ead. εκπνεύσαι) εκπνεύσει Ar. C. Ἐκπνεύσαν legendum cenfet Canterus, ut εκπνεύσαν τὸ πνεῦμα pro εκπνεύσαντος τοῦ πνεύματος Attice ponatur. Vid. Annot. HUDS. Ἐκπνεύσειν Dan. l. 3. γίγνεσθαι) γίνεσθαι Caff. Gr. ead. ἐπὶ τὴν ἔω) περὶ τὴν ἔω Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Dan. l. 4. οὐδένα χρόνον) οὐδένα τε χρόνον Ar. C. IDEM. ead. ἡσυχάσειν) ἡσυχάζειν C. IDEM. Gr. l. 5. ἐφ' ἑαυτῷ) ἐφ' αὐτῷ Gr. ead. βούληται) βούλεται Gr. l. 7. τε deest Ar. C. HUDS. ead. Interpunge post οὔσαι Steph. IDEM. l. 8. τοῦ τε ἀνέμου) τοῦ τ' ἀνέμου Ar. C. IDEM.

Pag. 134. l. 1. ὄντες om. Gr. HUDS. l. 5. καὶ τὰς ἄλλας &c.) καὶ πάσας ἢ χ. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Διεχωρήσειαν etiam Gr. καὶ πάσας ἢ χωρ. διέφθειραν Mf. Bas. l. 6. ἐς) εἰς Dan. l. 7. μηδένα) μηδεμίαν Marg. HUDS. ead. τρέπεσθαι) τραπέσθαι Ar. C. Gr. IDEM. Mf. Bas. Dan. ead. δ' ἐς) δὲ ἐς Ar. C. IDEM. l. 8. Πάτρας) Πάτραν Reg. Mf. Bas. l. 9. δώδεκα) δέκα Marg. HUDS. l. 10. Μολύκρειον) Haec urbs a Strabone & Stephano Μολύκρεια dicitur. IDEM. l. 11. ἀπέπλεον) ἐπέπλεον Ar. C. IDEM. Dan. ead. τροπαῖον) τρόπαιον Gr.

Pag. 135. l. 1. Ἠλείων) Ἠλεῖον Ar. HUDS. l. 2. ἐκεῖθεν) κείθεν Ar. C. IDEM. Κῆθεν Dan. l. 5. ξυμβούλους) ξυμμάχους Ar. C. IDEM. Dan. ead. Βρασίδαν) Βασιλίδην Cl. IDEM. l. 7. κατασκευάζεσθαι) παρασκευάζεσθαι Ar. C. Gr. IDEM. Dan. l. 10. τοσοῦτω) τοσοῦτον Reg. l. 12. τῆς σφετέρως &c.) Nemo non credat & affirmare aufit, Thucydidem hic τῆ σφετέρᾳ δι' ὀλίγου μελετη scriptisse: sed tamen alteram lectionem quomodo posset defendere Thucydides, invenisse mihi videor. Steph. HUDS. l. 13. οἱ δὲ, ἀφικόμενοι) Sic distinguit Fr. Porrus: οἱ δὲ, ἀφικόμενοι, μετὰ Κνήμου ναῦς τε &c. Μετὰ τοῦ Κνήμου Ar. C. IDEM.

Pag. 136. l. 1. περιήγγελον) περιήγγειλαν Marg. προσ-
 περιήγγειλαν Ar. C. HUDS. l. 2. ὡς deest Reg. l. 5.
 αὐτῶ) αὐτῶν Reg. Gr. Ὅτι πλείστας Caff. Gr. Μοχ διὰ
 τάχους deest Mf. Bas. Διατάχους Reg. l. 6. καθ' ἡμέραν
 ἑκάστην) καθ' ἑκάστην ἡμέραν C. HUDS. l. 8. προσεπέ-
 στειλαν) προσεπέτειλαν Reg. ead. ἐς) εἰς Dan. & infra
 pag. 138 l. 4 Gr. l. 14. ὑπὸ ἀνέμων) ὑπ' ἀνέμων Ar. C.
 HUDS. Gr. Dan.

Pag. 137. l. 1. ὑπὸ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 2. Οἱ
 δ') οἱ δὲ Gr. l. 3. Articulum τὴν non agnoscunt Ar. C.
 Cl. Gr. HUDS. Caff. Reg. ead. παρεσκευασμένοι) παρα-
 σκευασάμενοι Ar. C. Cl. IDEM. Dan. l. 7. τὸ ῥίον omitt.
 Gr. HUDS. ead. Μολυκρικόν) Straboni & Stephano Μολύ-
 κριον. IDEM. l. 8. εἰκοσιν deest Dan. l. 10. τὸ) τοῦ Gr.
 Mf. Bas. l. 12. Κρισαίου) Κρισσαίου C. HUDS.

Pag. 138. l. 2. τε deest Gr. l. 3. οἱ μὲν non est in Dan.
 l. 5. ἐσπλεῖν) ἐκπλεῖν & inter versus rec. manu ἐς Reg.

Pag. 139. l. 1. οὐχὶ δικαίαν) οὐ δικαίαν Gr. HUDS.
 ead. τὸ ἐκφοβῆσαι) Est etiam alia lectio τοῦ ἐκφοβῆσαι, quam
 alteri non postponendam dixerim. Immo vereor, ne illa post-
 poni huic debeat. erit autem ναυμαχία nominativus ver-
 bi ἔχει. Steph. Illud τὸ ἐκφοβῆσαι pro πρὸς τὸ ἐκφοβῆσαι,
 vel πρὸς τὸ ἐκφοβεῖσθαι, positum existimat Ae. Port. HUDS.
 l. 5. ἢ deest Gr. l. 6. ἠσσησθαι) ἠσσηθῆναι Ar. C. HUDS.
 Dan. ἠσσησθαι Mf. Bas. l. 7. κατὰ κράτος) κατακράτος
 Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. Gr. l. 8. αὐτῶ)
 αὐτῶ Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Caff.
 ead. τῆς γε) τῆς τε Reg. Caff. l. 11. αἰεὶ ἀνδρείους ὀρθῶς
 εἶναι) αἰεὶ ὀρθῶς ἀνδρείους εἶναι Ar. C. HUDS. Dan. l. 12.
 Post particulam μὴ interpungendum censet Stephanus, cum
 non ad participium προβαλλομένους feratur, sed ad verbum
 γενέσθαι. HUDS. l. 13. ὑμῶν δὲ οὐδ') ὑμῶν δ' οὐδ' Reg.
 Caff. Gr. Ἰμῶν δὲ οὐχ Dan. l. 15. ἀνδρείαν) ἀνδρίαν Gr.

Pag. 140. l. 2. ἀνευ δὲ εὐψυχίας) ἀνευ δ' εὐψυχίας Bar.
 Ald. Flor. Bas. HUDS. Gr. & paulo post τέχνη δ' ανευ.
 Sic etiam utroque loco Stobaeus. ead. οὐδεμία) οὐδὲ μία
 Caff. l. 5. τὸ τολμηρότερον) τὸ deest Ar. C. HUDS. Caff.
 Dan. l. 6. ἀπαράσκειναι τότε) ἀπαράκειναι γε τότε Mf.
 Bas. l. 7. ὑμῖν) ἡμῖν Dan. l. 8. πλειόνων) πλεόνων Ar.
 C. HUDS. l. 11. πρότερον) πρῶτον Ar. C. IDEM. Dan.
 l. 13. ἑαυτὸν) ἑαυτοῦς Ar. C. HUDS. l. 14. λείποντες)
 προλείποντες Cl. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 141. l. 4. τιμήσονται) τιμηθήσονται Ar. C. HUDS. l. 8. τὸ δεεστ Reg. l. 11. μὲν δεεστ Reg. & pro αὐτοῖς idem habet αὐτοῦς, nec non Gr. sed hic cum emendatione superscr. αὐτοῖς. l. 13. τοσοῦτον) τοσοῦτων Marg. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg.

Pag. 142. l. 4. ἔλεξε) ἔλεγε Ar. C. HUDS. l. 5. Ante στρατιῶται non legitur ἄνδρες in vet. Codice: licet eius adiectio fermonem magis Graecum efficere quodammodo videatur. Eamque etiam eundem Codicem in alio quodam loco non habere memini. Steph. IDEM. Ὡ ἄνδρες abest Reg. l. 8. μηδὲ αὐτοὶ) μηδ' αὐτοὶ Ar. C. HUDS. ead. ἡμῖν δεεστ Gr. l. 9. καὶ δεεστ Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. ταπλείω) τὰ πλείω Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Caff. Gr. l. 13. καὶ οἶονται) καὶ οἶον τε Reg. ead. σφᾶσι) Mirum est non potius scriptum esse σφᾶς: ut intelligeremus οἶονται σφᾶς ἐν τῷ ναυτικῷ ὁσαύτως κατορθώσιν. Steph. HUDS.

Pag. 143. l. 2. τι om. Cl. HUDS. & Caff. cui deinde recenti manu adscriptum est. ead. ἐμπειρότεροι εἶναι) εἶναι ἐμπειρότεροι Ar. C. IDEM. ead. θρασύτεροι) θαρσύτεροι Ar. IDEM. l. 3. τῶν ξυμμάχων) αὐτῶν ξυμμάχων Marg. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. τῶν ξυμμάχων Mf. Bas. l. 4. προάγουσι) προάγουσι Gr. προάγουσιν Mf. Bas. Mox eis τὸν Reg. l. 5. ἐνεχείρησαν) Legitur etiam ἐπεχείρησαν. Steph. Ita Cl. Gr. HUDS. & Stobaeus. WASS. Reg. Caff. & hic mox, ut & lin. 10 παρὰ πολὺ. l. 7. πλέω φόβον) φόβον πλέω Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. ἡγούνηται) ἡγώνηται Reg. ead. ἄξιον τοῦ παραπολὺ) Id est, ἀξιολογώτατον Ae. Port. HUDS. l. 10. ἡμᾶς) ἡμᾶς Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Mf. Bas. l. 11. τοπλέον) τὸ πλέον Ar. C. IDEM. Caff. Gr. l. 12. οἱ δ' ἐκ) οἱ δὲ ἐκ Ar. C. HUDS. ead. πολλῶ) πολλῶν Marg. Ar. C. Bar. Cl. Gr. HUDS. Reg. & a prima manu Caff. sed deinde erasum erat v.

Pag. 144. l. 1. καὶ δεεστ Ar. HUDS. l. 2. ἐλασσόνων) ἐλαττόνων Ar. C. IDEM. Dan. Ὑπὸ ἐλασσόνων Reg. Caff. l. 4. οὐδὲ ἐσπλεύσομαι) οὐδὲ ἐκπλεύσομαι Marg. Camer. οὐδ' ἐσπλεύσομαι Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. οὐδὲ σπλεύσομαι Mf. Bas. l. 6. ἐμπείρω) ἐμπείρωσ Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg. & cum altera lectione inter versus Caff. l. 7. ἐς ἐμβολήν) ὡς ἐμβ. Reg. l. 8. πολεμίων ἐκ πολλοῦ &c.) πολεμίων ἐναντίον ἐκ πολλοῦ, οὗτ' ἂν &c. Ar. C. HUDS. Ἐναντίον etiam Dan. & οὗτ' ἂν Gr. l. 10. οὐδὲ ἀναστροφᾶι) οὐδ' ἀναστροφᾶι Ar. C. HUDS. l. 11. ἀλλ')

ἄλλὰ Ar. C. IDEM. Dan. l. 13. οὖν ἐγὼ defunt Gr. l. 14: ὑμεῖς δὲ, εὐτακτοὶ &c.) ὑμεῖς δ' εὐτακτοὶ παρά τε ταῖς ναυσὶ Gr. l. 15. παρὰ) περὶ Reg. παρὰ ταῖς τε ναυσὶ Caff.

Pag. 145. l. 1. τῆς ἐφορμίσσεως) τῆς τῶν πολεμίων ἐφορμίσσεως Reg. l. 2. κόσμον) Vocat κόσμον, cum omnia rite atque ordine, servatis legibus militaribus, fiunt: alibi de eadem re τὸ εὐκόσμον dicit. Steph. HUDS. ead. περὶ πλείστου) περιπλείστου Ald. Flor. Basf. πλείστου Gr. IDEM. Immo πλείστου. l. 3. ἠγεῖσθε) ποιεῖσθε Marg. Ar. C. HUDS. Dan. ead. ὥστε) Si pro ὥστε scribatur ὃ ἔς τε, belle procedet structura, sensusque manifestus erit. Cum tamen magis usitata sermonis forma haec futura esset, ὃ ἔς τε τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν συμφέρει, καὶ ἔς ναυμαχίαν οὐχ ἠκιστα, maluit, mutata (more suo) constructione, dicere καὶ ναυμαχία οὐχ ἠκιστα. Steph. Ὡσπερ Cl. in marg. ὥστε. HUDS. ὥσπερ etiam Mf. Basf. in marg. ead. πολεμικῶν) πολεμίων Bar. Ald. Flor. Basf. IDEM. Πολεμικῶν καὶ συμφ. Reg. Caff. πολεμικῶν Mf. Basf. l. 4. ναυμαχία) ναυμαχίαις Marg. HUDS. ead. οὐχ ἠκιστα) οὐχ ἠκιστα Bar. C. Ar. Ald. Flor. Basf. IDEM. ead. ἀμύναςθε) ἀμύναςθε Cl. Gr. IDEM. Ἀμύναςθε δὲ Reg. Caff. In Gr. ἀμύναςθε est ex emendatione, & τε abest. ἀμύναςθε τοῦσδε ἀξίως Mf. Basf. & ex emend. ἀμύναςθε δὴ τοῦσδε ἀξίως. l. 6. Πελοποννησίων) τῶν Πελοπ. Reg. l. 7. τῆς δεεστ Ar. HUDS. Dan. l. 10. τοὺς abest Ar. HUDS. l. 11. μὲν) δὲ Reg. ead. παρεκελεύσατο) παρεσκευάσατο C. παρεκελεύετο Cl. HUDS. & Caff. l. 12. ἐπέπλεον) ἐπλεον Ar. C. Cl. IDEM. l. 14. ἕω) ἕως Dan.

Pag. 146. l. 1. ἐπὶ τὴν) παρὰ τὴν Marg. Ald. Flor. Basf. HUDS. Ἐπὶ Mf. Basf. l. 2. ἠγούμενοι) ἠγουμενῶ Marg. Cl. HUDS. Reg. Caff. sed in hoc deinde super ω scriptum erat αι. l. 3. ναὺς om. Cl. HUDS. Reg. Caff. & Reg. εἰκοσιν. l. 7. αὐταὶ) αὐταὶ Ar. C. IDEM. Gr. l. 11. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. itidemque paulo infra. HUDS. Caff. Gr. Sed Caff. infra Μεσσηνιοί. Paulo ante Dan. non habet ὃ ante πεζός. l. 12. κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως) κατὰ μίαν ἐπικέρως Mf. Basf. l. 13. παραπλέοντας deest Reg.

Pag. 147. l. 4. τινες om. Cl. HUDS. Reg. Caff. Mf. Basf. l. 6. τὰς δὲ ἄλλας) τὰς δ' ἄλλας Ar. C. IDEM. l. 7. ἀνδρας τε τῶν) ἀνδρας τῶν Gr. l. 9. ἀναδύμενοι) ἀναδύσαντες legisse videtur Valla. HUDS. l. 10. ἥδη deest Ar. HUDS. Dan. ead. παραβοηθήσαντες) Malim παρα-

βοηθοῦντες, ut in Cod. vet. scriptum est. Steph. IDEM. Περιβοηθήσαντες Reg. l. 15. ἔφθειραν) διέφθειρον Marg. Ar. C. Cl. in marg. HUDS. Dan. ἔφθειρον Cass. Gr. Mf. Baf.

Pag. 148. l. 2. ἐπιστροφὴν) ὑποστροφὴν Marg. & Cod. vet. Stephani. Cl. Gr. Ἐπιστροφὴν (cum parvo praecedat intervallo) retinendum suadet Steph. HUDS. Ὑποστροφὴν Cass. l. 3. αὐτοὺς) αὐτὰς Reg. Gr. sed hic αὐτοὺς inter verfus. l. 4. ἰσχουσαι) σχουσαι Cass. l. 5. κατὰ τὸ Ἄπολλόνιον, παρεσκευάζοντο) κατὰ ἀπολλόνιον παρεσκευάζοντο Cass. Κατὰ τ. ἀ. κατεσκευάζοντο Reg. ead. ἀμυνόμενοι) ἀμυνόμενοι Ar. HUDS. l. 6. ἐπιπλέωσιν) πλέωσιν Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Cass. Dan. l. 7. παραγιγνόμενοι) παραγιγνόμενοι C. HUDS. Παραγιγνόμενοι Dan. ead. ἐπαιώνιζον) Ita Cod. vet. Stephani & editi omnes. Ἐπαιώνιζον Marg. Ar. C. HUDS. l. 11. τῇ διωκούσῃ Λευκαδία) τῇ Λευκαδία διωκούσῃ Ar. C. IDEM. Reg. Cass. Dan. Gr. Mf. Baf. l. 12. μέση) μέσον Cl. HUDS. ead. οὖν deest Reg. l. 13. τούτου του defunt Ar. τούτου non agnoscit C. HUDS. Τούτου ἀπροσδοκίτου Reg.

Pag. 149. l. 1. παραλόγου) παρὰ λόγον Ar. C. Cl. & παραλόγου in marg. HUDS. Παρὰ λόγον Reg. Cass. Dan. l. 2. καθεῖσαι) καθῆσαι Dan. l. 3. ἐπέστησαν) ἔστησαν Ar. C. Cl. ἀπέστησαν Priscian. HUDS. Ἔστησαν Dan. l. 4. ἀντεξόρμησιν) ἀντεφόρμησιν Marg. ἀντεξεφόρμησιν Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. βραχέα) βράχη Cod. vet. Steph. βράχια Ar. C. Ald. Flor. Baf. IDEM. Cass. βράχια Gr. βράγχεα Reg. Καὶ etiam abest Gr. ead. χωρίων ἀπειρία) ἀπορία χωρίων Ar. C. HUDS. Ἀπειρία χωρίων Reg. Cass. Dan. Gr. Mf. Baf. l. 7. δ' Ἀθηναίους) δὲ Ἀθηναίους Reg. Cass. Gr. l. 9. ἐπ' αὐτοὺς) ἐς αὐτοὺς Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. τὸν) τὸ Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. τὸν Mf. Baf. εἰς τὸν Reg. Cass. & p. 150 lin. 14 εἰς κόλπον Cass. p. 151 lin. 4 εἰς τὴν Reg. l. 12. ὅθεν περ ἀνηγάγοντο) ὅθεν περ ἀνήγοντο C. ὅθεν ἀνήγοντο Ar. HUDS. ὅθεν περ ἀνήγοντο Dan. l. 14. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. Baf. HUDS. Cass. Gr.

Pag. 150. l. 2. καὶ deest Gr. l. 3. περὶ) πρὶν Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. & supra rec. manu περὶ. Ἡ πρὶν περὶ Gr. ἢ περὶ Mf. Baf. l. 4. ἔσφαξεν) ἀπέσφαξεν Marg. ἔσφαξεν αὐτὸν Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 5. Ναυπακκτίων) Ναυπάκτιον Marg. Ar. C. IDEM. Mf. Baf. it. Gr. a correctore, qui i super o posuit. l. 6. τροπαῖον) τρόπαιον & ex emendat. recenti τροπαῖον. Mox lin. 9 τρόπαιον

eadem manu Caff. *τρόπαιον* utroque loco & lin. 12 *τροπαῖον*, deinde ab emendatore *τρόπαιον* Gr. *ead.* ἀναγαγόμενοι) ἀναγαγόμενοι C. HUDS. l. 10. τῆς τροπῆς &c.) Haec verba non aliter accipienda sunt, quam si dictum esset, τῆς τροπῆς τῶν νεῶν, ἄς πρὸς τῇ γῆ διέφθειραν. Stephan. IDEM. *ead.* ναὺς διέφθειραν) διέφθειραν ναὺς Ar. C. IDEM. Dan. l. 14. ἐς τὸν κόλπον) ἐς κόλπον Cl. Gr. IDEM. Reg. εἰς κ. Caff. *ead.* Κρισαῖον) Κρισαῖον Ar. C. HUDS. Dan. & alibi semper. Sic & pag. 151 lin. 7 Reg. *ead.* καὶ Κόρινθον, πάντες) καὶ Κορίνθιον, πάντες Ald. Flor. Bas. καὶ Κορίνθιοι ἅπαντες Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 151. l. 2. αἷς ἔδει) Pro ἄς ἔδει Ae. Port. HUDS. Πρὸς τῆς ναυμ. Dan. l. 8. οἱ deest C. HUDS. l. 9. τῶν om. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. l. 11. ἀκλειστος) ἀκλειστος Gr. IDEM. l. 14. τροπωτῆρα) τροποτῆρα Ar. C. IDEM. *ead.* Ἀθίνας) Ἀθηναίους Ar. C. IDEM. Dan. l. 15. κατὰ τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. itidemque in pag. 154 lin. 4. HUDS. Reg. ut & pag. 154. Idemque hic ἐς Μέγαρά τε καὶ.

Pag. 152. l. 1. Νισαίας) Νισσαίας passim Ar. C. HUDS. Dan. semper. l. 2. πλεῦσαι εὐθὺς) εὐθὺς πλεῦσαι Reg. l. 4. οὐδεμία) οὐδὲ μία, & mox οὐδὲ μῖας C. HUDS. l. 5. οὐδ' ἀπὸ) οὐδὲ ἀπὸ Gr. l. 6. οὐδὲ, εἰ) οὐδ' εἰ Ar. C. HUDS. l. 9. ἐκ) ἐπὶ Ar. C. IDEM. Dan. l. 11. τις καὶ) καὶ om. Mf. Bas. *ead.* αὐτοὺς λέγεται) λέγεται αὐτοὺς Reg. Caff. l. 13. ἐπ' αὐτοῦ) ἐπ' αὐτῷ Ar. C. HUDS. l. 14. ἐσπλεῖν) ἐπιπλεῖν Mf. Bas. *ead.* μηδ' ἐκπλεῖν) μηδὲ ἐκπλεῖν Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 153. l. 1. προσέβαλον) προσέβαλλον Gr. Mox ἐφείλκυσαν Reg. l. 5. τὸν deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. τὴν τε τῶν Σαλαμινίων &c.) τὴν τε Σαλαμίνα ἠρῆσθαι ἐνόμιζον καὶ παρὰ Marg. 1. Cam. Cl. Gr. Ἐαλωκέναι ἐνόμιζον Marg. 2. Τὴν τε τῶν Σαλαμινίων πόλιν ἐαλωκέναι Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. & Dan. Cum Marg. 1. Cam. & cet. Reg. Caff. l. 9. ὅσον οὐκ) ὅσον οὐκ Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Ὅσον οὐκ Caff. *ead.* ἐσπλεῖν) μέλλειν ἐσπλεῖν Thucydidem scripsisse existimat Steph. Vide Annot. HUDS. *ead.* ὅπερ ἂν, εἰ ἐβουλήθησαν μὴ) ὅπερ εἰ ἂν μὴ ἐβουλ. Gr. l. 10. ἂν ἐγένετο) ἂν deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. δὲ ἄμ') δ' ἄμ' Gr.

Pag. 154. l. 1. καθίσταντο) καθίσαντο Ar. HUDS. l. 4. ἐπὶ τῆς Νισαίας ἐπλεον) ἐπὶ τῆς Νισσαίας ἀπέπλεον Ar.

C. Ἀπέπλεον etiam Gr. IDEM. & Dan. item Νισσαίως. Paulo post αἰ ante νῆες deest Gr. l. 7. τὰ abest Ar. C. HUDS. Dan. l. 8 πεζοὶ) πεζῆ Marg. Ar. C. IDEM. Dan. ead. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, οὐκέτι) οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς οὐκέτι Marg. Cam. HUDS. Ἀθ. αὐτοὺς οὐκέτι Mf. Bas. ex emendat. l. 10. ἴδη τοῦ) ἅμα τοῦ Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Mf. Bas. ead. τοιοῦτον) τὸ λοιπὸν Ar. C. HUDS. Caff. l. 11. κλείσει) κλήσει Cl. Gr. HUDS. Caff. ead. ἄλλη ἐπιμελεία) ἄλλη ἀσφαλεία Cl. in marg. IDEM. l. 13. Τήρῳ) Τήρως Gr.

Pag. 155. l. 2. διὰ omitt. Cl. Gr. HUDS. Caff. l. 5. κατ' ἀρχὰς) καταρχὰς Ar. C. IDEM. Reg. κατάρχας Gr. l. 8. ξυμμαχίαν &c.) ξυμμαχίαν ἐποίητο, καὶ τὸν τε Φίλιππον Dan. l. 12. πρέσβεις om. Cl. HUDS. Caff. deinde manu rec. adscriptum. ead. ἔτυχον) ἐτύγχανον Marg. HUDS. Schol. l. 13. Ἄγωνα) Ἄγων cum accentu in ultima ap. Steph. περὶ πόλεων in voce Ἀγώνεια. HUDS.

Pag. 156. l. 2. Αἴμου) Αἴμου Cl. Gr. Ar. passim. HUDS. Reg. hic & paulo post Αἴμου. Mox τε om. Mf. Bas. l. 3. τῆς ante ἐς om. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Mf. Bas. l. 4. τοὺς ὑπερβάντι) Legitur & τοὺς ὑπερβάντας teste Steph. qui in altera lectione cum articulo τοὺς aliquod participium subaudiendum esse censet. HUDS. ὑπερβάντας Mf. Bas. l. 5. τοῦ deest Gr. Mox idem εἰσὶ δὲ οἱ Γ. l. 10. τῶν om. Gr. HUDS. ead. Δῖοι) Eisdem esse cum Diobessis apud Plinium existimat Harduin. ad lib. 4, p. 437. IDEM. Δῖοι Caff. Gr. l. 13. Ἀγριῶνας) Ἀκιάνας Gr. ead. Λαιαῖος) Λαιαῖος passim Ar. C. Cl. Gr. Elethos hos Plinium appellasse, arbitratur Harduinus, loco supra citato. HUDS. Λαιαῖος & mox Λαιαῖων Reg. Caff. Gr. Dan. Mf. Bas. ead. καὶ ἄλλα ὅσα) καὶ ὅσα ἄλλα Ar. C. HUDS. l. 14. ἦρχε) ἦρχεν Caff. ead. μέχρι Γρααίων) μέχρι γὰρ Γρααίων Gr. μέχρι Γααίων Dan. μέχρι γὰρ Λαιαῖων Παιόνων Mf. Bas.

Pag. 157. l. 1. Στρυμόνος) Στρυμμόνος Ar. & mox infra. HUDS. Reg. Dan. l. 2. Σκομίον) Σκόμβρου C. Σκόμβρου Ar. & Dan. Hic mons Σκόμβρος dicitur ab Aristotele, teste Ortelio Scorpius Plinio. HUDS. Σκόμβρου hic, & paulo post Caff. l. 4. καὶ τούτους) καὶ τοὺς Mf. Bas. l. 5. Τριλαταῖοι) Τριλαταῖοι Ar. C. Cl. HUDS. l. 7. ῥεῖ δ' οὗτος) ῥεῖ δὲ οὗτος Gr. l. 8. Νέστος) Ab aliis Νεστὸς & Μεστὸς appellatur. Vide Salmasii Exercitationes Plinianas, & Harduinum in Plinium IV, 11 in Not. & Emendat. ead. καὶ μέγα) καὶ deest Ar. HUDS. l. 9. ἐχόμε-

ρον) ἀρχόμενον Reg. l. 10. ἡ ἀρχὴ ἢ Ὀδρυσῶν) ἢ ἀρχὴ Ὀδρυσῶν Ar. ἢ ἀρχὴ τῶν Ὀδρυσῶν C. HUDS. l. 11. ἀπὸ Ἀβδήρων) ὑπ' Ἀβδήρων Gr. l. 13. ταξυντομώτατα) τὰ ξυντομώτατα Ar. C. itidemque paulo infra Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. & sic iidem & Gr. infra. ead. αἰεὶ) αἰεὶ Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. mox ἴστηται Gr. Vasc. Bas. & sic factum erat in Cass. relicto tamen circumflexo in media.

Pag. 158. l. 2. τσαῦτη) τσαῦτα Marg. Ar. C. HUDS. Gr. & εἰς ἠπειρον. l. 3. Λαίους) Λαιαίους Cass. Reg. Gr. & Στρυμμόνα Reg. l. 4. πλείστου) πλείστους Dan. l. 6. τῆς) γῆς Gr. ead. ὅσον προσῆξαν) ὅσον προσῆξαν Ms. Bas. a prima manu, ὅσαι πρ. a correctore. l. 9. εἶη) ἦεἰ in Codd. al. HUDS. Ita erat in Cass. sed recens manus superscripserat εἶη. ead. καὶ δῶρα οὐκ) καὶ δῶρα καὶ οὐκ Gr. l. 10. τε deest Ar. C. HUDS.

Pag. 159. l. 1. τῶν non agnoscunt Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Schol. Reg. Cass. l. 2. μὲν abest Ar. C. IDEM. Dan. l. 3. μὴ δοῦναι defunt Reg. sed adscripta recenti manu. l. 4. κατὰ τὸ δύνασθαι) Hoc est, διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν τῆς δύναμεως ἰσχὺν Ae. Port. HUDS. ead. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Gr. l. 5. ὥστε ἐπὶ) ὥστ' ἐπὶ Gr. l. 6. ἢ βασιλεία ἦλθεν) ἦλθεν ἢ βασιλεία Reg. ead. τῶν γὰρ) τῶν μὲν γὰρ Cl. HUDS. l. 9. ἰσχυῖ) ἰσχύει Reg. Gr. l. 10. δευτέρα) δεύτερον Dan. ead. τὴν omitt. Cl. Gr. HUDS. In Gr. est μετὰ τῶν Σκυθῶν. Μετὰ τὴν τῶν Σκυθῶν Reg. Cass.

Pag. 160. l. 3. χώρας τσαύτης βασιλεύον) βασιλεύον χώρας τσαύτης Reg. Cass. l. 4. ἔτοιμα) Miretur aliquis non sequi ἔτοιμος. Sed alii plerique loci suspectum habere hunc nos vetant: in iis enim itidem dicit ἐπειδὴ ἔτοιμα ἦν, subaudiendum relinquens πάντα. Alicubi vero & ἐπειδὴ παρεσκευάστο cum eadem ellipsi dicentem audimus. Steph. HUDS. l. 6. αὐτοῦ) αὐτοῦ Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Αὐτῆς, & ab emendat. rec. αὐτοῦ Cass. l. 7. Σιτών) Σι-
των & paulo infra Σιτωῦς Ar. C. Vocem ὄξυτόνωσ scribe-
dam esse docet Steph. περὶ πόλεων. HUDS. Sic Cass. & Gr. utroque loco. Dan. hic Σιτών. l. 11. ἐς deest Reg. Mox δ' αὐτῶ Gr. l. 13. προσεγίγνετο) παρεγίγνετο Reg.

Pag. 161. l. 3. τοῦ δ' ἵππικῶ) τοῦ δὲ ἵππικῶ Reg. Cass. l. 5. οἱ μαχαιροφόροι μαχίμώτατοι) οἱ μαχαιροφό-
ροι καὶ μαχίμώτατοι Ms. Bas. ex emendat. l. 6. τῆς de-
est C. HUDS. l. 7. ὁ δὲ ἄλλος) ὁ δ' ἄλλος Gr. ead. φε:

βερώτατος) φοβερώτερος Gr. HUDS. l. 11. Περδίκκας) Περδίκας Caff. l. 12. Λυγκησταί) Ἐλυγκησταί Ar. C. Λυγκισταί apud Strabonem. Λυγκεσταί Diodoro Sic. Horum regio Λυγκηστis Ptolemaeo. HUDS. Λυγκισταί Caff. Ἐλυγκησταί Dan. ead. Ἐλειμιῶται) Ἐλειμιῶται Ar. C. Ἐλυμιῶται Ptolemaeo. IDEM. Ἐλιμιῶται Caff. In scriptura, quam ex Ar. C. profert Hudf. fortassis vitium est, nam ea est in textu. l. 14. περὶ) παρὰ Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan. Mf. Baf.

Pag. 162. l. 2. Τημενίδαι) Vide Herodoti lib. 8. HUDS. Τημαινίδαι Mf. Baf. ead. τοαρχαῖον ὄντες ἐξ Ἄρχους) τὸ ἀρχαῖον ἐξ Ἄργους Ar. C. IDEM. Dan. τὸ ἀρχαῖον etiam Caff. & Gr. l. 3. πρώτοι) πρώτον Reg. Caff. l. 4. ὑπὸ τὸ Πάγγαιον) ὑπὸ τοῦ Πάγγαιον & in marg. Παγγαίου Dan. l. 5. Στρυμόνος) Στρυμμόνος Reg. ead. Φάγητα) Invenitur etiam scriptura Φράγητα. Steph. & ita Cl. HUDS. Gr. Mf. Baf. l. 6. καὶ νῦν) καὶ deest Ar. C. IDEM. Dan. l. 9. Ἄξιον) Προπαροξυτόνως apud Ptolem. Paufan. & Harpocrat. Ὄξυτόνως Ar. C. & Strab. IDEM. Ἄξιον Caff. a prima manu, deinde correctum erat Ἄξιον, & ita Dan. & Gr. l. 11. Ἄξιου) Ἄξιου Ar. C. IDEM. Dan. In Caff. desiderantur quae sunt inter μέχρι & Στρυμόνος: sed leguntur in marg. manu vet. scripta, ubi est Ἄξιου. ead. Στρυμόνος) Στρυμμόνος Ar. itidemque paulo infra. HUDS. Utrobique etiam Reg. & Dan. l. 12. Ἡδῶνας) Ἡδῶνους Mf. Baf. ex emendat. l. 13. καλουμένης deest Ar. C. HUDS. Dan. ead. Ἐορδούς) Ἐορδούς Ar. C. Sic apud Strab. lib. 8. Hanc vocem accentum in ultima gerere docet Herodianus lib. 6, teste Stephano περὶ πόλεων. IDEM. Ἐορδούς Gr. l. 14. διεφθάρησαν) ἐφθάρησαν Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Caff. Reg. Dan. Mf. Baf. qui & mox βραχὺ δὲ καὶ αὐτῶν. l. 15. Φύσκαν) Φύσαν Ar. C. HUDS. Dan. Φυσκίαν Caff. ead. Ἀλμώπας) Ἀλμῶπας Caff. Ἀλμωπὰς Gr.

Pag. 163. l. 3. Γρηστονίαν) Γερηστονίαν Gr. passim. HUDS. Γερηστονίαν per ω bis hoc cap. Gr. non per ο. l. 4. πολλὴν) Valla tanquam non πολλὴν, sed Πόλλην legerit, interpretatus est Pollim. Steph. HUDS. αὐτῶν ante πολλὴν om. Mf. Baf. l. 8. ἀμύνεσθαι) ἀμύνασθαι Cl. IDEM. l. 10. ἀλλὰ ὕστερον) ἀλλ' ὕστερον Reg. Caff. Paulo post ὠκοδόμησεν Caff. Gr. l. 12. ἔτεμε) ἔτεμεν Caff. ἔτεμενε & cum emendat. ἔτεμε Gr. idemque τὰ ἄλλα. l. 13. τὸν deest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 164. l. 1. κρείσσονι) κρείσσον Cl. HUDS. ead. οἱ
 deest Reg. Caff. l. 3. ἐσέβαλε) βάλε Dan. l. 4. εἶλεν)
 εἶλον Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Dan. ead. εἰδομένην)
 Ὀδομένην Cl. in marg. IDEM. ead. κατὰ κράτος) κατα-
 κράτος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. l. 5. ἄλλα) τ'
 ἀλλα Gr. IDEM. Ἄλλα ἄττα Caff. ex emendat. fuerat ἄτ-
 τα. l. 8. ἠδύναντο) ἐδύναντο Reg. Caff. Mf. Bas. l. 9.
 προῦχώρει) προεχώρει Ar. HUDS. ead. Πέλλης καὶ Κύρ-
 ρου) Πέλης καὶ Κυρου Reg. l. 10. ἐς) εἰς Caff. Gr. l. 11.
 τε deest Ar. C. HUDS. Dan. τὴν τε Μακεδονίαν καὶ Γρηστ.
 Mf. Bas. l. 13. οὐδὲ) οὐ Ar. C. IDEM. Dan. ead. ἵππους)
 ἵπποις Caff. l. 14. ἄνω om. Gr. HUDS. Ἄλλων Mf. Bas.
 ead. ὄπη) ὄποι Caff. ead. δοκοῖ) δοκεῖ Ar. C. HUDS. Dan.
 l. 15. ἐσέβαλλον) ἐσέβαλον Reg. Caff.

Pag. 165. l. 1. ὑπέμεμεν) ὑπέμεμεν Dan. l. 3. αὐτοὺς)
 αὐτοὺς Caff. Gr. l. 9. ἐπεμψαν) Quamvis ἐπεμψαν a
 Scholiaste agnosci videam, subaudiente (ut certe necesse
 est) οἱ Ἀθηναῖοι: tamen si quis ἐπεμψαν legendum esse dix-
 erit, non repugnarem. Steph. HUDS. l. 14. καὶ deest Reg.

Pag. 166. l. 1: ὁ στρατὸς defunt Ar. HUDS. l. 2. βο-
 ρεῖν) βορρέαν Dan. l. 3. Παναῖοι) Hi ab Hesychio &
 Phavorino Πάναινοι appellantur, & Thraciae adscribuntur.
 Sed literam ν voci male adhaerere existimat Berkelius.
 HUDS. Πανάιοι Gr. ead. Ὀδόμαντοι) Ὀδάμαντοι Reg.
 l. 4. Δερσαῖοι) Ita illos nominat Herodotus. Δερσαῖοι Ste-
 phano περὶ πόλεων. HUDS. Σερσαῖοι & αὐτόν. δὲ εἰσὶ Gr.
 l. 5. τῶν deest Ar. C. IDEM. l. 6. μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμε-
 νοι) Magis placeret scribi μὴ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι. Steph.
 IDEM. l. 7. χωρήσσω) Ita ex emend. pro χωρήσσωσι,
 quod est in textu Gr. ead. τὴν τε Χαλκιδικὴν) τὴν μὲν
 Χαλκιδικὴν C. HUDS. l. 11. Σπαρδόκου) Ita Steph. 2.
 Σπαρδόκου Cl. Gr. Codd. Mff. & editi reliqui. IDEM. Sic
 quoque Reg. & Dan. Σπαρδάκου Caff. Σπαρδοκοῦ Gr.
 Mox ἀδελφίδου ὄντος αὐτοῦ, καὶ μεγ. Mf. Bas. ex emend.
 l. 12. μετ' αὐτόν) μεθ' αὐτόν Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph.
 1. Μεθ' αὐτόν Cl. Gr. HUDS. Μεθ' αὐτόν Reg. Caff. Dan.

Pag. 167. l. 2. τριάκοντα τὰς πάσας ἡμέρας) τὰς πά-
 σας ἡμέρας τριάκοντα Reg. l. 3. κατὰ τάχος) κατατά-
 χος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. ead. ἐπ' οἴκου
 defunt Ar. C. IDEM. Dan. l. 5. οὖν omitt. Gr. IDEM. Mf.
 Bas. Reg. Dan. & hic τὸ μὲν. l. 6. στρατεῖαν) στρατιᾶν
 Reg. Caff. l. 7. Οἱ δὲ ἐν) οἱ δ' ἐν Gr. ead. τοῦ αὐτοῦ)

τοῦδε τοῦ Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 10. εἰς) εἰς Dan. l. 11. Ἀθηναίων) τῶν Ἀθηναίων Gr. HUDS. l. 12. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. IDEM. Dan. fere ubique. ead. καὶ deest Ar. C. HUDS. Caff. Dan. l. 13. Κορόντων) Κορόντων & μοχ Κοράντα Reg.

Pag. 168. l. 4. ὄντος omitt. Gr. HUDS: l. 5. Ἀγραῶν) Ἀγριαῶν mentio fit apud Strab. p. 331 ed. Paris. Agriani Curtio. IDEM. l. 6. Ἀκαρνανικοῦ) Ἀκαρνακοῦ Demetrius Phalereus. IDEM. & Gr. ead. μὲν omitt. Demetr. Phal. WASS. l. 7. παρὰ) περὶ Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. αὐτοῖς περιλαμβάζων) αὐτοῖς τι περιλ. Reg. τὴν πόλιν αὐτὴν περιλ. Mf. Bas. l. 10. Οἰνιάδων) Οἰνιάδων Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Dan. & καὶ ἀντικρὺ Gr. l. 12. προσχοῖ) προσχεῖ Reg. Gr. & εἰσὶν τῶν Gr. l. 13. ἠπειρῶνται ἐλπὶς δὲ καὶ) ἠπειρῶνται. ἐλπὶς καὶ Dan. ead. τινὶ ἂν om. Gr. HUDS.

Pag. 169. l. 1. μέγα deest Reg. ead. καὶ πολὺ καὶ δολερὸν) καὶ πολὺ δολερὸν Ar. HUDS. l. 3. τῶ) τὸ Gr. l. 4. κείμεναι) κείμενον Dan. l. 5. διόδους τοῦ ὕδατος) διόδους ὑπὸ τοῦ ὕδατος Cod. vet. Stephani. HUDS. l. 6. δ' εἰσὶ) δέ εἰσι Reg. Caff. l. 7. ὅτε δὴ) ὡς τε Marg. Verbum συνέβη vel a librariis omiffum, vel ab ipso auctore relictum, est subaudiendum. Steph. λέγεται supple, vel ὅτε δὴ ἠλάτο lege. Fr. Port. HUDS. l. 9. ὑπειπόντα) εἰπόντα C. IDEM. l. 10. κατοικήσῃται) κατοικήσῃται Cl. IDEM. Reg. Dan. l. 11. ὑπὸ ἡλίου) ὑπ' ἡλίου Gr. ead. ὡς τῆς γε &c.) ὡς τῆς γῆς ὕλης αὐτῷ μεμιασμένης Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ἂν κεχῶσθαι) ἀνακεχῶσθαι legendum esse suspicatur Steph. IDEM. ead. διαίτα, praeter alia, significat etiam fedes, domicilium, in quo quis degit, consuetudinem etiam & διατριβήν. Vide Aristot. Eth. lib. 1, cap. 4. IDEM.

Pag. 170. l. 3. ἀπὸ Ἀκαρνανός) ἀπ' Ἀκαρν. Gr. ead. τῆς χώρας) τῆ χώρα Ar. HUDS. Reg. l. 4. ἐγκατέλιπε) κατέλιπε Caff. ἐγκατέλιπε Gr. ead. οὖν deest Ar. C. HUDS. Reg. Gr. Mf. Bas. l. 5. λεγόμενα) λέγομεν & Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 8. τοὺς τε ἐλευθέρους) τοὺς τ' ἐλευθ. Gr. l. 9. ἄγοντες, οἱ ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς) ἄγοντες. ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς Dan. l. 11. Posterius ἐτελεύτα abest Ar. C. HUDS. Dan.

ANNOTATIONES

IN LIBRUM II.

Pag. 3. l. 1. Ἄρχεται δὲ &c.) Quo anno coeptum hoc bellum, vide A. Gellium, lib. 17, c. 21, & Meursium de Archont. Athen. p. 200. HUDS. Lucianus Pseudom. pag. 752 illa ἀρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδεν ἥδη, quasi proverbii specie transfert ad narrandum principium doli, inter Cocconam & Alexandrum Pseudomantin compositi.

ead. l. 5. Κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα) Nomine θέρους comprehendit ver & aestatem, χειμῶνος autumnum & hiemem. Petav. X de Doctrin. Temp. 28. Sic & alii Graeci pariter ac Latini scriptores annum in duas partes tribuunt. Vid. Serv. & Cerd. ad Virgil. III Georg. 296, & Groenov. III Observ. 14.

Pag. 4. l. 1. Μετ' Εὐβοίας) Μετὰ Εὐβοίας scribendum cum Reg. Cass. Gr. III, 82 μετὰ ὀνόματος Mfl. rectius. IV, 19 μετὰ ἠδονῆς Gr. IV, 114 ἀλλὰ ἐπὶ Cass. Gr. Xenophon de Re equ. 958 C. μὴ ἰδιώταις, ἀλλὰ ἀρχουσι, non ἀλλ'. Thucyd. IV, 120 τὰ ἄλλα Ar. C. Dan. V, 25 μετὰ ἀναχωρῆς Reg. II, 29 μετὰ Ἀθηναίων Ar. C. I, 103 κατὰ ἔχθρας Cass. Gr. I, 139 παρὰ Ἀθηναίους Ar. C. Reg. Cass. II, 7 ταῦτα εἰν Reg. Cass. Gr. II, 67 πάντα ἐφαίνετο Ar. C. IV, 10 ἀλλὰ ἀπὸ Gr. III, 2 ἀπὸ Ἀθηναίων Ar. C. Cam. Gr. III, 32 ὑπὸ ἀνάγκης Reg. Cass. Gr. II, 8 ὑπὸ ἀπορίας in contextu. II, 15 ὑπὸ Ἀθηναίων Cass. Gr. III, 39 ὑπὸ ἡμῶν reliquit auctor, ut eod. lib. pag. 190, 4. WASS. Pagina nostra 224 lin. 14.

ead. l. 2. Ἐπὶ Χρυσίδος) Memorat hanc rursus lib. IV in fin. Apud nonnullos scriptores perperam est Χρυσίς, pro Χρυσίς. Vid. Leopard. VI Emendat. 11. De more Argivorum annos per Sacerdotes computandi, quem hic tangit Schol. multa habent, quos in Notis ad eum laudat

Hudfonus. De characteribus temporis, ad quod initium huius belli alligat Thucydides, consulendi sunt Scalig. V de Emend. Temp. p. 410, Petav. X de Doctrin. Temp. 28, Selden. in Appar. Chronolog. ad veter. Graecorum Epochas p. 238, Marmor. Arundell. edit. Oxon. & Petit. IV Eclog. Chronolog. 12. Porro Salmasium, in Exercit. Plin. p. 111 ed. Trai. scribentem Graecos nunquam dicere Ἀρχοντος τοῦ δεῖνα sine praepositione, sed semper cum praepositione ἐπι, recte reprehendit Petav. Exercitat. Miscellan. cap. 7.

ead. l. 6. ἤρι) Totum tempus comprehendit ἀπὸ ἰσημερίας, μέχρι πλειάδων ἐπιτολήs. WASS.

ibid. Θηβαίων — τριακοσίων, & ἐσῆλθον — ξυμμαχίδα) Theon Progymn. cap. 4, ubi male συμμαχίδα. cum nostro Diodor. p. 308 a. IDEM. Narrationem hanc Thucydidis de Plataeis a Thebanis occupatis examinat, & omnes illius partes pulchre inter se consentire ostendit Theon l. d. pag. 52.

ead. l. 11. Ἀνέωξαν — ἄνδρες) T. Magister in ἀνέωγεν. Confer omnino Demosthenem in Neaeram p. 531. IDEM. Μοχ ἔσοιτο, quod est in omnibus aliis Mss. & edit. habet etiam Theon p. 52.

ead. l. 14. Καὶ — προσποιῆσαι) Ὑποτάττειν exponit Th. Mag. in προσποιῶμαι. Non necessaria hic est illa significatio τοῦ προσποιῆσαι.

Pag. 5. l. 7. Θέμενοι δὲ ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα) Male vertitur, *armis in foro positis*, cum hostilem urbem invaserunt. Sic potius reddi debet, *cum armati in foro constitissent*, aut *castra posuissent*. Nec rectius Scholiastes, qui interpretatur περιτιθέμενοι, id est, *arma induti*: nam iis iam induti erant. Male quoque vertitur τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς τὰ ὅπλα, *apud ipsos arma ponere*; melius quidem Scholiastes, σὺν αὐτοῖς ὀπλίζεσθαι. Sic & Thucyd. lib. 8, c. 93, καὶ δέμενοι τὰ ὅπλα ἐξεκκλησίασαν, id est, *armis instructi & ordine collocati concionem habuerunt*. imminabat enim hostis. Phrasis haec, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, verbatim significat *ponere arma*: nonnulli sumi posse putant, pro ὅπλα κατατίθεσθαι vel ἀποτίθεσθαι, quam expositionem probare videtur Scholiastes, ad IV, 44, VIII, 25 & 93. mihi nondum locus occurrit, in quo ita proprie sumi credam, nisi qui armati consistunt, nec tamen re ipsa pugnant, proprie arma dicuntur abiicere. Observandum autem, verba haec

quatuor modis usurpari: 1. pro *τάττειν* vel *τάττεσθαι*, ut in loco Thucydidis iam citato: 2. pro *στρατοπεδεύεσθαι*, ut in priori loco: 3. pro *castra munire*, ut apud Thucyd. IV, 44 & VIII 93, ubi Scholiastes ἔθεντο τὰ ὄπλα perperam explicare videtur ἀπέθεντο. nec auctoris mentem afsecutus est interpres, qui vertere debuit, *castra munierunt*: 4. pro *πολιορκεῖν*, quo sensu Thucydides lib. 8 praepositionem cum accusativo adhibuit, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων τὰ ὄπλα τίθενται. Vide Vigerium, cap. 5, sect. 11, & Valesii notas ad Harpocr. p. 186. HUDS.

ead. l. 12. Ἀνεῖπεν) Pro ἀνεβόησε, Thom. Magist. in ἀνεῖπον. vid. Aristoph. Acharn. v. XI. WASS.

Pag. 6. l. 2. Τοῦς) Non agnoscunt quidam Mss. vid. ad I, 139, & IV, 19. IDEM.

ibid. Θεβαίους) Ita Mss. & Θήβη, non Θέβη, ut in numis Wheleri ἀρχαϊκῶς. IDEM. Vid. supr. ad lib. I, cap. 10. Coniectura Stephani, pro κρατῆσαι legentis κρατήσειν, confirmatur auctoritate Aeneae in Tactico cap. 2, ubi in pauca contrahit narrationem Thucydidis.

ead. l. 14. Ἰν' ἀντὶ τείχους ἤ) Post ἀμάξας sequi debebat pluralis ὄσι, cum tamen sequatur ἤ. Aut igitur extrinsecus assumendum τοῦτο, ut non aliter intelligamus, quam si dictum esset Ἰν' ἀντὶ τείχους τοῦτο ἤ, (vel Ἰνα τοῦτο ἀντὶ τείχους ἤ) aut quemadmodum alibi post νόσος subiungit, quod neutro νόσημα subiungere oportebat, ita hic in feminino ἀμάξας simul etiam respici ad neutrum ἄρματα dicendum est. Sed illud, quam hoc, potius dixerim. Ceterum locus ille, ubi eum posito feminino νόσος vocem neutrius generis subiunxisse dico, exstat infra c. 47, fitque ibi huius ἀνακολουθίας &c a Scholiaste mentio. STEPH.

Pag. 7. l. 1. Φυλάξαντες — περίορθρον) Th. Magist. in ὀρθρεύω, qui τηρήσαντες ἔτι legit, contra Mss. In Schol. ad pag. 6 lin. 6 pro Ἀθηναῖοι reponere Θεβαῖοι. WASS. In Cass. hoc scholion refertur ad πράσσοντες. sed ne sic quidem recte, pro οἱ Πλαταιεῖς.

ead. l. 3. Ὅπως — ἐμπειρίας) Thom. Magister in εἰ. ubi etiam προσφέρειντο.

ead. l. 5. Φοβερώτερον ὄντες) Auctor Etymolog. M. φοβερὸς, ὁ φοβούμενος, παρὰ Θουκυδίδη. Sic & Suidas, qui addit, καὶ παρὰ Φερεκράτει, καὶ Ἀρρίανῳ.

ead. l. 12. Ἀπὸ τῶν οἰκιῶν) Sic III, 74 βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ. Itaque haec non recte a quibusdam

Mss. absunt. Aeneas l. d. ἡ γύναϊα καὶ οἱ οἰκέται ἦσαν ἐπὶ ταῖς κέραμοις, quod Casaubonus vertit, in tellis stabant. Κέραμον pro testeo dici, docet Pollux VII, 162. Sed quae-ro, quis ἡ κέραμος dixerit.

ibid. Κραυγῆ — βαλλόντων) Theon Progymn. pag. 55, qui κέραμοις inemendate legit. infra pag. 8 lin. 2 pro σκότῳ Cl. σκότει, ex adscripto i error. WASS. Tamen etiam ita Aeneas l. d. & Theon eadem declinatione διὰ τε πηλοῦ καὶ σκότους.

Pag. 8. l. 5. Οἱ πολλοὶ) Legitur etiam διεφθείροντο πολλοὶ, non praefixo nomini πολλοὶ articulo. Nihil autem, quod ad sensum attinet, referre, utro modo legamus, existimabit lector, qui Graecae linguae parum erit peritus: sed quicumque in ea exercitatus erit, sciet, πολλοὶ quidem non aliud sonare, quam *multi*: at vero οἱ πολλοὶ, *maior pars*. Si igitur Valla lectionem hanc οἱ πολλοὶ secutus est, non recte vertit, *permulti interficiebantur*. STERN.

ead. l. 7. Στυρακίῳ) Sic legit atque explicat Eustath. II. κ', 795. item Theon Progymn. 55, Pollux X, 27. *eis* τὸν Harpocrat. p. 324. antea *es*. vid. Athenaeum. Hesych. exponit λόγχην. Etymol. corrupte ἀκοντίῳ. vid. eundem in σαυρωτῆρ, & Suidam, qui locum adducit. Ab arbore nomen tractum ait Eustath. ad II. β', 281: φυτὸν ἐξ οὗ τὰ ἀκοντίσματα εἰκότα τοῖς κρανεῖνοις. Et bona bello cornus. Adi Stapelium ad Theophrast. διηλυκῶς θυμιάμα inquit Ammonius p. 72. χρήσαμενον Theon. WASS. Sed Theon obliqua oratione utitur. Vid. etiam, quae de voc. στύραξ & στυράκιον habent Casaub. ad Aeneam. Taetic. cap. 18. & Bochart. Hieroz. II, 4, 12, & de βάλανος Casaub. *ibid.* & Salmaf. ad Solin. p. 650. Athenaei locum hic significari puto eum, qui est lib. 12, p. 514, ἐπὶ τῶν στυράκιων μῆλα χρυσαῖ ἔχοντες. *Eis*, quod hic pro *es* edi voluit clar. WASS. habent etiam Suidas in στύραξ, & Theon. sed veteres in laudandis verbis Thucydidis Attica illa *es*, ξύν, & alia plerumque mutant in communia. Pollux *es* retinet cum Mss. Thucydidis.

ibid. Ἀντὶ βαλάνου χρυσάμενος *eis* τὸν μοχλὸν) Aristophanes Vesp. v. 154: ἐπιμελοῦ καὶ τοῦ μοχλοῦ. Φύλαττε δ' ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται. SPANH.

ead. l. 12. Πύλας ἐρήμους) Agnoscit Suidas & ad Schol. respicit, qui nescio an hic satis recte distinguat. Phoenix, canes suos πυλαίρους vocat, & Apollonius aulae regiae

fores, πύλας. Denique Συραρός, ὁ τῶν πυλῶν φύλαξ iuxta Etymologum, & Συραυλοῦν dicuntur, qui extra urbem in stativis agunt. Dionys. Halic. IX, 15. & Σύρας & πύλας indifferenter habent LXX. Hesych. πύλη, Σύρα. Rem extra dubium ponit Sophocles Oedip. Tyr. 1268. videatur Theon p. 65, 76, 89. WASS.

Pag. 9. l. 1. Σποράδην) Σποράδες maxime placet. IDEM. ead. l. 2. Οἰκῆμα) Citat Pollux ex III Lib. corrupte, omittit μέγα, & δεσμοτήριον, non ut Schol. πύργον, interpr. & idem fere Hesychius. Hoc sensu Dinarchus & Aesch. apud Harpocrat. p. 259, eiusque compilatorem Suidam. Apud Herodotum I, & Pindarum Ol. II, 16, pro cubiculo, & urbis sedibus, & certe pro *cellis* Aristot. περὶ θανάμ. p. 93. De altera vocis apud Pollucem significatione vide Xenoph. Mem. II, 741, Harpocrat. Aelian. VI, 1, & Ezek. XVI, 23. IDEM. Add. Iungerm. ad Polluc. IX, 45.

ead. l. 3. Αἱ Σύραι) Altera lectio πλησίον adiicit, quo adverbio nihil opus esse puto, praesertim cum sequatur τὰς Σύρας τοῦ οἰκῆματος εἶναι. STEPH.

ead. l. 6. Εἰτε κατακαύσουσιν) Habebat mea prior editio κατακαύσωσιν & χρίσονται: sed meum veterem librum secutus illa indicativi futura substitui, κατακαύσουσιν & χρίσονται, quam scripturam tutiorem esse existimo: licet & aliquo exemplo alteram posse defendi existimem. IDEM. De hoc genere loquendi χρίσασθαι ὅ, τι ἂν βούλωνται idem Append. ad scripta de Dialect. p. 94.

Pag. 10. l. 6. Μόλις) Μόλις alii dixi supra. WASS.

ead. l. 11. Ἐβούλοντο) Sic loquuntur scriptores probatissimi, non ἠβουλόμην, nec ἠδυνάμην, si quid Thom. Magistro credimus. At Ioann. Grammaticus & Corinthus dicunt Atticos in his η pro ε ponere.

Pag. 11. l. 4. Πειραθέντες) Th. Mag. in πειρῶ, Moeris p. 36, & Index. WASS.

ead. l. 14. Ἀπέκτειναν τοὺς ἄνδρας) Cum Thucydide pugnat Diodorus, qui captivos non iugulatos, sed receptos fuisse tradit, p. 308 ed. Steph. HUDS. Diodor. male τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολαμβάντες εἰς τὰς Θήβας ἀπηλλάγησαν. WASS.

Pag. 12. l. 7. Αὐτοῖς) Abest Cl. eleganter quidem, haud aequè tamen perspicue. pag. 13 lin. 2 ἀπέστελλον rectè Steph. & Ae. Port. IDEM.

Pag. 13. l. 8. Λαμπρῶς) Agnoscit Suidas h. v. & Schol.

sequitur. Glossae clare. Dion. Halic. Antiq. IX, 25, λαμπρῶς ἠγωνίσαντο, καὶ ἀνέπνευσαν ἐκ τοῦ δέους. Sic fere Hippocrates Prorrh. II, p. 416. Synes. Ep. LXVII & III in malam partem, ut hic & alibi apud nostrum. Horatius audacter, *splendide mendax*. Ita, *probe madidus* & similia, quae Comice dici solent, ut καλὴν δίκην apud Aristophanem. WASS.

ead. l. 14. Λακεδαιμονίοις) Valla non solum legit Λακεδαιμονίοι, sed alia etiam aliter: aut saltem perinde vertit hunc locum, ac si ita legeretur, & interpungeretur, καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις, τοῖς ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας τάκεινων ἐλομένοις ναῦς ἐπέταξαν ποιεῖσθαι. haec enim sunt interpretationis eius verba, & *Lacedaemonii quidem, praeter eas, quas habebant, negotium dederunt iis, qui ex Italia & Sicilia in partibus erant, ut naves conficerent*. Nostram autem lectionem retinendo, dicendum videtur, Λακεδαιμονίοις pro ὑπὸ Λακεδαιμονίων positum esse, & τοῖς τάκεινων ἐλομένοις pro οἱ τάκεινων ἐλόμενοι. Sed nimum durus hic dativi pro nominativo usus esset: ideoque potius aliquid mutandum dicerem, videlicet ἐπετάχθησαν in ἐπετάχθη. STEPH.

Pag. 15. l. 2. Μετέωρος) Agnoscit Suidas h. v. & exempla ex Iosepho aliisque adducit. WASS.

ead. l. 6. Ὀλίγω) Ὀλίγον Cl. Gr. sed ἐλίγω πρὸ τούτων alibi apud Thucyd. Ceterum fallitur Schol. Callimachi, ut insipienti patebit. Denique voces ἐλίγω πρὸ τούτων non possunt extendi ad Medici belli tempora, hoc est Per. Iul. 4224, cum secundus annus huiusce belli cadat in 4284. Itaque noster prioris istius motus oblitus est. vid. Herodot. VI, 98, Plin. IV, 12. Ad Marci Varronis aetatem Mucianus prodidit BIS concussam. Seneca N. Q. VI, 26. Thucydides ait, circa Peloponnesiacum bellum tremuisse. Callisthenes & alio tempore ait hoc accidisse. Vel legendum, οὐχ οὕτω σεισθεῖσα. WASS.

ibid. Σεισθεῖσα) Huc spectant Schol. Aristoph. Acharn. v. 12, & Schol. Callimach. Hymn. in Del. v. 11. IDEM. Add. Spanh. ad Callim. l. d. & Cerd. ad Virgil. III Aeneid. v. 77.

ead. l. 12. Πολίτης) Fortassis praefendum est πόλις, quod est in plerisque Mss. & edit. Nam Thucydides ιδιώτη magis opponit πόλιν, quam πολίτην. Vid. I, 124 &

144, II, 65. Καὶ λόγῳ — αὐτοῖς, Thom. Magist. in συλ-
λαμβάνει.

ead. l. 14. Ἐν τούτῳ) Quomodo hunc locum, ἐν τούτῳ
τε κεκωλύσθαι &c. emendandum putem, in quodam Schediasmate doceo. STEPH. Non est in editis Schediasmatibus.
Non multo aliter Thucydid. IV, 14: Καὶ ἐν τούτῳ κεκω-
λύσθαι ἐδόκει ἕκαστος, ᾧ μὴ τινι καὶ αὐτὸς ἔργῳ παρῆν.
Alium locum Thucydid. laudat Steph. ad Dionys. Halic.
cap. 16: Καὶ ἐδόκει κωλύεσθαι πᾶν ἔργον, ᾧ μὴ τις παρῆν.
Quid autem in hoc loco, quem emendasse se dicit Steph.
difficultatis sit, ab aliis doceri cupio.

Pag. 16. l. 6. Λακεδαιμονίων) Confer Diodor. 308 d.
qui minus distincte copias recenset. WASS.

ead. l. 9. Πελληνῆς) Iam monui antea de hac diversa
orthographia, Πελληνεῖς & Πελληνῆς. Potius autem esse
Atticam hanc, quam illam, constat: ac certe eam & in
paulo post sequentibus habes, Μεγαρῆς, Φωκῆς, Δωριῆς.
STEPH.

Pag. 17. l. 7. Τὰ ἐπὶ Θράκης) Inter quae apud Schol.
Περίνθος, nunc Heraclea Amnian. XXVII, 4. Idem tamen
XXXI, 16 *Perinthum* vocat, & ante omnes Ptolemaeus.
Ita etiam Zosimus p. 56. Numi Severi a Whelero & aliis
adducti. vid. Dionem LXXIV, 847. Numus etiam Getae
apud Harduinum, & circa an. Christi 1358. Cantacuzenus
III, 28 διὰ Πειρίνθου. Vide Motraium Itin. I, p. 301.
Insc. apud Reinesium III, 35. Situm eius dabit Diodorus
XVI, 77. WASS.

ead. l. 9. Θήρας) Vid. Plin. II, 87, Senecam N. Q. VI,
21, Niceph. Constant. p. 37. Sch. Callimachi Ap. 37, 74,
Cer. 110. Olim Calliste Herodot. IV, 147. Pausan. pag.
524. Θηράσι ταῖς νήσοις Athenaeus, hoc est insulis *Thera*
& *Therasia*. Adi Sponium Miscell. p. 342. IDEM.

Pag. 18. l. 7. Ἠγεῖτο τῆς ἐξόδου) Unde decem priores
anni huius belli apud Lysiam Ἀρχιδάμιος πόλεμος, uti
postremum decennium Δεκελεικός. vid. Xenophon. Isocr.
Harpocrat. Etymologum, & Suidam. Noster ad hanc par-
titionem respicit V, 26. WASS.

ead. l. 9. Ἀξιολογωτάτους) Malim ἀξιωτάτους παρεῖναι:
neque enim, ut opinor, ἀξιολογωτάτους cum hac adie-
ctione diceret. STEPH. At vide Schol. ad I, 73. & Lib.
IV, cap. 24, de rebus potius, quam de hominibus, ἐγκλή-
ματα καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα δοκοῦντα εἶναι. Et sic fere
Thucydid. Vol. II.

Xenophon aliique. Noster I, 1, ἀξιολογώτατον πόλεμον. De homine tamen licet rarius. Lib. III, καὶ ὅσοι αὐτῶν ἦσαν ἀξιολογώτατοι. unde nihil movendum. Recte ergo Glossae vertunt, dignissimus, perfectissimus. WASS. Vid. & Heilm. ad. h. l. qui παρῆναι cum ζυγαλ. coniungit, subaud. ὅστε.

ead. l. 11. Καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν) Hermogenes περὶ ιδεῶν cap. 1: καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἡμῶν οἱ πρεσβύτεροι.

Pag. 19. l. 5. Εὐνοίαν &c.) Scholiastes εὐνοίαν se legisse aperte ostendit: sed εὐνοίαν libenter retineo, ut perinde sit, ac si diceretur, διὰ τὴν εἰς ἡμᾶς εὐνοίαν ἐπιθυμοῦσα, ut si Gallice dicas, aiant affection que nous aions bonne issue. Nam istud affection respondet alioqui Graeco εὐνοία. At εὐνοία & σκοπὸς (nam hoc exponit illud Scholiastes) quem locum habere possunt in iis rebus, quae in potestate nostra positae non sunt, sed pro quibus vota facere tantum possumus? STEPH.

ead. l. 8. Πολλῆ) Deest Ar. C. sed male. Xenophon. Paed. VII: ΠΟΛΥ γὰρ ἐν ἀσφαλεστέρω ἔσεσθε. Isocrates de Pace: Μετὰ ΠΟΛΛΗΣ ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν. II Macc. III, 22: Σῶα διαφυλάσσειν μετὰ ΠΑΣΗΣ ἀσφαλείας, & XV, 1. Ubi, priore loco Ms. Laud. ἀφελεία, secundo ἀρετῆς legisse videtur, vel ἐφοδείας. WASS.

Pag. 20. l. 3. Πυρεσκευάσθαι) Vid. Kusterum de Ufu verb. mediorum p. 44. WASS.

ead. l. 16. Μᾶλλον ἢ τὴν &c.) Suspicietur aliquis, Valiam legisse ἢ τὴν ἑαυτῶν ὄραν δηουμένην, quod vertat (ut certe vertere debuit) potius quam suam ab aliis vastari cernere: sed eum tamen hoc participium in suo exemplari non habuisse, verum subaudiendum animadvertisse & ipsum existimo. STEPH. Ὡς μὲν οὖν Gr. bene. WASS. De sensu & constructione horum, πᾶσι γὰρ — πάσχοντας vid. Stephan. ad Schol.

Pag. 21. l. 1. Ἐπὶ τσαύτην) Lectionem margini adscriptam locum habere posse haud puto. STEPH.

ead. l. 3. Ἐπεσθ' ὅποι) Malim ἔπεσθε integre scriptum, cum magis Thucydidea scriptura haec sit. Eam certe & vet. liber habet, sicut & ὅποι. STEPH. Pro ὅποι quidam Mss. ὅπη, sine causa. WASS. Στρατηγός, quod in nonnullis libris inter τις & ἡγῆται legitur, haud dubie glossēma est. In Cass. pro scholio adscriptum erat, στρατηγός δηλονότι, idem, ut in Schol. edito.

ead. l. 4. Περὶ παντός) Herodotus de Lacedaem. VII, 104: ἐλεύθεροι ἔόντες, οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι. ἔπειτι γάρ σφι ΔΕΣΠΟΤΗΣ, ΝΟΜΟΣ, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ Σοί, σέ. ποιῶσι γῶν τὰ ἀν' ἐκεῖνος ἀνάγη. ἀνάγει δὲ τῶν αἰεί, οὐκ ἔων φεύγειν — ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν, ἢ ἀπόλλυσθαι. WASS.

Pag. 22. l. 4. Ἀγωγός) Cum Schol. explicat Phryni-chus, & huic esse proprium innuit: id quod non ita est. vid. Aristid. Panath. προπομπός non male Suidas. vid. Pol-lucem III, 95, X, 55. IDEM.

ead. l. 6. Ἡδὲ ἢ ἡμέρα &c.) Dictum hoc Melesippi in animo habuisse Virgilium existimo, cum scribit, *Ille dies primus leti, primusque malorum causa fuit.* HUDS.

Pag. 23. l. 2. Δέκατος αὐτός) Perpetua apud nostrum formula, IV, 2, 38. & 75. atque ita libri omnes, itaque nihil movendum. Statius X, 547: *arma trahuntur, Fumanteisque rotas tellurem, & tertius hastae sulcus arant.* Martial. XI, 4. Theocrit. Eid. Ζ', 2. Codex Cant. apud Laërtium III, 90: ἐν μὲν φρόνησις, ἐν δὲ δικαιοσύνη, ἄλλο ἀνδρεία, pro ἐν — ἄλλο δ. τρίτον — τέταρτον, σ. eleganter. Vid. Home-rum Iliad. κ', 495, Herodot. VI, 103, Manethon. I, 350. WASS.

ead. l. 8. Προηγόρευε τοῖς Ἀθ.) Idem refert Iustinus lib. 3, cap. 7. Simili prudentia Hannibalis astutiam elusit Fa-bius. HUDS.

ead. l. 12. Μηδεμίαν) Μηδὲ μίαν recte Cass. more Atti-corum, & III, 9 a manu prima. quomodo & Hippocra-tes de Locis pag. 78. Isocrates 112, 113. bis 274, 171, 238, 196, 202, 212, 230, 250, 258. & μηδ' ἐνός 259. μηδὲ εἰς Hippocrates Praenot. 432. Xenophon pag. 154. Apud Iosephum 1200 scribe μηδὲ μιᾶς ex Mss. Busbeq. Rheding. WASS.

ead. l. 15. Ἐσχομίζεσθαι) Ἐσχομίζεσθαι C. non male. Noster, πρότερον ἐσχομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας. Hero-dot. ἐσχομίσαι ἐκ τοῦ μέλλοντος. Sed alterum non minus probum. IDEM. Διὰ χειρὸς ἔχειν pag. 24 lin. 3 clar. Waff. ad Sallust. Iug. XIV putat idem esse, quod Latini dicunt *in manu habere*, i. e. *in potestate*; nec probat interpretationem Scholiastae. Vid. tamen Steph. Thes. DUKER. Add. Heilm.

Pag. 24. l. 7. Ἐξακοσίων) Huc respicit Plutarch. Ari-stid. Vid. Meurs. de Fortun. Attic. cap. 7.

ibid. Ἐπιτοπολύ) Forte ἐπὶ τὸ πολὺ cum C. Cass. Graev.

Ita Hippocrates: ita ex Vaticano repone apud D. Halic: Antiq. I, 36. Divisim Isocrates Panath. 393 & 243, 205, 257, 82. Vide Mff. Thucydid. IV, 3, VI, 46. Hippocratis exemplaria, Morb. mul. I, 162, 176 ter iunctim dant, opinor mendose. Nam hae minutiae non adverterunt Foesii animum. Hippocratem sequitur Xenophon 35, 299, 321. Idem nihilominus p. 680 ὡς τὸ πολὺν servat. WASS.

ead. l. 9. Ὑπαρχόντων — ἀπανηλώθη) Descripsit Schol. Aristoph. Plut. v. 1196, ubi pro ἔτι τότε ἀργυρ. legit ἀπὸ τοῦ ἀργυρ. pro μύρια ἐγένετο, περιεγένετο; pro ἀφ' ὧν ἔς τε, ἀφ' ὧν τε. denique καὶ ἐς τὰλλα, & εἰς Πισιδίαιαν ἐπανηλώθη. IDEM.

ead. l. 10. Ἐπισήμου) Confer Andocidem Orat. III, p. 269. IDEM.

Pag. 25. l. 2. Καὶ σκῦλα Μηδ.) Vide Meursii Cecropiam c. 21. HUDS.

ead. l. 3. Οὐκ ἐλάσσονος) Potius ἔλασσον, quam ἐλάσσονος scribendum videtur: & intelligendum, χρυσοῦ ἀσήμου καὶ ἀργυρίου οὐκ ἐλάσσον ἢν, ἢ πεντακοσίων ταλάντων. Sed hic supervacaneam esse particulam ἢ recte admonet Scholiastes. Alioqui certe videri posset ἢ πεντακοσίων ταλάντων dictum esse pro ἢ πεντακόσια τάλαντα. STEPH.

ead. l. 7. Τὸ ἀγάλμα τεσσαράκ.) Vide Meursii Cecropiam p. 39. HUDS.

ead. l. 14. Τοπρῶτον) Τὸ πρῶτον Cass. II, 47, VII, 43; II, 9, III, 87, V, 20, 30, 49, VII, 2, 13, 15, 23, VIII, 28, 49, 80, I, 97. Codices emaculatiores. His adde IV, 94, 96, V, 112, VIII, 10 & 16. Favent Isocrates 125, Schol. ad II. á, 6, Apollonius de Constructione ed. Aldin. β', κβ'. Demosthenes de falsa Leg. 230, 237, & Olynth. I, Hippocrates § IV, 82, 83, § VI, 15. Utrouque modo Homerus II. ψ', 324, Odyss. ξ', 467, & Xenophon 213, 271, 701, 622. Coniunctim Eurip. Hec. 289. Sophocles Aiac. 730. Plato Philebo 380, 385; Rep. I, 576. Demosthenes de falsa Leg. 201. Homerus, & Herodotus VI, 100 τὰ πρῶτα, & noster III, 56. Cass. Vasc. I, 59 τὸ πρότερον. Herodotus I, 64, 55 τὸ τρίτον, alibi coniunctim. In regimine semper divisim. WASS.

Pag. 26. l. 2. Μετοίκων) Inquilinos inter ceteros δπλίτας militasse, e Xenophonte ostendit Petit. Leg. Attic. p. 546. Τῶν παρ' ἑπαλξιν etiam in Aristoph. Acharn. v. 72 mentio est.

ead. l. 3. Στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τρίακ.) Pausanias in Arcadicis a Thucydide dissentit. Verum aut inquirendum, utro in auctore corrupti sint numeri, vel ita emendandus est Pausaniae locus, ut coniiicit Meursius in Piraeo p. 46. Vide eiusdem Attic. Lect. l. 3, c. 4; ut & de ambitu & magnitudine Athenarum, l. 1, c. 1. HUDS. Pausan. VIII, 619: Ἀθηναίοις μὲν δὴ σταδίους μάλιστα εἴκοσιν ἀφῆσθηκε τῆς πόλεως ἢ πρὸς Φαληρῶν θάλασσα. lin. seq. quidam male ἄστεις. alterum illud Atticum est. WASS.

ead. l. 5. Ἔστι δὲ αὐτοῦ ὁ) Hic praefens pro imperfecto ἦν positum dici potest: quae enim praecedunt & sequuntur, per imperfectum narrantur. Sed ἔστιν ὁ non aliud valet, quam τι: estque perinde, ac si dictum esset, μέρος τι αὐτοῦ ἀφύλακτον ἦν. Steph. Append. ad Script. de Dialect. pag. 141.

ead. l. 6. Τοῦ τε μακροῦ καὶ τοῦ Φαληρ.) Tres Athenarum muri scriptoribus commemorantur, unus μακρὸν τεῖχος, alter διὰ μέσου τεῖχος, tertius Φαληρικὸν τεῖχος. Sciendum autem, longum murum duplicem fuisse; unum βόρειον, alterum νότιον & διὰ μέσου nominatum. utrumque murum simul numero plurali μακρὰ τεῖχη vocabant. connectebant urbi Pyraeum. Vide Meursii Att. Lect. l. 3, c. 4, & Athen. Att. l. 3, c. 11. HUDS.

ead. l. 13. Τριακοσίας) Ita recte emendatum est in Reg. pro διακοσίας. Vid. Meurs. de Fortun. Attic. c. 7, & Petit. Leg. Attic. pag. 214. Ἴπποτοξότας in militia Atheniensi ex hoc loco observavit Spanhem. ad Iulian. Orat. I, p. 114. Respicit etiam ad eos ludens Aristoph. Avib. v. 1179.

Pag. 27. l. 6. Κατασκευὴν) Scribendum esse κατασκευὴν vel hic pag. 10 locus ostendit, ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγρούς, καὶ κατασκευὴ, οἷα ἀπροσδ. &c. ubi lectio haec a Scholiaste etiam agnoscitur. Sic vero & τὰς κατασκευὰς pag. 30 dicit. STEPH.

ead. l. 7. Ξύλωσιν) Tigna verti, Polluce fretus; qui non, ut Schol. supellestitem, sed afferes intelligit, τὰ ἐρέψιμα ξύλα VII, 124. Materiaturam Vitruv. huius loco ξυλίαν adhibet Herodian. VII. Glossae reddunt materiam, lignetum. Suidas in ξύλων ἐρέψιμων interpretis interpretem agit, quod Kustero inobservatum. WASS. A Schol. Codd. Cass. abfunt haec verba τὴν ἀπὸ ξύλων κατασκευὴν, nec quidquam ibi annotatur, quam σημείωσαι ξύλωσιν. ἰδία & cetera, quae sunt in edito. In Euboeam missa fuisse pecora, quod

ea pascuis abundabat, observat Bochart. Hieroz. II, 1, 19.

Pag. 28. l. 4. 'Ελευσίνοι μετ' Εὐμόλπου) Hoc idem est bellum, quod nonnulli cum Eumolpo, alii cum Eleufiniis gestum dicunt. Eleufinii enim bello isto ducem sibi Eumolpum asciverant. Vide Meurfium de Regno Athen. p. 109, & Attic. Lect. l. 6, c. 21. HUDS.

ead. l. 6. Καταλύσας τῶν ἄλλ.) Idem refert Plutarchus in Theseo. Vide Meurfii Theseum c. 16, & Athen. Att. l. 1, c. 8. IDEM. Πόλεων abest Gr. at vid. princ. huius cap. *κατὰ πόλεις ᾤκειτο.* WASS. De mutata a Theseo forma Reipubl. Atheniensis rursus Meurf. de Fortun. Attic. cap. 3.

ead. l. 13. Ξυνοίκια) Plutarchus in Theseo id festum non *Ξυνοίκια*, sed *μετοίκια* vocat. alterum erroris accusare piaculum foret, & utriusque appellationis ratio est evidens, nam & mutabant sedes Atticae habitatores, & una congregabantur. Ergo mutatum fuit eius festi nomen, & quod tempore Thucydidis *Ξυνοίκια* dicebatur, tempore Plutarchi *μετοίκια* dictum est. Palmerius. Exercit. pag. 47. Vide Meurfii Theseum, & Graeciam feriatam. Stephanum in voce 'Αθήναι. Petr. Castellanum de Festis p. 198. Scaligeri animadvers. in Eusebium pag. 47, & Notas Histor. in Chronicon Marmor. p. 189. HUDS.

ead. l. 14. 'Η ἀκρόπολις) Vide Meurfii Att. Lect. pag. 367. IDEM. Lib. VI, c. 33, & Cecrop. c. 3.

Pag. 29. l. 5. Τὸ Πύθιον) Vide Meurfii Pifistratum cap. 9. HUDS.

ibid. Καὶ τὸ τῆς Γῆς) Cognomento *Κουροτρόφου.* Vide Meurfii Athen. Att. l. 2, c. 7. IDEM.

ead. l. 6. 'Εν Λίμναις) *Λίμνη* Ar. C. At Stephanus, qui, suppresso auctoris nomine, huc respexit, *Λίμναι* repraesentat. vid. Holstenium; cui addas licet Eustath. 119, Athenaeum XI, pag. 465. De *Λιμναίᾳ* vide Polyb. 494, nostrum III, 106. WASS. Scholiasten, qui Limnas in arce fuisse scribit, erroris arguit Meurf. III de Athen. Attic. 4 ex eo, quod Thucydides ipse inter templa, quae extra arcem erant, templum Bacchi in Linnis memorat.

ibid. Ω τὰ ἀρχαιότερα Διου.) His verbis innuit Thucydides, haec antiquiora Liberalia evuluisse, & non mansisse celebria, ut olim apud Athenienses; quod contra evenerat apud Ionas, moris antiqui retinentissimos. Vide Palmer. in Gr. Auct. pag. 618, & Casaub. in Athenaeum.

Huds. Lib. VI, cap. 15. Conf. quae in hunc locum Thucydidis scribunt Scalig. I de Emendat. Tempor. pag. 30, Luifin. I Parerg. 15, Selden. ad Marm. Arundell. p. 36 ed. Oxon. Petit. Leg. Att. pag. 43, & Spanhem. ad argument. Aristophanis Ranar.

ead. l. 10. Ἐννεακρούνη) Ἐννεά quandoque Graece pro multis, non praecise pro novem. Sic cum dicit Nicander σφόνδυλοι ἔννεάδεσμοι, dicit Scholiastes ἔννεάδεσμοι idem esse, quod πολύδεσμοι. in Hesychio ἔννεάκροσσον, πολλοὺς κροσσούς ἔχον. in Arato ἔννεάγηρα κορώνη, id est, πολύγηρα. & Timavo amni Virgilius tribuit ora novem, cum non habeat nisi septem. Fortasse etiam eodem sensu Callirhoë dicta ἔννεάκρουτος. eius enim aquae non ex novem praecise fistulis erumpebant, sed ex duodecim, ut ex Cratino probat Suidas in voce δωδεκάκρουτος. Vide Hesychium, & Etymologici auctorem. HUDS. Κελευσάντων quidam Codd. forte pro κατασκευασάντων, quod servat Hesych. vid. Harpocrat. A Pisisfrato exornatum tradit Pausan. 34. vid. Etymolog. 343, 42. De eodem Cratinus apud Tzetzem in Chil.

*Αναξ *Απολλον τῶν ἐπῶν τῶν βρυμάτων
Καναχῶσι πηγαί, Δωδεκάκρουτον στόμα.
Ἰλισσὸς ἐν Φάρυγγι.

Unde duodecim fontium os fuisse subinfert misellus: sed Comicus, huc spectans, uberius quiddam & exundantius invenit. Pro Καναχῶσι leg. cum Kustero ad Suid. in δωδεκάκρ. Καναχῶσι. Vide Philostratum de V Soph. p. 525, & Whelerum Itinerar. 383. WASS. Kusterus quoque l. d. miratur, unde Suidas expiscari potuerit, eundem hunc fontem etiam δωδεκάκρουτον vocatum fuisse. Ita praeter Suidam tradunt Hesychius in δωδεκάκρουτος, & Tzetzes Chil. VIII, 184. quorum auctoritati etiam Harduin. ad Plin. IV H. N. 7 aliquid tribuit, nec non Olear. ad Philostrat. l. d. qui suspicatur, forte deinde, accedentibus tribus novis scatebris etiam δωδεκάκρουτον dictum fuisse. At Meurf. in Ceramic. Gem. cap. 14 scribit, neminem veterum unquam dixisse, quod tradit Suidas, & putat, errorem natum esse e male intellectis Cratini versibus apud Scholiasten Aristoph. Equit. 523, in quibus se ipse laudans Cratinus dicat, eam sibi versuum esse copiam, ut os simile fonti esse videatur, qui per duodecim tubos aquas effundit. Hanc sententiam probabo, quamdiu Suidam, Hesy-

chium, & Tzetzen veterum scriptorum testimoniis defensus non videbo.

ead. l. 12. Καλλιρόη) Ex hoc loco Plinium, apud quem IV H. N. 7 legebatur *Enneacrunos*, *Callirhoë*, sublata distinctione emendant, & Solinum, qui *Callirhoën* & *Enneacrulon* duos fontes facit, reprehendunt Hermol. Barbarus & Harduinus ad Plin. & Meurs. Ceramic. Geminio cap. 14. Defendit tamen Solinum vir doctus, Iac. Nic. Loënsis VI Epiphyll. 15, & multis disputat, e verbis Thucydidis non posse ostendi *Callirhoën* eundem esse, qui deinde *Enneacrunos* dictus fuit. Et Barth. ad Stat. XII Theb. 629, sententiam illius memorans, scribit, non facile decidi posse, unus fons, an duo fuerint. Mihi magis obscura & perplexa, quam vera esse videtur illa disputatio Loënsis. Etenim si Thucydides hic omisisset verba illa, *φανερῶν τῶν πηγῶν οὐσῶν*, nemo dubitaret, quin unus ab eo fons significatus fuerit, non duo. Iam vero in eorum adiectione, quocumque demum modo ea interpreteris, nihil est, unde quisquam intelligere possit, non unum, sed duos fontes fuisse *Callirhoën* & *Enneacrulon*. Et sic hunc locum acceperunt Harpocration, Hesychius, Suidas, & plerique alii Grammatici veteres apud Meursium l. d. eundemque fontem, qui olim *Callirhoë*, postea *Enneacrulon* vocatum tradiderunt: quorum testimonia cum elevare non posset, tacitus praeterire maluit Loënsis. Ceterum *Καλλιρόη*, quod hic quidam Mss. habent, etiam in Poll. III, 47 est. In Suida, Etymol. M. & Tzetze scriptura variat.

ead. l. 13. Τὰ πλείστου ἄξια) Deesse puto *εἰς* ante *τὰ πλείστου ἄξια*, non autem relictum esse subaudiendum, ut Scholiastes existimat. Cur enim potius in sequenti periodo poneretur? *ΣΤΕΡΗ*. Hae sunt *δευτέραι φροντίδες* Stephani. Nam in Append. ad scripta de Dial. pag. 95 hoc tanquam notabile exemplum ellipseos praepositionis *εἰς* attulerat. In Reg. super haec verba manu vetusta inter versus scriptum erat *εἰς*. Et in Cass. recentiore manu *λείπει εἰς*. Mihi valde dura videtur haec ellipsis.

ead. l. 14. Πρὸ τε γαμικῶν) Aquam hinc petitam ad lavacra nuptialia virginibus nubentibus, refert Pollux l. 3, c. 3; nec nubentibus tantum id factum, sed & ante nuptias morientibus. Vide Meursii Ceramicum Geminum c. 14, Etymologici auctorem, & Harpocrat. in voce *λουτροφόρος*. HUDS. Add. Vales. ad Harpocrat. Quod nuptias in-

ter ἱερὰ ponit Thucyd. id illustrat Spanhem. Differt. XI de Praest. & Uf. Numism. p. 292.

Pag. 30. l. 7. Πανοικησία — οἰκήσαντες) Th. Magister. qui πανοικησία scribit, uti fere recentiores. WASS.

Pag. 31. l. 5. Κληστὸν) Κληστὸν potius scribendum esse censet Steph. in Animadvers. ad lib. de Dialect. pag. 30. HUDS. Noster Homerum sequens alibi κλήσειν. & agn. Schol. WASS. Sic pro κλεις κλειδος, κληῖς κληίδος, καὶ συναίρεσει κληῖδος. Eustath. ad Homer. II. β', p. 174. κλήσειν pro κλείσειν est infr. IV, 8.

ibid. Πελαργικὸν) Vid. Hesych. γ. Πελαργικὸν, & Schol. in Lucianum, Strabonem p. 221, Schol. Aristophan. Ὀρν. 833. WASS. In Aristoph. & Schol. l. d. est Πελαργικὸν. de quo etiam monet Schol. Lucian. Bifaccus p. 219.

ead. l. 6. Ὁ καὶ ἐπάρατόν τε &c.) Diris devoverunt Athenienses, si quis illic habitaret. causa devotionis istius, quia insidias ex illo loco Atheniensibus Pelasgi struxissent, ut docet Schol. Vide Meurfii Att. Lect. l. 6, c. 1. Eiusdemque Cecropiam, pag. 11. HUDS. Add. quae annotantur ad Polluc. VIII, 101.

ead. l. 7. Ἀκροτελεύτιον) Agn. Suidas. Cicero ad Attic. V, Etsi bellum ἀκροτελεύτιον habet illa tua epistola. Laudat etiam Pollux II, 161. WASS. Stephan. Append. ad Script. de Dial. p. 201 putat, Pollucem hoc vocabulum habuisse inter ea, quae Thucydidi peculiariora, aut cum paucis communia essent.

ead. l. 11. Ἐνοίκησιν) Gr. οἴκησιν male. Utitur Dionys. Halicarn. 70, 17. WASS.

ead. l. 14. Κατεσκευάσαντο) Palmerius ad Aristophanis Concion. suspicatur, esse legendum κατασκευώσαντο, id est, tentoria vel tuguriola ibi fecerunt. HUDS.

Pag. 32. l. 6. Νεῶν ἐπίπλουν ἔξαρτ.) Suidas in ἐπίπλους, & legit νηῶν Ionico more. WASS. Etiam CL naves dicit, pro centum. Vid. infr. cap. 23. Videtur addidisse L Corcyraeas, cap. 25.

ead. l. 8. Ὁ δὲ στρατὸς — ἐσβαλεῖν) Locum adducit Suidas in ἀφίκετο. WASS. Sed omittit haec, τῶν Πελοποννησίων πρῶτον, & πρῶτον; & pro ἐς, εἰς, pro ἐσβαλεῖν, εἰσβαλεῖν habet. Addit deinde aliquid de syntaxi, quod fati obscurum est.

ead. l. 9. Ἐς Οἰνόν) Altera erat Οἰνὸν ad Marathonem; at illa, quae ad Eleutheras in confiniis Boeotiae, hic loci

memoratur a Thucydide, ut testatur Harpocrat. in voce Οἰνόν. HUDS. Οἰνόν δῆμος τῆς Ἰπποδοωντίδος, πρὸς Ἐλευθέρας Harpocrat. vid. Hefych. in Οἰναῖοι τὴν χαράτραν, & Suidam; Herodot. V, 74; Pollucem VIII, 9; Pausan. Demosth. contra Timocr. Plutarch. Cim. p. 425; Eufath. II. β', 297; Platon. Protag. p. 217, Menex. 521; Lucian. Icarom. Liban. Decl. 451. WASS.

Pag. 33. l. 1. Χρόνον) Χρόνος sine pronomine, aut quantitatis nota apud auctores haud infrequens est. Demosth. pro Cor. πρὸς τὸ βουλευσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει. Plato saepe διὰ χρόνου. Theophrastus, ἢ διὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ. Noster 467, 13. WASS. Homer. Od. δ', 599: Σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις; & Odyss. ζ', 295: Ἐνθα καθέζομενος μείναι χρόνον. In quibus deest ἐπί. II. β', 299: Καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον. Itaque non assentior Stephano.

ead. l. 5. Ἡ τε ἐν — αὐτὸν) Laudat Suidas in σχολαίτερον, & ἡ δὲ & γενομ. ἐπιμονή, & καὶ ἡ κατὰ τὴν legit, positura haud improbanda. WASS.

ead. l. 12. Καθέδρα) Ioseph. Ἀρχαιολ. V, 2: Οἱ δὲ, καὶ περ ἀχθόμενοι τῇ καθέδρα προσεκαρτέρουν. SPANH. Suidas interp. ἢ ἐπίσχεσις. Glossae sessio. Specta scriptoris auream plane ubertatem, ἐπιμονή, ἐπίσχεσις, ἔδρα, καθέδρα, διατριβή, ἀναβολή, μονή, σχολή, μέλλησις, ὄκνος. Καθέδρα tamen pro obsidione accipere videtur in Camillo Plutarchus, πρὸς τῷ Καπιτωλίῳ καθέδρα καὶ σχολή γενομένη χρόνιος. & Iosephus V, 2, 6 Antiq. at Dionys. Halic. sensu Thucydideo Antiq. III, IV, ἀχθόμενος ἐπὶ τῇ ἀπράκτῳ ΚΑΘΕΔΡΑΙ. Contra autem Aristoteles alique pro sessione. WASS.

Pag. 34. l. 1. Καὶ κατοκ. — τμηθεῖσαν) Th. Magist. in βούλομαι, qui μὴ κατοκνήσειν. male. IDEM.

ead. l. 11. Θριάσιον πεδίον) Si scriptura libri Gr. a quo abest πεδίον, unius alteriusve probati Codicis auctoritate confirmaretur, eam minime aspernandam putarem. Etsi enim Herodotus, Strabo, Stephanus, & alii fere ubique dicunt Θριάσιον πεδίον, & ex his Plin. IV H. N. 7, campus Thriasus; tamen interdum etiam Θριάσιον solum inuenias. Vid. Plutarch. Pelopid. p. 512, & Arat. p. 1906 ed. Steph. Aristid. Leuētric. sec. p. 159.

ead. l. 12. Ρεῖτους) De alveis, qui Ρεῖτοὶ vocantur, vid. Suidam, & audi Hefychium: Ρεῖτοὶ, ἐν τῇ Ἀττικῇ δύο εἰσὶν, οἱ πρὸς τῇ Ἐλευσίνι ρεῖτοί. ῥωγμοί. καὶ ὁ μὲν πρὸς τῇ

Σαλάττη τῆς πρεσβυτέρας θεοῦ νομίζεται. ὁ δὲ πρὸς τὸ Ἄστυ τῆς νεωτέρας, ὕθεν τοὺς λουτροὺς ἀγνίζεσθαι τοὺς Διάσους. Eadem fere Etymologus. Clarissime Pausanias: οἱ Ῥεῖτοὶ ῤεῦμα μόνον παρέχονται ποταμῶν· ἐπεὶ τό γε ὕδωρ Σάλασσά ἐστι σφίσι. Πείθειτο δὲ ἂν τις καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ Χαλκιδέων Εὐρίπου ῤέουσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἐς Σάλασσαν κοιλοτέραν ἐμπύπτοντες. Λέγονται δὲ οἱ Ῥεῖτοὶ Κόρης ἱεροὶ καὶ Δήμητρος εἶναι καὶ τοὺς ἰχθῦς ἐξ αὐτῶν τοῖς ἱερευσίν ἐστιν αἰρεῖν μόνοις. Οὗτοι τὸ ἀρχαῖον (ὡς ἐγὼ πυθάνομαι) πρὸς Ἀθηναίους τοὺς ἄλλους ὄροι τῆς γῆς Ἐλευσινίοις ἦσαν. WASS.

ead. l. 13. Αἰγάλεων) Herodot. VIII, 90. Schol. Sophoclis Oedip. Col. p. 558. Ar. Αἰγάλεω perperam. Mons iste in Wheleri Tabula 7 mill. a mari distat: ibi confedisse ait Herodotus Xerxem; sub monte Aegaleo nimirum, ὑπὸ τῷ οὐρεῖ τῷ ἀτίον Σαλαμῖτος τὸ καλεῖται Αἰγάλεωσ ut proelium navale prospiceret, & ex ea quasi specula navium insignia internosceret. Verum de loco parum convenit. Supra fanum Herculis, ubi fretum inter Atticam & Salaminem angustissimum est, confedisse regem, prodit Phanodemus, hoc est opinor circa Amphimaliam promontorium, ubi se in mare porrigit mons Corydalis. Ibi enim vix mille passuum traiectus hodiernus, πορθμὸς ὅσον διαστάδιος, inquit Strabo. Contra, auctore Acestorodoro folium aureum habuit Xerxes in Megaridis confinio ὑπὲρ τῶν καλουμένων Κεράτων: ubi postea templum Minervae dedicatum est, ut ex Harpocrat. & Demosthene patet. Haec verba de faxis in mari sitis nunc megala & micra Kira accipere videtur Whelerus. Verum cum ab angustis, in quibus commissa est pugna, nimis sint remota, haud facile in continentem evasisset. Praeterea concessisse eum eis τὸν ἐναντίον τόπον τῆς Σαλαμῖτος, & Peloponnenses τὸν πύρον μεταξὺ Σαλαμῖτος καὶ Ἡρακλείου occupasse, auctor Diodorus: hoc est fanum Herculis, quo modo & Phanodemus. Cum parte navium in litore remansisse, ait Iustinus, & testis omni exceptione maior Aeschylus, qui praefens aderat, Ἐδραν γὰρ εἶχε παντὸς εὐαγῆ στρατοῦ Ἰ. Πηλὸν ὄχθον ΑΓΧΙ πελασγίας ΑΛΟΣ. ubi Schol. ὄχθον λέγει ὄρος τὸν Αἰγάλεων. Denique λόφος Αἰγαλέων erat ἐπ' ἐσχάτων τοῦ Δήμου Οἰάτιδος, teste apud Sophoclis Schol. ad Oedip. Col. v. 1052. Ἰστὸ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἀτάκτων, prope τὴν λεγομένην λείαν πέτραν. IDEM. Plinio l. d. est Aegialeus. Quae Κεχροπία sit, mihi aliunde non magis constat, quam

Cellario II Geogr. Ant. 13. Κρωπειῶν, quod in aliis Codd. est, in hoc tractu quoque nusquam memorari invenio. Nam Cecropium montem apud Senec. Hippol. princ. vel Κρωπίαν, δῆμον τῆς Λεοντίδος φυλῆς in Steph. de Urbib. huc pertinere non puto. Scriptura Cod. Reg. ἐν τῇ δεξιᾷ inusitatio est altera illa, quae articulum omittit.

Pag. 35. l. 1. Τῆς Ἀττικῆς τῶν δῆμων &c.) Ita legendum censebat Heilmann. sublata distinctione post Ἀττικῆς, ut v. τῆς Ἀττικῆς pendeant a τῶν δῆμων, usitata Thucydidi verborum constructione. Sic supra c. 18, τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰόνον; infra c. 21, τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα; c. 25 τῆς Ἡλείας ἐς Φειῶν &c.

ead. l. 6. Οὐ καταβῆναι) Ar. μή. Nescio an οὐ μή. WASS.

ead. l. 14. Τρισχίλιοι γὰρ ὄπλ.) Haec est causa, cur εὐ-
άνορες apud Pindarum nominantur, Nem. Od. 2. HUDS.

Pag. 36. l. 1. Καὶ τοὺς πάντας) Τοὺς ἅπαντας Gr. non male. lin. 11 προσίεναι Gr. & pag. 37 lin. 11 idem & Cl. ἐξίεναι. male. ead. pag. l. 6 τῆς a multis abest. bene. WASS.

ead. l. 9. Ἀθηναῖοι δὲ &c.) Vid. Heilmann. ad h. l.

Pag. 37. l. 5. Ἀνασχετὸν) Agnoscit & explicat Pollux III, 130. Noster ab Herodoto sumsit. Ἀνσχετὰ ἔργα apud Homer. WASS.

ead. l. 10. Κατὰ ξυστάσεις) Euripides Androm. v. 1088: Εἰς δὲ συστάσεις Κύκλους τ' ἐχώρει λαὸς οἰκίτωρ θεῶν. SPANH. Inter vocabula propria huic rei etiam Pollux habet IX, 142; ubi vid. Hemsterhusium ad num. 143.

ead. l. 13. Ὦν ἠκροῦτο ὡς ἕκαστος) Lectionem margini adscriptam secutus esse videtur Valla, (quae tamen & aliam interpretationem admittit) sed alterius interpretatio magis tibi placebit, ut opinor. STEPH. Valla vertit, *ad quos audiendos undique coibatur*. Stephanus in Marg. ed. suae 2: *Quae quisque audiebat, ut ei animus erat, id est, ut animo affectus erat, ita ea interpretabatur.*

ibid. Ὀρμητο) Mss. Clar. Reg. Caff. ὄργητο, cuius illud glossema esse patet ex v. ἀνπρέδιστο. Herodotus apud Suidam de Thucydide, ὄργωσαν ἔχει τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα. Noster IV, 108: Λακεδαιμονίων ὄργώντων ἔμελλον πειράσεσθαι. Pindarus Pyth. IX, 76: Ἐτραπε μείλιχος ὄργα Παρφάμεν τούτον λόγον. V. & Nem. V, 58. Noster Herodotum sequitur. Sed & III, 82, τὰς ὄργας ὁμοίοι: ubi quidam Codd. ὄρμας male. vide Aristoph. Av. 462, & Schol. Erotianum & Hippocratem, & quae adducit Hesy-

chius ex Schol. Lyfistratae 1115. Hae voces confunduntur etiam apud Ioseph. 1174, 29, ἀνειληφότων ὄργην ἰσχυροτέραν τῶν ὄπλων. Busb. ὄρμην.

Pag. 38. l. 8. Ἐκκλησίαν) Plutarch. p. 155: Ὁ δὲ (Περικλῆς) τοῦ δήμου τὸ συνεχὲς φεύγων, καὶ τὸν κόρον, οἶον ἐκ διαλεμμάτων ἐπλησίαζεν, οὐκ ἐπὶ παντὶ πράγματι λέγων, οὐδ' ΑΕΙ ΠΑΡΙΩΝ εἰς τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἑαυτὸν (ὡσπερ τὴν Σαλαμινίαν τριήρη φησὶ Κριτόλαος) πρὸς τὰς ΜΕΓΑΛΑΣ χρείας ἐπιδιδούς, τᾶλλα δὲ, φίλους καὶ ῥήτορας ἑταίρους καθιεῖς, ἔπραττεν. WASS. De hoc genere loquendi, τοῦ μὴ — ἐξαμαρτεῖν, vid. Steph. Append. de Dialect. p. 102 & 181.

ead. l. 12. Ἰππέας — ἔστησαν) D. Hal. 114. WASS.

Pag. 39. l. 2. Ἐν Φρυγίῳ) Inter Boeotiam & Atticam ponit Stephanus. Sed in Attica fuisse, quod dicit Scholiastes, ex ipso Thucydide apparet.

ead. l. 4. Ἐλασσον) Ἐλαττιον, & οἱ Θεσσαλοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, & οὐ πολλοὶ Dion. Hal. WASS.

ead. l. 7. Οὐ πολλοὶ) Perexigua scripturae mutatio valde sensum hic mutat, ut vides: cum modo non contrarium efficiat. Sed Valla οὐ πολλοὶ in suo exemplari habuit, cui meum assentitur. Adde, quod aliter potius loqui solet Thucydides, quam dicere ἀπέθανον οἱ πολλοὶ αὐτῶν. STEPH. οὐ πολλοὶ etiam alii Mss. & Schol. Quam scripturam confirmat, quod Rostgaardus e margine Cod. Reg. annotarat: Ἰππομαχία βραχεία ἐν Φυτίῳ, καὶ ἀπέθανον Θετταλῶν καὶ Ἀθηναίων οὐ πολλοί.

ead. l. 12. Κρανῶνιοι) Sotion de Mirab. 130, ἐν Κρανῶνιοι, mendose. Vid. Holstenium ad Steph. & Galen. 479, 4; Hippocrat. de Morbis popul. II, 1. Apud Schol. ad h. l. nescio an Πειράσιοι. De Parnethe vid. Whelerum Itiner. 455. Βρίλησος est apud Sextum Emp. p. 51. De Gyrtoniis vid. Voss. ad Melamp. 141; Schol. Apollon. I, 57. WASS.

ead. l. 13. Φεραῖοι) Gens Achaiae, Boeotiae, Messeniae & Thessaliae. Vid. Hippocrat. de Morb. vulg. V, 7, 237. qui ἐν Φαίρησι Thessal. Demosth. p. 2, 220, 223. ἐν Φεράῳ Libanius 107, & Nicandri Schol. p. 80. minus emendate. Adi etiam & Cantacuzenum 161, 662. Apolloniū Schol. α, 49. WASS.

Pag. 40. l. 9. Ἄραιτες) Agnoscit Suidas h. v. Diodor.

strictim p. 309 a. IDEM. Suidas ibi, ut observavit Kuster. descripsit verba Scholiastae ad cap. 25.

ead. l. 13. Ὠρωπὸν) Huius urbis meminerunt Demosthenes de Pace p. 22, Demades Orat. 239, Isocrates 446, Menedemus apud Laërtium 162, Liban. 451. Adeat lector Salmasium in Plinianis pag. 104, & Whelerum Itinerar. 456. WASS.

ibid. τὴν Πειραικὴν) Locus hic exercuit Criticorum ingenia. Sed credo nihil mutandum esse. Nam cum Oropus situs fuerit ad mare e regione Euboeae, satis convenit, quendam campum prope litus situm commodum ad transfretationem in Euboeam oppositam fuisse dictum Πειραικὸν πεδῖον, vel γῆ Πειραικὴ, sic ὁ Πειραιεὺς portus Athenarum dictus est ἀπὸ τοῦ πειρᾶν, a transfretando. Palmerius. Verum & altera lectio defendi potest auctoritate Aristotelis, si fides Stephano sit habenda in Ὠρωπὸς, ubi haec occurrunt: Ἀριστοτέλης γοῦν τὸν Ὠρωπὸν Γραιῖαν φησὶ λέγεσθαι. Ἡ δὲ Γραιῖα, τόπος τῆς Ὠρωπίας, πρὸς τῇ θαλάσῃ καὶ Ἐρεθρίας καὶ Εὐβοίας κειμένη. Vide Hartungum & Leopardum in Thesauro Critico. HUDS. Hic locus apud Stephan. in Ὠρωπὸς ita legitur: παρίῳτι (errore scribarum pro παρίοντες) Ὠρωπὸν τὴν Γραικὴν καλουμένην. Pro Γραικὴν ibi alii legunt Γραιῖν, alii Γραιῖαν, alii Γραικὴν, ac perinde varie Thucydidem emendant. vid. interpretes Stephani, Salmas. ad Solin. l. d. & quos laudat Hudson. Palmer. Exercit. pag. 48. Hartung. Locor. memorab. Decur. 1, cap. 2. & Leopard. XX Emend. 16. Add. Casaub. ad Strabon. IX, pag. 404.

Pag. 41. l. 1. Φύλακας) Haec scripturae diversitas, nihil sensum immutans, cum apud alios, tum apud Xenophontem etiam occurrit. Sed hic cum sequatur φυλάξειν, cogi nos puto φυλακὰς, non φύλακας legere. STEPH.

ead. l. 4. Καὶ χίλια τάλαντα &c.) Vide Meursii Cecropiam, c. 26, p. 73. HUDS.

ead. l. 8. Ἦν μὴ οἱ πολ.) Vide Petiti Leges Atticas, p. 382 &c. IDEM. Lexicon Mf. in Bibl. Coislin. ἢ ἐὰν — ἐπιπλέουσιν. ἢ ἐὰν βιασθῆ ὑπάρχει τοῖς ἀπιστήσασι πολεμίοις, corrupte. νηῖτη στόλῳ citat, opinor, ex Procopio Suidas. WASS.

ead. l. 9. τὴν) Abest a Mff. ut noster in III. & Demosthenes sine articulo. IDEM.

Pag. 42. l. 4. Μεθώνην) Diodor. 309 b. recte addit τῆς

Λακωνικῆς, quia Μεθώνη & oppidum Thraciae. vid. Steph. & Niceram Choniata. p. 393, 409. IDEM.

Pag. 43. l. 6. Ἐν ἀλιμένῳ χωρίῳ) Aeschylus Supplic. v. 775, ἀλιμένον χθόνα. SPANH. Rurfus Thucydides IV, 8 & 27. Adde Suidam.

ead. l. 7. Ἴχθυον) Recte. vid. Strabon. VIII, pag. 527, Agathem. p. 15, Ptolemaeum, Plin. IV, 5, Melam II, 3, Xenoph. Hellen. VI, Athenaeum p. 346. De Φειᾷ ad Homerum, Hesych. & Holstenium ad Steph. WASS. In Ptolemaeo, Strabone Lib. XVII, pag. 836, & Agathem. est Ἴχθυς; in Xenoph. VI Graec. pag. 588 Ἴχθυς. Caff. quoque hic Ἴχθυον. Et hunc tonum etiam appellativo dat Etymolog. M.

Pag. 44. l. 4. Ἀποβάσεις ποιῖσ.) Eadem habet Diodorus, & iisdem fere verbis lib. 12. HUDS.

ead. l. 5. Θράνιον) Ar. C. Θράνιον. At cum editis Steph. Harpocration, Homer. Pausan. Diodor. p. 309. WASS.

ead. l. 6. Ἀλόπη) Ἀλόπη etiam Hesychius, Homer. II β', 682, Pausanias, Hesiodus, Clemens Alexandrinus, aliique. Paulo infra Dionys. Halic. pag. 143, ἀνέστησαν δὲ Αἰγινήτας, omiffa copula καὶ; & καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας: item ἀσφαλέστερον ἂν ἐφαίν. & Πελοποννησίων. Illud ἂν non displicet. Idem οὐχ ἥκιστα. IDEM.

ead. l. 13. Ἐποίκους) Agnoscit Suidas, in ἀποίκησις & ἔποικος. qui ex Schol. emend. & supplendus. vid. Aristot. Polit. & alibi passim, Philostratum Ep. 47. Th. Mag. citat, ἐποίκους ἐπέμφαν Ἀθηναῖοι. Aristophan. Ὀρν. 1307: Ὅστε πτερῶν σοι τοῖς ΕΠΟΙΚΟΙΣ δεῖ πόδεν. Pindarus OL IX, 104: Τῖα δ' ἄκτορος ἐξόχως Τίμασεν ΕΠΟΙΚΩΝ. IDEM. Πέμφαντες, quod Hudsonus e vetustis editionibus revocasse videtur, nam in Vasc. & Bas. ita scriptum est, habet etiam Dionys. Halic. l. d. Nec tamen reiiciam πέμφαντας, quod est in quibusdam Mss. & edd.

Pag. 45. l. 8. Ὁ ἥλιος) A. M. 3573. Per. Iul. 4283. vid. Plutarch. Pericl. WASS. De sententia verborum νεομηνία κατὰ σελήνην adeundi sunt Scalig. II de Emendat. Temp. pag. 63; Petav. I de Doctr. Temp. 8, & II, 11; & Petit. Eclog. Chronolog. IV, 7.

Pag. 46. l. 5. Τηρεῖ δὲ &c.) Vide Meursii Regn. Athen. pag. 92, 95; & Berkelii notas ad Stephan. Byzant. voce Δαυλῖς. HUDS.

ead. l. 8. Ἐν Δαυλίᾳ) Strabo IX, p. 648, locum hunc

aut non intellexit, aut depravatis exemplaribus usus est: WASS. Sed vid. quae ibi annotant Xylander & Casaubon. Hermogenes II de Form. Orat. in fine, de hoc loco ita scribit: εἰ δέ που καὶ γλυκύτητα ἔχει (ὁ Θουκυδίδης) μάλιστα μὲν ὥσπερ ἀλλότιρόν τι τῆς ἰδέας αὐτοῦ ἐκφαίνεται τὸ μέρος ἐκεῖνο οἷόν ἐστι καὶ τὸ, Τηρεῖ δὲ τῶ Πρόκνην τὴν Πανδίωνος ἀπὸ Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα, καὶ τὸ ἐξῆς. Daulia hic urbs, an regio sit, dubitat Aem. Portus. Sed potius urbs est. Vid. interpretes Stephani in Δαυλῖς, & Brod. I Miscellan. 32.

ead. l. 13. Κῆδος) Κῆδος, pro ἐπιγαμία, & κηδεία, & κηδεύματα apud Platon. & Demosth. Pollux III, 30. Vid. Hesych. κηδεσταί. Dionys. Halic. 718. WASS.

Pag. 47. l. 5. Ξυνελεῖν) Legitur etiam ξυνεξελεῖν αὐτόν. STEPH. Non male. WASS. Βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐ. Θ. χ. Ξυνελεῖν αὐτόν καὶ Περδίκκην coniiciebat Heilm.

ead. l. 7. Σάδοκον) Historiam hanc tangit Aristophan: Acharn. 145; ubi Schol. Σάδωκον. WASS.

ead. l. 8. Τόν τε — καταλύσειν) Afferit Thom. Magist. in ὑφίσταμαι, & annotat, etiam alibi Thucydidem & Herodotum ὑποδέχομαι dicere pro ὑπισχυοῦμαι. De Therme ab Atheniensibus capta est supr. Lib. I, cap. 61.

ead. l. 12. Περδίκκας) De illo & Archelao multa Plato in Gorg. quae Historiarum conditoribus latent. pag. 321. Confer Diodor. p. 416. WASS. Et supr. ad I, 57.

Pag. 48. l. 5. Παλιρεῦσιν) Παλαιρεῦσιν Strabo. WASS: Locus Strabonis est Lib. X, pag. 459. Palmer. III Graec. Antiq. 11, & Cellar. II Geograph. Antiq. 13, putabant, urbem, quae Straboni est Πάλαιρος, Thucydidī esse Πάλιρον. Sed non viderant libros scriptos Thucydidis.

ead. l. 6. Ἀστακον) Ad Acheloi ostium in Acarnania ponit Scylax. vid. Livium XXXVIII, 11. Ibi colonia Cephaleniae. De Melanippo Astaci cuiusdam filio consule Herodotum V, 67. De altero Bithyniae Cedrenus 177, Ammian. XXII, 8, Cantacuzenus 273, Nicetas 233. WASS.

ead. l. 11. Παλλῆς &c.) Scripturam huius loci expendit Sylburgius in Notis ad Etymol. M. p. 30. Vid. Tzetzem ad Lycophr. v. 791. Παλέον cum simplici λ est apud Reinesium in Inscript. III, 85: ΠΟΛΙΣ ΠΑΛΕΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΝΙΑΣ. WASS. Add. de hoc loco Holsten. ad Stephan. in Κράνιον. De Κρανίοις Spanhem. Differt. IX de Praestant. &

Ufu Numism. pag. 666. & de Σαμαίσις rursus Holsten. ad Steph. in Σάμος. Παλῆς Thucyd. I, 27.

Pag. 49. l. 1. Πέρικλέους) Diodor. XII, 309 d. lin. 3 ἦδη male abest Cl. IDEM.

ead. l. 2. Ἀθηναῖσι ἐν ταῖς &c.) Interpunge post Ἀθηναῖσι: quoniam haec ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν iunguntur cum his, ἐπ' οἴκου ἀνακριζόμενοι. Quod non animadvertens Scholiastes, extrinsecus assumit ὄντες cum illis verbis, ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν. STEPH.

ead. l. 12. Τὰ πολλὰ) Vid. Diodor. p. 309 a. WASS.

Pag. 50. l. 4. Ἐπὶ Δοκροῖς) Ἐπὶ pro παρὰ, ut l. 3, c. 99 ἐπὶ τῷ Ἀλκι pro παρὰ τῷ Ἀλ. ut monet Schol. sic in compositis ἐπιθαλασσιος pro παραθαλάσσιος. HUDS. Schol. parvus Homeri ad Il. β', 788, Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο Δύρῃσι. ἐπὶ, inquit, νῦν ἀντὶ τοῦ παρὰ. Et poëta Il. η', 346, pro eo, quod supra ἐπὶ dixerat, παρὰ ponit, ἀγορῇ γένητ' — παρὰ Πριάμοιο Δύρῃσι. Obvium est apud omnes. Vid. Viger. de Idiotism. Ling. Gr. IX, 4, 17. De Atalanta infra Lib. III, cap. 89.

Pag. 51. l. 1. Χρυσίδος) Ita & in vet. Χρυσίδος scriptum est: cum alioqui sit apud hunc scriptorem & quaedam sacerdos eodem nomine, sed alio accentu. nam Χρυσίδος scribi videmus. STEPH. Χρυσίδου, a Χρυσίδας, coni. Heilm.

ead. l. 5. Σχόντες) Thom. Mag. in ἐπέσχεον, Σχόντες δὲ ἐν τῷ παράπλω ἐς Κεφαλληνίαν. Male pro Κεφαλληνίαν. Vid. I, 27. Craniou pro Cranii, de quo Hudson. in Var. Lect. legebatur quondam apud Liv. XXXVIII, 28. Emendavit ibi Sigonius.

ead. l. 11. Ἀθηναῖσι τῷ πατρ.) Vide Petiti Leg. Att. p. 500, 501. HUDS.

ead. l. 14. Πρότριτα) Hesych. πρὸ πολλοῦ. Vid. Theophrast. III, 7; Synesium Epist. IV. Suidas corrupte, Προτριτάτη. τρίτη ἐπάνω ἡμέρα. WASS. Kusterus bene correxit, πρότριτα. τῇ τρίτῃ ε. ἡ. De προδέσει mortuorum apud Athenienses in tertium diem ante τὴν ἐκφορὰν add. interpretes Pollucis VIII, 146.

Pag. 52. l. 2. Λάρνακας κυπ.) Hunc locum respicit & illustrat Theodor. Therapeut. 8: Καὶ ὁ Θεουκυδίδης τῶν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τετελευτηκότων διηγεῖται τὸ γέρας· καὶ ὅπως μὲν τὰ εὐρηθέντα σάματα τῶν προσκόντων ἕκαστος ἠξίου τάφους. ἠλίκην δὲ τοῖς ἠκιστα εὐρηθεῖσιν ἐμψαλῶντο τιμὴν, κυπαρίττιας μὲν κατασκευάζοντες λάρνακας. Thucyd. Vol. II.

νακας &c. Vid. Gallaei Comm. in Orac. Syb. p. 100. HUDS.

ead. l. 6. Πάρεισιν αἱ προσήκουσαι) Πάρεισιν e Mf. annotat Camerarius, & addit: quae lectio vera videtur.

ead. l. 8. Ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστίου) In Ceramico extra Urbem. Vid. Meurf. de Popul. Att. in Κεραμεικός; Petit. Leg. Attic. p. 495; & Palmer. Exercitac. p. 48.

ead. l. 9. Καὶ αἰεῖ) At vid. Herodot. I, 30. WASS.

Pag. 53. l. 1. Ἀξιώματι) Certa res est, de qua dubie loquitur Stephanus. Pro τὸ μέγεθος noster laudante Thom. Magistro, in ἀξιώ. καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. Et, pro προσὸν τινὶ ἀξίωμα. & iterum, ἔχων ἐπ' ἀξιώσει καὶ πρὸς ὕψην ἀντειπεῖν. Aristides οὐ τοὺς ἐν ἀξιώσει προύχοντας. praerogativa, dignatio, Glossae. Vid. plura in Indice Schol. Cum Marg. faciunt & alii Mff. WASS.

ead. l. 9. Οἱ μὲν — αὐτῶν.) Dion. Halic. p. 17: Τί ἐστὶν ὃ πεποίηκε ταύτην μεγαλοπρεπῆ τὴν σύνθεσιν; τὸ ἐκ τοιαύτων συγκεῖσθαι ῥυθμῶν τὰ κάλα. Τρεῖς μὲν γὰρ οἱ τοῦ πρώτου προηγούμενοι κώλου σπονδαῖοι πόδες εἰσίν. ὁ δὲ τέταρτος ἀνάπαιστος. ὁ δὲ μετὰ τοῦτον, αὔθις σπονδαῖος, ἔπειτα, κρητικός. ἅπαντες ἀξιοματικοί. Dein cetera persequitur. Ceterum Pericles, in Orat. quam ἐπιτάσιον λόγον vocat, ita infit: Τὴν νεότητα ἐκ τῆς πόλεως ἀνηρῆσθαι, ὡς περ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰ ἐξαιρεθείη. Aristot. Rhet. I, 7, 720. unde patet, nostrum & hic, & alibi, oratorum mentem & sensus, non autem verba, repraesentare. Ipsum audiamus: Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι, ἢ μέλλοντες πολεμήσειν, ἢ ἐν αὐτῶ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτῆν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν, ἐμοὶ τε ὦν αὐτὸς ἤκουσα, καὶ τοῖς ἄλλοθεν πῶθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν ὡς δ' ἂν ἐδόκουν μοὶ ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστα εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς συμπίσεως γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. Ceterum haec Pericles ex Herodoto sublegit VII, 162: Ἀμείβετο Γέλων — ἀγγέλλοντες τῇ Ἑλλάδι, ὅτι ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξαίρηται. Periclem nihil praeter plebiscita scriptum reliquisse, affirmat Plutarchus; & Schol. in Hermogenem pag. 21 ita laudat ἀπὸ τοῦ Ἐπιτασίου Θουκυδίδου, nec aliter Theon. IDEM. Iudicat & alibi de hac oratione Dion. Halic. v. p. 84, 104 & 131. & de principio Prooemii Theoph. Corydal. ap. Fabric. Biblioth. Graec. Vol. XIII, p. 685.

ead. l. 10. Τὸν προσθέντα τῷ ν.) Sic Dionys. Halicarn.

pag. 291 ed. Sylburg. ἔ-β' γὰρ ποτε, Ἀθηναῖοι προσέθησαν τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον τῷ νόμῳ &c. Huius legis auctor multis (ut & Scholiastae nostro) visus est Solon: quem Laërtius testatur modis omnibus favisse virorum fortium, & qui pro patria occubuissent, memoriae. At Diodorus Sic. l. 11 testatur, ludos funebres Athenis primum fuisse actos in memoriam eorum, qui bello Persico fortiter pugnantibus obierant: quo etiam tempore lege cautum ait, ut de laudibus eorum, quos resp. censuisset publice sepeliendos, concionem oratores, quibus id munus a civitate mandaretur, haberent. Quod & orationes funebres, quae exstant apud Demosthenem & Lyfiam, docent. Vid. Stephani notas in Dionys. p. 23. HUDS.

Pag. 54. l. 4. Ἡ δόκησις τῆς ἀλ.) Laudat, & scholia describit Suidas in δόκησις ἀλ.ηδ.

ead. l. 9. Μέχρι γὰρ τοῦδε) Hunc locum vertit Sallustius initio Belli Catilin. HUDS. Vide nos ad Sallustii Catil. c. 3. Huc respexit Augustus Orat. apud Dionem LIII, p. 497. lin. 10 Εἰς ὅσον Dion. Halic. WASS. In Epist. ad Ammaeum II, p. 134, ubi inter exempla commutationis singularium & pluralium Thucydidi usitatae ponit, quod singularibus, ἕκαστος & ἤκουσε, coniungit pluralia, φθορῶντες & ἀπιστοῦσιν.

Pag. 55. l. 2. Ἀπὸ τῶν προγόνων) Confer Demosthen. in Orat. Funeb. p. 152. WASS. Paulo post in his καὶ πρέπον δὲ ἅμα, coniunctionem δὲ Attice pro δὴ poni, & significare etiam, e Budaei Commentar. p. 928 annotat Stephan. Append. ad script. de Dialect. p. 189.

ead. l. 14. Βάρβαρον ἢ Ἑ. π.) Agnoscit Th. Mag. in βαρβαρικός. WASS.

Pag. 56. l. 1. Ἀπὸ — αὐτῶν) D. Hal. p. 47, ubi ἦλθεν ἐπ' αὐτὰ, & ἀπὸ οἴας τε, & ἐπακοῦσαι αὐτῶν. IDEM. Desiderantur etiam in Dionys. haec, καὶ μετ' οἴας πολιτείας: pro τρόπων ἐξ οἴων, in eo est τρόπων ἐξ ὧν, & λεχθῆναι δεῖν αὐτά.

ead. l. 6. Καὶ τὸν πάντα ὅμιλον — ζύμφορον εἶναι) Casaubonus p. 26 Animadvers. ad Dion. Halic. probat sententiam Scholiastae, τὸν πάντα ὅμιλον hic poni pro τῷ παντὶ ὁμίλῳ: ut apud Dionys. VI Antiq. 26 & 28, μηδένα ἐξεῖναι pro μηδεῖν; & in Hom. Od. π', 465, Οὐκ ἐμελέν ΜΟΙ ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἔρσεσθαι, Ἄστῳ ΚΑΤΑΒΑΩΣΚΟΝΤΑ; item Apollon. Rhod. I Argon. 440, ὙΜΩΝ μὲν

δὴ μοῖρα θεῶν χρεῖώ τε περῆσαι Ἐνθάδε κῶας ἔΧΟΝΤΑΣ.
 Verum primum, si Dionysio licuit dicere ἔξεῖναι μηδένα,
 ex eo non consequitur, itidem recte dici σύμφορόν ἐστι τὸν
 πάντα ὄμιλον. Deinde, duo illa loca poëtarum non recte
 cum loco Thucydidis componuntur. Nam in iis accusati-
 vus participii dativum praecedentem sequitur; cuius com-
 mutationis casuum, quam etiam c. 11 huius libri in Thu-
 cydide observat Scholiastes, innumera sunt in omnibus
 tam profae scriptoribus, quam poëtis, exempla. In hac
 oratione autem neque dativus est, neque participium. Nec
 maxima causa est, cur hic insolita enallage statui debeat,
 cum neque ullum exemplum huiusmodi συντάξεως adiecti-
 vi σύμφορον proferatur, & verba simpliciter ita exponi pos-
 sint, καὶ ζύμφορον εἶναι, τὸν πάντα ὄμιλον — ἐπακούσαι
 αὐτῶν, & utile esse, universam multitudinem ea audire: ita ut
 ζύμφορον εἶναι absolute ponatur, & accusativi τὸν πάντα
 ὄμιλον ad ἐπακούσαι ferantur. Et sic Vallam ea ordinasse
 ex illius versione apparet: nec inutile (esse) ab omni coetu
 civium pariter hostiumque audiri. Nec Casaubonus diffitetur,
 ea aliter, atque ipse cum Scholiaste statuit, posse accipi.

ead. l. 11. Δημοκρατία) Vid. VI, 89; Aeschylum Suppl.
 706; Demosth. p. 155; Euripid. Phoenic. 540, Suppl. 405;
 Platonem Menex. p. 519 a. WASS.

ead. l. 12. Μέτεστι — ἴσον) Th. Mag. in μέλει.

Pag. 57. l. 1. Οὐδ' αὖ — κεκώλυται) Dion. Halic. p.
 133. Vid. Platonem Alcib. p. 431 d. WASS.

ead. l. 5. Εἰ καδ' ἤδον.) Tutior est haec lectio, εἰ καδ'
 ἠδονήν τι δρῶ. STEPH.

ead. l. 7. Ἀχθιδόνας) Inter poëtica apud Thucydidem
 etiam hoc vocabulum numerat Dionys. Halicarn. Epist. ad
 Amm. II, p. 133. Sed nec ipse eo abstinuit, nec plerique
 alii profae scriptores.

Pag. 58. l. 1. Ἡ τέρψις) Pindar. Nem. IV:

Ἄριστος εὐφροσύνα
 Πόνων κεκρμένων
 Ἰατρὸς. αἱ δ' ἐσοφαὶ
 Μοισᾶν θυγατέρες αἰοδαί,
 Θέλξάν νιν ἀπτόμεναι δευ.

WASS. Ἐκπλήσσει Th. Mag. hic & infr. c. 87 exponit ἐκ-
 βάλλει. add. ibi Schol. & Aeschyl. Prometh. 134.

ead. l. 2. Πάσης γῆς) Haec fuse persequitur Isocrates
 Paneg. p. 70. WASS.

ead. l. 4. Τὰ αὐτοῦ) Non videtur admitti posse marginis lectio: alteram autem recte Valla interpretatur. ΣΤΕΡΗ. Valla vertit, ut non magis hinc nativis bonis fruamur.

ead. l. 8. Ξεηλασίαις) Huc respicit Plutarchus Lycurgo p. 36, ubi legendum γυναικὸς ἱερῶς, non ἱερῶς. vide Aristot. Polit. II, 9. WASS. De Ξεηλασίᾳ Lacedaemoniorum vid. I, 144; & Spanh. ad Aristoph. Ran. v. 461.

ead. l. 9. Ἡ μαθήμ.) Plutarchus in Lycurgo: Ἄλλὰ καὶ τοὺς ἀθροισμένους &c. Sed & advenas nulla causa utili irrepentes in urbem abegit, non (ut Thucydides autumat) veritus, ne instituta sua effingerent, & aliquem haurirent ad virtutem profectum, quin potius ne doctores alicuius noxae forent. HUDS.

Pag. 59. l. 10. Καίτοι — φαίνεσθαι) Dion. Halic. pag. 135, ἢ παρὰ τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων ἐκβεβηκῆναι τὸ κατ' ἄλληλων φράσις, τοιαύτη τις ἐστὶ, inquit. WASS. In Dionys. quoque est ἀτολμοτέροις. Parum interest, utro modo legatur.

Pag. 60. l. 2. Φιλοσοφοῦμεν) De Periclis cum Anaxagora aliisque Philos. consuetudine, adi Plutarch. 154, 162; & Moral. 353 B. infra pro πένεσθαι perperam exhibet idem Moral. 533 πενίαν, & ἐργ. μ. διαφ. vid. Demosth. Amat. 163. IDEM.

ibid. Πλούτῳ τε ἔργου) Cl. Wasse adscripserat locum e c. 43 huius lib. ἐν ᾧ ἢ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχότῳ ἀεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῷ ἀείμνηστος καταλείπεται. EO vulgata scriptura & interpretatio Schol. fatis confirmatur.

ead. l. 8. Ἀπράγμονα) Vid. Isocrat. p. 143. WASS.

ead. l. 12. Διαφερόντως — κινδύνων) Stobaeus 88 pro δ legit ὄς. supra, λόγους. Adi Platonem Gorg. 315 c. IDEM.

Pag. 61. l. 1. Ὅ τοῖς ἄλλ. &c.) Istud δ aut vacat, aut idem est, quod καδ' ὅ. HUDS.

ibid. Θράσος) Ita Codices, recte. minus eleganter Lucianus, haud infacetus scurra, θρασεῖς Epist. ad Nigrinum. Vide nos ad Sallustium. Noster Herodotum aemulatus est VII, 49: Ἄνῆρ δὲ οὕτω ἂν εἶη ἀριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν ἀβήρωδέει, πᾶν ἐπιλεγόμενος πείσσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἶη. WASS. Lucianus l. d. ἢ ἀμαθία μὲν θρασεῖς, ὀκνηροὺς δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεγράζεται. Sententiam Thucydidis, non verba exprimere voluit. Et sic Plutarchus in iis, quae annotantur ad pag. 60 l. 2. Ὀκνον per ἀκν-

ρολογίαν hic dici, pro μέλλησιν, scribit H. Stephanus IV Schediasm. 27.

ead. l. 3. Γιγνώσκοντες) Γινώσκοντες etiam Stobaeus. male. WASS.

ead. l. 5. Ἦναντιώμεθα) Hesychius in ἠντησεν, scribit apud Thucydidem esse ἠντιώμεθα, pro ἐναντιώμεθα. Si huc respexit, vel aliis Codd usus est, vel erravit.

ead. l. 9. Ὀφείλημα) Cl. a manu prima ὄφλημα: male omnino; illud ἐκ δανείου, hoc vero ἐκ καταδίκης. mendose etiam Dion. Halic. 407, 28 ὀφείλήματα. De hac sententia ad Aristotelis Eth. p. 201, 1, lectorem remitto. WASS.

ead. l. 13. Παιδευσιν) Sed audi falem Laconicum. Ἐπαινοῦντός τινος τὰς Ἀθήνας, Εὐδαμίδας ἔφη, Καὶ τίς ἂν ταύτην τὴν πόλιν δεόντως ἐπαινοίη, ἣν οὐδεὶς ἔστερξε γενόμενος βελτίων; Homerum aemulatur, qui Ὠκεανὸν θεῶν γενεσιν dixit. Stephanus male, opinor, explicat *magisterium*, nec bene Th. Magister. IDEM. Valla, Stephanus, & alii, qui παιδευσιν hic vertunt *magisterium*, pro *magistrum*, eadem figura utuntur, qua Thucydides. Thomas Magist. in παιδεία ad hunc locum non respexit. Definit παιδευσιν παιδείας καὶ ἀρετῆς παράδοσιν. Hoc descripsit ex Ammonio, Ammonius e Platonis Ὅροις in fin. Sed additis de suo verbis καὶ ἀρετῆς, & aliis quibusdam. Eudamidae dictum est in Plut. apophth. Lacon. p. 391.

ead. l. 14. Ἐπὶ πλείστ' εἶδη) Scholiastes legit, ἐπὶ πλείστ' ἂν εἶδη. quem non itidem hanc particulam in sequentibus agnovisse, sed μάλιστα εὐτραπέλωσ legisse, credibile est: quamvis alioqui nonnunquam repeti voculam illam videamus. STEPH. Sic Thucyd. I, 136: ἐκέϊνον δ' ἂν, εἰ ἐκδοίη αὐτὸν — σωτηρίας ἂν τῆς ψυχῆς ἀποστερηῆσαι. Aristoph. Nubib. 1056: Εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ὅμηρος οὐδέ ποτ' ἂν ἐπείει τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἂν. Plura e Demosthene & Luciano sunt in Lexicis.

Pag. 62. l. 6. Οὔτε τῷ πολέμῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει — οὔτε τῷ ὑπικλώῳ κατάμεμψιν) H. Steph. in Thefauro scribit, esse, qui non recte apud Thucydidem ἔχω σοι ἀγανάκτησιν interpretentur, tu mihi indignaris, cum sonet indignor tibi, & ἔχω σοι κατάμεμψιν, reprehendor, quod sit contra reprehendo: & hac significatione μομφὴν ἔχειν esse in Aristophane & Euripidis Phoeniss. Locus Aristoph. est Pac. 663, ὧν ἕνεκα μομφὴν ἔχει; & Eurip. l. d. 769, Ἐγὼ δὲ τέχνην μωτικὴν ἐμεμψάμην ἠδὲ πρὸς αὐτὸν, ὥστε μοι

μομφὰς ἔχειν, adeo ut *succenseat mihi*. Add. Aeschyl. Prometh. 444, Λέξω δὲ, μέμψιν οὐτιν' ἀνθρώποις ἔχων, i. e. ut Schol. οὐχὶ μεμφόμενος τοῖς ἀνθρώποις, non reprehendens homines. Et tamen apertum est, significationem illam harum phrasium hic locum habere non posse. Nam Thucydides non dicit, *urbs haec non indignatur hostibus*; nec *urbis non reprehendit subiectos*: sed, *hostes non indignantur urbi*; &, *subiecti non reprehendunt urbem*. Itaque sententia postulat, ut ἔχειν ἀγανάκτησιν, & κατὰμειψιν hic sit, praebere, afferre indignationem, & querelam; ut in eo, quod e Thucyd. affert Steph. τὸ λυποῦν ἔχει τὴν αἰσθησιν ἐκάστῳ, ist est, ut ipse exponit, παρέχει. Nec inusitata est haec significatio τοῦ ἔχειν. Menander ap. Stob. Serm. LXXXI, Πατὴρ ἀπειλῶν οὐκ ἔχει μέγαν φόβον. Lucian. Hermot. p. 506, ἰδρῶτα οὐκ ὀλίγον ἔχων (ὃ ἐπ' ἀρετὴν οἶμος) τοῖς ὀδοιπόροις. Et Stephanum deinde sententiam mutasse, intelligi potest ex illius edit. 2 Thucydidis, ubi reprehendens versionem Vallae, *Sola quae nec hosti occurrens irascitur ob acceptam ab illo cladem, neque a subiectis male audit, tanquam indigna quae dominetur*, ita scribit: *Invertit sensum. Nam ἀγανάκτησιν ἔχει non de ipsa civitate, sed de hoste dicitur. Soli, inquit, hoc contingit, ut neque hostis invadens de clade succenseat: neque ii, qui sub eius sunt ditione, querantur, quod dominatu indignis pareant.*

ead. l. 12. Ἐπαινέτου) Ob eminentiam nominatim laudat. Pindar. Isthm. IV:

Ἄλλ' Ὀμηρός τοι τετίμα —
 κε δὲ ἀνθρώπων, ὃς αὐτοῦ
 Πᾶσαν ὀρθώσας ἀρετὴν,
 Κατὰ ῥάβδον ἔγρασεν
 ΘΕΣΠΙΕΣΙΩΝ ἐπέων, λοιποῖς ἀθύρειν.

Notum hac in re Alexandri Magni effatum. & Pindar. iterum N. VII, 5, α. vid. Themistium Orat. XIX, p. 233, & Philostratum Heroic. p. 691. Agathias Anthol.

Γνώσεται ἔνθεν ὅσον παρὸς ἔσθενον. οἱ δὲ μὴ γῆρας
 ὕβρισεν, ἀρκοῦμαι μάρτυρι ΜΑΙΟΝΙΔΗΙ.

Artemidor. III, 67: Τὴν Ἐφεσον συμβέβηκε καὶ αὐτὴν δι' ἑαυτὴν περιώνυμον εἶναι, καὶ πολλῶν ἀξιολόγων κηρύκων τετυχηκέναί. WASS.

ibid. Τῶν δ' ἔργων) Steph. ad interpretationem horum verborum, quam in Var. Lect. contulit Hudf. addit: *Viderint tamen alii, an alium ex his verbis elicere sensum poterunt.*

Pag. 63. l. 5. Δὶδ δὴ — καθιστὰς) D. Hal. p. 47 καὶ εἰ ἐμῆκυνα, & omittit vocem ὁμοίως. WASS.

ead. l. 9. Αὐτῆς) Ne muta genitivum αὐτῆς in dativum αὐτοῖς. STEPHE.

Pag. 64. l. 4. Πλούτου) Ne hic quidem genitivus in dativum mutandus fuerit. IDEM.

ead. l. 7. Τὴν δὲ τῶν — ἀπὴλλάγησαν) D. Hal. pag. 136, ubi ἐβουλήθησαν perperam; voces μετ' αὐτοῦ absunt, uti & copula in καὶ ἐν αὐτῶ, postremo ἀμύνασθαι, quod non placet. vid. Euripid. Phoen. 1023. WASS. Stephanus in edit. 2: Καὶ ἐν αὐτῶ τὸ ἀμύνασθαι — ἢ τὸ ἐνδόντες σώζεσθαι. Videtur haec ita ordinasse, καὶ ἐν αὐτῶ (scil. τῶ ἔργῳ, ut Scholiafies exponit) τὸ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον (de quo itidem Schol.) ἠγνισάμενοι, ἢ τὸ ἐνδόντες σώζεσθαι. Ita τὸ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν, idem foret, quod ἀμύναντας παθεῖν. Hoc confirmatur auctoritate aliquot Mss. & mihi melius videtur, quam quod vulgo editur: nam non video, quomodo τῶ ante σώζεσθαι locum habere possit. Si quis coniungenda putet illa, καὶ ἐν αὐτῶ τῶ ἀμύνασθαι, legendum esset, καὶ ἐν αὐτῶ τῶ ἀμύνασθαι, καὶ τὸ παθεῖν μᾶλλον ἠγνισάμενοι, ἢ τὸ ἐνδόντες σώζεσθαι: quam sententiam interpres Latinus expressit. Ἀμύνασθαι, quod non solum Dionys. Halic. sed etiam plerique Mss. & edd. habent, fortassis non reiiciendum est. De hac periodo idem est iudicium Dionysii Halicarn. quod de ea, qua I, 138 Themistoclis vim ingenii describit Thucydides. DUKER. Ἡ τῶ ἐνδόντες, legendum videtur Heilmano; ut haec sit verborum constructio: ἠγνισάμενοι, ἐν αὐτῶ τῶ ἀμύνασθαι παθεῖν μᾶλλον (scil. χρῆναι) ἢ ἐνδόντες τῶ (τινὶ) σώζεσθαι.

ead. l. 9. Τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι) Eleganter. Sic IV, 128: Ἐπρασσεν ὅτω τρόπῳ τάχιστα ΤΟΙΣ ΜΕΝ ξυμβήσεται, ΤΩΝ ΔΕ ἀπαλλάξεται. Confer III, 45, 54, IV, 117. V, 69: Ὅτι ἢ μάχη ἔσται, καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα καὶ δουλείας, ΤΗΝ ΜΕΝ, μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρεθῆναι, ΤΗΣ ΔΕ, μὴ αὐτῶ πειραῖσθαι. Sic fere VI, 23 & 30. Xenophon. Mem. II, 743: Οἱ χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ταῦτα ΤΩΝ ΜΕΝ ἀφρόνων ὄντων, ΤΟΥ ΔΕ φρονίμου. Strato in Antholog. inedita: Κἀκεῖ Τείρεσίην, ἢ Τάνταλον ἐς πόθον ἔλκε ΤΟΝ ΜΕΝ ἐπ' οὐδὲν ἰδεῖν, ΤΟΝ Δ' ἐπὶ μῦνον ἰδεῖν. Dioscorides p. 33: Μέσσαθι γὰρ μέγα κῦμα, καὶ οὐκ ὑλίγος πόνος (lege πλόος)

ἔσται ΤΗΣ ΜΕΝ ἐρεσσομένης, ΣΟΥ ΔΕ σαλευομένου. WASS. *ibid.* Τιμωρεῖσθαι) Vid. Euripidem Orest. 1164. confer eundem Suppl. 857. IDEM.

Pag. 65. l. 2. Τύχης) Agnoscit, & cum Schol. explicat Suidas confarcinator in τύχη. Vide Etymol. & Hesych. qui bonam fortunam intelligunt. Glossae *successus*. Herodotus, ἐς τοσοῦτον τύχης ἀπίνεο, ad tale gloriae fastigium. & alibi, ἐπὶ τῆσι παρούσῃσι τύχησι, rerum statu. WASS.

ead. l. 12. Ἐνθυμουμένοις) Pronomen ὑμῖν vult sequi dativum ἐνθυμουμένοις, non accusativum ἐνθυμουμένουσ. STEPH. Non necesse est haec coniungi, & ἐνθυμουμένουσ recte referri potest ad praecedentes accusativos σκοποῦντας, θεωρούμενους, & γιγνομένουσ. Ἐνθυμουμένοισ fuscipor a Stephano ortum esse contra Mss. & praecedentes edd.

Pag. 66. l. 2. Ἐρανον αὐτῆ) Ἐρανον αὐτοί. Rostg.

ead. l. 3. Ἀγήρων) Ita e Thucyd. Pollux II, 14. WASS. Variat scriptura etiam infr. c. 44. Vid. Steph. Thesaur.

ead. l. 4. Τὸν τάφον) Tyrtaeus:

Εὐρόν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλι' τε, παντί τε δήμῳ,

Ὅστις ἀνὴρ διαβῆς ἐν προμάχοισι μένη
Νωλεμέωσ, αἰσχροῦ δὲ φυγῆσ ἐπὶ πάγχυ λάθῃται
Ψυχὴν, καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενοσ.

Τὸν δ' ὀλοοῦρονται μὲν ὁμῶσ νέοι ἠδὲ γέροντεσ,

Ἄργαλέω τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλισ.

Καὶ τίμβοσ καὶ παῖδεσ ἐν ἀνθρώποισ ἀρίστημοι,

Καὶ παίδων παῖδεσ, καὶ γένοσ ἐξοπισσῳ.

Οὐδέ ποτε κλέοσ ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ;

Ἄλλ' ὑπὸ γῆσ περ' ἐὼν γίνεταί ἀθάνατοσ.

Pindarus P. XI: Εἴτισ ἀχρον ἐλὼν, ἠσυχία τε νεμόμενοσ, αἰγὰν ὕβριν Ἀπέφυγεν. Vid. Isocratem Paneg. p. 82. WASS.

ead. l. 7. Ἀνδρῶν — τάφοσ) Stobaeus p. 614. IDEM.

ead. l. 10. Ἐνδιαιτᾶται) Huc referri potest illud Plutarchi 258: Τῶν Ἀθηναίων δὲ τινοσ, ἔπαινον ἐπιτάφιον ἀναγινώσκοντεσ τῶν πεσόnton ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ποδαποῦσ οὗ εἶναι νομίζεισ τοῦσ ἡμετέροσ νικήσαντασ τούτοσ; IDEM.

ead. l. 12. Μὴ περιορᾶσδε τοῦσ πολ. κινδ.) Thom. Mag: in περιορῶ ex h. l. ostendit, περιορᾶσθαι etiam activa significatione dici, pro καταφρονῶ. sed perperam apud eum editur περιορᾶσθαι.

ead. l. 13. Κακοπραγοῦντεσ) Cf. Demosth. Coron. 349; 7; Aeschyl. Pers. 600; Eurip. Hec. 956, Alcest. 782. WASS.

Pag. 67. l. 2. Ἀλγεινότερα — Ξάνατος) Stobaeus p. 88; ubi voculae ἐν τῷ defunt. IDEM. Nec mihi liquet, quae sit illarum sententia. Sed totus locus est δυσνόητος. Portus παραφράζει, quomodo potest. An ubique rem acu tetigerit, non possim dicere.

ead. l. 6. Διόπερ — παραμυθήσομαι) Dion. Hal. p. 47: Οὐ συνέφερε τῷ συμβουλευτικῷ οὐδὲ τῇ προτροπῇ τὸ θρηνεῖν. rectissime. Conf. Plat. Orat. funebris extremo. De Periclis in filii morte lacrimis agit Plut. p. 172. WASS.

ead. l. 7. Ὀλοφύρομαι) Ad ea, quae hic in Var. Lect. annotat Hudson. adde: quam lectionem Valla sibi proponens (sive ex coniectura, sive in veteri libro inventam) reddit, non magis desleo, quam consolor. STEPH. Ego vero alia omnia. Euripides Hecuba 163, Ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ κείναν στείχω; Aelianus V. H. Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ, καλῶν ἐνταφίῳν μὴ ΑΜΟΙΡΗΣΕΙΝ, εἰ ἐν αὐτοῖς ἀποθάνοι· καὶ γὰρ οὖν καὶ ΠΡΟΚΕΙΣΘΑΙ σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. Vid. Homerum Il. IV, 16. Praefens vim futuri habet apud Virgilium, aliosque. Sed in Historicis Graecis syntaxis haecce rara avis. Cum Mss. facit D. Halicarn. WASS. Spanhem. quoque ad Callim. Hymn. in Del. v. 204 hoc poëtarum proprium esse existimat. Sane poëtae frequentissime enallage illa utuntur, atque etiam in eadem periodo praefens & futurum coniungunt. Homer. Il. α, 426: Καὶ τότε ἔπειτά τοι ἼΕΙΜΙ Διὸς ποτὶ χαλκοβατῆς δῶ, καὶ μιν ΓΟΥΝΑΣΟΜΑΙ. Anacr. Carm. XXX: Κἄν λύση δέ τις αὐτὸν οὐκ ἔΞΕΙΣΙ, ΜΕΝΕΙ δέ. Aristoph. Equitib. 1085: Αἰετὸς ὡς ΓΙΓΝΕΙ, καὶ πάσης γῆς ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΙΣ. Nec tamen abstinent ea profae scriptores. Xenoph. III Cyrip. p. 81 ed. Wech. Καθορῶντες ἡμῶν τὸ πλῆθος — ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΣΟΥΣΙ, καὶ αὐρίον ἔΞΙΑΣΙ πολὺ ἔρρωμενστέραις ταῖς γνώμασι. Lucianus Dial. Irid. & Nept. Τὸν δράκοντα αὐτίκα ΜΕΤΕΙΣΙ, καὶ ΤΙΜΩΡΗΣΕΙ τῇ μητρί. Idem Dial. Charont. Mortuor. Mercur. & cet. Ὅτι μικέτι ΔΕΙΠΝΗΣΕΙ πολυτελῆ δεῖπνα, μηδὲ νύκτωρ ἐξίῳν — ΠΕΡΙΕΙΣΙΝ ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεία. Aristaenet. Il Ep. 1: ἮΚΩ τοίνυν, καὶ ΠΡΟΣΛΕΩ τὸν νέον. H. Stephan. in Append. ad Script. de Dialect. p. 138 observat, usum praesentis pro futuro potissimum conspici in verbo εἶμι, & eius compositis, eamque observationem aliquot poëtarum, Thucydidis, & Demosthenis locis confirmat, ac deinde ex Hom. Il. δ', 161 affert ἐκτελεῖ pro ἐκτελέσει, & Il. κ', 62 μένω pro μενῶ, &

ἴδω pro θεύσω, ex Eustathii sententia: quibus, si opus esset, etiam alia addi possent. Ad hunc locum Thucydidis autem quod attinet, in eo quidem propter consensum Mss. & Dionys. Halic. nihil muto; nec tamen puto, Graecos promiscue in omnibus verbis hac enallage ita uti, ut praesens & futurum in eadem periodo ponant. Verba Aeliani in annot. Waff. sunt ex I, V. H. 13. ubi etiam vid. Perizon.

ead. l. 8. τὸ δ' εὐτυχές, εἰ) Articulus εἰ cum εὐτυχές nullo modo construi potest. ita ergo sententiam exple, τὸ δ' εὐτυχές τούτοις ἂν παραγένοιτο, εἰ ἂν &c. vel τὸ δ' εὐτυχές τότε ἂν γένοιτο, εἴτινες ἂν τῆς εὐπρ. &c. aut alio simili modo. HUDS. At vid. Heilm. ad h. l.

ead. l. 9. Ὡσπερ) Magis placet particulam νῦν post ὧσπερ poni, ut habes in margine. STERH.

ead. l. 12. Πείθειν) Confer Lyfiam p. 520. WASS.

Pag. 68. l. 4. Ξυνοίσειν) Canter. in Syntagm. de rat. emend. Graec. Script. p. 42 legit ξυνοικήσειν, nescio quo sensu. Pro ξυνοίσειν etiam legendum puto ξυνοίσει, quod in nonnullis Mss. est, ut conveniat cum praecedenti ἔσσονται. Nam coniungenda videntur illa καὶ τῇ πόλει διχόβειν ξυνοίσει. Infinitivus ξυνοίσειν unde pendere possit, non intelligo. Τὸς οὐκ ὄντας dici mortuos, sexcentis testimoniis ad Matth. II, 18 ostenderunt prope omnes, qui Nov. Testam. ex aliis scriptoribus illustrare aggressi sunt. DUKER. Ξυνοικεῖν mallet Heilm.

ead. l. 10. Ἀγήρων) Marg. ἀγήρω, & firmat Plutarch. Moral. 783. Sic apud eundem ἐκπλεω, ἀνάπλεω. utroque modo Homerus. Noster hiatus amat. ad senes ἀγήρων eleganter, quomodo Aeschylus Agam. ἠβᾶ, utitur. Ἄει γὰρ ἠβᾶ τοῖς γέρουσιν εὐμαδεῖν. v. 593. vid. Valerium Flaccum I, 77. Confer Demosth. p. 156 c. WASS.

Pag. 69. l. 2. Πρὸς τὸν ἀντίπαλον) Suspicor scriptum potius fuisse τὸ ἀντίπαλον. magis enim Thucydideus hoc loco est neutrius generis usus. STERH. Stobaeus Aurel. Allob. 1609, p. 224, πρὸς τὸ ἀντίπαλον, quomodo alibi poster. atque ita Cl. eleganter; hos firmat Theon p. 9 & 102. ἀντίπαλα de hostium acie utitur Antiq. VI, 11 D. Hal. ἀντίπαλους vero non pro cetera sua elegantia Plut. Ioseph. VII B. 1321: Κἀκεῖνοι μὲν ἴσως ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς οὐδ' ἐν ANTIΠΑΛΟΝ εὐράμενοι τοῖς πολεμίοις. Aeschyl. Prometh. 525:

Μηδάμ' ὃ πάντα νέμων

Θεῖτ' ἐμᾶ γνώμα κράτος ANTIΠΑΛΟΝ Ζεῦς.

Scio, Demostheni alia placuisse. Rem vero sic effert Aeschylus Agamemni.

Παύροις γὰρ ἀνδρῶν, ἔστι συγγενὲς τὸδε
Φίλον τὸν εὐτύχουντ' ἌΝΕΥ ΦΘΟΝΟΥ σέβειν.
Δύσφρων γὰρ ἰὸς καρδίαν προσήμενος,
Ἄχθος διπλαῖζει τῷ πεπαμμένῳ νόσον.
Τοῖς τ' αὐτὸς αὐτοῦ πήμασιν βαρύνεται,
Καὶ τὸν ΘΥΡΑΙΟΝ ὈΛΒΟΝ εἰσορῶν, ΣΤΕΝΕΪ.

Archilochus:

Τοῖς μὲν τεθνεῶσιν ἔλεος ἐπιεικῆς θεός,
Τοῖς ζῶσι δ' ἕτερον ἀνοσιώτατον, φθόνος.

vid. Polybium I, p. 51. Mimnermus:

Δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἔσμεν εὐκλεεῖ
Ζῶντι ΦΘΟΝΗΣΑΙ, κατθανόντα δ' αἰνέσαι.

Livius alicubi: *Non inviderunt laudes suas mulieribus viri Romani. adeo sine OBTRACTATIONE alienae gloriae vivebatur.* WASS. Τὸ ἀντίπαλον rursus Thucyd. IV, 92: Πρὸς τε γὰρ τοὺς ἀστυγείτονας πᾶσι τὸ ἀντίπαλον καὶ ἐλεύθερον καδίσταται. Nec dubium est, quin hic quoque melius ita legatur. Infinita sunt exempla huius usus adiectivorum in lingua Graeca. Vid. Barnef. ad Euripid. Androm. v. 603, & ad Anacr. Carm. II.

ead. l. 7. Καὶ οἷς ἂν &c.) Verba primo adspectu obscura sunt: sed si relativi οἷς resolutio fiat, satis clara erunt: καὶ ἐν τούτοις, ὧν ἂν ἐπ' ἐλάχιστα &c. Acacius. HUDS. Haec suis verbis effert Plutarch. Moral. p. 242. Apparet tamen, eum legisse ἥς cum plerisque Mss. De ἄρσιν Th. Mag. p. 21. WASS. Verba Plutarchi in princip. libelli de Mulier. virt. sunt: Ὁ μὲν γὰρ (Thucydides) ἥς ἂν ἐλάχιστος ἢ παρὰ τοῖς ἐκτὸς ψόγου περί ἢ ἐπαινοῦ λόγος, ἀρίστην ἀποφαίνεται. Quod Thucydides dicit, ἥς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον κλέος ἢ, id Plutarcho est, ἥς ἂν ἐλάχιστος λόγος ἢ, de qua quam minimus sermo sit. Hoc melius intelligi potest, quam Acacii interpretatio τοῦ οἷς.

ead. l. 8. Ψόγου) Musaeus: Οὐδέποτε ἀγρομένησι μεθωμίλησε γυναιξίν, Μῶμον ἀλευομένη ζηλίμονα θηλυτέρων. Paulo supra pro πολίεσσιν lege πτολίεσσιν, & πτολίων cum Mf. Baroc. infra κερδαίνειν. Biantis dictum respicit. vid. Laërt. I § 87. Nam, ut ibi Periander § 98, Κέρδος αἰσχρὸν βαρὺ κειμήλιον: ita supple ex Stobaeo. Lacunam certe agnoscit Codex Cantab. WASS.

ead. l. 14. ἄθλα — πολιτεύουσι) Stobaeus p. 248; ubi πολιτεύουσι. WASS.

Pag. 70. l. 2. ἄπιτε) Romana formula, si vobis videtur, discedite Quirites. Liv. II, 56. vid. Philostratum Vit. Apollon. V, 43, & Platonem Menex. p. 526. Pro ἄπιτε quidam Mss. ἀποχωρεῖτε ex interprete. IDEM. Clar. Wasse recte putat ἀποχωρεῖτε esse e glossa, ut vulgo dicunt, in margine ab aliquo scripta, quae deinde, expulsa vera scriptura, eis τὸ κείμενον venerit. Paulo post Dan. non male τῶ πολέμῳ. Sic & alibi.

ead. l. 6. τὰ δύο μέρη) Alii haec verba intelligunt non de diversis exercitus partibus, ut Portus & Acacius, sed regionis, in quam impressionem fecerunt. HUDS. Potius de duabus exercitus partibus intelligendum esse, liquet e cap. 10, & iis, quae ibi annotat Scholiastes. Sententiam Hudsoni in Var. Lction. de supplemento τοῦ κατὰ, non aspernor. Sed tamen fortassis hic quoque locum habere potest nota illa figura, qua pro genitivo nominativus, vel alius casus, ponitur; ita ut Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξυμμαχοὶ τὰ δύο μέρη, idem sit, quod Πελοποννησίων καὶ τῶν συμμαχῶν τ. δ. μ. Multa huius generis ex utriusque linguae scriptoribus habet Periz. ad Aelian. X, V. H. 16, & Sanct. Minerv. IV, 8. Add. Stephan. ad Corinth. Artic. XXXIV, & Gronov. ad Arrian. de Exped. Alex. V, 20.

ead. l. 11. λεγόμενον) Quae non solum a Scholiaste, sed ab aliis etiam annotantur de ea, quae subest huic loco, structurae anacoluthia, aliter quam λέγομενον legere hic nos vetant: nam λεγομένη cum nomine νόσος optime conveniret. STEPH. Ἡ νόσος — χωρίοις) Corinthus, qui λεγόμενον μὲν πρότερον, omissa copula. Suidas in νόσον ἔχειν: πρὸς τὸ σημαίνόμενον ἢ σύνταξις· πρᾶγμα δηλονότι. WASS. H. Steph. ad Corinth. princ. & Artic. XLI, nec non ad cap. 3 huius libri probat sententiam Scholiastae, Thucydidem, cum scripsisset νόσος, subiunxisse λεγόμενον, perinde quasi praecessisset νόσημα. Non rarum est apud scriptores veteres, ut substantivo apponant adiectivum, vel pronomen alterius generis. Vid. Stolberg. ad Sophocl. Aiac. p. 139, 157; & Jac. Gronov. ad Lucian. Gall. p. 163, ubi & e Latinis exempla affert. Quibus add. hoc ex Edicto Aedilium l. 1 § 1. D. de Aedil. Ed. Item si quod mancipium capitalem fraudem admiserit, mortis consciscendae sibi causa quid fecerit, inve harenam depugnandi causa ad bestias in-

tromiffus fuerit. & ex Ulpian. in l. 31 § 17. eod. *In factum actio competit ad pretium recipiendum, si mancipium redhibitum fuerit.* — *Nec de tempore quaeretur, an intra tempora redhibitus esse videatur.* In quibus credibile est, animo scribentium obversatam fuisse vocem *servus*. Locus Homeri apud Scholiasten est ex Od. π', v. 74. ubi Schol. parvus τὸ interpretatur νέφος, & ait, ποῖτ᾽ αὖ πρὸς τὸ συνώνυμον ἀπαντῆσαι. Unde quomodo Barnes. intelligere potuerit, cum hoc, itidem ut Suidam, ad πρᾶγμα referre, ipse viderit. Kusterus ad l. d. Suidae recte annotat, aliter hoc expedit Scholiasten Thucydidis, aliter Suidam. Eustathius ad Homer. consentit cum parvo Schol. & Scholiaste Thucydidis: ἐχρῆν μὲν γὰρ, inquit, εἰπεῖν ἢ μὲν, ὃ δὲ ἄλλως ἔφη τὸ μὲν, τούτῃστι τὸ νέφος, ὃ ταυτὸν τῆ νεφέλῃ κατὰ πολωνυμίαν. Ioach. Camerarius ad Aëtor. II, 29 putat λεγόμενον hic ita dici, ut ἔξον, προσῆκον, δοκοῦν, & alia huius generis, & vertit, *cum dicatur*. Thucydides saepe ita vititur participio εἰρημένον. Sed praeferendam existimo sententiam eorum, qui hoc aliter acceperunt. Hudsonus hic ediderat λεγόμενον καὶ μὲν πρότερον. Scripti & editi, quos vidi, λ. μὲν καὶ π. quod revocandum putavi.

Pag. 71. l. 3. Πρὸς ἱεροῖς) Vid. Laërt. in Epimenide p. 71. WASS. Th. Magister ita laudat, πρὸς ἱερεῖς ἰκέτευσαν, ἢ μαντείοις: atque inde egregiam observationem effingit, Atticos dicere πρὸς ἱερεῖς ἰκετεύω, non πρὸς ἱερέα. Strenue nugatur. Vid. Henr. Stephan. Append. de Dial. pag. 158. Illa, ἀνδρωπεῖα τέχνη ex hoc loco affert Pollux II, 5. Locus Demet. Phal. in Var. Lect. Hudf. est p. 30 ed. Oxon. ead. l. 4. Μαντείοις) Non minus placet μαντείαις. STEPH. ead. l. 5. Τελευταῖοντες τε &c.) Id est, *finientes*, pro adverbio τελευταῖον, quod Thucyd. aliisque familiare. HUDS. ead. l. 13. Ἐσβεβλήκοιεν) Ἐμβεβλήσθαι legisse videtur Aretaeus pag. 6. sed male. Noster praeposition. geminat. WASS. Verba Aretaei pag. 7 edit. Turn. sunt: ὅθεν οὐδ' ἀπειοικὸς ἐν τῷ λοιμῷ τῷ ἐν Ἀθήνησι, μετεξετέρους δοκέειν εἰς τὰ φρέατα ἐν τῷ Πειραιεῖ, ὑπὸ Πελοποννησίων ἐμβεβλήσθαι φάρμακα.

ibid. Κρήνη γὰρ &c.) Sc. in Piraeo. nam supra meminit fontis Callirhoës, quae erat in Arce. Vide Fab. Paulinum p. 172, & Meursii Ceramicum Gemin. c. 14. HUDS.

Pag. 72. l. 5. Ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν) Vix mihi persuadere possum (inquit Steph.) locum hunc ita scripsisse

Thucydidem: his enim verbis contentus esse poterat, ἄσ-
τινας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἰκανὰς εἶναι, aut certe
his, ἄστινας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς δύναμιν σχεῖν.
quid enim his verbis ἐς τὸ μεταστῆσαι post genitivum τῆς
μεταβολῆς opus est? nam certe ipse Scholiastes μεταστῆ-
σαι alio verbo, quam μεταβαλεῖν, nobis non exposuit.
Verum si lectionem in textu retinere velimus, dicendum
est, illud εἶναι redundare Atticorum more. vel cum Ae.
Porto, hanc esse verborum seriem, καὶ τὰς αἰτίας τοσαύ-
της μεταβολῆς, ἄστινας νομίζει ἰκανὰς εἶναι δύναμιν σχεῖν
ἐς τὸ μεταστῆσαι. vel a superioribus inchoanda syntaxis
& structura, hoc modo: ἀφ' οὗτου (a quo scilicet loco)
εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτὸ, καὶ τὰς αἰτίας (supple εἰκὸς ἦν)
δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν. ita ut illa ἄστινας νο-
μίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἰκανὰς εἶναι parenthesi includan-
tur. Fab. Paulinus. HUDS.

ead. l. 9. Τὸ μὲν γὰρ — ἦν) Demetr. Phaler. Ὁ Θουκυ-
δίδης πανταχοῦ σχεδὸν φεύγει τὸ λεῖον καὶ ὁμαλὲς τῆς
συνθέσεως, καὶ αἰεὶ μᾶλλον τι προσκρούοντι ἕοικεν, ὥσπερ οἱ
τὰς τραχείας ὁδοὺς παρεύμενοι δι. ubi τὸ μὲν δὴ, & ὁμο-
λόγητο. § 48. Confer Cantacuzenum pag. 730. WASS.
Addit Demetrius, alium potius & suavius fuisse dicturum,
ἀνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ὃν ἐτύγχανεν: sed ita τὴν
μεγαλοπρέπειαν sublaturum fuisse. Praeterit etiam illa, ἐκ
πάντων μάλιστα δὴ ἐκέينو. Ἔτος ἀνοσον ex hoc loco habet
Pollux III, 107. quod Stephanus in Append. ad script. de
Dialect. inter vocabula & loquendi genera Thucydidi pe-
culiaria, vel cum paucis communia, habendum putat.

ead. l. 12. Προφάσεις) Ita loquitur Hippocrates Progn.
p. 150, & Pseudo-Diocles Epist. οὐδὲ μίας Ar. C. Dissol-
utione Attica, ut alibi. WASS.

ead. l. 13. Τῆς κεφαλῆς δέρμα) Thucydidem, veteris co-
moediae poëtas, & Platonem semper dicere δέρμην, Me-
nandrum τὸ δέρμα, scribit Phrynichus p. 58.

Pag. 73. l. 4. Ἐς τὰ στήθῃ) Eis leg. cum Thom. Mag.
antea ἐς. WASS. Ita quidem Thomas in βήξ, & hic Reg.
Et cl. Wasse in textu Thucydidis pro ἐς scripserat eis. Ego
antiquandum censeo. Vid. supr. ad c. 4 huius lib.

ead. l. 5. Καὶ ὅποτε — ἐπήεσαν) Descripsit Nemesius c.
20 de Natur. Hom. ubi in edit. Plant. est eis τὴν καρδ. &
πᾶσαι ὅποσαι ἀπὸ ἰατρῶν. Καρδία, ut idem Nemes. hic est
os ventriculi: συνήδως οἱ παλαιοὶ, inquit, καρδίαν καὶ τὰ

στόμα τῆς γαστρὸς καλοῦσιν, ὡς Ἴπποκράτης καὶ Θεοκλῆς Δίδης: de quo plura vid. apud Foef. ad Hippocrat. II Epidem. 2, & Gataker. II Adversar. Miscellan. 16. Interpres Latinus hic *cor* vertit, forte secutus Lucretium, qui VI, 1149 haec ita effert: *Inde ubi per fauces pectus compleat, & ipsum Morbida vis in cor moestum confluxerat aegris.* Victorius XXVII Var. Lect. 17 eo nomine reprehendit Lucretium, quasi qui hanc significationem vocis καρδία, qua Thucydides ea utitur, ignoraverit. Sed Lambinus ad Lucret. & Hieron. Mercurial. I Var. Lect. 1 putant, Lucretium potius imitatione Graecorum, & eadem significatione, *cor* dixisse, qua illi καρδίαν. Hoc benignius est, & mihi verius videtur. Στηρίζαι Gataker. passive, vel reciprocè sumi scribit: Stephanus in Thes. neutraliter, pro *steterat, confiterat*, ut in verbis Homeri Odyss. μ', 434, & Dioscoridis VI, 1. (Alexipharmacor. cap. 1.) Sed non dubito, quin haec omnia explenda sint accusativo suppresso, hic ἑαυτὸν, vel ἑαυτὸ, nempe ὁ πόνος, vel τὸ κακόν; in Homero ἑμαυτόν; & in Dioscoride ἑαυτό.

ead. l. 8. Λύξ) Λύξ *κενὴ* legit Aretaeus p. 125, & Th. Mag. WASS. In edit. Franeq. Thomae v. λύξω est *κενή*, in Colin. *καυή*, consueto errore scribarum: & in eadem *ἐνέπεσε*, quod in Fran. *ἐνέπιπτε*. *Κενὸς, κενὴ*, quibus etiam Homerus utitur, videntur esse e dialecto Ionica, qua Aretaeus scripsit: ut *ἀδελφεὸς, ἀδελφεή* apud Herodotum.

ead. l. 11. Ἀπτομένω) Legitur etiam *ἀπτόμενον*: ego *ἐπτόμενον* (puto errorem operarum typographicarum esse, & Stephanum scripsisse *ἀπτομένω*) retinens, libenter τὸ μὲν in τῷ μὲν mutarem. STEPH. Ἀπτομένω servat Lucret. *tepidum manibus proponere tactum.* Confer Aretaeum p. 28, 30. Avicen. II vol. 78 a. Hippocr. § II, 117. WASS.

ead. l. 13. Πελιδνὸν) Suidas h. v. τὰ πελιδνὰ & πελιώματα. *livores* apud Hippocratem in Coac. Praen. vertente ita Dioscoridem Plinio. *πελιδνὴ τὰς παρεΐας* ex Sophocle adducit Pollux IV, 141. vid. Gloss. LXX hac voce utuntur Prov. XXIII, 29. Sed recte Alex. *πέλιοι*: alibi enim *πελιόω*. WASS. Πελιτνὸν ex Thucydide annotasse Aelium Dionysium scribit Eustath. in II, I, 735.

ead. l. 14. Ἐκαίετο) H. Steph. ad Ioann. Grammatic. Artic. VII ex Eustathio annotat, Atticos dicere *καίειν*, pro *καίειν*. Idem tradit auctor Etymolog. M. in *καίω* & *Ποιῶ*. Itaque liber Cass. Attice *ἐκάετο*.

ead. l. 15. Σινδόνων) Herodotus, Alciphron. WASS.

ibid. Ἡ γυμνὸν ἀνέχεσθαι) Libenter scriberem ἢ τὸ γυμνὸν ἀνέχεσθαι. Sive tamen γυμνὸν ἀνέχεσθαι, sive τὸ γυμνὸν ἀνέχεσθαι scribatur, novam loquendi formam esse fateor. Quod si γυμνοὶ (ut est in margine) scribere maluerimus, etiam si ὄντες subaudiamus, non minorem, ut opinor, illa sermonis forma novitatem habebit. Ceterum male Scholiastes nos iubet hunc locum perinde intelligere, ac si verba ita collocata essent, ἡδιστα τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ρίπτειν, τῇ δὲ ψυχῇ ἀπαύστῳ συνεχόμενοι, σπείχοντο: tanquam reliqua μεταξὺ posita sint. quod alibi dicere potius solet διὰ μέσου, id est, per parenthesis. Nam post ρίπτειν finitur periodus, & haec verba καὶ πολλοὶ &c. sunt alius initium, quae tamen alioqui ex ea pendet. In hac autem voces istae, ἀπαύστῳ τῇ δὲ ψυχῇ συνεχόμενοι, ad verbum ἔδρασαν ferantur necesse est, non minus quam πολλοὶ, quod praecedat: & simul omnes eius sint nominativus, ut mos est Grammaticis loqui. Sed verbo ἔδρασαν quid faciemus? an cum his vocibus ἐς φρέγχα iungemus? Immo cum his subaudiri ἀπὸ κοινοῦ puto ρίπτουσιν. Non secus enim intelligendum hunc locum existimo, quam si dictum esset, καὶ πολλοὶ &c. (ut in Var. Lect.) STEPH. Apud Galenum, locum citantem, legitur γυμνοὶ. Quam scripturam si sequi maluerimus, ὄντες subaudiendum, ut monet Steph. qui etiam legendum putat τὸ γυμνόν. Veterem lectionem omnino retinendam esse suadet Fab. Paulinus, ut γυμνὸν referatur ad σῶμα. quam coniecturam firmat Ae. Portus, qui interpretatur ἢ γυμνὸν τὸ σῶμα, δηλονότι εἶναι. Vide Fab. Paulinum p. 309. HUDS.

ead. l. 16. Ἀνέχεσθαι) Hanc περίστασιν omittit Lucret. at in morbo regio tale quid memorat alicubi Hippocrates. WASS.

Pag. 74. l. 8. Ἐναταῖοι) Ἐναταῖοι quidam Mss. Ita scribunt passim Mss. in Iosepho, & LXX, in Homero, Hesiodo, aliisque. & sane firmat εἰνατος Iliad. β', 295. IDEM. Vid. ad I, 117.

ead. l. 14. Ἰδρύνειν) Thom. Mag. ἰδρύνει, οὐχ ἰδρύνει, & laudat hunc locum, & alium e III, 72, ubi tamen quidam ἰδρύνει. Et sic quoque alibi.

Pag. 75. l. 1. Περιγένοιτο) Idem Thomas: περιεγένετο, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐσώθη καὶ ἔζησε. Θεουκιδ. καὶ εἰ τις ἐ. τ. μ. περιγένοιτο.

Thucyd. Vol. II.

Ee

ead. l. 4. Καὶ πολλοὶ &c.) Lucretius haec ita interpretatur:
*Et graviter partim metuentes limine leti
 Vivebant ferro privati parte virili.*

Quem mentem Thucydidis non affecutum esse existimat P. Victorius, in Var. Lect. 35, 8. Lucretium tamen defendunt Lambinus & Fab. Paulinus, verisimillimum esse existimantes, multos, dum paterentur virilia sibi amputari, mortis periculum effugisse. Vide Fab. Paul. p. 352, 353 &c. HUDS. Defendit Lucretium etiam Hieron. Mercurial. III Var. Lect. 12, & non obscure Lambinum plagii insinuat.

ead. l. 7. Ἐπιτηδείους) Non agnoscit Lucretius. WASS.

ead. l. 12. Τετράποδα) Huc respexit Plutarch. Sympos.

IX, pag. 733. IDEM.

Pag. 76. l. 11. Ἐν τε οὐδὲν) In vet. scriptum est οὐδὲ ἔν. Ceterum in haec verba, ἔν τε οὐδὲν κατέστη ἴαμα, annotatum habemus a Scholiaste, esse schema καινοπρεπές: sed vereor, ne in alia quaequam verba istud ab eo fuerit annotatum. Nam sub illis verbis, ἔν τε οὐδὲν, agnosco quidem pleonasmum: sed quem, ut opinor, σχῆμα καινοπρεπές vocandum non censuisset. STEPH. Atticorum esse οὐδὲ ἔν scribere, dicit Corinthus de Dialect. locum hunc afferens. HUDS. Corinthus pro ἔν habet ἔν, & pro χρῆν, χρῆ; ut Codd. Ar. & C. Οὐδὲ εἰς & οὐδὲ ἔν obvia sunt: sed εἰς οὐδεῖς pro οὐδεῖς, & ἔν οὐδὲν pro οὐδὲν nova. Explicationes verborum ὅ, τι χρῆν προσφέροντας ὠφελεῖν, quas in Var. Lect. affert Hudson. non assequor, nec scio, cur in illis interpretandis se adeo torserint. Nam simplicissima est sententia, quod adhibentes iuvare possent, vel iuvaret; sive, ut recte interpres Latinus, quod adhibitum prodesset. Non videntur animum advertisse ad hunc usum τοῦ χρῆ. Sed sic rursus Thucyd. IV, 34: καὶ οὐκ ἔχοντες ἐλπίδα καθότι χρῆ ἀμυνομένους σωθῆναι, quomodo servari possent, vel servarentur. Et Theocrit. XV Idyll. 44: πῶς καὶ πόκα τοῦτο περάσαι χρῆ τὸ κακόν; quomodo transire poterimus, vel transibimus?

Pag. 77. l. 4. Θεραπείας) Vid. Liv. III, 6. WASS.

ead. l. 5. Ὡσπερ τὰ πρόβατα) Haec verba, ὥσπερ τὰ πρόβατα, potius ad praecedentia, ut opinor, quam ad sequens verbum ἔθνησκον feruntur: etiam si apud Scholiasten ita, ὥσπερ τὰ πρόβατα ἔθνησκον, habeamus ante istud eius scholium, ὅτι τὰ πρόβατα μεταληπτικά καὶ μεταδοτικά τῆς νόσου. nam vel hinc intelligimus, eum ad illa referre, ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι: non quod tan-

quam de ovibus dici possit itidem, *ἐτέραν ἀφ' ἐτέρας ἀναπίμπλασθαι νόσου*. Nam in proverbium propemodum abiit scabiei ovium contagio: quam tamen alioqui & porcis tribuit Iuvenalis Satyra II:

— *dedit hanc contagio labem,*

Ei dabit in plures: sicut grex totus in agris

Unius scabie cadit & porrigine porci.

Sed mirum certe, si ita locutus est hic scriptor, ut dixerit *θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι*, pro *τῆς νόσου ἀναπιμπλάμενοι διὰ τῆς θεραπείας*, vel *ἐκ τῆς θεραπείας*. STEPH. Sed non locutus est ita Thucydides, neque opus est his supplementis *διὰ*, vel *ἐκ τῆς θεραπείας*; aut *ἐνεκα*, vel *χάριν τῆς θεραπείας*; cum Thucydides ipse dicat *ἀπό: cuius* verba ita recte accipi possunt, *καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἐτέρου θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι*, scilicet *τῆς νόσου*, i. e. ut Stephanus in marg. edit. suae secundae vertit, & quod alter ab alterius curatione morbo oppleti, i. e. alter ex alterius curatione contagionem mali haurientes. Nam *νόσου*, vel *φθορᾶς* supplendum esse, apparet e Plutarcho in Pericl. p. 311, ita de hac re scribente: *ἔων ὡσπερ βοσκήματα καθευργμένους ἀναπίμπλασθαι φθορᾶς ἀπ' ἀλλήλων*. Livius III, 6 in re simili dicit, *ministeria invicem ac contagio ipsa vulgabant morbos*. Illa, *ὡσπερ τὰ πρόβατα*, Stephanus recte separat ab *ἔθνησκον*. Non enim dicit Thucydides, eos mortuos ut oves; sed per ministeria contagionem mali ab aliis ad alios manasse, quemadmodum oves malo contagio vicini pecoris laeduntur, ut ait poëta. Gloss. *ἀφ' ἡ νοσοῦντος προβάτου, contagium*.

ead. l. 9. Μεταποιούμενοι) Suidas in *μεταποιεῖσθαι*. *μάλισθ' οἱ ἀρ. μετ.* pro *ἀντιποιούμενοι*. Plato Polit. *ἥκιστα βασιλικῆς μεταποιουμένων τέχνης*. Hesych. *μετασκευάζεται, φροντίζει*. Dion. Halicarn. Antiq. VI, 91: *Πόλιν αὐτῶν ἐξ ἐφόδου ἀντιλαμβάνεται, ἐπιβαλλομένων μὲν τῶν ἐν αὐτῇ μεταποιεῖσθαι τινος ἁρεθῆς*. WASS. Tangit hunc locum Plutarch. *περὶ πολυφιλίας* in fin.

ead. l. 11. τὰς ὀλοφύρσεις) Sententiam Stephani de hoc loco ex Annotationibus illius descripsit in Var. Lect. Hudsonus. Antea aliter sentiebat Stephanus. Nam in Append. ad scripta de Dial. p. 93 probarat sententiam Scholiastæ.

Pag. 78. l. 1. Θήσκοντα) Pollux III, 104 *τὸν δὲ τεθνηκότα*. male. *πονούμενον* pro *κάμνοντα* haud infrequens. vid. Hippocr. II, 48 Aphor. & Aristophanem *Εἰρ.* 820. WASS.

ead. l. 5. τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ) Stephanus in Annotat. suis lectorem remittit ad ea, quae in marg. edit. suae sec. scripta sunt: ubi haec leguntur: Videtur deesse praepositio πρὸς, aut relicta esse subaudienda (quod tamen praeter consuetudinem esset) ante τῷ παραχρῆμα, hoc sensu: *Tum vero ipsi praeter gaudium, quod in praesens percipiebant, etiam levem quandam spem in posterum habebant, se nec ab ullo alio morbo &c.* Vel potius, *vanam quandam spem in post.* Aliter tamen Schol. Graecus vocab. κούφην exponit, quasi ita vocetur ab effectu: sed poëtico epitheto magis conveniens esset eius expositio. Haec Steph.

ead. l. 11. ὥρα ἔτους) Nisi compertum esset, ὥραν apud Graecos significare fervorem aestatis, (ut docet Casaub. in Athenaeum, p. 159, 980.) mallem cum Meursio legere ὥρα θερούς, aut ὥρα ἥρος, qua phrasi utitur Aristoph. Vide Fab. Paulinum p. 510. HUDS. Meursius V. Lectio. Atticar. 26 legit ὥρα θερούς, ex auctoritate Galeni, cuius haec verba refert ex I, 5 περὶ ἐπιφορᾶς πυρετῶν: κατὰ φησιν ὁ Θεουκλίδης· ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς ὥρα θερούς διαιτωμένων ὁ φθῆρος κατὰ τὸ σῶμα ἐγγίγνεται. Sed si Galenus ad verba Thucydidis potuit addere illa, κατὰ τὸ σῶμα, etiam pro ὥρα ἔτους, quod in Thucydidide legerat, potuit scribere ὥρα θερούς; quod eadem significatione dici non ignorabat. Et fortassis etiam consulto ita scripsit, ut indicaret hoc de aestate accipiendum: quemadmodum & Plutarch. l. d. θερούς ὥρα πολλῶν ὁμοῦ χύδην ἐν οἰκῆμασι μικροῖς καὶ σκηνώμασι πνιγηροῖς ἠναγκασμένων διαιτᾶσθαι. Nam alioqui ὥρα ἔτους etiam de vere dicitur. Herodian. VIII, 4: τῶν γὰρ ὑπερκειμένων ὁρῶν τὰς δι' ὕλου τοῦ χειμῶνος παγείσας χιόνας λύουσα ἢ τοῦ ἔτους ὥρα, i. e. ver, quo nives solvuntur; ut in Virgil. I Georg. 43: *Vere novo, gelidus capis cum montibus humor Liquitur.* vid. Heinf. c. 13 Lect. Theocrit. Graev. c. 2 Lect. Hesiod. & Spanh. ad Callim. hymn. in Cerer. v. 124. Sed & ὥρα solum pro vere apud Homer. II. β', 468. ubi vid. Eustath. p. 256.

Pag. 79. l. 4. Καὶ ὄσιων) Malo ὄσιων, quam ὄσιων ab ὄσια, cuius genitivi mentionem facit Scholiastes: dubium alioqui relinquens utram lectionem praeferat. STEPH. Vide Capitolin. in Antonino p. 341 edit. Var. WASS. Locus Homeri ap. Schol. est. Od. π', 423. Huc pertinent, quae ad Capitolin. l. d. annotavit Casaubon.

ead. l. 7. Ἐς ἀναισχύτους) Hoc verbum mere poëtici-

cum, & Homericam redolens licentiam; de quo vide Fab. Paulinum p. 522. HUDS.

ead. l. 9. Τοὺς νήσαντας) Illud νησάντας admitti posse haud reor. STEPH. Est sine dubio error librariorum. Aristoph. Lysistr. 269, πυρὰν νήσαντες. Lucian. de Mort. Peregr. p. 560, πυρὰν ὀτιμεγίστην νήσας. Et sic alii: quod Atticorum esse docet Thom. Magist. Νῆσαι πυρὰν λέγουσιν, οὐ συναγαγεῖν, οὐδὲ συνθεῖναι. Νῆσαι autem est σωρεῦσαι. Schol. parv. Homeri ad Odyss. ὁ, 321, Πῦρ τ' εἴ νῆσαι, exponit ξῦλα σωρεῦσαι, ἔνεκεν τοῦ πῦρ παῖσαι.

Pag. 80. l. 6. Προσταλαιπωρεῖν) Προσταλαιπωρεῖν solus opinor Gr. προσταλαιπωρηθεῖς agnoscit Pollux VI §. 139. Noster alibi ἐπιταλαιπωρεῖν Lib. I, cap. 123. ubi v. Scholiasten. WASS.

ead. l. 10. Τὸ μὲν, κρίνοντες) Ego hic arbitror esse Atticismum, non solum in illo τὸ μὲν, quod respicit ad φόβος θεῶν, sed & in voce κρίνοντες, quae in casu nominativo pro genitivo ponitur. Vide Fab. Paulinum p. 561. HUDS.

Pag. 81. l. 10. Ἀλλὰ λιμὸν) Achill. Staius Observation. c. 24, & alii, ex hoc loco luce clarius patere putant, diphthongum οι olim eodem sono pronuntiatam fuisse, quo vocalem ι. Qui aliter sentiunt, & ii quidem non pauci, eum suae sententiae nihil obstare credunt. Videndi sunt de hac controversia, qui ex professo de pronuntiatione linguae Graecae scripserunt.

Pag. 82. l. 3. Κατὰ κράτος &c.) Oraculum hoc versibus Iambicis fenariis pronuntiatum fuisse existimat Fab. Paulinus. atque versum integrum esse, si recte pronuntietur, hoc modo:

Κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκη ἔσσεται.

Reliqua etiam verba facile ad versum accommodari posse:

Αὐτὸς τε παρακαλούμενος ξυλλήψομαι

Καὶ ἀκλιτος — — —

Hic vero nonnulla deesse suspicaretur aliquis, quae tertium versum absolvent. Vid. Fab. Paulinum p. 585. HUDS.

ead. l. 4. Καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψομαι) Thom. Magist. in βούλομαι: τὸ φημι ἀεὶ πρὸς μέλλοντα καὶ ἐνεστῶτα. Θουκ. ἐν τῇ β', καὶ ἀ. ε. ζ.

ead. l. 8. Ὅ τι καὶ ἄξιον) Recte quidam Mss. & Schol. ὅ, τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν. WASS.

ead. l. 11. Ἐτεμον) Confer omnino Diodor. p. 309 d. Infra pag. 83 l. 3 μὴ abest Gr. minus clare. IDEM. Τὸ πει-

δίον potius credo scripsisse Thucydidem, quam τὸ χωρίον, quod est in nonnullis Mss. Erant iam olim diversa genera civium, οἱ ἐκ τοῦ πεδίου, & οἱ παράλοι. Herodot. I, 59. De Paralo vid. interpretes Stephani ad Ἀκτὴν & Πάραλος. Pertinet huc locus Thomae Mag. Οὐ μόνον παράλιος χώρα, ἀλλὰ καὶ παράλος. Θουκυδ.

ead. l. 12. Λαυρίου ὄρους) Ὅρους omittit etiam Suidas in ἀργυροῦν, ubi pro οὗ τὰ legit ὄπου ἀργ. prave. Pausan. p. 2, πλέοντι ἐς τὸ πρόσω Λαύριον τε ἐστὶ καὶ νῆσος ἔρημος οὐ μεγάλη, Πατρόκλου καλουμένη. WASS. Λαύριον sine adiectione illa fere dicunt veteres. Schol. Aristoph. Equit. 361 Λαύριον, at 1091 Λαύρειον. Suidas quoque variat. Et in Thucyd. VI, 91 Λαυρείου. Sed ibi itidem alii Λαυρίου.

Pag. 83. l. 3. Ὡν καὶ τότε) Alios post ὦν, alios post τότε interpungere, admonet Scholiastes. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 7. Παραλίαν γῆν) Περαιίαν γῆν, & in margine παράραλον. ROSS.

Pag. 84. l. 5. Ἑρμιονίδα) *Hermione* Herodoto VIII, 73. Polybio, Xenophonti p. 515, Scylaci Ἑρμιῶν; favent etiam numi. Agrum τὴν Ἑρμιονίδα vocat & Pausanias, cuius temporibus urbs antiqua everfa erat, nova autem IV stadiis a promontorio sita est. Scriptores post Strabonem Thucyd. scripturam servant. Photius Lex. ined. Ἑρμιῶνη χωρίον ἄσυλον in Peloponneso, aut civitas, ubi templum Cereris. Qua Deam pompa colebant, Aristocles apud Aelianum de Animal. Lasus Hermionensis apud Athenacum docuere. Templum ibi χθονίας a piratis expilatam, auctor Plutarchus in Pompeio. Idem πορφύρας Ἑρμιονικῆς in Alexand. meminit. De urbis origine adeas Herodot. & Athenaeum. Vide item Suidam v. ἀνδρ' Ἑρμιῶνος & Ὑπερίδης. WASS.

ead. l. 7. Πρασιάς) Noster rursus huius urbis meminit VII, 18, VIII, 95. Apud Pausaniam Βρασιαί, atque ita citat Stephanus. Polybius, Scylax, Ptolemaeus Πρασία scribunt. Sic etiam Eustath. Odyss. Ω', p. 1967. Pluraliter effert Polyaeus, ἐν Πρασιάις. Pausaniae scriptura mendosa est. IDEM. Aristoph. Pac. 241, Ἴὸ Πρασιαὶ τρισάθλιαι.

Pag. 85. l. 7. Ἄγων) Ἀθηναίους δεδαπανηκῆτας εἰς τὴν πολιρχίαν, ait Diodorus p. 310 d. πλείω τῶν χιλίων τάλάντων. v. Nostrum II, 70. IDEM.

Pag. 86. l. 10. Μετὰ — ἐγένοντο) D. Hal. p. 232, 5. IDEM. *ead. l. 11. Τοδεύτερον*) Το δεύτερον etiam Dionys. Halic.

Infra μὲν abest Dion. Halic. prorsus male. & πρὸς αὐτοῦς loco ὡς αὐτούς. WASS.

Pag. 87. l. 9. Καὶ προσδ. — εἴκετε.) Dionys. Halic. p. 158. Deinde, ibidem, Ἐγὼ — διασώζεται. IDEM. Τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν, pro ἢ ὀργὴ ὑμῶν. Steph. Append. ad script. de Dialect. p. 179, ubi plura huiusmodi vide. Aristides Rhetor, cum in oratione quadam aliquanto gloriosius de eloquentia sua praedicasse visus fuisset, inter alia etiam Periclis exemplo se defendit. Oration. Tom. III, p. 950.

ead. l. 13. Ἡγοῦμαι) Huc spectat Hierocles apud Stobaeum pag. 229, 20. WASS.

Pag. 88. l. 3. Κακοτυχῶν) Agnoscit Pollux III, 99. Κακοτυχῆς Euripides. IDEM.

ead. l. 7. Ἐκπεπληγμένοι) Magis rationi consentaneum est, ut dicat Pericles ἐκπεπληγμένοι, quam πεπληγμένοι: nisi forte hoc simplex compositi illius accipere significationem dicatur. At ego memini quidem & aliud compositum καταπεπληγμένοι in illa τοῦ ἐκπεπληγμένοι significatione legere, verum simplex πεπληγμένοι non item. Dum autem hoc scribo, venit in mentem pag. 91 locus, in quo καταπεπληγμένους ab eodem ad eosdem eadem de re dici videmus. STEPH.

ead. l. 8. Καὶ ἐμέ) Cl. Gr. καὶ ἐμέ τε. bene. WASS.

ead. l. 10. Καίτοι — κρείσσων) Dionys. Halic. l. d. ubi εἶομαι ἥσσων εἶναι. bene. Enarrator Hermogenis eadem haec laudans perperam legit ἥττων εἰμί. quem corrige. Confer eundem pag. 75, & nostri imitatore Demosthenem de Coron. p. 355 ed. Genev. IDEM. Lucian. de Saltat. pag. 800: Καὶ ὅπερ ὁ Θεουκιδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τοῦ ὀρχητοῦ ἀκρότατον ἀνέγκωμιον εἶναι, γινῶναι τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά.

ead. l. 12. Φιλόπολις) Τοῦ ἥϊος addit Pollux IX, 26, tanquam e Thucyd. usi Isocrates, Plato, Aristoph. & noster infra non semel. WASS. Ulpian. in Oration. Demosthenis de Pace pag. 41: Ποιεῖται σύστασις τοῦ οἰκείου προσώπου, ἐποῖαν ὁ ῥήτωρ ὁ Περικλῆς παρὰ Θεουκιδίδη ποιεῖται, ὅτι κατὰ μέρος παντὸς λήμματος καὶ ἀδαροκῆτος δημηγορεῖ.

ibid. Ὁ, τε — πωλοῖτο) Dionys. Halic. l. d. ubi φράζει. WASS.

Pag. 89. l. 6. Καὶ γὰρ — κακοῦμένοις) Dionys. Halic. 159, ἐκεῖνα, inquit, τεταύματα, ὡς νενοημένα τε ἀκριβῶς, καὶ ἠρμηνευμένα περιττῶς, καὶ συγκαίμενα ἠδέως. IDEM.

Pag. 90. l. 4. Δούλοι — ὀρεγόμενον) Dionysf. Halicarn. l. d. WASS.

ead. l. 8. Ἀντιπάλοισ) Thom. Mag. h. v. ubi omittit μέγαν. IDEM.

ibid. Συμφοραῖς ταῖς μεγίσταις) Ὑφίστασθαι hac significatione & dativo & accusativo iungitur: sed Thucydides etiam alibi ei accusativum addit, IV, 59: Οἱ δὲ τοὺς κινδύνους ἐξέλευσιν ὑφίστασθαι. Et sic etiam alii probati scriptores. Itaque recepta scriptura huius loci non nisi numero librorum Mssorum vincit eam, quae in Gr. & Dionysf. Halicarn. est.

ead. l. 13. Ἀπαλγίσαντας) Agnoscit Suidas h. v. Ceterum ἀπολοφύρομαι Xenophon Ἑλλην. I. WASS. Vallam hic aliam interpunctionem secutum esse, ante Hudsonum annotavit Henr. Stephanus in margine secundae ed. suae, deque ea iubet videri Annotationes. Sed in his nihil de ea invenio. Videtur Vallam turbasse accusativus in principio sequentis periodi, τὸν δὲ πόνον, quem Portus recte interpretatur περὶ τοῦ πόνου Plura huius generis suppeditabunt Stolberg. c 9 de Soloecism. & Barbarismis &c. Perizon. ad Aelian. II, 13, & interpretes Aetor. Apostol. ad X, 36.

Pag. 91. l. 7. Τὴν προσποίησιν) In Thom. Magistro v. προσποιῶμαι, Colin. & Franeg. perperam ποίησιν.

Pag. 92. l. 2. Ἡ οὐ κήπιον) Alia est lectio, ἢ οὐκ ἦπιον; quam secutus est Valla: nisi potius ex ἦπιον fecit ἦπίως. Sed altera lectio multo magis mihi placet, in qua tamen non minus vacare negantem particulam existimo. Male autem πρὸς ταύτην idem interpres vertit apud potentiam: cum vertendum (meo quidem iudicio) esset, prae hac potentia. STEPH. Ἡ οὐ pro ἀλλά. atque ἢ οὐ κήπιον veram esse scripturam existimo, ut colligi potest ex Eustathio in Homerum, II. μ'. Κῆπος, inquit, καλλωπισμὸς κόμης, καὶ κουρᾶς διάθεσις τῶν ἐν κεφαλῇ τριχῶν. Θεουκιδίδης δὲ κήπιον φησί. F. Port. HUDS. Ἡ οὐκ ἦπιον Rostg. Valla vertit, Et non potius aequo atque sedato (animo.) Ἐνεκα ante αὐτῶν deesse putat Stephanus in Append. ad Script. de Dialect. pag. 43 & 102.

ead. l. 10. Ἡμῶν) Cl. Gr. ὑμῶν, & Steph. 1, alique: modestius, ut supra. Sed praecessit διασώσωμεν, quare nihil mutandum. WASS.

ead. l. 11. Ἴέναι — πρόνοια) Dionysf. Halic. pag. 159. IDEM. Pleraque in hac periodo reprehendit Dionysius: il-

la autem, ἢ τε τόλμα, ἢ ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἢ ξύψεις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ὀχυρωτέραν παρέχεται, Heracliti tenebris obscuriora esse dicit. Aristides Tom. III, pag. 652, ex memoria laudat: ἰέναι δ' ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μὴ μοι φρονήματι μ. ἀ. κ. κ. Ubi dativus μοι, et si saepe alibi πλεονάζει, inconcinne poni videtur.

Pag. 93. l. 6. Τῆς τε — ἐπικίνδυνον) D. Hal. 159. WASS.

ead. l. 7. Ὡπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε) Ὡπερ ἅπαντες ἀγ. & in margine, γρ. ᾧ ὑπὲρ ἅπαντας ἀγ. Rostg.

ead. l. 12. Εἴτις καὶ τόδε &c.) Sc. τὸ ἐκστῆναι τῆς ἀρχῆς. si quis etiam hoc iactat, & vitae tranquillitate nititur &c. Vel εἴτις καὶ τόδε ἀνδραγαθίζεσθαι ἀπρ. pro εἴτις καὶ τόδε ἀνδραγαθίζόμενος τῇ ἀπραγμοσύνῃ λέγει. & sic rectius forsan legendum οὐ δεδιώς. Ae. Port. HUDS.

Pag. 94. l. 2. Το γὰρ — τετάγμενον) Stobaeus pag. 87. In hanc sententiam plura apud Dionem XXXVIII, pag. 84 d. Iul. Caesar. WASS.

ead. l. 4. Ἀσφαλῶς) Gr. ut apud Homerum. Noster ἀσφαλῶς quinquies, nec dissident Mss. v. & Aeschylum Steph. 311. Demosth. Coron. IDEM.

ead. l. 9. Ἐπεὶ — γεγενημένον) Hermogenes p. 267. qui ἐπιγεν. cum Marg. Cam. & πείρα, mendose. IDEM.

ead. l. 12. Παρὰ λόγον) Stephani annot. in Var. Lect. habet Hudsonus. Ita se in suo vet. lib. invenisse scribit Steph.

ead. l. 13. Φέρειν) Conf. Demosth. Coron. 355. WASS.

ead. l. 14. Πολεμίῳ) Haud ineleganter Dan. τὰ τε ἀπὸ τῶν πολέμων. Homerus Il. ε', 243: — πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει & ν', 736: Πάντη γὰρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηκε. Schol. οἱ πολέμοιοι. Iosephus 1149, 9: Εἰ δὲ ἐκείνους εἰσέρχεται φειδῶ πολέμοιο, immo πολέμου, ut alibi bis terque. vide 1177. Favet aliquantulum D. Halicarn. Antiq. XI, VII: Εἰ τις ἐξώθεν ἡμᾶς κατάσχει πόλεμος. & infra, ὁμόσε χωρῇ πολέμοιοι. Ita Mss. & Lapi versio. Sylburgius male ibi legendum contendit πολεμίοις contra feriem orationis. IDEM.

Pag. 95. l. 6. Νῦν ὑπενδῶμεν) Cl. νῦν μὴ ὑπενδῶμεν; prorsus contra auctoris mentem. Idem pag. 96 l. 2. male μῖσος γάρ. IDEM.

Pag. 96. l. 1. Ὅστις — βουλεύεται) Plutarch. Moral. p. 73. Et ibi cum Mss. legendum μείζω, pro μείζονα, & γιγνώσκων. Huc etiam spectat p. 535 Pindarus, quem sequi videtur P. I, 162:

Ἄστῶν δ' ἀκοὰ κρύφιον θυμὸν βαρύνει, μάλιστα ἐσλοῖσιν ἐπ' ἄλλοτρίοις.

Ἄλλ' ὁμῶς, κρέσσων γὰρ οἰκτιρῶν φθόνος. IDEM.

ead. l. 12. Ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς) Thucydides saepe ἐπὶ cum accusativo pro κατὰ ponit: ob quam causam, & quia etiam alii scriptores Attici ita loquuntur, Henr. Stephanus Append. ad Script. de Dial. pag. 123, hoc Atticum genus loquendi esse putat.

Pag. 97. l. 2. Ὁ μὲν πένης) In meo vet. exempl. scriptum est ὁ μὲν δῆμος. Ac mihi nescio quid suspicionis oboritur, aliquem illo πένης hoc δῆμος exponere voluisse: nisi forte adversus hanc lectionem obiici istud potest, δήμου appellationem ultra πένης extendi. STEPH. Gr. Cl. Stephan. 1. Marg. Camerar. δῆμος, recte. πένης & δυνατοὶ non opponuntur, δῆμος & δυνατοὶ perbene. Nec δῆμος tantum civis, sed & vulgus: ita Glossae vett. Sic apud Homerum δῆμον & ἕξοχον ἄνδρα: apud nostrum, δῆμος καὶ οἱ ὀλίγοι. & τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν δῆμον, V, 28. Magistri etiam δῆμον ἔοντα exponunt ἕνα τῶν πολλῶν. Xenophon Cyrop. στέγαι, δ' εἰ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς, nempe ducibus, ἀλλὰ οὐ τῷ δήμῳ τῶν στρατιωτῶν, non item gregariis. Vulgus apud Sallustium & nobiles includit; sed sine gratia, sine auctoritate, addo etiam sine re familiari. WASS. Locus Homeri est Iliad. β', 188: Ὅν τινα μὲν βασιλεῖα καὶ ἕξοχον ἄνδρα κιχέει; & 198: Ὅν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι. Ubi Schol. parv. δημοτικὸν, τοῦ πλήθους. Sophocl. Aiac. 1090 ἄνδρα δημότην opponit τοῖς ἐφεστῶσι, imperantibus. Add. Camerar. ad Xenoph. Παιδ. p. 374.

ead. l. 8. Ἐξημίωσαν) Ὀγδοῦκοντα ταλάντοις, inquit Diodor. pag. 310 b. vid. Aristoph. Acharn. 32. Αὐτὸν non profus male omittit Ar. Infra lin. 9 Gr. ὁ ἕμιλος, quomodo Philo & Herodotus. WASS. Respicit ad hunc locum Aristides Tom. III, pag. 401.

ead. l. 11. Ἀμβλύτεροι) Confer Plutarch. Pericl. p. 171. Periclem μαγαλοπρεπῶς σοφὸν vocat Plato p. 425. filios non laudat. IDEM.

ead. l. 12. Ὅσον τε γὰρ — ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς) Haec e Thucydide descripsit Aristides Tom. III, p. 200. Confer tamen Aristot. Polit. Β', 12. Laudat Max. Tyrius pag. 429. Isocrates 270. Adi Platonem p. 351. IDEM.

Pag. 98. l. 1. Ἀσφαλῶς) Aristid. ὡς ἀσφαλῶς. & pro ἐπ' ἐκείνου, ἐπ' αὐτοῦ. IDEM. Mox etiam ἐπειδὴ δὲ ὁ π.

ead. l. 4. Ἐπιπλέον) Huc spectat Libanius Orat. parentali in Iulianum Imp. pag. 363. Ἐπὶ πλείων Aristides: sed male omittit ἢ post αὐτου. WASS.

ead. l. 11. Καλῶς — ἐπολίτευσαν) Thom. Mag. in πολιτεύομαι. Sed vitiose in editis ἔσται pro ἔς τε.

ead. l. 12. Ἰδιώταις) Suidas h. v. ἰδιῶται, ἀπὸ τοῦ πολῖται, cives. Sic & Hesychius, qui etiam addit ἐπλίτας, ἀπειρους. vid. Aristophan. WASS.

Pag. 99. l. 2. Ἀδωρότατος) Plutarch. Pericl. 161, ubi legerim προσφέροντα σωτήρια. Sallust. Invidius adversum divitias. Pro τε διαφανῶς Th. Mag. h. v. δὲ διαφ. IDEM.

ead. l. 3. Οὐκ ἦγετο μᾶλλον) Aristid. Tom. III, p. 442. ID.

ead. l. 5. Ἐχων — ἀντειπεῖν) Thom. Magist. in ἀξιώ. Vid. Demosth. contra Aristogiton. pag. 458. IDEM. Thomas quoque omittit τι.

ead. l. 6. Πρὸς ἔργῳ τι) Omittunt τι Aristidis exemplaria, mendose. IDEM. Variant apud eum etiam alia nonnulla. eis aliquoties pro ἔς. p. 98 l. 14 αἰτίων δὲ ἦν, & χρημάτων δὲ, quod & Thomas habet. lin. 5 πρὸς ἡδονὴν λέγειν. lin. 9 ἐγίνετο, & ἔργῳ δ' ὑπὸ. lin. 10 εἰ δ' ὕστεροι ἴσοι μᾶλλον αὐτοί.

ead. l. 9. Λόγῳ — ἀρχῇ) Plutarch. Moral. 802. In Aristide ed. Canterb. p. 202 est ὕστεροι, quod, ob hiatum, non improbo. verum paulo supra, κατέπληττεν. Noster vero aliter. Mox lin. 13 καὶ omittit etiam Aristides. WASS. Λόγῳ & ἔργῳ, item λόγῳ & ἀληθείᾳ, opponuntur apud Graecos, ut ap. Latinos verbo & re. vid. Malapf. ad Ciceron. III ad Attic. 12; Waff. ad Sallust. Iug. XIV.

ead. l. 12. Ὁρεγόμενοι) Ὁρεγόμενος Rostg.

Pag. 101. l. 4. Τοσοῦτον — πολέμῳ) Aristides III, pag. 202. WASS.

ead. l. 6. Αὐτῶν) Gr. αὐτῶ τῶ π. Cum editis Aristides: utraque vox sine sententiae dispendio abesse potest. τῶν etiam apud Aristid. deest. IDEM.

Pag. 102. l. 3. Καὶ Ἀργεῖος ἰδίχ, Πόλις) Distinctionis notam post ἰδίχ delendam censeo. Verum utrum Πόλις an Πόλλις verior sit scriptura, statuere non ausim. Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, qui Syraculis regnavit, memorat Athenaeus, l. 1, pag. 31; atque etiam Πόλις ὁ Ἀθηναῖος apud eundem occurrit l. 2, p. 477. HUDS. Πόλις & Πόλλις, proprium, etiam apud alios permutantur. Vid. interpretes Polluc. VI, 15, & Aeliani XII, V. H. 31. Sic qui

Diodoro Siculo XV, 475 est *Polis*, apud Plutarchi. Dion: princip. dicitur *Pollis* Spartiates. Nam eundem esse, de quo Plut. & Diodor. agunt, intelligitur e Diog. Laërt. III, 19, 20. *Polin* ducem coloniae Amyclaeorum & Spartiatarum, qui in Creta confederunt, memorat apud Photium Conon Narrat. 36 & 47. Ἰδιαίπολις, quod quidam Mff. habent, potuit oriri ex *i* adscripto diphthongi impropriae.

Pag. 103. l. 5. Ἐμελλον — περ.) Th. Magister. WASS. Thomas annotat, περαιῶμαι dicendum, quamvis Thucydides περαιῶ dicat. Apud eum pro ὡς ex hoc loco legendum est ᾧ.

ead. l. 13. Ἀπέκτειναν πάντας) Confer omnino Herodotum VII, 137. IDEM.

Pag. 104. l. 14. Ἀμφίλ. ὁ Ἀμφ.) Magnus quidem auctorum diffensus super conditore Argi Amphil. Vide Nonnium ad Goltzii Graeciam, & Strab. pag. 326. Amphilo-chum ex Apollinis oraculo Argos condidisse, scribit Apollodorus l. 3. sed Amphilo-chum non Amphiarai filium, (ut Thucydides, Scymnus Chius, aliique) sed eius ex Alcmaeonie nepotem facit. Vide Palmerii Gr. Antiq. p. 382 &c. HUDS. Vide Strabonem VII, 326; Apollodorum III, 7; Pausan. II, 18; & Herodotum III, 91. Domum reversus est A. M. 2823, ante Christum natum 1182. Apollodorus Ephorum secutus est, ut ex Strabonis X, p. 462 abunde patet. WASS.

Pag. 105. l. 7. Γλώσσαν) Cl. perperam γλώτταν. IDEM.

ead. l. 12. Καὶ προσεκαλέσαντο) Si participium vel hoc, vel illud ponatur, nullum copula καὶ locum habebit. Nec vero ea, quam post γρ. habes (ubi scriptum est γρ. καὶ) ad participium pertinet, sed ad illud γρ. id est, haec quoque scriptura exstat. STEPH. Loquitur de varia lectione, quae adscripta est margini ed. 2. Steph. & Wech.

Pag. 106. l. 5. Στρατεῖαν) Ita Cl. Gr. recte. WASS. qui sic edi voluit.

ead. l. 7. Βαρβάρων) Chaonas barbaros fuisse, ex h. l. & cap. 80 infr. hoc lib. item e Scymno Chio ostendit Palmer. II Graec. Ant. 2, p. 231.

ead. l. 14. Κρισάιου) Geminant quidem σ Isocrates Platic. 443, 30. Strabonis exemplaria, & Homerus Hymn. Apollin. quinquies, semel cum Var. Lect. Callimachus Hymn. in Del. Pausanias, Suidas, Plinius, Antoninus Liberalis. Contra Herodotus VIII, 32, Sophocles Elect. Epit.

Strabonis, Pindar. Pyth. V, 49, & Schol. Lycophron. in Cod. Seld. Nonnus Dionys. XIII, 358, & Hesych. Erymol. Κρίσα. vid. Schol. Sophocl. Elect. p. 89. In Pindaro Codex Cant. Βαττιδᾶν, & δωδεκαδρόμων, recte. Κρίσσα Ptolemaeus, at Ms. Coislin. Κρίσα. WASS.

Pag. 107. l. 4. Βλάπτειν τὸν πλοῦν) Plautus Mil. Iura te non nociturum esse neminem. pro νικηθεῖς fortasse reponendum ἡσσηθεῖς. IDEM. Nomen ducis, quem memorat Thucydides, Μελήσανδρος an Μελίσανδρος fuerit, non facile dictu est. Μελίσανδρον Milesium, scriptorem Homero vetustiore, memorat Aelian. XI, V. H. 2.

ead. l. 9. Νικηθεῖς) Legendum cum Ms. Cam. ἡττηθεῖς: illud ex interprete est. Herodotus passim, πολέμῳ ἐσσῶντο. Coniungit alicubi noster, νικηθέντες & ἡσσησθαι. vid. VII, 34. WASS.

ead. l. 11. ἄλλ' αἶ τε &c.) Haec eodem ordine verborum leguntur in Corintho, quo in Ar. C. & Dan. & mox τοὺς Ἀθηναίους ἀπαρίστασαν. Idem ex hoc loco scribit, Atticos οὐδ' ἐν μᾶλλον pro οὐ dicere: de quo vid. Stephan. Append. ad Script. de Dialect. p. 25.

ead. l. 15. Καί τινες ἄλλ.) Καί που τινὲς ἀλλήλων ἐγέυσαντο legit Suidas, locum hunc citans: qui etiam ἀλλήλων pro ἐαυτῶν positum dicit. HUDS. Est apud Suidam in ἀλλήλων, ubi Kusterus verba haec Thucydidis vertit, & quidam sui ipsorum periculum fecerunt. Debuerat audire Portum.

Pag. 108. l. 6. Δισχίλια τέλαντα) Χίλια Cold. Ar. & C. Sed Diodor. Sic. XII, 310 scribit, ante discessum Agnonis a Potidaea, de quo est supr. cap. 58, plus mille talenta in eam obsidionem expensa fuisse. Deditio autem demum aliquot post mensibus facta est, quibus sumtum augeri necesse fuit.

ead. l. 11. Ἐς τε τὴν Χαλκιδ.) Bene quidam Mss. ἐπὶ τὴν Χαλκ. WASS.

Pag. 109. l. 4. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους) Lektioni margini adscriptae alii innumeri, qui eandem μετάβασιν habent, loci opponi possunt. STERH. Ἔτους Cl. & Gr. minus eleganter, & contra huius morem. Ceterum haec ad finem usque cap. 74 ob perspicuitatem laudat Dionys. Halic. p. 153, qui & θέρους legit. WASS.

ead. l. 11. Οὔτε ὑμῶν) Dion. Halic. οὔδ' ὑμῶν, uti apud Demosthenem. Noster Herodotum sequi videtur, apud quem οὔτε Ἑλλήνων, οὔτε ἠκιστα invenimus. Lucianus de

Dea Syr. p. 677 οὔτε ἱερέων. Ab Homeri aevo vocalium elisiones in usu fuisse compertum est. Aliquando tamen retinentur, quando hiatum quasi captant auctores, vel ordinis & positurae varietatem: denique ut versuum moduli rei naturae, quam tractant, accommodentur. De his multa passim Grammatici. v. Stephanum in Paralipom. p. 70. Utrum vero in scribendo semper omiserint vocalem ante alteram veteres, non prodiderunt. Περὶ & πρὸ vocalem perpetuo retinent, quamvis sequatur vocalis. Primo migrare solet praecedens tenuis in aspiratam. Hoc nos docent lapides, & Codices castissimi. Circa Ol. CXXIV, non longe post Thucydidis tempora, Monumentum Adulitanum exhibet ὙΦ ἘΝ: ΜΕΘ Ἄ. Insc. apud Gruterum U. C. 676, Ol. CLXXV, eiusdem scripturae legem servat ΑΦΟΥ, nullo inter vocalas spatio relicto. Foedus Prians. & Hyerapytn. inter Marmora Oxoniensia antiquissimum habet ΑΦΩ & ΑΦΑΣ. Epigramma Hermarum stelis inscriptum, & ab Aeschine laudatum, consentiente Aemilii Porti codice ποδὶ Ὀμηρος. Epig. in Asclep. apud Gruterum 634, 1, ΠΑΙΔΕΙΗΣ ΘΙΕΡΗΣ. & ΣΩΜ. Ibid. 701, 10, ΜΗΤΕΡΑ Τ ΑΡΣΟΓΕΝΗ. 769, 4, ΜΝΗΜ ΑΡΕΤΗΣ. 769, 4, ΣΩΜΑΤΕΠΑΥΣΕ. 810, 3, ΟΥΜΟΣ ΠΙΟΣΙΣ. Confer 869, 9. Insc. in Menandrum pag. 1037, 1, ΚΑΤ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ, & ΤΗΣ ΔΕ Γ ΟΜΗΡΕΙΗΣ. 1035, 12, ΚΟΥΚΕΤΙ. 1036, ΜΟΙΡ ΕΠΕΚΡΑΝΕ. 1068, 1, ΔΙ ΟΛΟΥ. Apud Raphaël. Fabretum III, 448, ΤΟΥ Τ ΕΠΑΘΟΝ. Insc. apud Whelerum p. 389 circa Hadriani tempora ΠΑΡΕΚΑΣΤΟΥ. Altera apud Fabretum IX, 523, sed Christiana, ΠΕΝΤ' ΑΝΔΡΩΝ, & ΑΠ' ΑΝΤΟΛΙΗΣ. X, 442, ΚΑΛΛΟΣ ΔΑΥ ΜΕΤΑ ΜΟΙΡΑΝ. Etiam cum accent. IV, 216, ΔΕΞΙΑ Δ' ΑΝΔΕΤΑΦΗ. & Δ' ΑΙΔΑΝ. Insc. apud Sponium p. 134 Miscell. ΑΦΕΣΤΙΑΣ. Insc. vetus Cyzicena apud Sponium pag. 336 ΤΦΕΑΥΤΩ. Altera apud Gruterum circa tempora βασιλικῶν, ut ex voce φίσκος patet 749, 4, ΕΦΩ coniunctim. Sed nec apostrophus neglecta librariis. Nam in Codice Menteliano VI seculi, Iudic. IX, 48, ΕΦ' ΕΑΥΤΟΥΣ visitur. Codex item D. Lucae apud Montefalconium in Palaeogr. ΕΦ' ΤΜΑΣ servat. Codex Bib. Reg. Gall. VII seculi in Epist. ad Romanos ἘΦΟΪC cum accent. Apostrophum neglexisse puto scriptores Ionicos. Anacreon tamen 793 Χ' ὄσα, 1069 Χ' ὑπὸ, 855 δ' ἑορταῖς, & alibi. Hippocratis exemplaria passim servant, sed opinor mendose, οὐχ ὀράται, non οὐκ. ὑφ'

αὐτῶν, οὐχ οὕτως. Arrianus in Indicis pag. 512 ed. Blanchard. ἀφ' ἐσπέρης, καὶ ἐκατέρην, ἀφ' ἑνὸς 542, 531; ὑπὸ ἐνί, ἐφ' ἀρπαγὴν 352. Luciano longe emendatior scriptura in Dea Syria. In Astrologia vero, οὐχ ὑποδημοσύνην invenias p. 847 ed. Graev. & 853 οὐχ οὕτω. At in his rarissime peccat Herodotus in emendatissima Gronovii editione, ibique semper, ut mihi quidem videtur, librariorum incuria. Semel ille IV, 59, τοῦδ' οὕτως ἔχει; II, 37, οὐχ ὁ. II, 43, οὐχ ὡς, & III, 1. etiam ἀφ' οὗ II, 44. at alibi recte & saepius ἀπ' οὗ, & ἀπ' Ἰππου. Aretaeus hac in parte corruptissimus est. οὐχ ἥκιστα passim: ἀπ' ἐτέρων: καὶ ὄρη: ἐφ' ἡ, ἐφ' ἔλκεσι: ἀφ' ὄνπερ: ἀφ' ἔλκεος: ἐφ' ἡμέρης. Sed haec & alia bene multa, non tam auctori, quam exscriptoribus deberi, suadent ἀπὸ ὑστέρης: ἐπὶ ἐνί: ἐπὶ ἡσσον: ἀπὸ ἡπατος, aliaque huiuscemodi. Haec fusius adducta sunt a nobis, non tam ob Thucydidem, quam sacros utriusque Testamenti scriptores, in quibus variant etiam venerandae antiquitatis exempla. En tibi lector pauca e multis. Iosh. II, 26 οὐκ ἔνεκεν, Codex Alexandrinus. Habac. cap. ult. vs. 17 οὐκ ὑπαρχουσι. Codex Barberini in margine οὐκ ὑπάρξει. D. Marcus V, 3 οὔτε ἀλύσει. Bezae liber οὐδέ. Ioan. I, 25 οὔτε ὁ προφητης. Ibi Ms. Alex. οὐδέ, fortasse emendatius. Act. XV, 20 οὔτε οἱ οὔτε ἡμεῖς. Sic omnes: vulgatam scripturam firmant Constitut. Apost. & Oecumenius. Act. XIX, 37 Οὔτε Ἱεροσολ. Adde Rom. VIII, 39; 1 Cor. III, 7. Ad hanc formam habes νύκτα ἅλην. Epictetus sentent. XXVI οὔτε ἵππος; sed ex officina Stobaei; alias semper οὐδ'. Contra Plato apud Laërtium VIII, 81, ἐλθόνθ' ὑπομνήματα. At in opt. ed. Francof. rectius scribitur ἐλθόντα. Multa huius sunt generis apud Thucydidem mihi admodum suspecta, sed Codices parum iuvant. IDEM. De concursu vocalium adde, quae Hudsonus ad III, 2 annotat e Camerario, qui ad locum Ciceronis in Orator. cap. 44 respexit. Et Stephanum in Notis Hudsoni ad h. l.

Pag. 110. l. 6. Ἀρετῆς — προθυμίας) Herodoti verba de Plataeensibus respexit. vid. VIII, 1. Οἱ πατέρες οἱ Camer. quomodo & alibi auctor. neglexit Dion. Hal. WASS.

ead. l. 9. Τοὺς ὀρκίους) Formula iuramenti, quo se mutuo obstrinxerunt foederati, exstat apud Lycurgum Orat. adv. Leocratem, pag. 149 Hanov. Confer Plutarchum in Miltiade. IDEM.

ead. l. 15. ὦ ἄνδρες) Nomini Πλαταιῆς non praefigitur ἄνδρες in veteri libro: quae tamen lectio magis Graecae linguae consuetudinem fervare videtur: sicut ante ὦ Ἀρχίδαμε, magis quam Ἀρχίδαμε. STEPH.

Pag. 111. l. 11. Ἀρέσκει) Veram lectionem esse puto hanc, καὶ τὰδε ἡμῖν ἀρέσκει: (id est, καὶ τὰδε ἐστὶν ἃ ἡμῖν ἀρέσκει) etiam si alteram Valla sequatur. STEPH.

Pag. 112. l. 3. Περὶ τῆ &c.) Περὶ πάσῃ τῆ πόλει Dionysius Halicarn. & melius. WASS.

ead. l. 11. Ὅποι) Sic & Dion. Hal. puto non bene. IDEM.

ead. l. 13. Παρακαταδήκην) Agnoscit D. Hal. & Phrynichus, qui, Hippias παραδήκην, inquit. Nostrum sequuntur Demosth. Aesch. Isocr. Aristot. Polyb. Iosephus 1144, Pausan. Pollux, Moeris Atticista. & ita locum hunc citat T. Magister. παραδήκην ab Herodoto est: usi Phocylides, Plutarchus, & recentiores. Apud Clementem lege cum Orotob. παρακαταδήκην, uti & 2 Macc. III, 10, 15 ex Alexand. Sed Tobit. X, 13 nescio an contra Mss. reponendum sit παραδήκη: phrasis est Herodotea, nec semel tantum invenitur. IDEM.

Pag. 113. l. 2. Μέχρι δὲ τούτου) Τούτου quoque Dionys. recte. τοῦδε praecesserat. IDEM.

ead. l. 7. Τοιάδε) Quidam Mss. τὰδε. Ita vix alibi noster. & Dion. Halic. τοιάδε. IDEM.

Pag. 114. l. 3. Ἀδύνατα) Sic etiam Dion. Hal. & supra εἰ δέοι, quomodo legendum. IDEM.

ead. l. 7. Θεοὶ ὄσοι) Confer Euripid. Phoeniss. v. 494. IDEM. Plura loca scriptorum veterum, in quibus urbes, vel regiones ἔχειν dicuntur Dii, in quorum tutela eae sunt, leg. apud Spanh. ad Callim. hymn. in Pallad. v. 53.

ead. l. 8. Ξυνίστορες ἐστε) In Cass. Ξυνίστορες ἐστε, ut legendum putabat Stephanus. Paulo post Thom. Magist. in συνόμοτον, ἐκλιπόντων δὲ τῶνδε π. τ. Ξυνόμ. ut quidam Mss. quod non improbandum, ac simul post ἀδίκως distinctionem cum Cod. Cass. ponendam putem.

ead. l. 10. Εὐξάμενοι) Post εὐξάμενοι additum ex veteri fuit ὑμῖν. STEPH. Non intelligo, quid velit. Nam iam dudum ante secundam illius edit. in Vasc. & Bas. legabatur ὑμῖν. Nec dubito, quin etiam in aliis sit, cum ex iis nullam varietatem annotaverit Hudsonus.

Pag. 115. l. 1. Ἐπιθειάσας) Suidas h. v. τινὰ ἐπιθειάσας pro τσαῦτα, hinc emendandus. Explicat τὸ θεῖον εἶσ-

δεδεγμένους, δεσφορούμενος. Cave credas. Supra, ἐς ἐπιμαρ-
τυρίαν θεῶν κατέστη, obtestatus: & sic vertendum, hic &
infra. Obiter emenda Hesych. ἐπιθεάσει. leg. ἐπιθεάζει.
WASS. Suidas quidem non male ita explicat ἐπιθειάσας:
nam Pollux I, 16 inter verba, quae de vatibus dicuntur,
ut κατασχεθῆναι, καταληθῆναι, πληρωθῆναι θεῶν, & alia,
etiam ponit ἐπιθειάσαι. Sed perperam ita interpretatur hunc
locum, quod etiam Kusterus observavit. In Cod. Cass. hic
est scholion κατευξάμενος. Auctor Etymolog. M. θειάσας
primum exponit τὸ θεῖον εἰσδεδεγμένους: deinde addit, ὁ
δὲ Μιλήσιος παρὰ τῷ συγγραφεῖ, θεοὺς ἐπικαλεσάμενος
καὶ κατευξάμενος. ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπιθεάζειν. Voluit in-
terpretari vocem ἐπιθειάσας in hoc loco Thucydidis, quem
alibi quoque κατ' ἔξοχὴν συγγραφεὶα vocat; sed non re-
cte Milesium dicit pro Archidamo, ut ibi observat Syl-
burgius. Θειάσαντες est in Thucydide VIII, 1; ubi vi-
de Scholiasten.

ead. l. 2. Περισταύρωσεν — ἐξιέναι) Corinthus. Voc.
δένδρεσιν agnoscit etiam Th. Magister. WASS. Corinthus
etiam καὶ πρῶτα habet. Περισταύρωσαν sive in exemplari
suo invenit, sive de se posuit, sine detrimento sententiae
scribi potest. De σταυρώσει in obsidionibus urbium vid.
Casaubon. ad Polyb. Lib. I, p. 179. Et de constructione
aggerum e ligno, lapide, & terra, Lips. II Poliorcet. 3.
Quod Corinthus & Scholiastes iubent annotari τὸ δένδρος
casu recto, de eo agit Stephanus Animadv. in Libr. de
Dial. p. 25, qui nominativum τὸ δένδρος inusitatum, ob-
liquos autem in usu esse dicit.

ead. l. 5. Αὐτῶν) Τῶν Πλαταιέων, ut Portus in Var. Lect:
cum praecedat πόλιν. Thucyd. I, 136: φεύγει ἐς Κέρκυ-
ραν ὡν αὐτῶν εὐεργέτης. Et sic alibi. Vid. ad I, 3.

ibid. Ξύλα — χῶμα) Habet Suidas in φορμηδόν. WASS.

ead. l. 7. Φορμηδόν) Vid. Scholiast. Hesych. & Hero-
dot. VIII, 71. IDEM. Add. Casaubon. ad Aeneae Tactic:
cap. 32, & Scholiast. Thucyd. IV, 48.

ead. l. 8. Ἐφόρου — ἐπιβαλλόμενον) Suidas in ἐφόρου,
ubi est τὴν ὕλην, & ἀνύσειν. De phrasi ὕπτιον καὶ σῖτον αἰ-
ρεῖσθαι Leopard. VII Emendation. 14.

ead. l. 13. Ξεναγοὶ) Ms. Biblioth. Coislin. cuius Cata-
logum summo viro B. Montefalconio debemus, pag. 237
explicat ξεναγῶν, ξενοδοχῶν. Verum, inquit, apud Thucy-
did. οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες &c. Schol. exscribens. Vid:
Thucyd. Vol. II.

Hesych. Pollucis Mss. *ξεναγωγός* ex interprete habent non uno loco. Xenoph. pag. 503 τοὺς *ξεναγούς*, & pag. 518 *ξεναγεῖν τοῦ ξενικῷ*. Suidas in *ξεναγῶν*, οἷτε *ξεναγοὶ ἐκ πάσης πόλεως ξυνεφεστῶτες ἢ. ε. τ. ε.* WASS. Add. Herald. I Adversar. 5.

Pag. 116. l. 6. Προκαλύματα) Confer Iosephum B. Iud. III, 7, 10. ubi pro *γυμνουμένους* Codex Busb. *γεγυμνωμένους*, & pro *ὑψοῦν*, *ένυψοῦν*. Paulo supra etiam legendum *πληθὸς ἀδρόν ὀιστῶν* cum Busb. Rhed. Ruf. WASS. Huc pertinent, quae congefferunt Lips. V Poliorcet. 9, & Freinshem. ad Curt. IV, 2. Thucydidem prope ad verbum descripsit Arrian. II de Exped. Alex. 18: *προκαλύματα δὲ δέρρεις καὶ διαφέραι αὐτοῖς ἦσαν*, & cet. ubi vir clariss. e Mss. plerisque videtur praeferre *αὐταῖς*, nempe *μηχαναῖς*, & *αὐτοῖς* ad longinquius retrocedere dicit. Hoc non bene capio: nam ita dicit Arrianus, *πύργους ἐπάνω τοῦ χώματος — ἐπέστησαν δύο, καὶ μηχανὰς ἐπὶ τοῖς πύργοις*. Προκαλύματα δὲ cet. in quibus *αὐτοῖς* recte referri potest ad *πύργοις*, quod propius est, quam *μηχανὰς*.

ead. l. 12. Ἐσεφόρου) Cf. Iosephum B. Iud. V, 6. IDEM.

ead. l. 13. Ἐν ταρσοῖς — ἐς τὸ διηρημένον τοῦ τείχους) Suidas in *ἐνείλλοντες* ultimas voces de suo addidit: Mss. enim non agnoscunt. Phavorinus Suidam excribit. Rursus Suidas in *εἶλλειν* pro *εἰσέβαλλον*, quod priore loco est, habet *ἐπέβαλλον*. Sed ibi forte reponendum est *ἐσέβαλλον*, quod idem in *ταρσὸς* agnoscit: ubi male *ἐνείλλοντες* & *τοῦ τείχους*, ut supra. Vid. Etymologum in *ταρροί*. IDEM.

Pag. 117. l. 2. Τοῦτο μὲν ἐπέσχον) Fortasse *τούτου μὲν ἐπέσχον* scribendum rectius esset. STEPH.

ead. l. 10. Ἐνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ) A Gr. abest *αὐτοῦ*, sed perperam. Herodot. IV, 71, *ἐνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ*. WASS.

Pag. 118. l. 7. Βρόχους τε περιβάλλοντες) Confer Iosephum B. Iud. & Philonem de telorum constructione pag. 83. IDEM. Haec erat usitata apud veteres ratio eludendi ictus arietis. vid. Lips. V Poliorcet. 8. Ubi etiam de trabibus & faxis in eum deiiciendis plura legi possunt: nec non apud Casaubon. ad Aeneae Poliorcet. cap. 32. De structuris lunatis Lips. ibid.

ead. l. 11. Ἐγκαρσίως) Marg. Cl. Al. *ἐγκαρσίας*. utroque modo auctores; sed hoc melius. Noster VII, 99 *ἐγκάρσιον τείχος ἄγοντες*. Qua forma Latini *transversus* etiam

trabes dicunt. vid. Sallust. Iug. 9. neque aliter πλάγιον & πλαγιαίμενον Hippocrates V, p. 167. WASS.

ead. l. 13. Ῥύμη) Exstat & alia lectio ῥώμη, eademque scripturae diversitas alibi etiam occurrit, & quidem non procul pag. videlicet 128. sed ῥύμη utrobique libenter retinuerim. STEPH.

Pag. 119. l. 6. Ἄνευ δαπάνης καὶ πολ.) Hic πολιορκία ponitur ειδικῶς pro ea specie πολιορκίας, quae mora & temporis tractu peragitur: nam & alia species est, qua per vim (adhibitis scilicet machinis & tormentis) urbs brevi expugnatur. Observanda est etiam figura ἐν διὰ δυοῖν in hisce verbis: nam ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας dicit, pro ἄνευ τῆς δαπάνης τῆς πολ. sc. sine iis sumtibus, qui necessario faciendi essent ad diuturnam obsidionem. Vid. If. Casauboni Comment. in Polyb. p. 176. HUDS.

ead. l. 7. Φακέλλους) Vocem hanc cum simplici λ effe-
rendam docet Casaubonus ad Euripidis Cyclop. quo modo etiam scribunt Hesychius, aliique Lexicographi. Vide Ammonium in voce φακέλος, & Leopardi Emend. l. XI, c. 15. HUDS. Hippocrates de morbis mulier. p. 182, φρυγάνων φακέλλον μαλθακῶν. Aelianus apud Suidam φακέλλον βύβλου. Cl. Gr. φακέλους scribunt. Atque ita bis Aristoteles in Metaph. sine Var. Lect. Iosephus, & D. Halicarn. in Mss. Vatic. Hesychius, Phavorin. & Th. Magister ex Synesio. Ammonius, & Luciani Schol. Tom. 2, p. 13. Denique φ. ὕλης ἀργείας legit Ammonius. Herodot. IV, 62 φρυγάνων φακέλοι. ita & 67. & Baroc. WASS. Suidas haec laudans itidem φακέλους legit. Quid in Ammonio sit ἀργείας, vel, quod pro eo habet Th. Magist. ἀγροίαις, non intelligo. Sed utrumque hunc locum ante oculos habuisse apertum est. Itaque ea recte a Leopardo deleri puto.

ead. l. 8. Ταχὺ — ἐδύναντο) Suidas in ἐπιπαρένησαν, quod exponit ἐσώρευσαν. vid. Hesych. in παρενήτευον, & Herodotum. Homer. Odyss. α, 148, & π', 51. Suidas in παρένησαν eadem iterat, sed pro πόλεως habet ὕλης, male. hinc ergo corrige, quod non fecit Kusterus. Πολυχειρίαν agnoscit Pollux II, 149. ut πολυχειρανίη apud Homerum. Usus haud semel Dionys. Halic. Hesychius ex poëta quodam promit πολυχειρία. WASS. Ἐπιπαρενήσαν, ab ἐπιπαρενήμι, legit Heilm.

ead. l. 14. Τριφθεῖσα ὑπ' ἀνέμων.) De silvis ita inflam-

matis est apud Scaligerum ad Severi Aetnam v. 362] *Pag. 120. l. 14. Ἀρκτούρου*) De Arcturo vide Scaligerum ad Manilium. HUDS.

Pag. 121. l. 7. Γυῖαικες — σιτοποιοί) Tangit morem Graecorum, apud quos hoc mulierum munus erat, ut fruges pinferent, panem coquerent, & alia ad victum pertinentia pararent: de quo Feith. in Antiquitatib. Hom. IV, 3. Add. Plaut. Mercat. II, 3, 62, & Terent. Adelph. V, 3, 60. De Romanis notus est locus Plinii XVIII H. N. 11: *Pisiores Romae non fuere ad Persicum usque bellum, annis ab U. C. super DLXXX: ipsi panem faciebant Quirites, mulierumque id opus erat; sicut etiam nunc in plurimis gentium.* Cui magis credo, quam Plut. Quaest. Rom. LXXXIV. Et rure mos vetus mansit. Ulpian. l. 12 §. 5. D. de Instruēt, vel Instrum. leg. & mulieres, quae panem coquant.

ead. l. 13. Δισχιλίαις) Diodor. Sicul. L. XII, pag. 311 b. scribit, duces Atheniensium missos μετὰ στρατιωτῶν χιλίων. leg. Δισχιλίων. WASS.

Pag. 122. l. 1. Ἐστρατήγει &c.) Alter ex his duobus ducibus, qui cum hoc Xenophonte copias ducebant, vocabatur Calliades, de quo Plutarchus in Nicia. Palmer. Verum F. Portus, nescio qua auctoritate, Xenophonti iungit Hestiodorum & Phanomachum. HUDS. Phanomachum nominat Diodorus Lib. XII, pag. 311. WASS.

ead. l. 4. Τῶν μὴ ταῦτα) Mss. τῶν οὐ ταῦτα. An οὐ μὴ, ut alibi? IDEM. Dan. non male ταυτά. Etiam praefendum puto προσπεμφάντων: nam προπέμπειν fere aliud est. Eadem varietas est Lib. I, cap. 53.

ead. l. 10. Σπάρταλον) Ita hic Codd. & mox Σπαρτόλου, & Lib. V, cap. 19, Σπάρταλος. nec aliter Steph. Vid. Suid. Harpocrat. Hesych. & Schol. Σπαρταλίων numus Titi apud Goltzium. WASS. In Stephano, & aliis omnibus, praeter Scholiasten Thucyd. est Σπαρταλῶς, ἔξυτῶνος, item in Xenoph. V Graec. p. 561. cuius locum ante notavit Vales. ad Harpocrat.

Pag. 123. l. 7. Ἀποχωροῦσι) Scholiastes videri posset legisse ὑποχωροῦσι, (quod magis proprie, quam ἀποχωροῦσι, dicitur de iis, qui paulatim se subducunt, antequam fugam arripiant) nisi haberemus ἐνεδίδοσαν, quod satis apte illo exponi videtur. STEPH.

Pag. 124. l. 10. Ξυμβονδεῖν) Legitur etiam βονδεῖν: sed illud compositum ξυμβονδεῖν in aliis quoque locis exstat,

& quidem pagina etiam 227, & pag. 129. & *Ἐπιπέδιον* leges pag. 130. *STEPH.* *Ἐπιπέδιον* Rostg.

ead. l. 12. *Κεφαλληνίας*) *Κεφαλληνίας* Gr. Homerus, Strabo, Polybius, Xenophon, noster, Pausanias, aliique legunt. At Scylax, Ptolemaeus & recentiores scripturam Gr. Cod. ubique servant. Inscriptiones apud Reinesium III, 85, & Fabretum 439 c. Cedren. Anna, D. Chrysof. Libanius Orat. 216, Artemidor. apud Porphyr. de esu Animal. cum simplici λ. Aristotelis exemplaria variant. *WASS.* Vid. quae annotata sunt ad I, 27, & ad Flor. II, 9.

ead. l. 14. *Ἐλπίδα*) Quidam Mss. *Ἐλπίδας*. Vid. lib. VIII, cap. 48, & Indic. *IDEM.*

ead. l. 15. *Ναύαρχον ἔτι ὄντα*) Particula ἔτι indicat, munus navarchi apud Lacedaemonios certo temporis spatio circumscriptum fuisse. Ex Emmii Republ. Lacon. in fin. intelligi potest, esse, qui ei annum praefiniant, de quo parum constare idem dicit. Si Dodwelli rationes sequimur, Cnemo plus quam annum in hoc imperio fuit. Nam quae supra cap. 66 Cnemo navarcho gesta scribit Thucydides, confert in Maium Iulianum exeuntem anni secundi huius belli; quae autem deinde cap. 90 — 93, in Octobrem Iulianum anni tertii. Et Diodor. Sicul. XII, 311 etiam post hoc tempus, cum gesta sunt ea, quae Thucyd. c. 93 & sq. exponit, Cnemo navarchum Lacedaemoniorum vocat.

Pag. 125. l. 8. *Κνῆμος*) De Cnemo vid. Diod. p. 311 c.

Pag. 126. l. 1. *Ἐπ' ἔτησίῳ*) Ita & in meo veteri. quid si tamen *ἑπετησίῳ* coniuncte Thucydidem scripsisse dicamus? *STEPH.*

ead. l. 3. *Θεσπρωτοὶ ἀβασίλευτοι*) Thesproti secundum Homerum (qui Odyss. ε, v. 115, Phidonis eorum regis meminit) regio parebant dominatui. sed vel postea (ni fallitur Thucyd.) reges suos abdicaverunt, vel eorum pars fuit quondam sine rege. verum utrum verba Thucydidis de universa gente, an de quadam eius parte intelligenda sint, non liquet. Palmer. in Graec. antiq. p. 261. *HUDS.*

ead. l. 4. *Ἀτινῆνας*) *Ἀτινῆνας* Cl. Gr. vid. Aristot. *περὶ Ζανμ.* 94, 4, Polyæn. IV, 11, 4, & Steph. Lycoph. & Appianum, Livium XXXIX, 12. *WASS.* Accentus variat. Strabo VII, p. 326 *Ἀτινῆνες*, Steph. *Ἀτινῆνες*.

ead. l. 5. *Θάρπος*) *Θάρπου* malit Palmerius. *Θάρου* quidam memoratur a Diodoro Siculo l. 3, p. 139. *HUDS.* Palmer. II Graec. Ant. 8 rationem emendationis suae hanc

affert, quod omnibus aliis rex ille Θάρυπος vocetur in récto, non Θάρυϙ. Nihil peccasset, si omnes illos alios, vel certe quosdam ex iis nominasset, & quaerendi labore nos levasset. Nam ego quidem nondum alium, quam Pausaniam invenire potui, qui I, 11 Alcetan, Acacidæ, patris Pyrrhi, & Olympiadis, matris Alexandri M. avum, filium Θαρύπου fuisse scribit. Nec Xylandrum alios, quam Pausaniam, scivisse, ex eo colligo, quod ad Plutarch. Pyrrh. princ. ubi hic Θάρρυτας vocatur, annotat, eum Pausaniae esse Θάρρυπον, nec ullum praeterea memorat, qui idem tradiderit. Sed vel sic unius Pausaniae auctoritas sufficere potest ad emendationem Palmerii stabiliendam. Et est facilis & non infrequens in his permutatio. Sic quod in Harpocrate v. Οἰηθεν legitur, Κεφάλου μὲν θυγατέρα, Χάρροπος δὲ γυναῖκα, pro eo in editis Suidæ est Χαρίππου; in Mss. Χαρόπου, ut ad Suidam annotat Kusterus. & in Photio apud Valesium ad Harpocrat. Χαροπού. Et contra, quem vulgati libri Livii XXXII, 6 vocant Charopum, is in scriptis, & Polybio, ac Plutarcho est Charops. Nec dubito, quin in Luciano Dial. mort. p. 313 de Nireo perperam edatur τὸν Ἀγλαΐας καὶ Χάροπος, pro Χαρόπου. Nam pater ei erat Χάροπος, non Χάρυϙ. Res certa est ex Homer. Iliad. β', 672, Eustathio ad illum locum, & Hygin. Fab. XCVII. Itaque recte in Diodor. Sic. V, 225 viri docti ediderunt Νιρέως Χαρόπου καὶ Ἀγλαΐας, pro Χάρροπος, quod in scriptis erat. Quinam sint, quos paulo post Παραναίους vocat Thucydides, mihi non liquet. Sed cogitabam, fortassis eum locutum de Παρωραίοις, quos cum Moloffis, Atintanibus, Orestis, & aliis quibusdam, aspera loca in eodem tractu colentibus, iungit Strabo VII, 326.

ead. l. 7. Ὀρέσταις) Vid. Lampridium Elagab. VII, & Zonaram in Constantino Mon. Niceph. Bryen. 71. iuxta Athyram ponit Anna Comnena 57, 109. Inter Epirum & Aetoliam posuit Liv. XLII, 38. Adde quae Cellarius profert p. 701. WASS.

ead. l. 12. Διὰ τῆς Ἀργείας) Locus Thucydidis, e quo Palmer. verosimili, ut videtur, coniectura, III Graec. Ant. 6 emendat Ἀγραιάς, est lib. III, cap. 106. De Agraeis vid. plura apud eundem IV Graec. Ant. 3; & de Strato III, 5.

Pag. 127. l. 3. Κατὰ τε τὴν γῆν) Τὴν abest Cl. Gr. & al. non bene. WASS.

ead. l. 7. Ἐπεμπον κελεύοντες) Altera lectio ἐκέλευον

πέμποντες, licet inverſam orationis ſtructuram habere videatur, minime tamen aliud, quam illarum vocum duarum ordo in ea invertitur: & magis certe eſt Thucydidea. STEPH. Hanc ſcripturam fortaffis habuit Cod. Stephani. Vulgata eſt in ceteris omnibus ſcriptis & editis. Et debuerat alteram illam Stephanus prolatis e Thucydide exemplis confirmare.

ead. l. 10. Τέλη) Vid. Hefych. in h. v. Dionyſ. Halic. VIII Ant. 65. Noſter I, 48 *τέλη τῶν νεῶν* ſine exemplo aut imitatore, opinor, dixit. Herodot. II, 64 *ὀρνίθων γένεα*, at fortaffe rectius *τέλεα* cum Baroc. & Lambeth. alibi *κατὰ τέλεα*, *ιπιπαιμ*, idem. Contra tamen, ut videtur, Mediceus. Confer Ulpianum in Demoſth. p. 263. WASS.

Pag. 128. l. 1. Καὶ οἱ Ἀμπρακιῶται) Οἱ recte abeſt. IDEM. *ead. l. 2. Διεῖχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων*) Thom. Magiſter: *διέχει δοκιμώτερον ἢ ἀπέχει. οἷον δέκα ſταδίου ἀπέχει. Θεουκιδίδης. διεῖχον δὲ πολὺ ἀ. ἀ.* Vana eſt obſervatio Grammatici. Thucydides cap. ſeq. *ὅς ἀπέχει ſταδίους ὀγδοήκοντα Στράτων.* IV, 42: *ἀπὸ δὲ τοῦ αἰγυιαλοῦ τούτου — ἢ μὲν κῶμη αὕτη δώδεκα ſταδίους ἀπέχει.* Sic VI, 97; VII, 19 & 34. Et omnes alii. *Διέχειν* eadem ſignificatione dicit Thucydides infra c. 86; III, 22 & 51.

ead. l. 8. Καὶ αὐτοβοῦσι) Emphaſin hic habet copula *καὶ* ante *αὐτοβοῦσι* ex veteri libro adiecta, ut eum uſum habeat, qui particulae *vel* a Latinis daretur, ita haec interpretantibus, *Urbem ſe vel ipſo clamore expugnaturus ſperabant.* Quae tamen particula minus locum habebit, ſi *αὐτοβοῦσι* reddatur *primo ſtatim clamore*, ut reddere quidam malunt. STEPH. *Αὐτοβοῦσι* Attici pro *παραχρῆμα*, Moeris. Ita fere Hefychius. Suidas pro *κατακράτος* apud Theopompum eſſe dicit. WASS. Auctor Etymol. M. & alii Grammatici tradunt, Thucydidem hoc vocabulum uſurpare de *τεβυς*, quae in bello primo ſtatim clamore, id eſt, primo impetu, perficiuntur. Et ſic praeter Thucydidem etiam alii. Itaque ſi qui ſine reſpectu ad bellum *αὐτοβοῦσι* pro *παραχρῆμα* dicunt, hi non prima, ſive propria ſignificatione eo utuntur.

Pag. 129. l. 4. Οὐδέτερον) Οὐδ' ἕτερον Caſſ. forte οὐδ' ἕτερον. V, 97 οὐδ' ἕτερου Graev. Atque ita in contextu VII, 34, ex libris Stephani opinor. Confer. ib. οὐδέτερον. Caſſ. Gr. VII, 59. Homerus II. ζ', 18 οὐδ' ἕτέρωσε: ita cum Schol. reſcribendum. Exemplaria fere contrahunt, & Theognis 939. Plato 377 corrupte. Demoſthenes de

Rhod. p. 78. Lysias apud D. Halicarn. 145 οὐδὲ πώποτε.
Xenophon 135, 194 οὐδ' ἔτι οὖν.

ead. l. 10. Συμβεβηθηκέαι) Συμβεβηθηκέαι. Rostg.

ead. l. 12. Δοκῶσι δ' οἱ Ἀκαρνάνες) Pollux I, 150: εὐδοκίμα δὲ — σφενδόνη Ἀκαρνάνων, ἀκόντιον Αἰτωλικόν. Lipsius IV Poliorcet. 2 scribit, Pollucem Acarnanibus tribuere inventionem fundae. Hoc non magis ex his verbis confici potest, quam quia ibidem inter εὐδοκίμα etiam recensentur θώραξ Ἀττικουργῆς, κράνος Βοιωτιουργῆς, ἀσπίς Ἀργολικὴ, & alia, omnes illos populos earum rerum inventores fuisse, vel iis a Polluce inventionem earum assignari.

Pag. 130. l. 1. Στράτου) Acarnaniae dicit esse cum nostro, & Plinio IV, 1, Stephanus. Aetoliae Livius XLIII, 21. Steph. supra Στράτιον πόλις Ἀκαρνανίας. ubi fortasse legendum, Στρατὴν πόλις Ἀρκαδίας. Hanc coniecturam firmant Homerus II. β', 301, Hesychius, Nonnus Dionys. XIII. p. 368, & Pausanias. Diodorus XIX: Πεισιθέωντων δὲ τῶν Ἀκαρνάνων, οἱ πλεῖστοι μὲν εἰς ΣΤΡΑΤΟΠΟΛΙΝ συνώκησαν, ὀχυρωτάτην οὔσαν, καὶ μεγίστην. Repono Στράτον πόλιν. Eandem urbem *validissimam* vocat Livius. Mox Οἰνιάδων rectius, quam Οἰνιάδων: nam I, 111 est ἐς Οἰνιάδας. WASS. De Strato Palmer. III Graec. Ant. 5.

ead. l. 8. Κρισαίου) Κρισαίου Sophocles Steph. p. 114. Κρισαίου Herodotus. κόλπου Stephanus mallet abesse, sed agnoscunt plerique Codices. Vid. mox c. 86. WASS. De Κρισαῖος & Κρισαῖος est ad I, 107.

Pag. 131. l. 2. Ἐπλεον) Ἐπέπλεον bene quidam Mss. WASS. Eadem diversitas scripturae, quae hic est in his ἐπὶ ναυμαχία, etiam supra occurrit I, 48. ubi vid. Steph.

ead. l. 8. Ἐκ Πατρῶν) Urbs haec ex septem pagis conflata est, inquit Strabo VIII, 519. Conditam narrat Eusebius A. M. 2907, ante Christum 1041. De origine ad ante omnia Pausaniam VII, p. 568. ἀπό τινος Πατρέως nomen deducit Stephanus Pausaniam secutus, & gentile unicum Πατρέως agnoscit. Theophrastus Hist. Plant. IX Πατρικὴν de agro Patrensi, ut videtur, usurpavit. Πατρέες Herodotus, & noster alibi Πατρέας ἐπέσειεν. Numi passim ΠΑΤΡΕΩΝ. In uno Domitiani apud Motraye, COL. A. A. PATRENS. Hanc enim civitatem bellis attritam Augustus instauravit, Dymenque Patrensis attribuit. Et fortasse de hac eiusdem renovatione intelligendus locus Strabonis supra adductus. V. Pausan. p. 564. Inde Colonia

Augusta, & A. Patrensis. Colonia iuxta Eusebium deducta est Olymp. CXCI, 3. Πάτραν corrupte, sed aevi istius vitio appellat Niceras Choniates pag. 409. Auctor in fine Codini haec habet, Ἀχαΐα ἢ νῦν Πάτρα. Numero plurimum ἐς Πατρὰς rectius Laonicus Chalcocond. 225. Est & Patrensiū civitas in Pithiotide Lacon. sive Patrae Thesfalicae. Vide Cantacuzenum p. 130, & Paulinum. De hac apud Rhium Prom. civitate consule Aristidem I, 540, Dionem 424, Lucian. Afino 115, Silium XV, & Ciceronem Epist. Ammianum XIX, 12. Nonnulla de eadem memoratu digna produnt Polybius II, 41, IV, 7, 83, & pag. 1478, Livius XXXVIII, 29, Plutarch. Alcib. 198, & Catone p. 343, & Hist. Byzant. concinnatores superius laudati. Ὁ Πατρῶν Archiepiscopus Concil. Sardic. affuit A. Chr. CCCXLVII. Denique, ut extrema eius attingamus, Turcae vi ceperunt A. Chr. MCCCCXLVII; a quibus, docente in Pandectis Leunclavio, Badra, vel Balubathra, dictione opinor a πάλαι Πάτρα detorta, hodie vocatur. De praesenti statu lege Whelerum Irin. p. 304. IDEM.

ead. l. 10. Εὐνηοῦ) Vid. Strabonem X, p. 310, Sophoclem Trachin. 586, Vibium Seq. p. 31, 34. IDEM. Palmer. IV Graec. Ant. 16.

Pag. 132. l. 2. Ποίησαντες) Abest Cl. Gr. sed noster alibi adhibet τάττειν & περιστῆσαι. vid. Indicem. infra: εἴπι. ita passim Herodotus. WASS. Suspecta potest esse vox ποιήσαντες, ut addita ab aliquo, qui putaverit, non recte dici ἐτάξαντο κύκλον. At vero ita rursus loquitur Thucyd. III, 78. quem locum etiam in Thes. annotavit Stephanus: καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν. In Cass. iuper πρώρας scholion scriptum est ἐτάξαντο. Λεπτὰ πλοῖα, pro μικρὰ e Lib. VIII citat Suidas. Μοχ προσπίπτοιεν id eo praefert Stephan. quoniam, inquit, p. seq. hoc ipsum verbum habes de navi, καὶ ναῦς τῇ νηὶ προσέπιπτε.

ead. l. 7. Παραγιγνόμενοι) Non puto recipiendum, quod est in Gr. & Dan. παραγιγνόμενοι. Nam non respicit ad praecedens ναῦς, sed ad eos, qui in illis erant. Sic mox cap. seq. οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν αὐτούς: cum praecedat ναῦς, & πλοῖα. Et cap. 31, praecedente νῆες, sequitur αὐτούς, pro quo nonnulli libri ibi quoque perperam habent αὐτάς. Plura huius generis annotavit Stephanus in Appendice ad Script. de Dialect. pag. 131 & seq.

ead. l. 9. Ἐν Χρῶ) Eustath. citat ἐν Χρῶ παραπλεῦσαι

νας ναῦς, & exponit πλοῦς ἐν χρῶ ὁ γῆς ἐγγύς. p. 1450. εἰρηταί δέ, inquit Suidas, v. ἐν χρῶ, ἀπὸ τῆς κουρᾶς τῆς ἀχρι τοῦ χρωτὸς γινομένης. idem sonat ἐγκυτὶ apud Callimach. & Agathiam post Herodotum. Hoc tonfuræ genus σκάφιον alicubi vocat Schol. Aristoph. Figurata usus Sophocles Aiace 801, & Anthol. ἐν ΧΡΟΙ ΚΕΙΡΑΜΕΝΑ Ἑλλάς. Synes. Epist. IV, Οὐ πρὶν, ἢ ἘΝ ΧΡΩ γενέσθαι τοῦ κινδύνου. Plaut. *ad cutim tonderi*, Virg. *Altius ad vivum perfedit*, & *Radit iter*, huc spectantes dixerunt. WASS.

Pag. 133. l. 2. Ἐκπνεῦσαι) Manere non potest haec scriptura, ἐκπνεῦσαι: sed vel particula ἂν huic aoristo est adicienda, vel mutanda est in futurum ἐκπνεύσειν: (sicut & Vallam vertisse vides, *flaturum e sinu ventum*) sed simul etiam particula καὶ ante οὐδένα ponenda fuerit. Sed ecce, aliud quiddam mihi ad emendationem huius loci in mentem venit: ut nimirum scribamus ἐκπνεῦσαν, & dicatur ἐκπνεύσαν τὸ πνεῦμα, pro eo, quod dici consuevit, ἐκπνεύσαντος τοῦ ἀνέμου. utramcunque autem scripturam eligas, apte parenthesis notis verba illa includentur, ὅπερ ἀναμέναν τε περιέπλει, καὶ εἰώθει γίγνεσθαι ἐπὶ τὴν ἔω. Steph. HUDS. Coniecturam, quam sibi in mentem venisse dicit Stephanus, multis annis ante scriptas ab eo Annotationes in Thucydidem proposuerat Guil. Canterus Novar. Lectio. VII, 15. Habeo exemplar Novarum Lectionum Canteri ex edit. Oporini A. 1566, ab ipso Cantero, ut chirographum eius testatur, Scaligero dono datum, in cuius oris Scaliger, cum alia multa annotavit, tum ad hunc locum adscripsit, *mihi videtur melius εἶτ' εἰ ἐκπνεύσαι*. DUKER. Εἶτ' ἐκπνεύσαι Reisk. probante Heilmanno.

ead. l. 9. Προσέπιπτε) Rem pulchre depinxit Aeschylus Agam. 659:

Εὐνόμοσαν γὰρ, ὄντες ἔχθιστοι τὸ πρὶν,
Πῦρ· καὶ θάλασσα, καὶ τὰ πιστ' ἐδείξατῃν,
Ναῦς γὰρ πρὸς ἀλλήλησι Θρηϊκίαι πνοαὶ
ἤρκειον· αἱ δὲ ΚΕΡΟΤΥΠΟΥΜΕΝΑΙ βίβ
Χειμῶνι, τυφῶ σὺν ζάλη τ' ὀμβροκτύπῳ
ἤρχοντ' ἀφαντοί, ποιμένος κακοῦ ΣΤΡΟΒΩΙ.
Ὀρώμεν ἀνδρῶν πέλαγος Αἰγαίου νεκροῖς
Ἀνδρῶν Ἀχαιῶν, ναυτικῶν τ' ἐρείπιῶν.

De nautarum conviciis vid. Horat. Sat. V. Euripides Hec.
Ἐν γὰρ μυριά στρατεύματι Ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτική τ'
ἌΝΑΡΧΙΑ Κρείσσαν πυρός. WASS.

Pag. 134. l. 1. Τὰς κώπας — ἀναφέρειν) Suidas in κλυ-
δάωνι legit κλύδωνι contra Mss. confer Diodor. p. 311 c.
Verbūm ὄρτες abest Gr. non male. IDEM. De κελυσταῖς
eorumque munere in navibus Scheffer. de Milit. Naval.
IV, 7, & interpretes Polluc. I, 96.

ead. l. 8. Δύμνη) Vid. omnino Berkelium ad Stephan.
Dymae Livius. Antimachus *Dymaeam* a fluvio *Cauconidem*
vocat. Supra noster τῆς Ἀχαιῆς addidit ad differentiam
Dymarum in Sparta. v. Hesychium, & in Thracia. *Pa-*
lea olim, inquit Pausanias, dicta est. Quaedam ad histo-
riam eius subministrabunt Diodorus XIX, p. 707, & Plu-
tarchus in Pompeio p. 633. Statius Theb. IV, 124, *ανιῶ*
Dyme Mittit opes. Ibi pro, *Qui ripas Lyricae tuas*, recte
Gronovius *Lyricae*. Mss. B. Pub. Cantab. & Arondel. *Lyr-*
ceae, & *Liricae*. v. Steph. in Λύκρειον. WASS.

ead. l. 10. Μολύκρειον) Euphorion Μολυκρίαν scribit:
Steph. ab editis stat. Vid. nostrum III, 102. Μολυκρείον
Scylax p. 14. Polybius V, 604 ἐξοδεύσας εἰς Μολυκρίαν.
Molycria Plin. IV, 11. confer Ptolemaeum III, 15. hos
sequitur Steph. Sed Berkelius contra libros scripturam im-
mutavit. WASS. Add. Palmer. IV Graec. Ant. 19. de Rhio
ibid. & cap. seq. de quo etiam Holsten. ad Steph.

ead. l. 12. Καὶ ναὺν ἀναθέντες) Solebant veteres post
victoriam navibus partam, naves Deo, qui favisse vide-
batur, dicare, & Neptuno plerumque. Sic paulo infra de
Peloponnesiis dicitur, quod ἦν ὑπερ ἑλαβον ναὺν ἀνέθεσαν ἐπὶ
τὸ ῥίον. Plura hac de re vide apud Schefferum de Militia
navali l. 4, c. 2, p. 273. HUDS.

Pag. 135. l. 9. Ὁ παράλογος) Vide Stephani Append.
ad Script. al. de Dial. Att. p. 157. IDEM. Suidas h. v. &
exempla adducit ex Procopio. Vid. I, 78. Ita Philo, Plu-
tarchus, Diodorus, Dion. Hal. Add. Poll. II, 119. WASS.

Pag. 136. l. 12. Κυδωνιατῶν) Ptolemaeus Κυδώνεις, men-
dose. In Orpheo Κυδωνίδες, vid. Herodot. III, 59. Cydo-
nia olim, inquit Steph. Apollonia. Confer Apollonii Schof.
IV, 1492. Sch. Theocr. Eid. ζ', 12. nunc *Canez*. Tourne-
fort vol. I, pag. 23. WASS. De Polichna Steph. de urb.
ibique Holsten.

Pag. 137. l. 3. Περὶ τὴν Κρήτην) Articulum non agno-
scunt Mss. & abesse debet. IDEM. De Panormo vid. Pau-
san. Achaic. c. 22. De Rhio Molycrico, quod & Antir-
rhion, Holst. ad Steph. ῥίον, & Palm. Graec. Ant. IV, 20.

Pag. 138. l. 3. Οἱ μὲν — φοβούμενοι) Agnoscit Suidas in Ῥία. qui Ῥία, ἀκρωτήρια contra Historici mentem interpretatur. vid. Etymologum & Hesych. in Ῥίον. expositio vera est, exemplum non quadrat. Homerus, Ἴηρι δ' ἀΐξασα λίπεν ῬΙΟΝ οὐλύμποιο. WASS. Fortassis defendi potest Suidas. Ῥία in universum sunt, ut recte dicit, omnia ἀκρωτήρια, ὄρους ὄρθια, καὶ τὰ ἐπὶ θάλασσαν ἐγκείμενα. Iam vero satis certum est, utrumque Ῥίον, de quo hic agit Thucydides, a veteribus scriptoribus appellari, & fuisse ἀκραν, & ἀκρωτήριον, & locum in mare procurrentem. Vid. Palmer. l. d. Schol. Theocr. in I, 126: Τὸ Ῥίον ἀκρωτήριον ἐστὶ τῆς Πελοποννήσου, ἐναντίως τῷ καλουμένῳ Ἀντιρρίῳ τετραμμένον. In iis, quae ibi paulo ante leguntur de Helice, ἢ ὄνομα πόλεως πρὸς τῷ ὄρίῳ τὸ Ἀχαικῶ, videtur idem vitium esse, quod e Pausan. Phocic. cap. XI sustulerunt Palmerius & Kuhnius, & pro ὄρίῳ legendum Ῥίῳ: ut & infr. in Schol. cap. 90 τῶν Ῥίων cum Cass. pro τῶν ὄρίων. Vid. Casaub. Lect. Theocrit. c. 2.

ead. l. 6. Πρὸς ἐκείνων εἶναι) Th. Magist. Τῷ πρὸς Ἀττικοὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ὑπὲρ χρῶνται ἐπίστε. Θεουκνδ. οἱ δὲ — εἶναι. Add. Steph. ad Script. de Dialect. p. 32.

Pag. 139. l. 1. Τὸ ἐκφοβῆσαι) Clar. Wasse post verba Henr. Stephani, quae in Var. Lect. leguntur, scripserat, ita habere Stobaeum. Puto τοῦ, quod alibi pro τὸ legi annotat Stephanus.

ead. l. 11. Καὶ μὴ) Hic, ut aliis plerisque locis, fallitur, qui negativam particulam cum magis vicina voce iungendam putabit: id est, particulam μὴ cum participio προβαλλομένους iungere, non cum verbo γενέσθαι, volet. Post illam igitur interpungendum fuerit. Ad Vallae autem interpretationem quod attinet, ea illum neque hoc animadvertisse, neque alioqui sensum huius loci affecutum esse, ostendit. STEPH.

Pag. 140. l. 2. Ἄνευ — ὠφελεί) Stobaeus p. 88. ex Critici orat. corrige Cnemi. pro ἀλκῆς habet αὐτῆς. hinc emenda. locum aemulatus est Sallustius Catil. timor animi auribus officit. ἐκπλήττει habent Plutarchi Codd. Moral. 333. WASS. Ἐκπλήσσει Thom. Magist. h. v.

ead. l. 8. Τῶν πλείονων) Ex Homero Il. μ', 412: πλείων δέ τοι ἔργων ἀμεινον. Victor. XXVIII Var. Lect. 21.

Pag. 141. l. 4. Τιμήσονται) Pro τιμήθησονται dictum annotat Scholiastes. Sic. I, 142, Τῇ τῶν χρημάτων σπάνει

κωλύσονται, pro κωλυθήσονται. Euripid. Hecub. 905, Σὺ μὲν ὦ πατρίς Ἰλιάς τῶν ἀπορθήτων πόλις οὐδέτι λέξῃ. Schol. οὐδαμῶς κληθήσῃ πόλις τῶν ἀπορθήτων. Vid. supr. ad I, 81, Steph. Append. ad Script. de Dialect. p. 147, & Barnes. ad Euripid. Helen. v. 359.

ead. l. 14. Ἐν σφίσιν — ὑποχωρεῖν) Citat Thom. Mag. in v. ἀξιῶ. WASS.

Pag. 142. l. 6. Οὐκ ἀξιῶν) Vid. quae de hoc loquendi genere annotat Steph. in App. ad Script. de Dial. p. 127.

Pag. 143. l. 10. Ἀντίπαλοι — οἱ πλείους — ἐπέρχονται) i. e. ἀντίπαλον ἐπερχέσθαι, πλείων ἔστι. HEILM.

ead. l. 12. Ἐκ πολλῶ) Multi libri ἐκ πολλῶν, sed recte Scholiastes. WASS. H. Steph. Append. ad Script. de Dialect. pag. 115 de hac annotatione Scholiaetae ita scribit: *Haec subauditio merito censeri περίεργος possit, meo quidem iudicio. Quod autem de hoc loco dicetur, idem & de isto dicendum videtur cap. 45, οὐχ ὅμοιοι, ἀλλ' ὀλίγω χείρους κριθείητε. Cur hoc supplementum περίεργον esse putaverit, non scio. Deesse aliquid apertum est, quod, quomodo expleri velit, e verbis illius intelligi non potest: nec alibi de eo, quod quidem sciam, agit. Πίσυνοι Suidas in περιωπῇ inter γλωττώδη Thucydidis esse dicit.*

Pag. 144. l. 4. Ἐκὼν εἶναι) De hoc Attico genere loquendi Steph. ad Script. de Dialect. p. 26, & Thom. Magist. in ἐκὼν, ubi ex memoria haec ita refert: οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἐκὼν εἶναι τὴν ναυμαχίαν ποιήσομαι.

ibid. Πλεύσομαι) Ex Mss. reponendum videtur οὐδ' ἐσπλεύσομαι ἐς. ita auctor passim. favent etiam ceteri. WASS. Et sic in margine scripserat, inducto τῷ πλεύσομαι, quod in contextu erat.

ead. l. 8. Πολεμίων) Suspicio legendum ἐναντίων, loco πολεμίων. Noster IV: Μὴ τοὺς ἐναντίους οὕτω κακῶς δρᾶν, ὥστε αὐτοὺς τὰ πλείω βλάπτειν. WASS. Thom. Magist. in πρόσοψις sequitur lectionem vulgatam. Πρόσοψιν e Thucydide annotat Pollux II, 58.

Pag. 145. l. 3. Ὡστε τὰ πολλὰ) In priori etiam editione huic voci ὥστε notam asterisci apposueram: sed mihi tandem huius loci emendationem coniectura videor affectus. Nam si pro ὥστε scribatur ὃ ἐς τε, belle procedet structura, sensulique manifestus erit. Cum tamen magis usitata sermonis forma haec futura esset, ὃ ἐς τε τὰ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ζυμφέρει, καὶ ἐς ναυμαχίαν οὐχ ἥκιστα,

maluit, mutata (more suo) constructione, dicere καὶ ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα. STEPH.

ead. l. 9. Ἡσσημένων — εἶναι) Stobaeus p. 97, qui agnoscit τοὺς. Aristophanes Ἰππ. Ὡς ἂν νυγὶ μαλάξης αὐτὸν ἐν τῇ προσβολῇ Δειλὸν εὐρήσεις. Arellius Fuscus apud Senecam Suasor. V: Sic fugatum creditis Xerxen, ut reverti possit? At nescio quomodo languet circa memoriam iacturae animus. Prior enim metus futuri pignus est. Amissa ne audeat, amissurum monent. Omnis exest animum clades, ubi ignominia spem premit, ubi nullam meminit aciem, nisi quae fugerat, errat circa damna sua, & quae male expertus est, vota deponit. Scipio apud Livium, Cum iis vobis pugnandum, quos terra marique vicistis. Erit igitur in hoc certamine is vobis illisque animus, qui victoribus & victis esse solet. Cf. Thucyd. VII, 61. WASS.

Pag. 147. l. 8. Ἐξένευσαν) Suidas h. v. τὰς δὲ ἄλλας ναῦς. addit de suo ναῦς, & sequentia ita legit, ἐπικατ. ἐ. τ. π. τ. γῆν, καὶ πολλοὺς ἀπέκτειναν, ὅσοι μὴ ἐ. ἄ. ceteris omissis perperam. Phavorin. haec tantum habet, καὶ πολλοὺς ἀπέκτειναν, ὅσοι μὴ ἐξέν. αὐτ. WASS.

ead. l. 9. Ἀναδούμενοι) Thom. Magist. in ἀναδησάμενος ita laudat: καὶ τινὰς ἀναδούμενοι κενὰς εἴλικον. Errorem Vallae, haec ita vertentis, *quasdam, quas depresserant, naves, inanes trahere coeperunt*, notat ad marg. secundae suae edit. Steph. & Kuhn. ad Polluc. I, 124. Vid. ad Thucyd. I, 50.

Pag. 148. l. 2. Τὴν ἐπιστροφὴν) In eodem (vet. lib.) ὑποστροφὴν legimus: sed cur hic potius ἐπιστροφὴν in ὑποστροφὴν, quam in loco, qui parvo praecedat intervallo, mutaremus? praesertim vero, cum ibi quoque ἐς τὴν εὐρυχωρίαν sequi videamus. STEPH.

ead. l. 5. Ἀπολλώνιον) Ita legendum censet Suidas h. v. in penult. atque ita Aristoteles in Opusc. p. 108. WASS. Suidas praeterea tribus aliis locis inculcat, semper scribendum esse Ἀπολλώνιον, pro templo Apollinis, item Ποσειδώνιον, Διονύσιον, Δημήτριον, & alia huius generis. Vid. eum in Ἀθήναιον, Δημήτριον, & Ποσειδώνειον, ubi tamen contra, quam in superioribus tradiderat, Ποσειδώνειον per diphthongum scribi dicit. Pluribus de his agit Eustathius in Homer. Odyss. ζ', p. 1562. ubi haec quoque leguntur: σημείωσαι δὲ ὅτι πολλὰ περιεκτικὰ διαφοροῦνται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὧν καὶ τὸ ῥῆθὲν Ἀπολλώνιον, διὰ τοῦ ι. κατὰ τῆς γὰς δὲ διὰ διφθόγγου, κατὰ τὸ Ἡράκλειον. καὶ ἑτέρους δὲ,

Ἄπολλωνεῖον, ὡς Ἰσεῖον. Add. Kuhn. ad Pausan. Corinth. cap. XXVI.

ead. l. 7. Ἐπαιώνιζον) Non ἐπαιώνιζον, sed ἐπαιώνιζον, meum vetus exemplar habet, ac memini me & alibi legere: quamvis alioqui sciam, videri novum posse *lectum pascua capentes*, pro illa recepta lectione, *lectum pascula capentes*. STEPH. Παιώνιζειν D. Hal. passim. Noster Herodotum sequitur. WASS. Vid. supr. ad I, 50. Paulo ante cl. Wasse indulto παραγεγόμενοι, quod in plerisque Mss. Schol. & omnibus edd. est, in margine substituerat παραγιγόμενοι.

ead. l. 10. Ὀλλύς) Agnoscit Suidas h. v. WASS.

Pag. 149. l. 2. Αἱ μὲν — περιμεῖναι) Priscian. lib. XVII, pag. 1100. ubi pro ἐπέστησαν legit ἀπέστησαν. male. Pro ἀντεξόρμησιγ aliter quidam Mss. Priscianus ab editis stat. ἀντεξόρμησις servat etiam Plutarchus. WASS. Ostendit ibi Priscianus Homeri, Thucydidis, & aliorum testimoniis, saepe diversa genera & diversos numeros iungi.

ibid. καθίεται τὰς κόπας) Vid. Gronovium IV Obf. 26.

ead. l. 5. Βραχέα) Βράχη, quod est in Cod. Stephani, habet etiam Pollux I, 115, & alii. Agit de hoc Brod. VI Miscellan. 24.

ead. l. 14. Ἄς ἐκεῖνοι) Kuhnus ad Polluc. I, 125 hunc locum ita legit: ὡς ἐκεῖνοι τὸ πρῶτον ἀνεδήσαντο. ἄνδρας δὲ τοὺς μὲν πρὸς τῇ γῆ διαφθείραντες ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐξώγρησαν. Nam, si ita locus legatur, inquit, omnia bene inter se conveniunt: quod secus est in vulgato. Non assequor, quaenam illa sint in vulgata scriptura, quae inter se non conveniant. Nec ulla est ratio, cur verba πρὸς τῇ γῆ διαφθείραντες loco moveri, & cum ἄνδρας coniungi debeant. Ipse Thucydides satis tuetur receptam lectionem iis, quae scribit cap. 90: τὰς δὲ ἄλλας (naves Atheniensium) ἐπικαταλαβόντες (Peloponnesii) ἐξέωσαν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας, καὶ διεφθειραν — καὶ τῶν νεῶν τινὰς ἀναδύμενοι εἶλον κενάς. Nec pluribus verbis opus esse puto in re aperta.

Pag. 150. l. 2. Ἡ περὶ τὴν ὀλλάδα κατέδν) Ita etiam liber Camerarii, qui addit, hanc scripturam veram puto.

ead. l. 4. Ἐσφαζεν) Pollux VI, 192 annotat, Thucydidem dixisse ἔσφαζεν. Dubitat Iungermann. an in Polluce legendum sit ex hoc loco ἔσφαζεν. Si nusquam alibi Thucydides dixit ἔσφαζεν, non est dubirandum.

ead. l. 10. Τῆς τροπῆς ὡς) Scholiastes ante τῆς τροπῆς

subaudit *ὑπέρ*. Potest vero subaudiri & *ἔνεκα*. Nisi forte dicendum est, hunc genitivum iungi posse cum *τροπαῖον*. Ceterum de hoc quoque monere idem Scholiastes debuit, haec verba, *τῆς τροπῆς, ἃς πρὸς τῇ γῆ ναῦς διέφθειραν*, non aliter esse accipienda, quam si dictum esset, *τῆς τροπῆς τῶν νεῶν, ἃς πρὸς τῇ γῆ διέφθειραν*. STEPH. Eadem scribit Steph. in Append. ad Script. de Dialect. p. 93, & addit, hoc structurae orationis genus valde *καινοπρεπές* esse; sed quo est *καινοπρεπέστερον*, eo magis Thucydideum videri fortasse debere.

ead. l. 11. Ἀνέθεσαν) Huc spectare videtur Aristophanes Equit. 559. WASS.

ead. l. 14. Ἐς τὸν κόλπον) Cl. Gr. omittunt *τόν*. nec immerito. IDEM.

Pag. 151. l. 14. Πεζῆ) Vid. Diodor. p. 312 a. IDEM.

Pag. 152. l. 4. Οὐδεμία) Οὐδὲ μία, & *μοχ οὐδὲ μιᾶς* Mf. C. bene. IDEM.

ead. l. 11. Καὶ ἄνεμος) Καὶ post *τις* saepe abundare, ex hoc & pluribus Thucydidis, aliorumque locis docet Stephanus ad Script. de Dialect. p. 34. De *φρυκτοῖς*, de quibus in princ. cap. seq. Lips. V de Milit. Rom. 9. German. & Cerd. ad Virgil. II Aeneid. 256.

Pag. 153. l. 9. Ὅσονοῦκ ἔσπλειν) Non absimile vero est; Thucydidem *μέλλειν ἔσπλειν* scripsisse: pro quo *μέλλειν* mendose apud Scholiasten scribi existimo *μέλλουσιν*. Sed hic tamen non tanquam hoc *μέλλειν* legerit, sed tanquam subaudiri debeat, eius mentionem facit. STEPH.

Pag. 154. l. 4. Βουδύρου) Steph. Ethnic. *Βούδωρον* scribit, uti & Strabo, & Epitom. *Βούδαρον φρούριον* apud Ephorum invenit Steph. *Βουδύρου* fluminis meminit Ptolemaeus. Diodorus XII, 312 *Βουδύριον*. *Βουδύρας* etiam scribi observat Eustath. p. 280. Denique Mff. & Schol. bis, & noster etiam infra cum *ο* exhibent. Vide etiam Hesych. in *βουδύρω*, & Suidam v. *βουδύρω νόμω*. WASS.

ead. l. 13. Σιτάλλης) Diodor. 312 b. supra, pro *κλείσει* Gr. Cl. *κλήσει*. At aliter passim noster. IDEM.

Pag. 156. l. 2. Αἴμου) *Αἴμος* Steph. & Callimachus. at Cl. Gr. *Αἴμος*, quomodo Geographi antiqui, Herodotus IV, 49, Theocritus Id. VII, 76, Diodorus, Eustathius & Apollodorus. IDEM.

ead. l. 4. Τοὺς ὑπερβάντι Αἴμον Γέτας) Stephanus praefer ea, quae ex illius annotatione excerpfit Hudsonus, scri-

bit, vix mentione dignam videri alteram lectionem τὸς ὑπερβάντας Αἴμον Γέτας. Participium, quod deesse putat, potest esse ὕγτας, aut aliud huiusmodi.

ead. l. 8. Ὀμοροί — ὁμόσκενοι) Laudat Pollux X, 14; ubi similem locum annotant e Lib. III, cap. 95. Ἰπποτοξότας esse constat & ex Ovidio. vid. III Trist. 10, 54; V, 7, 14, & alibi.

ead. l. 10. Μαχαιροφόρων) Idem de Sarmatis & Getis, vicinis Tomitanae regioni, scribit Ovid. V Trist. 7, 19: *Dextera non segnis fixo dare vulnera cultro, Quem vinctum lateri barbarus omnis habet.*

ead. l. 13. Λαίνοι) Stephano Λαίνοι. hinc emenda. WASS. Si Stephani Ethnica secundum seriem elementorum, quod docti putant, composita sunt, non potest locus ille emendari e vulgata lectione Thucydidis: nam non debet vox, cuius primae literae sunt Λε, inter eas poni, quarum principium est Λα. Ordini literarum, qui est in Stephano, melius conveniret scriptura pleorumque Mss. Thucydidis Λαιαῖοι.

Pag. 157. l. 2. Σκομίου) Al. Σκόμβρου. hinc Σκόμβροι Θράκιον ἔθνος Hesych. Scorpius Plinio. Cedrenus pag. 705 Σκοπίων πόλις. WASS.

ead. l. 4. Τρήρες) Sic Codices, & Callimachus; Theopompus Τρῶρας vocat. Cum nostro faciunt Strabo & Ethnogr. Supra Ἀγριῶνας ex Theopompo eisdem esse cum Sintis Aristotelis probare conatur Holstenius: noster autem, & Livius XLII, 51 distinguit. Agrianus fluvius recepto Contadesdo inter Haemum & Adrianopolin, antea Orestam, Hebrum influit. vid. Herodotum IV, 90, V, 16. Sintice cis Strymonem. v. Dionem. Cassium pag. 462, & Apollonii Schol. á, 608. IDEM.

ead. l. 8. Νέστος) Sic scribunt Herodotus, Scylax, Pausan. Mela, ubi v. Vossium p. 132. Aristot. VI Hist. An. p. 985, & Metereol. 291, 1 fontes eius ἐκ τοῦ Σκόμβρου deducit. Stephan. contra Nestum fluv. Illyrici facit. Livius *Nesson* vocat, & Theophrastus, ὁ Νέστος ἐν τῇ Ἀβδηρίτιδι. Ita & Strabonis Epit. Schol. Hesiod. p. 261, & adstipulante Phavorino etiam Hesychius. Ptolem. Νέσος. Ms. Coislin. Ναισσον. De qua lectione vid. Ammianum. In Mss. Plin. Solini, Martiani fere *Mestum*, *Mesius*, *Mese*. Nos scripturam ab antiquissimis firmatam amplectimur. WASS. Hebrum e Rhodope nasci, scribunt Diocles apud Scholiast. Theocr. VII, 112; Serv. & Philargyr. ad Virg. IV Georg.

523. Annotavit Meziriac. ad Ovid. Heroid. Tom. I, pag. 130. Quia contigui sunt Osci & Rhodope, nec Osci valde celebris est, facile fontes Hebri in Rhodope locari potuerunt.

ead. l. 10. Ἡ ἀρχὴ ἢ Ὀδρυσῶν) Aliter quidam Mss. minus bene. Situm Abderarum recte addit noster: est enim & alia eiusdem nominis in Hispania. Haec autem ἀπὸ Ἀβδήρου τοῦ υἱοῦ Ἡρίμου iuxta Apollodorum, Hyginum, & Schol. Apollonii. Unde Ephorus, sed solus, Ἀβδηρον scribit. Hippocrates semper numero plurium usus est: ἐν Ἀβδήροισι inquit. Herodotus Ἀβδηρα vel τὰ Ἀβδ. Nec aliter apud Athenaeum Archestratus. *δαυμαστοὶ εἰσι τῶν Κεστρέων περὶ Ἀβδηρα ἀλισκόμενοι.* Ita & Plutarch. Lacon. Inscriptio apud Reinesium, Sotion Paradox. p. 127. Cantacuzenus p. 472 Ἀβδηραν servat, opinor mendose pro Ἀβδηρον. Civis Ἀβδηρίτης apud Herodotum, Pausan. Hecataeum, & Aelianum de Animal. XV, 25. Numi ΑΒΔΗΡΕΙΤΩΝ & ΑΒΔΗΡΙΤΕΩΝ. Ἀβδηρίτης Boreas apud Hesychium. Latini, *Abderitae, Abderiticus, Abderitanus* formarunt. Regio *Abderitis.* Theophrast. III, 2 Hist. Pl. p. 40: *Νέσσος ἐν τῇ Ἀβδηρίτιδι.* Mare vicinum Ἀβδηρα etiam vocatur. v. Suidam. Urbs ipsa a Timesio Clazomenio A. M. 3349 condita est, & a Teis & Clazomeniis instaurata A. M. 3464. inde Plinio & Solino *Clazomene*; sed hoc nomen parum obtinuit. Olymp. XCIII *πῶλιν ἐν τοῖς δυνατωτάτοις* appellat Diosdorus; qui & Abderitanos magno proelio a Triballis fusos narrat, & postea periculo liberatos a Chabria Olymp. CI. Cantacuzeni tempore *πολίχνιον* erat, deinde a senet in urbis modum refectum ait: nunc, addit, *Πολύστυλον* vocant, quomodo diserite nominat Curopalata. Hodie Niger *Asperosam, Astrixam* alii nuncupant. Est & Abdera in Africa. v. Steph. & Notitias Episc. Concilio Chalcedonenfi A. Chr. 451 subscriptis Ioannes Abderae Ep. WASS.

ead. l. 12. Αὕτη περίπλους ἐστὶν ἢ γῆ) Nisi Scholiasten hanc agnoscere lectionem videremus, dum *περίπλους* exponit *δυνατὴ περιπλευσθῆναι*, suspectum locum haberemus, quasi potius scriptum a Thucydide esset, *ταύτη περίπλους ἐστὶ τῆ γῆ.* STEPH. Cur paulo post interpret Latinus, Vallam secutus, *ναῦν στρογγύλην* voluerit vertere navem *rotundam*, non scio. Graeci quidem multis navibus nomen imposuerunt a forma, de quo Salmaf. Observat. ad Ius Attic. & Rom. pag. 658. Sed non credo, scriptores La-

tinus eas, quas Graeci *στρογγύλας* vocant, *rotundas* dicere. Est autem in ea re sequendus usus veterum, qui has *operarias* appellare maluerunt. Ἐμπορικὴν hic recte exponit Schol. & Schol. Aristoph. Equit. v. 1363 φορτηγόν. Vid. Scheffer. IV de Re Nav. I.

ead. l. 13 & 15. Ταξυνομώτατα) Τὰ ξυνομώτατα divifim rectius Ar. C. Gr. Caff. WASS.

Pag. 158. l. 1. Εὐζοτος) Sic locutus Herodotus I, & alibi. Sic πλοῦς ἡμέρας, & τεσσάρων ἡμ. καὶ νυκτῶν, & στάδια ρπ'. πεζῆ, & πλοῦς προαριστίδιας apud Scylacem, quae formulae scriptoris istius novitatem facile demonstrant; semper fere *stadia*, Thucydideo more nunquam locutus est. Post Olymp. 114, Per Jul. 4396 stadia adhibet Dicaearchus, & locorum intervalla per dierum & noctium iter designat. Hinc ad Oropum ὁδὸν ἐλευθέρω βαδίζοντι σχεδὸν ἡμέρας. Haud ita Scymnus Chius circa A. M. 3938: Verum, qui antiquos, maxime Homerum, imitatur, Dionysium excipiamus, Perieg. V, 985: Τόσσον ἀνευθεν ἰὼν, ὅσον ἐβδομον ἡμᾶρ ὁδεύσας Ἰεθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης. Exiguum temporis intervallum ita effert Hippocrates § IV, p. 5: ἐπισχέτω ὅσον δέκα στάδια διελθεῖν: WASS. De Scylacis ratione dimeriendi intervalla navigationum, quam hic tangit cl. Waff. add. Dodwell. in Dissertat. de Peripli Scylacis aetate § 13. Quod ibid. § 17 observat Dodwellus, πλοῦν Scylaci esse spatium navigationis inter urbes in ora maritima sitas, ὁδὸν autem spatium inter eandem terra euntibus, in eo potuit Scylax secutus esse auctorem Thucydidem h. l.

ead. l. 8. Τετρακοσίον) Diodor. πλείω χιλίων p. 312 c: qui corrigendus. WASS.

ead. l. 11. Λεῖα) Suidas h. v. hinc sua mutuatus est. vid. Pollucem VII, 51. IDEM.

Pag. 160. l. 11. Δόβηρον) Vid. Berkelium ad Steph. veteram loci scripturam firmat Epigr. ined. apud Holst. & Zosimus p. 39, 109. Apud Suidam male scribitur Δόβειρα. ID.

ead. l. 14. Τῶν αὐτονόμων — ἠκολούβουν) Citat Suidas & ἀπαράκλητοι expl. αὐτόματοι. Confer de numero copiarum Diodor. p. 312 c. IDEM.

Pag. 161. l. 3. Τριτημόριον) Pollux IX, 66: Τριτημόριον ὅταν μέντοι Θεουκυδίδης εἶποι, τριτημόριον δὲ μάλιστα ἱππικὸν, τὴν τρίτην μοῖραν εἴρηκε.

ead. l. 10. Τὴν κάτω Μακεδ.) Thucydidi ἢ κάτω Μακεδ.

Ἰονία dicitur, quae ad litus maris Aegaei extendebatur, opposicione facta ad montanas Macedoniae regiones, ut liquido patet ex libro 2, ubi de expeditione Sitalcis in Macedonas agit. Vid. Palmer. Graec. antiq. p. 79 & 80. HUDS.

ead. l. 12. Ἐλειμιῶται) Arrianus Ἐλυμιῶτιν scribit. WASS. Ita vocat regionem I de Expedit. Alex. c. 7. vid. Holsten. ad Steph. in Ἐλίμεια, & Cellar. II Geogr. Ant. 13. Qui hic & alibi in Thucydide & aliis Λυγκισταί, Straboni & Stephano Λυγκισταί sunt, Diodoro Sic. XVII, p. 592 Λυγκεσταί, ut scribit Harduin. ad Plin. IV, 10. quamquam ibi in ed. Rhodom. est Λυγκιστῶν per *ι*. Holsten. probat Λυγκισταί. Recte, opinor: nam *ι* e pronuntiatione τοῦ *η* ortum esse, ex eo probabile est, quod Latini ferre ubique in secunda syllaba *e* habent; ut Amyntas *Λυγκεστες*, Alexander *Lyncestes* apud Curtium semper; *Lyncestius* amnis Ovid. XV Metam. 329. *Lyncestis* aqua Plin. II H. N, 103, & alii. In Iustin. XI, 2 scriptura variat. Ceterum Stephanum Lyncum & Lyncestas perperam in Epiro ponere, annotant ad eum interpretes v. Λύγκος.

ead. l. 14. Τὴν δὲ περὶ θάλασσαν νῦν Μακεδονίαν) Praefero scripturam Mfftorum παρὰ θάλασσαν. I, 8, οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι. Et παραθαλάσσια dicuntur loca maritima, item ἐπιθαλάσσια, non περιθαλάσσια. I, 5, οἱ ἐν τῇ ἠπειρῷ παραθαλάσσιοι. II, 26, τῆς τε παραθαλασσίῳ ἐστὶν ἂ ἐδήσσε. Et III, 7, τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ubi Scholiafites, ἢ ἐπὶ ἀντὶ τῆς παρά. Idemque ad IV, 54, τὴν ἐπὶ τῇ θαλάσῃ πόλιν Σκάνδειαν exponit τὴν παρὰ θάλασσαν κειμένην. Itaque suspectum est, quod ibidem in Thucydide legitur, ἐπλευσαν ἔς τε Ἀσίην καὶ Ἐλωσ, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ θάλασσαν.

Pag. 162. l. 1. Ἀλέξανδρος) Amyntae filius, septimus Macedoniae rex, qui Xerxis bello a Medorum partibus stetit, semper tamen cum Graecis (unde φιλέλληνας cognomen tulit) occulte amicitiam fovens. HUDS. De ferie & successione regum Macedoniae, deque divisione Macedoniae in maritimam & mediterraneam, legi debent, quae scripsit magnus Spanhemius Dissert. VII, p. 371 & seqq. ed. ult. de Praeff. & usu Numism. quibus egregie illustrantur, quae de regno Macedonum variis locis scribit Thucydides.

ead. l. 2. Πρόγονοι αὐτοῦ Τιμενίδαι) Macedoniae reges Herodoto (l. 7, c. 173.) dicuntur ἀπόγονοι Τιμενοῦ, qui

sub reditum Heraclidarum Argos obtinuit. Vide etiam Herodot. l. 9, c. 44, & l. 5, c. 22. HUDS.

ead. l. 5. Φάγρητα) Vide Herodot. p. 418, Strabonis Epitom. & Leopard. Emend. l. 8, c. 2. IDEM. Vid. Herodot. VII, 112. Φάγρη corrupte Scylax p. 27. cum nostro Strabonis Epit. 108. φάγρος piscis genus, Strabo p. 1179, vid. Athenaeum p. 295, 312. apud Hesych. lege φαγρόριος. Confer Clem. Alexand. p. 34, & Pollucem, Plutarch. Mor. 353. Est & Φάγρος Apollinis filius apud Nicand. in Ἑτεροισύμ. WASS. Est in Antonin. Liberal. cap. 13. Urbs, de qua hic Thucydides, etiam apud Stephanum Φάγρης est, h. v. & in Κύρης.

ead. l. 9. Ἄξιον) Vid. Homerum Il. β', 849, & Strabonis Epit. 509. βερδάριον vocat Cedrenus p. 705. In Codice Cantacuzeni Mf. invenitur etiam Βιστριτζα. apud Annam Comnenam βερδάρης audit. Consule Fulcher. Carnotens. I, 3, Wilhelm Tyrium II, 13. Tzetzes videtur distinguere Chil. X, 188. WASS. Ἄξιον in Homer. Il. β', 849, 850 edidit Barnes. quod in aliis edd. est Ἄξιου, & Eustath. ac parvus Scholiast. ibi habent Ἄξιος, Ἄξιου, Ἄξιον. Herodot. quoque VII, 123 Ἄξιος.

ead. l. 13. Ἐορδός) Ita hodie in barbarie Scythica *Hords*. Hesych. duplicem affert lectionem Ἐορτος, ἢ Ἐορδος. Herodotus VII, 185 Ἐορδοί. WASS.

ead. l. 15. Ἀλμωπίας) Ita Mff. & Steph. Constantinus Porph. II de Them. Ἀλμωπία. & sic Ptolemaeus, at Mff. Pall. rectius, Ἀλμωπες. ἀπὸ Ἀλμωπος Neptuni, & Helles Athamantis filiae. Steph. Vix alibi invenies. vid. tamen Plinium I, 433. Ptolem. p. 92, 26 Ἀλβωτῶν, lege Ἀλμωπῶν. IDEM.

Pag. 163. l. 2. Ἀνθεμοῦντα) Oppidum, & inter regiones nomen gentis. Vid. Herodot. V, 94, Harpocrat. v. Ἀνθεμοῦς, Aristid. II, 224. Libanius Declam. XIII Ἀνθεμοῦντα ὄλον dixit. Est & fluvii nomen Geographis ignotum, ut ex Hesychio & Apollodoro constat. Vid. & Plin. IV, 10, Aeschin. de Fals. legat. p. 250. IDEM.

ead. l. 3. Κρηστωνίαν) Ita Mff. hic & alibi. Gr. cum ο male. Stephanus, Theopompus apud Athenaeum, Herodotus, Aristoteles de Mirabil. Aufc. p. 112, Lycophron bis, receptam lectionem tumentur. Stephanus mendose uno in loco Γαστρωνίαν. Theopompus apud Athen. III, p. 77 Γραιστωνία. Herodot. VII, 124 Κρηστωνική ex Ionismo,

κ pro γ. Ibi Mf. Flor. Κρηστωνένis, pro Κρηστωναίνis. Tzetzes, Κρηστώνη, ἀπὸ τῆς Ἄρεος καὶ Κυρήνης θυγατρὸς. Sic Κρηστώνης ἔχis apud Lycophron. v. 499. ubi Mf. Selden. Κρηστόνης, & τὸν Κρηστώνης Ξένον, v. 937. Pro Κραστωνία apud Aristotel. legendum Κρηστωνία, auctore Sylburgio. WASS. Confer quae ad Stephanum in Γαστρονία, Γρηστωνία, & Κρήστων annotant interpretes.

ead. l. 12. Ὀδοὺς ἔτεμε) Ita loquitur Herodot. Lib. IV. IDEM.

ead. l. 13. Ἴπποις καὶ ὄπλ.) Ex hoc loco rationem reddi posse existimat Begerus, cur Archelai numismata equum in averfa exhibent. HUNDS.

Pag. 164. l. 1. Βασιλεῖς ὀκτὼ &c.) Ab Herodoto (l. 8; c. 139.) septem priores Macedoniae reges recensentur: 1. Perdicas, conditor regni. 2. Araeus (alias Argeus.) 3. Philippus. 4. Aeropus. 5. Alcetas, 6. Amyntas. 7. Alexander. Huic successit Perdicas pater Archelai. IDEM.

ead. l. 4. Εἰδομένην) Vide Voffium ad Catullum, pag. 210. IDEM. Εἰδομένην Mff. & Steph. cum edd. Cl. in Marg. Ὀδομένην. Vid. omnino Holstenium. In Schol. Lexicis vet. & auctoribus nulla huius oppidi mentio. Tumuli eiusdem nominis inter Ambraciam & Acarnaniam siti: forte ad Idomenem Pheretis filiam respiciunt. Apollod. p. 42. WASS.

ead. l. 5. Ἄλλα) Pro ἄλλα &c. Gr. τ' ἄλλα ἄττα χ. sed Xenophon & Lucianus articulum non adhibent: valet enim ἄτινα & ὅσα. Sed nec in Phaedone Plato. & καὶ τε non dicitur. Xenophon semel ἄσσα, verum ἄττα hic legisse videtur T. Magister. Cum ταῦτα coniungit Aristoph. Νεφ. & per ττ effert. Herodot. I, 197: παραινέουσι ἌΣΣΑ αὐτὸς ποιήσας ἐξέφυγε. Sic & Barocc. Eum sequitur Aretaeus 82. IDEM. De hac particula post Grammaticos veteres egerunt Budaeus in Commentar. Ling. Gr. p. 967, Steph. Append. ad Script. de Dial. p. 82, Mauffiac. ad Harpocrat. & Valef. ad Notas Mauffiaci.

ead. l. 10. Κύρρον) Κύρρον, quod hic habet Cod. Reg. etiam in Mff. Stephani est, v. Μανδραλ, ubi id emendant e Thucydide.

Pag. 165. l. 8. Ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἥξειν) Sic I, 10; ubi Schol. annotat, μὴ post ἀπιστεῖν Ἀττικῶς abundare. Lucian. Rhetor. praeept. p. 321 ei duas negationes apponit: οὐχ ἔξουσιν ὅπως ἀπιστήσουσι μὴ οὐχὶ πάνδεινόν τινα ἐν τεις λόγοις ἀγανιστὴν εἶναι σε. Eundem pleonasmum

post ἀπαγορεύω, κωλύω, ἀρνούμαι, & εἶργω observat Stephanus ad Corinth. artic. VIII & XLIII. Simile est supr. II, 49, ἢ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν. Add. infr. ad III, 1.

ead. l. 13. Μάγνητες) Magnesia post Strabonis tempora Theffaliae adiecta est. vide Plin. IV, 9. Ptolemaeus alii adscribit. Μαγνητικὴ Aeschylus Persf. 492. Μαγνησίαν Dioscorides memorat p. 193. At civitatem intelligit ad Maeandrum sitam, de qua Tournefort. II, 370. WASS.

Pag. 166. l. 3. Ὀδόμεντοι) Vide Aristophanis Acharnenses, eiusque Scholiasten, p. 378. apud quem Ὀδόμεντες appellantur. HUDS. Ὀδόμεντοι Mss. hic & V, 6. uti & Steph. vid. Herodot. V, 16. Liv. XLV, 4. Confer Difertat. Morini de Odomantis, & Suidam v. ἀποτεθρίασεν, & quem ibi citat Aristoph. WASS.

ead. l. 6. Μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι) Magis placeret scribi; μὴ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι. sequendo non Vallae interpretationem, (quae procul ab ea, quam habemus hic, lectione recedit) sed eam, quae margini adscripta est. STEPH. In marg. adscripsit hanc interpretationem: periculum esse, ne qui ab illis ducebantur, praetextu societatis, vel iuris socialis, ipsos quoque adorirentur.

Pag. 168. l. 1. Κόροντα) Mss. & Steph. sic legunt. De oppido altum apud veteres silentium. WASS.

ead. l. 4. Ὁ γὰρ Ἀχελ.) Vide Demetrium Phaler. de Eloc. p. 120 & 123 ed. Oxon. HUDS. Ὁ γὰρ Ἀχελῶς — στρατεύειν) Demet. Phaler. Μεγαλοπρεπές, καὶ τὸ ἐκ περιεργωῆς τῆ συνθέσει λέγειν δεκ. § 45 & 46. Statius Theb. II, 730, fluvio tollens, ubi vertice pontum Turbidus obiectas Achelous Echinadas exit. Ibi Mf. Arond. melius attollens. WASS.

ead. l. 12. Τῶν νήσων αἱ ἡπείρ.) Cum Thucydide consentit Strabo l. 10. at libro 1 dicit, μία τῶν Ἐχινάδων ἡπείρος γέγονε. Plinius autem l. 2, c. 85, investu Acheloi non continenti annexas Echinadas, sed natas scribit. HUDS. Sed exitu caruit vaticinatio Thucydidis & Strabonis. Vid. Pausan. Arcadic. XXIV.

Pag. 169. l. 5. Εὐθείας Διόδους) Stephanus ad ea, quae in Var. Lect. habet Hudf. addit, se hic vix assentiri posse illi veteri libro.

ead. l. 6. Λέγεται δὲ καὶ Ἀλλ.) Vide Schol. ad Lucianum, tom. 2, Philostratum L. 7, & Basilium in epist. ad Gregorium Theol. & Hyginum, Fab. 73. HUDS. Confer Pausaniam VIII, 24, p. 646, Schol. Luciani p. 52, Stra-

bonem X, p. 710. WASS. Lucian. de Saltat. p. 804 inter argumenta saltationis, quae Aetolia suppeditare possit, memorat Ἐχινάδων ἀνάδυσιν, καὶ μετὰ τὴν μανίαν Ἀλκμαίονος οἴκησιν. Add. Apollodor. III, 7, 5. Sed is I, 9, 21 non recte easdem facit Echinadas & Strophadas. Quod autem Thucydides Echinadas ἐρήμους esse dicit, id de plerisque & minoribus intelligendum esse, quia Dulichium quoque inter eas ponit Strabo, putat Cellar. II Geogr. Ant. 14. Et εὐλιμένους fuisse ex hoc Callimachi Hymn. in Del. v. 155, λιπαρὸν νήεσσιν Ἐχινάδες ὄρμον ἔχουσας, observat ibi Spanhemius.

ead. l. 7. Ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν) Unde pendere hunc infinitivum dicemus? Alter quidem certe infinitivus χρῆσαι pendet ab illo verbo λέγεται; sed hic quoque ab eo pendere, non video quomodo dici possit: praesertim cum haec velut per parenthesis intericiantur, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρός. Quid si igitur verbum συνέβη vel a librario omissum, vel ab ipso auctore relictum esse subaudiendum dicamus? STEPH. Add. quae de hoc loco scribit in Append. ad Script. de Dial. p. 138, & Bud. Commentar. p. 1044.

ead. l. 14. Ἄν κεχῶσθαι) Cum hic particula ἄν habere locum non videatur, suspicor, sicut supra ex ἄν ἐπεισθῆμεν faciendum esse ἀνεπεισθῆμεν ostendi, & quidem veteri libro assentiente; ita etiam hic ex ἄν κεχῶσθαι fieri a nobis debere ἀνακεχῶσθαι. Fateor tamen, non, ut illic, ita & hic libri veteris assensum nos habere. Cur ulterius in his Annotationibus non sim progressus, ratio in fine Epistolae ad Lectorem reddita tibi fuit. STEPH.

ibid. Δίαιτα) Non solum τρόπον τοῦ βίου, sed etiam τῶπον significat. Hinc Plutarchus famulorum cubicula διαίτας appellat; & Aeschylo στρατόπεδα dicuntur ἐνδιαίτημα του στρατοῦ. Vide Plinii Epist. l. 1, ep. 17. HUDS.

Pag. 170. l. 5. Λεγόμενα) Alii λέγομεν ἢ παρελάβομεν. Sed receptam lectionem tuetur Herodotus. Vid. Scholiast. WASS.

VARIAE LECTIONES

IN LIBRUM III.

Pag. 173. l. 1. Θεουκιδίδου ξυγγραφῆς τὸ τρίτον **Cl.** Θεουκιδίδου ἱστοριῶν συγγραφῆς βιβλίον τρίτον **Ar.** Titulo caret alter Codex. Θεουκιδίδου ξυγγραφῆς τρίτης **Ald. Flor. Bas.** Θεουκιδίδου τοῦ Ὀλόρου ξυγγραφῆς τὸ τρίτον editi reliqui. Vide **Annott. HUDS.** Θεουκιδίδου ξυγγραφῆς γον **Reg. Θεουκ. ξυγγ. Γ³ Cass.** In Ms. **Bas.** inscriptio est τρίτη. In **Gr. Lib.** Tertius. **E Dan.** nihil annotatum erat. *l. 7.* ἐπιγυνομένου) ἐπιγυνομένου **Gr.** *l. 12.* ὅτη) ὅποι **C. HUDS. Gr.** *l. 13.* τὸ μὴ προσεζιόντας) τὸ μὴ προσεζιόντας male **Ald. Flor. Bas.** Articulum τὸ vacare existimat **Steph. & omnino** a Scholiaste dissentit, qui praepositionem διὰ deesse putat. Vide **Stephani Appendicem ad al. Scripta de Dialect.** **Att. p. 178.** Τοῦ μὴ πρ. **Gr.** in marg. **HUDS.** In **Cass.** ε τὸ manu recenti factum erat τῶ.

Pag. 174. l. 5. ἀπ' Ἀθηναίων) ἀπὸ Ἀθηναίων **Ar. C. Cam.** Quam scripturam, inquit **Camerarius**, hoc loco, quamvis saepius occurrerit, annotare placuit, quod **Cicero** in **Oratore** concursationem vocalium minime fugisse **Thucydidem** scripserit, **HUDS.** Ἀπὸ etiam **Gr.** *l. 7.* καὶ deest **Gr. IDEM.** *l. 8.* ἦ) ἦ **Cass.** *l. 11.* ἀ μεταπεμπόμενοι) ἀμα μεταπ. **Dan.** *l. 12.* Τενέδιοι γὰρ ὄντες) Τενέδιοι δὲ ὄντες **Ar. C. HUDS.** Τενέδιον δὲ ὄντες **Dan.** *l. 13.* Μιθυμναῖοι) Μιθυμναίων οἱ, & in marg. Μιθυμναῖοι manu rec. **Reg. Μιθυμναίων οἱ** etiam in **Cass.** fuisse videtur: nam erasa sunt quaedam inter versus.

Pag. 175. l. 5. τίς om. **Gr. HUDS.** εαδ. στερέσεισαι) στερέσεισαι **Ar. IDEM. Dan.** *l. 7.* τεταλαιπωρημένοι) προτεταλαιπωρημένοι **Marg. Ar. C. HUDS. Dan.** *l. 8.* Particulam τε non agnoscit **C. IDEM.** *l. 11.* τοπρῶτον) τὸ πρῶτον **C. Bas. IDEM.** Τὸ deest **Reg. Cass.** *l. 14.* ξυνοίκισιν) Forfan scribendum ξυνοίκισιν, nam supra dictum est, ξυνοικίζουσι τὴν Λέσβον ἐς τὴν Μιτυλήνην βίβλ. **Ae. Port.**

Pag. 176. *l.* 2. ἑξαπιναίως) ἑξαπιναίως *Reg.* *l.* 4. ἐσηγυέλθη) ἐπηγυέλθη *Gr.* HUDS. *l.* 5. Μαλόεντος) Vocem cum duplici λ scribendam existimat Berkelius. Nam Μαλόεις apud Hesychium Ἀπόλλωνος ἐπίθετον ἢ ἐπώνυμον: & Μαλλόεις Ἀπόλλων in optimis Stephani Byzantini editionibus. HUDS. *l.* 6. ἐν ἧ) ἐν τῇ *Gr.* *ead.* ἐλπίδα) ἐλπίδας *Gr.* HUDS. *l.* 7. καὶ ἦν μὲν ξυμβῆ) καὶ εἰ μὲν ξυμβῆ Aristophanis Scholiastes p. 49 ed. Ae. Porti. ubi in his verbis ἔλλειψιν Ἀττικὴν esse observat. IDEM. *l.* 11. παρὰ) περὶ *Reg.* *l.* 12. οἱ δεεστ *Ar. C.* HUDS. *Dan.* *l.* 14. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων *Gr.*

Pag. 177. *l.* 1. Γεραιστὸν) Aliquando etiam Γεραστὸς sine diphthongo scribitur. HUDS. *ead.* ἐπιτυχῶν) Ita *Dan.* in marg. in textu ἐπὶ τειχῶν. *l.* 4. Μαλόεντα) Μέλλοντα & in marg. Μαλο *Gr.* *ead.* καὶ λιμένων) καὶ τῶν λιμένων *Reg.* *l.* 5. ἡμιτέλεστα) ἡμιτέλευτα *Marg.* HUDS. *ead.* ἐφύλασσαν) ἐφύλαττον *Cl.* IDEM. *Cass.* *l.* 6. οἱ Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθηναίων *oi Gr.* *ead.* πολλῶ) πολὺ *Reg.* *Cass.* *Gr.* *Mf.* *Baf.* *l.* 9. ἐς πόλεμον) ἐς τὸν πόλεμον *Reg.* *l.* 10. καὶ non agnoscunt *Ar. C.* HUDS. *Dan.* *ead.* μὲν abest a *Mf.* *Baf.* *l.* 12. καταδιωχθέντες) καὶ διωχθέντες *Cass.* ἔπειτα διωχθέντες *Mf.* *Baf.* *ead.* ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν) ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῶν Ἀττικῶν *Dan.*

Pag. 178. *l.* 1. τοπαραυτικά) τὸ παραυτικά *Ar. C.* *Baf.* HUDS. *Gr.* Et a prima manu *Cass.* in quo deinde inductus erat accentus super τό. *l.* 3. ἀπεδέξαντο) ὑπεδέξαντο *Mf.* *Baf.* a correctore. *ead.* καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι &c.) καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι πέμπουσιν, omiffis, quae in medio sunt, *Dan.* *l.* 5. διαβαλλόντων ἓνα) Διαβαλλόντων σφᾶς ἓνα *Ar. C.* HUDS. *Dan.* σφᾶς in *Cass.* manu recenti in marg. scriptum erat. *l.* 6. ἄλλους) Ita *Cass.* ex emendat. rec. pro ἄλλως. *l.* 10. Μαλέα) Apud Ptolemaeum Μανία scriptum est, perperam. Apud Strabonem p. 616 Μαλία appellatur. HUDS. *l.* 11. προχωρήσειν) προσχωρήσειν *Gr.* *l.* 14. Οἱ δ' ἐκ) οἱ δὲ ἐκ *Gr.*

Pag. 179. *l.* 3. Λήμνιοι) Goltzius adducit nummum, cuius inscriptio est ΛΗΜΝΙΩΝ. HUDS. *l.* 7. ἐπνυλίσαντο) ἐπιβλύσαντο & in marg. ἐπιβλίσαντο cum υ super β. *Gr.* *l.* 10. προσγένοιτο) προσγίγνοιτο *Gr.* *Mf.* *Baf.* *l.* 14. ἐσπλέουσι) ἐκπλέουσι *Mf.* *Baf.*

Pag. 180. *l.* 1. πέμπειν) ἐκπέμπειν *Cl.* HUDS. *l.* 3. δὲ abest *Dan.* *l.* 6. περιορισάμενοι) περιορισάμενοι *Gr.* HUDS.

Περιοριστάμενοι Cass. l. 10. οἱ Μιτυληναῖοι &c.) οἱ Μιτυληναῖοι γαύσταθμον, omiffis intermediis Dan. l. 11. τὸ δὲ) Μέρος τῆς γῆς supple. HUDS. l. 13. μᾶλλον deest Mf. Bas. l. 14. οὕτως) οὕτω Dan.

Pag. 181. l. 2. καὶ ἐς Πελοπόννησον) καὶ περὶ Πελοπόννησον Marg. Gr. Cl. HUDS. Reg. Mf. Bas. l. 3. τὸν Φορμίωνος &c.) τὸν Φορμίωνός τινα σφίσι πέμψαι, omiffis ceteris Gr. l. 4. σφίσι πέμψαι) πέμψαι σφίσι Mf. Bas. l. 5. παραπλεύσαι) περιπλεύσαι Reg. l. 10. τε omittit Cl. HUDS. l. 12. τὸν μὲν πεζὸν ἀφίσιον) τὸ μὲν πεζὸν ἀφίσιον Cam. IDEM. Ἀφίσι Gr. l. 13. Νήρικον) Strabo l. 10, p. 432, situm huius oppidi perspicue docet; quod deinde, mutato nomine, *Leucadem* appellarunt. HUDS. Νηρικὸν Reg. Νόρικον Dan. Νήριτον marg. Gr. l. 15. τι deest Gr. ead. αὐτόθεν) αὐτίθι Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Gr. Dan. Mf. Bas.

Pag. 182. l. 2. ἀποπλεύσαντες &c.) Per enallagen dici videatur pro κομισάμενοι ἀπέπλευσαν Ae. Port. HUDS. l. 7. τὴν deest Reg. l. 8. Δωριεὺς) Dorieus Diagorae filius, Rhodius erat. huius meminit Xenophon l. 1 τῶν Ἑλληνικῶν. HUDS. Δωριεὺς ὁ Ῥόδιος Gr. ead. τοδεύτερον) τὸ δεύτερον Ar. C. Bas. HUDS. Cass. l. 9. ἐς) εἰς Gr. Bas. ἐς Mf. Bas. & p. 181 l. 13 εἰς Δευκ. Cass. l. 11. καθεστὼς) καθεστὸς Gr. & Mf. Bas. ex emendat. ead. ἀνδρες deest Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 13. πολέμοις) πολεμίοις Cass. Corinth.

Pag. 183. l. 1. προτοῦ) πρὸ τοῦ Gr. Corinth. l. 5. μηδὲ μίᾳ) μὴ δὲ μία C. HUDS. Μηδὲ μίᾳ a prima manu Cass. deinde abrafus erat accentus ab ε. ead. ὑπάρχοι) Ita emendatum erat in Gr. pro ὑπάρχει. l. 6. ὃ ἡμῖν τε καὶ Ἀθηναίοις) ὃ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Ὁ καὶ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις Ar. C. HUDS. Dan. cum Bar. & ed. Reg. Cass. Gr. ead. μηδὲ τῷ) μὴ δὲ C. HUDS. Μὴ δὲ τῷ Reg. Cass. l. 7. δόξομεν) δόξομεν & cum emendatione super scripta δόξημεν Gr. l. 9. γὰρ deest Ar. HUDS. l. 11. γιγνομένην) γινομένην Gr. l. 12. μετ' ἀρετῆς) μετὰ ἀρετῆς Gr. l. 13. τὰλλα) τὰ ἄλλα Gr. l. 14. καὶ αἱ διαφοραὶ) καὶ διαφορὰ Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 184. l. 4. Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ') τοῖς Ἀθηναίοις ἀλλὰ ἐπὶ Gr. l. 7. ἀνέντας) ἀνέντας Mf. Bas. l. 10. ἀμύνασθαι) ἀμύνεσθαι Reg. Cass. l. 14. προγιγνομένοις) προγεγενημένοις Ar. Προγεγενομένοις C. HUDS. & Dan. in quo desiderantur haec παραδειγμασι τοῖς.

Pag. 185. l. 1. ἡμῶν) ὑμῶν Gr. l. 2. ἐδυνήθησαν) ἠδυνήθησαν Ar. l. 7. οἰσειν) ἐξοίσειν Caff. l. 9. αὐτῶν) αὐτῶν Cl. Gr. HUDS. Caff. & mox τὸ δὲ cum emendat. recenti manu superscripta τὸ γὰρ. l. 11. ὁ γὰρ παραβαίνειν &c.) Verba hoc modo explicanda esse existimat Ae. Port. Ὁ γὰρ τὴν ξυμμαχίαν παραβαίνειν, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ποιεῖν τι βουλόμενος, διὰ τὸ μὴ προέχειν τοῦ ἐπελθεῖν ἀποτρέπεται. Vel sic: ὁ γὰρ τῆς ξυμμαχίας τινὰ ξυνθήκην παραβαίνειν βουλόμενος, διὰ τὸ μὴ αὐτὸν προέχειν τῶν ξυμμάχων, τοῖς ἑτέροις ἐπελθεῖν, καὶ αὐτοὺς βλάπτειν ἀποτρέπεται. HUDS. ead. τὸ μὴ) τῷ μὴ Reg. Caff. Gr. l. 12. αὐτόνομοί τε) αὐτόνομοι δὲ Ar. HUDS. Dan.

Pag. 186. l. 2. Scholiasten secutus Ae. Portus, verbum ἐχρῶντο ἴσως attribuit: quod non minus, quam praecedens ἐφαίνετο & sequens ξυνεπῆγον de Atheniensibus intelligendum esse contendit Acacius, HUDS. ead. ἀκόντας) ἐκόντας malint Steph. & Ae. Portus, & in Scholiis ἐκουσία pro ἀκουσία, & ἐκόντας pro ἀκόντας reponendum censent. IDEM. l. 3. ξυστρατεύειν) ξυστρατεύειν Caff. ξυστρατεύειν Gr. l. 11. παράσχη) παράσχοι Ms. Baf. ead. ἀπὸ θεραπείας) ἀπὸ τῆς θεραπ. Reg. l. 13. μέντοι) μέντι Gr.

Pag. 187. l. 1. ὄδε) ᾧδε Ar. in margine. HUDS. ead. ἐς) εἰς Reg. & lin. 12. l. 4. ὑπεδεχόμεθα) ὑποδεχόμεθα Gr. l. 6. τὸ αὐτὸ) τοαυτὸ Ald. Flor. Baf. HUDS. ead. ὅ, τε) ὅτε Ar. C. IDEM. Gr. l. 8. τοπλέον) τὸ πλεόν Ar. C. HUDS. Caff. τὸ πλεῖον Gr. l. 9. ἦμεν) εἶναι Ar. HUDS. Dan. l. 10. θάρσος) θάρσος Reg. Caff. ead. τι om. Cl. HUDS. l. 12. δεινῶν) κινδύνων Marg. Ar. IDEM. Dan. l. 13. ἀνταναμείναντες) ἀναμείναντες Ar. C. HUDS. Dan. & Scholiast. in interpretatione. Ἄν ἀναμείναντες Caff. οὐκ καταναμείναντες Ms. Baf. οὐ καταναμείναντες Gr.

Pag. 188. l. 1. ἀντεπιμελλῆσαι) ἀντεπιμελλῆσαι Reg. Caff. Schol. ad pag. 187 l. 11. l. 3. προαμύνασθαι) παραμύνασθαι C. παραμύνασθαι Ar. in marg. προαμύνασθαι. HUDS. Παραμύνασθαι Dan. προαμύνασθαι Gr. l. 4. ἔχοντες) ἔχοντα Dan. l. 7. τινὰ om. Gr. HUDS. l. 10. κωλυθέντας) κωλυθέντες Ar. C. Ald. Flor. Baf. IDEM. Reg. Gr. Dan. l. 12. ξὺν κακῶς) ξυνκακῶς Ar. C. HUDS. l. 13. μετ' Ἀθηναίων) μετὰ Θηβαίων Ar. ex alicuius emendatione. IDEM.

Pag. 189. l. 3. διὰ ταχέων) διαταχέων Ar. C. Steph. l. HUDS. Caff. l. 5. ὡς οὐπῶ) οἷος οὐπῶ Ar. C. IDEM.

Dan. l. 6. νόσω τε γὰρ ἐφθάρηται) νόσω γὰρ ἐφθάρηται
 Ar. νόσω τε ἐφθάρηται C. HUDS. Τε deest Dan. ἐφθάρηται
 Gr. ἐφθάρηται οἱ Ἀθηναῖοι Mf. Baf. l. 7. αἱ deest Ar. IDEM.
 l. 8. αἱ δ' ἐφ' αἱ δ' ἐφ' Gr. Schol. l. 10. ἐπεσβάλητε το-
 δεύτερον) ἐσβάλητε τὸ δεύτερον Ar. C. HUDS. Ἐσβάλητε
 etiam Dan. & τὸ δεύτερον Reg. Cass. ead. ἡμᾶς) ὑμᾶς Bar.
 Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Cass. Reg. Dan. Vasc. Baf.

Pag. 190. l. 2. ἔστι) ἔτι Gr. l. 3. μείζων) μείζον Ar.
 C. HUDS. l. 4. τὰ τε ἡμέτερα) καὶ τὰ ἡμέτερα Ar. IDEM.
 l. 5. προσγενήσεται) προσγενήσονται Dan. Μοχ τε ἂν Gr.
 l. 9. γὰρ) δὲ Ar. HUDS. l. 11. εἶχετε) ἔχετε Marg. Ar.
 C. IDEM. & a prima manu Gr. deinde factum erat εἶχε-
 τε. ead. ἦν δ' ἐλευθεροῦντες) ἦν δὲ ἐλευθ. Reg. Cass. Gr.
 l. 13. ἐς) εἰς Reg.

Pag. 191. l. 1. ἴδιον μὲν &c.) Haec verba per enallagen
 posita, pro παραβαλλομένους τὰ σώματα ἴδιω κινδύνῳ. Fr.
 Port. HUDS. l. 2. παραβαλλομένους) περιβαλλομένους, &
 in marg. rec. manu γρ. παραβ. Reg. l. 3. δίδοντας) δώ-
 σοντας Marg. Bar. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Διδόντας
 in marg. Ar. HUDS. Δώσοντας Cass. Reg. Dan. in quo etiam
 desideratur ὠφέλειαν. l. 4. σφαλισόμεθα) ἀσφαλισόμεθα
 Gr. l. 5. γίγνεσθε δὲ ἄνδρες) γίγνεσθε οὖν ἄνδρες Cl.
 HUDS. l. 11. παροῦσι deest Ar. C. IDEM. Dan. ead. κα-
 τὰ τάχος) κατατάχος Ar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM.
 ead. ἐς deest Reg. l. 13. παρεσκευάζον) παρεσκευάζοντο Ar.
 C. HUDS. Dan.

Pag. 192. l. 2. ταῦτα) τοιαῦτα Cl. HUDS. l. 3. ἐν καρ-
 ποῦ) ἐν καρποῦ Gr. ξυγκομιδῆ Reg. l. 4. ἀρρωστία) ἀρ-
 ρωστία pro ἀπροθυμία Suidas. HUDS. l. 8. ἐπὶ Λέσβῳ) ἐπὶ
 τῇ Λέσβῳ C. IDEM. Ἐπὶ Λέσβον Reg. l. 9. ἀμύνεσθαι) ἀμύ-
 νασθαι Gr. l. 10. τε deest Gr. l. 11. περὶ) παρὰ Ar. C.
 Gr. Cl. HUDS. Reg. Cass. Dan. Mf. Baf. l. 13. ἢ δοκοῖ)
 εἰ δοκοῖ Ar. margine ἢ. HUDS. Εἰ δοκεῖ Dan. ἢ δοκεῖ Cass.
 Gr. sed in hoc emendatum erat δοκοῖ.

Pag. 193. l. 1. τῶν Λεσβίων) τοῦ Λεσβίου Gr. HUDS. Τῶν
 deest Reg. l. 2. νομίζοντες, ὡς αὐτοῖς καὶ οἱ) νομίσαντες
 καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Gr. HUDS. l. 4. Articulum τὴν non agno-
 scunt Ar. C. IDEM. Dan. l. 6. ὅ, τι) ὅπως Ar. C. IDEM.
 Dan. l. 8. τεσσαράκοντα) Infra pag. 207 δύο καὶ τεσσα-
 ράκοντα ναῦς dicit, at pag. 210 idem est numerus, qui &
 hoc loco. HUDS. (e marg. edit. Porti.) l. 13. αὐτοῖς pro
 ἐν τοῖς C. IDEM. Ἐν αὐτοῖς Gr. ead. ἅμ' αὐτοῖς &c.) Hic

verborum ordo, ἅμα κάλλει ἐγένοντο αὐτοῖς &c. Fr. Port. HUDS.

Pag. 194. l. 1. καὶ Εὐβοίαν) καὶ ἐς Εὐβ. Gr. Mf. Baf. l. 4. ἅμα ἐγίγνοντο) ἐγίγνοντο ἅμα Reg. ead. ἐν deest Dan. Gr. l. 6. μάλιστα) μάλλον Mf. Baf. l. 7. αὐτῶ) αὐτῷ Ar. HUDS. l. 8. καὶ ὑπὲρ ἑτῆ &c.) Hic verbum unum fugitivum restituendum censet Meursius, & legendum: καὶ ὑπὲρ ἑτῆ μισθὸν δραχμὴν &c. quo modo etiam legit Ulpianus, qui huius loci meminit in Orat. contra Leptinē pag. 175 ed. Francof. Vide Meursii Atticas Lect. p. 70. IDEM. l. 12. τῶ πρώτῳ) τὸ πρώτῳ Ar. C. Baf. IDEM. l. 14. οἱ deest C. IDEM. Dan.

Pag. 195. l. 2. προδιδομένην) προδεδομένην Gr. l. 3. προσβαλόντες) προβαλόντες C. ex alicuius emendatione προσβαλόντες in Cod. Ar. HUDS. Προβαλόντες Dan. l. 4. Πύρας) Πύρρας paulo infra. Sic & Straboni, Scylaci, aliisque. HUDS. l. 5. Ἐρέσου) Promiscue scribitur haec vox, nunc cum duplici, nunc cum simplici σ. Apud Strabonem & Scylacem Ἐρεσσός acutitōne. IDEM. Ἐρεσσού Reg. l. 6. καὶ τείχη &c. usque ad καὶ ἐκβοῦθ. om. Cl. HUDS. ead. διὰ τάχους) διατάχος Ald. Flor. Baf. Steph. 1. & μοχ κατατάχος & κατακράτος. IDEM. Κατατάχος & κατακράτος infra etiam Reg. l. 10. πολλοὶ) οἱ πολλοὶ Ar. C. HUDS. l. 11. οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος) οἱ πολλοὶ κατατάχος Reg. ead. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι) οἱ δ' Ἀθηναῖοι Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Dan. l. 14. τὸ deest Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 196. l. 1. ἐαυτῶν) αὐτῶν Gr. l. 3. φρούρια δὲ ἔστιν οἱ) φρούρια δ' ἔστιν ἢ Ar. C. Gr. HUDS. ἢ etiam Dan. ead. ἐγκαταφοδόμηται) Pro hoc in Gr. est ἐκάστω cum spatio vacuo ante καὶ. l. 8. καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες &c.) Sic distinguit Fr. Port. καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες τότε πρώτῳ εἰσφορὰν, διακόσια &c. εἰς φορὰν Ar. C. Vide Sigonius de Repub. Athen. lib. 4. HUDS. Ἐνεγκόντες τότε πρώτῳ ἐσφορὰν Reg. & Cass. nisi quod hic habet ἐσενεγκόντες. In eodem distinctio est post τάλαντα, non post ἐξέπεμψαν. l. 13. Σανδίου) Σαρδίου Ar. C. HUDS. Dan. Παιδίου & supra Σανδίου Gr. l. 14. ἐπιθεμένων τῶν) ἐπιθεμένων δὲ τῶν Mf. Baf. ex emendat. ead. Ἀναϊτῶν) Ἀναϊτῶν Ar. C. Ἀναίτης Steph. Byzant. ubi alterum iota transcriptorum incuria neglectum existimat Berkelius. HUDS.

Pag. 197. l. 1. ἄλλης om. Cl. HUDS. & Cass. l. 2. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Dan. Gr.

l. 3. τῶν ante Βοιωτῶν deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Basf. Steph. 1. HUDS. Caff. Reg. Dan. l. 5. Ἀθηναίων) Ἀθηναίων Gr. ead. οὐδέμια ἦν ἐλπίς) οὐδέμια ἐλπίς ἦν Ar. C. HUDS. Caff. Ἐλπίς ἦν etiam Reg. Dan. & Mf. Basf. l. 6. οἱ deest Reg. l. 7. ἐξελεθεῖν) ὑπεξελεθεῖν Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. Τιμίδου) Τολμίδου Ar. C. Cl. Τιμήδου Gr. HUDS. Τολμίδου Reg. Caff. Dan. a Reg. etiam abest τε. & Caff. paulo ante ἐσηγησαμένον. l. 10. Εὐτολπίδου) Εὐτολμίδου Marg. 1. Εὐμολπίδου Marg. 2. Ar. C. Cl. HUDS. Dan. Εὐπυρμπίδου Reg. ead. Δαιμάχου) Χαϊμίδου Ar. C. ex aliquo tamen emendatione in marginē Cod. Ar. Δαιμάχου reperitur. HUDS. Χαϊμίδου Dan. l. 13. ἐνέμειναν) ἀνέμειναν Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ἴσας) ἴσα cum σ recenti manu super α scripto Reg.

Pag. 198. l. 1. ἐξαλλημιμένον) ἐξαλλημιμένον in textu & supra rec. manu λιμ Reg. l. 2. ἐπιβουλὰς) ἐπιβουλάς Gr. l. 10. Πλαταιῶν) Πλαταιέας C. Πλαταιέων Marg. Ar. Ald. Flor. Basf. HUDS. Dan. l. 11. Ἀθηναίων) Ἀθηναίων Gr. HUDS. ead. ἐπίοι) ἐπήει Reg. l. 13. οἰκήματα) Quae Thucydidi οἰκήματα sunt, Diodoro στεγαρά, sive στεγνά. Vid. Casaub. Notas ad Polyb. p. 182. HUDS. φύλαξι Gr.

Pag. 199. l. 1. ὥστε ἐν φαίνεσθαι &c.) ὥστε ἐν φαίνεσθαι τὸ τεῖχος παχὺ Ar. C. HUDS. Caff. Ξυνοχηῖ ὥστε ἐν φ. τὸ τ. π. Dan. l. 4. διήκοντες ἐς τε τὸ ἔσω &c.) διήκοντες εἰς τε τὸ ἔσω μέτωπον καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ τὸ ἔξω Ar. C. & καὶ τὸ ἔξω etiam Cl. Gr. HUDS. Dan. ita ut Ar. & C. sed ἐς non εἰς. Διήκοντες δὲ ἐς τε Gr. Καὶ τὸ ἔξω Mf. Basf. Καὶ τὰ ἔξω Reg. Καὶ τὸ ἔσω a prima manu, & a correctore recent. ἔξω Caff. l. 6. παρὰ) περὶ Reg. l. 8. ἀπέλειπον) ἀπέλιπον Reg. l. 10. Πλαταιῆς) Πλαταιέας Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 12. καὶ ἅμα ἀσέληνον) καὶ ἅμ' ἀσέληνον Ar. C. HUDS. Caff. Dan. Gr. l. 14. ἢ περιείχεν) ἢπερ εἶχεν Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 200. l. 3. ψόφω) ψόφου Marg. HUDS. l. 4. διέχοντες) διαδέχοντες Dan. l. 5. πολὺ) πολλοὶ Reg. & a prima manu Caff. in quo deinde factum erat πολλύ. l. 6. ἄλληλα) ἀλλήλων Ar. HUDS. Dan. l. 7. ἀριστερὸν πόδα μόνον) ἀριστερὸν μόνον πόδα Ar. Ald. Flor. Basf. Steph. 1. Μόνον non agnoscit C. HUDS. Ἀριστ. μόνον πόδα Dan. Gr. l. 8. πρὸς τὸν πληθὸν) πρὸς τὸν πόλεμον scribendum esse coniicit Dausquius. HUDS. l. 10. εἰσὶ) εἰσὶν Gr. l. 12. ἠγάειτο) ἦρχε Marg. HUDS. l. 13. Post ἐπόμενοι distin-

guendum esse censet Fr. Port. HUDS. Paulo ante καὶ πρώ-
τος ἀγέβη defunt Cass. in marg. rec. manu scripta. ead.
ἐφ' ἐκάτερον) ἐφ' ἐκατέρων Ar. C. Cl. HUDS. Cass.

Pag. 201. l. 2. τούτους) τούτων Marg. HUDS. l. 5. οἱ
deest Dan. l. 6. γὰρ τις τῶν) γὰρ τις ἐκ τῶν Ar. C.
HUDS. Dan. l. 8. ἦν deest Ar. C. Καὶ αὐτίκα βοὴν Cl. Gr.
IDEM. & Cass. ἦν deest Dan. l. 11. προσέβαλλον) προσέ-
βαλον Reg. l. 12. ἦ) Sic Codd. Mss. sed editi omnes ἠ ha-
bent. HUDS. ἠ Gr. Dan. a quo etiam abest οἱ. Cass. nunc
ἦ, sed videtur fuisse ἠ: nam accentus & spiritus a recenti
manu erant, abrafis prioribus.

Pag. 202. l. 1. εαυτῶν) αὐτῶν Reg. l. 3. παραβοηεῖν)
περιβοηεῖν Reg. ead. ἔζω) ἔζωθεν Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas.
Cass. l. 4. ἐς τὰς Θήβας) πρὸς τὰς Θήβας Ar. C. HUDS.
Dan. l. 5. οἱ ἐκ τῆς) οἱ ἀπὸ τῆς Cl. HUDS. Cass. l. 6.
Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 13.
ὡς οἱ πρώτοι) ὅσοι πρ. Reg. Paulo ante ἀλλό τι Cass. l. 15.
αὐτοὶ ἐνστάντες) ἐνστάντες αὐτοὶ Ar. C. HUDS. Mf. Bas.
Reg. Cass. Dan. Gr.

Pag. 203. l. 3. τοὺς ἐπιβοηθεύοντας) τοὺς βοηθεύοντας Ar.
C. HUDS. Dan. l. 4. καὶ ante κάτωθεν deest Cass. l. 5.
προσθέντες) πρᾶθέντες Reg. l. 6. μεταπυργίου) μεταπύρ-
γιον, ἐν μέσῳ οἰκοδόμημα τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους πύργων. οὐ-
τω Θουκυδίδης. Suidas & Phavorinus. HUDS. l. 7. ἐπὶ τοῦ
χείλους) ἐπὶ τοῦ τείχους Gr. HUDS. Sic & pag. 204 l. 1.
ubi emendatum est χείλους. l. 8. καὶ ἐντεῦθεν &c.) καὶ
ἐντεῦθεν ἠκόντιζόν τε καὶ ἐτόξευον Ar. C. HUDS. l. 13.
Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. itidemque paulo infra. IDEM.
Reg. Cass.

Pag. 204. l. 1. καὶ ἐτόξευόν τε) καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξευόν τε
Ar. C. HUDS. Dan. & εἰς τὰ. ead. ἐσηκόντιζον) ἐπηκόντι-
ζον Cass. l. 4. ὕστατοι) ὕστερον Cass. l. 8. ὑπονηφομένη)
υπονηφομένη Reg. Cass. Gr. l. 9. ἐγένετο δὲ καὶ) καὶ ἐγέν-
ετο &c. Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς
Reg. Cass. Gr. l. 12. δεξιῶ) δεξιῶ Gr.

Pag. 205. l. 4. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. Ald. Flor.
Bas. ut etiam paulo infra. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 6.
Ἐρυθράς) Ἐρυθρὰς Ar. C. Acutitonus etiam est apud Stra-
bonem, Scylacem, aliosque. Mox Ὑσιὰς Cl. in marg.
HUDS. Ἐρυθρὰς καὶ Ὑσιὰς Reg. Cass. l. 12. Πλαταιῆς)
Πλαταιεῖς Reg. Cass. Gr. l. 13. ἀποτραπομένων) ἀποτρε-
πομένων Gr. HUDS. Mf. Bas.

Ραγ. 206. l. 1. ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς) ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν Marg. Hinc νεκροὶ ὑπέσπονδοι, locutio Thucydidi familiaris: quia scilicet σπονδαὶ ἐγένοντο διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν. HUDS. l. 2. τῶν deest Ar. C. Cl. IDEM. Cass. Dan. l. 3. οὕτως) οὕτω Cass. Gr. l. 6. Πύρραν) Πύραν Ar. C. ut & supra p. 195. HUDS. Dan. Gr. l. 7. ἦ) οἱ Cl. HUDS. Cass. l. 8. ἐσέρχεται) εἰσέρχεται Ar. C. Ald. Flor. Bas. IDEM. Cass. Gr. ead. ἐς τὴν Μιτυλήνην) εἰς Μιτυλήνην Ar. C. Alibi Μιτυλήνην habent Codd. Mss. Utrumque dixere veteres: sed Μιτυλήνη malit Is. Vossius, inductus auctoritate Stephani Grammatici Byzantini in Commentariis ad Dionysium Thracem, qui Μιτυλήνη dici iubet; hanc addens rationem, ἀπὸ γὰρ τοῦ Μύτωνος τοῦ κτίστου Μιτυλήνη καλεῖται. Confirmant etiam hanc scripturam nummi veteres. HUDS. Eἰς Μιτυλήνην Dan. Eἰς etiam Cass. l. 9. ἅμα omi. Cl. HUDS. l. 14. συμβαίνειν omiserat scriba Cass. Corrector in marg. scripsit.

Ραγ. 207. l. 1. Πoσterior ἐτελεύτα deest Reg. Idemque μοχ συνέγραψεν. Ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε Cass. l. 4. ἐς Μιτυλήνην) εἰς τὴν Μιτ. Ar. C. Ἐς τὴν Μιτ. Cl. Gr. HUDS. Sic Ms. Bas. Cass. Eἰς τὴν Μιτυλ. Gr. Dan. ead. δύο καὶ τεσσαράκοντα) Supra τεσσαράκοντα tantum fuisse dixit. HUDS. l. 5. ἔχοντα) ἔχοντας Ar. IDEM. Dan. αρχοντα Ms. Bas. ex emendat. l. 6. προστάξαντες) Supra p. 193, καὶ ναύαρχον προσέταξαν Ἀλκίδαυ δεσ. προστάξαντες igitur erit ἀντὶ τοῦ, ὃν προσέταξαν. Si προστάξαντες ad naves referas, locum ita accipies, ἃς ναῦς κατὰ πόλεις προσέταξαν. Utraque interpretatio valet. Ae. Port. HUDS. In Cass. erasum erat aliquid post ultimam literam vocis αἰτοί. l. 8. ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν) ταῖς ναυσὶν ταῖς ἐς τὴν Ms. Bas. ex emendat. l. 10. υἱέος) υἱέως Cass. l. 11. πατὴρ ἀδελφὸς ὦν) πατὴρ δὲ ἀδελφὸς ὦν Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Ms. Bas. Reg. Cass. Dan. l. 12. ἐβεβλαστήκει) ἐπιβεβλαστήκει Ar. C. HUDS. l. 13. ἐσβολαῖς) προσβολαῖς Reg. ead. παρελέλειπτο) παραλέλειπτο Dan. l. 14. χαλεπωτάτη ἐγένετο) χαλεπωτάτη τῶν ἀλλων ἐγένετο Reg.

Ραγ. 208. l. 1. πεπεραιωμένων) περαιωμένων Reg. πεπεραιωμενον Cass. l. 2. ἐπέξηλθον) ὑπέξηλθον Ar. HUDS. Dan. ead. τὰ πολλὰ) ταπολλά C. HUDS. Τέμνοντες Gr. ex emendat. pro τεμόντες. ead. ὡς δ' οὐδ' ἐν) ὡς δὲ οὐδ' ἐν Ar. C. HUDS. l. 5. Μιτυληναῖοι) Μιτυληναῖοι Gr. l. 6. τῆς omittit Cl. HUDS. l. 10. ὄντα deest Cass.

Pag. 209. *l.* 4. εἴτ') εἶτε *Caff.* *l.* 5. κινδυνεύουσιν) κινδυνεύοντες *Reg.* *l.* 9. ἀποστέλλειν ἐς τὰς &c.) ἀποστέλλειν Μιτυληναίους ἐς τὰς Ἀθήνας *Ar. C. HUDS. Dan.* *l.* 10. ἑαυτῶν) αὐτῶν *C.* αὐτῶν *Ar. HUDS.* *ead.* μήτε δῆσαι) μὴ πεδῆσαι *Gr. IDEM.* & paulo ante δὲ ἄν. *l.* 11. μήτε ἀνδραποδίσαι) μὴτ' ἀνδραποδίσαι *Ar. C. Ald. Flor. Basf. HUDS.* Μηδὲ ἀνδραπ. *Reg.* *l.* 13. τοὺς deest *Reg.* *l.* 15. ὁμῶς deest *Ar. C.* Forfan scribendum ὁμῶς. Si vero ὁμῶς retineamus, hic erit sensus: οὐκ ἠνέσχοντο μετὰ ταύτην τὴν ὁμολογίαν καὶ ζύμβασιν, οὐδὲ αὐτῇ ἐπίστευον, ἀλλ' ὁμῶς μείζονος ἀσφαλείας χάριν ἐπὶ βωμοὺς καθίζουσιν. *Ae. Port. HUDS.*

Pag. 210. *l.* 1. δ' ἀναστήσας) δὲ ἀναστήσας *Caff. Gr.* *l.* 2. ἐς) εἰς *Caff. deest Gr.* Mox μέχρι οὗ & τὶ δόξοι *Caff.* *l.* 3. καὶ ἐς τὴν) καὶ πρὸς τὴν *Mf. Basf.* *ead.* τὰλλα) τὰ ἄλλα *Ar. C. HUDS. Caff. Dan. Gr.* *l.* 5. ταῖς deest *Reg.* *l.* 6. παραγενέσθαι) γενέσθαι & manu rec. inter versus περι *Reg.* *l.* 9. Δήλω προσέσχον) Δήλω ἔσχον *Cl. Gr. HUDS.* *Reg.* *l.* 10. δ' ἀπ' αὐτῆς) δὲ ἐπ' αὐτῆς *Ar. C. Ald. Flor. Basf. HUDS.* Δὲ ἀπ' αὐτ. *Reg. Caff. Gr.* *ead.* Ἰκάρῳ) Κλάρῳ *Marg. C.* Ἰκάρῳ *Ar.* in margine Κλάρῳ. *HUDS.* Κλάρῳ *Dan.* *ead.* Μυκόνῳ) Μυκίνῳ *Ar. C.* Μηκόνῳ *Cl. HUDS.* Sic & *Reg.* Μυκίνῳ *Dan.* *l.* 11. ἐάλωκε) ἐάλωκνῦα εἶη *Ar. C. IDEM. Dan.* *l.* 14. ὅτ' ἐς) ὅτι ἐς *Ar. C. HUDS.* Ὅτε ἐς *Reg. Caff. Gr.*

Pag. 211. *l.* 3. πάρεσμεν) πάρεστε pro πάρεσμεν legit *Valla. HUDS.* *l.* 8. τε deest *Caff.* *l.* 10. αὐτῶν) αὐτοῖς *Ar. C.* in margine *Codd.* αὐτῶν pingitur. *HUDS.* Αὐτοῖς *Dan.* *l.* 13. εὐνους) καὶ εὐνους *Cl. HUDS.* *l.* 15. καινὸν) κενὸν *Marg. IDEM. Gr.*

Pag. 212. *l.* 1. ἐν τε αὐτῶ) ἐν τῷ αὐτῶ *Marg. Ar. C. Ald. Flor. Basf.* Ἐν τε αὐτῶ *Cl. Gr. HUDS.* & *Caff.* *l.* 4. φυγάδων) φυγάδες *Cl. HUDS.* *l.* 7. Κύμην) Κώμην *Mf. Basf.* *l.* 8. ἐλπίδα δ' εἶναι) Hoc & sequens membrum in unum commiscet *Valla. HUDS.* ex annotat. *Stephani ad marg. ed. 2.* Ἀποστήσωσιν ἐλπίδα εἶναι. *Gr. ead.* οὐδὲν) οὐδενὶ *Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS.* *l.* 9. μεγίστην οὖσαν Ἀθηναίων &c.) οὖσαν μεγίστην Ἀθηναίων ἢν ἀφέλωσι *Reg. Μεγ. οὖσ.* Ἀθηναίων ἢν ὑφέλωσιν *Caff.* ὑφέλωσιν etiam *Gr.* *l.* 10. ἐφορμῶσιν αὐτοὺς &c.) Ita *Ald. Flor. Steph. 1. 2. & Ae. Port.* Ἐφορμῶσι σφίσι αὐτοῖς δαπάνη γίγνηται *Marg.* Ἐφορμῶσιν αὐτοῖς δαπάνη σφίσι γίγνηται *C. Basf.* Ἐφορμῶ-

εἰν αὐτοῖς δαπάνη καὶ σφίσι γίγν. Ar. Αὐτοῖς Cl. Gr. Vi-
de Annot. HUDS. Ἐφορμῶσιν αὐτοῖς σφίσι δαπάνη γ. Reg.
Ἐφορμῶσιν αὐτοῖς δαπάνη σφίσι γ. Cass. Cum C. & Bas.
consentiant Gr. & Dan. cum Cass. facit Ms. Bas.

Pag. 213. l. 1. ὀτιτάχιστα) ὅτι τάχιστα C. Ald. Flor.
Bas. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 3. ἐκ τοῦ) ἐκ τῆς Ar. C.
HUDS. Dan. l. 4. Μυσηῶσιν) Μυσηῶσιν C. Μυσηῶσιν Str-
boni dicitur. HUDS. Μυσηῶσιν Reg. Μυσηῶσιν Ms. Bas. l. 6.
Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων) Vel Σαμίων τε καὶ Ἀναϊτῶν, vel
Σαμίων ἐξ Ἀναίας F. Port. HUDS. l. 8. ἀνταιρουμένους)
ἀνταιρουμένους Reg. Cass. & ab emendatore, qui super ω
scripserat ο, Gr. Vasc. Bas. Steph. 2. l. 9. ὑπὸ) ὑπὸ Reg.
Cass. Gr. l. 10. εἰ δὲ) εἴτε Ar. C. Cl. Εἴγε Gr. HUDS.
Εἴτε Gr. non εἴγε, & Cass. Εἴτε Dan. ead. αὐτῶν) αὐτῶν
Gr. l. 11. πλείους τῶν &c.) πλείους ἔξεν ἐχθροῦ Cl. HUDS.
Πλείους ἔξεν. καὶ ὁ Cass. l. 14. δὲ pro γὰρ Ar. C. IDEM.
Dan. & μοχ ἔφυγον.

Pag. 214. l. 3. εἰς Ἰωνίαν) ἐς Ἰωνίαν C. Εἰς Ἰωνίαν Ar.
& Codd. impressi: paulo tamen infra habent ἐς Ἰωνίαν.
HUDS. Ἐς Ἰων. Reg. l. 4. ὁ δεεστ C. HUDS. ead. κατὰ
τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Reg.
Gr. Cass. l. 5. τῆς Σαλαμίνιας καὶ Παράλου) Sacrae fue-
re triremes: de quibus vide Annot. HUDS. τῆς δεεστ Gr.
l. 6. Κλάρον) Κλάρου Dan. l. 8. ἐκούσιος) ἐκουσίως Cass.
l. 14. δ' αὐτὸν) δ' αὐτὰ Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 215. l. 2. Λάτμου) Cum nullus alius auctor de
hac Latmo insula fecerit mentionem, credo legendum Πάτ-
μου. Latmus enim est mons & urbs Cariae in Mediterra-
neo, non insula. Palmerius. Vide etiam Vossii observatio-
nes in Catullum p. 257. Πάτμου Ar. Λάγμου Gr. HUDS.
l. 3. ἐπεδίωξεν) ἀπεδίωξεν Dan. ead. ἐν καταλήψει) ἐν
ἐγκαταλήψει Gr. HUDS. l. 6. ποιῆσαι) ποιῆσαι Cam.
IDEM. Te ante ποιῆσαι abest a Reg. l. 8. Παραπλέων)
περιπλέων Reg. l. 11. μάλιστα αὐτῇ) αὐτῇ μάλιστα Gr.
l. 13. καταφυγόντες) καταφεύγοντες Ms. Bas. ead. κατο-
κήσαντες) κατοικήσαντες Cl. HUDS.

Pag. 216. l. 2. καὶ βαρβάρων) καὶ τῶν βαρβάρων Ar. C.
Cl. Gr. HUDS. Ms. Bas. Cass. Dan. l. 4. ξυνεσελθόντες)
ξυνεελθόντες C. Bas. Cl. HUDS. ξυνεσελθόντες Reg. ξυνε-
λθόντες primum, mox eadem manu ξυνεσελθόντες Cass. Vul-
gatum servat Ms. Bas. l. 6. προσκαλεσάμενος &c.) προσκα-
λεσάμενος ὡς λόγους Camer. HUDS. Προκαλεσάμενος etiam

Cass. & Mf. Bas. l. 8. ἀρέσκον) ἀρέσκων Gr. l. 9. ὁ μὲν ἐξῆλθε) ὁ δ' ἐξῆλθε Reg. Gr. ὁ δὲ ἐξῆλθε Mf. Bas.

Pag. 217. l. 1. εἰσαγαγὼν) εἰσαγαγῶν Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. εἶπου τις) εἰ τις πού Gr. l. 8. Ἔρεσον) Ἔρεσον Ar. C. supra tamen Ἔρεσον. Vide Annot. ad pag. 195. HUDS. Ἔρεσσὸν Reg. l. 9. τὸν Λακεδαιμόνιον) τῶν Λακεδαιμονίων Gr. HUDS. & κεκρυμμένων. l. 11. Μιτυληναίους) Μιτυληναίων Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. Mf. Bas. l. 14. τὴν ante Μιτυλ. deest Dan. Μυτιλήνην Gr.

Pag. 218. l. 3. ἔστιν ἂ om. Gr. HUDS. Ἔστιν ἄπερ σχόμενον Dan. ead. τὰ τ' ἄλλα) τὰ τε ἄλλα Ar. HUDS. τὰ ἄλλα τε καὶ Mf. Bas. ead. ἀπὸ Πλαταιῶν) ἀπὸ τῶν Πλαταιῶν Ar. HUDS. Cass. Dan. l. 5. καὶ ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν αὐτοῖς) De hoc Mitylenensium decreto vide Aeliani Var. Histor. l. 2, c. 9, & Kuhnii notas. HUDS. l. 10. προσξυνελάβοντο) προσξυνεβάλετο Cass. Gr. Mf. Bas. Προσενεβάλετο Reg. l. 11. ἐκείνοις deest C. HUDS. ead. τολμήσασθαι) τολμήσασθαι Reg. sed emendatum rec. manu inter versus. l. 13. πέμπουσιν οὖν τριήρη) πέμπουσι τριήρη Gr. l. 14. κατὰ τάχος) κατατάχος Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg.

Pag. 219. l. 1. διαχρήσασθαι) διαχρήσθαι Cass. l. 2. εὐτοῖς abest C. HUDS. Ἦν αὐτοῖς εὐθύς Reg. l. 4. μᾶλλον, ἢ οὐ) Varie hunc locum refingi volunt Critici: sed nihil mutandum. Constat enim, Atticos saepe negativas particulas inculcare orationi κατὰ πλεονασμὸν; vel propter emphasin maioremque negandi vim. Vide Kuhnii Notas in Aeliani Var. Hist. p. 245, & Stephani Appendicem ad Scripta al. de Dial. Att. p. 31. HUDS. l. 6. συμπράσσοντες) συμπράξοντες C. IDEM. Συμπράσσαντες Cass. Συμπράσσαντες παρσκευάσαντο Reg. l. 7. προθεῖναι) προσθεῖναι Ar. C. Cl. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. Gr. Dan. ead. ῥῆον) ῥᾶδιον Ald. Flor. Bas. HUDS. ῥῆον Mf. Bas. l. 9. καταστάσης) καὶ καταστάσης Ar. C. IDEM. Dan. l. 10. ἀφ' ἐκάστων) ἐφ' ἐκάστων Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. ὅσπερ καὶ) ὅς τε καὶ Ar. C. HUDS. Dan. Paulo ante ὁ Κλέων Gr.

Pag. 220. l. 1. αὐθις) αὐτοῖς Gr. l. 3. ἄλλο τε) ἄλλοτε Reg. Cass. Gr. Vasc. Steph. 1. Port. l. 4. ἀδύνατός ἐστιν) Ita Steph. 1. 2. & Ae. Port. ἀδύνατόν ἐστιν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 5. ὑμετέρα) ἡμετέρα Ar. C. IDEM. Cass. Paulo ante μάλιστα δὲ Gr.

l. 6. καὶ ἡμέραν) καθημέραν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Gr. l. 9. ἐνδῶτε pro ἐνδόντες per Enallagen. F. Port. IDEM. l. 10. οὐ σκοποῦντες) καὶ σκοποῦντες C. Καὶ οὐ σκοποῦντες ex alicuius emendatione. HUDS. Καὶ σκοποῦντες Dan. l. 11. καὶ προσεπιβουλευοντας) πρὸς ἐπιβουλεύοντας legendum censet Steph. atque ita vertendum: Non consider. &c. tyrannidem esse, & quidem in eos, qui vobis insidiantur &c. Vide Stephani Appendicem ad al. Scripta de Dial. Att. p. 129. HUDS. Πρὸς ἐπιβουλεύοντας Cass. l. 12. οἱ δεῖσθαι Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Bas. HUDS. Dan. ἀρχομένους, καὶ ὡς οὐκ ἐξ ὧν ἂν Ms. Bas. ex emend. In Cass. desiderantur omnia inter ἀρχομένους & ἀλλ' ἐξ, sed manu rec. in marg. scripta sunt. In eodem quoque ἀλλ' ab emendatore erat, abraza priore scriptura. ead. οὐκ ἐξ ὧν ἂν &c.) Sensus hic est: οὐ δι' ἐκεῖνα, ἃ ἂν χαρίζεσθε αὐτοῖς ὑμεῖς αὐτοὶ βλαπτόμενοι, (hoc est, ἃ μετὰ τῆς ὑμετέρας βλάβης αὐτοῖς ἂν χαρίζεσθε,) ὑμῶν ἀκροῦνται, ἀλλὰ δι' ἐκεῖνα, δι' ἃ ἂν ἰσχυρὸν μᾶλλον ἢ τῆ ἐκεῖνων ἐννοία περιγένησθε αὐτῶν, καὶ κρείττους εἴητε. Vel sic: οὗτοι γὰρ οὐ διὰ τὰς ὑμῶν εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ἃς ὑμεῖς αὐτοὶ ἐχαρίσασθε, καὶ χαρίζεσθε μετὰ τῆς ὑμετέρας βλάβης, ὑμῶν πειθαρχοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν δύναμιν, ἣ πολὺ κρείττους αὐτῶν ὑπάρχετε, καὶ διὰ τὸν φόβον, μᾶλλον ἢ διὰ τὴν ἐκεῖνων πρὸς ὑμᾶς εὐνοίαν. Ae. Port. HUDS.

Pag. 221. l. 2. μὴ δὲ) μὴ δὲ Ar. C. Bar. Ald. Flor. HUDS. Reg. Cass. Paulo post χείροσιν Gr. l. 3. χρωμένη πόλις) χρωμένη ἢ πόλις Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. ἐπιτοπλεῖστον) ἐπὶ τὸ πλεῖον Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Dan. Cass. l. 7. τε) τότε Gr. l. 10. δηλώσαντες) δουλώσαντες Ar. C. margine tamen δηλώσαντες habet Ar. HUDS. ead. γνώμην) Id est, ζήνεσιν. Ae. Port. IDEM. l. 11. τῆ ἐξ αὐτῶν ζυνέσει) τῆ ἐκτῶν ζυν. Stobaeus. Αὐτῶν Cl. Ar. Gr. C. IDEM. Etiam Reg. Cass. Dan. l. 13. τοῦ καλῶς) τὸν τοῦ καλῶς Stobaeus. HUDS. l. 14. ἀπὸ τοῦ ἴσου) ἐπὶ τοῦ ἴσου Ar. C. IDEM. Dan. l. 15. ὁρδοῦνται) διορδοῦνται Stobaeus. IDEM. ead. ὡς οὖν) ὡδ' οὖν C. IDEM, γρ. ἐν τισιν ὁ χρῆ Cass. in margine.

Pag. 222. l. 3. θαυμάζω) Ita Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. θαυμάζον Steph. 2. & Ae. Port. HUDS. θαυμάζω etiam Reg. Cass. Gr. & Dan. Nec dubito, quin ita quoque Cl. l. 4. προθέντων) προσθέντων Ar. ex alicuius emendatione. HUDS. l. 7. ἀμύνησθαι) ἀμύνασθαι Cl. Gr. IDEM.

Mf. Baf. Caff. l. 8. ὅτι ἐγγυτάτω) ὅτι ἐγγυτάτω Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 10. ἀποφαίνειν) ἀποφαίνει Reg. l. 12. ξυμφορὰς τοῖς) ξυμφορὰς εὐ τοῖς Marg. quam lectionem sequitur Valla. HUDS. Reg. l. 13. τῷ) τὸ Caff. l. 14. οὐκ deest Ar. C. sed reponitur in marg. Cod. Ar. HUDS. Deest etiam Dan. qui & ἀνταφῆναι.

Pag. 223. l. 1. αὐτὴ) αὐτῆ Caff. l. 3. γίγνεσθαι) γίγνεσθαι Ar. HUDS. Caff. Gr. qui & ita paulo post. l. 4. ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες) σκοποῦντες ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων Caff. l. 6. θεαθὲν) δρασθὲν Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. l. 7. λόγων) λόγῳ Cl. Gr. Ar. IDEM. Reg. Caff. l. 9. τῶν ἀεὶ ἀτόπων) τῷ ἀεὶ ἀτόπῳ Ar. in marg. HUDS. l. 10. καὶ μάλιστα &c.) Haec ita accipienda: καὶ μάλιστα ἕκαστος ὑμῶν βουλόμενός ἐστι (id est, ἐπιθυμεῖ) εἰπεῖν δύνασθαι, καὶ δεινότητι προέχειν, καὶ τῶν ἄλλων περιγίγνεσθαι εἰ δὲ μὴ τούτου τυχεῖν δύνασθε, ἀνταγωνιζόμενοί ἐστε (id est, ἀνταγωνίζεσθε) τοῖς τὰ τοιαῦτα &c. Ae. Port. Particulam μὲν post μάλιστα non agnoscunt Ar C. HUDS. Nec Reg. l. 12. τὰ omitt. Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff.

Pag. 224. l. 1. προνοῆσαι (βραδεῖς) προνοῆσαι δὲ βραδεῖς Mf. Baf. ex emendat. l. 2. ζητούντες τε) ζητοῦντες δὲ Marg. Mox ὡς om. Gr. HUDS. Et ζητοῦντές τι idem. Ζητοῦντες δὲ Schol. l. 8. ὑμᾶς) ἡμᾶς Ar. C. HUDS. ead. οἵτινες) εἰ τινες Gr. l. 9. οἵτινες ὑπὸ) οἵτινες νῦν ὑπὸ Gr. HUDS. l. 11. μετὰ τειχῶν) μετὰ τῶν τειχῶν Reg. l. 14. ὑπὸ ἡμῶν) ἀπὸ ὑμῶν Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 225. l. 1. εἰργάσαντο &c.) εἰργάσαντο ἀπίστασις Dan. omiffis intermediis. l. 3. μὲν) μέντοι Cl. in marg. HUDS. ead. γε deest Gr. l. 5. εἰ deest Dan. Mox κατ' ἑαυτοῦς Reg. l. 6. οὔτε) οὐδὲ Gr. l. 12. προθεῖναι) προσθεῖναι Gr. Προθεῖναι Reg. ead. ἐν ᾧ γὰρ) Supple χρόνῳ, ἐν ᾧ νόσῳ τε ἐφθάρηται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων διαπάνη, ut dicitur in oratione Mitylenensium. Ae. Port. HUDS. l. 14. καὶ deest Ar. C. IDEM. Dan. & a prima manu Gr. sed deinde adscriptum erat.

Pag. 226. l. 3. χρῆν) χρῆ Bar. Ald. Flor. Baf. Ἐχρῆν Ar. HUDS. χρῆ Gr. In Caff. postrema litera exesa erat a tincis, sed apparebat fuisse χρί. l. 4. διαφέροντας) διαφέροντως Marg. Ar. C. Bar. διαφέροντας Ar. ex alicuius correctione. HUDS. Διαφέροντως Dan. ead. ὑφ' ἡμῶν) ὑφ' ὑμῶν Marg. Bar. HUDS. ead. τετιμῆσθαι) τετιμωρῆσθαι

Ar. in marg. HUDS. l. 9. ἡμῖν) ὑμῖν Bar. Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Caff. Dan. Gr. l. 10. ἡμᾶς) ὑμᾶς Steph. 1. HUDS. Paulo ante οἷς γε ἐξῆν Gr. ead. τροπομένοις) τραπομένοις Marg. Ar. C. HUDS. Caff. Τραπομένους Dan. l. 11. τὸν deest Ar. HUDS. l. 13. ὑπὸ τε τῶν) ὑπὸ τῶν Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Caff. Dan. l. 14. τὰς αὐτὰς) τοσαύτας Bar. τοταύτας Ald. forsan typhotetarum errore pro τοσαύτας. HUDS.

Pag. 227. l. 5. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. Bas. itidemque paulo infra. HUDS. Et Caff. utroque loco. l. 6. πολεμίους πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν) πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν πολεμίους Gr. l. 9. προσδεῖναι) προθεῖναι Caff. l. 11. ἀνθρωπίως) ἀνθρωπίνως Ar. Cl. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 12. ξύγγνωμον &c.) Pro μόνον τὸ ἀκούσιον, alioqui post ξύγγνωμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον subaudiendum esset οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἐκούσιον. Vid. Stephani Append. ad al. Scripta de Dial. Attic. p. 104. HUDS. l. 14. ὑμᾶς) ἡμᾶς Gr. IDEM. ead. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Caff. Τοῖς τρισὶ ἀξυμφορωτάτοις Gr.

Pag. 228. l. 1. καὶ ante ἡδονῇ deest Reg. l. 3. τοὺς οὐτ' ἀντοικτιοῦντας) τοὺς μὴ ἀντ. Gr. HUDS. l. 7. ζημιώσεται) ζημιωθήσεται Ar. C. IDEM. Reg. Dan. ead. εὐ εἰπεῖν) εὐ ποιεῖν C. in marg. εὐ εἰτεῖν. HUDS. ead. τὸ ταθεῖν εὐ) Sic Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Mf. Bas. Reg. Caff. Dan. l. 11. ἐν δὲ) ἐν τε Gr. HUDS. Mf. Bas. l. 12. ἐς Μιτυληναίους) ἐς τοὺς Μιτ. Reg. l. 13. ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον δικαιοσσεσθε) ὑμᾶς δὲ οὐ δικαιοσσεσθε Mf. Bas.

Pag. 229. l. 2. προσῆκον pro προσήκοντος. Sic alibi apud Thucydidem, δόξαν pro δόξαντες, δοκοῦν pro δοκοῦντος. Vide Stephani Append. ad al. Scripta de Dial. Att. HUDS. ead. τοίνυν καὶ τούσδε) τοὶ καὶ τούσδε Caff. Dan. Gr. l. 6. οἱ διαφεύγοντες) οἱ διαφυγόντες Mf. Bas. ex emendat. l. 7. ἡμῶν) ὑμῶν Reg. Caff. Gr. Vasc. Bas. Steph. 2. Port. Mox τε post ἄλλως additum est Reg. manu rec. l. 11. ξὺν ἀγκῆ) ξὺν δίκῃ Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Caff. Dan. l. 13. ἡμῶν αὐτῶν) ὑμῶν αὐτῶν Ar. C. HUDS. Reg. Gr. Caff. ead. ὀτιεγγύτατα) ὅτι ἐγγύτατα Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. Ἐγγυτάτω τε γν. Cl. ἐγγυτάτη γνώμη in margine. HUDS. Ὅτι ἐγγυτάτη γνώμη Reg. Caff. Sed in Caff. manus rec. super τα scripserat τω, & τῆ circumflexo notaverat. Ὅτι ἐγγύτατα τῇ γν. Gr.

Pag. 230. l. 3. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. HUDS. Reg. Caff.

l. 6. ἀριστήται) ἀφίστηται Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Ἀφίσταται Gr. Ἀφήστηται Dan. l. 8. αὐτῶν om. Gr. HUDS. & ξυμμάχους μαχεῖσθε idem. l. 10. μετὰ δ' αὐτὸν) μετ' αὐτὸν δὲ Ar. C. μετὰ δ' αὐτὸ Stephan. 2. HUDS. Εἶπεν pro εἶπε Cass. Gr. & Δίωτος Reg. l. 11. ὅσπερ) ὡσπερ Ar. C. HUDS. l. 14. διαγνώμην pro γνώμην Ae. Port. IDEM. l. 16. νομίζω δὲ) νομίζω τε Marg. Cl. Gr. IDEM. Reg. Cass. Μοχ ἐναντιώτατα ex emendat. pro ἐναντιώματα Gr.

Pag. 231. l. 2. μετὰ ἀνοίας) μετ' ἀνοίας Ar. C. HUDS. l. 5. αὐτῶ) αὐτῶ Ar. itidemque paulo infra. IDEM. l. 7. φράσαι pro φράξεσθαι Atticorum more. IDEM. ead. διαφέρει) διαφέροι Cass. & inter versus Gr. pro διαφέρει, quod est in textu. l. 9. ἠγείται) ἠγῆται Reg. ead. διαβαλλῶν) διαβάλλων Gr. Mf. Bas. l. 11. χρήμασι προσκατηγορούντες) χρήμασι μὴ προκατ. Gr. HUDS. l. 12. ἐπίδειξιν τινα) ἀντίδειξιν τινῃ Marg. Ar. C. IDEM. Cass. Dan.

Pag. 232. l. 1. γίγνεται) γίνεται Ar. C. HUDS. Dan. Gr. & paulo ante ἀδικίας δὲ Gr. l. 4. λέγειν omitt. Cl. HUDS. & Gr. l. 9. προστιθέναι) προτιθέναι, & ex recent. emendatione προστιθέναι Reg. ead. μηδ' ἐλασσοῦν) μὴ δὲ ἐλασσοῦν Ar. C. & mox μὴ δὲ ἀτιμάζειν. HUDS. Μὴ δ' utroque loco Reg. & Cass. Μηδὲ Dan. l. 10. οὐχ ὅπως ζημιούν) Supple μὴ ex sequenti membro; ut sit οὐχ ὅπως μὴ ζημιούν. F. Port. HUDS. l. 11. ἥκιστα ἂν defunt C. procul dubio librarii errore. IDEM. l. 12. ἐπὶ τῷ ἔτι) ἐπὶ τὸ ἔτι Reg. Cass. ἐπὶ τὸν ἔτι & ex emendat. τῶν Gr. l. 13. λέγοι deest Dan.

Pag. 233. l. 3. δ' ὕμωσ) δὲ ὕμωσ Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 4. βεβαίου) βεβαίας Ar. C. nec scribarum esse σφάλμα pronuntiare ausif: cum ἐρήμη pro ἔρημος, & χρισίμη pro χρήσιμος utatur Thucydides. Vide Steph. Append. ad al. Scripta de Dial. Att. p. 25. HUDS. Βεβαίας etiam Dan. l. 5. ἀφέλειν) ἀφελίαν C. HUDS. l. 6. τὰ γαθα) τὰ ἀγαθὰ Reg. ead. εὐθέος) εὐθέως Ar. C. HUDS. Μοχ μηδένα ὑποπτότερον εἶναι Dan. l. 8. βουλόμενον) βουλευόμενον Marg. HUDS. Cass. l. 13. πη) ποι Ar. IDEM. Gr. & ab emendatore inter versus πη. Πῆ Cass.

Pag. 234. l. 3. ἐπισπόμενος) ἐπισπόμενος Reg. Cass. Gr. l. 4. ἐκρίνετε) ἐκρίνατε Reg. Cass. A Dan. absunt omnia inter νῦν δὲ πρὸς & τὰς ὑμετέρας. l. 5. τινὰ om. Cl. HUDS. & Gr. l. 10. περὶ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. εἰ μὴ)

ἢν μὴ Reg. l. 13. ἦντε) εἶτα Ar. C. & mox ἐν τῇ πόλει. HUDS. Utrumque Dan. & ἐν τῇ πόλει Cassf.

Pag. 235. l. 2. καὶ τοῦτο) Id est, καὶ περὶ τούτου, vel κατὰ τοῦτο. Ae. Port. HUDS. l. 3. ὃ μάλιστα) ᾧ μάλιστα Gr. Ar. C. IDEM. Dan. Reg. in marg. manu rec. γρ. ᾧ. ead. τὸ λοιπὸν) τολοιπὸν Bar. Ald. Flor. Steph. i. HUDS. l. 5. προθεῖσι) προσθεῖσι Marg. Ar. IDEM. Schol. Gr. In Reg. recens manus σ super o scripserat. Προθεῖσιν Cassf. l. 6. γινώσκω) γινώσκω Ar. C. HUDS. Cassf. l. 9. ἡμετέραν) ἡμετέραν Reg. ead. τάχα ἂν) τάχ' ἂν Ar. C. HUDS. Reg. Cassf. Gr. l. 11. βουλευόμεθα) βουλόμεθα Ar. C. Gr. IDEM. Cassf. Dan. l. 13. θανάτου) θανάτων Ar. C. HUDS. Paulo ante πόλεσιν Dan. ead. ζημία πρόκειται) ζημία πρόκεινται Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Dan.

Pag. 236. l. 1. ἐπαιρόμενοι) οὐ περὶ. in marg. ἐπαιρόμενοι Reg. l. 4. ἢ οἰκίαν &c.) ἢ οἰκία, ἢ ἄλλων ξυμμαχία Marg. Flor. HUDS. Cassf. Ἡ οἰκίαν, ἢ α. ξυμμαχία Gr. ἢ α. ξυμμαχία etiam Ms. Bas. ἢ οἰκίαν Dan. Mox τοῦτο, & ab emendat. recent. manus inter versus τούτω Reg. l. 7. διελληλύθασί γε) διελληλύθασί γε Ar. C. HUDS. Dan. Ἐπειδὴ pro ἐπεὶ Reg. l. 8. εἶπας) ὅτως C. HUDS. l. 9. εἰκὸς τοπάλαι) εἰκότως πάλαι Bar. Ald. Flor. Bas. Εἰκὸς τὸ πάλαι Ar. C. HUDS. Cassf. εἰκότως πάλαι Reg. εἰκὸς πάλαι Ms. Bas. l. 13. εὐρύτεον) εὐρητέον Reg. ead. τόδε) τόγε Cassf. & cum δέ rec. adscripto Reg.

Pag. 237. l. 3. κατέχεται) κατέρχεται Dan. & mox ἐπιβουλὴν Cassf. sed u factum erat manu rec. pro alia litera deleta. l. 13. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Cassf. ead. αὐτὸν) αὐτῶν Marg. Ar. C. Cl. Gr. αὐτὸν Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Αὐτῶν Reg. Cassf.

Pag. 238. l. 1. ἀνθρωπίεις) ἀνθρωπίνης Reg. l. 3. ἀλλῶ τῷ) ἀλλῷ τῷ Reg. & Cassf. sed hic ab emendatore, & cum vestigiis erasi accentus in τῷ l. 6. ἔσται) ἔστι Cassf. l. 7. καταλύσαι) Sic Ms. Bas. καταλοῦσαι ed. Bas. l. 8. καὶ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. γνῶ μὴ περιεσομένη) Forfan rectius scribendum: γνῶ μὲν περιεσομένη, scilicet αὐτὴν περιέσεσθαι καὶ σωθήσεσθαι. Ae. Port. Γνώμη περιεσομένη Cl. Gr. HUDS. ead. ἔλθοι ἂν ἐς) ἔλθοισιν ἂν ἐς Reg. l. 10. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cassf. l. 11. ἦν τινα) ἦν τινα Cassf. Gr. l. 12. παρασκευάσεσθαι) Sic Ms. Bas. a correctore. παρασκευάσασθαι Reg. Gr. Cassf. l. 13. ἐς τοῦσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ) ἐς τοῦ-

σχατον, ἢ τὸ αὐτὸ Ar. Bar. Ald. Flor. Bas. Cl. Gr. Ἐς τοῦσχατον; ἢ τὸ αὐτὸ Fr. Port. HUDS. ἢ τὸ αὐτὸ etiam Reg. & Cass. Ante ἢ Cass. habet distinctionem minimam, Gr. maximam. ead. ταχύ) ταχεῖ, & mox ἡμῖν δὲ Reg.

Pag. 239. l. 2. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν C. Bas. τὸ non agnoscit Ar. HUDS. Τὸ λοιπὸν Reg. Cass. l. 9. τούναντίον) τάναντία Cl. HUDS. Reg. Cass.

Pag. 240. l. 1. μηδ' εἰς ἐπίνοιαν) Sic Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Μὴ δ' εἰς ἐπ. Cass. εἰς ἀπόνοιαν in textu, & supr. rec. manu ἐπι Reg. ead. κρατήσαντάς τε) κρατήσαντες τε Ar. C. HUDS. l. 4. ἐν πάσαις) ἐν τε πάσαις Gr. l. 5. ἐστὶ) ἐστὶν Cass. Mox ἢ ante οὐ deest Gr. deinde ἀνβιασθῆ Dan. l. 9. τὸν δῆμον τὸν Μιτυληναίων) τὸν δῆμον Μιτυληναίων Ar. C. Τὸν δ. τῶν Μιτυλ. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Cum Ar. C. τὸν omittit Dan. Μυτιληναίων Mf. Bas. & pag. 241 lin. 11; pag. 242 lin. 9; pag. 243 lin. 10; & ibid. l. 6 Μυτιλήνη. l. 15. ὑμῶν) ἡμῶν Cass.

Pag. 241. l. 1. καὶ ante εἰ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 2. προσποιεῖσθαι) ποιεῖσθαι, & paulo post μόνον ὑμῖν Dan. Deinde ζυμφερότερον ἠγοῦμαι Cass. l. 5. τὸ Κλέωνος) Respicit ad illud Cleonis, πειθόμενοι μὲν ἐμοί, τά τε δίκαια ἐς Μιτυληναίους καὶ τὰ ζυμφερόντα ἅμα ποιήσετε &c. HUDS. l. 7. δυνατὸν om. Cl. IDEM. ead. γίγνεσθαι) γίνεσθαι Ar. IDEM. l. 8. Ὑμεῖς δὲ, γνόντες) ὑμεῖς γνόντες C. IDEM. ead. μήτε) μήτε Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Hoc spectat ad illud Cleonis, μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφοροτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἴκῳ, καὶ ἡδονῇ &c. IDEM. Μὴ τε Cass. Μῆτε Reg. Gr. & mox μὴ τ' ἐπιεικ. Cass. Μῆτε ἐπιεικ. Gr. l. 9. πλέον) πλέω Mf. Bas. l. 13. τάδε γὰρ ἐς τε &c.) τάδε γὰρ ἐστὶν πρὸς τὸ μέλλον ἀγαθὰ Ar. C. HUDS. Dan. paulo ante τοὺς δὲ ἄλλους Gr. l. 14. βουλεύεται) βούλεται Dan.

Pag. 242. l. 1. ἢ μετ' ἔργων &c.) μετ' ἔργων ἀνοίας ἰσχύος ἐπιὼν C. Forfan pro μετ' ἔργων ἀνοίας ἰσχύϊ ἐπιὼν. HUDS. ἢ μετ' ἔργων ἰσχύων ἰσχύϊ ἐπιὼν, & supra rec. manu ἰσχύος ἀνοία Reg. l. 2. μὲν) δὲ Gr. HUDS. Reg. l. 3. ἀλλήλους) ἀλλήλους Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Dan. & mox εἰς ἀγῶνα Reg. l. 4. ἀγῶνα) ἀγῶνας Mf. Bas. l. 5. ἀγχώμαλοι) ἀγχώμαλοι Reg. ἀγχώμαλον Dan. l. 7. μὴ φθασάσης τῆς δευτέρας) μὴ φθασάσης τῆς ἐτέρας Ar. C. Quod sic reddi potest, ne si forte praeveniente altera &c. Προτέρας Vallam legisse ex eius interpretatione coniciebant Steph. & Ae. Port. qui & δευτέρας ferri posse existimant,

si repetatur μή. Προτέρως Cl. in marg. HUDS. ἑτέρας Dan. l. 8. τε deest Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Dan. l. 9. τῶν non est in Gr. l. 12. ὥστε ἡσδίου τε) ὥστ' ἡσδίου τε Ald. Flor. Basf. Steph. 1. HUDS. Gr. l. 13. πεφυρμένα) πετυραμμένα Ar. Cl. IDEM. Reg. Caff. ead. κατὰ μέρος) καταμέρος Gr.

Pag. 243. l. 5. ὑστέρω) ὑστεραία Ar. C. Gr. HUDS. Dan. ead. διαφθεῖραι) φθεῖραι Ar. C. HUDS. Dan. διαφθαρηῖναι Reg. l. 12. πλὴν τῆς Μήθυμαιών) πλὴν τῆς τῶν Μηθ. Ar. HUDS. ead. τρισχιλίους) χιλίους C. IDEM.

Pag. 244. l. 2. εἰργάζοντο) ἐξεργάζοντο Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. ὕστερον Ἀθηναίων) Ἀθηναίων ὕστερον Ar. C. IDEM. Dan. l. 7. τὴν deest Ar. C. IDEM. Mf. Basf. Dan. l. 9. Μινῶων) Μινῶων Caff. l. 11. ἐβούλετο) ἐβουλεύετο Gr. ead. αὐτόθεν) αὐτόθι C. HUDS. l. 12. μὴ deest Dan. ead. Βουδῶρου) Βουδῶρου Straboni & Stephano. HUDS. l. 14. αὐτόθεν λαϊθάνοντες) αὐτῶν λαϊθ. Cl. in margine. IDEM. Sic Reg. αὐτόθι λαϊθ. Dan.

Pag. 245. l. 1. τε) δὲ Ar. C. HUDS. Τριήρων εἶον Reg. ead. τοπρῖν) τὸ πρῖν Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 3. Νισσαίας) Νισσαίας C. HUDS. Paulo post δῶ Reg. l. 4. τὸ μεταξὺ) τομεταξὺ Gr. l. 5. Distinctionem post ἀπειχειριζε fustuli, fretus auctoritate Codd. Mss. HUDS. l. 6. ἐπιβοήθεια) ἐπὶ βοηθείᾳ Gr. IDEM. Reg. l. 7. ἐξεργάσαντο) ἐξεργάσατο Ar. C. atque ita legendum esse coniciebat Fr. Portus. HUDS. Ἐξήργαστο Mf. Basf. ex emendat. l. 11. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. Dan. & οὐκ ἔτι hic & passim Gr. l. 13. αὐτῶν deest Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἠδύναντο) ἐδύναντο Caff. Gr.

Pag. 246. l. 1. αὐτῶν om. Cl. HUDS. Caff. Μοχ οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν Mf. Basf. l. 4. ἔχουσιν) ἔχουσι Gr. ead. μὴ ἀνάδοτος &c.) τὸ μετὰ τὴν πρᾶσιν ἀποδοθῆν, ἀνάδοτον ἂν τις εἰπεῖν δύναίτο, εἰπόντος Θουκυδίδου, μὴ ἀνάδοτος εἴη Πλαταιά. Pollux L. 7, c. 2. ubi Πλάταια, non Πλαταιὰ scribendum, ut docet Eustathius ad Homeri Il. β', 201 & 203 ed. Basil. HUDS. l. 5. προσπέμπει) προπέμπει Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. τε) δὲ Gr. γε Mf. Basf. ex emendat. l. 9. τοσαῦτα) ταῦτα Flor. HUDS. l. 14. οὐδεμία) οὐδὲ μία C. IDEM. Caff.

Pag. 247. l. 1. εἴτι Λακεδαιμονίους) εἰ τοὺς Λακεδαιμ. Gr. IDEM. & paulo ante ἡρώτων δ' αὐτούς. l. 2. πολέμῳ τῷ καθεστῶτι) πολέμῳ καθεστῶτι Gr. HUDS. Τῷ καθεστῶτι

τι absunt a Reg. ead. *εἰργασμένοι*) *εἰργασάμενοι* C. HUDS. *ἀγαθὸν εἰργασμένοι* Mf. Baf. ex emendat. l. 3. οἱ δ' ἔλεγον) οἱ δὲ ἔλεγον Gr. l. 4. προτάξαντες) προσκαλεσάμενοι Mf. Baf. l. 6. καὶ ἐπελθόντες non agnoscunt Ar. C. Ἐπελθόντες pro παρελθόντες accipiendum, vel τὸ ἐπελθόντα λέγειν idem valet, ac τὸ παρέρχεσθαι τῶν ἄλλων κατηγορήσαντα, scilicet, ὥστε κατηγορεῖν τῶν ἄλλων. Ae. Portus. HUDS. Omittit etiam Dan. & mox habet εἰ μὲν παράδ. ead. τοιάδε) τάδε Mf. Baf. l. 10. ὥσπερ καὶ) ὡς καὶ Dan. l. 11. μάλιστ' ἂν) ἂν μάλιστ' ἂν Mf. Baf. l. 14. κοινοὶ) κοινῇ Gr. HUDS.

Pag. 248. l. 1. προγεγεννημένης) προγενομένης C. HUDS. l. 2. ἀλλ' αὐτοὶ) ἀλλὰ αὐτοὶ Gr. l. 3. τὰ) τὸ Reg. l. 7. ὧδ' ἔχουσιν) ὧδε ἔχουσιν Ar. C. HUDS. l. 9. μὲν deest Ar. IDEM. Mox ἀλλήλων ἡμεῖς ἐπεισενεγκάμενοι Mf. Baf. l. 11. πάντα λελέξεται) πᾶν λελέξεται Ar. C. πάντα λέξεται Gr. IDEM. Πᾶν λελέξεται Dan. l. 12. δέδιμεν) δεδίμεν Reg. ead. προκαταγνόντες) καταγνόντες C. HUDS. l. 13. αὐτὸ) αὐτῷ Gr. Mox ποιεῖτε Reg.

Pag. 249. l. 3. Παρεχόμενοι) παρεσχόμενοι Dan. l. 4. καὶ ἐς τοὺς) καὶ τοὺς Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 5. τῶν) τῶνδε Reg. Δεδραμένων Dan. l. 10. τοὺς deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. τὰ δ' ἐν) τὰ δὲ ἐν Ar. C. IDEM. l. 13. ἐς ἐλευθερίαν) ἐπ' ἐλευθερίᾳ Ar. C. IDEM. Dan. l. 14. τε deest Reg.

Pag. 250. l. 6. ἐς Ἰδώμν) ἐπ' Ἰδώμν Ar. C. HUDS. Dan. εἰς Ἰδ. Reg. l. 8. ἐς ἐπικουρίαν) εἰς ἐπικουρίαν Bar. Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 10. δὲ αἰτίοι) δ' αἰτίοι Gr. l. 14. ἐκπρεπέστερον) ἐκπρεπώδεστερον C. HUDS.

Pag. 251. l. 1. ἐμελλήσατε) ἐμελλήσετε, & mox ἐβελήσαμεν Gr. l. 5. οὐκέτι ἦν) οὐκέτ' ἦν Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. & Mf. Baf. l. 7. ἐς τὰ) εἰς τὰ Gr. ead. εἰκὸς ἦν προθύμως) Sic Mf. Baf. εἰκὸς ἦν πρόθυμον ed. Baf. l. 9. εἴ τι μὴ) εἰ μὴ τι Marg. Bar. Flor. Baf. HUDS. Εἰ τε μὴ Reg. At Mf. Baf. vulgatum servat. l. 10. ἀλλ' οἱ) ἀλλὰ οἱ Gr. l. 12. δι' ἄπερ) διὰπερ Gr. l. 14. ὀρθῶς [τε] ἐτιμωρησάμεθα) ὀρθῶς ἐτιμωρησάμεθα Bar. Cl. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Reg. Caff. In Reg. super *ieroμ.* scriptum erat manu rec. ἐν, quasi legendum esset ἐν *ieroμηνίᾳ*. HUDS. Mf. quidem Baf. cum vulg. facit. at ed. Baf. ὀρθὸν ἐτιμ. non ὀρθῶς, ut in Var. Lect. Hudsoni.

Pag. 252. l. 3. ὑμῶν τε καὶ ἐκείνων) ὑμῶν καὶ ἐκείνων Ar. C. Bar. HUDS. Mf. Baf. Dan. Gr. l. 6. ἡμεῖς) Ita ex fide Codd. Mff. & vett. editionum. Ὑμεῖς Steph. l. 2. & Ae. Port. HUDS. ἡμεῖς etiam Caff. & Gr. ead. οἱ δεεστ Bar. HUDS. Reg. Dan. l. 8. ἐπέρχεσθε) ὑπέρχεσθε Dan. l. 10. τῆς νῦν ἀμαρτίας) τῆ νῦν ἀμαρτία Mf. Baf. ex emendat. τὴ νῦν ἀμαρτίας ed. Baf. l. 11. τὶ non agnoscunt Bar. Cl. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. ead. τὴν τότε προθυμίαν) τὴν τε προθ. Gr. HUDS.

Pag. 253. l. 1. μάλλον) μάλιστα Ar. C. HUDS. Dan. l. 2. αὐτοῖς ἀσφαλῆα) αὐτοῖς ἐς ἀσφάλειαν Mf. Baf. l. 4. τὰ πρῶτα) τάπρωτα Reg. l. 6. καίτοι χρῆ &c.) Hic verborum sensus & ordo: καίτοι χρῆ ὑμᾶς ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ὁμοίως, ἀεὶ φαίνεσθαι γιγνώσκοντας, καὶ μὴ νομίσαι τὸ συμφέρον ἄλλό τι εἶναι, ἢ ὅταν τοῖς ἀγαθοῖς τῶν συμμάχων ἀεὶ τὴν τῆς ἀρετῆς χάριν βεβαίως παρέχωμεν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ παραυτίκα που ἡμῖν ὠφέλιμον καθιστῶμεν. Vel: καίτοι χρῆ τοῖς ἀνθρώπους ταυτὰ π. τ. ἀ. ὁ. ἀ. φ. γ. καὶ τὸ ξ. μ. ἀ. τ. ν. ἢ ὅταν τ. τ. ξ. τ. τ. ἀ. χ. β. ἀεὶ παρέχωσι, καὶ ἅμα τὸ π. π. αὐτοῖς ὠ. καθιστῶσιν. Aem. Portus. HUDS. l. 7. γιγνώσκοντας) γινώσκοντας Reg. l. 9. τὸ παραυτίκα) τοπαυτίκα Gr. l. 10. ἡμῖν) ὑμῖν Marg. Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. Dan. ead. καθιστῆται) καθίστηται Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Gr. καθίσταται Dan. l. 11. τε δεεστ C. HUDS. l. 13. οὐ γὰρ ἀφανῆ) οὐκ ἀφανῆ, & deinde τὴν δ' ἐπαινούμενοι Gr. l. 14. περὶ) παρὰ Reg.

Pag. 254. l. 3. πρὸς ἱεροῖς τοῖς) πρὸς τοῖς ἱεροῖς τοῖς Reg. l. 6. δι' ἀρετὴν) δι' ἀρετῆς Ar. HUDS. Dan. l. 7. καὶ δεεστ Gr. l. 8. πανοικησία) πανοικησία Ar. C. Cl. & ex emendatione πανοικησία. HUDS. πανοικησία etiam Mf. Baf. Paulo inferius κρατησάντων ἀπωλλόμεθα Caff. l. 13. δίκη non habet in textu Reg. sed inter versus rec. manu. l. 14. περιεώσμεθα) περιεσώμεθα Gr. ead. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr.

Pag. 255. l. 2. τότε δεεστ Ar. HUDS. Dan. ead. ὠφέλει) ὠφέλειται Gr. l. 6. γυαμφθῆναι) Ita Marg. HUDS. Paulo ante εἰς τοὺς Reg. l. 10. αὐτοὺς) αὐτοῖς Cl. HUDS. ead. γὰρ τὸ τὰ) γὰρ τι τὰ Marg. IDEM. l. 14. ὥστε καὶ) ὡς καὶ Bar. IDEM.

Pag. 256. l. 3. διαπαντός) διὰ παντός C. HUDS. Gr. l. 6. κατὰ ἔτος) κατ' ἔτος Dan, ead. δημοσία ἐσθήμασί

τε) δημοσία τε ἐσθ. τε Gr. Mox ὅσα γε ἢ γῆ Reg. l. 9. ξύμμαχοι) σύμμαχοι Gr. deinde γεγεννημένοις Reg. l. 10. τούναντιον) τὸ ἐναντίον Reg. Cass. Gr. ead. σκέφασθε) σκέφασθαι Dan. Et paulo post νομίζω & ἐκτενεῖτε. l. 14. πολεμία τε καὶ παρὰ) πολεμία παρὰ Gr. HUDS. ead. αὐθένταις) De hac voce vide Suidam, Phavorinum, & Harpocr. IDEM. l. 16. ἰσχοῦσι) ἰσχύουσι Mf. Bas. ead. καὶ deest Reg.

Pag. 257. l. 3. ἐσσαμένων) ἰδρυσάμενων Ar. C. HUDS. Dan. Hoc inter versus scriptum habet Gr. Ἐσαμένων abrafa secunda litera Cass. l. 4. ἀφαιρήσεσθε) ἀφαιρηθήσεσθε Gr. HUDS. Est in eo ἀφαιρηθήσεσθε. l. 5. Οὐ πρὸς &c.) Id est: τάδε οὐκ ἔστι πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης, οὔτε τὸ ἀμαρτάνειν ἐς τὰ &c. οὔτε τὸ ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας διαφθεῖραι, πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης. Ae. Port. HUDS. l. 9. οἶκτον σώφρονα) οἶκτω σώφρονα Marg. Bar. Ald. Flor. Bas. Stephan. 1. IDEM. Cass. Reg. sed in utroque rec. manu inter versus scriptum erat ον & α. & in Cass. quoque in margine γρ. οἶκτον σώφρονα. Vulgatum tenet Mf. Bas. l. 10. δεινότητα) δεινότηα Ar. C. HUDS. l. 11. κατανοῦντας) κατανοῦντες Bar. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Cass. Gr. Eandem scripturam in Appendice Variar. Lect. annotaverat Hudsonus, sed sine nota Codicis. Paulo ante Gr. in contexto quoque λαβόντες, cum α super ε. l. 12. ᾧ τινί) ὃ τινι Cl. ex emend. HUDS. ead. ἀναξίως) ἀναξίω Marg. Camerar. IDEM. Cass. Gr. l. 13. ξυμπέσοι) συμπέσοι Reg. Cass. Gr. & paulo post πρέπον ἦν manu rec. Cass. l. 14. αἰτούμεθα ὑμᾶς &c.) Syntaxis est haec: αἰτούμεθα τοὺς θεοὺς ὀμβρωμίους καὶ κοινούς τῶν Ἑλλήνων, ἐπιβοῶμενοι, πείσαι ὑμᾶς Λακεδαιμονίους τάδε ἢ λέγομεν, προφερόμενοι &c. Vel, τοὺς θεοὺς ἐπιβοῶμενοι αἰτούμεθα αὐτοὺς, πείσαι ὑμᾶς τάδε, αἰτούμεθα (λέγω) προφ. &c. Ae. Port. HUDS.

Pag. 258. l. 1. προφερόμενοι) προσφερόμενοι Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Dan. Sic quoque videtur fuisse in Cass. nam erasum erat aliquid inter ο & φ. l. 2. ὄμοσαν, μὴ ἀμνημονεῖν) ὄμοσαν καὶ μὴ ἀμνημονεῖν Ar. Ὄμοσαν — μὴ ἀμνημονεῖν C. Μὴ ἀμνημονεῖν pro ὥστε τούτων μὴ ἀμνημονεῖν, vel ὄν ὑμᾶς ἀμνημονεῖν οὐ δεῖ. Ae. Port. HUDS. Ὄμοσαν καὶ μὴ ἀμν. Dan. l. 3. τῶν πατράων τάφων) Haec ita accipienda: τοὺς τάφους τῶν ὑμετέρων πατέρων ἰκετεύομεν, καὶ ἐπιβοῶμεθα. Infra enim dicitur p. 269, πατέρων τάφους τῶν ὑμετέρων ἐπιβοῶμενοι. Ae. Port. HUDS. l. 4. κεκημηῶτας)

κεκηκώτας Marg. HUDS. Schol. Mf. Bas. ex emendat. l. 5. μηδὲ) μὴ δὲ C. HUDS. Reg. l. 6. ἀναμιμνήσκωμεν) ἀναμιμνησκόμενοι Gr. IDEM. l. 7. μετ' αὐτῶν) μετ' ἑαυτῶν Marg. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Atque ita Priscianus lib. 17, dicens Graecos ἑαυτοὺς pro ἀλλήλους usurpare. IDEM. Μετ' αὐτῶν Reg. Cass. l. 14. καταστήσαντας) καταστήσαντες Marg. Ald. Flor. Bas. HUDS. Cass. Gr.

Pag. 259. l. 2. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. HUDS. Reg. Cass. Gr. ut & paulo post. ead. οἱ om. Cl. HUDS. & Cass. in quo recens manus adscripsit. l. 5. ἰκέται ὄντες) ἰκέτας ὄντας Dan. l. 6. γενέσθαι τε) γενέσθαι δὲ Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 8. Πλαταιῆς) Πλαταιεῖς Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 10. παρελθόντες) προσελθόντες Reg. l. 12. τῆς non habet Reg. Mox ὡς δὲ ἐκέλ. Reg. Cass. Gr.

Pag. 260. l. 3. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. Bar. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Schol. l. 4. ἠτιασμένων) ἠτιαμέτων Mf. Bas. Dan. Gr. l. 5. πολλὴν τὴν &c.) Hoc est, εἰ μὴ πολλὴν ἀπολογίαν ἐποίησαντο ἑαυτῶν, οὐς οὐδεὶς ἠτιάσατο, καὶ εἰ μὴ πολὺν ἔπαινον ἐποίησαντο ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ἃ οὐδεὶς ἐμέμψατο. Ae. Port. HUDS. l. 6. πρὸς μὲν τὰ) Scilicet κατηγορήματα. Vide Stephani Append. ad al. Scripta de Dial. Att. p. 184. IDEM. ead. τῶν δὲ) τὸν δὲ Ar. τῶνδε, scilic. τῶν πραγμάτων, ὧν οἱ Πλαταιεῖς πολὺν ἔπαινον ἐποίησαντο. Ae. Port. IDEM. τὸν δ' ἔλεγχον Gr. l. 7. ἵνα μήτε &c.) Id est, ἵνα μήτε ἡ κακία, ἣν οὗτοι ἐν ἡμῖν εἶναι εἶπον, αὐτοὺς ὠφελῆ, μήτε ἡ τούτων τῶν Πλαταιέων δόξα, ἥς οὗτοι διὰ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν αὐτοὺς ἀξίους εἶναι ἔλεξαν. Ae. Port. HUDS. ead. αὐτοὺς) αὐτοῖς C. αὐτοὺς Ar. ex alicuius emendatione. IDEM. αὐτοῖς Dan. l. 9. αὐτοῖς) αὐτοὶ Marg. HUDS. ead. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. τὸ non agnoscunt Bar. Cl. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. τὸ πρῶτον Dan. Gr. l. 11. μετ' αὐτῆς) μετ' αὐτὴν C. HUDS. Mox ἅπερ ξυμμίχτους Mf. Bas. ex emendat. l. 12. ἔσχωμεν) ἔχομεν Cl. IDEM. l. 13. τοπρῶτον) τὸ πρότερον Ar. C. IDEM. τὸ πρῶτον Reg. Dan. Cass.

Pag. 261. l. 3. καὶ deest Ar. HUDS. Dan. l. 7. Ἀθηναίων ἰόντων) ἰόντων Ἀθηναίων Ar. C. IDEM. Mf. Bas. Reg. Cass. Dan. Gr. l. 9. ἐν οἷῳ εἶδει) Scilicet, πολιτείας. Quo pacto reddit Valla. HUDS. l. 10. μὲν non est in Reg. l. 12. νόμοις) Pro τοῖς νομίμοις (id est, ἀγαθοῖς ἀνδράσι) καὶ σωφρονεστάτοις. Ae. Port. HUDS. Δὲ ante ἐστὶ abest a Reg. l. 14. ἐπίσαντες) ὀπίσαντες Mf. Bas.

Pag. 262. l. 1. μᾶλλον σχήσειν) μᾶλλον ἰσχύσειν Cam. HUDS. & Mf. Baf. a prima manu, corrector post ἰσχύσειν addiderat ὑπολαβόντες. ead. τοῦ Μήδου) τοῦ δήμου C. HUDS. Dan. Mox κρατήσειεν Reg. Gr. & sic fuerat in Cass. deinde ultima litera erasa erat. l. 7. ἡμετέραν) ἡμετέραν Cass. l. 9. τὰ πολλὰ) ταπολλά Ald. Flor. HUDS. Αὐτοῖς τὰ πολλὰ Dan. l. 12. οὐκ ἄλλοι) οὐκ ἄλλη Mf. Baf. l. 15. ἠδικήκατε) ἠδικήσατε Ar. C. HUDS. Dan.

· Pag. 263. l. 1. ἐγένεσθε &c.) Potest & haec sententia per interrogationem legi. Steph. HUDS. l. 3. ὑπάγεσθαι) ἐπάγεσθαι C. IDEM. αὐτοὺς ὑπάγεσθαι ὑμᾶς Mf. Baf. l. 4. ὑπάρχον τε ὑμῖν) Pro ὑπαρχούσης ὑμῖν. Ae. Port. IDEM. Ὑπ. τε ἡμῖν Reg. ead. καὶ deest Ar. HUDS. l. 6. ξυμμαχίας) ξυγγενείας Ar. C. IDEM. Dan. ξυμμαχία γεγενεμένη Mf. Baf. ex emend. qui & paulo ante ἦδη post τῶνδε omitit. l. 7. γε) γὰρ Marg. Gr. HUDS. In Cass. rōc. manu γὰρ super γε scriptum erat. l. 10. τῶν non agnoscunt Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Cass. Dan. l. 12. καταπροδοῦναι) κατὰ προδοῦναι Cass. ead. οἷς ξυνωμόσατε) Pro πρὸς οὓς ξυμμαχίαν ἐποιήσατε. Nam ξυνωμοσία infra accipitur pro ξυμμαχία: quoniam οἱ ξυμμαχοί, iuramento adhibito, fidem mutuan dant. Ae. Port. HUDS. Paulo post καταδουλωμένους Gr.

· Pag. 264. l. 2. κατέστητε) καθέστητε Gr. HUDS. l. 3. αἰσχρὸν) οὐκ αἰσχρὸν legit Valla. IDEM. l. 4. εἰς ἀδικίαν) εἰς ἀδικίαν Ar. C. IDEM. Dan. l. 7. ὑμεῖς δέ) δὲ pro δὴ Ae. Port. HUDS. Mox ταῦτὰ Gr. l. 10. ὥσπερ δέ 'Αθ.) ὥσπερ οὐδὲ 'Αθ. Cl. HUDS. Gr. l. 13. ἀπελείπετε) ἀπελίπετε Ar. C. IDEM. l. 14. μᾶλλον deest Ar. C. IDEM. Dan. Ξυγκαταδουλοῦσθε μᾶλλον Gr. ead. ἄλλους τινὰς) ἄλλους Ἀθηναίους τινὰς Gr. HUDS. Sed Ἀθηναίους linea subducta notatum est, e quo intelligitur delendum esse.

· Pag. 265. l. 2. ἔχοντες) σχόντες Reg. l. 4. περιτειχίσσθαι) περιτειχέσθαι Gr. l. 5. ὑμῶν) ἡμῶν Reg. Cass. Dan. ead. μηδετέροις) μὴ δ' ἑτέροις Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Μῆδ' ἑτέροις Cass. Gr. l. 6. οὖν deest Ar. Cl. HUDS. Reg. Dan. Cass. in cuius marginē recens manus adscriptit. ead. δικαιότερον) δικαιότεροι Cl. HUDS. l. 9. αἰεὶ) ἀεὶ Ar. C. in reliquis αἰεὶ. Vide Annot. in Marcellinum, de Vita Thucydidis. IDEM. Ἀεὶ Reg. Cass. Gr. Dan. Vasc. & paulo ante ἀ δ' ἢ φύσις Gr. ead. ἐβούλετο) ἐβουλεύετο Gr. HUDS. & ἐξελέχθη. l. 11, οὖν deest Ar. C. HUDS. Dan.

& μοχ τς Gr. l. 12. καὶ τὸν ὑμέτερον ἐκούσιον Ἀττικισμὸν non sunt in Reg. & Cass. Sed habet ea in marg. Cass. postea adscripta.

Pag. 266. l. 1. ἱερομηνίαις) ἱερομηνία Marg. HUDS. l. 3: ἀμαρτάνειν) ἀμαρτεῖν Marg. Ar. C. IDEM. Reg. Cass. Dan. Etiam μάλλον ὑμῶν Cass. ead. τὴν πόλιν) τὴν ὑμετέραν πόλιν Marg. Ar. C. HUDS. Dan. Schol. l. 7. ἐς δὲ τὰ) εἶτε τὰ Gr. l. 10. οὐδ' ἡμεῖς) οὔτε ἡμεῖς Ar. C. HUDS. Dan. Gr. Μοχ ὡσπερ ἡμεῖς Reg. l. 12. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan. & hic εἰς τήν.

Pag. 267. l. 2. ἄλλοτριούντες) Προ στερίσκοντες HUDS. l. 7. κατὰ τὰ τῶν πάντων) κατὰ τῶν πάντων Bar. Ald. Flor. Κατὰ τὰ πάντων Ar. C. IDEM. Sic & Reg. Cass. Dan. Κατὰ τῶν π. Gr. l. 11. τι) τοι Reg. l. 12. ὑμῶν) ἡμῶν Cl. Gr. HUDS. Reg. &c, cum emendatione recent. inter versus ὑμῶν, Cass. l. 13. νεωτερίσειν) νεωτερίσαι Bar. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass.

Pag. 268. l. 2. ὕστερον μὴ κτενεῖν, παρανόμως) ὕστερον τείνειν παραν. Μὴ inter versus scriptum est Reg. l. 6. ὑπόσχεσιν) ὑπόθεσιν & supra rec. manu ὑπόσχεσιν Cass. l. 9. γινώσκωσι) γινώσκωσι Ar. C. Bar. HUDS. Paulo ante Cass. οὐκ. ead. αὐτῶν ἕνεκα) Sic Ms. Bas. τῶν ἕνεκα ed. Bas. l. 13. δικαίως) καὶ δικαίως Gr. HUDS. Ms. Bas. ead. αὐτῶν) τούτων Marg. Ar. C. IDEM. Dan. l. 14. εἰ-τινες ἄρα καὶ ἐγένοντο) εἰτις ἄρα καὶ ἐγένετο Marg. Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. HUDS. Reg. Dan. Et sic fuerat in Cass. Corrector deinde fecerat τινες & ἐγένοντο.

Pag. 269. l. 2. δὲ αἰσχρὸν τι) δ' αἰσχρὸν τι Reg. l. 3. οὐκ ἐκ προσηκόντων) ἐξ οὐ προσηκόντων Ar. C. HUDS. Dan. l. 4. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. l. 6. ἀνταποφαίνομεν) ἀποφαίνομεν Gr. HUDS. & paulo ante πατέρων τάφους. l. 8. ὧν) πρὸς τὸ σημαίνου-μενον refertur. HUDS. l. 9. ἀγόντες) ἔχοντες Reg. Cass. ἀγόντες Gr. ead. πρεσβύται &c.) Id est, πρεσβύται ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς ἐρήμοις λελειμμένοι. Vel, πρεσβύται λε-λειμμένοι μετὰ τῶν οἰκιῶν ἐρήμων. Ae. Portus. Πρεσβύτεροι legit C. HUDS. l. 10. ὑμῶν) ὑμῖν Marg. Cam. IDEM. l. 11. οἴκτου τε ἀξιώτεροι) οἴκτου δὲ ἀξιώτεροι Ar. C. IDEM. Οἴκ. Διαξιώτεροι Dan. l. 15. ἀπέωσαντο) ἀπηνήσαντο Ms. Bas. ead. παρηνόμησαν) παρενόμησαν Gr. Deinde πρὸ πα-δόντες Reg.

Pag. 270. l. 2. οὐκ ἀνταποδόντες) Per enallagen pro αὐ-
 τῖκα ἀνταποδώσοντες. Ae. Port. HUDS. l. 3. καὶ οὐχί)
 καὶ οὐκ Ar. C. IDEM. Dan. l. 4. ὡσπερ) ὡς Dan. l. 5.
 σφᾶς αὐτοὺς) σφᾶς αὐτοὺς Gr. l. 6. τῶνδε) τούτων Mf.
 Baf. l. 8. ὦν πρῶθυμοι) εἰς ἃ πρῶθυμοι Marg. HUDS. l. 10.
 λόγων τούτοις, ἀγῶνας) λόγων τοὺς ἀγῶνας Ar. C. Cl.
 IDEM. Reg. Caff. Dan. In Caff. deinde τούτοις scriptum
 erat inter ἀγῶνας & προθήσοντες. l. 11. ἀπαγγελία)
 ἐπαγγελία Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Dan. qui
 & pro ἕντων habet ἕντε. l. 13. γίγνονται) γίνονται Reg.
 ead. οἱ deest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 271. l. 1. ποιήσῃς) Ita vertit Valla, quasi le-
 geretur ποιήσονται. HUDS. Διὰ γνώμης ποιήσῃς Dan.
 l. 2. λόγους deest Gr. l. 3. μὲν) δὲ Cl. Gr. Ald. Flor.
 Baf. HUDS. Reg. Caff. Τοιαῦτα δὲ καὶ Θηβαῖοι Mf. Baf.
 Mox δὲ ante Λακεδ. abest ab ed. Baf. l. 5. ἀγαθὸν τι πε-
 πόνθασι) ἀγαθὸν πεπόνθασι Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf.
 Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 7. μετὰ τὸν Μῆδον)
 μετὰ τὰ τῶν Μῆδων Marg. 1. Μετὰ τῶν Μῆδων Marg. 2.
 Καὶ μετὰ τὸν Μῆδον Ar. C. HUDS. & Dan. Μετὰ τὸν Μι-
 δισμὸν Mf. Baf. l. 8. καὶ ὅτε ὕστερον &c.) Hic verbo-
 rum ordo: καὶ διότι οὐκ ἐδέξαντο ἃ προΐσχοιτο αὐτοῖς,
 ὅτε ὕστερον προΐσχοιτο, πρὸ τοῦ περιτειχίζεσθαι, κοινοὺς
 εἶναι κατ' ἐκείνα. Ae. Port. HUDS. l. 9. προΐσχοιτο) προ-
 εἶχοιτο Marg. Cl. Gr. IDEM. Mf. Baf. Reg. & a prima ma-
 nu Caff. in quo deinde factum erat προΐσχοιτο. ead. κατ'
 ἐκείνα.) Ita distinguunt Steph. 2. & Ae. Port. Alii tam edi-
 ti, quam manu exarati, ad hunc modum: κατ' ἐκείνα, ὡς
 οὐκ ἐδέξαντο, ἠγούμενοι &c. Interpretationem, quam tex-
 tu exhibuimus, secuti esse videntur Valla & Acacius.
 HUDS. Cum Stephan. 2. & Port. facit Caff. in quo tamen
 deinde corrector e distinctione media minimam fecerat.
 Κατ' ἐκείνα, ὡς οὐκ ἐδέξαντο ἠγούμενοι Baf. l. 11. κα-
 κῶς) κακῶν Dan. ead. αὖθις τὸ αὐτὸ &c.) Id est, παρά-
 γοντες ἕνα ἕκαστον, καὶ τὸ αὐτὸ αὖθις ἐρωτῶντες. Ae. Port.
 HUDS. Τὸ αὐτὸ καὶ ἕνα ἕκ. Reg. Τὸ αὐτὸ ἕν ἕκ. Dan. l. 12.
 παραγαγόντες) παράγοντες Marg. Ar. C. HUDS. Reg.
 Caff. Dan. l. 14. ἀπάγοντες) ἀπαγαγόντες Mf. Baf.

Pag. 272. l. 1. Πλαταιέων) Πλαταιῶν Caff. Gr. l. 3.
 εἴκοσιν) εἴκοσι Gr. l. 7. ἐνοικεῖν) οἰκεῖν Mf. Baf. ead. ἐς)
 εἰς Dan. l. 8. τῶν deest C. HUDS. ead. Ἡραίῳ) Ἡρώῳ
 Gr. l. 9. κύκλω non est in Reg. l. 11. τῶν abest Ar.

HUDS. Dan. *ead.* τοῖς non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan. l. 13. ἑκατόμπεδον) ἑκατόμπεδον Marg. Ald. Flor. Bas. Atque ita Hesychio, Suidae, & Harpocrat. Παρθενῶν etiam dicebatur. Vide Meursii Att. Lect. l. 3, c. 16, & eiusdem Cecropiam c. 14. HUDS. ἑκατόμπεδον etiam Gr. l. 15. Θηβαῖος) οἱ Θηβαῖοι Gr. HUDS. & mox σχεδόν δ' ἔτι.

Pag. 273. l. 5. ἐνενηκοστῶ) ἐνενηκοστῶ Reg. Cass. l. 6. ἐτελεύτησαν) ἐτελεύτησεν Reg. Gr. & a manu recent. Cass. pro ἐτελεύτησε. l. 9. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Ar. C. Cam. Cl. Gr. Atque ita legendum esse coniciebat Fr. Port. HUDS. Reg. Cass. Dan. praeterea διωχθεῖσαι Gr. l. 11. κατηνέχθησαν, καταλαμβάνουσιν) κατηνέχθησαν καὶ καταλ. fuerat in Cass. deinde rec. manus fecerat κετενεχθῆσαι, & καὶ punctis subductis notaverat. In marg. quoque scriptum erat γρ. κατενεχθῆσαι. l. 12. τρισκαίδεκα deest Reg. Cass. l. 13. Ἀμπρακιωτῶν) Ἀμβρακιωτῶν Gr. l. 14. Ἀλκίδα) Ἀλκείδα Gr.

Pag. 274. l. 4. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Gr. HUDS. l. 9. ἀφεθέντες) Ita recens correctum erat in Cass. ex ἀφέντες. *ead.* ἑκτακοσίων) Forfan ἑξήκοντα scribendum. Nam *οβλογιπια* venit Valla. HUDS. l. 12. μετιόντες) ἐπιόντες Reg. l. 14. τε deest C. HUDS.

Pag. 275. l. 3. ἦν non habet Dan. l. 5. εἰς δίκην) εἰς δίκην Reg. Cass. Ms. Bas. l. 8. ἐκ τοῦ τε Διὸς &c.) ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ Ἀλκίνοιο Ar. C. Ἐκ τοῦ τε Δ. τοῦ τεμ. κ. τοῦ Ἀλκ. Cl. Gr. Ἀλκινόιο pro Ἀλκίνοιο reponendum censent Tan. Faber, & Ablancurtius. HUDS. Cum Cl. & Gr. consentiunt Reg. & Cass. cum ceteris Dan. l. 9. χάρακα) χάραξ θηλυκῶς, ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἀρσενικῶς δὲ ἐπὶ τῶν πρὸς πολιορκίαν. Phavorinus. Vide etiam Suidam & Hesychium. HUDS. l. 10. ὀφλόντων) ὀφειλόντων Cl. in marg. Δὲ καὶ αὐτῶν Gr. IDEM. l. 11. τὸ deest Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Cass. Dan.

Pag. 276. l. 1. Πειθίαν) Πυθίαν Gr. *ead.* ἕως ἔτι βουλή) Sic Ms. Bas. ἕως βουλῆς ed. Bas. l. 5. καὶ ἄλλους) καὶ τοὺς ἄλλους Gr. HUDS. *ead.* εἰς ἑξήκοντα) ὡς ἑξήκοντα Ar. IDEM. Ἰδιωτῶν ἑξήκοντα Gr. l. 7. κατεφυγον) ἐξέφυγον Ms. Bas. l. 10. μηδέτερος) μηδ' ἑτέρους Ald. Flor. Bas. HUDS. Μη δ' ἑτέρους Reg. Gr. Οὐδέτερος Dan. l. 12. ὡς) ἐπειδὴ Marg. HUDS. l. 13. εἰς) εἰς Reg. l. 14. διδάξοντας) διδάξαντας Dan. Mox idem non habet πείσοντας.

Pag. 277. l. 2. πράσσειν) πράττειν Ar. C. HUDS. Πράτ-

τειν πράττει Dan. l. 4. τούς τε πρέσβεις) τούτους τούς πρέσβεις Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. καὶ ὄσους ἔπεισαν) καὶ οὓς ἔπεισαν Ar. C. HUDS. l. 6. ἐς Αἴγιναν) εἰς Αἰγίαν Ar. C. IDEM. Dan. ead. τε deest Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 7. ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας) ἐλθούσης νηὸς Κορινθίας Ar. C. HUDS. Ἐλθ. νηὸς Κορ. Dan. l. 9. δὲ νυκτὸς) δὲ τῆς νυκτὸς Gr. l. 10. τὰ deest Reg. ead. καταφεύγει καὶ αὐτοῦ om. Gr. HUDS. l. 11. ἰδρῦνθη) ἰδρῦθη Ar. C. Cl. Gr. Ald. IDEM. Reg. Caff. Dan. ead. Ἰλλαικὸν) Ἰλλικὸν λιμένα vocat Apollonius, Argonaut. l. 4, v. 1125. HUDS. l. 13. πρὸς αὐτὴν) πρὸς αὐτῇ Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Dan.

Pag. 278. l. 1. ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα) ἠκροβολίσαντο ὀλίγα C. ἠκροβολίσαντο ὀλίγον Ar. HUDS. Te abest Dan. l. 2. τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε) παρακαλοῦντές τε τοὺς δούλους Ar. C. HUDS. Παρακαλοῦντες τοὺς δούλους Dan. l. 6. Διαλειπούσης) διαλειπούσης Reg. ead. γίγνεται) γίνεται Ar. C. HUDS. l. 11. ὄψιαν) ὄψειαν Dan. ead. αὐτοβοεὶ) αὐτοβοεὶ (παρὰ Θουκυδ.) τὸ παραχρῆμα τι συντελεσθῆναι ἐν πολεμικοῖς ἔργοις ἅμα βοῇ. Heijch. HUDS. l. 12. κρατήσειεν) κρατήσεις & μοχ διέφθειρεν. Gr. l. 14. καὶ τὰς ξυνοικίας) καὶ τῆς ξυνοικίας Mf. Baf.

Pag. 279. l. 2. ἐπεγένετο) ἐγένετο Ar. HUDS. ead. ἐς αὐτὴν) ἐπ' αὐτὴν Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. δ' ἐπιγιγνομένη) δὲ ἐπιγ. Reg. Caff. l. 9. παραγίγνεται) παραγίνεται Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. HUDS. l. 11. ἔπρασε καὶ πείθει) Sic Caff. ex emendat. recenti. In ἔπρασε erat spatium vacuum ante postremam syllabam, crasa vetere scriptura, & duae ultimae literae in πείθει aliae fuerant.

Pag. 280. l. 5. αὐτοῦ) αὐτοῦ Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr. l. 7. ξυμπέμψειν) ξυμπέμπειν Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. οἱ δὲ, τοὺς ἐχθροὺς) οἱ δὲ κατ' ἐχθροὺς C. HUDS. Dan. & mox εἰς τὰς ναῦς. l. 10. Διοσκούρων) Διοσκόρων C. HUDS. ead. Νικόστρατος δὲ αὐτοῦς) Νικόστρατός τε αὐτοῦς Caff. l. 12. αὐτῶν om. Mf. Baf. l. 13. μὴ deest Reg. sed manu rec. inter verbus scriptum.

Pag. 281. l. 1. διέφθειραν) Sic fuerat in Caff. deinde abrafa cauda τοῦ α factum erat διέφθειραν. διέφθειρεν Gr. Dan. l. 2. δ' οἱ) δὲ οἱ Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Dan. Gr. Μοχ τὰ ἐγγιγνόμενα Mf. Baf. l. 3. τετρακοσίων) τρια-

κοσίον Cl. HUDS. l. 6. διεπέμπετο) διεπέμπετο Ar. C. IDEM. Dan. l. 11. ὡσπερ) ὡσπερ Reg. Caff. Dan. Gr. & Ἀλλεΐδας Gr. l. 13. ἕω) ἕως Dan. l. 15. Οἱ δὲ &c.) De hoc loco vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. HUDS. ead. τὰ τ' ἐν) τὰ τε ἐν Ar. IDEM.

Pag. 282. l. 14. τὴν deest Reg.

Pag. 283. l. 1. ἐφ' ἑαυτοῦς) ἐφ' ἑαυτοῖς Marg. Ald. Flor. Bas. HUDS. Vulgatum tenet Mf. Bas. l. 2. προσβαλόντες) προσβάλλοντες Ar. C. IDEM. Sic & Dan. nisi quod errore scribae habet προσβάλλονταις. l. 3. μετὰ ταῦτα) μετὰ ταῦτα Ar. C. Ald. Flor. HUDS. l. 4. αὐτῶν deest Reg. l. 8. πρύμναν κρουόμενοι) Quod Graecis πρύμναν κρούεσθαι, Latinis *inhibere remis, inhibere navem, & simpliciter inhibere.* Vide Ciceronis Epist. ad Attic. Lib. 13, Ep. 31 ed. Graev. & Gronovii Observ. L. 4, c. 26. HUDS. ead. ἅμα ταῖς) ἅμα ταῖς C. IDEM. l. 9. ὀτιμάλιστα) ὀτι μάλιστα C. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Caff. Gr. l. 10. ἐαυτῶν omitt. Gr. HUDS. l. 13. σφίσι ἐπιπλεύσαντες) σφίσι πλεύσαντες Reg.

Pag. 284. l. 1. ἀναλάβωσιν, ἢ καὶ ἄλλο τι) ἀναλάβωσι εἰ καὶ ἄλλότι Gr. l. 2. πάλαι) πάλιν Ar. C. Πάλιν, aut οὐ πάλαι legendum censet Ae. Portus. HUDS. Πάλιν Dan. quod & in Reg. manus recens super πάλαι scripserat. l. 3. οἱ δ' ἐπὶ) οἱ δὲ ἐπὶ Gr. l. 5. τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς) τρισκαίδεκα δὲ ναῦς Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 10. Λευκίμνην) Λευκίμνην Caff. l. 13. οἰκέταις) οἰκέταις Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 285. l. 1. ἐμβῆναι) ἐσβῆναι Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan. & νῆας Reg. l. 2. προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουον non habet Caff. nec Reg. ut opinor. Nam scripta erant in excerptis Variar. Lectionum, nec additum, utrum desiderarentur, an aliter legerentur. l. 4. καὶ deest Ar. HUDS. Dan. l. 6. οἱ om. Mf. Bas. l. 9. κατὰ τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. l. 11. τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν) Santa Maura hodie, Homero ἄκτι ἠπείρου: olim *Chersonesus*, postea a Corinthiis in insulam, Isthmo effosso, redacta. Ae. Port. IDEM. τῶν Λευκαδ. Caff. l. 12. αἰσθόμενοι) αἰσθανόμενοι Dionys. Halicarn. locum citans. HUDS. l. 14. Μεσσηνίους) Μεσσηνίους Ar. C. IDEM. Dionys. Halic. WASS. & Gr. Μισσηνίους Dan.

Pag. 286. l. 2. Ὑλαϊκὸν) Ὑλακὸν Ar. Ὑλαϊκὸν Dion. Halic. pag. 150. HUDS. l. 5. ἐκβιβάζοντες) Pro ἐκβιβά-

σαντες. Sensus vero, ἐκβιβάσαντες καὶ ἀποκτείναντες ἀνεχώρησαν. Vel, ἀποκτανθέντας ἐκβεβληκότες ἀνεχώρησαν. Vel, εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβεβληκότες, ἵνα καταποντισθέντες ἀποθάνωσιν, ἀνεχώρησαν. Ae. Port. HUDS. ead. ἀπεχώρησαν &c.) ἀνεχώρησαν ἐς τὸ Ἡραῖον τε Dionysf. Halicarn. pag. 150. Ἀπεχρώντο ἐς τὸ Ἡρ. Cl. in marg. IDEM. l. 6. ἰκετῶν) οἰκετῶν Ar. itidemque paulo infra. IDEM. MOX ἐς πεντήκοντα Mf. Baf. l. 11. ἀς deest Gr. ead. ἀφικόμενος Εὐρυμέδων) ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων Dionysf. Halicarn. HUDS. Reg. Caff. Ἀφικόμενός τε Εὐρυμέδων Gr. l. 12. οἰ deest Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. & παρέμεινε Mf. Baf. Caff. Dan. Gr. l. 13. δοκοῦντας) δοκοῦντες Cod. vet. teste Sylburgio. quod rescribere si velis, accipiendum erit pro νομίζοντες. HUDS.

Pag. 287. l. 1. τοῖς) Pro αὐτοῖς φονευομένοις. Sic infra ἐν τοῖς πρώτῃ, pro ἐν αὐτοῖς Κερκυραίοις πρώτῃ. vel (quod mallet) ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἑλλησι. Ae. Port. IDEM. l. 2. δέ τινες καὶ) δὲ καὶ τινες Gr. l. 5. ὁ, τι οὐ ξυνέβη) ὅτι καὶ ξυνέβη Gr. l. 7. καὶ περιοικοδομηθέντες) καὶ οἱ π. Dionysf. locum citans. HUDS. l. 9. διότι ἐν) ὅτι ἐν Reg. δι' ὅτι ἐν Caff. l. 11. Ἐπει) ἐπειδὴ Reg. l. 12. τοῖς τε τῶν δήμων &c.) Id est: ἐν τοῖς τῶν δ. π. καὶ τοῖς ὀλίγοις. Vel, τοῖς τῶν δήμων προστάταις πρὸς τοὺς ὀλίγους. ἐκείνων μὲν τοὺς Ἀθηναίους, τούτων δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπάγεσθαι ἀξιούτων Ae. Port. HUDS.

Pag. 288. l. 3. κακώσει) Hic in Caff. erasa scriptura inter κακώσει & καὶ relictum erat spatium vacuum, quod sex septem literas capere posset. ead. αὐτοῖς) αὐτοῖς Ald. Flor. Baf. l. 4. προσποιήσει) προσποιήσιν Reg. l. 5. πολλὰ &c.) Vocula καὶ inter πολλὰ & χαλεπὰ dicenda est πλεονάζειν. Steph. Vide Append. ad al. Scripta de Dial. Att. p. 35. HUDS. l. 7. μᾶλλον δὲ καὶ) Pro μᾶλλον καὶ ἥσσον ἥσ. F. Port. IDEM. l. 8. ἥσυχάιτερα) ἥσυχώτερα Gr. l. 11. οἱ om. Mf. Baf. ead. ἔχουσι) ἔχουσιν Caff. l. 14. πρὸς τὰ παρόντα) πρὸς τὸ παρὸν Ar. C. HUDS. ead. ὄργας) ὄργας Marg. Ar. C. IDEM. Dan. ead. ἐστασίαζέ τε οὖν) De his & sequentibus vide Dionysf. Halicarn. περὶ τοῦ Θουκυδίδου ἰδιωμάτων p. 151 ed. Francof. HUDS. Ἐστασίαζέ τ' οὖν Gr.

Pag. 289. l. 1. ἐφυστερίζοντα) ἕφυστερίζοντα Reg. l. 2. προγενομένων) προγεγεννημένων Dionysf. Halic. pag. 164. HUDS. πίστει τῶν προγεν. Mf. Baf. a prima manu, πύ-

στει τῶν &c. a correctore. Μοχ πολλὴν ἐπέφερε id. ex emendat. l. 3. τοῦ καινοῦσθαι) ἐς τὸ καινοῦσθαι Dion. Halic. HUDS. ead. τῶν τ' ἐπιχειρήσεων) τῶν ἐπιχειρήσεων Gr. l. 6. φιλέταιρος) φιλαίτερος Cass. Dan. & a prima manu Gr. ἀνδρεία etiam Dan. l. 8. πρὸς ἅπαν) παράπαν Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. τὸ δ' ἐμπλήκτως) τὸ δὲ ἐμπλήκτως Ar. HUDS. l. 10. μείρα) μοῖρα Reg. ead. ἀσφάλεια δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι) Cum Scholiastes sic exponat, τὸ ἐπὶ πολὺ βουλεύσασθαι δι' ἀσφάλειαν, videtur & ille dandi casu legisse ἀσφαλεία. Ἀσφάλεια δὲ τοῦ ἐπιβουλεύσασθαι Ar. C. Ἐπιβουλεύεσθαι Gr. HUDS. Τοῦ ἐπιβουλ. etiam Dan.

Pag. 290. l. 1. τις) τι Dionysf. Halicarn. locum citans. rectius masc. gen. τις. HUDS. ead. τυχῶν, ξυνετός) τυχῶν τε ξυνετός idem p. 164. IDEM. l. 2. μηδὲν αὐτῶν) μηδὲν αὐτῶ Mf. Baf. ead. δεήσει) δεήσει Dionysf. Halic. HUDS. & Reg. Cass. Dan. l. 6. ἄλλοτριώτερον) τὸ ἄλλοτριώτερον Gr. l. 8. μετὰ τῶν) μετὰ τῆς τῶν Mf. Baf. ex emendat. l. 9. ἐς δεεστ Dan. l. 10. τῷ θεῖω νόμῳ) τῷ θεῖω καὶ νομίμῳ Dionysf. Halic. p. 164. HUDS. οὐ τῷ νόμῳ μᾶλ. Mf. Baf. ex emendat. l. 12. καλῶς) Post primam syllabam huius vocis in Cass. erat spatium vacuum duorum versuum usque ad γένοιτο.

Pag. 291. l. 2. γένοιτο) ἐγίγνωτο Dionysf. Hal. HUDS. ead. ἐν τῷ αὐτίκα &c.) Hic verborum ordo: ἰσχυρὸν ἐν τῷ αὐτίκα ἐκατέρῳ διδόμενοι πρὸς τὸ ἄπορον. F. Port. Πρὸς τὸν ἄπορον Ar. C. IDEM. Πρὸς τὴν ἀπ. Dan. l. 4. εἰ ἴδῃ) εἰ ἴδῃ Cl. HUDS. Reg. ἢ ἴδοι Cass. sed a correctore videbatur esse εἰ. l. 5. ἀπὸ τοῦ προφανοῦς) διὰ τοῦ προφανοῦς Marg. Ald. Flor. Baf. HUDS. ἀπὸ τοῦ πρ. Mf. Baf. l. 6. ὅτι ἀπάτη περιγενόμενος) ὅτι ἀνάγκη περιγ. Gr. HUDS. l. 8. ῥᾶον) ῥᾶδιον Reg. Cass. ῥᾶον δὲ εἰ Gr. l. 10. αἰτιον ἢ ἀρχὴ) αἰτιον ἀρχὴ Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 13. μετ' ὀνόματος) μετὰ ὀνόματος Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Cass. Gr.

Pag. 292. l. 1. πολιτικῆς) πολιτικῶν Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. προτιθέντες) προστιθέντες Dionysf. Halic. WASS. Gr. ead. αἰεὶ) αἰεὶ Reg. Cass. αἰεὶ τι ἔχον ὀρίζοντες Mf. Baf. l. 9. ἐμπιπλάναι) ἐμπιπλάναι Ar. C. Ἐμπιπλάναι Ald. Flor. Baf. Stephan. 1. HUDS. Ἐμπιπλάναι Dan. &, cum emendatione ἐμπιπλάναι eadem manu superscripta, Reg. Ἐμπιπλάναι Cass. Gr. l. 10. λόγου) λόγων Cl. HUDS. l. 12. ὑπ') ἐπ' & a correctore inter versus ὑπ' ἄμοτος. Reg.

Pag. 293. l. 4. ἀντιτετάχθαι) ἀντετάχθαι Cass. ead. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Ar. C. & Dionys. Halicarn. HUDS. l. 5. ἐχυρὸς) ἰσχυρὸς Mf. Bas. l. 6. κρείσσους) κρείττους Dionys. Halic. & paulo infra ἥττους. HUDS. ead. λογισμῶ) λογισμοὶ Gr. λογισμοῦ Mf. Bas. ex emendat. l. 9. τὰ πλείω) ταπλείω C. HUDS. ἐς τὰ πλείω Mf. Bas. l. 10. αὐτῶν) αὐτῶν malit Ae. Port. IDEM.

Pag. 294. l. 1. ἔργω οὐδὲν) ἔργων οὐδὲν Mf. Bas. ex emendat. ead. δεῖν λαμβάνειν) δεῖ λαμβάνει, & mox ἐν δὲ οὖν τῇ Gr. l. 3. προστολήμθη) παρετολήμθη Mf. Bas. l. 4. τοπλέον) τὸ πλέον Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 5. ὑπὸ τῶν τὴν τιμωρίαν &c.) Id est: ὑπὸ τῶν αὐτοὺς τιμωρισμένων, καὶ ἐν τῇ τιμωρίᾳ, καὶ τῇ τῆς ἀδικίας καὶ βλάβης ἐνδικήσει χαλεπῶς καὶ ὑβριστικῶς αὐτοῖς χρησαμένων Ae. Port. τὴν om. Gr. HUDS. l. 7. τινές) τινὰς Ar. C. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Cass. Gr. Dan. In Cass. tamen rec. manus super ναs scripserat ves. Idem habebat ἀπαλαξίοντες. Τινὰς etiam Mf. Bas. a prima manu, τινές a correctore. l. 8. παρὰ δίκην γινώσκοιεν) Scilicet, ἀδίκως ἔξειν ἐλπίζοιεν, δαρῖροῖεν Ae. Port. HUDS. Παρὰ δίκης γινώσκοιεν Dan. l. 9. ἀπὸ ἴσου) ἀπὸ τοῦ ἴσου Ar. C. HUDS. Cass. Dan. ead. ἀπαιδευσία ὀργῆς) Pro ὀργῇ ἀπαιδέυτῳ Fr. Port. HUDS. l. 11. τε deest Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 295. l. 1. ἀσμένῃ) ἀσμένως Mf. Bas. l. 2. κρείστων) Hic comparativum κρείσσων laudem sonans, probro vertitur. HUDS. l. 4. τὸ ante τιμωρεῖσθαι non habet Dan. sed relictum erat pro eo spatium vacuum. l. 8. ἄλλων) ἄλλω Dan. l. 11. τὴν deest Reg. In Cass. manu vet. inter versus scriptum erat. l. 14. φεύγοντες) φυγόντες Ar. HUDS. ead. τῶν deest C. IDEM.

Pag. 296. l. 3. ἐλήιζοντο) ἐλήιζον Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 4. ἐπρεσβεύοντο) ἐπρεσβεύετο & supra rec. manu οντο Reg. l. 9. Supple πράξαι post ἄλλο τι, ut docet Scholiastes, & facile constabit sensus. Sic Aristot. ὥστ' οὐδὲν ἄλλο δεῖ πλὴν ἀποδείξαι, & Liv. L. 2: Ventrem in medio quietum nihil aliud, quam datis voluptatibus frui. F. Portus. HUDS. ead. ἄλλο τι) ἄλλότι Gr. passim. ἄλλό τι Cass. l. 10. ἐς) εἰς Reg. Gr. l. 13. Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθηναῖοι Gr. HUDS. & paulo ante τοῦ δὲ αὐτοῦ δ. l. 14. Μελανόπου) Μελανόπου Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS.

Pag. 297. l. 2. Συρακουσίαις) Cum duplici β passim in Codd. Ar. C. HUDS. In Cass. haec vox toto cap. habet du-

plex σ. Gr. pro diphthongo ου vocalem ο, praeterquam l. 2. l. 4. τῶν deest C. HUDS. ead. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. IDEM. Caff. Gr. l. 8. κατὰ) μετὰ Dan. l. 12. τῆς τε γῆς) τῆς γῆς Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. δὲ) τε Gr. l. 15. πρόπειράν τε ποιούμενοι &c.) Id est: πείραν λαμβάνοντες πρὸ τοῦ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ Σικελῶ πολέμῳ ἐπιχειρεῖν Ae. Port. HUDS.

Page 298. l. 1. καταστάντες οὖν ἐς) καταστάντες δὲ ἐς C. HUDS. l. 4. τοδεύτερον) τὸ δεύτερον Ar. C. & paulo infra τὸ παντάπασιν. IDEM. τὸ δεύτερον Gr. infra τὸ παντάπασιν Caff. l. 6. τις deest Reg. l. 7. τὸ δὲ πρότερον) τὸ δὲ πρῶτόν γε Ar. C. HUDS. τὸ δὲ πρῶτον Dan. l. 8. Ἀθηναίους τε μὴ εἶναι &c.) Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον ἐπίστεε &c. Marg. Ar. C. Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ, τι μᾶλλον τούτου ἐκάκωσε τὴν δύν. Cam. Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅτι μᾶλλον ἐκάκωσε Cl. Gr. τούτους pro τούτου habent Ald. Flor. Bas. HUDS. Scriptura Marg. Ar. & C. est in Dan. Sed Cl. & Gr. in Reg. & Caff. Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅτι μ. τούτους ἐπίστεε Mf. Bas. Ἀθηναίους τε μὴ εἶ. ὅτι μ. τούτους ἐπ. ed. Bas. l. 12. ἀνεξέυρετος ἀριθμὸς) ἀνεξέυρετος ὁ ἀριθμὸς Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐγένοντο δὲ τότε &c.) ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τῆς γῆς Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Dan. Gr. Ἐγέν. δὲ καὶ οἱ πολλοὶ τότε σεισμοὶ τῆς γῆς Reg. Caff. l. 13. ἐν ante Εὐβοία deest Reg. Caff. l. 14. καὶ ἐν Βοιωτοῖς — τῷ Βοιωτίῳ) Totum hoc deest in Cod. C. HUDS. & Dan.

Page 299. l. 1. Ῥηγῖνοι) Ῥήγιον Gr. l. 3. δι' ἀνδρίαν ἀδύνατα &c.) δι' ἀνδρίαν οὐκ ἦν ἐπιστρατεύειν Ar. HUDS. δι' ἀνδρίας ἀ. ἦν ἐ. Dan. l. 4. Λιπαραῖοι) Λιπαραῖοι Dan. l. 5. ὄντες deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. οὐ μεγάλη) Et tamen a Stephano appellatur νῆσος μεγίστη τῶν ἐπὶ τὰ τῶν Αἰόλου. HUDS. l. 8. Ἰέραν) Ἰέραν Steph. 2. & Ae. Port. contra reliquorum Codicum, & optimorum Geographorum auctoritatem. De hac insula vide Aristot. Meteor. l. 2. HUDS. ead. οἱ ἐκείνη) οἱ ἐν ἐκείνῃ Gr. ead. τῇ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. Articulum ὁ non agnoscunt Ar. C. IDEM. Dan. l. 10. πολὺ abest Ar. C. IDEM. Dan. l. 11. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. IDEM. Dan. qui sic ubique. l. 12. δ' ἦσαν) δὲ ἦσαν Ar. C. IDEM. Gr. ead. Συρακουσίων) Συρακουσίων Caff. Συρακοσίων Gr. & ita passim, ille gemino σ, hic per ο. Mox τεμύρτες δὲ οἱ, & τὴν γῆν οὐ, omisso ὡς Gr.

Pag. 300. *l.* 1. ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ) τῷ πολέμῳ ἐτέλεύ-
 τα Ar. C. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. qui & συνέ-
 γραψε. *l.* 2. Πελοποννήσιοι καὶ) Πελοπ. μὲν καὶ Gr. HUDS.
l. 4. ἐσβαλοῦντες) ἐμβαλοῦντες C. HUDS. *l.* 5. Λακεδαι-
 μονίων) Λακεδαιμονίου Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 7. τῶν deest
 Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 10. τὸ δ') τὸ δὲ Ar. C. IDEM. Gr.

Pag. 301. *l.* 4. γε deest Ar. C. HUDS. Dan. qui & ἀπέ-
 κλυσε. *l.* 5. ὀλίγας) οὐκ ὀλίγας Gr. HUDS. ead. αἴτιον
 δ' ἔγωγε &c.) Hac de re vide Aristot. Meteor. *l.* 2, c. 8.
 IDEM. *l.* 6. τοῦ τοιούτου νομίζω) νομίζω τοῦ τοιούτου Ar.
 C. IDEM. Reg. Caff. Αἴτιον δὲ ἐγὼ νομίζω τοῦ τοιούτου Gr.
l. 9. δοκεῖ) δοκεῖ Cl. HUDS. Reg. Caff. ead. τὸ τοιοῦτο
 ξυμβῆναι) δοκεῖ τοῦτο ξυμβ. Ar. Δοκεῖ τὸ τοιούτον Cl.
 HUDS. Δοκεῖ τοῦτο τοιοῦτο ξυμβ. Dan. *l.* 11. αὐτοῦ ἕ-
 ρους ἐπολέμου μὲν καὶ) αὐτοῦ τοῦ ἕρους ἐπολ. καὶ Gr.
l. 14. μάλιστα om. Mf. Baf.

Pag. 302. *l.* 2. Χαροιάδου) Χαριάδου Ar. HUDS. Χα-
 ροιάδου δὲ ἦδη Reg. *l.* 5. Μύλας τὰς τῶν Μεσσηνίων) Μυ-
 λὰς τὰς Μεσσηνίων C. Τὰς Μύλας τῶν Μεσσηνίων Ar. Τῶν om.
 Gr. HUDS. Cum C. consentit Dan. & Mf. Baf. nisi quod
 hic habet Μεσσηνίων. Μύλας quoque & mox Μύλαις Gr.
 ead. δύο φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς) ἐν ταῖς Μυλαῖς δύο φυλαὶ
 Ar. C. HUDS. Dan. Μεσσηνίων quoque idem & Gr. *l.* 7.
 πεπονημένοι) πεπονημένοι Ar. C. HUDS. Dan. ead. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι) οἱ δ' Ἀθην. Caff. *l.* 11. Μεσσήνην) Μεσσηνίην ut
 & supra Μεσσηνίων Ar. C. HUDS. Gr. & passim. Idem etiam
 συστρατεῦσαι. *l.* 14. παρασχομένοι) παρεχομένοι Reg.
l. 15. μὲν deest Gr.

Pag. 303. *l.* 1. Προκλῆς) Πατροκλῆς Ar. C. Ex quo con-
 ciso scripto, ut fieri solet, vocem Προκλῆς originem du-
 xisse suspicaretur aliquis. HUDS. Πατροκλῆς etiam Dan.
l. 5. αὐτῶν) αὐτὸ Reg. Mf. Baf. *l.* 6. προσεχώρου) προσ-
 εχώρησαν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως)
 Scilicet, οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες, καὶ ἐκεῖθεν ἐλθόντες. Ae.
 Port. HUDS. Οἱ δὲ ἐκ Reg. Caff. Gr. *l.* 11. στρατηγοῦν-
 τος) στρατηγοῦ Dan. *l.* 12. καὶ στρατοπεδευσάμενοι &c.)
 Ita Stephan. 2. & Ae. Port. Ad hunc modum distinguunt
 Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. καὶ στρατοπεδευσάμενοι
 ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Τανάγρα, ἐδήουν, καὶ ἐνθυλιζον-
 το. Locum sic interpretatur Steph. *Positisque castris, illo die*
apud Tanagram populabantur, & noctem illic egerunt. Portus
 vero sic: καὶ στρατοπεδευσάμενοι ἐν τῇ Τανάγρα, (scil.

παρὰ τῆ Τανάγρα,) ταύτην τὴν ἡμέραν τὸν αὐτῆς ἀγρὸν ἐδήρουν, καὶ αὐτίθι (scil. ὕπου ἐστρατοπεδεύσαντο) ἐνηυλίζοντο. HUDS. Cass. quoque non post στρατοπεδευσάμενοι, sed post Τανάγρα distinctionem habet. In Gr. nulla distinctio est, nisi post ἐνηυλίσαντο.

Pag. 304. l. 1. ἐπέξελθόντας) ἐπελθόντας Ar. C. HUDS. Dan. l. 2. προσβεβηθηκότας) βεβηθηκότας Reg. ead. λαβόντες καὶ τροπαῖον) λαβόντες τρόπαιον Gr. l. 3. οἱ μὲν &c.) Id est: οἱ ἐκ τῆς πόλεως, οἱ ἐξ Ἀθηνῶν, scilicet Ἀθηνηθεν ἐλθόντες. ἐς τὴν πόλιν, ἐς τὰς Ἀθήνας, ὅθεν ἦλθον. οἱ δὲ, οἱ ἐς Ὠρωπὸν πλεύσαντες, καὶ ἐκεῖ τὰς ἑαυτῶν ναῦς καταλιπόντες. Ae. Port. HUDS. Εἰς τὴν π. Reg. l. 4. ἐπὶ τὰς ναῦς) ἐς τὰς ναῦς Ar. C. HUDS. l. 5. ἐπιθαλάσσια) Pro παραθαλάσσια. Nam sicut ἐπὶ apud Thucyd. maxime, sumitur pro παρὰ, ita & in compositione hoc idem servat. IDEM. l. 7. τὸν χρόνον τοῦτον) τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον Reg. ead. Ἡράκλειαν) Haec Ἡράκλεια ἢ Τραχινίως dicitur Xenophonti lib. 1 Hist. Graec. p. 672. HUDS. l. 8. Τραχινίως) Τραχινία Marg. Quae lectio F. Porto non displicet: quasi Τραχινία dictum esset pro γῆ Τραχινία. IDEM. Τραχινία. Mf. Bas. Gr. l. 9. Μηλιῆς) De hisce vide Palmerium ad Scylacis Periplum p. 275, ut & de Hierensibus. HUDS. Μηλιῆς Cass. l. 10. Ἰερῆς) Ἰερεῖς Ar. C. HUDS. Reg. Gr. Dan. ead. οἱ Τραχινίως) οἱ μὲν Τραχινίως Cass. l. 11. ἐσθαρμένοι) διεσθαρμένοι Cam. HUDS. l. 12. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Cass. Gr. ead. αὐτοῦς) αὐτοῦς Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 15. Δωριεῖς) Δώριον Prisciano locum citanti pag. 1099 ed. Putsch. In Cod. Mf. Δωριῆς. IDEM. Δωριῆς Cass.

Pag. 305. l. 2. πολέμῳ omitt. Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 7: τὴν διάβασιν γίνεσθαι) τὴν διάβασιν ἂν γίνεσθαι Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. τὸ ante χωρίον om. Mf. Bas. l. 11. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. ead. τῶν περιοίκων) τῶν ἄλλων περιοίκων Ar. C. HUDS. Dan. l. 13. Ἰτών) Ἰτῶν C. Forfan librarii errore pro Ἰτωναίων. Nam Ἰτῶν urbs Thessaliae, & gentile Ἰτωναῖος. HUDS.

Pag. 306. l. 1. Ἀλκίδας) Ἀλκείδας Mf. Bas. Gr. Mox Δημάγων Cass. l. 3. ἀπέχουσα) Vide Annot. HUDS. l. 4. δὲ abest a Reg. & Cass. in quo manus recentior adscriptit. l. 8. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. inidemque supra, & paulo infra. HUDS. Utroque loco etiam Cass. & Dan. & infra Gr. l. 10. Κήναιον) Βήναιον Gr. ead. παρὰ)

περὶ Reg. l. 12. αἴτιον δὲ ἦν) αἴτιον δ' ἦν Gr. Mox ὄντες
 rec. manu adscriptum est Reg. l. 13. φοβούμενοι μὴ) φο-
 βούμενοί τε μὴ Mf. Baf. a correctore. l. 14. διαπαντός)
 διὰ παντός C. HUDS. Gr.

Pag. 307. l. 3. Ξαρσαλέως) Ξαρσαλέος Ar. C. Ald. Flor.
 Baf. HUDS. Dan. Ξαρσαλέως εἶη Reg. ead. βέβαιον) καὶ
 βέβαιον Ar. HUDS. l. 5. ἀφικνούμενοι) ἀφικόμενοι Ar.
 C. IDEM. Dan. nisi quod ab errore scribae est ἀφικόμε.
 l. 10. οἱ ante Ἀθηναῖοι omitt. Mf. Baf. l. 12. Λευκαδίας)
 Ἀρκαδίας Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 308. l. 1. Οἰνιάδων) Οἰνιάδων Ar. C. Cl. Gr. Ald.
 Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Caff. Dan. ead. Ξυνέσποντο)
 Ξυνέποντο Reg. ead. Κεφαλλῆσι) Κεφαλλῆσι Ar. C. HUDS.
 Dan. Gr. l. 2. πεντεκαίδεκα) πέντε καὶ δέκα, & c. 95
 πέντε καὶ δεκα Gr. l. 7. ἀποτεριχίζειν) περιτεριχίζειν, ut
 constare videtur ex eo, quod dicit paulo infra, διὰ τῆς
 Λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισιν. Ae. Port. HUDS. ead. ῥα-
 δίως γ' ἂν) ῥαδίως τ' ἂν Reg. Caff. l. 8. πόλεως τε αἰεὶ)
 καὶ πόλεως αἰεὶ Ar. C. Gr. HUDS. Mf. Baf. Dan. Πόλεως
 τε αἰεὶ Reg. Caff. l. 10. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. HUDS.
 Gr. Dan. Paulo ante Δημοσθένους δὲ ἀναπ. Gr. l. 12. κρα-
 τήση) κρατήσει Gr. l. 13. Ἐπειρωτικὸν τὸ ταύτη) Ἐπει-
 ρωτικὸν τοσαύτη Ἀθην. Dan. l. 14. καὶ μάχιμον) Euripi-
 des eos σακεσφόρους, Homerus μενεχάρμας appellat. HUDS.

Pag. 309. l. 2. Φιλῆ) πολλῆ, & inter versus manu rec.
 γρ. Φιλῆ Reg. l. 3. καταστραφῆναι) καὶ καταστραφῆναι
 Gr. l. 4. Ἀποδότοις) Ἀποδότοις Marg. Ar. C. Ald. Flor.
 Baf. Apodotorum meminit Polyb. l. 17, & Livius lib. 32,
 c. 34. Hunc locum citat Stephanus Byzant. Sed vulgatae
 editiones pro Ἀποδότοις habent Ἀποβοιωτοῖς. Vide Berke-
 lium ad Steph. p. 147. HUDS. Ἀποδότοις Dan. ead. ἔπει-
 τα δὲ Ὀφιονεῦσι) ἔπειτα δὲ καὶ Ὀφιονεῦσι C. HUDS. l. 5.
 Εὐρυτάσιν) De hac gente vide Tzetzem in Scholiis ad Lyc-
 ophronem, & Strab. l. 10. IDEM. Εὐρυτάσιν Caff. Dan.
 Gr. l. 6. ἀγνωστότατοι) ἀγνώτατοι Gr. HUDS. l. 7. λέ-
 γονται) λέγεται Ar. HUDS. l. 8. προσχωρήσειν) προ-
 χωρήσειν Cl. προχωρήσειν Gr. IDEM. Et τὰ ἄλλα. l. 9.
 Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. ut & paulo infra. HUDS. l. 11.
 Αἰτωλῶν &c.) Αἰτωλῶν τῶν Ὀζολῶν, omiffis intermediis
 Gr. quae defunt, in marg. leguntur, praeter διὰ Λοκρῶν.
 l. 12. ἐπὶ Βοιωτοῦς) ἐπὶ τοὺς Βοιωτοῦς Cl. HUDS. l. 13.
 Κυτίνιον) Κυτίνιον Ar. C. Tzetzi ad Lycophronis v. 1389

Κυτίριον dicitur πόλις Δωριέων. HUDS. Κυτίριον Gr. Κυ-
τώνιον Dan.

Pag. 310. l. 2. αἰεὶ) αἰεὶ Ar. C. HUDS. Ms. Bas. Dan.
Mox ξυστρατεύειν Gr. l. 3. ἦδ᾽) ἢ δ᾽ Gr. l. 5. τῶν de-
est Cass. Gr. l. 6. Σόλλιον) Σόλλιον Reg. Cass. Σόλλον Gr.
l. 7. τὴν οὐ περιτείχισιν) Scilicet, τὸ ἀτείχιστον, inter-
pretante Eustathio ad Homeri Il. pag. 84 ed. Bas. HUDS.
l. 8. Κεφαλλῆσι) Κεφαλλῆσι Ar. C. IDEM. Gr. l. 11. ἐστρά-
τευσαν) Sic Ms. Bas. ἐστράτευσαν ed. Bas. ead. ὄρματο
δὲ defunt Ar. C. HUDS. Dan. l. 12. Οἰνεῶνος) Step-
hanus Byzant. in hac voce citat Thucydid. Sed in Veneta
Florentinaque editione legitur Οἰῶν in recto, in aliis Οἰ-
νιῶν. HUDS. Ἐξ Οἰνεῶν, cum superscripta emendat. rec.
manus Οἰνεῶνος Reg. l. 13. Λοκροῖ) Λοκροῖς Ald. Flor. Bas.
HUDS. l. 14. μεσόγειον) μεσόγειαν Reg. Cass.

Pag. 311. l. 1. ὠφέλεια ἐδόκουν εἶναι ξυστρατεύοντες)
ὠφέλεια ἐ. ἐ. ξυστρατεύοντες Gr. l. 4. ἐν τοῦ Δίδος) ἐντὸς
Δίδος Gr. HUDS. l. 5. Νεμίου) Νεμίου Dan. Ἐν ἡ Ἡσ.
Gr. l. 9. Κροκύλειον) Κροκύλειον νῆσος Ἰθάκης Θεουκιδίδης
τρίτη. Steph. περὶ πόλεων. Non dubito, quin haec verba
Thucydidis innuat Steph. verum hic non insula, sed in
opposita continente Aetoliae oppidum est. Vide Holste-
nium in Steph. pag. 175, & Palmerii Graeciam antiquam
p. 466. HUDS. Κροκύλειον Reg. Cass. Gr. ead. Τίχιον) Τεί-
χιον Ar. Gr. atque ita legendum esse coniiicit Palmerius.
Nam hoc Graecum magis redolet, quasi esset diminutivum
vocis τεῖχος. Vide Palmer. Gr. Ant. p. 467. HUDS. Τεί-
χιον Reg. Cass. Dan. Τίχιον non Τείχιον Gr. l. 10. Εὐ-
πόλιον) Εὐπόλιον Gr. Εὐπάλιον Cl. atque ita pag. 317.
HUDS. Εὐπάλιον Reg. Et sic videtur fuisse in Cass. nam
abrafa erat pars literae ante λ, & infra cap: 102 idem,
haud secus ac Reg. habet Εὐπάλιον. l. 11. γνώμην εἶχε
&c.) γνώμην εἶχεν συγχαρεῖν Gr. cetera defunt. HUDS.
Ξυνχαρεῖν Gr. συγχαρεῖν Reg. Cass. l. 12. Ὀφιορέας)
Ὀφιορέας Ms. Bas. l. 13. ἐπαναχωρήσας) ἀναχωρήσας Gr.
HUDS. l. 14. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. ut & paulo
infra Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Sic utrobique
etiam Cass. Gr. & infra Dan.

Pag. 312. l. 1. ἐσεβελήκει) ἐπεβεβλήκει Gr. HUDS.
l. 3. Βωμιῆς καὶ Καλλιῆς) Βωμισῆς καὶ Καλλισῆς Ar. C.
IDEM. Reg. Dan. & ex emendat. recentis manus Cass. quod
fuerat Βωμιῆς καὶ Καλλιῆς. l. 4. ἐβροθήσαν) ἐπεβροθήσαν,

Stephanus Byzant. locum citans. HUDS. l. 5. Μεσσήνιοι), Μεσσηνιοι Ar. C. IDEM. l. 7. ὀπιτάχιστα) ὀπιτάχιστα Ar. C. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Cass. l. 8. ἀν ξύμπαντες) ἀν οἱ ξύμπαντες Gr. HUDS. l. 9. αἰεὶ) αἰεὶ Ar. C. IDEM. Reg. Cass. Gr. l. 14. κατὰ κράτος) κατακράτος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. ead. οἱ om. Ms. Bas.

Pag. 313. l. 1. ἐπὶ τῶν λόφων τῶν defunt Dan. l. 4. ἦδη om. Cl. HUDS. ead. προσέβαλλον) προσέβαλον Ar. IDEM. Cass. Gr. Τοῖς abest a Reg. l. 8. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Gr. & paulo post. l. 11. οἱ τοξόται) Perinde est, ac si dixisset, οἱ τοξόται αὐτῶν &c. Stephan. in Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 229. HUDS. l. 12. οἶδε) οἶδε Reg. Cass. l. 14. διεσκεδάσθησαν) ἐσκεδάσθησαν Cl. HUDS.

Pag. 314. l. 1. ἐκέκοντο) ἐκείκοντο Gr. HUDS. l. 5. Μεσσηνιος ἐτύγγανε) Μεσσηνιος ἐτύγγε Ar. C. IDEM. Dan. l. 6. πολλοὺς μὲν &c.) καὶ πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τροπῇ Ar. C. HUDS. l. 7. αἰρούντες) ἀναιρούντες Ms. Bas. l. 10. πᾶσα τε) πᾶσα δὲ Ar. C. HUDS. l. 14. τε deest Ar. IDEM. Reg. Paulo post εἴκοσιν Cass.

Pag. 315. l. 2. οὔτοι βέλτιστοι δὴ) οὔτοι δὴ βέλτιστοι Ar. C. HUDS. Dan. l. 4. Προκλῆς) Πατροκλῆς Ar. C. Vide ad p. 303. IDEM. Dan. ὠτερος pro ὁ ἕτερος Reg. l. 5. ἀνελόμενοι) ἀναιρούντες Cam. HUDS. ead. παρὰ) ὑπὸ Ar. IDEM. l. 8. ὑπελείφθη) ὑπελήφθη Cl. IDEM. l. 13. ἐπὶ) ἐπὶ pro παρά. IDEM. ead. Ἄλκι) Ἄλκι Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Τῶ om. Gr. IDEM. Ἄλκι etiam Gr. Ἐλκι Dan. l. 15. καὶ ἐς Λακεδαίμονα) καὶ Λακεδ. Gr. HUDS. ead. Τόλοφόν τε) Τήλεφόν τε Ar. C. IDEM. Dan. Μοχ Εὐρυτάνα Gr.

Pag. 316. l. 2. Ἀπόδωτον) Ἀπόδοτον Ar. C. HUDS. l. 3. ἐπὶ Ναύπακτον) ἐς τὴν Ναύπακτον Cl. IDEM. ead. ἐπαγωγὴν) ἀπαγωγὴν Ms. Bas. l. 4. Λακεδαίμονιοι) οἱ Λακεδ. Gr. HUDS. l. 6. Τραχῖνι) Τραχινία Ms. Bas. l. 8. Μακάριος &c.) Ita Ar. C. Gr. Cl. Forsan Μακάριος καὶ Μεγεδαῖος, ut infra cap. 109. HUDS. Μακάριος Reg. Cass. Ms. Bas. Μασσάριος ed. Bas. l. 11. Εὐρύλοχος) ὁ Εὐρύλ. Ms. Bas. ead. διὰ τούτων) διὰ τούτο Dan. l. 13. ἀποστῆσαι) ἀποστῆναι Reg. l. 14. Ἀμφισσῆς) Ἀμφισπησσεῖς C. Ἀμφισῆς Ar. HUDS. Ἀμφισεῖς Reg. Ἀμφισῆς Cass. Ἀμφισῆς σεῖς Dan. l. 15. πρῶτον om. Cl. HUDS.

Pag. 317. l. 2. οὖν deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. δυο-

εσβολώτατος) δυσεμβολώτατος C. HUDS. Δυσεβολώτατος Dan. *ead.* Ἰπνέας) Ἰπνέας Ald. Flor. Bas. Steph. i. IDEM. l. 4. Μεσσαπίους) Μεσαπίους Ar. Gr. Μεταπίους omnino legendum censent Steph. & Palmer. Vide Annot. IDEM. *ead.* Τριταιέας) Ita Herodotus & Strabo. Τριταιέας Ar. C. Τριταίους Stephano Byzant. in v. Χάλαιον. Verum secundum Steph. Τριταιέας potius, ex voco Τριταιέα. HUDS. Τριτοίεας Dan. *ead.* Χαλαίους) Χαλαίους Ar. C. Cl. Gr. atque ita Stephanus περὶ πόλεων, totum hunc locum citans in v. Χάλαιον. Videfis p. 749 ed. Berkel. HUDS. Χαλαίους Reg. Cass. Dan. l. 5. Τολοφωνίους) Κολοφωνίους Ar. C. & Steph. Byzant. in voc. Χάλαιον. Vide Palmerii Gr. Antiq. p. 552. HUDS. *ead.* Ἡσσίους) Ἡσσαίους Marg. Ar. C. Ἰστίους Steph. ibid. IDEM. Ἡσσαίους Dan. *ead.* οὔτοι καὶ ξυνεστράτευον πάντες) οὔτοι ξυνεστράτευον δὲ πάντες Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. Ὀλπαιῖοι) Ὀλπιαῖοι Gr. & Cl. in marg. HUDS. Mf. Bas. l. 7. Ἰαῖοι) Ἰαῖοι Gr. l. 10. Κυτινιον) Κυτινίον Ar. C. HUDS. Gr. l. 12. αὐτῶν) αὐτὸν & ex emendat. rec. αὐτῶν Reg. Εὐπάλιον idem hic, & alii Codd. qui pag. 311. l. 13. δ' ἐν τῇ) δὲ ἐν τῇ Gr. l. 14. προσβεβηθηκότες) προβεβηθηκότες C. βεβηθηκότες Ar. HUDS.

Pag. 318. l. 1. προάστειον) προάστιον Gr. *ead.* Μολύκρειον) Μολύκριον Reg. Cass. Gr. vid. Lib. II, cap. 84. l. 8. ἐσελθόντες) ἐπελθόντες Ar. C. Gr. HUDS. Dan. Ἐπελθόντες τὸ χωρίον περιεποίησαντο τὸ χωρίον Gr. Περιεποίησαν Mf. Bas. Reg. Cass. l. 9. μὴ om. Gr. HUDS. *ead.* μεγάλου ὄντος) μεγάλου μὲν ὄντος Cl. HUDS. l. 11. ἀντισχωσιν. Εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ) ἀντισχωσιν. Εὐρύλοχος καὶ οἱ Gr. l. 12. εἰσεληλυθῖαν) εἰσεληλυθῖαν Ar. HUDS. l. 13. ἀνεχώρησαν) ἀνεχώρησεν Mf. Bas.

Pag. 319. l. 1. Πρόσχιον) Πρόσχον Gr. l. 5. κρατήσωσι) κρατήσωσιν Gr. l. 12. τῶν Ἑλλήνων ξυμμάχων) τῶν ἄλλων ξυμμάχων Ar. HUDS. l. 13. κατὰ κράτος) κατακράτος Ald. Flor. Bas. Steph. i. HUDS. l. 15. ξυνεπολέμου) ἐπολέμου Gr. HUDS. Mf. Bas. Omnia inter Συρακουσίαν & ξυνεπολέμου in Cass. omissa, sed deinde in marg. scripta erant. Idem hic Συρακουσίαν, & eadem manu alterum σ super u scriptum habebat. *ead.* ἐπὶ Νῆσσαν) ἐπὶ Νίσαν Ar. C. ἐπ' Ἰησσαν malit Cluverius pag. 123 Sicil. Antiq. HUDS. Ἐπὶ Νίσαν Dan. Ἐπ' Ἰησσαν Reg. Cass.

Pag. 320. l. 2. προσέβαλλον) προσέβαλον Gr. l. 3. Ἀθη-

ναίων) Ἀθηναίσις Gr. HUDS. l. 5. καὶ προσπεσόντες &c.) καὶ προσπεσόντες μέρος τι τοῦ στρατοῦ ἀπέκτειναν οὐκ ὄλ. Reg. ead. τὶ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 8. Καϊκινὸν) Καϊκῖνον Reg. Caff. Καϊκηνὸν Dan. l. 9. Προξένου) τοῦ Προξένου Cl. HUDS. l. 13. Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθηναῖοι Gr. IDEM. l. 15. ἐφεωρᾶτο) ἀφεωρᾶτο Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 321. l. 2. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. HUDS. Caff. l. 9. πεντετηρίδα) πενταετηρίδα Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. τὰ Δήλια) Vide Annott. HUDS. ead. τοπάλαι) τὸ πάλαι Ar. C. itidemque paulo infra. IDEM. Ubi etiam ita Caff.

Pag. 322. l. 1. χορούς τε &c.) Hoc ipsum testatur Xenophon ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. HUDS. l. 3. Ἀπόλλωνος) τοῦ Ἀπόλλωνος Gr. HUDS. l. 4. Variantes Lectiones vide in Annott. HUDS. l. 10. ἐν τοῖσδε αὖ) ἐν τοῖσδ' αὖ Gr. l. 14. Ἄλλ' ἄγεθ' ἰλίκοι μὲν) ἄλλ' ἄγε δὴ Λητῶ μὲν, &c. Ald. Flor. Bas. HUDS. Ἄλλ' ἄγεθ' ἠλίκοι μὲν Gr. Ἄλλ' ἄγεθ' ἰλίκοιμεν Camer. ἄλλ' ἄγε ἰλίκοιμεν Ms. Bas. l. 15. ἐμείῳ) ἐμοῖο Dan.

Pag. 323. l. 1. ὀππότε) ὅποτε Caff. ὀπότε Gr. l. 2. ἐνθάδ') ἐνθάδ' Ms. Bas. ead. ἀνείρηται) ἀν εἴρηται Gr. ead. ξεῖνος ταλαπεῖριος ἐλθὼν) ταλαπεῖριος ἄλλος ἐπελθὼν Cl. Gr. Ar. C. HUDS. Marg. & omnes alii Mss. l. 3. ὑμῖν) ὑμῖν Caff. Dan. Gr. l. 5. ἀφήμως) ἀφ' ἡμέων Marg. Εὐφήμως Ms. Bas. Dan. & ita manus recens in Caff. fecerat ex ἀφήμως, sed in marg. γρ. ἀφήμως. l. 6. ἐνὶ) ἐν Gr. l. 9. χορούς οἱ νησιῶται) χορούς ἐν τῇ Δήλῳ οἱ νησιῶται Ms. Bas. ead. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι non agnoscit Ar. HUDS. l. 11. κατελύθη) κατελείφθη Gr. l. 12. τότε τὸν ἀγῶνα) τὸν ἀγῶνα τότε Ar. HUDS.

Pag. 324. l. 1. ἐπὶ Ἄργος) ἐπὶ τὸ Ἄργος Ar. HUDS. l. 2. ἐσβαλόντες ἐς) ἐκβαλόντες εἰς Dan. l. 3. Ὀλπας) Paulo infra Ὀλπη in singulari. HUDS. Gr. ubique Ὀλπαῖ, Ὀλπας, & Ὀλπῆς, Ὀλπῶν, Ὀλπαῖς. l. 5. ἀπέχει δὲ ἀπὸ) ἀπέχει δ' ἀπὸ Gr. l. 12. Ἀθηναίων) Ἀθηναῖοι Dan. l. 13. ναῦς Ἀθηναίων) ναῦς τῶν Ἀθηναίων Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 325. l. 2. ἐς τὴν πόλιν) Scilicet, τὴν Ἀμπρακίαν; ut ex frequentibus liquet. HUDS. l. 3. οὐ δύνανται) μὴ δύνανται Ar. C. HUDS. Δεδιότες μετ' Εὐρυλόχου μὴ δύνανται Dan. l. 4. Codd. Mss. ἢν pro ἢ habent. HUDS. l. 8. κατὰ τάχος) κατατάχος Ar. Ald. Flor. Bas. Steph. l. HUDS. l. 10. Ἄργος) Ἀργείους C. HUDS. l. 13. φυτίας) Eadem urbs est, quae Polybio φοιτεῖται pluraliter

vocatur, tractu temporis aliquantulum mutato nomine. Vide Palmerii Gr. Antiq. pag. 391; 392. HUDS.

Pag. 326. l. 3. ἀγροίκον) ἀγροίκον Reg. Cass. l. 9. ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν) Haec non sunt intelligenda de Metropoli urbe Aetoliae, seu Acarnaniae, ut vult Stephanus, sed de quadam Olparum urbis parte, quae ita vocabatur, ut ex sequentibus patet. Palmerius in Exercitation. pag. 50. HUDS. l. 10. εἰκοσι) εἴκοσιν Gr. l. 11. παραγίγονται) παραγίνονται Cass. ead. κόλπον omittit Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 12. Μεσσηνίων μὲν ἔχων &c.) Μεσσηνίων μὲν ἔχων ὀπίστας Διακοσίους Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. περὶ τὰς Ὀλπας &c.) Id est: περὶ τὰς Ὀλπας ἐπὶ λόφου κειμένας, vel περὶ τὸν λόφον τὸν Ὀλπας καλούμενον. Ae. Portus. Περὶ τὰς Ὀλπας τῶν λόφων C. Παρὰ τὰς Ὀλπας τὸν λόφον Ar. HUDS. Schol. l. 15. ἐφόρμου) ἐφόρμου Cl. Gr. Ar. C. Ald. Flor. Bas. Si ἐφόρμου retineamus, dicendum est, temporale augmentum negligi. HUDS. Ἐφόρμου Reg. Cass.

Pag. 327. l. 2. μαχοῦμενοι) μαχόμενοι Dan. l. 4. Δημοσθένην) Δημοσθένη Cass. l. 5. τῆς Ὀλπας, ἐστρατοπεδεύσατο) τοῖς ὀπλοῖς ἐστρατοπεδεύσατο Mf. Bas. l. 7. τῇ δ' ἔκτι) τῇ δὲ ἔκτι Reg. Cass. & μοχ καὶ, μείζον γὰρ ἐγένετο, Reg. l. 9. ὁ δὲ Δημοσθένης) ὁ Δημοσθένης Ar. C. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. l. 10. κυκλωθῆ) κολυθῆ Ar. C. HUDS. περικυκλωθῆ Mf. Bas. l. 13. κατὰ νότου) κατὰ νότων Reg. κατὰ νότον Dan. &, cum emendatione recentis manus inter versus scripta νότου, Cass.

Pag. 328. l. 1. Μεσσηνίων) Μεσσηνίων Ar. C. itidemque paulo infra. HUDS. Gr. l. 9. ἐν χερσίν) Scilicet, ἐν αὐτῇ τῇ ξυνόδῳ Ae. Port. HUDS. l. 11. ἐπιγενόμενοι) ἐπιγινόμενοι Ar. C. IDEM. Dan. l. 12. ὥστε μὴ ἐς ἀλκὴν) ὥστε μὴ ἐς ἀλκὴν Ar. C. Ἐς om. Gr. HUDS. Ὡστε μὴ ἐ. ἀ. Dan. Eis ἀλκ. Reg. l. 13. φόβηθέντας) φοβηθέντες Marg. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. ead. τὸ πλέον) τοπλέον & infra τοπολὺ Ar. HUDS. Τοπολὺ μοχ etiam Gr.

Pag. 329. l. 3. τοῦ ante Δημοσθ. om. Gr. HUDS. ead. ἐπέξηλθον) ἐξήλθον Cl. IDEM. Reg. Cass. l. 5. καθ' αὐτούς) καθ' αὐτούς Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. Pro ἀτάκτως Cl. in marg. ἀφυλακτως. HUDS. l. 13. ἕως ὄψε) ἐς ὄψε Marg. Ar. Gr. C. IDEM. Schol. WASS. Mf. Bas. Reg. Cass. Dan. l. 14. Μενεδαῖος) Μενέδατος Cl. HUDS.

Pag. 330. l. 2. καὶ ἐκ θαλάσσης) καὶ θαλάσσης Dan. ead. ταῖς) καὶ ταῖς Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. ἀποκεκλεισ-
Thucyd. Vol. II. K k

μένος) ἀποκεκλιμένος Ar. C. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. & cum emendat. rec. manus superscripta ἀποκεκλειμένος, Reg. Ἀποκεκλειμένος etiam Mf. & ed. Baf. non ut Hudf. l. 4. λόγον) λόγους Cl. HUDS. l. 7. τροπαῖον αὐτοὶ ἔστησαν) τρόπαιον μὲν ἔστησαν Gr. IDEM. l. 9. ἄπασι) ἄπασιν Caff. & μοχ ξυστρατηγῶν Caff. & Gr. l. 11. σπένδονται) Forsan legendum σπένδεται, & μοχ βουλόμενος, vel σπένδονται & βουλόμενοι. Aut dicendum, τὸ σπένδονται referri ad Δημοσθένη καὶ τοὺς ξυστρατηγούς, & τὸ βουλόμενος ad solum Demosthenem. Ae. Port. HUDS. ead. Μεγεδαίῳ) Μεγεδάτῳ Cl. IDEM. l. 13. ἀποχωρεῖν) ἀναχωρεῖν Ar. IDEM. ead. κατὰ τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Baf. Steph. 1. & paulo infra διατάχους. HUDS. Διατάχους paulo post etiam Reg. & Caff. l. 14. μισθοφόρον) μισθοφόρον Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr.

Pag. 331. l. 3. ἐαυτῶν) ἐαυτὸν Gr. l. 9. Ὀλπῶν) Ὀλπῶν Reg. Caff. Gr. l. 10. διὰ) καὶ διὰ Cl. HUDS. Reg. l. 12. προλοχιούντας) Refertur ad τὸ σημαϊόμενον. HUDS. l. 14. παρεσκευάζετο) παρεσκευάστο Cl. IDEM. Παρεσκευάζοντο Dan.

Pag. 332. l. 1. Μαντινῆς) Μαντινῆς Caff. l. 5. οἱ δ' Ἀμπρακιῶται) οἱ δὲ Ἀμπρακ. & infra τοὺς δὲ Ἀμπρακ. item cap. 112 οἱ δὲ ἐκ τῆς πολ. Gr. l. 8. ἐπικαταλαβεῖν) καταλαβεῖν Marg. HUDS. Schol. l. 10. ἐπέδιῶκον) ἀπεδίωκον Dan. Καὶ ἐπέδιῶκον καὶ τινες τῶν αὐτῶν Gr. l. 13. μὲν deest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 333. l. 2. εἶτε) εἶγε Gr. l. 3. διέφυγον) ἔφυγον C. HUDS. l. 4. Ἀγραίδα) Γραΐδα Ar. C. IDEM. Dan. l. 14. ἐπὶ deest Gr. ead. τὸ δ' ἄλλο) τὸ δὲ ἄλλο Ar. C. HUDS. Sic paulo ante τὸν δὲ ἐλάσσω Reg. Caff. Infra cap. 113, ἰδὼν δὲ ὁ κήρυξ; ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἐρωτῶν; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο; & νῦν δὲ ἔδεισαν Gr. l. 15. ἐπιπίπτει) ἐμπίπτει Ar. C. HUDS. Dan. & Mf. Baf. ex emendat.

Pag. 334. l. 3. Μεσσηνίου) Μεσσηνίου Ar. C. HUDS. l. 4. προσαγορεύειν) προαγορεύειν Ar. IDEM. Προσαγορεύειν ἐκέλευεν Caff. l. 6. ἅμα δὲ καὶ οὐ καθωραμένους) ἅμα δὲ οὐδὲ καθωραμένους Ar. C. ἅμα δὲ οὐ καθορ. Gr. HUDS. l. 7. ἐπέπεσε) ἐπέπεσον Mf. Baf. ex emendat. l. 9. προκατειλημμένων) καὶ προκατειλημμένων Ar. HUDS. Dan. l. 12. ὅποι) ὅπῃ Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. ead. ἐς τε χαράδρας) ἐς τὰς χαράδρας Cl. Eis χαράδρας Gr. HUDS. Sic infr. ἀπεχώρησαν εἰς Ἄργος Gr. Et cap. 114 εἰς Ναύπακτον Reg.

Pag. 335. *l.* 2. παραπλεούσας) In Reg. rec. manu annotata est varia lectio προσπλεούσας. *l.* 5. ἴδῃ διαθαρῆναι) εἰ δεῖ διαθαρῆναι Ar. C. Cam. Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. Dan. *l.* 8. νεκρὸς) ἐχθρὸς Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. καταφουγόντων) καταφευγόντων Ar. HUDS. Dan. *ead.* ἀπὸ τῆς Ὀλπης) ἐκ τῆς Ὀλπης Ar. C. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. Dan.

Pag. 336. *l.* 3. αὐτὸν) αὐτῶν Ald. Flor. Bas. Stephan. 1. HUDS. αὐτὸν Mf. Bas. *ead.* θαυμάζοι) θαυμάζει Reg. *l.* 4. αὐ) ἄν Ar. C. ὄν Gr. HUDS. ἄν Dan. *ead.* εἶναι τὸν κήρυκα) εἶναι τὸ κήρυγμα Dan. *l.* 5. Ἰδουμέναις) Ἰδουμένη Ar. Forfan & ita rescribendum: nam alibi Thucydidi singulariter dicitur. HUDS. *l.* 6. εὐκευ) οὐκ αὖν Gr. *l.* 12. τῆς Ἀμπρ.) τοῖς Ἀμπρ. Gr.

Pag. 337. *l.* 2. κακῶν) deest Ar. HUDS. Dan. *l.* 4. πόλει non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. Ἀμπρακίαν) Haec vox etiam scripta reperitur per β pro π. Sic in nummo Goltzii ἈΜΒΡΑΚΙΩΤΑΝ. HUDS. *l.* 8. Ἀκαρῶνες) οἱ Ἀκαρ. Gr. IDEM. *l.* 12. τρίτον μέρος νείμαντες om. Gr. IDEM. *l.* 13. κατὰ τὰς) καὶ τὰς Dan. *l.* 14. πλείοντα) πλεόνα legisse videtur Valla. HUDS.

Pag. 338. *l.* 2. αὐτὰς) αὐτὸς Gr. *l.* 3. ἅμα omitt. Cl. HUDS. ἅμα αὐτῶν Dan. *ead.* μετὰ τὴν ἐν Αἰτωλίᾳ) μετὰ τὴν τῆς Αἰτωλίας Cl. Gr. HUDS. Sic etiam Mf. Bas. it. Caff. & Reg. Sed in hoc utroque recens manus inter versus scripserat ἐκ, ut esset ἐκ τῆς Αἰτωλίας. Et ita Gr. non ut Hudsonus annotat. *l.* 7. Σαλύθιον) Ἀλύθιον Reg. Caff. *l.* 8. καὶ Ἀγραιούς) desunt C. HUDS. *l.* 9. Οἰνιάδων) Ita Steph. 2. & Ae. Port. Οἰνιάδων Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Stephan. 1. HUDS. Caff. Dan. *l.* 10. καὶ Ἀγραιούς) om. Gr. Cl. HUDS. Caff. Dan. *l.* 11. ἐς τὸν ἔπειτα χρ.) Id est, ἔπειτα. Vel, σπονδὰς, καὶ ζυμμαχίαν ἐποίησαντο ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐσομένην, εἰς ἑκάτῳ ἔτη δηλονότι. Ae. Portus. HUDS. *l.* 15. βοηθεῖν δὲ τῇ) βοηθεῖν τε δὲ Gr.

Pag. 339. *l.* 2. ὁμόρους) Scilicet ἀγρούς. HUDS. *ead.* ἐπὶ Ἀρακτόριον) ἐπ' Ἀρακτόριον Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 3. ἔν) deest C. IDEM. Dan. *ead.* ταῦτα ζυθήμεροι) ταῦτα δὲ ζυθήμε. Cl. IDEM. *l.* 6. Ξενοκλείδαν) Ξενοκλείδην Reg. *l.* 9. τῇ) deest Reg.

Pag. 340. *l.* 1. ἐν Σικελίᾳ) ἐν τῇ Σικελίᾳ Ar. C. HUDS. *l.* 3. ναυσὶ) ναυσὶν Gr. *l.* 5. παρεσκευάζοντο, τὸ ναυτικὸν) παρεσκευάζον τὸ ναυτ. Reg. Caff. In Caff. deinde cor-

rector accentu in penult. scripto significavit legendum παρ-
 εσκευάζοντο. Παρεσκευάζοντο ναυτικὸν Mf. Baf. Dan. ead.
 ξυναγείροντες) ξυνεγείροντες Dan. l. 9. μελέτην τοῦ ναυ-
 τικοῦ ποιεῖσθαι) τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι μελέτην Gr. ead.
 οὖν non habet Gr. l. 12. Θουκλέους) Πυθοκλέους Mf. Baf.
 l. 14. ἔπλευσε) ἔπλευσεν Gr.

Pag. 341. l. 2. τῶν deest Ar. HUDS. Dan. ead. ἀνε-
 χώρησεν) ἀπεχώρησεν Ar. C. & in marg. Cl. HUDS. Mf.
 Baf. Reg. Dan. l. 3. Ἐρρύη δὲ) Si scire velis, quae in-
 cendia Aetnae quibus temporibus facta fuerint, consule
 Cluverii Siciliam Antiq. pag. 104, 105. HUDS. l. 4. το-
 πρότερον) πρότερον Ar. C. Gr. IDEM. Mf. Baf. Dan. Το
 πρότερον Reg. Caff. l. 5. ὑπὸ) ἐπὶ Reg. Caff. l. 6. ἐστὶν
 ὄρος) ὄρος ἐστὶν Gr. ead. ἐν τῇ Σικελίᾳ) ἐν Σικελίᾳ Ar.
 C. HUDS. l. 9. ταῦτα μὲν κατὰ) ταῦτα μὲν οὖν κατὰ
 Gr. l. 10. ἕκτον ἔτος) ἔτος ἕκτον Ar. HUDS. ead. τῶ
 πολέμῳ ἐτελεύτα) ἐτελεύτα τῶ πολέμῳ Mf. Baf.

ANNOTATIONES

IN LIBRUM III.

Pag. 173. l. 12. Καὶ τὸν πλεῖστον — κακουργεῖν) Corinthus de Dial. Att. in his statuit ellipsin praepositionis διὰ, quasi sententia esset, διὰ τὸ μὴ κακουργεῖν. Scholiastes quoque ellipsin τοῦ διὰ esse dicit, sed aliter ac Corinthus: nam non coniungit διὰ τὸ μὴ ἀδικεῖν, sed διὰ τὸ μὴ προεξιόντας. Refellit eos Stephanus ad Corinth. artic. VIII, & Append. ad Script. de Dial. p. 178, & ostendit, tam articulum, quam negationem, ante verba ἀπαγορευτικά, & quae ἀπαγορεύσεως significationem inclusam habent, abundare. Nam sic Thucyd. I, 62: ὅπως εἰργάσι τοὺς ἐκείθεν ἐπιβουθεῖν. Et apud alios quoque saepe huiusmodi verba cum solo infinitivo ponuntur. Add. quae annotantur ad II, 101, & Schol. infr. ad c. 6. Sententiam horum verborum aliter expressam habes supr. II, 22.

Pag. 174. l. 5. Μηθύμνης) Ita numus apud Holsten. Herodotus, Philostratus Vit. Apoll. IV, 13. at IV, 16 corrupte Μεθύμναν. Cantacuzenus Μεθύμνης p. 290; & Alciphron Μεθυμαίω μειρακίω 275. Callimachus Epig. XVI, Στήλη, καὶ Μήθυμνα τὴν πόλιν. Ita Geogr. vet. & Isocrates Epist. Iulianus Imp. p. 111, Schol. Homer. Il. 1, 130. Unus opinor Scylax cum ε scribit. Aelianus Anim. IV, 20, Μηθύμνης τῆς Κρητικῆς meminit. Verum ibi legirim Ριθύμνης, nunc *Retimo*, vid. Tournesfort. I, 28. WASS. *ibid.* 'Απ' 'Αἴ.) Vide Var. Lect. & Stephani Animadversf. in lib. de Dialectis p. 61. HUDS. Annotat ibi Stephanus, easdem vocales modo elidi, modo integras manere in locis plane similibus.

ead. l. 13. Καὶ αὐτῶν Μιτ.) De belli huius origine vide Aristot. Politic. l. 5, c. 4. HUDS. Causam eius narrat Aristoteles Politic. E, IV. Confer Diodorum XII, 314, & Aristotelem Polit. V, 135. WASS.

Pag. 175. l. 5. Καὶ εἰ μὴ τις) Abest Gr. τις. ineleganter. WASS.

Pag. 176. l. 3. Κλειπίδης) Κλεινιπίδης Diodor. 314 c. Vix alibi memoratur. WASS.

ead. l. 7. Καὶ ἦν μὲν ξυμβῆ) Ut plena sit oratio, post ἦ πείρα suppleri debet καλῶς ἂν εἴη, ut monet Corinthus de Dialectis. Vide Schol. in Aristophanis Πλοῦτον. V, 468, & Steph. Animadv. in Lib. de Dial. p. 23. HUDS. Καὶ ἦν — πολεμεῖν) Corinthus in Hort. Adonidis Ald. 1496, Καὶ εἰ μὲν συμβῆ male, & μὴ πειθομένοις legit. Gr. ἐλπίδας, ut p. 190 lin. 14. Sed aliter passim Thucyd. WASS. Συμβῆ, non ξυμβῆ, ut Hudf. in Var. Lectionib. habet Schol. Aristoph. Ἐλπίδα & ἐλπίδας in Mss. commutari, supra plus semel annotatum est in Var. Lect.

Pag. 177. l. 1. Γεραιστὸν) Γεραιστὸς quidem Etymologus, & Libanius Orat. pag. 243. Neuter satis emendate. Schol. & Geographi, Suidas, Aristides I, 39, Homer. Herodot. Plutarch. Camill. 138, alii, Γεραιστὸν scribunt. Procopius B. G. IV, 629, ἐν Γεραιστῶ, corrupte. Martianus VI, 213, Geraesto & Capharco. At Solinus, quem ibi excribit, Geraesto, post Melam & Plinium exhibet. In Martiano non variant tres Mss. neque in Solino Petrensis. Confer Schol. Aristoph. Ἴππ. 558. WASS. Γεραιστὸς etiam Lucian. Iov. pag. 141. Liv. XXXI, 45, Geraestum nobilem Euboeae portum.

ead. l. 2. Πλῶ χρησάμενος) Suidas in πλῶ χρῆσ. absque auctore. WASS.

Pag. 178. l. 1. Τοπαρυτικά) Τὸ παρυτικά recte a manu prima Cass. & I, 27 Cass. Graev. & V, 65 Ar. C. at τὸ πᾶρ' αὐτικά Cass. Herodotus semper coniungit: tamen VII, 38, ἐπαύσατο τοῦ παρυτικά. WASS.

ead. l. 6. Μετέμελεν) Huc fortassis respexit auctor Lixici in Montfauc. Biblioth. Coislin. p. 483: Μεταμελεῖν, ἀντὶ τοῦ μετανοεῖν. Θουκυδ. γ'.

ead. l. 10. Ἐν τῇ Μαλέᾳ) Sic etiam Xenophon I Graec. p. 446, τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρα, ἀντίον τῆς Μιτυλήνης. Strabo XIII, pag. 616, Μαλίαν vocat: ἀπὸ Μιθύμνης εἰς Μαλίαν τὸ νοτιώτατον ἄκρον ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν νῆσον — ubi Casaub. quoque annotat, in Ptolemaeo non recte legi Μαλίαν. Idem error est in Schol. Aristoph. Ran. v. 33: ἢ δὲ Ἀργίνουσα πόλις τῆς Αἰολίδος, ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη καὶ Μανίας καλουμένης ἄκρας. Ubi pro Ἀρ-

γίνουσα, quamquam ita etiam habet Suidas, fortassis rectius legatur Ἀργινοῦσα, ut apud alios.

Pag. 179. l. 10. Προσγένειτο) Gr. προσγίγναιτο, recte, W.

Pag. 180. l. 1. Πέμπειν) Ἐκπέμπειν Cl. at statim sequitur ἐκπέμπουσιν. WASS.

ead. l. 7. Ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο) Lib. I, cap. 116, ἐπολιόρουσιν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν. Vide Casaubon. ad Polyb. I, 24.

ead. l. 8. Τοὺς ἐφόρους — ἐποιῶντο) Suidas h. v. & τὰς ἐφορμίσεις interpretatur. Ἐφόρμω, νεόλω Hefychius. Strabo III, νησίδια ἘΦΟΡΜΟΥΣ ἔχοντα μετρίους. Noster ἐφορμὸι νῆες in statione. ad formam vocis Homericæ πάνορμος, quam proxime accedit noster. Vid. T. Magistrum. WASS.

ead. l. 13. Ναύσταθμον — Μαλέα) T. Magister, ubi legendum πλοίων, non πλείων. WASS. Thomas & ὁ ναύσταθμος & τὸ ναύσταθμον Attica esse dicit: sed Stephanus Append. ad Script. de Dial. pag. 157 putat, Atticos potius dixisse τὸ ναύσταθμον. Et affert e Plutarcho ναύσταθμα πειρατικά: quod est in vita Pompeii. Eustath. quoque in Homer. II. ε, p. 582, ἀπὸ τοῦ (σταθμὸς scil.) ἀπλῶς δηλοῦντις τόπον στάσεως, τὸ ναύσταθμον εἴρηται. Et Strabo XIII, 598 aliquoties τὸ ναύσταθμον Iliensium dicit. Sed ex his non pro certo affirmari potest, Atticos quoque non dixisse ναύσταθμος. Nam haec etiam apud alios permutantur. Ita Strabo in descriptione Cyrenaicae XVII, p. 838, memorat, τὸ Ναύσταθμον, qui Scylaci p. 109 ed. Gron. & Ptolemaeo p. 101 est Ναύσταθμος λιμὴν, Melae I, 8 Naustathmus, non Naustathmum. Sic apud Plin. III, 8 portus Naustathmus in Sicilia: & in Strabone d. I. XIII libri scripti uno loco habent αὐτὸν τὸν ναύσταθμον.

ead. l. 14. Οὕτω ἐπολεμείτο) Ita leg. cum Dan. non εὐτως. V, 15 οὕτω ἰθελον Marg. Ar. Cl. Gr. Reg. Dan. WASS.

Pag. 181. l. 13. Νήρικον) Qui Cod. Graev. tractavit, potuerat continere manus ab emendatione. Strabo X, 454: ὁ μὲντοι ἀντὶ Νηρίτου (quod est in Ithaca) γράφων Νηρικον, ἢ ἀνάπαλιν, παραπαίει τελέως. Unde tamen intelligi potest, non novum esse hunc errorem.

Pag. 182. l. 8. Δωριεύς Ῥόδ.) Vide Aristot. Rhet. L 1, & Petr. Victorium in eandem p. 60. HUDS. In ἀναγρασῇ Olympiadum Dorieus Rhodius primum pancratio vicisse dicitur Olymp. LXXXVII; secundum Olymp. LXXXVIII; tertium Olymp. LXXXIX.

ibid. Το δεύτερον) Τὸ δεύτερον Ar. C. Caff. & p. 189 l. 10 Reg. Caff. I, 131, II, 59 Caff. Gr. Ar. C. Coniungit Herodotus; sed alibi habet τὰ δεύτερα. Divisim etiam Plato Alcibiad. 440. sed κακὸν subintelligitur. Herodotus VI, 129 τὸ τρίτον. WASS.

ead. l. 11. Ὡς ἄνδρες) Ἄνδρες omittunt quidam Codices. Eadem varietas est II, 72 & 89, ubi Stephanus putat, adiectione illius magis Graecum effici fermonem. Et tamen saepissime abest. Vid. I, 32, 68, 80 & 140.

ead. l. 12. Τοὺς γὰρ — ἠγοῦνται) Corinthus, qui habet ἐν πολεμίῳ, & ἀπολιπόντας, & τε εἶναι. χείρους ille κακούς interpretatur. WASS. Non probante Stephano, qui Animadvers. in Lib. de Dialect. p. 37 ita scribit: Thucydidis Scholiaften sequitur in expositione huius loci Corinthus. Et, quibusdam interiectis: Nihil obstat, quin comparativus ille vim suam hic quoque obtineat: ut videlicet intelligamus, peiores eos existimant, quam existimabant, vel, quam existimaturi fuissent. Seu, peiorem de iis opinionem concipiunt, quam concepturi fuissent. Fateor alioqui legisse me alicubi, οὐ χεῖρον δὲ, vel, οὐδὲν δὲ χεῖρον, sequente infinitivo, pro οὐ κακὸν ἐστι. Assentior Stephano, etsi alioqui non novum est, comparativos pro positivis poni, quod idem l. d. multis exemplis ostendit. Add. Gataker. de Stilo Nov. Instrum. cap. 15. Phrasis οὐ χεῖρον, pro κακὸν, vel οὐ κακὸν, ubi vis obvia est. Vid. de ea Leopard. X Emendat. 21. Et sic recte accipi potest apud Aristophan. Equit. v. 37; quamquam Suidas exponit βέλτιον. Τε εἶναι in qua editione Corinthi legatur, ignoro. In tribus, quas inspexi, est δὲ εἶναι. Cetera in Corintho e Thucydide emendanda censet Stephanus.

Pag. 183. l. 1. Προτοῦ) Πρὸ τοῦ Gr. & Corinthus, recte. Ita e Codicibus emendatioribus reponendum I, 32 & 103. D. Halic. Caff. Gr. II, 73, IV, 72. Mff. accedunt Glossae: Polybius III, 288 & 354, 371, 580, 601; IV, 414; V, 541, 755, 727. Herodotus IX, 1, τὰ πρὸ τοῦ πεπερηγμένα. Sequente accusativo cum infin. divisim scriptores faci, & Codex Alex. Numer. XIII, 23. Vide D. Matth. XXIV, 38. sic πρὸ τούτου Herodotus VIII, 108. Contra, Herodoti exemplaria I, 122, & Mf. Bodl. VII, 139. Aristophanes Plut. 95, Demosthenes Funebr. 155, Plato 408, 433, 565, coniunctim exhibent. WASS.

ead. l. 2. Αὐτὴ ἢ ἀξίωσις) Nescio, cur Th. Mag. ἀξίω-

σιν hoc loco interpretetur παράκλησιν. Debuerat potius ad aliam significationem referre, qua ἀξίωσιν etiam pro eo, ὑπερ ἀξιοῖ τις, poni dicit. Recte hic Scholiastes, cuius expositionem veriorē esse indicat praecedens ἡγούνται.

ead. l. 3. Ἴσοι μὲν — δυνάμει) Thom. Mag. in ἀντίπαλον, ubi est καὶ τῆ εὐνοία. WASS. Ἀντίπαλοι hic Thomae sunt ἐναντίοι. Praefero cum interprete expositionem Scholiastae, quam etiam confirmant ea, quae leguntur in fine cap. 12.

ead. l. 5. Μηδεμία) Alii μὴ δὲ μία. Sic fere solent Attici. WASS.

Pag. 184. l. 3. Οὐκ ἐπὶ καταδουλ.) Vide Corinthum de Dialect. & Stephani Animadvers. pag. 29. HUDS. Εὐμαχοί — Ἑλλήνων) Corinthus p. 151. WASS. Vid. ad I, 137.

Pag. 186. l. 9. Καθ' ἐν γεγόμενον, ἢ ὑμῖν, ἢ ἄλλω) Dubitabam nonnihil, an distinctio post γεγόμενον tollenda esset. Si retinetur, videbatur deesse καὶ, quod supplevit interpres. Sed neque mutatio distinctiois, neque supplementum interpretis omnino necessarium est.

Pag. 187. l. 6. Ὁ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὐνοια πίστιν βεβαιῶ) Recte dicitur πίστιν βεβαιῶν. Sed est admodum implicita structura, quam interpres ita explicare conatus est, quasi scriptum esset, ὁ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα πίστιν βεβαιῶ, εὐνοια δηλονότι. Veniebat in mentem εὐνοια πιστὸν βεβαιῶ, id est, βεβλῶς πιστὸν παρέχει, ut ὁ, τε πιστὸν, & τοῦτο ἐχυρὸν inter se respondeant. Sed quia Thucydidis oratio ubique aspera & confragosa est, & omnes scripti editam lectionem tuentur, fortassis praestat nihil tentare.

ead. l. 10. Θράσος) Legendum cum Mss. Reg. Cass. Θάρσος, quod ex mente legatorum, & istius seculi moribus ἐπ' ἐπαίνοιο accipi posse videtur. Favet Schol. τὸ θαρσῆσαι, & ipse auctor, qui alicubi ἐλπίς θαρσεῖα. Θράσος ἐπὶ ψόγου saepe Hippocratis exemplaria, sed, ut suspicor, perperam. Voces haec fere primus distinxit Aristoteles sine III Eudem. Ὅτι, inquit, τὸ ὁμοίωτερον, ἤττον ἐναντιώτερον φαίνεται οἷον πέποιθε τὸ ΘΑΡΣΟΣ, καὶ ἀσωτία πρὸς ἐλευθερίότητα. Idem facit in θρασεῖς & θαρραλέοι diserte Hyperides apud Suidam. Inde Scholiastae Homeri, Apollonii, & Grammatici, quia non advertunt, aliud esse philosophice, aliud cum vulgo loqui, hanc scholarum distinctiunculam fere passim inculcant. Haud ita veteres, & in-

- primis Homerus, qui Il. φ', 394 — *κυνόμυια* ΘΑΡΣΟΣ ἀη-
τον ἔχουσα. Odyss. ε', 449, Ὡς τις ΘΑΡΣΑΛΕΟΣ καὶ ἀναι-
δής ἐσσι προίκτης. Euripides Phoeniss. 753, ΘΑΡΣΕΙ προ-
κρίνας, ἢ φρενῶν εὐβουλία, quomodo & voce εὐψυχία ali-
bi utitur: ἘΨΥΧΙΑΝ ἐσπευσας ἀντ' εὐβουλίας. Plato Pro-
tag. Οὐ ταυτὸν εἶναι ΘΑΡΣΟΣ καὶ ἀνδρείαν· θάρσος μὲν
γὰρ καὶ ἀπὸ τέχνης γίνεται ἀνθρώποις, καὶ ἀπὸ θυμοῦ τε,
καὶ ἀπὸ μανίας — ἀνδρεία δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας
τῶν ψυχῶν γίγνεται. Confer Aristotelem Eudem. III, 1,
qui verba supra scripta ob oculos habuisse videtur. Idem
nihilominus legis oblitus suae Lib. de Moribus III, 9 ita
scripsit: Οὐκ, εἰ ΘΑΡΠΕΙ μέλλον μαστιγοῦσθαι, ἀνδρείος.
Sed & θάρσος in furto clandestino adhibet Oppianus Hal.
γ', 516, ubi frustra θάρσος reponere avert Rittershusius.
Verba autem Apollonii de Lemniarum scelere ex persona
Hypsipyrae, facinus atrox honestae vocis involucro te-
gentis, huc non plane quadrant. Εἰσόκε τις θεὸς ἀμμιν ὑ-
πέμβιον ἔμβαλε ΘΑΡΣΟΣ. Nam ὑπέμβιον θάρσος omnino in
vitium cadit, idemque ac θάρσος valet, quo hoc ipso in
scelere utitur Aeschylus Prom. 860. quod saepius in ma-
lam partem usurparunt plerique omnes; non tamen sem-
per. Audiamus Homerum patrem Il. ξ', 416 — τὸνδ' οὐπερ
ἔχει ΘΑΡΣΟΣ ὅσκειν ἴδεται. Aeschylum etiam Suppl. 507 —
φύλαξαι μὴ ΘΑΡΣΟΣ τέκη φόβον. Ubi Schol. θαρσίσσας ad
sententiam recte, ad metrum perperam. & 514 — ποῦ
ΘΑΡΣΟΣ νέμοις ἐμοί; In versu 962 ratio metrica non im-
pedit, quo minus legatur θάρσος. Perf. 394 vis verbi ab
epitheto pendet, ut supra. Ἄλλ' ἐς μάχην ὀρμῶντες εὐψύ-
χω θράσει, vid. & Sophoclem Electra 482. Clare Orpheus
de Coral. v. 64; & Perseo: Ἀμφασίη δ' ἠρωα λάβε ΘΑΡ-
ΣΤΗΝ ὡς ἐνόησε. Ita Lycophron 537, Isocrates, Demo-
sthenes, Polybius XV, 979. Idemque suadent composita
apud Hesiodum & Homerum θρασυκάρδιος, θρασυμέμων,
& in Aeschyli Prom. v. 729 θρασυσπλάγγως. Recentio-
res, ut supra dixi, in θάρσος & θράσος Aristotelis aucto-
ritatem sequi videntur, unde apud Iosephum Antiq. V, 1,
15, & XIII, 12, 5, θάρσους & θαρσοῖς ex Mss. reponen-
dum. Et posteriore loco pro ἐποίησεν, cum Mss. Voss. Hen-
ric. Vatic. ἐνεποίησεν. Interpres vetus immittebat. Polybius
V, 589 θάρσος ἐμποιῖσαι. WASS.

ead. l. 12. Δεινῶν) Κινδύων alii ex interpretatione. WASS:
Pag. 188. l. 1. Ἀντεπιμελῆσαι) Henr. Stephanus ver-

bum ἀντεπιμέλλω in Indicem Thesauri sui contulit: unde apparet, eum probasse ἀντεπιμελλῆσαι, quod & melius cum iis, quae praecedunt & sequuntur, convenit, quam ἀντεπιμελήσαι. Scholiastes hic quidem agnoscit ἀντεπιμελήσαι, sed in expositione h. l. habet ἀντεπιμελλῆσαι, & convenienter sententiae interpretatur. Nec in Cass. legitur scholion, quod hic in Scholiaste edito est.

ead. l. 7. Ἀσφάλειάν τινα) Τίνα abest Gr. minus eleganter. WASS.

Pag. 189. l. 10. Ἡμᾶς) Scripti ἡμᾶς, & interpretes. Sed nihil muto. IDEM. Ἰμᾶς legunt etiam Valla, & Stephanus, quamquam in fec. huius edit. est ἡμᾶς. Nam vertit: sed aut vos classe invadentes ab illis non propulsabimini. Nec intelligo, cur lectio Mss. retineri non possit.

Pag. 190. l. 8. Καθαίρησεται) Suidas καθαίρησεται interpretatur καθελῖται. apud Hesych. καθαιρεθήσονται, καταστραθήσονται. WASS.

Pag. 191. l. 2. Παραβαλλομένους) Homer. Αἰεὶ ἐμὴν Λυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν. Aristides π. μέσσην τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις τὴν πάλιν. Ioseph. III, 7, 7 B. Iud. πιστεύων τῷ Θεῷ τὴν σωτηρίαν παραβάλλεται: salutis discrimen adit. D. Halic. Ant. XI, 31: παραβάλλεσθαι πράγμασι καλοῖς, χαλεπόν. Sed hoc loco subaudiendum εἰς, vel κατὰ. Frustra enallagen, Grammaticorum θεὸν ἀπὸ μηχανῆς, inducit Portus. vid. Diodor. 118 c. WASS. Xenophon II Cyrip. pag. 53 Wech. παραβαλλόμενοι δὲ οὐκ ἴσα εἰς τὸν κίνδυνον ἴσμεν. ubi tamen vet. lib. ἴμεν habebat, probante Camerario.

ead. l. 10. Ἐσβολήν. — ποιησόμενοι. καὶ αὐτοὶ) Hunc locum ita interpungendum censebat Heilm. ἐσβολήν, — ποιησόμενοι, καὶ αὐτοὶ &c. & v. ποιησόμενοι (pro ποιησομένους) cum ξυμμάχοις & ἰέναι iungendum.

Pag. 192. l. 3. Ξυγκομιδῆ) Etymologus ἐν συγκ. κ. η. Glossae. collectus. D. Halicarn. Ant. IV, 56: ΣΥΓΚΟΜΙΔΗΣ ὄραν ἔχουσαι; ubi pro πάλλων ex Vat. repone, μήκωνος τῷ σκῆπτωι ΠΑΙΩΝ τὴν κεφαλὴν, ἀπήραττε. Isocrat. Areop. Εὐκαίρως πρὸς τὴν ΣΥΓΚΟΜΙΔΗΝ τῶν καρπῶν. Diodor. p. 10 συγκ. οἴνου. Usus est etiam de cadavere componendo Sophocl. Ai. 1070, eleganter, quomodo sacri scriptores 2 Sam. XXI, 13; Reg. II, 22, 20; Iob. V, 26, ἐλεύσῃ ἐν τάφῳ ὡσπερ ΣΙΤΟΣ ὄρμος κατὰ καιρὸν θε-

ριζόμενος. LXX. & συγκομισθεῖσα. Confer Schol. Aeschyli in Sept. ad v. 1032. WASS.

ead. l. 4. Ἀρρώστια) Isocrates Panathen. Τὴν δὲ φύσιν εἰδὼς πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἈΡΡΩΣΤΟΤΕΡΑΝ, καὶ μαλακωτέραν οὔσαν τοῦ δέοντος. Glossae vertunt *aegritonium*, languitatem. Th. Magister: οὐ μόνον ἡ νόσος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπλῶς ἀδυναμία· ἐπεὶ καὶ ὁ νοσῶν ἀδυνάτως ἔχει χρῆσθαι, ἐαυτοῦ. Ita & LXX uruntur. Ἀτονίαν τῆς ψυχῆς vocat Chrysippus. Thomas legit ἐν ΚΑΡΠΙΩΝ. Ξυγκομιδῆ. Sed Suidas in *συγκομιδῆ*, *συγκομ. καρποῦ*. WASS. Suidas h. v. ἀρρώστια τοῦ στρατεύειν, ἀπὸ τῆς ἀπροθυμίας. Θουκυδ.

ead. l. 10. Ἰππέων καὶ Πεντακ.) Solon Athenienses in quatuor classes divisit: & appellavit Pentacosimedimnos, Equites, Zeugiras, Thetes. Ac primos quidem ita dixerunt, quod quingentas mensuras aridorum & liquidorum reddere possint: Equites, quod equum alere illi valerent, & trecentas mensuras possiderent: Zeugitas, quod utriusque generis ducentas: Thetes vero erant capite censi & proletarii. Vide Plutarchi Solonem, Sigonium de Repub. Athen. Meursii Attic. Lect. l. 5, c. 20, eiusdem Solonem, c. 14, Rutgerfii Var. Lect. p. 316, & Marshamii Chronic. p. 603. HUDS. Vid. Pollucem, Aeschylum Agam. 1626. WASS.

Pag. 193. l. 1. Τῶν Λεσβίων) Gr. τοῦ Λεσβίου. vid. supra c. 15. IDEM.

ead. l. 13. Ἐν τοῖς) Inter plura exempla articuli pro pronomine positi hoc quoque affert Stephanus, Append. ad Script. de Dial. p. 184. DUKER. Cf. Heilm. ad h. l.

Pag. 194. l. 7. Δίδραχμοι ὀπλίται) Ita ex h. l. viri docti recte restituerunt apud Pollucem IV, 165, accedentibus etiam libris scriptis Pollucis. De stipendiis eorum, qui terra militabant, & classiariorum apud Athenienses vid. Meursium II Atticar. Lectio. 8, quem locum designat in Var. Lect. Hudsonus, Lips. V de Milit. Rom. 16, & Petit. ad Leg. Attic. p. 554, qui hoc extraordinarium fuisse existimant. Nam alioqui illos quaternos, hos ternos in diem obolos accepisse. Cur Portus τὴν τε γὰρ Ποτίδαιαν ἐπρούραυον verterit, qui *Potidaeam obsidebant*, ipse viderit. De his, qui in praesidio Potidaeae erant post deditionem urbis, de qua est II, 70, accipiunt Valla, Budaeus V de Affe pag. 175 ed. Vasc. Lipsius, & Petitus. Hoc tamen ex verbis Thucydidis, quamquam satis obscuris, videtur colligi, eos, qui urbem obsederant, idem stipendium accepisse.

Pag. 195. l. 4. Ἀρτίσσης) Vid. Harpocrat. Aristot. Pol. 134, 2. olim infula. Ovid. M. XV, *Fluclibus ambitae fuerant Antiffa Pharoſque*. Fatum eius enarrant Liv. XLV, 31, Plin. V, 31. Mox voces καὶ τείχῃ usque ad καὶ ἐκβ. omittit Cl. scribae festinantis errore. WASS.

ead. l. 5. Ἐρέσου) Vid. VIII, 100 & 103. Ἐρεσσοῦ καὶ Μνημόνης Cantacuzenus 290, 292. WASS. Varie scribitur, Ἐρεσσός, Ἐρεσός, Ἐρεσός, & Latinis *Ereffsus*, *Erefsus*. Vid. Cellar. III Geograph. Ant. 2, qui hic quoque, ut infr. c. 35, & apud alios, Πύρρας scribendum recte censet. add. Harpocrat. h. v. Hinc *Pyrrhiades* puellae Ovid. Epistol. Sapph. v. 15.

Pag. 196. l. 8. Καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες, τότε) Puto haec melius ita distingui in Cass. & Vascol. καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες τότε πρῶτον εἰσφορὰν διακόσια τάλαντα, ἐξέπεμφαν κ. ἐ. τ. ξυμμάχους ἀ. v. Aristoph. *Lysistr.* 655, εἶτ' ἀναλώσαντες οὐκ ἀντεισφέρετε τὰς εἰσφοράς. Rectius etiam alii Mss. & edd. ἐσενεγκόντες, quam ἐνεγκόντες Reg. Est enim usitatissimum, & quasi proprium de talibus εἰσφέρειν. Sunt autem εἰσφοραὶ civium, φόροι sociorum & provincialium. Ammon. & Perizon. ad Aelian. II V. H. 10. Ἀργυρολόγους ναῦς memorat etiam Aristophan. *Equit.* 1068; ubi Schol. annotat, ἐλέγοντο δὲ Πάραλοι καὶ Σαλαμίνιοι, de quo amplius quaerendum arbitror.

ead. l. 14. Ἀναϊτῶν) Mss. Gr. & Clar. nihil movent. De civitate Ἀναία vid. Eustath. ad Dionys. 828. ab hac diversa est *Anaiica* Armeniae, a nomine Deae Ἀναϊτιδος, de qua Strabo XI, XII & XV. Scylax p. 37, Ἄννα (Ἀναία) Πανιώνιον, Ἐρασίστρατος. De *Sandio* non memini me legisse: *Sandionis* cuiusdam meminit Pausan. 103. WASS. Infra c. 32 h. lib. Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων. IV, 75, τὰ Ἀναία ἐπὶ τῇ Σάμῳ; & VIII, 19, ἐπλευσαν ἐς Ἀναίαν, ubi vide Var. lect.

Pag. 197. l. 5. Οὐδεμία ἦν ἐλπίς) In quibusdam οὐδέ μία ἐλπίς ἦν, positura gratiore. WASS. Thom. Magist. in *τιμωρῶ* hic *τιμωρίαν* rectius interpretatur *βοήθειαν*, quam Scholiaſtes ἐκδίχησιν. Diodor. Sicul. XIII, p. 315, de hac re: τῶν Ἀθηναίων μηδεμίαν ἐξαποστελλόντων *βοήθειαν*. Idem Thomas ἀπὸ Ἀθηνῶν, omisso articulo.

ead. l. 6. Ἐπιβουλεύουσιν — ἐξελθεῖν) T. Magist. in *βουλεύομαι* om. τε, male. & diferte legit ἐξελθεῖν. Cf. Diodor. p. 315 b. WASS. Τε est in Thomae edit. Colin. & Franeq.

ead. l. 9. Ἐσηγησαμένων) Virg. *dux femina facti*. Aelian. V H. III, 8: πιστεύσαντες ὅτι τῶν πολεμικῶν ἔργων ἠγῆσεται καλῶς, καὶ εἰς δέον. Noster alibi ἠγείτο τῆς ἐσβολῆς. WASS.

Pag. 198. l. 1. Ἐξαηλιμμένον) Moeris hoc e Thucydide laudans itidem, ut Scholiastes, *κεχειρισμένον* interpretatur. Est inter propria huius rei verba. Pollux VII, 124: τίτῃνα δὲ χρίειν, εἴτα ἀλείφειν, ἐπαλείφειν, καταλείφειν, ἐξαλείφειν.

ead. l. 9. Τῆ οἰκοδομήσει) Pro οἰκοδομῇ agnoscit Pollux VII, 117. Vid. Thom. Magist. & Phrynichum in οἰκοδομῇ. WASS.

ead. l. 10. Δύο τοὺς περιβόλους) Ut solebant, cum ab hoste exteriori metus erat. Aliter de circumvallatione Mitylenarum c. 18, περιτειχίζουσι Μιτυληνῆν ἐν κύκλῳ ἀπλῶ τείχει. Vid. Lips. II Poliorcetic. 1, & Casaubon. ad Polyb. p. 181, apud quos multa sunt, quibus Thucydidea Plataearum circumvallationis descriptio pulchre illustratur.

Pag. 199. l. 10. Πλαταιῆς) Alii Πλαταιεῖς. corrupte. WASS.

ead. l. 11. Τηρήσαντες νύκτα χειμέριον — καὶ ἅμα ἀσέλῃνον) H. Stephanus Operar. in Dionysium Halic. cap. 16, quo de Dionysii imitatione Thucydidis agit, scribit apud utrumque non uno loco φυλάττειν pro *observare*, minus usitata significatione legi: & quidem alicubi cum eodem accusativo: ubi videlicet dicunt, φυλάξαντες νύκτα ἀσέλῃνον. Sed in Thucydide hic est τηρήσαντες, non φυλάξαντες. Sic IV, 26, μάλιστα δὲ ἐτήρουν ἀνέμῳ καταφέρουσαι. Φυλάττειν ea significatione dicit VII, 83, τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύουσαι.

ead. l. 12. Ἀσέλῃνον) Omnes noctis commoditates ad furta belli enarrat. ὕδατι, hoc est, *nivibus*. vid. Polyænum VI, 19. WASS.

Pag. 200. l. 7. Τὸν ἀριστερὸν πόδα μόνον) In quibusdam μόνον πόδα. non male. Virg. *Vestigia nuda sinistri Instituire pedis, crudus tegit altera pero*. Mox pro τὸν πηλὸν Dauſquius πόλεμον. Sed nihil mutandum. non enim de peronibus, sed fandalis loquitur. lapsum nempe cavebant in loco humido. Pero rusticis in usu. Perf. V, 102: *Navim si poscat sibi peronatus arator*. Dauſquium hic, ut alias passim, falli, planissime docet ὑποδεδεμένοι. WASS. Dauſquii coniectura est in Commentario ad Silium Lib. VIII, v. 421, pag.

153. In proeliis multae gentes alterum pedem rectum habebant, de qua re vid. quae annotant Lips. III de Mil. Rom. 7; Cerd. ad Virgil. VII Aeneid. 689; & Dausq. l. d. sed de iis hic non agitur. Quæri tamen potest, cur ἀσφαλείας πρὸς τὸν πηλὸν ἕνεκα potius sinistro, quam dextro, pede calceati fuerint: cum dextri pedis tegmen non minus ἀσφάλειαν illam præstare posset, quam finistri. Scholiastes dicit, eos dextrum pedem nudum habuisse διὰ κουράτητα. Eandem causam, cur Aetoli finistrum pedem ὑποδεδεμένους fuerint, dextrum autem ἀνυπόδετον habuerint, reddit Aristoteles apud Macrob. V Saturn. 18. Nam, inquit, oportet pedem, qui præcedit, & incessum inchoat, τὸν ἡγούμενον πόδα, levem ac celerem habere, non eum, qui subsequitur ac tardior est. Add. Brodaeum III Miscellan. 8. Dausquio tamen haec ratio non visa fuit idonea. Itaque ad emendationem maluit confugere: sed sine causa, ut opinor.

Pag. 201. l. 7. Κεραμίδα) Κεραμίδα & κεράμον de tegulis usurpasse nostrum, Pollux VII, 162 testatur. vid. infra III, 74. vid. Aristoph. Athenaeum, Etymol. WASS. Add. Poll. X, 182.

ead. l. 8. Καὶ αὐτίκα βοῆ ἦν) Ita scripsisse Thucydidem, non αὐτίκα βοῆν, nec αὐτίκα βοή, omisso ἦν, intelligi potest ex Hermogene περὶ ἰδεῶν Lib. I, cap. 12, pag. 361.

Pag. 202. l. 5. Παρανίσχον) Agnoscit Suidas in πρόσισχε. Supra, φρυκτῶν II, 94. Morem scite depinxit Aeschylus Agam. v. 289:

Ἡφαιστος Ἰδης λαμπρὸν ἐκπέμπων σέλας,
φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δευρ' ἀπ' ἀγγέλου πυρὸς
Ἐπέμπεν. Ἰδὴ μὲν πρὸς Ἑρμαῖον λέπας
Λήϊνου μέγαν δὲ φανὸν ἐκ νήσου τρίτον
Ἄθων αἶπος Ζηνὸς ἐξεδέξατο,
Ἵπερ Ἑλῆς τε πάντων ὄστε νοτίσαι
Ἴσχυς πορευτοῦ λαμπάδος πρὸς ἡδονῆν
Πεύκη, τὸ χρυσοφεγγές, ὡς τις ἥλιος.

& quae sequuntur. Confer Themistium Or. XXIII, pag. 283. WASS.

Pag. 203. l. 6. Μεταπυργίου) Vid. Hudf. in Var. Lect. Ita fere Harpocrat. ubi nostrum & Lyfiam citat. idem vallet v. μεσοτείχια Pollux I, 170. Vide Diodorum p. 574, 575. WASS.

ead. l. 9. Κωλυτὴς γίγνοιτο τῆς διαβάσεως) Pro κω-

λύοι τὴν διάβασιν. Hoc est, quod Dionysf. Halicarn. Tom. II, pag. 133 & 134 dicit, Thucydidem τὸ ῥηματικὸν ὀνομαστικῶς ἐκφέρειν, & σχηματίζειν. Et sic ex imitatione Thucydidis etiam Dionysf. II Antiquit. 41, κωλυταὶ τοῦ εἰς τέλος ἀνάνδρου ἐγίνοντο: & VIII, 59, οὐχ ἱκανοὶ ἐγένοντο κωλυταὶ τῆς συμφορᾶς. Rursus Thucyd. III, 2, μινυταὶ γίγονται τοῖς Ἀθηναίοις. Dionysf. XI, 26, μινυτῆς γίνεται τῷ δεσπότη. Vid. Casaub. ad Dionysf. p. 16.

Pag. 204. l. 1. Καὶ ἐτόξευον) In quibusdam καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξευον. male, ex superiore loco. WASS.

ead. l. 4. Πλαταιέων) Leg. Πλαταιῶν, tacentibus non tam libris, quam qui illos tractarunt. IDEM.

ead. l. 13. Ἀνδροκράτους) Ita Mss. Herodotus IX, 25: Ἐτάσσοντο κατὰ ἔθνεα, πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαφίης, καὶ τοῦ Τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος τοῦ Ἡρώος. ubi Lamb. & G. ἀλλὰ ἅμα πάντας: Medicaeus nihil movet. Fuit ille dux Plataeensium. Plutarch. Ἀριστιδ. 325. Respondit Apollo, latus ex Medis victoriam Athenienses, si vota Νύμφαις Σφραγίτισι &c. nuncupassent, καὶ δύνοντας Ἡρώσιν ἈΝΔΡΟΚΡΑΤΕΙ, Λεύκωνι, Πεισάνδρῳ, Δαμοκράτει, Ὑψίῳ, Ἀκταίωνι, Πολυίδῳ — Ἀρχηγέται Πλαταιέων ἦσαν. — αὐτοῦ δ' ἦν καὶ τὸ τοῦ Ἀνδροκράτους ἠρώον, ἐγγὺς ἄλσει πυκνῶν καὶ συσκίων δένδρων περιεχόμενον. ibi pro Νυσίῳ lege Ὑσίῳ cum Mss. & διαμαρτεῖν. Paulo aliter enumerat Clemens Alex. Cohort. p. 35: Ἀνδροκράτει, καὶ Δημοκράτει, καὶ Κυκλαίῳ καὶ Λεύκωνι. Forte latet in voce Κυκλαίῳ vitium. Hos, opinor, contestatus est Archidamus II, 74. de Actaeone Aristaei filio, a Chirone educato, & in Cithaerone a suis canibus devorato. vid. Apollodorum III, 4, Diomedorum p. 195. de Polyido Apollodorus III, 3. WASS.

Pag. 205. l. 6. Ὑσίας) Ita Mss. & Steph. Vid. nostrum Lib. V, 83. Pausan. Boeot. IX, 2: ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ὀλίγον τῆς εὐθείας — Ὑσιῶν καὶ Ἐρυθρῶν ἐρείπια ἔστι. Confer II, 24, VIII, 6. Herodot. VI, 108, IX, 15, V, 74. Κτίσμα ἐστὶ Νυκτέως τοῦ Ἀντιόπης πατρός. Vid. Whelerum Itinerar. pag. 474, Strabonem IX, p. 620, & Suidam in h. v. WASS. Saepius Ὑσιαὶ invenias, quam Ὑσῖαι. De ea Stephanus: Ὑσία, πόλις Βοιωτίας, καὶ ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς περὶ ἧς Θουκυδίδης τρίτη. Ἀποικὸς Ὑρέων, κτίσμα Νυκτέως. — Annotat ibi Berkellius, non esse apud Thucyd. III, sed apud Strabonem IX, 404, ad verbum. Non affectus est mentem Stephani, qui non dicit, illa, ἀποικὸς

Ἐρέων — esse in Thucydidis III, sed tantum, eum Hyfiam lib. III memorare. Ἐρύθραι, an Ἐρυθραὶ scribendum esset, iam olim non convenisse inter Grammaticos ostendit Eustath. in Homer. II. β', 267.

Pag. 206. l. 8. Ἐς τὴν Μιτυλήνην) Locus Vossii, quem designat in Var. Lection. Hudsonus, est in illius Commentar. ad Pompon. Melam II, 7. Μυτιλήνη habent Stephanus & Epit. Strabon. XIII. In aliis fere tam Graecis, quam Latinis scriptoribus, editum est *Mitylene* & *Mitylenae*. Harduinus in Plinio utramque scripturam exhibet; fortassis quia ita in libris scriptis, vel vetustis editionibus invenit: nam recentiores constanter in prima syllaba habent *i*. Sed in nummis antiquis esse *Μυτι* annotat idem ad Plinium, & in Nummis ant. Populor. & Urb. illustr. nec non Holsten. ad Stephan. & Spanheim. de Praest. & Usu Numism. Dissert. IX, pag. 645, Dissert. XI, p. 279, & XII, p. 489. Et sic apud Gruter. Inscript. MCXVIII, 7: ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΜΥΤΙΑΗΝΑ. Tamen ibid. CCCCLXXIV, 8: QUI MITYLENIS NEGOTIANTUR. Sed huius auctoritatem elevat Cellarius Geogr. Ant. III, 2.

Pag. 207. l. 11. Νεωτέρου) Hunc locum videtur ante oculos habuisse auctor Lexici Biblioth. Coislin. ap. Montfauc. pag. 483: Νεώτερος, ἀπὸ τοῦ νέος. Θεουκιδ. γ'. Add. Suid. & Steph. Animadv. ad Lib. de Dial. p. 38.

Pag. 210. l. 10. Μύκωνω) Μηκόνω Cl. receptam lectionem tuentur, Stephanus huc respiciens, Herodotus VI, 118, Strabo X, 487, Eustath. ad Dionys. p. 99. Dicaearchus p. 26: Μύκωνος. μετὰ ταύτην Τήνος ἐστὶ καὶ λιμὴν. Agathemerus p. 3. alii Μύκωνος. male. Petron. *Constanti Myconae dedit ferendam*. De qua scriptura ampliandum. vid. Aeschylum Pers. 887, & Tournefort. I, 217. WASS. Burmannus in Petronio p. 688 nihil haesitans edidit *Constanti Mycono*, ut voluerat Heinf. ad Ovid. Epist. Cydipp. v. 81. Recte, sine dubio. Μύκωνος scribendum, non Μύκωνος, constat e poetis Graecis ac Latinis.

eud. l. 12. Ἐμβάτων) Stephano τόπος τῆς Ἐρυθραίας. Ms. Vatic. Geogr. ἄκρον τῆς νήσου vocat. Plurative extulit Polyaeus III, 9, 29, περὶ Ἐμβάτα. WASS.

Pag. 211. l. 2. Τευτίαπλος) Ita omnes. Hinc emendes licet Schol. Hermogenis, qui Τευτίαπλος ὁ Ἡλείος exhibet. Auctores, & Scholiast. vet. huius mentionem nullibi faciunt. IDEM.

ead. l. 5. Ὡσπερ ἔχομεν) Graev. Bas. & Vascos. recte distinctionem habent ante ὥσπερ, quam etiam in Cass. manus recens fecerat. Nam haec coniungenda sunt, πλείν ἡμῶς, ὥσπερ ἔχομεν. Est usitatissima formula apud Graecos. Xenophon Ἀναβ. IV non longe a principio, εὐθὺς, ὥσπερ εἶχεν, ὁ Ξενοφῶν ἐλθὼν πρὸς τὸν Χειρίσοφον, ἠτιάτο αὐτόν. Lucian. Fugitiv. princ. εἰ γοῦν μὴ εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὡς εἶχον, εὐθὺς ἀπὼν ὀχόμεν, ἀπολώλειν ἂν. Idem Encom. Demosth. p. 697, ὡς οὖν ἤκουσεν ἀπὸ τῆς Καλαυρίας ἤκουτα τὸν Ἀρχίαν, εὐθὺς, ὡς εἶχεν, ἐκέλευσεν εἰσω καλεῖν. Sic quoque mihi accipiendus videtur locus Aeliani XII Var. Histor. 1, ubi Cyrus Aspasiae monile donans dicit, καὶ μοι, ὡς ἔχεις, περιθεμένην δεῖξον τὸν τράχηλον. Doctissimi interpretes verba ὡς ἔχεις vel praetereunt in versione Latina, vel in iis interpretandis aestuant, ut apparet ex his, quae in Ind. v. ἔχω scribunt. Putem ea recte verti posse, *ut es*, vel, *sicut es*. Nempe Cyrus Aspasiae meridianti, & ob id inornatae ac negligentius vestitae, supervenerat. Itaque iubet eam, *sicut erat*, monile collo circumdare, existimans, ei etiam inculatae id non minori ornamento futurum, quam splendidissimos cultus indutae. Sic rursus idem XIII, 2 de Macareo: καὶ ἀπολιπὼν τὴν τελετὴν, ὡς εἶχε, σὺν ὄργῃ καὶ θυμῷ εἰσεπήδησεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῷ θυρσῷ, ᾧ κατεῖχε, τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔκτεινεν. ὡς εἶχεν, *sicut erat*, nempe in habitu bacchantium, atque etiam thyrsum manu gestans. Plane formularum harum apud Graecos eadem vis est, quae Latinarum, *ut, sicut, qualis erat*. Add. Casaub. ad Aristoph. Equit. V, 486. In versione Val-lae, *priusquam palam sit, quemadmodum apud nos agatur*, quae sit sententia, non intelligo. Melius, meo iudicio, Portus. Nam hortatur eos, ut sine ulla mora ac deliberatione, atque ulteriore apparatu, Mitylenen navigent, & Athenienses, antequam fama adventus Peloponnesiae classis ad eos perferatur, incautos opprimant.

Pag. 212. l. 8. Ἀκουσίως) Ἀκουσίως legit Heilm.

ead. l. 10. Ἐφορμῶσιν αὐτούς) C. Bas. ἐφορμῶσιν αὐτοῖς. bene. Wass. Non video, qua structura orationis, aut quo sensu, hic locum habere possit αὐτούς. Hudsonus de hoc loco iubet videri Annotaciones suas, quae nullae sunt. Paulo ante Valla legit οὐδενί: nam vertit, *nullis se invitis venturos*. Et hoc praerulisse Portum, ostendunt illius Notae, & versio Latina. Nec displicet. DUKER. αὐτοῦ Heilm.

Pag. 213. l. 4. Μυονήσω) Vid. Livium XXXVII, 27. *WASS.* Apud Stephanum est *Μυόννησος*. Straboni semper *Μυόννησος*, qui IX, 618 scribit, in huiusmodi compositis *ν* consuetudine quadam abundare, ut in *Ἐκατόννησος*, *Πελοπόννησος*, *Προκόννησος*, & *Ἀλόνησος*. Berkelius ad Steph. v. *Μυόννησος* dicit, demonstrari posse, hanc rationem saepe numero falsam esse. Ex hoc non efficitur, *Μυόννησος* potius scribendum esse, quam *Μυόννησος*. Nam licet Stephan. huic, item vocibus *Ἀλόνησος* & *Προκόννησος* alterum *ν* detrahat, tamen non potuit Strabo ignorare, quomodo ea & sua aetate scriberentur, & ante scripta fuerint: qua in re, si quis eum erroris convincere velit, ei vel testimonia idoneorum scriptorum, qui id negent, vel aliorum monumentorum aequalium, aut vetustiorum, Nummi puta, & Inscriptiones, producenda sunt. Ea si non adsint, auctoritas librorum manu exaratorum, qui *Μυώνησος*, *Προκόνησος*, & *Ἀλόνησος* habent, contra disertata verba Strabonis valere non debet; utpote qui omnes longe post illius aetatem scripti sint. Adde, quod nemo pro certo affirmare potest, haec ab ipsis auctoribus ita profecta esse. *Μυοννησος* quidem etiam in Livio est l. d. & in Plinio V, 31. & *Προκόννησος* gemino *ν* scribi, ut *Πελοπόννησος*, dicit auctor Etymologici M. in *Πελοπόννησος*, eamque scripturam plerique tam Graeci, quam Latini servant.

ead. l. 6. Ἐξ Ἀναίων) Non audio Portum in Var. Lect. Hudsoni. Stephanus & Eustathius ἢ *Ἀναία* dicunt, Thucydides τὰ *Ἀναία*. vid. ad cap. 19 huius libri.

ead. l. 8. Ἀνταιρουμένους) Hoc vitio operarum primum in Porti, & inde in Hudsoni editionem venisse suspicor, pro *ἀνταιρομένους*, quod habent scripti & editi in Var. Lect. memorati. Nam Graeci de hac re semper dicunt *ἀνταίρειν*, *ἀνταίρεςθαι*, & *ἀνταιρόμενος*. Herodotus compluribus locis, quae in Lexico Ionico congeffit Portus, Lucian. Hermotim. p. 519, & Sympos. 642, & alii apud Budaeum in Commentar. Ling. Gr. pag. 729. Schol. Sophocl. Aiac. v. 1085: τὸ ἀνταίρειν κυρίως ἐπὶ τῶν ἀντιτασσομένων λεγεται χερσὶν αἰρομέναις, ἢ ῥάβδοις, ἢ τοιούτοις τισί. Nec tamen quidquam mutare volui, quia in Gr. a prima manu erat *ἀνταιρουμένους*, & e Dan. nulla varietas annotabatur.

Pag. 214. l. 3. Εἰς Ἰωνίαν) Aeschylus pag. 30. Herodotus, Hippocrates *εἰς*, & *ἐς*. etiam *εἰς ἀεὶ* Sophocles Trach. 737, 1219; Aiac. 343. & Aeschylus. *WASS.*

ead. l. 5. Σαλαμινίας καὶ Παρ.) Scholiaſtes Ariſtoph. in Avibus, ad illa, κλησθήρ' ἄγρουσ' ἔσωθεν ἡ Σαλαμινία, πο-
 tat, δύο εἰςὶ νῆες ὑπερητίδες παρ' Ἀθηναίοις, ἡ Πάραλος
 καὶ ἡ Σαλαμινία. ὧν ἡ μὲν Σαλαμινία τοὺς ἐκκαλουμένους
 εἰς κρίσιν ἤγεν. ἡ δὲ Πάραλος τὰς θεωρίας ἀπῆγεν, τουτέ-
 στι τὰ ἐς θυσίας πεμπόμενα. Sed & τῇ Παράλῳ ad ab-
 ducendos reos utebantur, eamque misere, ut Alcibiadem
 arcefferent ad causam Athenis dicendam, ut constat ex
 Thucyd. & Suida in vocē Πάραλος. Vide Sigonium, l. 4
 de Rep. Athen. & Meursii Attic. Lect. l. 2, c. 8. HUDS.

Pag. 215. l. 9. Κολοφωνίων) Id oppidum Colophonium
 mari imminens, abest a vetere Colophone duo ferme mil-
 lia passuum, inquit Livius 37, 26. Vel portum habuit,
 vel certe litus navibus opportunum. alterum innuere vide-
 tur Lucanus: *Et placidi Colophona maris.* Cl. Whelerus in
 Itin. numum exhibet Diadumeniani cum hac inscriptione:
 ΚΩΛΟΦΩΝΙΩΝ, operarum opinor incuria. Nam de modu-
 lo certiores faciunt Theognis, Nicander, Ovidius, & Vir-
 gilius in Ciri. Tabulae Peutinger. *Coloson*: Notit. Episcop.
 Κολοφῶν, & Ptolemaeus Κολοφῶν, scribunt pinguntque pro
 Κολοφῶν, quomodo Coislin. & Herodotus. Urbs autem
 haec, quam cum Notio passim confundunt antiqui, ve-
 terrima erat. Conditor eius Mopsus iuxta Melam, Pausan.
 & Apollonii Schol. 1, 308, post Rachium Cretensem. At-
 que ita fere Conon. Unde nomen traxerit, incertum est:
 Est enim apud Herodot. Colophon, qui & Smyrnam fun-
 dasse dicitur: est & piscis eiusdem nominis apud Hesy-
 chium. Capta est a Gyge, & diu bellum cum Halyatte
 gessit ante Christum 619. Is autem stratagemate usus equi-
 tatum omnem, quo plurimum valere Colophonii, ad in-
 ternecionem usque delevit. Vide Polyae. VII, 2; Theo-
 gnidem 1099; Aristot. Polit. IV, 4. Olymp. CXIX, an-
 te Christum 302, a Lyfimacho everſa est civitas, & post-
 ea commodiore loco rursus instaurata. Consule Diodo-
 rum, & Livium loco supra laudato. Nec perfunctorie tunc
 munita esse videtur, quia Antiochum repulit anno ante
 Christum CXC. Paulo antea, Attalo, & Romanis in clien-
 telam conceſſerat, a quibus tributum immunitatem obtinuit
 pace cum rege conventa. De qua re adeatur Polybius. Post
 paulo in libertatem, Tyranno amoto, vindicabat Lucul-
 lus, anno ante Christum LXXIV. A Scythis vel Tartaris
 ruinam huic aliisque Asiae urbibus canunt auctores Sibyl-

inorum, ignemque & faces alibi minantur. Colophoniorum denique Episcopus in Concilio Ephesino memoratur. Oraculi Apollinis meminere Nicander, Alex. Strabo, Tacitus, Eusebius, Tertullianus, & Themistius Orat. XXVII. De reliqua eius historia nonnihil addunt Pausan. 535, Numismata & Pargoemiographi. WASS.

ead. l. 11. Μάλιστα αὐτή) Αὐτή μάλιστα Gr. meliore ordine. WASS.

Pag. 216. l. 6. Προσκαλ. ἐς λόγους) Recte Cam. ὅς, ut alibi saepe, ut literae Philippi Demosth. 62 b. Xenophon. 2 Mem. 755, 760. Herodorus III, 140. Isocrates p. 291, 295, 392, 365. Polyb. 739. Emenda obiter Hippocratē Morb. Mul. ex Ms. 170, 43; & qui nostrum fere sequitur, Iosephum B. Iud. V, 4, 17, ex Mss. Bigot. & Bud. WASS.

ead. l. 10. Ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ) Ἀδέσμῳ φρουρᾷ perperam Pollux VIII, 72. at Hesych. recte ut in contextu. De σῶν confer Suidam & Etymol. ubi fortasse pro σῶ, μονοσύλλαβον, legendum σῶν. vide Sallust. Fr. IV, Epist. Mithridatis, quia *ραβλο* vitam dederant, insomniis occidere. Plutarch. Aemil. Polyaeus III, 2: *συνθέμενος ἀβλαβῆ καὶ ζῶντα ἀποπέμψειν* — καὶ μετὰ τοῦτο κατηκόντισεν. Ita Adelbertum Comitem Hatto iussit apud Luitprand. II, 3. WASS. De σῶς add. Eustath. ad Homer. Iliad. v', p. 959, & Thom. Magist. Ἀδέσμον φυλακῆν saepe dicunt Graeci, quae Latinis est custodia libera. Vid. Briffon. V Formul. p. 474, & Lips. ad Tacit. VI Annal. 2.

Pag. 217. l. 4. Κατὰ τοὺς ἐαυτῶν νόμους) Ex more, quo Metropoles Coloniae iura ac leges dabant. Spanhem. Dissertat. IX de Usu & Praestant. Numism. pag. 580.

Pag. 218. l. 8. Ἐπικαλοῦντες) Hoc non ad proxime praecedentia ἔδοξεν αὐτοῖς, sed ad superiora, οἱ Ἀθηναῖοι — ἀπέκτειναν, & γνώμας ἐποιῶντο referendum est. Sed valde implicita est haec periodus. In priore membro paulo apertior erit sententia, si post ἄλλοι ponatur distinctio, quam & interpretes, ut ex illorum versionibus intelligitur, agnoverunt, & Cass. manu recenti adscriptam habet; qua posita, haec coniungentur, *ἐπικαλοῦντες ὅτι τὴν τε ἄλλην ἀπίστασιν ἐποίησαντο, & ceteram defectionem crimini dantes*. Illa, *οὐκ ἀρχόμενοι, ὥσπερ οἱ ἄλλοι*, rectius mihi videntur Valla & Portus accepisse, quam Hudsonus in Var. Lect. Non dubium enim est, quin Thucyd. ad ea respiciat, quae Mitylenaei supra cap. 10 & seqq. dicunt, sibi

ab Atheniensibus libertatem relictam, sed plerisque ceteris sociis servitutem impositam esse. In his deinde, *καὶ προσξυνελάβοντο οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀρμῆς*, aqua interpretibus haesit. Valla ea in versione Latina praeteriit. Porti versio intelligi non potest. Nam classis Peloponnesiorum, quae non modo diu post defectionem Mitylenaeorum; verum etiam post Mitylenas iam captas in Ioniam venerat, non potest dici defectionem illorum adiuvisse. Si vulgata scriptura retinetur, Thucydides hoc videtur dicere, Athenienses Mitylenaeis cum ceteram defectionem crimini dedisse, tum quod classis Peloponnesiorum, vel praecipue ab ipsis impulsæ, in Ioniam venire ausa fuerat. Sed si quis *προσξυνεβάλετο*, quod in quibusdam Mss. est, praeferat, quo fere inclino, totum hoc ad Athenienses pertinebit, & hic sensus erit, *καὶ οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀρμῆς προσξυνεβάλετο (τοῦτο δηλονότι) αἱ Πελοποννησίων νῆες ἐς Ἰωνίαν τολμήσασαι παρακινδυνεύσαι*, id est, ὅτι αἱ Πελοπονν. νῆες ἐτόλμησαν, & (hoc) non minimum contulit ad impetum (tam praecipitis decreti faciendi) *Peloponnesiorum naves ausae*, id est, quod Peloponnesiorum naves ausae fuerant. — Sed oratio neque hoc, neque illo modo bene procedit. Videbunt acutiores. ego me hinc non satis expedio. DUKER. Conf. Heilman. ad h. l.

Pag. 219. l. 2. Ἀναλογισμὸς) Pollux II, 120. WASS. *Μετάνοια, μετὰμελος. Θουκυδ.* Lexicon Biblioth. Coislin. Montfaucon. p. 483.

ead. l. 4. Μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους) Kuhnius, quem in Var. Lect. laudat Hudsonus, putat Attice abundare οὐ. Adversus eum operose disputat Perizonius ad Aelian. l. d. & pro οὐ τοὺς mavult legere αὐτούς. Deinde in Addend. aliam huius loci interpretationem profert, qua admissa manere possit, ut putat, vulgata scriptura, ἢ οὐ τοὺς. Ego Stephano & Kuhnio assentior: primum, quia Thucydides, ut annotat Stephanus ad Corinthum, qui itidem, ut Scholiastes, negationem hic abundare dicit, etiam supra II, 62 eodem modo loquitur, οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ οὐ, κήπιον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας, ὀλιγορῆσαι: deinde, quia, quod idem Stephanus cap. 16 Operar. in Dionysium Halicarn. observat, Dionysius, qui ubique studiose Thucydidem imitatur, plus semel hoc loquendi genere utitur. Lib. VI, cap. 81: καὶ ὡς τὴν βουλήν οὐκ ὀρθῶς δι' ὀργῆς ἐχόντων — μᾶλ-

λον, ἢ οὐχὶ τοὺς αἰτίους; quae sunt ipsa propemodum verba Thucydidis, nisi quod pro οὐ Dionysius οὐχὶ dicit. X, 28: ἀλλὰ τί ταῦτα τῷ δήμῳ ἐπικαλῶ μᾶλλον, ἢ οὐχ ὑμῶν; & XI, 34: οὔτε — δούλης ἀλλοτρίας ἀνελάμβανε παιδίον μᾶλλον, ἢ οὐ γυναικὸς ἐλευθέραις. ubi Xylander nihilo rectius quam Portus in VI, 81 expunctam volebat particulam negantem. Αὐτοὺς, quod Perizonius primo substituebat pro οὐ τοὺς, friget. De interpretatione scripturae receptae autem, quam in Addend. affert, nihil aliud, quod dicam, habeo, quam quod apud Comicum Bacchus ad Euripidem: οὐ μανθάνω. Ἀμαθέστερον πῶς εἶπε, καὶ σαφέστερον. DUKER. Rectius Heilmanus repetendum ex anteced. ὦ. διὰφθεῖραι cum οὐ censet.

ead. l. 11. Κλέων ὁ Κλ.) De hoc Cleone (quem Cicero in Bruto, *turbulentum quidem civem, sed tamen eloquentem fuisse*, ait) lege Aristophanis Equites. HUDS.

Pag. 220. l. 1. Πιθανώτατος) Aristophan. Ἰπ. 136: βυρσοπόλης Παφλαγῶν, Ἄρπαξ, κεκράκτης, ΚΥΚΛΟΒΟΡΟΥ φωνὴν ἔχων. WASS.

ead. l. 3. Ἄλλο τε) Sic quidem Bas. & e Dan. nulla varietas annotata erat. Sed puto esse errorem typographorum. Vid. Var. Lect.

ead. l. 11. Προσεπιβουλεύοντας) Non improbo coniecturam Stephani in Var. Lect. Hudf. quam confirmat Cass. Πρὸς sine casu pro προσέτι ubivis obvium est; προσεπιβουλεύω autem adeo rarum, ut ne quidem optima Lexica id habeant.

Pag. 221. l. 1. Πάντων — ἀκολασίας) Stobaeus p. 244; ubi male καθίστησιν hodie legitur. Ceterum κρείστων cum Mss. non κρείττων agnoscit. WASS.

ead. l. 5. Οἱ τε — πλείω) Stobaeus, qui δηλώσαντες, & οἱ δέ. Dein τὸν τοῦ καλῶς. hoc recte. etiam μέμψασθαι, & ἐπιτοπλεῖστον recte cum edd. IDEM.

ead. l. 12. Νόμων) Euripides Orest. 487: Καὶ τῶν νόμων γε μὴ ΠΡΟΤΕΡΟΝ εἶναι θέλειν. Zaleuci Prooem. apud Stobaeum 280: ὑπ' ἀνθρώπων ἩΤΤΑΣΘΑΙ τοὺς κειμένους νόμους, οὐ καλῶν, οὐδὲ συμφέρον. IDEM.

Pag. 222. l. 8. Ὅτι ἐγγυτάτω) Ὅτι ἐγγυτάτω 6 Mss. & edd. & p. 229 l. 13 exemplaria totidem. V, 74 ὅτι ἐγγυτάτω Ar. C. Ald. Flor. Bas. Reg. Cass. Gr. & VII, 86 Cl. Gr. Cass. Reg. Hippocrates § IV, p. 19, ὅτι ἐγγιστότα-

τα τούτου. Noster VI, 23 ὅτι ἐλάχιστα. Flor. Reg. Cass. Gr. recte, ut ex sequentibus patet. WASS.

ibid. Ἀντίπαλον) Eleganter. Hippocrates de Vict. rat. II, p. 26: αὐξοντες τὸ ἀντίπαλον τοῦ σώματος αἷμα. WASS.

Pag. 223. l. 3. Θεαταὶ μὲν τῶν λόγων) At Dii Coelites, inquit Aeschylus Agam. 822, δίκας οὐκ ἄπο γλωσσησῶ κλύοντες, ἀνδροθήτας Ἰλίου φθορὰς Ἐσ αἵματηρὸν τεῦχος οὐ διχορρόπως ψήφους ἔθεντο. IDEM.

ead. l. 7. Μετὰ καινότητος) Schol. verba sunt D. Lucae Aetor. XVII, 21. WASS.

ead. l. 9. Δούλοι — ἀτόπων) Th. Mag. WASS.

ead. l. 13. Ὁξέως δέ τι λεγ.) Haec cum superioribus iungunt Codd. Steph. cum sequentibus vero Cod. Aldinus. quam scripturam ipse quoque probo, ut sit sensus: *propensi & parati ad laudandum eum, qui aliquid acute dixerit, & ad percipienda ea, quae dicuntur.* F. Portus. HUDS. Sic quoque Cass. Gr. Vasc. & Bas. Sequor sententiam Porti.

Pag. 224. l. 4. Σοφιστῶν) Sic Athenis proprie dictos; qui rhetoricen docebant, annotat Scaliger IV Animadv. in loc. controv. Titii. 5. Vid. hic Scholiast. & Cresoll. I Theatr. Rhetor. 1.

Pag. 225. l. 2. Ἐπανέστησαν μᾶλλον) Huc respexit Alex. Aphrodisiensis in Aristotelis Top. II, p. 85: Βουλιθεὶς παροξύναι τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Μιτυληναίους, τὴν ἀπόστασιν αὐτῶν εἰς τὴν ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΙΝ μετέλαβε. Ἐζήτησαν — διαφθεῖραι T. Mag. in βούλομαι. WASS. Suidas in ἐγκράτεια haec descripsit ex Aphrodis. ut ibi annotavit Kusterus: sed pro μετανάστασιν recte habet ἐπανάστασιν.

ead. l. 13. Εἶωθε δὲ τῶν πέλ.) Locum hunc imitati sunt Demosthenes in Olynth. 2, Sallustius in Histor. Fragm. Clemens Alexandr. Strom. l. 4, Philistus Historicus, aliique. Vide Putschii notas ad Sallustii Fragm. HUDS. In Clem. Alex. VI Strom. 2, pag. 620, haec ita leguntur: Εἰώθασιν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οἷς ἀν μ. κ. δ. ἐ. ἀ. εὐπραγία ἐ. εἰς ὑ. τρέπεσθαι. Sylburgius ibi pro οἱ πολλοὶ conicit οἱ πονηροί. Nihil tentasset, si ei in mentem venisset huius loci Thucydidis, cuius verba de industria videtur mutasse Clemens, ut ea aliquanto aptius ad argumentum suum accommodaret. Addit ibidem: Καὶ φίλιστος ὁμοίως τὰ αὐτὰ μιμεῖται, ὧδε λέγων Τὰ δὲ π. κ. λ. τ. ἀ. ἐ. ἀσφαλέστερα παρὰ δόξαν καὶ κακοπραγίαν. Haec sunt ipsa, sed nonnihil corrupta verba Thucydidis, quae si ita in scri-

pra sua Philistus transtulit, impudentissimus, non imitator, sed fur fuerit oportet. Sed suspicor, vel verba Clementis, καὶ Φίλιστος ἑμαίως τὰ αὐτὰ μιμεῖται, ὡς λέγων, post κακοπραγίαν ponenda esse, ante haec εἰώθασι γὰρ μάλιστα οἱ παρὰ δόξαν ἀπροσδοκῆτως εὖ πράσσοντες εἰς ὕβριν τρέπεσθαι; vel totum hoc τὰ δὲ πολλὰ — κακοπραγίαν insitium esse. Nam sententiae Solonis, Τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅτ' ἂν πάλυς ὄλβος ἔπηται, imitatio Thucydidea, quam ibi Clemens ostendit, his verbis, εἰώθασιν τρέπεσθαι, absoluitur. Philistus autem Thucydidem imitatus est illis, εἰώθασι γὰρ μάλιστα τρέπεσθαι: cum qua sententia nihil commune habent haec, τὰ δὲ πολλὰ — κακοπραγίαν. Quod si quis ea omnino retinenda putabit, tamen e verbis παρὰ δόξαν καὶ κακοπραγίαν nullum sensum elicere poterit, nisi e Thucydide emendatis & suppletis. Sed inspiciendus est locus apud Clementem.

Pag. 226. l. 2. Καὶ κακοπραγίαν — διασώζονται) T. Magister in διασώζεσθαι, & εὖ λέγει. WASS.

ead. l. 10. Τρεπομένοις) Quidam Mss. τραπομένοις. Sic passim Aristoph. Demosth. Plato, Xenophon, Synesius. IDEM.

Pag. 227. l. 2. Ἀνίκηστον) Post hanc vocem nota interrogationis est in Vasc. & Bas. quam & oratio postulat, & interpretes expresserunt.

ead. l. 11. Ἀνθρωπείως) Alii ἀνθρωπίνως. Sed illud, teste Thom. Magistro, Atticum. Exempla alibi datus. WASS. Thomas praecipit, ἀνθρωπεία φύσις dicendum esse, non ἀνθρωπίνη. Et sic Thucyd. II, 50. ad quem locum fortassis respexit tam Thomas, quam Suidas, qui sine auctore laudat. Nam alioqui ἀνθρώπινος & ἀνθρωπίνως sunt in scriptoribus Ἀττικωτάτοις. Sed saepe permutantur in Mss. vid. ad Lib. I, cap. 22. Et sic Suidas ex Aristoph. Ranis affert ἀνθρωπίνως, quod ibi v. 1090 est ἀνθρωπείως.

ead. l. 12. Εὐγγνωμων) Thom. Magist. in εὐγγνωμοσ. Plura in eandem sententiam ex aliis scriptoribus habet Muretus ad Aristotel. III Ethicor. 1.

ead. l. 14. Μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφορατάτοις) Existimat P. Victorius, lib. 31 Var. Lect. c. 10, ad hunc locum Thucydidis respexisse Sallustium de Bello Catilin. in principio orationis Caesaris. HUDS.

Pag. 228. l. 13. Ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον δικαιώσσει) Recte interpretatur hunc locum doctissimus Gatakerus de Stilo Nov. Instrum. cap. 8. Paulo superius παθεῖν εὖ ex

auctoritate Mff. & sententia cl. Wasse in contextum receptum est, pro vulgato εὖ παθεῖν.

Pag. 229. l. 1. Οὐ προσῆκον) Stephanus loco, quem in Var. Lect. indicat Hudsonus, p. 160, vertit, *quamvis non deceat*, vel, *quamvis non aequum sit*, aut, *contra quam ius sinat*: & Corinthum ac Philoponum reprehendit, qui δέον, πρέπον, & προσῆκον, pro adverbis δέοντως, πρεπόντως, & προσηκόντως poni tradunt.

ead. l. 11. Ὁ γὰρ μὴ ζῦν ἀνάγκη τι παθὼν) Si hanc lectionem, & Vallae ac Porti interpretationem sequimur, sententia erit, *qui ab alio nulla necessitate ad vim vel iniuriam faciendam coactus, laesus est*. Fortassis ita scripserit Thucydides. Sed tamen altera scriptura ζῦν δίκη non male respondet praecedenti sententiae. Nam qui aliquem μὴ σὺν προφάσει malo afficit, is eum utique μὴ σὺν δίκη laedit. Paulo post probo ὅτι ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ. Ἐγγυτάτη, quod est in Reg. & Cass. librariis tribuendum videtur, qui neglexerunt geminare syllabam τα. Τῇ γνώμῃ cum Stephano quoque malim vertere *cogitatione*, quam *animo*. Lib. I, cap. 143: καὶ νῦν χρὴ ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας.

Pag. 230. l. 8. Ὑμετέροις αὐτῶν) Αὐτῶν perperam abest a Gr. WASS.

Pag. 231. l. 2. Μετὰ ἀνοίας φιλεῖ γίνεσθαι) Vide Salustium Catil. L. WASS.

Pag. 232. l. 7. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι ἄμεινον λέγοντα) Haec negotium fecerunt interpretibus. Mihi Scholiastes τὸ φαίνεσθαι non male videtur ad utrumque participium ἐκφοβοῦντα & λέγοντα revocare; quae more Atticorum, ut plurimis locis apud Thucydidem, cum verbo φαίνομαι, pro infinitivis posita accipio. Sic I, 2, φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη. II, 11, πολλοὺς ὄντας ἐνὶ κόσμῳ χραμένους φαίνεσθαι. Add. I, 13 & 14, III, 88, & Budaeum Commentar. Ling. Gr. p. 311. in quibus fere ita videntur uti τῷ φαίνομαι cum participio, ut verbo τυγχάνω. Ἀπὸ τοῦ ἴσου potest esse *aequo iure*, *aequa conditione*: nam qui alium contra se dicentem corruptelae insinuat & suspectum facit, non patitur eum aequo iure secum esse, sed conditionem illius deteriore facit. Sed non omnino necessarium est φαίνεσθαι cum ἐκφοβοῦντα iungi.

ead. l. 10. Οὐχ ὅπως ζημιούῃ) Οὐχ ὅπως saepissime dicitur pro *non modo non*, sequente negatione in posteriore

membro orationis. Lucian. ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσηγ. πταισµ. p. 497: καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον. Sed non minus sine ea. Thucydides I, 35: τῶνδ' οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων — γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ — δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε. Lucian. Abdicat. pag. 721: ἀλλ' οὗτος — οὐχ ὅπως — μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐνοίας εἰσφέρει — ἀλλὰ — προσέτι καὶ μισεῖ φιλοῦντα. Itaque in his particula negans non potest suppleri ex sequente membro, quod de hoc loco Thucydidis dicit Portus in Var. Lect. Eadem in lingua Latina est ratio particularum non modo.

Pag. 233. l. 4. Βεβαίου δοκίσεως) Etiam si demus clar. Hudsono, βεβαίας, quod in quibusdam Codd. est, non esse ex errore librariorum, qui Codd. illos scripserunt, tamen ex eo non consequitur, id a Thucydide profectum esse: nam ante eos vitio librariorum in Codd. e quibus illi suos descripserunt, ita scribi potuit. Nec, si Thucydides ἐρήμην & χρησίμην utitur, ideo affirmari potest, eum etiam hic βεβαία dixisse. Quin probabilius dici potest, quia multis aliis locis βέβαιος fem. gen. dixit, hic quoque praefendam esse scripturam, quae plurium, eorumque melioris notae Mssorum, auctoritatem habet. Ita certe I, 32, & hoc lib. cap. 56, est χάριν βέβαιον; IV, 67, βεβαίους τύλας; III, 9, φιλίαν βέβαιον; & V, 73, μάχας βεβαίους. Et Budaeus Commentar. pag. 1066 ex hoc loco annotat βέβαιος δόκησις. Neque tamen probo sententiam Th. Magistri, βέβαιος fem. gen. melius esse, quam βεβαία; cum Demosthenes, scriptor quam maxime Ἀττικὸς, I Olynthiac. p. 4, βεβαίαν ἐχθραν, & ἐν τῷ ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν pag. 120, εἰρηνὴν βεβαίαν, dicere non dubitaverit. Et Dionys. Halicarn. VI, 51, βεβαία ἐλπίς, pro quo tamen Cod. Vat. βέβαιος.

ead. l. 14. Καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι) Scholiafles & Stephanus melius videntur percepisse sententiam horum verborum, quam Valla & Portus. Est enim ita dictum, ut I, 142, καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι ἀξυνετώτεροι ἔσσονται. Et III, 10, ἐν τῷ διαλλάσσοντι τῆς γνώμης.

Pag. 234. l. 13. Ἦν τε) Thom. Mag. in εἰ, ἦν ἀεὶ μετὰ ὑποτακτικοῦ παρὰ τοῖς ἀκριβεστάτοις. εἰ γὰρ εὔρηται ἅπαξ παρὰ Θουκυδ. ἦν τε — εἶεν: & deinde, post prolata duo loca Luciani, in quibus ἦν itidem cum optativo ponitur, ἀλλ' οὐ δεῖ ζηλοῦν τὸ ἅπαξ ῥηθέν. Videtur nota-

re Lucianum, qui illud ἄπαξ ῥηθὲν, ut dicit, Thucydidis imitatus fuerit. Sed credo, Lucianum peritiorum sermonis Graeci fuisse, quam Thomam.

Pag. 235. l. 1. Περί τοῦ μέλλοντος) A vero causae statu argumentatur, ut I, 36, & infra VI, 78. WASS.

ead. l. 4. Ζημίαν προθεῖσι) Sic infra cap. 82, τιμωρίας προτιθέντες. at supra cap. 39, εἰ τὰς αὐτὰς ζημίας προσδήσεσθε. quomodo hic quoque quidam Mss. & Schol. Apud alios etiam προστίθῃμι & προτίθῃμι interdum permutantur. Sed προσθεῖναι ζημίαν potius videtur esse augere & gravio-rem facere poenam, ut cap. seq. quam statuere & proponere.

Pag. 236. l. 5. Πεφύκασι) Simonides: Πάμπαν δ' ἄμωμος οὔτις, οὔτ' ἀκήριος. Sopater apud Stobaeum pag. 313: Καὶ βούλου μὲν ἁμαρτημάτων τὴν ψυχὴν, ὡς δυνατόν, καθαρῆσειν ἐννοεῖ δὲ ὡς ΣΥΜΦΥΤΟΝ τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπου. ὡσδ' ἕως ἂν τις ὡς ἀναμαρτήτους κολάζῃ, τὸ μέτρον ὑπερβαίνει τῆς κατὰ φύσιν ἐπανορθώσεως. WASS.

ead. l. 12. Ἀνήκουσι) Huc fortassis respexit Suidas in ἀνήκει, e Thucydidē laudans ἀνίκουσιν, ἀντὶ τοῦ τελευτῶσι, λήγουσι.

Pag. 237. l. 2. Αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι) Ante haec verba ponenda est distinctio minor, ut in Vasc. Nam praecedentia ἢ πενία, & ἢ ἐξουσία pendent a verbo ἐξάγουσιν. Paulo post dubito, an potius legendum sit in tertio casu ὡς ἐκάστη, scil. ὄργῃ, τίς κατέχεται: quemadmodum πένθει κατέχετο dicit Herodian. I, 4. Et ita Vallam accepisse, indicio est illius versio, impetu homines ut suo quisque occupantur. Stephanus quidem in Append. ad Script. de Dial. p. 80, ubi hoc inter alia exempla pleonasmī τοῦ τίς annotat, & hic ἐκάστη pro nominativo habet, versionem Vallae ita emendans, pro diverso affectu hominum, qui ab intoleranda quadam vi occupatur, vel, constrictus tenetur. Sed non tam affectus occupari & constrictus teneri dicitur, quam homo affectu. Nec Mssorum consensus in vulgatam lectionem hic maximi ponderis est. Nam credo in omnibus ple-riisque locis desiderari illud subscriptum, notam dativi, ut saepissime in Cass. & Gr. De voc. ὄργῃ vid. I, 130 & 140.

ead. l. 6. Ἐκφροντίζων) Scholiastae interpretatio non potest locum habere. Rectius Thom. Magist. h. v. accipit pro ἐννοῶν. Hesych. ἐκφροντίζων, βουλευόμενος. Aristoph. Nub. 695, ἐκφροντίσον τι τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων. Schol. σκέψαι καὶ διανοήθητι. Et mox v. 697, χαμαὶ μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ'

ἐκφροντίσαι. Sed in Thoma vitiose editur, ὡς μὲν τὴν ἐπιβουλήν ἐκφροντίζων.

Pag. 238. l. 3. Ἡ ἄλλω τῷ δεινῷ) Puto recte esse in Reg. τῶ, pro τινί, ut alibi millies.

ead. l. 5. Ἐχεγγύω) Huc respicit Suidas in ἐχεγγύος, & exponit ὁ διὰ πίστεως αξίος. Hesych. βεβαίω, ἐξ αὐτοῦ ἔχοντι τὴν ἐγγύην. Nostrium sequitur Clemens Strom. VII, p. 891, Τῆ τοῦ Κυρίου φωνῆ πιστούμεθα τὸ ζητούμενον, ἢ πασῶν ἀποδείξεων ἘΧΕΓΓΩΤΕΡΑ. Iosephus Antiq. XIX, 1, 17: Τὸ δὲ πιστὸν τοῦ περιεῖναι μηδέπω τότε ἘΧΕΓΓΩΤΟΝ συνελθεῖν. Illi praeiverat Macchab. scriptor X, 28: Οἱ μὲν ἘΓΓΩΤΟΝ ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγῆν. Codex ibi Alex. elegantius αἰ μὲν οὖν. Noster alibi, διὰ τὸ τὴν γνώμην ἌΝΕΧΕΓΓΩΤΟΝ γεγενῆσθαι, quod sua illos opinio ut fideiussor inidoneus esset frustrata. In Anthol. πέτρος ἘΓΓΩΣ πυρός. Haec omnia a parente historiae Herodoto, apud quem haud semel invenies, Οὐ ΦΕΡΕΓΓΩΣ εἶμι δύναμιν τσαύτην παρασχεῖν. Hos Maro aemulatus est. Non, si Iuppiter ipse spondeat Italianam. Aeschylus Sept. Αἰθῶν τέτακται λῆμα Πολυζώντου βία, ΦΕΡΕΓΓΩΤΟΝ φρούρημα. Anacreon, Ὄψη γὰρ σ' ἐπέδρυσεν ἌΝΕΓΓΩΣ. WASS.

ead. l. 7. Τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι) Dionys. Halic. VI, 47, ἀναλύσασθαι τὰς ἁμαρτίας. Hoc a Thucydide sumtum ibi annotat Casaubonus, & suspicatur, hic quoque fortassis legendum esse ἀναλῦσαι.

ead. l. 13. Εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῆ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι) Liceat inferere inter animadversiones in vetusta Scholia, brevem hanc disquisitionem de varia lectione particulae εἰ in textu auctoris, an retinenda sit in istis, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῆ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι. Mutant in ἢ editiones variae, Aldina, Florent. Bas. & Mss. Arundel. Barocc. Clarendon. & Graev. Annotavit quoque in margine ἢ, ut veram lectionem, Fr. Portus, adoptansque eam in versione sua Aemilius, distinguit verba, quae citavimus, a praecedente periodo, atque sic transfert: *An idem valet, sero & cito compositionem facere?* neque aliter iam olim Laur. Valla: *an idem valet, diu post & confestim in deditioem venire?* Phil. Melanchthon in Winsemiana: *Idemne valent tarde & cito facere deditioem?* At agnoverunt alii, probe pensitatis omnibus, quae enthymemate oratoris hoc continentur, rectius coniunctionem εἰ praefigi, ut connecta-

tur cum antecedentibus verbis ratio hoc loco, prorsus utpote emphatico, comprehensa. Quod ni fiat, perit potior pars argumentationis, neque assequemur fati eorum, quae orator cogitanda vult, efficaciam. Etenim connexio haec est sententiae: *Considerate namque, si qua nunc civitas, quae defecerit, norit non desperandam sibi a vobis salutem, eam de se dedenda condiciones accepturam, & cum adhuc habeat, unde reddat victoribus impensus belli, & in posterum tributa solvat: at illo modo (si ex sententia Cleonis durius & inclementius agatur cum poenitentibus) quam tandem putatis fore, quae non & melius, quam nunc fecit, ad bellum se instruat, & obfidionem ad extrema usque perferat, Si idem valet, diu post & confestim in deditionem venire?* Ita nempe emendavit Vallam H. Stephanus in marg. edit. Lat. & in Concionibus seorsim editis p. 93. Acacius quoque ultima verba aptissime: *siquidem nihil interfit, sero an extemplo deditionem faciat?* nec minus eleganter I. Casa: *quippe cum nihil referre intelligant, tardene sese, an celeriter dederint?* Cum his itaque sentiemus, & fatebimur insignem vim dictis, & quem oratores vocant, aculeum sic inesse. Ceterum cum nullae editt. ante Stephanianas (quas in textu sequuntur Portus atque Hudsonus) ei legerint, neque in Codd. quorum variantes exhibet Oxoniensis, repertum, quaeritur unde id habuerit Stephanus? Resp. ex Mss. hac parte sinceris, ut videtur certe, etsi eos non indicat; quin testari ipse possum, in Cod. Ms. Bibliothecae Rostgaard. praestantissimo & superius nobis laudato, ita repraesentari: *εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῆ καὶ ταχὺ συμβῆναι*. Nemo vero nescit, quam facilis in libroriorum scriptione mutatio *εἰ* in *ἢ*, non ex vicinitate soni tantum, sed ex percepta haud satis mente auctoris, & contextus ratione. GRAMM.

Pag. 239. l. 9. *Τούναντίον*) Quidam Mss. *τάναντία*. non male. WASS.

Pag. 240. l. 8. *Ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε*) Fortassis praefens pro futuro posuit, quod in aliis eiusdem significationis frequens est. Vid. ad II, 44. Ita sententia erit, eos, si quid tale eveniat, civitatibus, quae defecerint, bellum illaturos plebem sibi amicam habentes. Et sic accipiendum suadent sequentia, *ἀδικήσετε, καταστήσετε, & ἔξουσι*. *Ἐπέρχεσθαι*, pro *ἔρχεσθαι*, ut apud Sophocl. Aiac. 437, *τὸν αὐτὸν εἰς τόπον Τροίας ἐπελθόν*.

Pag. 241. l. 2. *Μὴ προσποιεῖσθαι*) *Diffimulare*. De hoc ge-

nere loquendi multa habent Budaeus in Commentar. Ling. Graec. pag. 296, & Stephan. Append. ad Script. de Dialect. pag. 126.

ead. l. 3. Καὶ τοῦτο — τῆς ἀρχῆς) Thom. Magister in κατόσχεσις.

ead. l. 14. Ὅστις γὰρ — ἐπιὼν) Stobaeus pag. 366 pro ἐναντίους, ἀντιπάλους contra Mf. Codd. repraesentat, quomodo legendum puto: ita enim noster passim. Demosth. περὶ Μεγαλοπ. ὡς ἀνταλλάξασθαι βουλοίμεθα ἈΝΤΙΠΑΛΟΥΣ. ita Xenophon, alii ἕσα κόνις. WASS. Ἐναντίους pro hostibus dicit Thucyd. II, 42: τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν. Et I, 29: Κερκυραίοις ἐναντία πολεμήσαντες. In marg. edit. Stobaei Lugd. male scriptum est in concione Cleonnis, pro Diodoti.

Pag. 242. l. 4. Ἐγένοντο) Confer Schol. Luciani T. I, pag. 4. Turbas, & studia contententium noster non satis pro rei magnitudine explicat. Adeas ergo Euripidem Orestae 870, Aeschylum Eumen. 485. WASS.

ead. l. 7. Μὴ φθασάσης τῆς δευτέρας) Aemil. Portus, cuius sententiam de hoc loco in Var. Lect. refert Hudsonus, in scholiis Graecis, quae in edit. Thucyd. Wechel. vetustis inserta sunt, scribit, hoc vel ita accipiendum esse, ὅπως μὴ εὐρωσι διεφθαρμένην τὴν πῶλιν, τῆς δευτέρας μὴ φθασάσης τὴν πρωτέραν; vel dicendum, μὴ φθασάσης τῆς πρωτέρας τὴν δευτέραν δηλοῦσι. Prius, quod Vallae quoque placuisse videtur, & nonnihil adiuuatur iis, quae mox scribit Thucydides, τῆς μὲν πρωτέρας νεὸς αὐ σπουδῆ πλεούσης, nullius Mf. auctoritate nititur: nec prius facile sine similibus locutionum exemplis probari potest. Stephanus in marg. edit. suae secundae quidem scribit, se in Annotationib. ostensurum, videri ferri posse δευτέρας. Verum nullae exstant illius Annotationes, nisi in Lib. I, & II.

ead. l. 12. Οἶνον καὶ ἐλπίω ἀλιεῖτα πεφυρμένα) Μάζαν, cibum remigum, apud Aristophan. Ran. 1105, Spanhemius ibi ex hoc loco interpretatur panem vino & oleo maceratum. Sed non credibile est, μάζαν remigum semper vino subactam fuisse, quos victu admodum tenui usos certum est. Haud dubie verum est, quod scribit Scheffer. IV de Milit. Nav. 1, hoc extraordinarium fuisse, quo alacriores essent remiges. Πεφυρμένος plus semel est apud Homerum, & apud Dionys. Halic. qui Thucydideis libenter utitur, VI, 31, & XI, 40. πεφυρμένος in illo, apud Sue-

ton. Tiber. LVII, πηλὸν αἵματι πεφυραμένον: ubi, quamquam & Mss. variant, & Suidas in Ἀλέξανδρος Αἰγυῖος habet πεφυραμένον, Casaubonus tamen omnino melius esse dicit πεφυραμένον. Ὑπνον αἰρεῖσθαι est etiam II, 75, ubi vid.

Pag. 243. l. 3. Ἐφθασε) Vid. Diodor. Sicul. pag. 315 a. WASS.

ead. l. 11. Κλήρους) Μερίδας recte interpretatur Scholiastes. Est enim κλήρος portio, sive modus agri colonis, in agros hostibus ademptos missis, vel nova urbe condita civibus viritim forte assignatus. Vid. Spanhem. ad Aristoph. Nub. v. 203, & ad Callimach. Hymn. in Del. v. 281; & Perizon. ad Aelian. XII Var. Hist. 61. Posterioris generis κλήρους heredia vocabant Romani, quod heredem sequerentur, ut ait Varro I de Re Rust. 10.

ead. l. 13. Τοῖς θεοῖς ἱερὸς ἐξεῖλον) De hoc more veterum, in dividendis agris ab hoste captis, agit Spanhem. Dissert. IX de Praestant. & Usu Numism. pag. 669, & ad Iuliani Orat. I, pag. 218. Κληρούχους Schol. Aristoph. I. d. Hefych. Suidas & Schol. Sophocl. Aiac. 508, exponunt γεωργούς. Alibi sunt duces coloniarum. Utramque significationem allatis multorum scriptorum locis ostenderunt Vales. ad Harpocrat. voc. Κληρούχοι, & Spanh. ad Aristoph. I. d. & ad Iuliani Orat. I, pag. 187.

Pag. 244. l. 3. Πολίσματα) Troiam ex hac voce captam a Pachete argumentatur Strabo XIII, pag. 896. WASS. Add. quae ibi annotat Casaubonus.

ead. l. 9. Μίνωαν τὴν νῆσον) Strabo IX, p. 391, ἄκραν vocat. Observat Casaub. ad Strab. III, 137, haec apud Geographos saepe confundi, & ab alio insulam, vel peninsulam appellari, quam alius ἄκραν vocat. Sed festinatione lapsus scribit, Minoa ante Megara Straboni insula, Thucydidi ἄκρα; quod contra scriptum voluerat, ut intelligitur ex iis, quae ad Strabon. IX, 391 annotat.

ead. l. 13. Τοὺς τε Πελοποννησίους) Cass. hic adscriptum habet scholion, ἐβούλετο δηλονότι. Ita accusativus τοὺς Πελοποννησίους hic erit pro nominativo, quasi esset, καὶ ὅπως οἱ Πελοποννήσιοι μὴ ποιοῦνται ἔκπλους. Haec constructio usitatissima est cum verbis οἶδα, ὄρω, φοβέσθαι, eorumque synonymis, cuius multa exempla congeffit Stephanus ad Script. de Dial. pag. 51. Nec tamen infrequens cum aliis. De λέγω & ἀγγέλλω vid. quae annotat Gronov. ad Arrian. III, 1. Aristophan. Plut. 56: σὺ πρότερον

σαυτὸν ὅστις εἶ, φράσον. Nubib. 144: ἀνήρετο Χαιρεφῶντα φύλλαν ὁπόσους ἄλλοιτο τοὺς αὐτῆς πόδας. Et Avib. 1269: Δεινὸν γε τὸν κήρυκα, τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς Οἰχόμενον, εἰ μὴδέποτε νοστήσει πάλιν.

Pag. 245. l. 1. Τοπρὶν) Τὸ πρὶν Gr. Cass. Reg. Ar. C. Herodotus II, 172, & Glossae coniungunt; quibus accedit Homerus II. χ', 156, & Eustathii exemplar & Notae. Alibi decies τὸ πρὶν. Noster alicubi ὁ πρὶν. WASS.

ead. l. 11. Πλαταιῆς) Hanc Plataearum deditioem cum eruptione III, 20 memorata coniungere videtur 315 c. Diodorus. Demosthenes in Neaeram p. 531: Τῶν δὲ Πλαταιῶν ἀποκριναμένων, ὅτι ἀνευ Ἀθηναίων οὐδὲν ἂν πράξειαν, ἐπολιόρκουν αὐτοὺς διπλῶ τείχει περιτειχίσαντες ΔΕΚΑ ἔτη. Interp. decennium, sed reclamat computus. Urbem περιεσταύρωσαν Bell. Pelop. III. deditio autem facta est belli eiusdem anno quinto. repone ergo fidenter δύο. Ceterum *Plataea* utroque numero noster & Herodotus. Apud Nepotem, Ms. Trin. *Plataeas*, Pausan. I, ubi vocem *millibus* recte omittit. Vid. Whelerum Itin. p. 474, & Sextum Empir. 31 d. WASS. Sextus adverb. Grammat. cap. 7: Ἀθηναὶ γὰρ λέγονται πληθυντικῶς, αἱ μία πόλις, καὶ Πλαταιαί. Eustath. in II Il. p. 296: Ἐνικῶς μὲν γὰρ ἡ Πλάταια, πληθυντικῶς δὲ αἱ Πλαταιαί. Et sic Steph. ubi vid. interpretes.

Pag. 246. l. 1. Αὐτῶν) Abest Cl. non male. WASS.

ead. l. 4. Μὴ ἀνάδοτος εἶη ἡ Πλάταια) Pollux VII, 13; μὴ ἀνάδοτος εἶη Πλάταια, omisso articulo. & explicat, τὸ μετὰ τῆν πράσιν ἀποδοθέν. Videtur ad proverbium alludere, τῶν ὀρθῶς δοθέντων ἀφαιρέσεις οὐκ ἔστι. Vid. ad locum Annotata. WASS. Stephanus Append. ad Script. de Dial. p. 201 putat, Pollucem indicare, ἀνάδοτος esse inter vocabula Thucydidi peculiariora, vel cum paucis communia. Hoc non facile quis colligat e verbis Pollucis, qui saepe eodem modo loquitur de vocabulis quibusdam, quae multis communia sunt. quamquam fortassis verum est, ἀνάδοτος raro apud alios inveniri.

ead. l. 12. Δικασταὶ πέντε ἄνδρες) Horum unus erat Aristomenidas, Agefilai regis avus maternus, ut ait Pausanias in Laonicis. Palmerius Exercitat. p. 48. HUDS.

ead. l. 14. Οὐδεμία) Οὐδὲ μία recte Cass. & II, 47 & 87 C. tantum. VI, 103, VII, 34 Cass. Sic Theophrastus de Igne 423. Hippocrates Morb. Mul. 163. Isocrates Orat. ad Philipp. 155, 334, 335 bis. 354, 363, 371. & supra 137, 140, Thucyd. Vol. II.

147, 152. in μηδὲ μία haud ita sibi constat. Adde huc fis Hippocratem § IV, 78. Demosthenes de falsa legat. 212 οὐδὲ εἷς. Xenophon p. 10 & 467, & Herodotus III, 104, 125 οὐδὲ ἓν. Xenophon 379 οὐδὲ μίᾱς. Iosephus Antiq. XIX, 894 οὐδὲ εἷς. Ita certe Eusebius, recte. Sic etiam reponendum Bell. Iud. VI, 5, 2 ex Codice Bigotii: nemo vertit Ruffinus eiusque Mss. penes nos. WASS.

Pag. 247. l. 1. Τοσοῦτον μόνον) Stephanus l. d. p. 105, quia τοσοῦτον per se significat hoc solum, sive non aliud quam hoc, τὸ μόνον abundare existimat. Sed hoc satis obvium est: παρέλκον illud particulae τι, in iis, quae sequuntur, εἰ τι Λακεδαιμονίους — ἀγαθόν τι εἰργασμένοι εἰσὶν, longe, ut opinor, inusitatus. Et certe tantum uno loco positum ad sententiam sufficere poterat. Mox cap. 54, ubi haec repetuntur, omittitur loco posteriore. In Gr. hic abest loco priore. Eadem varietas est cap. 68.

ead. l. 10. ἐν ἄλλοις) Ἄν ἄλλοις malit Heilm.

Pag. 249. l. 4. Καὶ ἐς τοὺς ἄλλους) Καὶ τοὺς ἄλλους quidam Mss. utroque modo nosser. WASS. Τῶν εὖ — ποιησόμεθα Thomas Mag. in δεδρασμένον.

Pag. 250. l. 6. Σεισμόν) Olymp. LXXVII, 4. vid. Diodor. pag. 274 c. WASS.

ead. l. 12. Πρὸς — τραπέσθαι) Th. Mag. in βούλομαι.

Pag. 251. l. 10. Ἄλλ' οἱ ἀγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα) Valla, penes illos, qui duces ad prave agendum exsisterant. Fr. Portus, penes duces. Uterque recte. Male Ae. Portus, quem secutus est Hudsonus, penes illos, qui vos ad res pravas agendum duxerunt. Apertum est, e superioribus repetendum esse τοὺς ἐπομένους: οὐχ οἱ ἐπόμενοι αἰτίοι, ἀλλ' οἱ ἀγοντες τοὺς ἐπομένους. Infr. cap. 65: οἱ γὰρ ἀγοντες παφανομοῦσι μᾶλλον τῶν ἐπομένων.

ead. l. 14. Ἱερομηνία) Portus, cuius versionem hic interpolavit Hudson. putavit esse, νομηνίαν. Et sic cap. 65. Stephanus quoque in marg. edit. sec. versionem Vallae, die solemnī, emendat, in sacris, vel feriis primae diei mensis, q. d. feriarum menstruarum die. Fortassis omnis νομηνία recte dici potest Ἱερομηνία: sed an omnis Ἱερομηνία quoque sit νομηνία, mihi non liquet. Nam Harpocraton e Demosth. adv. Timocrat. Ἱερομηνίας nihil aliud, quam ἑορτώδεις ἡμέρας interpretatur. Et sic ex eo Suidas, & Hesychius. Nec quidquam de νομηνία addunt. Ac neque quisquam e quamplurimis scriptoribus, quorum verba de sacro νομηνίας

affert Meursius in Graec. Feriata, v. *Νουμνία*, hunc diem vocat *ἱερομνίαν*. Adde, quod Thucyd. II, 4 Plataeas a Thebanis *τελευτῶντος τοῦ μηνὸς* occupatas dicit. Budaeus in Demosthene, qui saepe *ἱερομνίαν* memorat, interpretabatur *sacra flata aliquo mense*, vel generaliter *diem festum*, & Camerar. in Demosth. adv. Timocrat. *dies festos*. Vid. Steph. Thes. Suidas *ἱερομνία*, *ἱερὰ ἑορτὴ κατὰ μῆνα*. Sic etiam Etymolog. M. & insuper, *ἢ ἐν τῷ μηνὶ ἱερὰ ἡμέρα*, quae confirmant interpretationem priorem Budaei. In Gloss. *ἱερομνία*, *festivi ludī*: quo pertinet, quod e Budaeo annotat Steph. *ἱερομνίαν* apud Demosthenem etiam esse *diem ludorum*. Infra V, 54 est τὰ *ἱερομῆνια*, ubi Schol. *ἑορτῶδης ἡμέρα*. Quae Kuhnius ad Pausan. III, 5 de *ἱερομνίαις* annotat, nihil magnopere ad illustrationem huius loci faciunt, & non satis explorata videntur. Vide etiam quae annotata sunt ad V, 54.

Pag. 253. l. 7. Το *ξυμφέρων* &c.) Pro *ἔχουσι* Heilm. legit *ἔχουσι*, locumque ita explicat: τὸ *ξυμφέρων* μὴ ἄλλο τι νομίσαι (χρῆ) ἢ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν *ξυμμάχων* (pro τοῖς ἀγ. *ξυμμάχοις*) ὅταν ἀεὶ βέβαιον τὴν χάριν τ. ἀ. ἔχουσιν ἡμῖν καὶ τὸ *παραυτίκα* που ὄφ. καὶ.

Pag. 254. l. 8. *Πανοικησία*) *Πανοικησία*, quod quidam Mss. habent, etiam est in Polluce VI, 163 ex Antiphonte, & in Thoma Mag. *πανοικίε* Libanio. Sic quoque Dionys. Halic. VII, 18, & XI, 2, & Moeris. Sed in Thucyd. II, 16 non est *πανοικησία*, ut Thomas laudat, sed *πανοικησία*, sine ulla varietate scripturae. Portus hic male discedit a versione Vallae, & non recte ad nomen urbis refert, quod de tota urbe dicit Thucydides. Paulo post, si in his *οἵτινες Μάδων* — ea sententia est, quam interpretes expresserunt, pro *ἀπολλύμεθα*, verbo praesentis temporis, aliud tempus videtur requiri, ut in illo Themistoclis apud Plutarch. Themist. ὦ *παῖδες*, *ἀπωλόμεθα*, εἰ μὴ *ἀπωλόμεθα*.

ead. l. 13. *Θανάτου δίκη κρίνεσθαι*) *Κρίνεσθαι δίκη* etiam Plutarch. dicit Public. p. 193: οὐκ ἔφευγεν ἐπ' αὐτοῦ *δίκη* κριθῆναι πρὸς *Ταρκύνιον*. Habent etiam vocabulum *δίκη* hic omnes Mss. excepto Regio. Et ob id suspectum esse potest, eo quod in hoc genere loquendi fere omittitur. Plutarch. Apophthegm. pag. 327, *κρινόμενος θανάτου*. Aelian. XIII Var. Hist. 42, *ἐκρινάν με θανάτου*. Polyb. VI, 12, *θανάτου δὲ κρίνει μόνος*, ἴσ. ὁ δῆμος. Similiter in eo, quod

ex Athenaei XIII, 6 affert Budaeus, κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐ-
θίου τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἀπέφυγε. In quibus Stephanus Ap-
pend. ad Script. de Dialect. pag. 110 deesse putat δίκην.
Quamquam etiam κρίσιν suppleri potest e loco Demosthe-
nis, quem & ipse laudat, κρίνεσθαι κρίσιν θανάτου. Mox
ἀτιμώρητοι Thomas Mag. in τιμωρῶ exponit ἀβροήθητοι,
ubi & Πλαταιεῖς.

Pag. 255. l. 2. Ὑμεῖς — ἦτε) Dionys. Halicarn. p. 7
δεδίαμεν perperam & Mss. λέξις, inquit, πάνυ χαριέντως
συγκειμένη, καὶ μεστὴ πάθους. WASS.

ead. l. 6. Γναμψῆναι) Pro καμψῆναι non dubitavi repo-
nere ex marg. γναμψῆναι. Ea vox in defuētudinem abiit
post Platonis tempora, & varie scribitur a Grammaticis.
Poëtae, & Homeri sequaces retinent scripturam veterem
διὰ στομφασμὸν εὐφώνου, ut alicubi Eustathius. Homericā
enim sunt, Ἐν δὲ γόνῳ Γνάμψεν. γναμπτὸν νήμα, & γναμ-
πτοῖς ἀγκίστροισιν, μέλεσσιν. Hesiod. Op. 205, γναμπτῶ-
σι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχουσσιν, hoc est, κεκαμμένοις. Paulo
infra apud Hesiodum vers. 278, cum Alex. Clemente pro
ἔσθειν — ἐπ' αὐτοῖς legerim, Ἔσθμεν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ
δίκη ἐστὶ μετ' αὐτῶν. Aeschylus Pers. 577, Γναμπτόμενοι
δ' ἀλλ' δεινῶ: ubi male interpres, & Scholiasta. Lycophron
1247, οὐ ποτ' Οἰκουρὸς δόρυ Γνάμψει Θεόινος. Callimachus
Del. 311, γναμπτὸν ἔδος σκολιοῦ λαβυρίνθου. Plato Rep.
X, p. 762 Francof. κνάπτοντες ἐπ' ἀσπυλάθων: antiquam
scripturam servavit Iustinus Martyr, cuius unius auctori-
tate rescribendum, γνάμπτοντες. Apollonius ad navigan-
tes transfulit II, 350: Ἴηβαν ὠκυρόν ποταμὸν, ἀκτὴν τε μέ-
λαιναν γνάμψαντες, uti & 946, 967, 1012. Idem III,
1248, Πείρησαν τευχέων βεβημένοι. οὐδ' ἐδύνατο Κεῖνο δό-
ρυ γνάμψαι. & 1349, Γνάμψε δὲ γοῦνατ' ἐλαφρά. Apud
Nicandrum Theriac. p. 8 Aldin. Γναμπτόμενοι etiam pro
ξεόμενοι. Oppianus Hal. III, 133, γένυν γναμπτοῖο σιδή-
ρου. Ubi Mss. quomodo apud Homerum, γναπτοῖο obtru-
dunt: id quod facit & alibi Scholiasta. Hal. V, 574, νόου
γνάμπτουςι σιδήρεον. Quo in loco, ut id obiter moneam,
lege ex Cod. Mf. Μήτηρ δὲ πρῶτον μὲν ἀτυζομένη δεδόνη-
ται, non πεπόνηται: de hirundine sermo. Confer denique
Hal. V, 164, & Hesych. in εὐγναμπτου. WASS. Γνάμ-
πτω, γναμπτὸς, & ἐπιγνάμπτω de animo dici, ostendit
Stephan. in Thes. Add. Stahlei. ad Aeschyl. Prom. 163.
Hesych. ἐπιγνάψασα (Soping. recte ἐπιγνάμψασα) ἐπι-

κατακλάσασα, συμπεύσασα. Aeschyl. Prometh. 994, Γράμ-
φει γὰρ οὐδ' ἐν δέ μ', ὥστε καὶ φράσαι. Schol. ἐπικλάσει,
ut mox Thucyd. cap. 59, ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ. Κάμ-
πτω & ἐπικάμπτω quidem haud dubie eandem signifi-
cationem habent. Sed γυαμφθῆναι vix videtur a scribā po-
tuisse proficisci.

ead. l. 8. Σώφρονα) Vid. Euripidem Androm. 778. WASS.

Pag. 256. l. 2. Νόμος τοῖς Ἕλλησι) Vid. Feith. III An-
tiquit. Homericar. 14, & infr. cap. 66, 67.

ead. l. 4. Ἀποβλέψατε) Vid. II, 71, & Themistium
Orat. VI, p. 82. WASS.

ead. l. 6. Κατὰ ἔτος ἕκαστον) Huius annui sacri totam
rationem multis describit Plurarch. Aristid. pag. 608. Alia
huc pertinentia habent Luifin. II Parerg. 14, & Cerd. ad
Virgil. III Aeneid. 301, & V, 46. Quid sint ὄραϊα, &
ὄραϊοι καρποὶ, ostendunt Graev. ad Hesiod. ἔργ. v. 31, &
Meibom. ad Diogen. Laërt. II, 32.

ibid. Ἑσθήμασι) H. Stephanus annotavit, etsi Scholia-
stae Sophoclis ad Electr. v. 270 tradant, ἑσθήμα in oratio-
ne soluta inusitatum esse, tamen eo uti Pollucem. Utitur
eo Pollux VII, 42, 50, 51 & 54. Antoninus Liberal. c.
11, & Ammonius in παρέχειν. E quibus apparet, hoc vo-
cabulo non solos poëtas utos fuisse. Sed quod Plataeenses
dicunt inter inferias, quae annua religione mortuis daban-
tur, etiam vestes fuisse, non possum aliorum scriptorum
testimoniis confirmare. Apud Sophoclem in Electr. v. 455,
Electra Agamemnoni patri inter inferias iubet dari ζῶμα
suum. Scholiastes ibi, ζῶμα, inquit, δὲ τῶν τὴν ζώνην διη-
λοῖ, οὐ τὸ ἐνδύμα. ἵνα τούτῳ στέφοι τὸν τάφον ἀντὶ μί-
τρας. δίδωσι γὰρ τὸ ζῶμα ἀντὶ τῆς ταινίας. Nec Plutar-
chus in Aristide, ubi multis, qualia annua haec sacra fue-
rint, exsequitur, ullam vestium mentionem facit, ac tan-
tum στεφανώματα, vinum, lac, & alia, quae Graeci ἐνα-
γίσματα dicunt, memorat.

ead. l. 14. Αὐθένταις) Praeter eos, quos in Var. Lect.
nominat Hudf. consule Nunnesium ad Phrynich. & Vale-
sium ad Harpocratonem.

Pag. 257. l. 13. Ὄς — προάγει) Th. Mag. in πρέπει,
qui ὑμῶν, recte. aliter Mff. WASS.

ead. l. 14. Ὀμοβωμίους) Quibus communiter in eadem
ara sacra fiunt: nam etiam pluribus Diis una ara sacra-
batur. Vid. Kuhn. ad Polluc. VI, 155. ubi quod annotat de

fēx aris duodecim Diis Olympiae consecratis, est e Scholiaſte Pindari Olymp. V, 10, qui binos Deos, qui in eadem ara colebantur, *συμβώμους* vocat; quemadmodum & Strabo XI, 512, Perficos quosdam *δαίμονας*, quibus eadem aedes & ara sacra erat. Add. Spanhem. Epist. III ad Morell. pag. 183. Quod eofdem *ἑμοχέτας* vocatos dicit Kuhn. id est e Thucydid. IV, 97. ubi vid. Schol. Heſych. & Suidam.

Pag. 258. l. 4. Κεκηκώτας) Κεκηκότης Marg. bene, opinor: illud fere poëtarum; vel, ut Eufſtathius, Ionum est. mecum facit ad Pollucem, qui sic adduxerat, Iungermannus III, 106. Sed & poëtae saepe hac forma. Theocrit. ἢ γὰρ ἀπ' ἄγρας Τανίκα κεκηκότης ἀμπαύεται. Ἀττικώτερον Eufſtathio iudice scribamus *κεγηκότης*. Sic, inquit, ἀγηκότες pro ἀκηκότες, & ἑοιγμεν, apud Sophocl. Ai. 1260, pro ἑοικαμεν; sed de hac scriptura ampliandum. WASS.

ead. l. 6. Ἡμέρας — παθεῖν) Priscianus XVIII, 1172. Graev. ἀναμιμνησκόμενοι, sed Mff. & Priscianus cum editis faciunt. Prisc. tamen μεθ' ἑαυτῶν. atque ita Codex Mf. B. Pub. Cantab. & Cl. Gr. WASS.

ead. l. 12. Τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ) Vid. quae annotarunt Casaub. ad Dionys. Halicarn. VI, 86, & Cerd. ad Virgil. IX Aen. 340.

Pag. 260. l. 6. Πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν δεῖ) Stephanus eo loco, quem refert in Var. Lect. Hudsonus, reprehendit Scholiaſten, τὰ interpretantem τινὰ, & monet, observandum esse hic, contra receptam sermonis Graeci consuetudinem, *καινοπρεπῶς* dici *πρὸς μὲν τὰ*, pro *πρὸς τὰ μὲν*. Idem iam ante annotaverat Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 956, & ob eam causam hoc inter exempla implicitae structurae posuerat: quod & repetit ex eo Stephanus ibid. pag. 127.

ead. l. 12. Οὐκ ἠξίουν. — ἠγεμονεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν) Vid. ad Lib. I, cap. 56.

Pag. 262. l. 9. Ἐν Κορωνίᾳ) Lib. I, cap. 113.

Pag. 263. l. 10. Τῶν Ἀθηναίων) Rectius abesse articulum puto ab Ar. C. Cl. Gr. Reg. Caff. Dan. In hac oratione, & alias data opera omitti videtur ab Atheniensium inimicis. v. VI, 34, ubi res minus honesta, & τὰ τῶν ἐναντίων. & IV, 61. forte αἰ delendum, uti & I, 69, ubi omittit Caff. Aliter tamen loquitur II, 20.

Pag. 265. l. 2. Οὐσπερ) Hoc in edit. Oxon. inter erra-

ta relatum erat, & pro eo iubebatur legi ὡςπερ: quod etiam clar. Wasse hic in margine posuerat. Sed credo, eum, qui indicem illum erratorum confecit, festinatione, aliave qua causa lapsus fuisse, cum voluisset scribere, pro οὗσπερ, quod in edit. Oxon. est, legendum esse οὗσπερ. Nam & scripti, & editi omnes, quos vidi, vulgatam scripturam habent, quae cur mutari debeat, nulla probabilis ratio est.

ead. l. 6. Δικαιότερον) Cl. mendose δικαιότεροι. WASS.

ead. l. 9. Αἰεὶ) Alii αἰεὶ. Utroque modo Herodotus. IDEM. Ἄεὶ hic non modo plerique Mss. verum etiam ed. Vascos. habent: unde suspicor, etiam ita in vetustioribus edd. esse. Pro ἰέναι ἰδέν eadem metaphora βαδίζειν ἰδέν dicit Dionys. Halicarn. XI, 39: Ὁ δὲ Ἄππιος — ὀλεθριοτάτην ἔγνω βαδίζειν ἰδέν.

Pag. 266. l. 1. Ἱερομνήσις) Ἱερομνήσις Marg. quod tam sententia, quam constructionis varietas recipiendum suadet. WASS. Vid. cap. 56.

ead. l. 3. Εἰ μὲν γὰρ ἡμεῖς αὐτοὶ) Portus παραφράζων verterat, *Si enim nos ipsi nostra sponte. Αὐτὸς*, pro αὐτόματος, & μόνος, saepe est apud Homerum, & alios poëtas. Vid. Eustath. in Il. ρ', p. 1105, Schol. Theocr. in XI Idyll. 12, & Stephanum, aliosque ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 6, & in Del. 212. Scholiast. parvus Hom. hoc Il. ρ', 254, Ἀλλὰ τις αὐτὸς ἴτω, exponit, ὑπὸ ἰδίας γνώμης παραγενέσθω. Et Latinos eadem significatione dicere ipse, annotant interpretes Callimachi, & Heins. Lectio. Theocrit. cap. 17.

ead. l. 9. Μαλλον) Saepe in hisce formulis eleganter omitit Sallustius: nisi intercederent libri, mallet quandoque abesset. WASS.

Pag. 267. l. 1. Σωφρονισταὶ) Forsan hac voce utitur Thucydides cum allusione ad magistratum, cuius Athenis munus erat iuvenum mores corrigere, eosque, quoties deliquerint, officii monere. Vide Phavorinum & Etymolog. magn. auctorem. HUDS. Pulchra sunt, quae de significatione vocabulorum σωφρονίζειν & σωφρονιστής ad Polluc. IX, 138 annotavit peritissimus literarum Graecarum Hemsterhusius.

Pag. 268. l. 9. Οὐκ, ἢ γέ) Si Grammaticorum praecepta sequimur, potius scribendum est οὐκ cum Cass. Vid. Bud. Commentar. pag. 938. Nec male distinctio maior poneretur post οὐκ. Stephanus supplet, *Minime vero impuni-*

tatem consequemini. Puto sufficere, Non ita; ut in Virgilio: II Aen. 583, ubi Germanus observat Euripidem & Sophoclem hoc dicere, οὐ δῆτα.

ead. l. 14. Εἴτινες ἄρα καὶ ἐγένοντο) Mss. εἴ τις ἄρα καὶ ἐγένετο. non male. WASS.

Pag. 269. l. 13. Ἐπίχαρτοι) Inter Thucyd. Glossas recensuit Pollux III, 101. At Sophocles in Trachin. Plato Epist. 8. vid. Hesychium. WASS. Paulo aliter Aeschyl. Prometh. 157, Ἐχθροῖς ἐπίχαρτα πέπονθα. Schol. εὐφρόσυνα. Ἐπίχαρμα, quod Pollux ibid. e Posidippo affert, & improbat, est etiam apud Theocrit. II, 20, καὶ τὴν ἐπίχαρμα τέτυγμαί.

Pag. 271. l. 5. Ἀγαθόν τι) Particulam τι neque Mss. neque edd. vett. habent. Sic mox ἐρωτῶντες εἴτι Λακεδαιμονίους κ. τ. ξ. ἀγαθὸν ἐν τ. π. δεδρακότες εἰσίν. Vid. ad cap. 52. In Gr. post πεπόνθασι, ac deinde post πεπονθέναι sunt distinctiones maximae, in Cass. mediae, notae scilicet παρεμβολῆς; in qua & structura & sententia intricatissima atque obscurissima est. Nec multum iuvant ad utramque expediendam versiones interpretum, e quibus satis apparet, eos hic haesisse. Sed in priore parte huius παρεμβολῆς respicit haud dubie, quod etiam Scholiastes monet, ad illa Archidami II, 72: ἡσυχίαν ἄγετε, νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ ἔστε μὴδὲ μεθ' ἑτέρων· δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους, ἐπὶ πολέμῳ δὲ, μὴδ' ἑτέρους.

Pag. 272. l. 8. Πρὸς τῷ Ἡραίῳ) De conditu huius templi vide Plutarchi Ariftidem. HUDS. Urbs, inquit Posidippus, qui ad Menandri tempora refertur, Ναοὶ δὲ εἰσι, καὶ στοῶν, καὶ τούνομα, καὶ τὸ βαλανεῖον, καὶ τὸ Σπράμβου κλέος. Τὸ παλὸν μὲν ἀκτὴ. Urbem totam anno tertio ante Leuſtricam pugnam a Thebanis, praeter templa, excisam narrat Pausanias IX, 1. Urbem condidit Polybus post Deucalionis tempora, inquit Etymologus voc. βουκέρας. WASS. Versus Posidippi de Plataeis sunt in Dicaearcho pag. 14 edit. Oxon. Excidium Plataearum, de quo Pausan. l. d. posterius fuit eo, quod hic memorat Thucydides, atque ipse Pausanias. Nam cum urbs per annos circiter XL in ruinis iacisset, deinde per pacem Antalcidae restituta Olymp. XCVIII, rursus anno tertio ante pugnam Leuſtricam, quae in annum 2 Olymp. CII incidit, a Thebanis everſa, sed a Philippo post proelium ad Chaeroncam, id est, post annum tertium Olymp. CX instaurata

est. Ita Pausanias. Plutarchus Aristid. p. 597 ab Alexandro, postquam Asia potitus erat, restitutam tradit. Etiam ante bello Persico a Xerxe incendio deleta fuerat. Diodorus Sic. XI, p. 250.

ead. l. 10. Ὀροφραΐς) Pollux VII, 121: ὀροφραΐς καὶ θυρώμασι, Θεουκυδίδης. Sed Mss. & edd. omnes hic ὀροφραΐς exhibent. Utrumque est apud Aristophanem. Vid. Schol. ad Nub. 173. Θυρώματα Scholiast. Demosth. in Midian. p. 365 exponit στανίδας ἐπιτηδείας πρὸς θυράς. Gloss. θυρώματα, postes.

ead. l. 11. Ἄ — σίδηρος) Thom. Magister in ἐπιπλα. WASS. Docet ibi Thomas, quae sint ἐπιπλα, de quo plura legi possunt in Lexicographis veteribus, Eustath. ad Homer. Od. γ', p. 1469, & interpretib. Pollucis X, 10. Ἐκατόμπεδος νεὼς in arce Athenarum, de quo agunt scriptores ab Hudsono in Var. Lect. laudati, nihil commune habet cum eo, quem hic memorat Thucydides, nec quiscquam dicit, hunc Παρθενῶνα vocatum fuisse.

Pag. 273. l. 10. Καὶ ἀπ' αὐτῆς σποράδες) Scholiastes putat, καὶ hic abundare. Henr. Stephanus ad Corinth. de Dialect. p. 33 sententiam illius referens non addit, quid sibi de ea videatur. Apertum est, orationem non cohaerere. Si retinetur κατηνέχθησαν, copula hinc tollenda, & ante καταλαμβάνουσι ponenda est. Si κατενεχθεῖσαι scribas, utroque loco abesse potest καί; quamquam non omnino necessarium est, eam priore loco deleri. Et sic voluit, qui Cod. Cass. tractavit.

ead. l. 12. Κυλλήνη) Ita Mss. & noster I, 30, III, 76. Theophrast. H. Plant. IV, 1. Artemidor. I, c. 47. WASS.

Pag. 274. l. 7. Ἐστασίαζον) Vid. Diodorum pag. 315 d. WASS.

ead. l. 9. Ὀκτακοσίων) Budaeus in Commentar. p. 79, & Stephanus in Thesaur. hunc loc. citantes retinent ὀκτακοσίων, & tamen vertunt οὐλογίοντα. In his, quae sequuntur, apud Thomam Magist. v. βούλομαι perperam legitur Κερκυραίοις Κόρινθον προσποιῆσαι.

Pag. 275. l. 4. Ἐθελοπρόξενος) Explicat Pollux III, 59, 60. breviter Hesych. ἐκὼν πρόξενος. Sic ἐθελόκακος Dionysf. Halic. ἐθελόπονος Xenoph. WASS.

ead. l. 6. Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν) Hinc reflexas licet Soloecisten Luciani in fin. inter καταδουλοῦσθαι & καταδουλοῦν hoc discrimen statuentem: τὸ καταδουλοῦν

σῆσαι μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦν δ' ἑαυτῷ γίγνεται. Et vanam esse observationem, ostenderunt Schol. Luciani e loco Iſocratis, qui est in Evagor. pag. 192 ed. Stephan. & Graev. e Thucydid. VIII, 46.

ead. l. 8. Ἐκ τοῦ τε Διὸς) Non male Mff. ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους. WASS. Sic cap. 81, ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ. Nota est haec apud veteres religio lucorum, quam violatam dicebat Pithias. Vid. Ovid. VIII Metam. 741 seqq. & IV Fast. 753, ibique Neapol. Hinc saepe in Ovidio, *incaeduius lucus*, & *incaedua silva*. Athenienses poenam capitis, statuerant in eos, qui vel minimam ilicem e luco Heroum excidissent. Aelian. V Var. Hist. 17.

ead. l. 9. Ἀλκίνου) Etsi hoc nomen frequentius sine contractione scribitur, tamen non desunt exempla in contrarium. Ἀλκίνους, Ἀλκίνου, de hoc Alcinoο Conon Narrat. 3 apud Photium. Ἀλκίνου Aelian. XII Var. Hist. 25. Ἀλκίνω Athen. I, 8, & Ἀλκίνους I, 11. Sic alius Ἀλκίνους apud Apollodor. III, 10, & Pausan. VI, 1. Itaque non apparet causa, cur viri docti id hoc loco, contra omnes libros scriptos & edd. mutare voluerint. Scholiast. Theocriti in IV Idyll. 32: Ἀλκίμος, καὶ Κρότων, Λίακοῦ υἱοί. καὶ ὁ μὲν ἐβασίλευσε τῶν Κερκυραίων, ὁ δὲ ἐν Σικελίᾳ ἔκτισε Κρότωνα. Lego, Ἀλκίνοος, vel Ἀλκίνους, καὶ Κρότων, Φαίακος υἱοί. Nam non Aeacus, sed, ut auctor est Conon l. d. Phaeax pater Alcinoο fuit, a quo Corcyra, regnum Alcinoi, Phaeacia, & incolae Phaeaces. Quod Scholiast. Theocr. Crotonem in Sicilia locat, id Berkelius ad Stephan. in Κρότων, Cluverium secutus, de Magna Graecia Italiae accipit. Sed ita non succurritur Stephano, qui sic ex una urbe duas faciet. Ceterum qui Scholiastae Theocriti Κρότων est, eum Conon Locrum vocat, & Locros, urbem Italiae, ab eo nomen accepisse dicit. Sed cum Scholiasta faciunt Ovidius XV Metam. princ. & Iamblich. de Vit. Pythag. cap. 9. In Conone quoque pro Λατίνος, a quo Locrum hospitio exceptum tradit, e Schol. Theocriti legendum puto Λακίνος, & e Servio ad Virg. III Aen. 552. Add. Holsten. ad Stephan. in Λακίνιον.

ibid. Καθ' ἐκάστην χάρικα) Ad notam Hudsoni in Var. Lction. add. quos laudat Iungermann. ad Polluc. I, 162. & Thom. Magistrum.

ead. l. 11. Ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν) Pensionibus, hoc est, τεταγμέναις ταῖς καταβολαῖς, Budaeus in Commen-

tar. pag. 639; ubi Thucydidem eadem ratione hoc verbo uti ostendit III, 50: οἷς ἀργύριον λέσβιοι ταξάμενοι τοῦ κλήρου ἐκάστου τοῦ ἐπιαιτου δύο μνᾶς φέρειν. Sic I, 99: οἱ πλείους αὐτῶν χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἰκνούμενον ἀνάλωμα φέρειν. Ibid. c. 101: χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι, καὶ τολοπιὸν φέρειν. Et cap. 117: Καὶ χρήματα τὰ ἀναλαθέντα κατὰ χρόνους ταξάμενοι ἀποδοῦναι. Pollux I, 169: χρήματα ταξάμενοι.

ead. l. 13. Βουλῆς) Suidas habet βουλῆς, sed male; est enim pro βουλαίας. WASS. Add. PORT. in Notis Hudsoni ad Scholiast. Paulo post pro Ἀθηναίους, quod sine dubio vitio operarum in edit. Hudsoni venerat, e scriptis & edd. reposui Ἀθηναίους. In Dan. fortassis est Ἀθηναίους: nam ex eo nulla varietas scripturae annotata erat. sed non habenda est illius ratio. Gr. Ἀθηναίους, & inter versus Ἀθηναίους.

Pag. 277. l. 11. Ἰδρύθη) Ἰδρύθη hic legit Thom. Magister cum libris scriptis. Eadem varietas supra aliquoties annotata est.

ibid. Ὑλλαϊκὸν) Etiam Scholiast. Apollon. IV Argon. 1149, Ὑλλικὸς λιμὴν παρὰ Φαίαξι. Ὑλλαϊκὸν ex nostro citat Dion. Halic. pag. 150. WASS. Vid. infr. cap. 81, & Palmer. Graec. Ant. II, 10.

ead. l. 13. Πρὸς αὐτὴν) Πρὸς αὐτῇ eleganter libri scripti. WASS.

Pag. 278. l. 14. Συνοικίας) Οἰκίαν & συνοικίαν coniungit etiam Harpocration in Ναύκληρος: Ναύκληρος οὐ μόνον — ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μεμισδωμένου ἐπὶ τῷ τὰ ἐνοικία ἐκλέγειν ἢ οἰκίας, ἢ συνοικίας. Ammonius ita distinguit: Οἰκία, ἢ ὑπὸ ἐνὸς, ἢ ὑπὸ ἐτέρου κατοικουμένη συνοικία δὲ ἢ πολλοῖς, καὶ μισθουμένη. Itaque συνοικίας pluribus per partes locabantur, ut Romae insulae. Unde Gloss. συνοικία, insula, & ἐνοικολόγος, insularius; qui Harpocrationi ναύκληρος. Add. Iungermann. ad Polluc. IX, 39, & Casaub. ad Athen. VII, 1.

Pag. 279. l. 1. Καὶ ἢ π. — Διαφθερῆναι) Thom. Magist. in βουλομαι. Mox Cod. Ar. pro ἐπεγέμετο male ἐγέμετο. Supra II, 77: πνεῦμά τε εἰ ἐπεγέμετο αὐτῇ (nempe φλογί, ut bene Schol.) ἐπίφορον, οὐκ ἂν διέφυγον. Ὡς ἐκάτεροι sic dicit, ut saepe ὡς ἐκάστοι.

Pag. 281. l. 15. Καὶ περιβημένοι — καὶ τὸν ἐπίπλου) Hic non abundare copulam καὶ, quod putat Corinthus, ostendit Stephanus in Animadvers. ad Lib. de Dialect. pag.

33. Pro τὰ τ' ἐν idem Corinthus habet τὰ τε ἐν, & μετὰ ἀπόπλου, & νῆες. Illa παραινούντων — ἐκπλεῦσαι citat Thomas in βούλομαι, omiffa particula τε.

Pag. 282. l. 11. Πάραλος) Adeas Ulpianum in Demosth. Mid. p. 216 c. WASS.

Pag. 283. l. 9. Ὅτι μάλιστα) Ὅτι μάλιστα C. Reg. Caff. Graev. edd. & V^o 36 Ar. C. edd. Caff. VI, 84 editi, Bar. Reg. Caff. I, 44 Graev. Caff. Ita & Hippocrates de Morb. Mulier. 182, Hesychius, Clemens Alexand. Aristoteles Polit. I, 15, II, 2, 24. Coniunctim minus recte Plato 383, 385, 430 &c. WASS.

Pag. 284. l. 5. Τρεῖς δὲ καὶ δέκα) Mff. τρισκαίδεκα. Vide nos ad I, 29. WASS. De phrasi πρύμναν κρούεσθαι est Lib. I, cap. 50.

ead. l. 7. Ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν — ὕντας) De hoc genere loquendi, non minus Latinis, quam Graecis, in nominibus collectivis usitato, agit Stephanus Animadv. in Lib. de Dialect. p. 30. De οὐδὲν μᾶλλον pro οὐ, vid. ad II, 70.

ead. l. 10. Λευκίμην) Ita Lib. I, cap. 30, 31. corrupte apud Strabonem κατὰ τὴν Λευκίμην. aliter Plin. Ptolemaeus λεύκιμα. & in Mf. Coislin. etiam corruptius λεύκιμα. λεύκιμα πίναξ γυψώδης. WASS. Ita quidem est in Etymol. M. sed corrupte, pro λεύκωμα, ut recte Sylburgius. Gloss. λεύκωμα, album. add. Suid. in λεύκωμα.

Pag. 285. l. 1. Ἐμβῆναι) Mff. ἐσβῆναι, ut infra p. 286 lin. 5. WASS. Vid. Thom. Magist.

ead. l. 12. Κερκυραῖοι δὲ — Λακεδαιμονίους) Dion. Halic. p. 150. WASS. Dionysius Thucydideam rei apud Corcyraeos gestae narrationem laudat, ut perspicuam, brevem, & plenam; quae de communibus Graecarum civitatum malis addit, ea tanquam tragica, & obscuros atque implicitos verborum ac sententiarum nexus habentia, & a communi usu sermonis abhorrentia, reprehendit.

Pag. 286. l. 5. Ἀπεχρήσαν) Cl. in marg. ἀπεχρῶντο ἐς τὸ Ἡρ. non male, adhibita tantum distinctione. WASS. E vulgata scriptura, quidquid eam Portus torqueat, nihil boni sensus elici potest. Eam, quae in marg. Cod. Cl. notata est, confirmat Suidas: Θουκυδίδης ἀπεχρῶντο, ἀντὶ τοῦ ἀνήρου. Idem ex Aristoph. Lemniis, quem locum etiam ante oculos habuit Pollux IX, 154, affert, τοὺς ἀνδρας ἀπεχρήσαντο, pro διεχρήσαντο καὶ ἀπέκτειναν. Pollux VIII, 74: ἐπὶ τοῦ ἀνελόντος ῥητέον, ἀνείλεν — ἀπεχρήσα-

το. Et Hesych. ἀπεχρήσαντο, ἀπέκτειναν. Thucydidem eadem significatione dixisse ἀνεχρήσαντο, scribit Suidas. Hoc Kustero suspectum est: sed sic quoque Pollux l. d. ubi vid. quae annotant interpretes. De varietate scripturae voc. Ἡραῖον agit Sylburg. ad Dionysium.

ead. l. 7. Πάντων) Ἀπάντων cum D. Halic. pro πάντων lego, quod & auribus facit, & huius vehementiae congruit, & ab eodem passim adhibetur; quemadmodum & Oratoribus Atticis. Hoc loco valet omnes omnino, universos. WASS. Ex auctoritate cl. Waff. qui deleto in contextu πάντων, pro eo in marg. ἀπάντων posuerat, hoc receptum est.

ead. l. 11. Ἀηλοῦντο) Suidas ἀγαλοῦντες, ἀντὶ τοῦ ἀναίρωντες, Θουκυδίδης. Et, ἀνήλευται, πεφόνευται. Aeschyl. Sept. cont. Theb. 819: Αὐτὸς δ' ἀγαλοὶ δῆτα δύσποτμον γένος. Schol. ἀπόλλυσι.

ead. l. 12. Εὐρυμέδων) Dionysf. Halic. bene ὁ Εὐρυμέδων. WASS.

Pag. 287. l. 1. Τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν) Etsi non magnopere probo sententiam Porti, τοῖς pro αὐτοῖς poni putantis, quod frequentius pro τούτοις dicitur, & ἐν τοῖς, pro ἐν τούτοις; vid. ad cap. 17 huius libri: tamen consentientibus libris in hanc scripturam nihil tentandum est. Sed credo alios potius dicturos fuisse, αἰτίαν ἐπιφέροντες, ὡς, vel αἰτίαν ἐπιφέροντες αὐτοῖς, ὡς τὸν δῆμον καταλύουσιν. Nam αἰτία saepe post se habet particulam ὡς cum participio. Thucyd. II, 59: τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτία εἶχον ὡς πείσαντα σφᾶς πολεμεῖν. Dionysf. Halic. VIII, 81: καὶ ἐν αἰτία τοὺς προτέρους εἶχον δημάρχους, ὡς προδεδωκότας τὸ κοινόν. Herodian. IV, 6: τὴν τε Κομμόδου ἀδελφὴν — ἀπέκτεινεν, αἰτίαν ἐπαγαγὼν, ὡς δακρυσάση παρὰ τῆ μητρὶ. Καταλύειν τὸν δῆμον ea significatione, quam hic expressit interpres, non raro legitur apud Thucydidem, & alios. Aristotel. V Politic. 5 aliquoties sine discrimine dicit καταλύειν τὸν δῆμον, & καταλύειν τὴν δημοκρατίαν. Contenderunt inter se de versione Latina huius phraseos Heraldus II Observat. & Emend. 49, & Salmasius Observat. ad Ius Attic. & Roman. cap. 10, p. 296. Ei, quod in fine cap. dicit, ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο, simile est I, 6, ἐν τοῖς πρώτοι δὲ Ἀθηναῖοι — ubi tamen Stephanus praeferebat πρώτοις.

ead. l. 3. Πᾶσά τε ἰδέα) Haec imitatione sua atque exemplo comprobant Sallustius & Virgilius. Sallust. Iug.

48 postremo: Quaecunque *dici*, aut *fingi* queunt ignaviae, luxuriaeque probra, in illo exercitu *cuncta* fuere, & *alia amplius*. Virgil. Aen. II, 369: Crudelis ubique Lucretus, ubique pavor, & *plurima* mortis *imago*. WASS.

ead. l. 5. Καὶ ἐτι περαιτέρω) Annotat Casaubon. ad Dionys. Halic. pag. 36, affine esse hoc Dionysii XI, 39, δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν.

ead. l. 8. Περιοικοδομήντες) Confer huc, quae de hac voc. deque κατοικοδομεῖν & ἐγκατοικοδομεῖν annotat Valesius ad Harpocrat. in κατοικοδομήσεν. Περιοικοδομεῖν etiam recte veritas muro includere. Hygin. Fab. LXIII de Danaë: Acrisius eam in muro lapideo praeclusit. Sed in eo, quod ibi affert Vales. ex Apollodori II, 5 princ. de pugna Herculis cum leone Nemeaeo, αὐτοῦ (τοῦ σπηλαιου) τὴν ἑτέραν ἀνωκοδομήσεν εἴσοδον, mihi suspectum est ἀνωκοδομήσεν. Lycurgus Rhetor quidem Orat. advers. Leocratem de Paufania, Duce Graecorum ad Plataeas, agens pag. 183 edit. Hanov. itidem scribit, τὴν θύραν ἀνοικοδομήσαντες, quod interpretes vertit, *ianuam instaurantes*: sed hoc quoque in mendo cubare mihi persuadeo. Nam Thucyd. I, 134 de ea re dicit, καὶ τὰς θύρας ἀπωκοδομήσαν. Diodor. Sicul. XI, 265, λέγεται τοὺς Λακεδαιμονίους ἐνοικοδομήσαι τὴν εἴσοδον. Et Polyaeen. VIII, 51, τὸν προδότην ἐναποικοδομήσαντες διέφθειραν.

ead. l. 12. Τοῖς τῶν δήμων προστάταις) Aristotel. V Politic. 7: Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι πανταχοῦ τὰς ὀλιγαρχίας· οἱ δὲ Λάκωνες τοὺς δήμους κατέλυνον.

Pag. 288. l. 8. Ἠσυχαιτέρα) Thomas Mag. auctoritate huius loci reiicit comparativum ἡσυχώτερος, qui est in Gr. Sed emendandum est apud eum vitium scripturae διειλαγμένα, quod etiam ed. Colin. obsidet.

ead. l. 14. Ἐστασίαζε) Corrupte, qui haec damnat, D. Halic. p. 150, ἐστασίαζον citat. infra tamen recte, τὴν εἰωθυῖαν τῶν ὀνομάτων ἀξιώσιν ordine paulo venustiore haud semel exhibet. Ceterum haec gravissimo scriptori Sallustio minime displicuerunt. Vide nos ad Catilin. 56. Adde Aristotelem Rhet. I, 9, p. 724; Philonem de Fortitud. pag. 571; Plutarchum in Solone p. 86; Lucret. IV, 1154; Tacitum Agric. XXI. WASS. Dionysius Halic. l. d. partem huius digressionis, de seditionibus urbium Graecarum, usque ad verba ἐπὶ δὲ τῶ ἀγάλλονται, accurate examinavit, & quid in singulis prope periodis reprehendi mereatur, ostendit.

Pag. 289. l. 4. Τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν) Henr. Stephanus in Append. ad Script. de Dial. pag. 200 dicit, hunc locum pertinere ad ὑποκορισμὸν Atticorum, qui rebus turpibus honesta, odiosis minus invidiosa nomina imponere solebant. Sed Thucydides hic non tantum de Atheniensibus, verum de omnibus, qui in civitatibus Graecis Remp. tractabant, agit.

ibid. Τὴν εἰωθυῖαν — ἀργὸν) Laudat Plutarch. de Adul. pag. 56. vid. nos ad Sallust. Orat. Catonis. eadem ad δικαιώσει D. Hal. pag. 151, qui τὴν εἰωθ. τῶν ἑν. ἀξ. non male. WASS.

ead. l. 6. Τόλμα — ἀργὸν) Dionysf. Halicarn. pag. 136. ubi ἀνδρεία scribit, & πρόσχημα τοῦ ἀνδρου; proque προσάπαν εἰσάταξ. non recte. Idem p. 151 cum editis. Et pag. 164, τόλμα μὲν, omisso γάρ. Τόλμα — πρόσχημα. Hermogenes I περὶ Ἰδεῶν 6, qui ἀπρετής. hinc corrigendus. WASS. Ἀνδρεία etiam Plutarch. l. d. & Aristid. de Dict. Civ. pag. 192. Πρόσχημα Thom. Magist. hic exponit πρόφασιν, καὶ τὸ οἰονεὶ προκάλυμμα.

ead. l. 10. Ἀσφάλεια — ὑπερτος) Dion. Halicarn. l. d. dein, ἐπιβουλεύσας — ἐκπεπληγμένος: ubi τυχῶν τε ξυν. eo quo Virgilius sensu, *Ausi omnes inmane nefas, ausoque potiti.* Hanc Dion. lectionem nimis calide damnat Hudsonus; nam neque auctori, neque loco huic disconvenit, & e Dionysii interpretatione patet, ita eum legisse. WASS. Quae de ἀσφάλεια annotat Hudsonus in Var. Lect. descripta sunt e Notis Sylburgii ad Dionysium. E Scholiastae verbis non satis aperte colligi potest, cum legisse ἀσφαλεία: & cum alia in casu recto ponantur, non videtur esse idonea ratio, cur is hic mutari debeat in obliquum. Τὸ ἐπιβουλεύσασθαι quidem vice nominativi fungi potest; sed id non convenit huius generis orationi, quae, Hermogene iudice, nomina postulat, non verba. Pro τὸ autem fortassis non peius legatur τοῦ, quod quidam Codd. habent.

Pag. 290. l. 1. Τυχῶν ξυνετός, καὶ ὑπονοήσας) Dionysf. Halic. p. 151 & 164, τυχῶν τε ξυνετός, quod melius esse & sensum magis explere existimat Sylburgius. Ὑπονοήσας a quibusdam exponi προνοήσας, sed, se hanc expositionem non libenter admissurum, scribit Stephanus Appendice ad Script. de Dial. pag. 186. Dionysius tamen pag. 151 ita interpretatur: καὶ εἰ τὰς ἐπιβουλὰς προεπισκοῦντες, εἰ φυλάτταντο, ἔτι δεινότεροι. Et sequentia προβουλεύσας cet. ὁ

δὲ προσιδόμενος ὅπως μηδὲν αὐτῷ δεήσει μήτ' ἐπιβουλῆς, μήτε φυλακῆς.

ead. l. 4. Ἀπλῶς — τοιμῶν) Et postea, οὐ γὰρ — πλεονεξία, Dionys. Halic. p. 151. WASS.

ead. l. 10. Τῷ θείῳ νόμῳ) Haec a Schol. Christiano introducta iuspicio: verius D. Hal. τῷ θείῳ καὶ νομίμῳ. WASS.

Pag. 291. l. 1. Καὶ ὄρκοι — δύναμιν) Dionys. Hal. pag. 151. ubi ἐγίγοντο, & γένοντο, & rursus p. 164 γίνοντο. forte γίγοντο. WASS. Γένοντο etiam Thomas Magister habet in διπλλάγῃ. Ita enim ibi legendum est, & κατπλλάγῃ. item ἐναλλάγῃ, διπλλάγῃ, συνπλλάγῃ, quae omnia in edit. Franeq. perperam ὄξυτονοῦνται.

ead. l. 4. Ἐν δὲ τῷ — προσελάμβανε) Dionys. Halic. p. 152. dein ῥᾶον — ἀγάλλονται, & πάντων — διεφθείροντο; ibid. WASS.

ead. l. 5. Ἀπὸ τοῦ προφανοῦς) Quidam διὰ, sed ἀπὸ etiam Dionys. recte: qui & supra θαρρήσαι. Paulo post pro ἀπάτη Gr. ἀνάγκη; sed ab editis stat Dion. Halic. Forte Codex, unde lectio Gr. proflixit, habuerat ἀγχινοία. WASS. Ἀπὸ τοῦ προφανοῦς est phrasid Thucydidi familiaris. Vid. I, 35, 66, & II, 93.

Pag. 293. l. 2. Τὸ εὐθηές) Τὸ χρηστὸν Moeris Attice; ἑλληνικῶς, ἀνόητον. Suidas in εὐθηές, ἐπὶ τοῦ βελτίονος, & Ἡδύς, εὐθηές. ἐκάλουν δὲ οὕτω τοὺς ὑπομώρους. Etymolog. idem fere tradit, sed ex Schol. Thucyd. Suidae verba exscribit Photius, in Lex. Mf. Τὸ εὐθηές — μετέχει. Magister. Κατ' εὐφημισμὸν. WASS. Eadem, quae Suidas in εὐθηές, habet etiam *ead. voc.* Auctor Etymologici Mff. five is Photius, five alius est, Biblioth. Urbis Traiect. ad Rhen. Pollux III, 119 inter ea, quae ad laudem pertinent, recenset etiam εὐθηές & εὐθηεία. Mox addit: τάττοιτο δ' ἂν ὁ εὐθηές καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνοήτου, ὅς ἂν λεχθεῖν καὶ μωρός — Et hoc sensu Aeschyl. Prometh. 383 κουφόνουν εὐθηείαν dicit, i. e. μωρίαν. ut Schol. Add. Gataker. cap. 3 de Stilo Nov. Instrum. & Hemsterhuf. ad Lucian. Timon. pag. 101.

Pag. 294. l. 6. Ἀπαλλαξέοντες) Vid. Scholiast. I, 96: WASS.

Pag. 296. l. 3. Ἐλήϊζοντο τοὺς) Ἐλήϊζον, quod habent optimi Mff. etiam e Thucyd. IV, 41 annotavit Stephanus, ἐλήϊζον τε τὴν Λακωνικὴν, καὶ πλείστα ἔβλαπτον: idque ibi in omnibus scriptis est, excepto uno. Ἀλήϊζω quoque dicunt Eustath. & Etymol. M. Et de ληϊζεται Suidas, ληϊ-

ζεται, αἰχμαλωτίζει — ἴσως δὲ καὶ ἐν παθητικῷ σημαίνον-
μένῳ λέγεται. Sine dubio sic dicitur. Lucian. Gall. pag.
170, τί οὐκ ἐμήνυες, καὶ ἐβόας τότε, ᾧ ἀλεκτρυὸν, ληίζο-
μένους ἡμᾶς ἔρων; sed Thucydides non minus activi signi-
ficatione utitur τῷ ληίζεσθαι. Vide Stephan. in Thef.

ead. l. 9. Ὅπως — γῆς) Thom. Magist. & Suidas. ἀπὸ-
γνώσις fere apud Dionys. Halic. & recentiores. WASS.

ibid. Τοῦ ἄλλο τι ἢ κρατεῖν τῆς γῆς) Ellipsis, quam in
hoc genere loquendi observat Fr. Portus in Var. Lect. cre-
bra est in interrogatione. Thucyd. III, 39, τί ἄλλο οὔτοι ἢ
ἐπεβούλευσαν; & 58, τί ἄλλο — ἢ ἀτιμούς γερῶν, ὧν νῦν
ἴσχυοσι, καταλείψετε; Sic in τί δ' εἰ μὴ, & in illo extra
interrogationem apud Aristoph. Equit. 1103, Μὴδ' ἄλλ'
εἰ μὴ ἔσθιε. Eodem modo Latini, quid aliud, quam? & ni-
hil aliud, quam. Adi Bud. Comment. p. 1047.

ead. l. 10. Ἰστῶνιν) Mss. hic, & IV, 46, ita efferunt:
Ita etiam Stephanus & Polyaen. VI, 20, qui ad hunc lo-
cum respexerunt. Habes gentile Ἰστωναῖοι in lapide apud
Pyrrhum Ligorium, circa Severi tempora inscripto. ne-
que alibi de hoc monte memini me legisse. WASS. Inscriptio est in Notis Holstenii ad Steph. Agit de hoc monte
etiam Palmer. II Graec. Ant. 10.

ead. l. 13. Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς &c.) Mirum est, Thu-
cydidem, qui tam curiose omnia recenset, tacuisse de ex-
peditione, quae hanc praecessit, quando Athenienses mi-
sere classem Lamponio duce in Siciliam, in auxilium Ca-
tanaeorum, quod narrat Trogus apud Iustinum l. 4. Pal-
merius in Exercitation. p. 49. HUDS.

ead. l. 14. Σικελίαν) Causam belli, & Gorgiae Leonti-
ni legationem, fuse narrat Diodor. XII, pag. 313 b. vid.
Xenoph. Hell. VI, pag. 585. Pro Χαροιάδην Diodor. Χα-
βρίαν, & triremium numerum ad 250 auget. Iustinus IV,
3 Thucydidem firmat. Chabrias paulo iunior erat. vide
Diod. XV, & Nepotem, denique nostrum III, 90. WASS.
Expeditionem hanc Lachetis memorat etiam Schol. Ari-
stoph. Vesp. 240. Μελανώπου, quod habent plerique Mss.
confirmatur ex Epist. III Demosthenis, ubi Λύχητα quen-
dam τὸν Μελανώπου memorat, quem ex huius posteris fuisse
probabile videri potest.

Pag. 298. l. 6. Δικωχῆ) Citat Thomas Mag. WASS.

ead. l. 11. Ἀπέθανον) Diodor. XII, p. 316. WASS.

Pag. 299. l. 5. Κνιδίων ἄποικοι) Sic & Strabo, Pausa-
Thucyd. Vol. II. N n

nias, atque alii. Adeundus est de his Cluverius Sicil. Antiq. II, 14, pag. 395. Miror, cur hic Hudsonus in Var. Lect. afferre voluerit locum Stephani de Lipara: nam quae inter parvas maxima est, ea non desinit parva esse.

ead. l. 7. Διδύμην) Vid. Steph. qui Strabonem excribit, a quo receptae lectioni accedit auxilium. WASS. Quod de officina Vulcani in Hiera scribit Thucydides, id ab alijs de Lipara, ab alijs de alia ex his insulis proditum annotat Olear. ad Philostrat. V de vita Apollon. 16.

Pag. 300. l. 1. Ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε) Recte Mff. τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε. Μοχ ἐμβαλοῦντες male Cod. C. Vid. supr. c. 80. WASS.

ead. l. 13. Καὶ περὶ Ἀταλάντην &c.) Cum antea Chersonesus esset, isthmo vi maris rupto, ex peninsula factam insulam scribit Diodorus Sic. l. 12, p. 316. Verum Thucydidem, unde haec collegerit, male assecutus esse videtur: cum ante inundationem Atalantam fuisse insulam fati nobis exploratum sit ex lib. II, cap. 32. HUDS. Vid. Eusebium MDXCI, Stephan. Cedrenum, Strabonem IX, 425, & Catal. Urbium Vat. Pausan. X, 20, Livium XXXV, 37, 38, Plin. II, 90; ubi Diodori errorem castigat Harduinus. WASS. Quod dudum etiam fecerat Scaliger ad Eusebium. Catalogum Urbium Vat. laudat Holstenius ad Stephan. De Atalanta & castello Atheniensium in ea, est etiam supr. II, 32. De ellipsi τοῦ μέρος, quam in his τοῦ τε φρουρίου statuit Schol. plura habet Stephanus Animadv. in lib. de Dialect. p. 45.

Pag. 301. l. 2. Ἐγένετο — τις) Thom. Magister pro δὲ καὶ habet μέντοι, & Πεπαρίστῳ mendose. ἢ Πεπάρηθος urbs & insula Cycladum ante Magnetas. Πεπάρηθον scribit Ptolem. mendose. Mf. Coislin. Πεπάρηθον. Inter Sporadas posuit Steph. contra Schol. & Geogr. vid. Sophoclis enarratorem. *Evenum* dictum ait Plinius. recte. Sophocles Philoct. 549, ἐς τὴν ἘΥΒΟΤΡΥΝ Πεπάρηθον. De pugna navali, ibi inter Alexandrum & nescio quos commissa, subobscurè Polyænus VI, 2. Intellige Pheraeorum Tyrannum, circa Olymp. CIV, 4. Rem plenius enarrat Diodorus XV. Gentile ex numo Goltzii, Steph. Athenæo Πεπαρήθιος. Historiam tangunt Polyb. X, 39, Livius XXVIII, 5. WASS.

Pag. 302. l. 6. Μυλαῖς) Ita Hecataeus, Theophrastus Hist. Plant. VIII, 3, & Latini scriptores. *Myle* dant Silli

exemplaria. Eius tempore merum litus. Mendose item apud Plurarchum Francof. ed. in Timol. 254 ἐν Μυλλαῖς. Gentilia Μυλαίτης apud Stephan. & Polybium; apud Diodor. Μυλαῖος. Historiam urbis tradunt Polybius I, pag. 12, & D. Cassius XLVIII, pag. 367, XLIX, 395. WASS. Add. huc Notas Heinſii & Drakenborch. ad Silium XIV, 202. ubi Myle fortassis est e more recentiorum temporum, quibus pro diphthongo *ae* vocalis *e* scribebatur.

Pag. 303. l. 7. Μήλου) Est & urbs eiusdem nominis, a conditoribus Phoeniciis *Byblus* appellata, postea, *Zephyria*, *Μεμβλις*, *Μίμυλις*. vid. Bochartum, & Tournefort. I, p. 114. WASS.

Pag. 304. l. 1. Ταναγραίων) Vid. Steph. Liban. Orat. p. 253, Demosth. contra Aristog. pag. 496. Civitas antea *Γραεα*, & *Ροεμανδρια*. vid. Etymol. in Γέφυρα, & Salmasium ad Solinum. Whelerum in Itin. p. 456. IDEM.

ead. l. 5. Τὰ ἐπιθαλάσσια) Cum iis, quae in Var. Lect. annotat Hudsonus, conf. Scholiast. ad III, 7, τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπέρθησαν. Pollux I, 99, χωρία ἐπιθαλαττίδια dicit; & IX, 17, πόλις ἐπιθαλαττίδιος.

ead. l. 7. Λακεδ. Ἡρακλ.) Vide Diodorum Sic. l. 12, & Meursii Miscell. Lacon. l. 1, c. 7. p. 31. HUDS.

ead. l. 8. Τραχινίαις) Diodor. 316 d. Λακεδαιμονίων τετρασχιλίους οἰκητορας ἐκπεμφάντων, ex sua gente nimirum, ex reliqua Graecia duo millia. WASS. Add. Scaliger. ad Euseb. num. MDXCVI.

ead. l. 10. Ἰερῆς) Difficile dictu est, quinam fuerint Ἰερῆς, nemo enim praeter Thucydidem de iis (quod legirim) locutus est. Scintillam tamen lucis facit Callimachus in Delum, ubi ait:

Δεύτερον ἰερὸν ἄστν καὶ οὔρεα Μηλίδος αἴης
Ἔρχονται δε.

Hic enim cum Thucydide videtur quandam urbem vel regionem Meliensium sacram vocare, eo quod primitias Apollini quotannis missas a Dodonaeis, qui etiam sacri erant, recipiebant. Vid. Palm. ad Gr. Auct. p. 277. HUDS.

ead. l. 15. Δωριεῖς) Vid. Strabon. & Steph. voc. Δώριον. Plin. IV, 5, & V, 29. WASS. De Dorio metropoli Lacedaemoniorum supr. I, 107. Quae paulo post hic leguntur, γνώμην εἶχον — τιμωρεῖν, sunt in Stephano de Urbib. voc. Δώριον, sine nomine auctoris.

Pag. 305. l. 10. Ἐν Δελφοῖς τὸν θεὸν ἐπήροντο) Ex mo-

re Graecorum coloniam deducturorum, de quo Spanhemius ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 57. Μοχ οἰκισταὶ τρεῖς, Duces coloniae, ut apud Romanos Triumviri deducendae coloniae. Idem ibid.

Pag. 306. l. 4. Τῆς δὲ Θαλάσσης εἴκοσι) Perhibet tamen Strabo (l. 9.) hanc urbem a portu XL, non vero XX stadiis abesse. Vid. Berkelium ad Steph. περὶ πόλεων. HUDS.

ead. l. 10. Κήναιον) Vid. Strabon. IX, p. 651. Plin. IV, 512. Ibi Κηναίου Iovis fanum, inquit Scylax. Sophocles Trachin. 765: Ἀκτὴ τις ἀμφίκλυστος Εὐβοίας ἄκρον Κηναίων ἐστίν, ἔνθα Πατρώφ Διὶ Βωμοὺς ὀρίζει. & 1010. WASS. In Scylace est Κερνηναίον, quod ibi emendat Vossius pag. 51 edit. Gronov.

Pag. 307. l. 1. Νεοκαταστάτοις) Pro νεωστὶ κατωκισμένοις, Suidas hac voc. Pollux IX, 18 νεοκατάστατος πόλις. WASS.

ead. l. 12. Τῆς Λευκαδίας) Ita solus Ms. Camerar. videtur habuisse. Nam Camerarius ex eo nihil varietatis ad edit. Basil. in qua ita est, annotavit. Ellomeni neminem, praeter Thucydidem, mentionem fecisse, scribit Palmer. III Gr. Antiq. 10.

Pag. 308. l. 2. Πέντεκαίδεκα) Legendum πέντε καὶ δέκα cum Graev. & c. 95. Ita fere divisim interposito καὶ post Herodotum I, 119 &c. noster. vide VII, 17 & 19. & alibi, αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες. Corrige etiam VIII, 106, faventibus Caff. & Graev. Iterum VI, 74 rescribe cum Mss. περὶ τρεῖς καὶ δέκα. & VII, 46 cum Graev. πέντε καὶ δέκα. VII, 22 bis, 31 & 34. Ita fere Isocrates 574 &c. Dixi ad I, 29. WASS.

ead. l. 3. Ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ) Postea insula, ac deinde rursus peninsula facta est: qua in re aliquantum inter se dissentire videntur viri eruditissimi, Vossius ad Scylacem pag. 29, Palmer. Graec. Antiq. III, 10, Dodwell. § VIII Differrat. de Periplus Scylacis aetate.

ead. l. 7. Ἀποτεριχίζειν) Explicat Harpocrat. τὸ ἀπολαβεῖν τείχει, καὶ ἀποκλεῖσαι τῆς ἐξόδου. ἀποτετριχισμένος δὲ ὁ ἀπειλημμένος τῷ τείχει. & περιφράττων Hesych. De historia, quam hic exponit Thucydides, vid. etiam Diodor. p. 317 b. WASS.

Pag. 309. l. 4. Ἀποδότοις) Livius XXXII Agraeos, Apodotosque & Amphilochos coniungit. v. Polybium p. 1039. WASS. Polybio XVII, 5 sunt Ἀποδοτοὶ, & sic in

Stephano emendat Palmer. V Graec. Ant. 7. Ἀποδοτοί, ὡς Βοιωτοί. at Berkelius Ἀποδοτοί cum ω. Mff. hic utrumque habent. Sed ex eo, quod Stephanus dicit, ὡς Βοιωτοί, non potest confici, cum etiam voluisse scribi Ἀποδοτοί. Nam fere, cum ita loquitur, respicit ad flexionem & terminationem, ac tonum. Ita v. Ἀκαρνανία, Ἀκαρναν, ὡς Αἰγίαν, Ἀτιντάν, Ἀθαμάν: in Ἀκέλη, Ἀκελίσιος, ὡς Μενδύσιος, ὡς τε Ἀκέλης εἶναι, ὡς Μένδης: & compluribus aliis locis. Qui a Thucydide Ὀφιοεῖς, eos a Strabone Ὀφιοεῖς dici annotant Casaub. ad Strabon. X, p. 451, & Palmer. v. Graec. Ant. 5. de Eurytanibus Palmer. ibid. c. 6, & interpretes Stephani.

ead. l. 13. Κυτίον) Κυντίον Ar. C. perperam. Κύτιον Tzetzes ad Lycoph. Plinius *Cutinum*. At Philochorus, Strabo aliique receptam lectionem tuentur. Insignis est locus enarratoris Pindari, a Geographis non adductus. Dores, εἰκοῦντες πρότερον τὴν Πίνδον μίαν οὔσαν τῆς τετραπόλεως τῆς ἐν Περιβοίᾳ (ἐπ' Εὐβοίᾳ male Sch. Aristoph.) ἀφικνεῖνται ἐς τὴν μεταξύ Οἰτης καὶ Παρνασοῦ Δώριδα ἐξάπολιν οὔσαν ἔστι δὲ Ἐρινέον, Κύτιον, Βοῖον, Λίλαιον Κάρραια, Δρυόπη. WASS. Locus Scholiaftae Pindari est in I Pyth. 121; & fere ad verbum legitur in Scholiis Aristoph. Plut. 385. De eo Palmerius in Exercitat. p. 789 pronuntiat, οὐδὲν ὑγιές, cuius sententiam probant ad Aristophanem doctissimi interpretes. Conon in Biblioth. Photii Narrat. XXVII, Δῶρος δ' ὁ δεύτερος (nempe filiorum Hellenis) μοῖραν τοῦ λαοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἀποικίζειται, καὶ ὑπὸ τῶν Παρνασῶν τὸ ὄρος κτίζει πόλεις, Βοῖον, Κτίονιον (recte in marg. Κυτίονιον) Ἐρινέον, (rectius alii Ἐρινέον) ἐξ οὗ Δωριεῖς. Add. Thucyd. I, 107.

Pag. 310. l. 4. Ἄρας οὖν) Recte hic Scholiaftes de particula οὖν: nam infervit epanalepsi post interiectam parenthesin. Exempla e Xenophonte collegit Raphelius ad Marc. Πῖ, 31. Lucianus saepe ita adhibet. vid. Xeux. pag. 577, de Conscrib. Histor. 639, Pseudom. 759. Et sic alii. Latinis eundem usum praestant ergo, igitur, & itaque. Quod paulo post Σόλλιον, id Π, 30 Σόλιον edidit Hudsonus. Add. Notam illius ad V, 30 in Var. Lect.

ead. l. 7. τὴν οὐ περιτείχισιν) Vid. ad I, 137. Herodotus. VII, 208: ἐθνεῖτο πᾶν μὲν ὄγ' στρατόπεδον. vid. quae inferius ad 496, 65. WASS.

ead. l. 12. Οἰνέανος) Vid. Holsten. & Berkel. ad Ste-

phanum, & Palmer. V Graec. Ant. 2. Infra c. 98 & 102, τὸν Οἰνεῶνα. Μεσόγειος & μεσόγεια, uti hic paulo post, ita etiam I, 120 permutantur. II, 102, ἐς τὴν μεσόγειαν.

Pag. 311. l. 1. Ὀμοσκευοί) Pollux VI, 156, & X, 14. Dionys. Halic. in Arte c. XI, ὁμοσκεύους ποιῆσαι τοῖς ὁμοτίμοις. Explicat Hesych. in ὁμοσίπνοι. WASS. Vid. ad II, 96, & Graev. ad Lucian. Toxar. p. 67.

ead. l. 5. Ἐν ᾧ Ἡσίοδος &c.) De morte Hesiodi vide Plutarchum in libello de Convivio septem Sapientum, & Holstenii notas ad Stephan. Byzant. in voce Νεμέα. HUDS. Vid. Pausan. Boeot. p. 772, Plutarch. in Dioclis conviv. p. 162. Epitaphia collegit Gyraldus in Vita eius. His adice ex schedis Barberinis:

ΧΑΙΡΕ ΔΙΣ ΗΒΗΣΑΣ ΚΑΙ ΔΙΣ ΤΑΦΟΝ ΑΝΤΙΒΟΛΗΣΑΣ
ΗΣΙΟΔ' ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΜΕΤΡΟΝ ΕΧΩΝ ΣΟΦΙΗΣ.

WASS. Huius Pindarum auctorem facit Suidas in τὸ Ἡσίοδειον γῆρας.

ead. l. 9. Κροκύλιον) Κροκύλιον Mss. Apud Homerum & Strabonem Κροκύλεια. Plinius etiam *Crocylea*. Eustath. καὶ ἐνικῶς εὔρηται τὸ Κροκύλειον, Stephanum opinor intelligit, vel Thucydidem. forte rescribendum Κροκύλιον. Κροκύλεια πῶλιν vocat Suidas. Ethnicographus, Κροκύλειον νῆσος Ἰθάκης Thucyd. III. ita & Plinius. Verum insulam esse, ex nostro male colligit. Sed fortasse legendum Δῆμος Ἰθάκης, ad quam ille emendationem in voce Δῆμος quasi manu ducit. Καὶ τόπον, inquit, ἐν Ἰθάκῃ, ὃν καὶ Κροκύλειον. Eadem habet auctor Schol. in Homerum. Verumtamen Δῆμος Ἰθάκης non tam loci posituram denotant, quam ditionem. Palmerius ex Heracleone Ithacae tres partes invenisse se putat. Huic oppono Strabonem ad haec verba poetarum principis, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλληνῶς — Οἳ ῥ' Ἰθάκην — Νήριτον — Κροκύλει' — Αἰγίλιπα — Ζάκυνθον — Σάμον — Οἳ τ' ἠπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι ἐνέμενοντο, τῶν μὲν ἦρχε. Nempe quia distinguit τοὺς in Epiro ab Ithacensibus, ergo necesse est, ut Κροκύλεια pro parte τῆς Ἰθάκης insulae, non vero Epiri accipiatur. Immo, inquit Strabo, & sane rectius, ταῖς νήσοις συμφράζει, ut Epitome, vel ut habet ipse, τὰ ἐν ἠπειρᾷ ταῖς νήσοις συμφράζει. Eadem alibi iterat, ὥσπερ τὰ Κροκύλεια ὄντα τῆς Ἀκαρνανίας συναριθμῆι Ὀμηρος ταῖς νήσοις. Οὕτω δὲ καὶ νῦν τῇ Αἰγίῃ τὸν Μάσητα συνῆψεν ὄντα τῆς Ἀργολικῆς ἠπείρου. At vereor, ut ille rem fatis expederit. Noster enim Acto-

liae oppidum facit; sed Aetolos ab Acarnanibus Strabonis tempore determinabat Achelous. Ptolemaeus quidem & ex recentioribus nonnulli Epiro adiudicant. Strabo XI, 693: Ἡ Λευκάς ἦν τὸ παλαιὸν μὲν Χερῆρόνησος τῆς Ἀκαρνανίων γῆς· καλεῖ δ' αὐτὴν ὁ ποιητὴς ἀπὸ τὴν ἠπειροῦ, τὴν περὶ τὴν τῆς Ἰθάκης, καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἠπειρὸν καλῶν. Et Corinthii Isthmo peninsulae perfosso Leucadem insulam fecerunt, καὶ μετενέγκαντες τὴν Νήρικον ἐπὶ τὸν τόπον, ὅς ἦν ποτὲ μὲν Ἰσθμὸς, νῦν δὲ περὶ τὸν γεφύρα ζευκτὸς, μετωνόμασαν Λευκάδα. Ita quidem Strabo; sed *Crocylum* Thucydidis, ut ex serie narrationis patet, circa Naupaetum & Eupolion situm fuit; & proinde longe remotum a Leucade. Hinc etiam vicina oppida Potidania, Teichium, Aegyptium omnia incertae positionis, nec tamen a mari multum remota. Aliud itaque *Crocylum*, de quo loquimur, & Homeri τὰ Κροκύλεια. De posteriore, Strabonis sententiam; ut in re tenebricosa lubens amplector. Dionysium profecto haud fati capio. Καὶ λιπαρὴ Κέρκυρα φίλον πέδον Ἀλκινόοιο. Τῇ δ' ἐπὶ ΝΗΡΙΚΗΣ Ἰθάκης ἔδος ἐστὶρικται. *Neritium* fuisse in Epiro diserte affirmat Homerus *Odyss.* ὦ, 376. Censen' ergo, Dionysium ex Aetolia usque epitheton Ithacae petisse? Credibile est, scripsisse Geographum *Neritins*. Virg. *Dulichium*, *Sameque*, & *Neritos ardua saxis*. Hinc Ulysses ipse saepius apud Ovidium *Neritius*. *Neritiaesque domus*, *regnum fallacis Ulyssis*. *Pro duce Neritio docti mala nostra poetae Scribite*. Inter gentis conditores ab Acusilao apud Schol. Homeri *Odyss.* P', 207 annumerantur Ithacus, *Neritos*, Polyctor, filii Pterelai. Priscianus hic parum iuvat, *Regna Cephallenae prope sunt Sappientis Ulyxi*. Ita enim cum Mss. scribendum. Sed neque recte *Κρωκυλία* apud Hesychium. WASS. De Potidania Palmer. IV Graec. Ant. 22.

ibid. Τίχιον) Livius (l. 36, c. 16, 19.) ait, Tichiumta esse montis cacumen, ut Callidromus & Rhoduntia: cui assentitur Appianus, qui *Τερχιοῦντα* scribit. HUDS.

ead. l. 10. Εὐπόλιον) Stephanus *Εὐπαλία* vocat. Strabo *Εὐπάλιον*. HUDS. Palmer. V Graec. Ant. 2.

Pag. 312. l. 3. Βωμιῆς) Stephan. *Βωμοὶ λόφοι Αἰτωλίας*. Strabo X, p. 451: *Εὐῆνος παταμὸς ἀρχεται ἐκ Βωϊαίων τῶν ἐν Ὀφιεύσιν Αἰτωλικῷ ἔθνους, καθάπερ καὶ οἱ Εὐρυτᾶνες, καὶ Ἀγραῖοι*. Gemisth. *Pletho Βωμιέων*. WASS. Add. Holsten. ad Steph. & de Callienibus Palmer. V Gr. Ant. 22.

ead. l. 7. Ὅτι τάχιστα) Ὅτι τάχιστα scribendum Ar. C. Cass. auctoribus. & V, 46 membranæ potiores. Etiam VI, 104, VII, 26, 39, 49 Reg. Cass. Graev. & procul dubio Stephani Codd. Firmant Herodotus, Pollux. Hippocrates § V, 175, ὅτι τάχος, & Herodotus IX, V. Sic Reg. Cass. VII, 42. recte. coniungit Xenophon 326, 359. & Plato Philebo 383.

ead. l. 13. Αἰγιντίου) Huius oppidi nulla apud veteres memoria. WASS. De eius situ Palmer. III Graec. Ant. 14.

Pag. 313. l. 4. Ἠδη) Perperam abest a Cl. WASS.

ead. l. 9. Διόξεις — ὑπαγ.) Suidas in ὑπαγωγάς. IDEM. Et Auctor Etymol. M. in ὑπάγει.

ead. l. 11. Αὐτοῖς) Idem, quod hic de dativo αὐτοῖς, etiam ad IV, 25, & VIII, 24 e Stephano annotat Hudsonus. Tale quoque est c. 26 huius lib. δε ἦν αὐτοῖς ναυαρχος. & paulo post hic, ὁ ἡγεμὼν αὐτοῖς τῶν ὀδῶν ἐτύγχανε τεθνηκώς. Sed tamen huiusmodi enallage casuum non semper procedit, & multa sunt huius generis, in quibus dativus eodem modo ponitur, quo in lingua Latina is, quem dativum acquisitionis vocant Grammatici, quo commodum vel incommodum significatur; vel potest dici abundare, ut dativi aliorum quorundam pronominum. Vide Stephan. d. lib. pag. 83 & 172. & Perizon. ad Aelian. II Var. Hist. 20, & VII, 7.

Pag. 315. l. 13. Ἐπὶ τῷ Ἄλικι) De ἐπὶ pro παρὰ vid. Not. ad c. 91 in fin. WASS. De hoc fluvio agit Cluver. IV Ital. Antiq. 15. In Strabonis edd. scribitur Ἄλιξ lib. VI, p. 260: τοῦ δὲ Ἄλικος ποταμοῦ, τοῦ διορίζοντος τὴν Ῥηγίνην ἀπὸ τῆς Λοκρίδος. Et in Dionys. Perieg. p. 59 ed. Rob. Steph. v. 367, ἐπὶ προχῶσιν Ἄλικος. Item in Conon. Narrat. V apud Photium in Biblioth. Priscian. quoque in metaphrasi v. 361, qua currit flumen *Alecis*. Sed in edd. Antigonī Caryst. Mirabil. c. 1, Ἄλιξ. Vir insignis I. Fr. Gronovius e vestigijs scripturae libri Put. nomen illius restituit Livio XXIX, 7. ubi vulgo legitur a *Butro* amni. Ortelius putat, eum a Cicerone VII Epist. Famil. 20, & XVI ad Attic. 7, *Haletem*, & a Theocrito V Idyll. 123, & VII, 1, Ἄλεντα vocari. Sed in Cicerone legendum esse *Heletem*, qui Lucaniae fluvius est, ostenderunt doctissimi interpretes. Nec Ἄλεντα Theocriti esse Ἄλικα, de quo hic Thucydides, probabile videbitur iis, qui legerunt, quae disputat Heinsius c. XII Lect. Theocrit.

Pag. 316. l. 4. Λακεδαιμόνιοι) Οἱ Λακεδαιμόνιοι Gr. bene. WASS.

ead. l. 8. Μακάριος καὶ Μενεδαῖος) Ita edi voluit cl. Wasse pro eo, quod ante legebatur, Μασσάριος καὶ Μενεδαῖος. recte, sine dubio. Quod autem dicit Thucydides ξυγκολούθουν αὐτῶν, indicare videtur, hos συμβούλους ei additos fuisse a Lacedaemoniis, ut II, 85, & III, 69.

ead. l. 14. Ἀμφισσῆς) Ar. Ἀμφισῆς, sed cum σσ plerique omnes utriusque linguae auctores. WASS.

Pag. 317. l. 2. Μυονέας) Ita Codices: quibuscum consentiunt Pausanias & Stephanus: alii Μύονες, vel Μύωνες. vid. Pausan. VI, 19, locum hunc citantem. WASS. Add. Sylburg. ad Pausan. interpretes Stephani in Μυονία & Μύων, &, qui de omnibus his locis agit, Palmer. V Gr. Ant. 2.

ead. l. 3. Δυσσεμβολώτατος) Iosephus XIV Antiq. 5, Δυσσεμβολώτατος. atque ita Thucydid. Mf. C. Δυσσεμβολώτατος legit Th. Magister in Δυσπρόσδος. WASS. Thomam emendandum esse, Thucydidem inspicienti liquet. Δυσέμβολος eadem significatione dicunt Plutarch. & Aristoteles apud Budaeum in Commentar. p. 436. & contra εὐέμβολος Aristotel. ibid. Δυσέμβολος quoque rursus Ioseph. XVII Ant. 2. Et librarium Cod. Dan. hic Δυσσεμβολώτατος voluisse scribere, e ductu literarum suspicabatur vir doctiss. qui Cod. hunc cum edit. Hudsoni comparaverat. Ceterum Budaeus l. d. pag. 1068, hunc locum mendii suspectum habet. Nam de adiectivis in os communis generis agens, cum multa memorasset, addit, hoc Thucydidis magis mirum, quam alia, videri posse: nec se meminisse alterum huiusmodi exemplum, si emendate legatur. Omnino credi par est, virum πολυμαθέστατον iustas habuisse huius sententiae causas: etsi, quae hae esse possint, me non assequi fateor.

ibid. Ἰπνέας) Recte. vid. Stephanum Ἰπνος. WASS.

ead. l. 4. Μεσσαπίους) Μεταπίους omnino legendum esse colligunt viri eruditi ex Stephano in voce Χάλαισον, & ex Polybii lib. 5, ubi de expeditione Aetolica Philippi loquitur. Vide Palmerii Gr. antiq. pag. 542. HUDS. Μεταπίους hic emendant Henr. Stephanus ad Dionys. Perieg. p. 153, Holsten. ad Stephan. v. Μέταπα, & Palmer. in Exercitation. pag. 49. Hic tamen sententiam videtur mutasse V Graec. Ant. 2. Et in Animadversionibus Mss. ad Dionys. Perieg. & Annotationes H. Stephani. nam ibi ad verba Stephani, hic Μεταπίους legendum esse, si Polybium no-

bis sequendum putemus, adscriptit: *at non est sequendus: is enim locus est ἔλκεσι βρύων.*

ibid. Τριταιέας) Vid. Herodot. VIII, 33, Pausan. Polyb. p. 179, 383, 450, Hesychium in V, & Strabonem VIII, 525. apud Plinium *Tritaea*. WASS. Holsten. ad Stephan. in Τρίτεια, & Palmer. VI Graec. Ant. 15; qui de aliis quoque, quos hic nominat Thucydides, consulendū sunt. Τολοφώνιους in Stephano scribendum esse, ex ipso Stephano in voc. Τολοφῶν ostenderunt Palmer. loco, quem in Var. Lect. indicat Hudsonus, & p. 543, & Holst. ad Steph.

ead. l. 5. Καὶ Οἰανθέας) Ex hoc loco Thucydidis constat, apud Polybium, lib. 5, pro Γανθέων reponi debere Οἰανθέων, & Οἰανθεῖς apud Scylacem pro Εὐανθία. Vide Pausaniam in Phocicis, Plinium lib. 4, c. 5, Melam lib. 2, c. 3, Polyaeum l. 8. Palmerius. HUDS. Locri Ozol. gens. oppidum Οἰάνθεια Pausan. Stephan. Οἰάνθη. Ptolem. Εὐανθία corrupte. Corrige etiam Polybium, cuius exemplaria Οἰάνθειαν servant. Martianus VI, 8, *Oeanthe*, in quo portus Apollinis. ita ille ex Plinio. duo Mss. mendose *Teanthe*. Melae *Oeanthia*. Hodie *Pentagii*. WASS. Locus Polybii, quem Palmerius emendat Exercitat. pag. 50, est Lib. V, cap. 17. Οἰάνθεια, quod idem habet IV, 57, corrigit etiam Berkelius ad Stephan. Οἰάνθη. De locis Scylacis & Ptolemaei, quorum in illo est Εὐανθίς, in hoc Εὐανθία, Palmer. l. d. & ad Scylac. p. 32, & Harduin. ad Plin. IV, H. N. 3.

ead. l. 6. Ὀλπιαῖοι) Gr. & marg. Cl. Ὀλπιαῖοι, minus sincere. Steph. cum editis. vid. p. 324 sqq. WASS.

ead. l. 7. Γαῖοι) Ita Codd. & Steph. WASS.

Pag. 318. l. 11. Οὐκ ἀντίσχωσιν) Οὐκ abest Gr. male. WASS.

ead. l. 14. Αἰολίδα) Regionem, non oppidum, recte intelligit Palmerius IV Graec. Antiq. 8. De altera huiusce nominis regione vid. Scylacem p. 36, Scymnum V, 696, Liv. XXXIII, 38, Polyb. 586. Thessali etiam *Aeoles*: auctor Diodorus. Confer Hesych. in αἰολικόν. & pro αἰολικόν lege αἰπολικόν, vel Αἰτωλικόν. Pindar. P. 195, 197. Xenoph. Hist. Gr. III, p. 530. hodie *Αγιοι*. Aeolis illa altera antea *Μυθία*. Αἰολικόν Ἰεῦμα pro Καλυδωνικόν Phavorinus. WASS. Confer Casaubon. c. I Lecton. Theocrit. & de Profchio Palmer. IV Graec. Antiq. 10.

Pag. 319. l. 15. Ἐπὶ Νήσσων) Forſan & hic locus est,

quem Strabo (l. 6, p. 268.) vocat *Ἰννεσσαν*, & Diodorus *Ἰννησίαν*. Vide Bocharti Geogr. sacr. l. 1, c. 28, p. 529. HUDS. Cluverii & Bocharti coniecturam hic legentium ἐπὶ *Ἰννεσσαν* confirmant Reg. & Caff.

Pag. 320. l. 12. Δῆλον ἐκάθηραν) In insula Delo Apollini sacra nec parere fas fuit, nec mortuum sepelire. Hinc (quod mortui in ipsa sepulturae essent mandati) illa Deli *κάθαρις*, quam non semel Athenienses procurarunt. Vide Diodor. Sic. l. 12, & Strab. l. 10. De ritu vero Atheniensium in urbe lustranda vide Meursii Attic. Lect. l. 4, cap. 23. HUDS. Add. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Del. v. 1 & 277.

ead. l. 14. Οὐχ ἄπασαν) Bis est ab Atheniensibus purgata Delus ex Apollinis responso. Primo enim eam purgavit Pisistratus, ut narrat Herodotus l. 2. Sed cum Pisistratus haud totam insulam purgasset, sed quantum dumtaxat a templo quaquaversus prospici poterat, rursus eam Athenienses integram iussu oraculi lustraverunt. Vide Diodorum Sicul. lib. 12, & Meursii Pisistratum. HUDS.

Pag. 321. l. 4. Ῥήνειαν) Ita scribunt D. Halic. Steph. Scylax, Pausanias, Strabo, Antigonus Hist. Mir. II, Aelian. de Anim. *Ῥηναίη* Herodotus & Hyperides. *Ῥήναια* Schol. Theocriti 15, 71. Plutarch. & Numii Severi & Maximi *Ῥηναία*. Athenaeus XI, 488 *Τράπεζα Ῥηνιοεργῆς*, Plinius *Rhene*. Olim *Artemitis*, & *Celaduffia*, ut apud eundem Anticlidus & Hellanicus. Apud Suidam *Ῥήνεια* & *Ῥηναία*. In Hefychio *Ῥήνη*. Vid. Tournefort. I, 243, & Homeri Schol. Il. β', 728. Nunc *Fernene* *Sophian*. WASS. Add. I, 13, & quae de confusis Deliorum & Rhenaeorum appellationibus scribit Casaubon. ad Athen. IV, 22.

ead. l. 10. Τὰ Δῆλια) Vide Meursii Graeciam Feriatam p. 83. HUDS. Et Spanhem. ad Inscript. Hymn. Callimach. in Delum. *Περικτίονες ἠσιῶται*, quorum conventum in Delum mox memorat Thucydides, sunt incolae Cycladum, idem ibid. ad v. 3. *Θεωρεῖν* hac significatione cum praepositione *eis* dicit etiam Lucian. Timon. p. 152, ἀλλ' αὐδὲ ἐθεώρησα οὐδὲ ἐγὼ πώποτε *εἰς Ὀλυμπίαν*; quod est ex Aristoph. Vesp. 1183, Ἐγὼ δὲ τεθεώρηκα πώποτ' οὐδαμῶς, Πλὴν ἐς Πάρον. *Ludos spectatum venire* interpretatur H. Stephanus: *ad sacra proficisci, interesse sacris*, Reines. VI Var. Lect. 6, p. 463. Sed quod est in Thucyd. VIII, 10, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐθεώραον ἐς αὐτὰ, nempe τὰ Ἴσθμια, de

iis dicitur, qui publice θεωροὶ mittebantur, de quibus Spanhem. l. d. v. 314. quemadmodum apud Thucyd. V, 18, θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια, est, ut ibi Schol. θεωροὺς πέμπειν. Quae de Ephesus hic tradit Thucydides, ea pluribus exsequitur Dion. Halic. IV, 25. Add. Spanhem. ll. dd. & ad v. 279, ubi poeta, πᾶσαι δὲ χοροὺς ἀνάγουσι πόλεις.

ibid. Τοπάλαι) Τὸ πάλαι recte Ar. C. & p. 323 l. 7 Caff. & III, 45, IV, 42 etiam Graev. In hac scriptura tamen variant auctores. Utroque modo Herodotus I, 5, 144. Noster etiam I, 5 coniunctim & sine V. L. & I, 13. Herodotus denique τοπαλαίων IV, 11. & Demosthenes de falsa Leg. 223. Herodotus VIII, 61, ἐκ παλαιού. & IX, τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον, atque ita D. Halicarn. Antiq. IV, 26. WASS.

Pag. 322. l. 3. Ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος) Προοίμιον pro Hymno, etiam alii dicunt. Vid. Menag. ad Laërt. VIII, 57. Sed de etymo aliter, ac plerique alii, qui ab οἶμη, id est, ὄδη, derivant, sentit Schol. β' Aeschylī ad v. 7 Sept. cont. Theb. Τὸ τοῦ προοιμίου ὄνομα, inquit, οὐκ ἄλλο, ἢ τὸν ἔπαινον δηλοῖ. πρὸ γὰρ τῶν οἰμῶν καὶ τῶν ὄδῶν οἱ παλαιοὶ τοὺς ἔπαινους ἤδον. ὡς περ ἐστὶ καὶ τὸ ἐγκώμιον, τὸ ἐν κόμαις καὶ στενωποῖς λεγόμενον. κόμας γὰρ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς. Etsi autem ex hoc loco constat, Thucydidem Hymnum Apollinis, qui nunc quoque exstat, pro genuino foetu Homeri habuisse; tamen ex eo non confici potest, eum idem de omnibus aliis, qui sub Homeri nomine circumferuntur, sensisse. Itaque paulo liberaliorem, quam par erat, puto fuisse Menagium l. d. ita scribentem, quasi existimet, hinc ostendi, Thucydidem omnes, ut Homericos, agnovisse. Sed legi debent, quae de hoc argumento scripserunt Fabricius II Biblioth. Gr. 2, 4, & Barnesius ad Hom. Hymn. in Apoll. v. 1 & 169.

ead. l. 4. Ἀλλὰ σὺ Δηλ.) De hymnis, inquit Camera-rius, quibus Homeri nomen praescriptum est, etiam a veteribus dubitatur, utrum ille hos composuisset, atque huius in Apollinem nescio quis auctor nominatur. Sed nobis Thucydidis testimonium satis esse potest, ut Homericum esse credamus. Editi autem sunt illi sane minus emendati, quod & Aldus, optimus & integer vir, testatus est. Atque adducti versus a Thucydidē ita expositi in scripto quodam exemplari reperti sunt:

Ἄλλοτε Δήλω, Φοῖβε, μάλιστα γε δῦμον ἐτέρφθης

Ἐνθά τοι ἔλκεχίτωνες Ἴάονες ἠγερθεῖνται,
 Σὺν σφοῖσι καὶ τεκέεσσι τε σὺν εἰς ἀγυῖαν,
 Ἐνθά σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὄρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ
 Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν καθέσωσιν ἀγῶνα.

Hactenus Camerarius, cuius quidem exemplari consentiunt & nostra, nisi quod versu 1 ἀλλ' ὅτε pro ἄλλοτε habent. v. 3, σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὺν &c. Ar. C. Gr. αὐτοῖς σὺν τεκέεσσι γυναιξίτε αἰδοῖσιν Cl. v. 4, ἔνθα σε πυγμαχίῃ καὶ ὄρχηθμῷ καὶ &c. Cl. Variantes Lectiones, quae in reliquis versibus occurrunt, vide in Appendice. HUDS. Editor Oxoniensis nos remittit ad Annotationes suas, inque his rursus ad Appendicem Variarum Lect. Sed quae ibi offert se varietas, minime pertinet ad istos versus, ex Hymn. in Apoll. v. 146 citatos, sed ad alteros eiusdem Hymni nimir. v. 165, qui sic incipiunt: Ἄλλ' ἄγεθ' ἰλήκοι μὲν, &c. Mirumque, eundem iam olim errorem erravisse Aemil. Portum in sua edit. quem incuriose hic forte sequitur Hudsonus. Indicabimus obiter, insignem illam varietatem in versibus, primis istis nimir. quam observaverat in exemplari quodam Camerarius, eandem fere, & magis tamen in plerisque consentientem Anglicis Codicibus, reperiri in Ms. Rostgaardiano, ut alibi fortasse amplius ostendetur. GRAMM. Hudsonus contulit in Appendicem quasdam variantes lectiones e versibus sequentibus, quae inter eas sub Hudsoni nomine lit. p & r annotatae sunt. In his ceteri scripti cum Camerariano & Hudsonianis fere consentiunt. v. 1, Ἄλλ' ὅτε & reliqua, plane ut Camer. & Hudf. etiam Reg. Cass. Gr. Dan. Sed Ms. Bas. praeterea μάλιστ' θυμόν. v. 2, Ἐνθα τὸ, & Ἴάονες Gr. v. 3, Σὺν σφοῖσι τεκέεσσι γυναιξί τε σὺν εἰς ἀγυῖαν Ms. Bas. non ut Camer. Conspirat Reg. & Cass. sed pro ἀγυῖαν ἀγνιαν, & in marg. γρ. ἀγυῖαν. Σὺν σφοῖσι, non σφοῖσιν, ut Hudf. — ἀγνιαν Gr. Σὺν σφοῖσιν — ἀγυῖαν Dan. v. 4, Τε δεεστ Ms. Bas. (qui & habet ὄρχυστῷ) Reg. Cass. Gr. Dan. sed in hoc inferciuntur etiam alia hunc in modum: καθέσωσιν. ἔνθα σε πυγμαχίῃ καὶ ὄρχη καὶ ὄρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ. v. 5, καθέσωσιν tanquam e Camerar. edidit Hudsonus, & ita etiam Ms. Bas. Reg. Cass. Dan. sed in edit. Camerar. est καθέζωσιν, & v. 3 ἀγυῖαν, non ἀγνιαν. H. Stephanus & Portus varietatem scripturae huius loci in fine libri quaeri iubent; sed deinde obliti sunt eam annotare. In Homeri editt. v. 146 & seqq. Hymn. Apoll.

omnia ita leguntur, ut in vulgatis Thucydidis: nisi quod in primo eorum, qui paulo post laudantur, habent, Ἄλλ' εἶγε δὴ, Ἀπὸ μὲν, Ἀπολλόν τ', Ἄρτ. in 2, χαίρετε γ' ὑμεῖς, & in 7, ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων.

Pag. 323. l. 6. Οἰκεῖ δὲ Χίῳ) Quomodo & qua de causa in Chium transfretaverit Homerus, refert Herodotus in libello de vita Homeri. HUDS.

cad. l. 14. Ἀμπρακιώται) Ita Mss. vide nostrum II, 80. Ambracia olim Ἐποῦα & Παράλια Thesprotiae urbs ad Arachthi ostium sita est, Lat. secundum Ptolemaeum XXXVIII, 20. vid. Livium XXXVIII, 4. Ἀμπρακία Herodotus, & noster ubique, Diodorus, Aelianus Hist. Animal. XII, 40, Dio Cassius. Altera scriptura per b, (saepe enim alternant hae literae. vid. Plutarch. Quaest. Hellen.) & quam reliqui sequuntur, Latini imprimis, & numi veteres, quos inspeximus. Olymp. CIV aliquanto est veterior, ut ex Philisto patet. Hoc modo etiam scribit Archastratus, quem vertit Ennius, ἐν Γαστερονομίᾳ, eiusque interpretes: Charadrumque apud Ambraciaz. Neque aliter Callimachus, Polybius, Damagetus Anthol. III, Scymnus, Stephan. Harpocraton, Africanus Κεστ. 325, & Dionysii Codices vulgati: verum ibi ex Bodleianis Mss. omnino reponendum Ἀμπρακίῳν. Plinium sequitur Martianus pag. 209. ubi pro *Lycæonia*, Codex C. C. C. vetustissimus *Laconia* recte, & pro Butrorum *Butrotum*, lege *Buthrotum*. WASS.

Pag. 324. l. 4. Κοινῶ δικάστηριῳ) Describit ex hoc loco Stephan. v. Ὀλπαι.

Pag. 325. l. 7. Τοὺς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώτας ἤκοντας) Interpres, *Ambraciotas, qui apud Olpas erant, venire*. Sed non apparet, eos ab Olpis discessisse: nam & mox dicit, καὶ προσέμιζαν (οἱ Πελοποννήσιοι) τοῖς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώταις. Fr. Portus paraphrâzet, *Ambraciotas in armis esse, & Olpas occupasse*. Ita ἐν Ὀλπαῖς pro eis Ὀλπας dictum erit, quod non insolens est. Theocrit. III, 53, κατ' ἀγρίῳ ἐν πυρὶ βάλλω. Lucian. Ocyr. 830, ἦλθεν μὲν οὖν τοπρεῶτον ὑγιῆς ἐν δόμοις. Vid. quae annotantur ad Aelian. IV V. H. 18. Et sic fortassis defendi potest hoc Luciani de Sacrific. princ. τῶν ἄλλων θεῶν ἐν Οἰνέως πεπορευμένων, ut suppleatur dativus substantivi οἴκῳ, vel alius. Sed potius puto legendum ἐς Οἰνέως, ut eis παιδοστρίβου, eis διδασκάλου, & alia cum verbis significantibus motum ad locum.

Apud Thucyd. tamen positura vocum non videtur permittere hanc interpretationem, & vix dubito, quin τοὺς ἐν Ὀλπαῖς sit, τοὺς ἐν Ὀλπαῖς ὄντας, ut paulo post προσέμιξαν τοῖς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιοταῖς. Ἡκοῦτας quid sit, mihi non satis liquet; nisi forte de legatis, aut nuntiis quibusdam ab Ambraciotis, qui Olpis erant, missis accipiendum est, ut c. 110, ἢ ἐκ τῶν Ὀλπων ἀγγελία Ambraciam missa.

ead. l. 13. Φυτίας) Polybio Φοιτεῖται, inquit Palmerius. Corrige obiter Suidam, qui Φύττειον scribit. Vid. Steph. WASS.

ibid. Μεδεῶτος) Medionem scribit Livius. Vid. Polybium. WASS. De Medeone agit Palmer. III Graec. Ant. 5. De Agraeis IV, 3 Livii locus est XXXVI, 11. Polybii e L. XVIII ap. Steph.

Pag. 326. l. 6. Κρήναις) Locus incertae positionis. vid. c. 105. Est & Boeotiae locus ἢ Κρήνη Scholiast. Aeschylī Perf. 483. WASS.

ead. l. 15. Ἐσθόρμου) Hoc neque ullus liber scriptus habet, nisi fortassis Dan. e quo hic nihil annotatum erat, neque editus ante Stephanum, in cuius edd. & ex his in ed. Porc. id errore operarum irrepsisse suspicor. Nec est, cur augmentum hic a Thucydide neglectum credamus.

Pag. 327. l. 13. Κατὰ νότου) Sic quoque cap. seq. & IV, 33.

Pag. 328. l. 9. Τῷ κέρα) Thom. Magister in κεραίαι, περιέσχον τὸ κέρασ. Et in κυκλέω, ubi male editur ἐν τῇ τετάρτῃ: περιέσχον τὸ κέρασ — ἐναντίων. Si non vitiosa est scriptura, videtur περιέσχον & ἐκυκλοῦντο quasi ἐκ παραλλήλου posita accepisse. Περιέχειν, pro circumdare, cingere, est supra cap. 22: τὴν τάξιν διεβήσαν, ἢ περιείχεν αὐτούς. sed recte Scholiastes; ut cap. 107, & alibi. Vid. Indicem.

ead. l. 12. Ἐς ἀλλήν) Praepositionem necessariam omittit Gr. WASS.

Pag. 329. l. 10. Ἀτάκτως) Ita plerique. sed in marg. Cl. legitur ἀφυλάκτως, quomodo apud Xenoph. Hellen. IV, & Herodian. VI. vid. Indicem. Infra forte legendum, ὡς ὀφέ. WASS. Non est habenda ratio scripturae, quae est in marg. Cod. Cl. Ἀτάκτως & οὐδενὶ κόσμῳ recte coniunguntur, ut contra κόσμῳ καὶ τάξει IV, 126: κόσμῳ καὶ τάξει αὐθις ὑπαγαγόντες. & τὸ κόσμῳ καὶ εὐτακτον apud

Herodian. II, 4. Mox etiam Thomas Magist. in ὁψέ legit ἕως ὁψέ, & ὁψέ pro ἑσπέρας positum dicit: quod potius supplendum putat Scholiastes, nec improbare videtur in Thesaurο Stephanus. Ἐς ὁψέ rursus dicit Thucydides VIII, 23: Ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστυόχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὁψέ; idque hic non reiiciendum puto, propter verbum ἐτελεύτα, quod saepissime cum praepositione εἰς iungitur. Thucydid. I, 51: Καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα. & III, 78: Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία, τοιαύτη γενομένη, ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

ead. l. 14. Μενεδαῖος) Cl. Μενέδατος. vid. p. 316. etiam pag. 330 lin. 11 Μενεδάτω Cl. Historici vett. nihil hic iuvant. WASS.

Pag. 330. l. 4. Λόγον) Cl. λόγους, mendose. Scholiast. cum ed. WASS. Hoc numero librorum dari potest, ut hic praefertur λόγον: alioqui non minus recte dicitur λόγους προσφέρειν τινί, quam λόγον. Thucydid. II, 70: Οὕτω δὲ λόγους προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων. Sic εἰς λόγον ἔλθειν, Aristoph. Equit. 803, & εἰς λόγους, Vesp. 470. vid. Kuster. ad Equit. Διδόναι λόγον, Lucian. Abdicat. 714, & λόγους idem Revivisc. 394.

Pag. 331. l. 9. Ὀλπων) v. Stephanum. WASS.

Pag. 332. l. 12. Ἡκόντισέ τις) Idem, quod hic Scholiastes, de usu τοῦ τις, aliquot locis ad Homerum annotat Eustathius. Vid. ad Iliad. μ', pag. 912, ad II. ρ', pag. 1100, & Od. ι', pag. 1624.

Pag. 333. l. 5. Ἀγραίων) Supra pro Ἀγραίδα Ar. C. pessime Γραίδα. Vide II, 102, III, 106. Achelous, inquit Strabo, medius distinguit Aetolos & Acarnanes, διὰ τὰ Ἀγραίων Αἰτωλικῶ ἔθνος, καὶ Ἀμφιλόχων. alibi recenset Ὀφιῆς, καὶ Ἀγραῖους, καὶ Εὐρυτάνας. Ἀγρέες scribit Dionysius Perieg. v. 956. sed gentem in Arabia intelligit, quae etiam apud Steph. & Ptolemaeum Ἀγραῖοι, Plinio VI, 28 *Agrei*. Apud Dionysium autem v. 937 lege ex tribus Mss. εὐώδεος ἢ καλάμοιο. v. Polybium XVII, pag. 1039, Liv. XXXII, 34, & Stephanum. WASS.

Pag. 334. l. 6. Νυκτὸς ἔτι οὔσης) Paulo ante, ἅμα ὄρθρον ἐπιπίπτει τοῖς Ἀμπρακιώταις. Est ergo ὄρθρος, cum nondum cerni potest, & adhuc nox est, id est, tempus, quod praecedat auroram, quo quis adhuc lucerna uti potest. Ita veteres. recentiores, ut auctor est Phrynichus, ὄρθρον dixerunt, quae antiquis erat ἕως, aurora. Et hanc signi-

figurationem τοῦ ὄρθρου Thomas Magist. in ὄρθρεύω etiam e Thucyd. II, 3 ostendit: φυλάξαντες ἔτι νύκτα, καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον. Add. Salmaf. de Hellenist. pag. 101.

ead. l. 12. Ὅποι) Cl. Gr. ὕπη, ut passim Plato in Euthyd. & Apol. Socr. Noster ὕποι VIII, 56. & alibi ὕπη: vide Indicem. WASS.

Pag. 335. l. 3. Προσένευσαν) Hadr. Iunius & alii Lexicographi, Scholiasten sequentes, verterunt *acquieverunt*, & annotant, Vallam vertere *annatarunt*. Recte Valla, a προσνεῖν, quod habet etiam Aelian. I Var. Hist. 1. sed in vulgatis Lexicis frustra quaeras. A νέω autem est νεύσω, ut Etymolog. M. in ναῦς, unde ἔνευσα. Hesychius νευσόμεθα, νηξόμεθα. Quae sit sententia in interpretatione Scholiastae προσέπανσαν, non scio, & corruptum puto. In Cass. hoc scholion non legitur.

Pag. 336. l. 9. Ἰδομένη) Vid. ad II, 100, & Vossium ad Catullum pag. 210. WASS.

Pag. 337. l. 7. Ἀμπρακίαν) Thucydides semper cum π Ἀμπρακία, & Ἀμπρακιῶται. WASS. Diversitatem scripturae etiam Stephanus annotavit in Ἀμβρακία. Eustathius ad Dionys. Perieg. v. 493, ἀρχαιώτερον per π, usitatus per β scribi dicit. Palmer. II Graec. Ant. 7 scribens, Thucydidem nomen urbis non exprimere, sed tantum gentile nomen Ἀμπρακιώτης habere, non meminerat huius loci. Sed & rursus Ἀμπρακίαν cap. seq. in fine exprimit Thucydides.

Pag. 338. l. 2. Ἐξήρησαν) Thomas Magister in ἐξείλε: ἐξείλε τῷ δεῖνι γέρας, καὶ ἐξήρε. Θεουκυδίδης. Δημοσθένει — παροπλῖαι. Obvius est hic usus verbi ἐξαιρεῖν, pro δούναί τι ὡς ἐξαιρετον. Scholiastes parvus Homeri in Iliad. α, 369, Ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσίδα: ὡς ἐξαιρετον, inquit, ἔλαβον, καὶ ἔδωκαν. Add. ibi Eustath. pag. 119, & in II. μ', pag. 907. Τὰ δ' ἐ νῦν — ἱεροῖς citat Thomas in ἀνακείμενος.

ead. l. 9. Οἰνιάδων) Hi Οἰνιάδαι sunt Stephano, & alibi Οἰνιάδαι. Sic etiam Pausanias, Sophocles, & Dionys. Halic. WASS.

Pag. 339. l. 2. Ἀνακτόριον) Ar. C. ἐπ' Ἄν. Civitas ab Apollinis Aetio 40 stad. Strabo: οὐδετέρως Steph. Gentile Ἀνακτόριος, & Ἀνακτορία γῆ. Noster Lib. IV Κορινθίων πόλιν vocat: ab Acharnensibus & Corinthiis conditam Scymnus & Scylax tradunt; eam transfudit Augustus Nico-
Thucyd. Vol. II. O o

polin, Pausan. V, 23. Nunc opinor *Vonizza* dicitur. v. Herodot. IX, 28, Harmenopulum 81. *Civitas Anaclorica* Plin. *Ora Anacloria* Silius. Unde *Anaclorie* nom. propr. apud M. Tyrium & Ovid. Denique Anacloria olim dicta Miletus in Caria. Confer Apollonii Schol. α', 185. WASS.

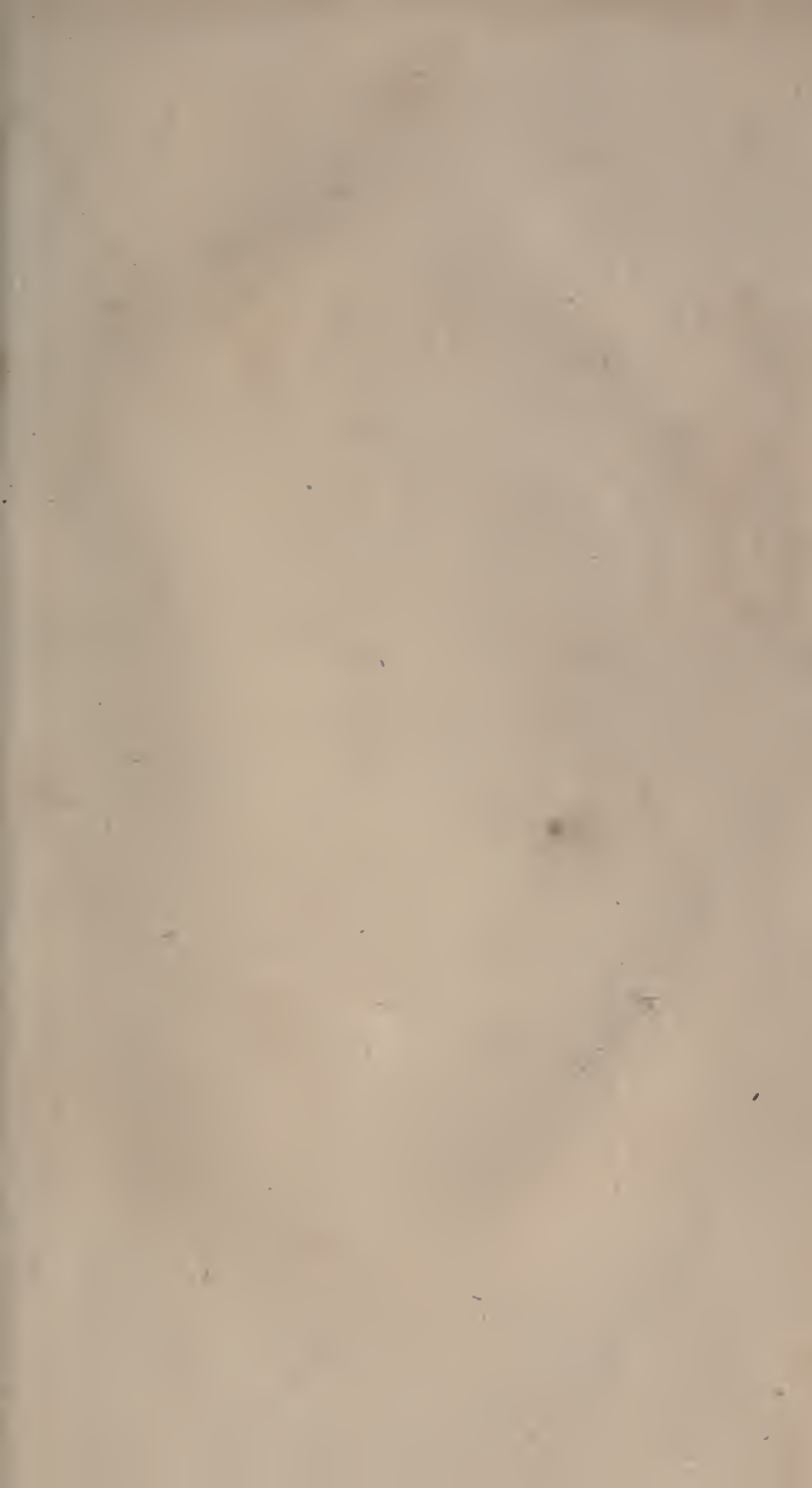
Pag. 341. l. 3. Ἐρρών) De incendiis Aetnae vid. Acta Philosoph. Londin. WASS. De eo, quod mox dicit, Aetnam ter arfisse, e quo Sicilia a Graecis habitari coepit, Scallig. ad Euseb. Chron. Num. MDXC.

ERRATA.

p. 122. l. 6. ἐς τῆς Σπαρτ. leg. ἐκ τῆς Σπαρτ.

p. 268. l. 5. ὕσπερον leg. ὕστερον.

R332719

Library
of the
University of Toronto

